Limburgs Dagblad

Kerkdienst

Zaterdag 11 januari 1992 — 74e jaargang nr. 9.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,60

● Atje Keulen-Deelstra

● Zuster Maria

Vooral kosten van medische verzorging vorig jaar fors gestegen

Leven vijf procent duurder

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het leven is in het afgelopen jaar 4,9 procent duurder geworden. Het Centraal bureau voor de statistiek (CBS) heeft dit gisteren bekendgemaakt. De inflatie was daarmee veel hoger dan de eerder voorziene 3,75 procent. Volgens het CBS kom je alleen in de buurt van de geraamde 3,75 procent als het effect van kostenstijgingen in de gezondheidszorg niet voor de volle 100 procent wordt meegeteld. Bovendien moet dan afgezien worden van de effecten die belastingverhogingen en vermindering van subsidies hadden. Als daar allemaal rekening mee wordt gehouden, werd het leven 3,9 procent duurder in 1991.

Het CBS heeft berekend dat vorig jaar de kosten van medische verzorging met 9,7 procent zijn gestegen. De uitgaven voor de huur, verwarming en stroom namen met 6 procent toe. Vervoer en communicatie (telefoon ondermeer) stegen met 4,8 procent in prijs. Voedingsmiddelen, dranken en tabak met 4,6 procent.

Ver onder de gemiddelde prijsstijging bleven vorig jaar goederen en diensten (3,7 procent), meubelen, apparaten en dagelijks onderhoud (2,2 procent) alsmede uitgaven voor ontwikkeling (studie) en ontspanning (2 procent).

Goedkoper

In 1991 werden kleding en schoenen goedkoper. Hier trad gemiddeld een prijsdaling op van 0,4 procent, aldus het CBS.
Het aandeel van de produkten en goederen die in het afgelopen jaar fors in prijs stegen, in het totale inflatiecijfer was fors: 89 procent. De prijsdaling voor kleding en schoenen had in het totale prijscijfer maar een effect van 1 procent.

Het afgelopen jaar steeg de inflatie voortdurend. Er waren maar drie maanden waarbij de gemiddelde prijsstijging werd onderbroken door een daling. Dat gebeurde in februari (0,3 procent), april (0,1 procent) en september (0,2 procent).

LD-puzzelactie

HEERLEN – Ruim 2600 puzzelaars zonden de oplossing van puzzel vier van de grote Limburgs Dagblad-puzzelactie in. Dat betekent dat er voor de beide goede doelen, het Franciscusoord in Houthem en de Stichting Jo Hansenprijs in Meerssen nu al dertigduizend gulden is binnengekomen, hetgeen een fraai resultaat genoemd mag worden.
Vandaag staat puzzel zes al weer in de krant. De oplossingen moeten uiterlijk donderdag 23 januari in het bezit van het Limburgs Dagblad zijn. U dingt dan mee naar de tien weekprijzen, waaronder de duizend gulden en de hoofdprijs, na twintig puzzels, van vijfduizend gulden.
Ook de oplossingen van puzzel vijf, uit de krant van zaterdag 4 januari, kunnen nog worden ingestuurd, tot uiterlijk woensdag 15 januari, zodat ze donderdag 16 januari in ons bezit zijn.

ZIE PAGINA 11

max. 3º C

min. -3º C

RUSTIG WEER

Een groot hogedrukgebied dat zich uitstrekt van Ierland tot aan de Zwarte Zee bepaalt het weer in deze dagen. Alleen in het uiterste zuiden van Limburg kunnen vandaag enkele hardnekkige wolkenvelden zijn. Er waait een zwakke wind uit uiteenlopende richtingen. Wel is er een toenemende kans op mistbanken in de nanacht en vroege ochtend. Overdag loopt het op tot circa 3 graden, 's nachts daalt de temperatuur tot min 3 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limbuirg kunt u bellen 06-91122346.

VANDAAG:

zon op:	**08.45**	**onder:**	**16.50**
maan op:	**10.47**	**onder:**	**--.--**

MORGEN:

zon op:	**08.44**	**onder:**	**16.51**
maan op:	**11.03**	**onder:**	**00.17**

'Kerken leven op te grote voet'

● *Een slachtoffer van de Israëlische bombardementen in Beiroet wordt weggedragen. Israëlische vliegtuigen hebben gisteren doelen in het zuiden van Libanon gebombardeerd. Daarbij zijn zeker twaalf Palestijnse guerrillastrijders gedood.* Foto: REUTER

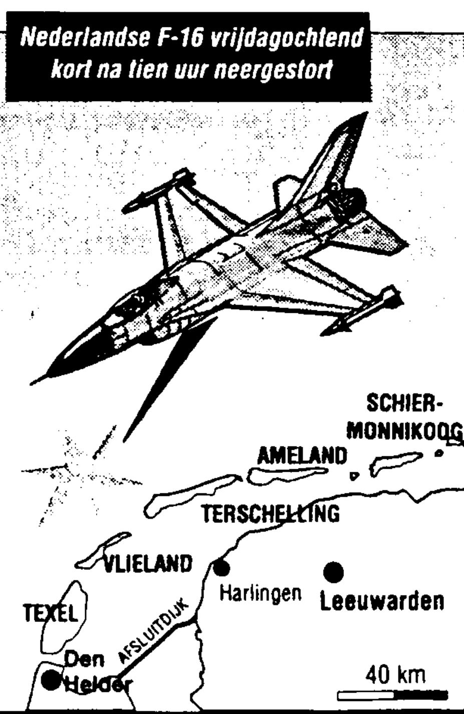
Twee doden in Heythuysen

HEYTHUIJSEN – Kort voor middernacht zijn in Heythuijsen twee personen verongelukt en drie anderen zwaar gewond. De auto waarin de slachtoffers en gewonden zaten botste tegen een boom. Het ongeluk vond plaats Aan 't Broek. Nadere gegevens ontbraken gisteravond nog.

President Gamsachoerdia vraagt asiel aan in Armenië

MOSKOU – De gevluchte president van Georgië, Zviad Gamsachoerdia, heeft gisteren officieel tijdelijk asiel aangevraagd in Armenië. Dat bericht het Russische persbureau RIA.

Volgens het persbureau, dat zich baseert op verklaringen van een functionaris van het Armeense ministerie van Buitenlandse Zaken, gaat het niet om een aanvraag voor politiek asiel. Gamsachoerdia ontvluchtte maandag het parlementsgebouw in de Georgische hoofdstad Tbilisi, waar hij gedurende de twee weken van gevechten verscholen zat.

LD infographic: Bron: anp

Piloot komt om bij ongeluk met F-16 bij Vlieland

DEN HAAG – Een F-16 jachtbommenwerper van de Koninklijke Luchtmacht is gistermorgen kort na tien uur neergestort ten noordwesten van Vlieland. Daarbij kwam de 27-jarige piloot om het leven. Dat heeft het ministerie van Defensie meegedeeld.

De oorzaak van het ongeluk is nog niet bekend. Een commissie van onderzoek van de luchtmacht stelt nog een onderzoek in.

Het verongelukte toestel maakte deel uit van het 313e squadron van de vliegbasis Twenthe. Direct na het ongeval is een zoekactie gestart die om 13.00 uur werd beëindigd.

Twee reddingshelikopters van de luchtmacht, drie reddingsboten van een aantal Waddeneilanden en een sleepboot waren bij opsporing van toestel en piloot betrokken.

De betrokken F-16 is het 24ste toestel van dit type - op een totaal van 210 - dat sinds 1980 is verongelukt.

Pastoors helpen asielzoekers met onderduiken

DOOR JAN HENSELS

ECHT – Zeker twee Limburgse pastoors verschaffen in hun woning onderdak aan uitgeprocedeerde asielzoekers. En in één kerk in de provincie zouden asielzoekers zijn ondergedoken om uitzetting te voorkomen. Dat heeft coördinator Herman Gaal van de vreemdelingendienst in Echt gisteren desgevraagd laten weten. Namen van pastoors wilde hij niet noemen. Het bisdom Roermond sloot bij monde van perschef Ad Jansen niet uit dat ook in Limburg asielzoekers onderdak hebben gekregen in een kerk.

„Wat elders in het land speelt is hier ook goed mogelijk. Mij is van hulp door pastoors bij onderduiking echter niets ter ore gekomen en als ik meer wist zou ik het u niet vertellen. Dit ter bescherming van de asielzoekers. Het is een zeer christelijke taak hen te helpen. Uitgeprocedeerden zijn verder namelijk rechteloos", aldus Jansen gisteren in een reactie.

Gaal signaleert verder dat andere asielzoekers een slaatje slaan uit het verbergen van andere buitenlanders die dreigen het land uitgezet te worden. „Het komt voor dat zij hen tegen betaling een onderkomen aanbieden, strafbaar is dat echter niet. Veel van de ondergedokenen zitten volgens mij in woningen die in de verschillende gemeenten ter beschikking worden gesteld voor de huisvesting van asielzoekers. Er vindt echter te weinig controle op die woningen plaats. Het toezicht daarop heeft klaarblijkelijk niet zo'n hoge prioriteit."

Zie verder pagina 15
● **Dienst heeft handen vol aan onderduikers**

expposities

● **HEERLEN**
Stadsgalerij Heerlen, Raadhuisplein 19. De Collectie, keuze uit de collectie 1950-1991. Van 18/1 t/m 10/5, open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

● **HOENSBROEK**
Kasteel Hoensbroek. Veertiende Kartoenale. T/m 2/2, open dag. 10-12 en 13.30-17 uur.

● **NUTH**
Atelier Jac Vinken, Stationsstraat 71. Expositie van Adnan Elmecky en Pablo Rueda-Lara. T/m 18/1, open di t/m vr 9-18 uur, za 9-17 uur.

● **LANDGRAAF**
Galerie Gaudi, Hereweg 83. Expositie van Rijnhard Schregardus en Leendert Buth. T/m 19/1, open do t/m zo van 10-17 uur. **Galerie Ipomal,** Kerkberg 2. Expositie van Jan Peterson. Van 12/1 t/m 23/2, open vr 17-20 uur, za en zo 14-17 uur.

● **MAASTRICHT**
Natuurhistorisch Museum, De Bosquetplein 6-7. Expositie van Theike, tussen licht en schaduw. T/m 2/2, open ma t/m vr 10-12.30 uur en 13.30-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Bonnefantenmuseum,** Dominikanerplein 5. Expositie 'Hemel & Aarde - Werelden van verbeelding'. T/m 23/2. **Galerie Artisart,** Grote Gracht 43. Werk van Jan Tinholt en Roger Pintens. T/m 8/2, open di t/m za van 13.30-17.30 uur. **Galerie Simera,** Bogaardenstraat 40b. Expositie van Annehilde Bruining en Ralph Souren. T/m 18/1 1992, geopend wo t/m za 13.30-18 uur. **Gouvernement,** Limburglaan 10. KeuzeWerk 5, foto-expositie. Van 10/1 t/m 21/2, open op werkdagen 9-17 uur. **Galerie Anny van den Besselaar,** Tafelstraat 6a. Expositie van Loes Huis in 't Veld en Siegfried Gorinskat. T/m 9/2, open vr t/m ma van 13-17.30 uur. **Galerie Wanda Reiff,** Rechtstraat 43. Expositie van Rob Scholte en Henk Visch. Van 11/1 t/m 22/2, open do t/m za van 11-17 uur. **Galerie Dis,** Tafelstraat 28. Werk van Frans Dicker. Van 18/1 t/m 16/2, open wo t/m zo 13-18 uur. **Galerie Schuwirth en Van Noorden,** Rechtstraat 64. Stock-expositie. Van 18/1 t/m 23/2, open do t/m za 14-18 uur.

●**CADIER EN KEER**
Galerie 'De Keerder Kunstkamer', Kerkstraat 10. Expositie Patrick Rijs en Jan Praet. T/m 15/1, open do t/m zo 13-17.30 uur.

● **GULPEN**
De Aw Sjoklaatfebrik, Ringweg 31. Werk van Charles Pekelharing en Piet Haag. Van 12/1 t/m 9/2, open do t/m zo 14-17.30 uur.

●**MARGRATEN**
Galerie & Atelier, Groot Welsden 48. Klei-schilderijen van Natascha Rieter en raku-objekten van Siegfried Gorinskat. T/m 31/1, geopend di t/m zo 13-17 uur.

● **SITTARD**
Kritzraedthuis, Rosmolenstraat 2. Expositie van Piet Schoenmakers. T/m 12/1, open di t/m vr 10-17 uur za en zo 14-17 uur. **Den Tempel,** Gruizenstraat 27. Een aflopende zaak, fototentoonstelling van Bert Janssen. T/m 12/1.

● **LIMBRICHT**
Limburgs Volkskundig Centrum, Allee 1a. Tentoonstelling; 'Elk huisje had een kruisje'. T/m 9/2, geopend di t/m vr 13-17 en za en zo 14-17 uur. **Exlibrisgalerie Kasteel Limbricht,** Allee 1. Tentoonstelling van internationale inzendingen voor de Johan Schwencke-prijs en rozenexlibris. T/m 19/1, open van di t/m zo vanaf 14 uur.

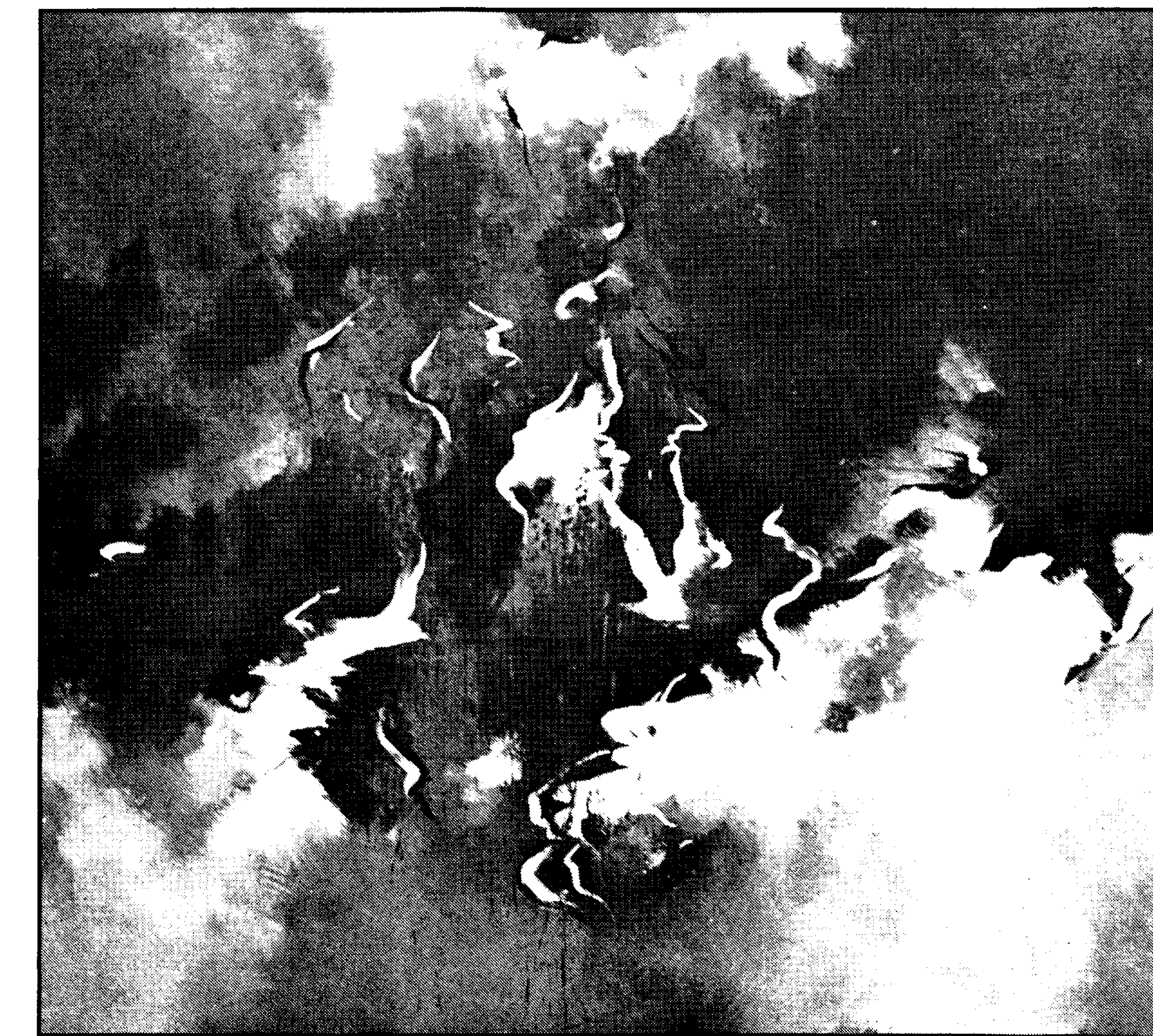
● **ROERMOND**
Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4. Meubels en beelden van Pi Backus. T/m 16/2, open di t/m vr 11-17 uur en za en zo 14-17 uur. Tentoonstelling van tien schilders uit Zuid Nederland 'Other Voices – Other rooms'. Van 11/1 t/m 23/2, geopend di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

●**VENLO**
Goltziusmuseum, Goltziusstraat 21. Tentoonstelling 'Op het land – Grafiek uit het land van Rembrandt. T/m 6/2. **Museum Van Bommel-Van Dam,** Deken van Oppensingel. Expressions Ceramiques, keramiek uit Brussel en Wallonië. T/m 16/2, open dag. 10-16.30 uur, za en zo 14-17 uur.

Herkenbaar abstract expressionisme van Mattie Schilders

Traditionele Brabantse kunst in galerie Knops

DOOR PIETER DEFESCHE

● *'Capitol Gorge', acryl op linnen van Mattie Schilders, te zien in galerie Knops.*

SITTARD – Een schilderschap van een jaar of tien, dat was voor de initiatiefnemers aanleiding voor een publicatie. Met kleurenreprodukties, kunstzinnige beschouwingen, biografische gegevens, foto's en poëtische intermezzo's. Zij verscheen pas kort geleden. De reprodukties betreffen schilderijen van de laatste vier jaar. Het zijn nagenoeg dezelfde die men vanaf vandaag vier weken lang in Sittard in de fraaie achterzalen van galerie Michel Knops zal zien, met een kloek tweeluik als opmaat in de voorzaal, tussen Guus van Eck, Hans Truijen, Marli Hommel en nog meer abstract expressionisme uit Noord-Brabant: Mattie Schilders, schilderijen en gouaches.

Niets verontrustends, zo te zien vanaf de Steenstraat, ook al waarschuwt de schrijfster van het boekje met de vlammende titel: 'Vuur van verrukking'. Integendeel, veel herkenbaars, vertrouwd als het genre waarin de schilderkunst, in heftiger tijdperken zo dood verklaard als God zelf, rustig voortging met overleven: het abstract expressionisme. Het heeft grote gangmakers gekend tijdens en na de cobra-beweging – en het zet het traditionele handelen met olieverf en doek voort in de naar terpentijn geurende ateliers. Het traditionele handelen mag in onze tijden wat meer geschieden vanuit de intuïtie. Zelfs vanuit het instinct, en dan noemt men de kunstenaar schilderdier. Er worden door de academies nog al wat specimina van opgekweekt. Brabant heeft ze met eigen ras-kenmerken waaraan meestal de naam van Molenkamp verbonden is; de herkenning verhoogt de waarde op de schilderdier-concoursen.

Plaatjes

Dat tentoonstellingsmakers en museumdirecteuren die zich willen profileren in de vloed van abstract expressionisme streven naar iets sensationelers voor hun documenta's, laat zich begrijpen. Maar dat het abstract expressionisme stand houdt ook: het levert meestal aangenaam ogende werken op in een hedendaags idioom, waarvan de prijzen in redelijke verhouding staan tot die van de vloerbedekking en de andere bijpassende verworvenheden van het interieur. 'Er is niets tegen mooie plaatjes,' vindt de tekstschrijfster, 'wij willen allemaal graag vertier, de beeldende kunst biedt ons die voortdurend.' Behalve aangenaam ogend zijn ze ook zelden regelrecht slecht: dat zou na een jarenlange vakopleiding en dagelijkse oefening ook niet meer mogen gebeuren.
'Als er nog iets meer aan de orde is,' vervolgt de explicatrice, 'dan is het juist datgene wat wij als diepgang ervaren.' En misschien wel, vervolgen wij dan, wat toch het ene abstract-expressionisme van het andere nog onderscheidt.

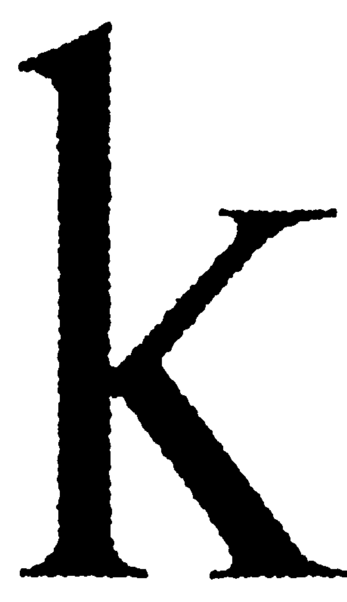
Signatuur

Men moet de achterzalen langzaam en aandachtig doorlopen, om in het niet al te opmerkelijk palet en in het niet al te vernieuwende schildergebaar de signatuur van Schilders te herkennen in de thematiek, die de titels slechts aangeven in haar algemeenheid. Zijn werken ontstaan – abstract bestaat immers niet, als Lataster gelijk heeft, en dat mag men rustig aannemen – op basis van herinneringen; herinneringen aan indrukwekkende landschappen. Vroeger vlakke Hollandse – of Brabantse – nu verre, woeste en dicht bij de oorsprong van de aarde staande. Wie dat wil geloven – en vier zwart-wit foto's van gebieden in Utah en Arizona in het boekje maken het geloofwaardig – die kan als bezitter van een Schilders menig boeiend uurtje doorbrengen met de televisie uit, starend naar de beweeglijke kleurvormen op zijn schilderij. Het is te hopen dat de keuze niet is gevallen op een wat flauw en zachtmoedig exemplaar, maar op een dat dramatische bewogenheid toont, met tekens en schrifturen in wit of zwart, niet altijd duidelijk, maar prikkelend voor de verbeelding. Hij zal bij langer staren te zien krijgen wat er misschien helemaal niet staat: rotswanden, schuimende watermassa's en onheilspellende luchten. Menselijk leven ook dat nog niet door de civilisatie is aangeraakt, gesuggereerd door gestalten – mogelijk totempalen – en nachtelijke vuren.

'Comes the white man' heet een doek in de bovenzaal, dat een aantal raadsels in concretere figuratie aan de orde stelt. Dierlijk leven ontbreekt niet, zoals in 'Tribute to the anasazi' – men gelooft zijn ogen niet. Men mag aannemen dat de verschijningsvorm van de aarde de fascinatie van Schilders uitmaakt. Als hij een boodschap heeft van ecologische aard lijkt zij impliciet: als Schilders schildert, schildert Schilders, al beweert zijn tekstschrijfster dat hij hemel en aarde met elkaar tracht te verbinden: nog iets voor het Bonnefantenmuseum? De schilder, dat realiseert zich ook zij, is 'a painter more than a messenger' en zo hoort het.
Tot schilder is hij tenslotte opgeleid: aan de academie voor industriële vormgeving in Eindhoven en aan de academie van Tilburg. Hij woont en werkt in Rijen. Hij maakte reizen naar de Verenigde Staten, drie maal, naar Egypte, Wales, Italië, de voormalige Sovjetunie en Turkije. Hij exposeerde regelmatig vanaf 1980 onder meer in galerie Willy Schoots, galerie Witt, galerie Hüsstege, in Utrecht, Den Haag en Amsterdam.

verder...

... is er in Galerie Wanda Reiff aan de Rechtstraat 43 in Maastricht vanaf vandaag 16 uur tot en met 22 februari werk te zien van Rob Scholte en Henk Visch. Open dinsdag tot en met zaterdag 11-17 uur.
... exposeert Hans Bekkers tot en met 27 februari tekeningen en schilderijen in Galerie Felix, Wycker Brugstraat 16 in Maastricht. Open maandag van 13-18 uur, dinsdag tot en met vrijdag 9-18 uur, donderdag 9-21 uur en zaterdag 9-17 uur.
... vindt in Galerie Hanenhof, Groenstraat 44 in Geleen vanmiddag om 16 uur de opening plaats van een expositie van aquarellen en kimono's van Alina Vis. De tentoonstelling duurt tot en met 2 februari en is te bezichtigen op donderdag en vrijdag van 17-20 uur en zaterdag en zondag van 14-17 uur.
... loopt in Galerie St.-Petersburg, Bergstraat 8 in Vaals tot en met 10 februari een expositie van Russische tekeningen uit de jaren dertig. Open van dinsdag tot en met donderdag van 15-18 uur.
... zullen Charles Pekelharing en Piet Haagh vanaf morgen tot en met 9 februari schilderijen, keramiek en brons laten zien in 'De Aw Sjoklaatfebrik' aan de Ringweg 31 in Gulpen. Open van donderdag tot en met zondag 14-17.30 uur.
... toont Frans Peeters recente schilderijen in Galerie Wansink aan de Neerstraat 76 in Roermond. De expositie kan bezichtigd worden tot en met 9 februari van woensdag tot en met zaterdag 11-17 uur.
... worden bij Galerie Wunnik, Eindstraat 58 in Schinveld tot en met 2 februari twintig schilderijen getoond van Sjef Biessen. Open op zondag van 14-18 uur.
... exposeren tien jonge schilders uit Zuid-Nederland in het Gemeentemuseum, Andersonweg 4 in Roermond. De tentoonstelling draagt de titel 'Other voices – Other rooms' en kan bekeken worden vanaf vandaag tot en met 23 februari. Open van dinsdag tot en met vrijdag van 11-17 uur en op zaterdag en zondag van 14-17 uur.
... wordt in Galerie Signe aan de Akerstraat 82a in Heerlen werk getoond van de Heerlense architecten Joz Wielders, Jos Klijnen, Frits Peutz en Alphons Boosten. De expositie loopt van 11 tot en met 26 januari. Open donderdag tot en met zondag van 14-17 uur.

expposities

Keuze Werk in Gouvernement

MAASTRICHT – In het Gouvernement, Limburglaan 10 in Maastricht, laten acht fotokunstenaars tot en met 21 februari hun werk zien. Erik van den Boom, Cor Dera, Romy Finke, Ton Huybers, Paul van Loenen, Sjaak Peters, Aegide Rings en Kim Zwarts exposeren in de ontvangsthal. Ze willen aantonen dat de fotografie zich niet meer als kunstvorm hoeft te bewijzen maar een eigen zelfbewuste identiteit heeft. Alle facetten van de moderne fotografie zijn te zien tijdens deze tentoonstelling, die de titel 'Keuze Werk 5' draagt. Het Gouvernement is open tijdens kantooruren.

Evenwicht en rust in werk Wegberg

MAASTRICHT – In galerie Fah, Brusselsestraat 80 in Maastricht, loopt tot en met 16 februari een expositie van Gard Wegberg. Hij toont olieverven en aquarellen die bezichtigd kunnen worden van vrijdag tot en met zondag van 13.00-17.00 uur. De opening heeft morgen plaats om 14.00 uur.

De tentoonstelling van Gard Wegberg bevat een zestal olieverfschilderijen en ongeveer twintig aquarellen. De kunstenaar vindt zijn inspiratie voornamelijk in het landschap van de streken waar hij op vakantie gaat en in oude culturen in het Europese gebied. Zijn werk is het resultaat van een lang schildersleven waarin evenwicht en rust steeds belangrijker worden. Het plaatsen van de vlakken en het kleurgebruik leerde Wegberg in de tijd dat hij glas in lood ontwierp voor vele kerken en gebouwen. De tijd die de kunstenaar besteedt aan een schilderij gaat een steeds grote rol spelen; het kunstwerk ontstaat na een lange tijd van bewerking en overweging.

Zweedse kunstenaar in Ipomal-galerie

LANDGRAAF – De in Zweden geboren kunstenaar Jan Peterson genoot zijn opleiding in Malmö, Parijs en New York. Sinds 1988 is hij docent aan het Arts Department van de University van New York voor de grafische vakken. Vanaf morgen tot en met 23 februari toont hij zijn werk in Galerie Ipomal, Kerkberg 2 in Landgraaf. De galerie is open op vrijdag van 17.00 tot 20.00 uur en zarterdag en zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

Bij deze expositie (eerste en tweede verdieping) ligt de nadruk op werk in de techniek van 'Color Viscosity Etching' een gelijktijdige kleur-diepdruk.
Op de begane grond en in de kelder heeft er een stock-expositie plaats.

Schilderijen en raku-objecten

MAASTRICHT – In Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a in Maastricht, worden tot en met 9 februari schilderijen en grafiek van Loes Huis in 't Veld en raku-objecten van Siegfried Gorinskat tentoongesteld. Deze expositie wordt morgen om 16.00 uur geopend, de openingstijden van de galerie zijn donderdag tot en met zondag van 13.00 tot 17.30 uur.

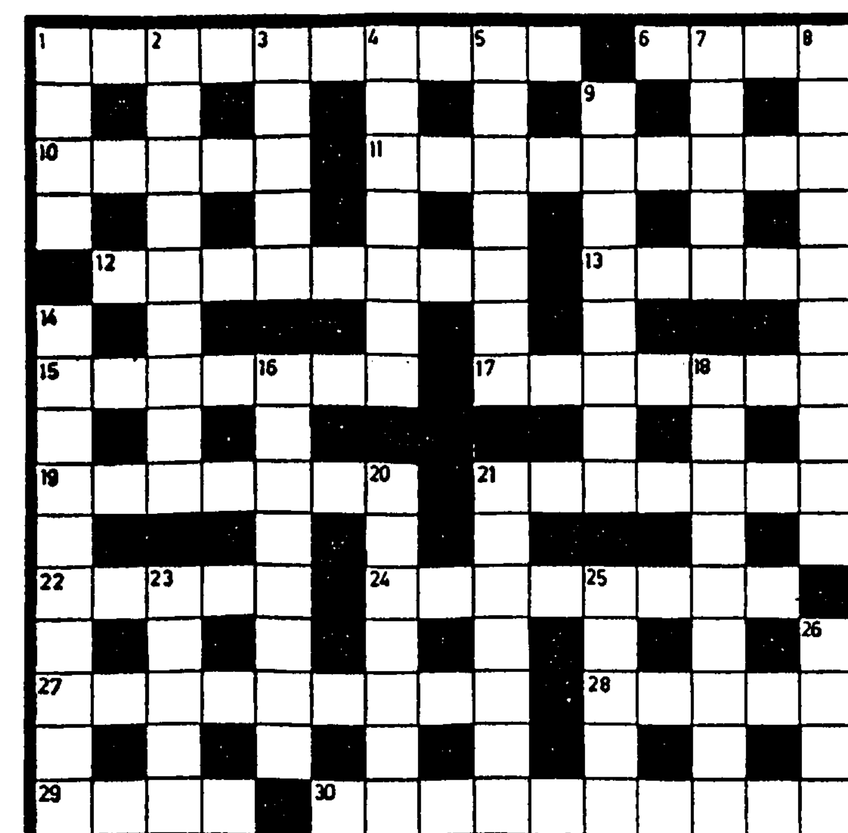
● *'Dans X', gemengde techniek op papier van Loes Huis in 't Veld.*

Het werk van Loes Huis in 't Veld bestaat uit schilderijen in gemengde technieken. Het zijn kleurrijke werken, die met krachtige verfstreken op grote vellen papier of karton zijn geschilderd. Daarbij worden acrylverf, krijt, potlood, inkt en soms ook plamuur, zand, papier en plastic gebruikt. Lijn, vorm en kleur roepen een duidelijke spanning op. Haar schilderijen hebben veel te maken met beweging en meestal staat hierin de mens centraal. Daarnaast maakt de kunstenares ook zeefdrukken, die met grote precisie vervaardigd zijn.
Siegfried Gorinskat maakt gedraaide en met de hand opgebouwde plastieken in diverse keramische technieken. Hij gaat daarbij het experiment niet uit de weg. Tijdens deze expositie toont hij met name raku-objecten.

Oplossing van gisteren

S	J	E	R	P		K		K		S	A	B	E	L
E		R		R	U	W		R	O	T		E		A
S	U	I	T	E		E		A		A	D	E	P	T
A		K	O	T		L	A	K		K	I	L		E
M	A	A	L	T	IJ	D		E	S	K	A	D	E	R
	A			I		E		E		E			N	
S	L	I	N	G	E	R		L	E	R	A	R	E	S
			A								I			
K	O	R	T	I	N	G		A	S	T	R	A	N	T
	I			N		E		L		A			O	
T	R	E	F	F	E	R		M	O	N	A	R	C	H
A		R	E	U		A	D	A		N	T	O		O
F	R	E	E	S		A		N		I	E	D	E	R
E		I		I	N	K		A	A	N		E		D
L	E	S	S	E		T		K		E	L	O	G	E

cryptogram

Horizontaal: 1. Moderne humor in Utrecht; 6. Is het voertuig in die rivier gevallen?; 10. Een uitblinker profiteert ervan zonder thee; 11. Laag gebied zit u in; 12. Een g er bij, sufferd, hij loopt naast u; 13. Handige versnellingen!; 15. Schoolse bezigheid!; 17. Humeurig orgaan van een diertje; 19. Is wat u in de tuin bijeengeschraapt hebt; 21. Hebt u hulp nodig? Zo te horen wel; 22. In de koe is benauwdheid; 24. Men verbouwt aan het slot thee; 27. Daardoor te laat komen; 28. Klim in de palen; 29. Een slee is er om een dwaas te vervoeren; 30. Iemand gevoelig maken door de horizon te hinderen.

Verticaal: 1. Opnieuw is de eerste voor lekkers; 2. Een stier in de lucht?; 3. Dat gewei word je flauw van; 4. Gindse zender is 'der niet uit het ziekenhuis; 5. Met verschillende stukjes rubriceren; 7. Dat loopt bij uw fiets; 8. Praatje over de handel! 9. Ga naar boven over een kleed en gebruik het om te rijden; 14. Gebruik hem tijdens reis en ziekte; 16. Is zij portier bij een kweekbedrijf? 18. Op het kleed ligt nòg een verrader; 20. Dit is beslist het laatste woord; 21. Oorlogsgescherm; 23. Het dier hapte 'k van de boot; 25. En dit dier haalde 'ie van dat stukje grond; 26. Honderdelf!

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Piccolo-advertenties 045-719966

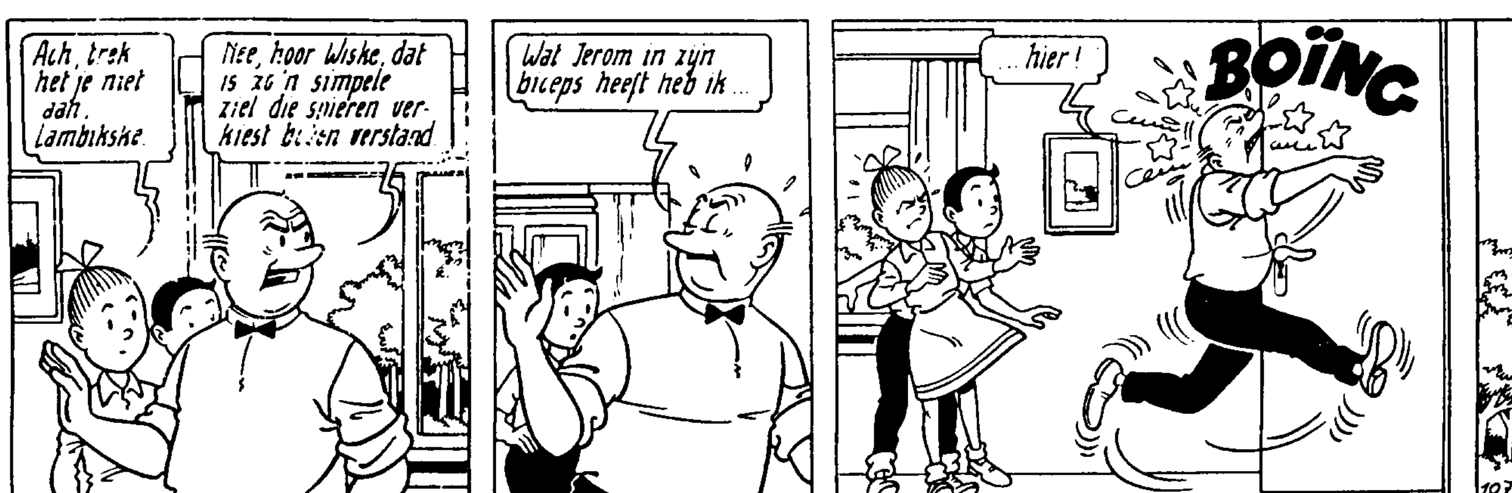
Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739264

Banken:
ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932/455506
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen
bij automatische betaling:
per maand ƒ 27,45
per kwartaal ƒ 82,35
Per acceptgiro:
per maand ƒ 28,45
per kwartaal ƒ 83,35
losse nummers ƒ 1,60
Bfr. 30

de tootootjes

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

recept

DOOR HUUB MEIJER

Soufflé met ham en knolselderij

Benodigdheden voor 4 personen: 200 g ham of gebraden fricandeau, 1 knolselderij (ca 600 g), 100 g verse roomkaas, 1 el citroensap, ½ rode paprika, 1 el fijngehakte peterselie, zout en peper, 3 eieren.
Snijd ham of fricandeau in blokjes. Maak knolselderij schoon en snijd ook in blokjes. Kook in een pan met weinig water, wat zout en citroensap, de knolselderij in 10 minuten gaar. Maak paprika schoon en snijd in kleine stukjes en blancheer even. Laat uitlekken en pureer in foodprocessor of roerzeef. Roer roomkaas erdoor tot er een egale massa ontstaat. Splits de eieren. Roer achtereenvolgens de ham of de fricandeau, de paprika, peterselie en de eierdooiers door het knolselderijmengsel. Breng op smaak met peper en zout.
Vet vier soufflépotjes in. Klop eiwitten stijf en schep er het vleesgroentemengsel luchtig door. Vul soufflépotjes voor driekwart. Laat in het midden van de oven de souffleetjes in ca. 20 minuten rijzen en goudbruin worden. Serveer direct.
TIP: De oven niet tussentijds openen anders zakt de soufflé in.

IRA-bom explodeert bij Downing Street

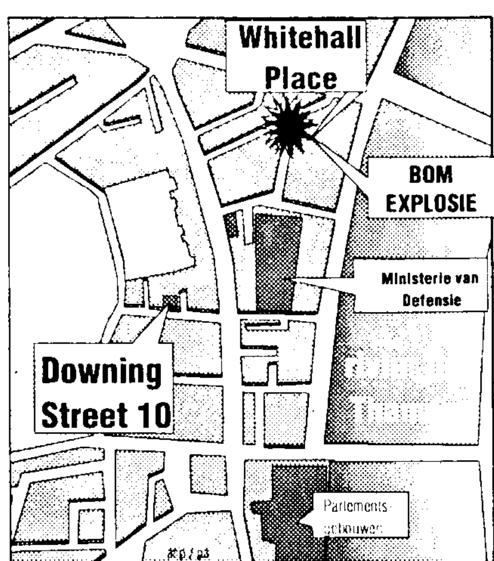
LONDEN – Het Ierse Republikeinse Leger (IRA) heeft gisteren verklaard dat het de bom heeft geplaatst die eerder op de dag bij het ministerie van Defensie in Londen ontplofte, op enkele honderden meters afstand van de ambtswoning van de Britse premier John Major.

De bom explodeerde in een straat in het regeringscentrum Whitehall om iets na negen uur in de ochtend. Omdat de politie kort tevoren Whitehall en alle zijstraten had afgesloten, was er alleen materiële schade. De explosie kon echter in Downing Street worden gehoord, waar premier Major en zijn kabinet juist in vergadering waren.

De bom was verstopt in een auto. Een half uur voordat hij afging, kreeg het Amerikaanse televisiestation CBS-News een gecodeerde melding.

In een verklaring aan de media in Dublin stelde de IRA, dat de Britse heerschappij in Noord-Ierland bestrijdt, dat de actie was bedoeld om de aandacht op de Ierse kwestie gevestigd te houden. De organisatie kondigde aan dat het soortgelijke aanslagen zal blijven plegen als er geen eind komt aan de 'Britse inmenging' in Ierse zaken.

Vorige winter deed de IRA een mortieraanval op 10 Downing Street. De projectielen kwamen toen terecht in de tuin van premier Major, op slechts enkele meters van het vertrek waar het kabinet bijeen was.

Staatssecretaris dreigt verzekeraars met maatregelen

Simons: premies kunnen tot 30 procent omlaag

DEN HAAG – De premie voor particuliere verzekerden in de gezondheidszorg kan met 15 tot 30 procent omlaag, ondanks sombere voorspellingen over de kosten in de gezondheidszorg. Dit stelt staatssecretaris Simons (Volksgezondheid) in een brief aan de organisatie van particuliere verzekeraars in de gezondheidszorg, de KLOZ. De verzekeraars willen de premie vanwege de kostenstijgingen niet verlagen. Simons dreigt nu, in navolging van CDA en PvdA, met maatregelen.

Simons betichtte de KLOZ gisteren van een verkeerde voorstelling van zaken. Hij verweet de particuliere verzekeraars alleen naar de kostenontwikkeling in 1991 te kijken bij hun stelling dat de premies niet omlaag kunnen. Sinds 1989 zijn er echter kostenontwikkelingen geweest die een premiedaling mogelijk maken, aldus de bewindsman. „Deze staatssecretaris komt op voor de particulier verzekerden. Die betalen nu te veel en dat ligt aan de verzekeraars," aldus Simons.

Kosten

Het argument van de KLOZ dat de ziekenhuiskosten vorig jaar snel zijn gestegen, deugt volgens Simons niet. Het gaat alleen om nabetalingen van de verzekeraars aan de ziekenhuizen, een last die al lang bekend was. Bovendien hebben de verzekerden daarvoor de premie in voorgaande jaren al lang betaald. Dat geld lag dus bij de verzekeraars op de plank.

De bewindsman meent verder dat de verzekeraars ongeveer 1 miljard gulden in kas moeten hebben als gevolg van een in het verleden opgebouwde reserve voor extra kosten ten gevolge van de vergrijzing van de bevolking. Dat geld is niet meer nodig nu ouderen allemaal de standaard pakket polis hebben met een lage premie, die wordt opgebracht door de particulier verzekerden. Er is dus geen extra financiële last voor de verzekeraars meer. Simons meent verder dat de verzekeraars niet kunnen stellen dat hun kosten dit jaar met vijf procent omhoog gaan.

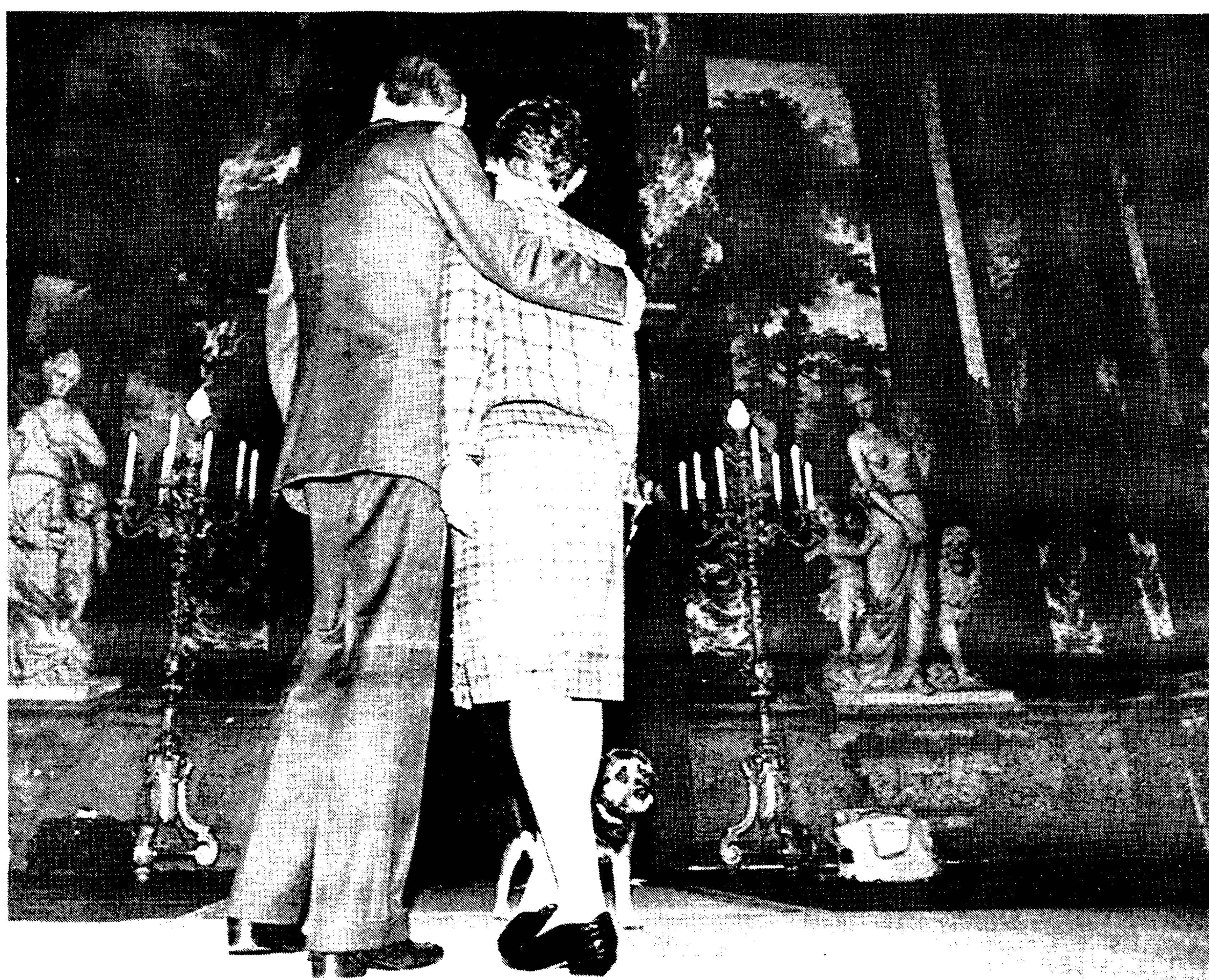
Ingrijpen

Simons overweegt maatregelen te nemen indien de KLOZ bij haar lijn blijft. „Als bij het slechtste scenario de verzekeraars deze lijn vasthouden, dan vind ik dat wij veel uit de kast moeten halen om na te gaan om burgers recht te doen," aldus Simons.

In een eerste reactie liet de KLOZ weten niet onder de indruk te zijn van Simons' berekeningen en aan de eigen zienswijze vast te houden. Komende week praten Simons en KLOZ met elkaar.

Zie ook pagina 7
• **Verhaal verzekeraars rammelt aan alle kanten**

Bruidspaar op de foto

• *Pieter van Vollenhoven en Prinses Margriet en hun hondje Popper poseren voor fotografen op het paleis 'Het Loo'. Het paar vierde gisteren hun 25-jarige huwelijk.*

Foto: ANP

Snel overleg EG GOS-republieken

DOOR HANS DE BRUIJN

BRUSSEL – De Europese Gemeenschap (EG) gaat op korte termijn praten met de nieuwe, onafhankelijke republieken van de vroegere Sovjetunie over vormen van samenwerking. De Europese Commissie zal binnen twee maanden met voorstellen komen over de manier waarop de akkoorden over handel en samenwerking met de oude Sovjetunie kunnen worden omgezet in akkoorden met de nieuwe republieken.

De ministers van Buitenlandse Zaken gaven de Commissie gisteren het groene licht voor die gesprekken. De Commissie begint met Rusland, Oekraïne, Wit-Rusland en Kazachstan, maar de gesprekken kunnen later tot andere republieken worden uitgebreid. Van echte onderhandelingen kan pas sprake zijn als die verkennende besprekingen achter de rug zijn, aldus een woordvoerder van de Commissie.

Bijeenkomst

Mogelijk zal al volgende maand een bijeenkomst plaatsvinden van de ministers van Buitenlandse Zaken van de EG en die van de Gemenebest-republieken. Dat gebeurt na de speciale conferentie over noodhulp aan de vroegere Sovjetunie, die op 22 en 23 januari in Washington wordt gehouden door minstens 47 landen en zeven internationale organisaties (waaronder de VN, de EG en de NAVO).

Afgesproken is dat de EG-landen daar één lijn zullen trekken. Er was eerder irritatie ontstaan omdat de Verenigde Staten het initiatief naar zich toe hadden getrokken, terwijl de EG tot nog toe verreweg de meeste noodhulp aan de Gemenebest-republieken heeft gegeven. In Washington zullen vijf werkgroepen worden gevormd, die zich over onderdelen van de hulpverlening gaan buigen.

Energie

Nederland wordt samen met Venezuela voorzitter van de werkgroep die de energievoorziening onder zijn hoede neemt. Daarnaast komt er een werkgroep over voedselvoorziening (onder leiding van de VS en de Europese Commissie), één over medicijnlevering (onder leiding van de VS en Japan), één over huisvesting (Duitsland en Italië) en één over technische bijstand (Duitsland, Japan, VS).

Rapport arbitragecommissie doorslaggevend

Erkenning Kroatië mogelijk uitgesteld

Van onze redactie buitenland

BRUSSEL – De EG-ministers van Buitenlandse Zaken hebben gisteren in Brussel nog geen besluit genomen over erkenning van de Joegoslavische republieken. Nederland zal het besluit over erkenning laten afhangen van het rapport van de arbitragecommissie van de Joegoslavië-conferentie, de commissie-Badinter, zo verklaarde minister Van den Broek van Buitenlandse Zaken gisteren na afloop van de EG-ministerraad.

Van den Broek zei te hopen dat de EG-landen voor 15 januari, het door de EG zelf gekozen ultimatum, nog tot een gemeenschappelijk standpunt komen over de erkenning.

Negatief

Duitsland heeft echter al aangegeven zich niet gebonden te achten aan het advies van de commissie-Badinter, dat waarschijnlijk negatief uitvalt voor Kroatië en Bosnië-Hercegovina. Het advies komt vandaag uit. Zoals het er nu naar uitziet komt alleen Slovenië in aanmerking voor erkenning door de EG. Wat Kroatië betreft heeft de commissie-Badinter nog ernstige twijfels over de bescherming van de minderheden.

Van den Broek zei dat erkenning van Kroatië tot na 15 januari uitgesteld moet worden als deze republiek geen afdoende garanties kan geven dat zij de minderheden zal beschermen.

In een verklaring over Joegoslavië stelt de EG de vredespogingen van de Verenigde Naties van harte te ondersteunen. Zij verwelkomt het sturen van vijftig VN-verbindingsofficieren naar militair strategische plaatsen in de Joegoslavische republieken.

Samenwerking

De Portugese voorzitter van de EG-ministerraad, Joao de Deus Pinheiro, verklaarde na afloop tijdens een persconferentie dat de EG en de VN parallel aan elkaar blijven werken aan de oplossing van de kwestie-Joegoslavië.

De EG benadrukt dat het werk van de EG-waarnemers een cruciaal element is voor het bereiken van een vreedzame oplossing, aldus De Deus Pinheiro. Zij moeten, met garanties voor hun veiligheid, hun werk kunnen voortzetten. De EG verlangt een gedetailleerd verslag van de Joegoslavische autoriteiten over de oorzaak van de beschieting van de EG-helikopter afgelopen dinsdag, waarbij vijf EG-waarnemers werden gedood.

Officier die EG-helikopter neerschoot wordt vervolgd

BELGRADO – Het Joegoslavische ministerie van Defensie heeft gisteren meegedeeld dat er een strafrechtelijk onderzoek is begonnen naar een luchtmachtofficier in verband met het neerschieten van de EG-helikopter deze week. Tegen vier officieren worden disciplinaire maatregelen genomen.

Een onderzoekscommissie van het ministerie kwam tot de conclusie dat het incident van dinsdag, waarbij vijf EG-waarnemers om het leven kwamen, het gevolg was van 'fouten van de hogere organen (van de luchtmacht) en van een aantal tegengestelde omstandigheden die veroorzaakt werden door de buitengewoon ingewikkelde situatie het Joegoslavische luchtruim'.

De militaire aanklager heeft voorgesteld de officier die het bevel voerde strafrechtelijk te vervolgen en militaire disciplinaire maatregelen te nemen tegen nog vier betrokken officieren.

Geen informatie over salaris bewindslieden

DEN HAAG – In de begrotingen van de departementen worden geen gegevens meer opgenomen over het salaris van ministers en staatssecretarissen. De kosten worden meegenomen in een algemeen artikel 'personeel'. Ook in de toelichting op dat artikel wordt geen uitsplitsing meer gegeven voor het salaris van de betrokken bewindslieden.

Premier Lubbers en vice-premier Kok hebben dit de Eerste Kamer in een brief laten weten. Sinds 1989 werd in de begrotingen geen apart artikel meer opgenomen voor salariskosten van bewindslieden. In de toelichting op het artikel 'personeel' was echter nog wel precies te vinden wat de minister of staatssecretaris kreeg. Met ingang van 1992 is dat laatste ook verdwenen.

Volgens een opgave van het ministerie van Binnenlandse Zaken is het salaris van een minister 16.000 gulden per maand bruto. Van een staatssecretaris 15.003 gulden.

Premier Lubbers ontvangt daarnaast nog eens 12.000 gulden als vergoeding voor niet-declarabele functionele kosten. Ook minister Van den Broek (Buitenlandse Zaken) kent een dergelijke vergoeding. Die beloopt bij hem 18.000 gulden per jaar.

Ontsnapping uit gevangenis in Veenhuizen

VEENHUIZEN – Twee mannen zijn gistermiddag rond drie uur ontsnapt uit de inrichting Norgerhaven in Veenhuizen. De twee zijn ontkomen via een raam uit de arbeidsruimte op het terrein van Norgerhaven, aldus een politie-woordvoerder.

De tralies van de ruit blijken aan de buitenkant te zijn doorgezaagd. In de gracht, die het terrein omgeeft, lag een rubberbootje klaar. Daarmee zijn ze naar een auto gevaren die op hen stond te wachten. De politie is onmiddellijk een opsporingsactie gestart.

Eind conflict Kosto-CDA over asielzoekers nabij

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het kabinet ziet mogelijkheden om een botsing te voorkomen tussen staatssecretaris Kosto (Justitie) en de CDA-fractie in de Tweede Kamer over de opvang van asielzoekers die worden uitgewezen. Premier Lubbers heeft dit gisteren na afloop van het kabinetsberaad bekend gemaakt. Hij heeft de kwestie al met Kosto doorgesproken.

Kort voor de kerstvakantie nam de Kamer een motie-Krajenbrink (CDA) aan. Daarin werd gevraagd om een 'sluitende' aanpak voor asielzoekers die niet tot ons land worden toegelaten. De CDA'er wil zo voorkomen dat deze mensen in illegaliteit verdwijnen voordat zij ons land worden uitgezet. De CDA-motie kreeg steun van de VVD.

Kosto liet onlangs weten dat de motie-Krajenbrink 'onuitvoerbaar' is. Volgens hem is er geen sluitend systeem te bedenken tenzij de betrokken asielzoekers worden opgesloten. Daar is Kosto echter tegen.

Lubbers liet gisteren weten dat de problemen van Kosto vooral hangen op de woorden 'sluitende aanpak' in de motie. Hij stelde echter dat er best een systeem mogelijk is waardoor weliswaar niet letterlijk aan de wens van de Kamer wordt voldaan, maar wel naar de 'geest' daarvan.

De eerste minister gaf te kennen dat het kabinet er aan denkt de asielzoekers die ons land uitmoeten op bepaalde asielzoekerscentra samen te brengen en hen daar onder 'een zeker toezicht en controle' te plaatsen. Met een dergelijke opzet kan 'een behoorlijke mate van effectiviteit' bereikt worden, aldus Lubbers.

punt uit

• Defensiegeld

Minister Ter Beek van Defensie voelt er niets voor om geld van zijn begroting beschikbaar te stellen voor bestrijding van criminaliteit. Hij reageert daarmee op de suggestie van de Amsterdamse commissaris van politie Nordholt. Die vindt dat de politie een miljard gulden moet krijgen uit de defensiebegroting nu er minder geld nodig is voor land-en luchtmacht.

• Stijging

Het aantal mensen in het onderwijs dat jaarlijks arbeidsongeschikt wordt, is in de periode 1982-1990 met 14 procent gestegen. In 1982 registreerde het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) 3.651 nieuwe gevallen onder de leraren en de onderwijsondersteunende medewerkers. In 1990 was dat aantal: 4.168. Dit blijkt uit het overzicht 'Arbeidsongeschiktheid in het onderwijs' dat het ABP dit jaar voor het eerst publiceert. In totaal zijn er op dit moment bijna 30.000 arbeidsongeschikten in het onderwijs.

• Vandalen

Een chauffeur van de Friese streekvervoermaatschappij FRAM heeft gistermorgen een aantal baldadige jongelui in zijn bus rechtstreeks bij de politie in Dokkum afgeleverd. De actie van de chauffeur was samen met de politie voorbereid, omdat er de laatste weken al vaker moeilijkheden waren met scholieren op de bewuste buslijn. Er waren extra controleurs op de bus gezet, maar een groepje jongeren trok zich daar niet veel van aan. Toen de scholieren vuurwerk afstaken, werd alarm geslagen en zette de bus onder begeleiding van politieauto's koers naar het politiebureau. Daar mochten de veroorzakers van de overlast uitstappen. Tegen hen is proces-verbaal opgemaakt.

• Congres

De PvdA-top heeft definitief besloten geen extra congres te houden voor het kiezen van een voorzitter. De nieuwe voorman van de partij zal nu gewoon, zoals eerder ook het voornemen was, in maart door de leden worden gekozen. Eind vorig jaar werd in de hoogste PvdA-kringen overwogen in januari een extra voorzitterscongres te houden. Zo moest worden voorkomen dat meerdere kandidaten elkaar in een echte campagne langdurig zouden bestrijden met alle negatieve gevolgen van dien.

• Tijger

Een tijger die al vijf dagen geen eten meer had gehad heeft gisteren een van zijn bewakers gedood na te zijn ontsnapt uit zijn kooi in een dierentuin in Vladivostok. De tijger werd later doodgeschoten door de echtgenoot van het slachtoffer. De man schoot in paniek ook een andere tijger dood, die nog in zijn kooi zat.

• Reprimande

Het particuliere Japanse televisiestation NHK heeft een reprimande gekregen voor het uitzenden van de beelden van de Amerikaanse president die aan een banket in Tokio onwel werd. De reprimande is afkomstig van het bureau van de Japanse premier Kiichi Miyazawa.

• Italië

De Italiaanse premier Andreotti zal binnen deze maand in het parlement het ontslag van zijn regering aanbieden. Meteen daarna zal het parlement, waarvan de zittingsperiode in september officieel afloopt, worden ontbonden. Het is vrijwel zeker dat Italië in de eerste of de tweede week van april naar de stembus zal gaan om een nieuw parlement te kiezen.

• Blauwe Balg

De vaargeul in het Blauwe Balggebied onder Ameland is dit jaar alleen open voor schepen, vanaf drie uur voor hoogwater tot twee uur na hoogwater. De beperkte doorvaart moet de rust van zeehonden in dit gebied garanderen. De regeling kwam gisteren tot stand in overleg tussen vertegenwoordigers van het ministerie van Landbouw, Visserij en Natuurbeheer, watersportverenigingen en Greenpeace. Greenpeace voerde in de zomer van vorig jaar actie bij de Blauwe Balg. De Koninklijke Nederlandse Watersportbond (KNWB) wist in het overleg een compromis te bereiken. Het ministerie wilde de doorvaart aanvankelijk beperken tot een uur na hoogwater. Dit was de watersporters te krap. Jan Kossen van de KNWB hoopt dat de regeling dan alsnog tot drie uur na hoog water verruimd kan worden. Ook de Vereniging van Wadvaarders streeft dit na. Afgesproken is de regeling na een jaar weer te bekijken.

SIJBEN
ROERMOND
woonscenter

Terwijl de politieke leiders van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS), het staatkundige verband dat de plaats heeft ingenomen van de Sovjetunie, onophoudelijk ruziën over de door te voeren economische hervormingen en de opsplitsing van het eens zo geduchte Rode Leger, moeten honderdduizenden Moskovieten noodgedwongen elke dag opnieuw op zoek naar voedsel. Het spreekt vanzelf dat de wachtenden in de lange rijen vóór de schaars gevulde winkels ook druk discussiëren over de vraag of het geboortekaartje van het Gemenebest tevens het overlijdensbericht wordt, maar in de barre hongerwinter kost het pure lijfsbehoud voorlopig de meeste hoofdbrekens. Sovjet-deskundigen omschrijven de huidige voedselsituatie in Rusland, en met name in de metropolen Moskou en St Petersburg (het vroegere Leningrad) als 'angstwekkend slecht'. Zij vrezen zelfs dat op korte termijn voedselrellen zullen uitbreken.
Officiële organisaties als Artsen zonder Grenzen en het internationale Rode Kruis zijn, naast talloze andere organisaties en groeperingen in Europa, vaak al maandenlang bezig met het verlenen van noodhulp. Deze week zijn ook de eerste voedseltransporten van de Europese Gemeenschap naar Rusland vertrokken. Tegelijkertijd hebben berichten in de media dat Russische maffiosi voedselpakketten op weg naar hun bestemming onderscheppen en tegen woekerprijzen op de zwarte markt verkopen, voor internationale paniek en plaatsvervangende schaamte gezorgd. Hongerende Moskovieten die door hun stadsgenoten worden bestolen.
Met de Nederlandse hulpzendingen is evenwel niets mis, zo verzekert de secretaris van de Stichting Voedselhulp aan Russen, brigade-generaal buiten dienst en oud-Heerlenaar J. Steenaert, die sowieso grote vraagtekens plaatst bij de aantijgingen aan het adres van andere hulporganisaties. Net terug van een werkbezoek aan Rusland brengt hij verslag uit.

Oud-Heerlenaar regelde Nederlandse humanitaire hulp aan Russen

'Elk voedselpakket is goed terechtgekomen'

● *Brigade-generaal buiten dienst J. Steenaert zal eind februari in de media verantwoording afleggen over de besteding van de opbrengst van de tv-actie 'Help de Russen de winter door'. Dit om elke zweem van verdachtmaking te voorkomen.* Foto: CHRISTA HALBESMA

DOOR RENÉ VLEMS

HEERLEN – Generaal buiten dienst J. Steenaert, bij de Stichting Voedselhulp aan Russen belast met de distributie van de hulpgoederen in Moskou en St Petersburg, zegt het de Sovjet-deskundigen na. „De voedselsituatie in Rusland is werkelijk zorgwekkend. Massa's Russen moeten elke dag de straat op om voor brood op de plank te zorgen. Let maar eens op de televisiebeelden, de mensen daar hebben altijd een plastic zak of een tas bij, ze lopen nooit met lege handen. En als er ergens een rij staat, sluiten ze automatisch aan. Want een rij betekent doorgaans dat er iets tegen redelijke prijzen te halen valt. En als er iets wordt verkocht dat je niet kunt gebruiken, dan kan het nog altijd tegen voedsel worden geruild. Ruilhandel is voor de Moskovieten de gewoonste zaak van de wereld."

De Stichting Voedselhulp aan Russen werd opgericht na de landelijke hulpactie 'Help de Russen de winter door' van de Vara in december 1990. Deze tv-fondsenwerving bracht ongeveer 25 miljoen gulden aan goederen, diensten en geld op. Steenaert, geboren en getogen in Heerlen en thans woonachtig in Arnhem, was toen juist gepensioneerd en omdat hij dankzij zijn laatste functie van commandant van het Korps Mobiele Colonnes (een legeronderdeel met een humanitaire taak) veel contacten had met hulporganisaties en hoogwaardigheidsbekleders in binnen- en buitenland, werd hij aangetrokken om als logistiek-manager het geld om te zetten in voedselpakketten en die naar de hongerende Russen te dirigeren.

Sinds begin 1991 heeft de Stichting Voedselhulp aan Russen 2.000 ton voedsel met een winkelwaarde van 13 miljoen gulden en ongeveer 1.100 kubieke meter medicijnen, apotheekwaarde 57 miljoen gulden, naar Rusland getransporteerd – deels over de weg, deels door de lucht – en in de grote steden gedistribueerd. Het afgelopen jaar zijn vanaf Maastricht Airport twaalf kolossale Iljoesjin-transportvliegtuigen, tot de nok toe gevuld met hulpgoederen, naar de republiek Rusland vertrokken. Volgende maand gaat nog één zending medicijnen naar de Russen en dan is het geld van de stichting op. Eind februari legt Steenaert overigens verantwoording af aan het Nederlandse volk over de besteding van de giften.

Vissnoer

Medio vorig jaar zijn de voedselpakketten vervangen door zendingen van medicijnen en operatie-benodigdheden, omdat daaraan een aanmerkelijk grotere behoefte bleek te bestaan. Op zijn eerdere reizen door Rusland heeft Steenaert in een groot aantal ziekenhuizen mensonterende taferelen gezien. „Tijdens een bezoek aan het modernste ziekenhuis van Rusland, een hospitaal in Moskou met 2.400 bedden, kwam ik erachter dat 64 pas geopereerde patiënten op de afdeling cardiologie het samen met tien pijnstillers per dag moesten stellen. Een ziekenhuis in Minsk, met 1.200 bedden, had helemaal geen medicamenten meer. Een kruidenbuiltje was alles wat de artsen hun patiënten konden geven. Veel operatiehandschoenen die door de chirurgen worden gebruikt, zien eruit als te vaak opgelapte binnenbanden en bij gebrek aan hechtgaren, wordt vissnoer gebruikt. Schrijnende voorbeelden te over."

Steenaert ergert zich mateloos aan de berichten dat Westerse hulpgoederen, met name die door Duitse organisaties zijn gestuurd, door Russische misdadigersbendes worden ingepikt en in het illegale circuit met veel winst worden verkocht. De secretaris rangschikt dergelijke verhalen onder de noemer 'gebakken lucht'. „In een land waar nieuwe vrijheden zijn, waar de controle niet meer zo streng is, zijn natuurlijk altijd lieden die misbruik maken van de situatie. Er zal natuurlijk wel eens een voedselpakket achterover worden gedrukt – tijdens mijn laatste reis door Rusland heb ik inderdaad dergelijke geluiden gehoord – maar ik ben ervan overtuigd dat die diefstallen niet op grote schaal worden gepleegd, niet structureel zoals wordt gesuggereerd. Eenvoudigweg omdat er in Rusland geen bendes zijn. Vroeger werden ze onmiddellijk door de geheime dienst ontmaskerd en sinds de KGB heeft opgehouden te bestaan, hebben misdadigers gewoon niet de tijd gehad om zich te organiseren."

Kruimels

De generaal b.d. kiest daarmee partij voor de Duitse hulporganisaties die na de beschuldigingen verontwaardigd in de tegenaanval zijn gegaan en dergelijke berichten als indianenverhalen resoluut van de hand hebben gewezen.

Er vallen dus wel eens kruimels naast het bord, maar wat zijn eigen stichting betreft, durft Steenaert zijn hand ervoor in het vuur te steken dat alle voedselpakketten daadwerkelijk zijn terechtgekomen bij degenen voor wie ze waren bestemd. De Stichting Voedselhulp aan Russen heeft er van meet af aan voor gewaakt dat de hulpzendingen op de bonnefooi werden uitgedeeld. Vóórdat de goederenstroom op gang kwam, werden contacten gelegd met de autoriteiten in Moskou en St Petersburg. Van hen kreeg de stichting lijsten met de namen van uitkeringstrekkers. Vervolgens werden te goeder naam en faam bekend staande plaatselijke organisaties als Rode-Kruisafdelingen en het maatschappelijk werk ingeschakeld om de uitverkorenen te laten weten dat zij, enkel op vertoon van een legitimatiebewijs, op één van de distributiepunten een voedselpakket konden afhalen. Pakketten mochten pas mee naar huis worden genomen als daarvoor een ontvangstbewijs was getekend.

Zowel bij de distributie als bij het transport van Nederland naar Rusland waren volgens Steenaert altijd toezichthouders en tolken van de stichting aanwezig. „Wij hebben honderdduizend pakketten uitgedeeld en bezitten dus evenzovele handtekeningen. Bij de verspreiding van de medicamenten aan 125 ziekenhuizen zijn we zelfs nog een stap verdergegaan. Via de lokale media hebben we bekendgemaakt dat er weer medicijnen in de ziekenhuizen te krijgen waren. Met andere woorden: een vorm van sociale controle."

Steenaert kan niet garanderen dat er geen hulpgoederen in de ruilhandel terecht komen. Het zou hem eerder verbazen als dat niet gebeurt. „Wanneer iemand bijvoorbeeld een pak bakmeel in zijn voedselpakket aantreft, maar geen oven heeft, dan is het toch logisch dat hij daarvoor iets anders probeert te krijgen. Ruilhandel is daar volkomen legaal. De zwarte markt is echter een heel ander chapiter. Die twee worden nogal eens door elkaar gehaald. Vandaar ook al die geruchten."

Versnipperd

De oud-Heerlenaar gaat bijzonder prat op het naar zijn zeggen waterdichte distributiesysteem dat zijn stichting hanteert. Om er in één ademteug aan toe te voegen dat veel andere hulporganisaties juist op dat cruciale punt in de fout gaan. „Het is zaak dat je eerst een goed geolied distributiesysteem opzet en daarna pas de goederen aanvoert. De omgekeerde weg leidt onherroepelijk tot grote problemen."

Kritiek heeft de ex-generaal ook op het feit dat de Westerse noodhulp momenteel te versnipperd is. Inmiddels houden talloze organisaties zich daar mee bezig. Ook tal van steden, vooral in Duitsland, hebben op hun eigen houtje een hulpactie georganiseerd. Meer dan eens is het voorgekomen dat helpers in nood langs elkaar heen werkten of elkaar zelfs in de wielen reden. Steenaert vindt het hoog tijd dat de hulp internationaal wordt gecoördineerd. Wat dat betreft heeft hij hoog gespannen verwachtingen van de topconferentie van Westerse hulporganisaties eind deze maand in Washington.

Naar de inschatting van de logistiek-manager hebben de Russen nog minimaal een jaar acute humanitaire hulp nodig. Het Westen staat in zijn ogen voor een gigantische klus. „Een simpel rekensommetje. Moskou telt 8,5 miljoen inwoners. Stel dat tien procent van hen hulpbehoevend is en per dag een halve kilo voedsel nodig heeft om in leven te blijven, dan moet er dagelijks ruim 400.000 kilo levensmiddelen worden aangevoerd. En dan heb ik het nog niet eens over de elf andere miljoenensteden in Rusland. Om ook nog maar te zwijgen van de Centraalaziatische republieken, die volledig worden vergeten. Enerzijds omdat voor het Westen de Sovjetunie vroeger ophield bij de Oeral en anderzijds omdat de transportkosten naar die verafgelegen republieken nauwelijks zijn op te brengen. Maar ook daar zullen we snel hulp moeten bieden."

Driekwart artsen verzwijgt euthanasie

UTRECHT – Tussen de 15 en 40 procent van alle gevallen van euthanasie en hulp bij zelfdoding is in de jaren 1989 en 1990 gemeld. In de overige gevallen gaven de artsen een verklaring van natuurlijke dood af. In Limburg is dat percentage overigens beduidend lager.

Dit blijkt uit een onderzoek van de vakgroep huisartsgeneeskunde en verpleeghuisartsgeneeskunde van de Vrije Universiteit in Amsterdam. G. van der Wal, geneeskundig inspecteur in Noord-Holland, bespreekt de resultaten in het artsenblad Medisch Contact.

Voor het onderzoek zijn enkele honderden artsen in Noord-Holland en de rest van Nederland geënqueteerd en is een analyse gemaakt van de processen-verbaal van door Noordhollandse huisartsen uitgevoerde euthanasie.

Gemiddeld had 26 procent van de artsen na het laatste geval van euthanasie of hulp bij zelfdoding geen verklaring van natuurlijke dood afgegeven. In de provincies Friesland, Gelderland, Noord-Brabant, Limburg en Zeeland ligt het percentage ver onder het gemiddelde, in Noord-Holland is het 32 (inclusief het arrondissement Alkmaar met 45 procent).

De onderzoekers constateerden een samenhang tussen het afgeven van een 'valse' verklaring van natuurlijke dood en het niet voldoen aan (alle) zorgvuldigheidseisen.

Voor het niet melden van euthanasie of hulp bij zelfdoding gaf 75 procent van de betrokken artsen als reden dat ze zichzelf de rompslomp van een justitieel onderzoek wilden besparen, 59 procent wilde dat de nabestaanden besparen. Bij bijna 60 procent speelde ook de opvatting een rol dat euthanasie een zaak is tussen arts en patiënt waar justitie zich buiten moet houden. Angst voor vervolging en veroordeling noemde 30 procent van de artsen als een belangrijke reden.

De artsen die de euthanasie wel meldden, deden dat meestal bij de gemeentelijke lijkschouwer (71 procent) en in mindere mate (ook) bij de politie (45 procent) of de officier van justitie (10 procent).

De percentages liggen hoger dan uit de processen-verbaal valt op te maken. Dat kan volgens Van der Wal komen doordat de ondervraagden te rooskleurige, 'sociaal wenselijke', antwoorden hebben gegeven of doordat ze geen gegevens hebben ingevuld over het laatste maar een eerder geval van euthanasie.

Het percentage van gemelde gevallen vertoont overigens de laatste jaren een stijging. Dat blijkt ook uit de jaarverslagen van het openbaar ministerie. Van der Wal denkt dat het nog verder omhoog is gegaan nadat begin 1991 een nieuwe meldingsprocedure van kracht is geworden.

De regionale verschillen kunnen volgens hem wellicht worden verklaard door het beleid van het openbaar ministerie ter plaatse. Als voorbeeld noemt hij het hoge percentage in Alkmaar, waar de hoofdofficier van justitie al in 1985 'drempelverlagende' afspraken heeft gemaakt met artsen en instellingen in zijn arrondissement.

Justitieel onderzoek wordt kennelijk door de artsen en ook door nabestaanden als zeer belastend ervaren. Van der Wal zegt dat dit weinig zal veranderen zolang euthanasie strafbaar blijft. Om het aantal valse overlijdensverklaringen te kunnen terugbrengen, zal ook rekening moeten worden gehouden met de bezwaren tegen de 'rompslomp', al vindt Van der Wal deze overweging weinig overtuigend bij zo'n belangrijke gebeurtenis.

Hij vreest dat de verandering in de meldingsprocedure weinig invloed zal hebben op de artsen die vinden dat euthanasie een zaak is tussen hen en de patiënt.

Nieuw gebouw Tweede Kamer typisch Nederlands

Democratisch, open en zonder dure luxe

DOOR WILFRED SCHOLTEN

DEN HAAG – Een typisch staaltje Nederlandse architectuur: een gebouw dat per kilo goedkoper is dan een pak suiker, zo open als een winkelpassage en met een aankleding die elke luxe ontbeert. De nieuwbouw van de Tweede Kamer kan met recht 'uniek' in Europa worden genoemd. Een kwalificatie die architect De Bruijn dan ook graag en vaak in de mond neemt.

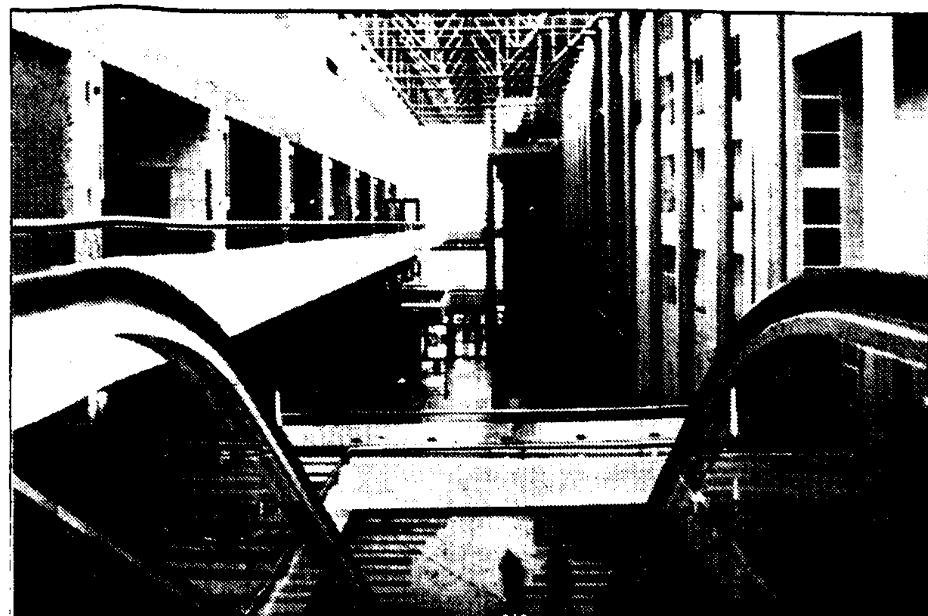
De 'geestelijk vader' van de ver- en nieuwbouw van ons parlement, liet de pers donderdagmiddag delen in zijn enthousiasme over zijn schepping. Want waar is een gebouw van de volksvertegenwoordiging zo doorzichtig, toegankelijk en 'hartje stad' dan hier? De Bruijn liet er geen misverstand over bestaan dat hij meer dan tevreden is over het nieuwste gedeelte van de Tweede Kamer, dat begin deze maand grotendeels in gebruik is genomen.

Het 'middenschip', zoals de architect het noemt, is de verbinding tussen het oude gedeelte van de Kamer aan het Binnenhof en een zestal oude gebouwen die ook door het parlement gebruikt worden. Deze nieuwbouw bestaat uit een gebouw met nieuwe vergaderzalen en restaurants, een toren voor de media en een nieuwe, grote vergaderzaal. Deze zaal, die de oude 'huiskamer van Nederland' gaat vervangen, zal pas eind april helemaal klaar zijn.

Met het het nieuwe complex komt er aardig zicht op hoe het parlement er de komende jaren uit komt te zien. Als in 1996 de allerlaatste verbouwing klaar is, heeft het parlement er 21 jaar over gedaan om de eigen huisvesting goed te regelen. Via het formuleren van eisen, houden van wedstrijden voor architecten (die door niemand gewonnen werd) en veel overleg is men er dan in geslaagd een fraai parlementscomplex neer te zetten. Bovendien is dat redelijk op tijd en zonder de gebruikelijk ruzies en kostenoverschrijdingen gebeurd.

Dat is onder meer de verdienste van architect De Bruijn geweest. Hij moest voldoen aan de wens om op en rond het Binnenhof een nieuwe vergaderzaal te realiseren. Het resultaat is een groot complex, dat echter van buitenaf niet zo te herkennen is. De nieuwbouw is namelijk tussen de oude gebouwen neergezet. Met veel glas en staal is de overgang van oud naar nieuw heel natuurlijk geworden. De nieuwbouw is maar op drie punten vanaf de straatkant zichtbaar.

Bovendien is de doorzichtigheid en toegankelijkheid van het parlement vergroot door een passage tussen het Plein en de Hofsingel. Voor het publiek is die ruimte in principe vrij toegankelijk. Op last van Kamervoorzitter Deetman kan ook met een druk op de knop de doorgang belet worden. Een compromis, dat De Bruijn moest accepteren. Maar desondanks is deze passage met doorkijkjes naar Binnenhof, vergaderzalen en loslopende kamerleden voor een parlementsgebouw een unicum.

● *Het nieuwe gebouw van de Tweede Kamer heeft een opmerkelijk open structuur.*

De grote vergaderzaal is nog niet af. Maar er zit schot in, zo blijkt bij de rondleiding. De Bruijn heeft een zaal ontworpen die intiem van karakter is en – zoals hij zegt – 'bewust naar binnen gekeerd is'. Als afschrikwekkend voorbeeld noemt de architect de Duitse Bondsdag in Bonn. Zo'n starre en formele vergaderzaal moest het beslist niet worden.

Juist het informele en theatrale van de Tweede Kamer moest benadrukt worden. Het politieke spel moet er gespeeld kunnen worden. Maar er moet ook niet overdreven worden: daarom zijn de stoelen paars-blauw en niet rood (zoals in België), om oververhitting in het vuur van een debat te voorkomen.

Ook wijst De Bruijn op het geringe niveau-verschil tussen de rijen stoelen en banken van de Kamerleden. Een sterke hiërarchie mag niet tot uitdrukking worden gebracht. Daarom zit voorzitter Deetman niet veel hoger dan de andere Kamerleden. Het is net een soepbord, aldus De Bruijn. De rand is maar iets hoger dan de rest. Een goede weergave van de Nederlandse democratie, aldus de architect.

Een ander sprekend voorbeeld van typisch Hollandse democratie is de ondergrondse tunnel tussen Kamer en parkeergarage. Op nadrukkelijk verzoek van de vrouwelijke kamerleden – verenigd in het 'Kamerbreed Vrouwenoverleg' – is deze speciale doorgang er gekomen. 's Avonds na de vergadering zou anders de gang naar de auto over straat te gevaarlijk worden.

Deze wens kostte wel 600.000 gulden extra. Het geld moest ergens vandaan komen. Vandaar dat besloten werd om de installatie voor de glazenwassers iets eenvoudiger te maken. En ook werd de inrichting iets soberder. Wat dat precies inhoudt, is niet gezegd. Maar een personeelslid van de Kamer weet het wel: in de vergaderzalen ligt vloerbedekking van 90 gulden per strekkende meter. Een koopje!

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor méér resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,30.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,15 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,80.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,80.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner) 079

Mededelingen

Hoe gelukkig is Nederland in de liefde?

RONDOM TIEN (Henk Mochel) bereidt een uitzending voor over Relaties Anno 1992. De redactie zoekt contact met mensen die voor de 2e keer met dezelfde partner zijn getrouwd; gescheiden zijn en daar allebei hun visie op willen geven en met mensen die uit liefdesverdriet of omdat de liefde onbeantwoord bleef iets opvallends hebben gedaan. En is het mogelijk een hechte vriendschap te hebben met iemand van de andere sexe naast de eigen relatie? U kunt schrijven naar: Rondom Tien NCRV, Postbus 121, 1200 JE Hilversum (vermeld s.v.p. uw telefoonnummer).

Personeel aangeboden

Voor al uw SIERPLEISTER werkzaamheden. Tel. 045-210480

Jongevr. Schoevers opl. zkt werk als RECEPTIONISTE/telefoniste direct beschikb. Br.o.nr. B-0138, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Erv. AutoCad TEKENAAR biedt zich aan. Br.o.nr. B-0140 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Jonge vrouw 32 jr. biedt zich aan om op uw KINDEREN te passen bij haar thuis, ook op onregelmatige uren en weekenden. Bedje, stoeltje enz. aanw. Vergoedig n.o.t.k. Tel. 045-353654.

Voor al uw TYPEWERK, tekstverwerking Return. Tel. 045-753504.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Personeel gevraagd

Bouwvak personeel

2 Metselaars
Voor diverse projecten in Zuid-Limburg. Metselwerken van de Kleut B.V., tel. 045-311625, na 17.30 uur 045-325284

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/ 230477. Hommerweg 77, Hoensbroek.

ROADSTAR vraagt op korte termijn pijpfitters, machinebankwerkers, monteurs, en grondwerkers voor div. werken. Sollicitaties tijdens kantooruren: 045-231145, 's avonds: 045-226346.

Ervaren STAALBOUW-BANKWERKER en lasser voor montagewerken in vast dienstverband gezocht. Kremer und Schmitz Stahlbau GmbH, Otto Brennerstr. 46/48, 5160 Düren (in grote dal) Duitsland. Tel. 09-49. 242182085.

Euro bouw inc. zoekt METSELAARS, timmerlieden en 1 uitvoerder voor werk in Duitsland. Tijdens kantooruren van 9.00 tot 17.00 uur. za. 16.00-17.00 uur. Tel. 043-639710.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Chauffeurs

City-Tax 424242
vraagt voor direct, wegens uitbreiding activiteiten, full-time en part-time Taxi-chauffeurs
Groepsvervoerschauffeurs
CENTRALISTEN
evt. WAO-ers of deeltijdwerkers
Sollicitaties na telefonische afspraak.

Taxi Kölker ☎ 045-464545
vraagt nette full-time TAXICHAUFFEUR en een parttime CHAUFFEUR. Persoonlijk aanmelden na telef. afspraak.

Janssen Transport
vraagt:
Chauffeur internationaal
Chauffeur auto met kraan
Machinist O en K
Terweyerweg 1, Heerlen. Tel. 045-215543

Fa. Hanneman, Strijthagenweg 125 te Kerkrade zkt. op korte termijn een ervaren full-time CENTRALIST en taxi-chauffeurs. Persoonlijk aanm. tussen 10.00-16.00

CHAUFFEURS fulltime M/V gevr. voor taxi-bedrijf. Soll. na 18 uur. Keekstr. 46, Hrl.

CHAUFFER gezocht voor internationaal voor meerdaagse ritten met groot rijbewijs. Tel. 045-427444.

Bijverdiensten: privé CHAUFFEUR gevr., lft. 30-35jr., in bezit v. auto, ook weekends, in Heerlen. Pb. 594, 6400 AJ Heerlen.

Chauffeur
gevraagd met groot rijbewijs en i.b.v. chauffeursdiploma. Ervaring niet noodzakelijk, leeftijd tot 25 jaar. Telef. reacties 045-726392.

Gevraagd op korte termijn: Internationaal CHAUFFEUR voor transport van en naar Duitsland/België. Sollicitatie uitsluitend telefonisch 045-319900. Int. Transporten Th. Leunissen V.O.F. Landgraaf.

Groot CHAUFFEUR parttime (uitgroei naar full-time mog.) gevr. voor Pizzaria Max te Kerkrade. Lftd. 20 jr. Bellen na 19 u. 045-454700.

Horeca personeel

Café - Bistro - Midgetgolf zoekt
vr. Compagnon
alleenstaand, tot 35 jr., liefst i.b.v. Horeca-papieren
Voor inl. 04755-1912, na 15.30 uur.

SERVEERSTER gevr. voor ca. 20 uur per week. Restaurant/Broodjesshop Prince Akerstr. 8, Heerlen. tel. 045-215155 van 9-12 uur.

Disco Dancing vraagt met spoed KELNER. Tel. 04405-3907.

Gevr. ervaren all-round SERVEERSTER voor enkele uren per week in Horecadagzaak te Geleen. Br.o.nr. B-0012 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Golden Tulip Leiden
maakt deel uit van Golden Tulip International, een snel groeiende hotelketen met 4 en 5 sterrenhotels in binnen- en buitenland. Golden Tulip Leiden, 4-sterrenhotel met 51 luxe kamers, Club Lounge/bar en vergaderfaciliteiten zoekt z.s.m. een fulltime
Restaurantkelner A M/V
* gastvrij, enthousiast, 20 tot 25 jaar, ervaring vereist, SVH diploma
Schriftelijke reacties voorzien van pasfoto en C.V. kunt u tot 1 februari richten aan: Golden Tulip Leiden T.a.v. Dhr. T. Veenhuizen, Schipholweg 3, 2316 XB Leiden

Hotel - Restaurant Gerardushoeve
ZOEKT PER DIRECT
Zelfstandigwerkende kok
FUNCTIE EISEN:
* Werkzaam geweest in een of meerdere bedrijven
* In het bezit zijn van S.V.H. diploma, 2e restaurant kok
WIJ BIEDEN:
* Goed arbeidscontract en arbeidsvoorwaarden.
* Goede arbeidsomstandigheden
* Aanwezig is een jong gemotiveerd team
* Dynamisch bedrijf met promotie mogelijkheden
* Goede samenwerking tussen keuken, bediening en andere afdelingen
Mocht U geïnteresseerd zijn, dan kunt u zich wenden tot dhr. G. Vaessen, Julianastraat 23, 6285 AH Epen. Tel. 04455-1793.

BARDAMES gevr. v. bar in Hoeselt Belg. int. mog. Tel. 09-32.11492330.

Cafetaria/Snackbar zoekt parttime MEDEWERKSTER 18 tot 25jr. voor maandag en/of woensdag plus 1 of 2 afwisselende dagen. Tel. 045-213451.

FRITUREHULP gevraagd. Liefst met ervaring. Tel. 045-443099.

Gevraagd FRITUREHULP m/v, leeftijd ca. 17-18 jaar. Pers. aanmelden ma. en di. van 14.00-18.00 uur 't Smulhuis, Kerkeveldstr. 2, Brunssum.

Gevr. FRITURE-HULP M/V, leeft. 18-19 jr. Fulltime voor friture in Sittard. Tel. 046-513383/519390.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Huishoudelijk personeel / Oppas

Gevraagd v.a. 1 maart in Heerlen-Zuid
Oppas voor 2 kinderen
circa 35 uur p. wk. genegen licht huish. werk te verzetten. Schriftelijke reacties binnen 14 dgn. t.a.v. Mevr. Lemmers, Zandweg 21, 6417 AS Heerlen.

Inwonende KINDERVERZORGSTER gevraagd te Antwerpen in vast dienstverband. Goede verdienste. Inclusief cursus Frans. Inlichtingen van ma. t/m vr. tussen 17.00-20.00 uur. Tel. 09-32.32811679.

POETSVROUW gevr. v. plm 3 uur 's maandags ochtend in Heerlen. 04454-5019.

Gevr. HUISH. HULP voor het schoonh. van kant/bedrijfsr. te Heerlen, werkt. 3 uur p.w. in overleg. Info. dinsd. t/m vrijd. tijdens kant. uren, Mevr. Nijssen tel. 045-717805.

Gevr. met spoed gezellige HUISHOUDSTER 50-55 jr. bij een zelfstandig blinde man. Gratis kost en inwoning. En maandelijkse vergoeding. Auto beschikbaar!. Referenties vereist!. Na 20.00 uur, 043-647796.

POETSVROUW gevr. v. d. ochtenduren in Maastricht. Tel. 043-216940.

Gevraagd OPPAS/huishoudelijke hulp, liefst 35 jr. of ouder, in gezin met 3 kinderen. Tel. 045-525135.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

VEDIOR LEIDT TIJDELIJK WERK IN BETERE BANEN

Vedior Uitzendbureaux heeft direct werk voor:

MEDISCH PERSONEEL
Voor diverse instellingen in Maastricht, Sittard, Heuvelland, Geleen Heerlen en Brunssum zoeken wij met spoed gediplomeerde bejaarden-/ziekenverzorgenden. Het gaat om zowel full- als part-time banen. Informatie: Chris Godfroy, Maastricht of Monique van Swam, Heerlen.

ASSISTENT-ACCOUNTANT
Voor een bedrijf in Maastricht zoeken wij een assistent-accountant met een afgeronde SPD/heao-BE opleiding. Ervaring is een pre. Deze baan kan toekomstperspectief bieden. Informatie: Sabrine Visser, Maastricht.

TANDARTS-ASSISTENTE
Voor een relatie in Geleen zoeken wij een tandarts-assistente. Het betreft een parttime baan en de opdracht kan langere tijd duren. Informatie: Anneke Schüler, Maastricht.

ERVAREN HEFTRUCKCHAUFFEUR
Voor een bedrijf in Heerlen zoeken wij een heftruckchauffeur. De werkzaamheden vinden plaats in ploegendiensten. Deze baan kan toekomstperspectief bieden. Informatie: Monique van Swam, Heerlen.

WANG-OPLEIDING
Vedior verzorgt een cursus tekstverwerking Wang voor ervaren directie-secretaresses. Duur: circa 1 week op ons kantoor te Heerlen. Informatie: Monique van Swam, Heerlen.

De openingstijden zijn van maandag t/m vrijdag van 08.30 tot 17.30 uur.

alle functies m/v

VEDIOR UITZENDBUREAUX
Helmstraat 2a, Maastricht, 043 - 256768
Dr.Poelsstraat 14, Heerlen, 045 - 741744

Medisch personeel

Mestrini Optiek
Wij zoeken een gediplomeerd
Opticien-Optometrist m/v
Wij bieden een afwisselende baan in een modern bedrijf. Onze werksfeer, uw salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden zijn uitstekend.
Bent U geïnteresseerd, dan zien we gaarne uw reactie tegemoet. Mestrini Optiek Meerssen/Kerkrade. Tel. 043-643927 of 043-647701.

Gevr. FYSIOTHERAPEUT voor praktijk in Aken per direct, 20 uur uit te bouwen naar 40-urige werkweek. Praktijk Brouwers 09-49 241165866 of 045-270507.

Kantoorpers.

BOEKHOUDER gevraag voor landbouwbedrijf. Br.o. nr. B-0161 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Technisch personeel

AUTOBEDRIJF H. MERCKELBACH
benzenraderweg 295 6417 SR heerlen
telefoon 045-424444 telefax 045-410399

Daihatsu dealer voor Heerlen en omstreken
vraagt met spoed
1e automonteur met APK bevoegdheid.
Sollicitaties schriftelijk of mondeling na tel. afspraak met Dhr. H. Merckelbach binnen 10 dagen, na verschijning van deze advertentie.

Zum schnellstmöglichen Termin suchen wir
KFZ. Monteure
(möglichst mit VW/AUDI-Erfahrung)
ET-Lageristen
Bitte rufen Sie unseren Herrn Ponten an.
Tel. 09-49-2404-55080.
Zabka, VW/AUDI-Händler,
Max Planckstr. 17-21, D-5110 Alsdorf

Winkelpersoneel

Bloemenhuis "Op de Kamp"
Landgraaf vraagt enthousiaste
bloembinder M/V
met ervaring, part-time 20 uur per week. Schr. soll. naar Dhr. P. Vallinga, Tarwehof 27, 6418 KN, Heerlen.

SETPOINT B.V. vraagt voor nieuw te openen herenmodezaak te Heerlen per maart 1992 een
Parttime Verkoper (M/V)
vanaf 25 jaar.
Schriftelijke sollicitaties aan Setpoint B.V., t.a.v. de heer F. Hendrickx, Saffierborch 14, 5241 LN Rosmalen.

Slager van Melik kan een gemotiveerde VERKOOPSTER plaatsen voor ca. 24 uur per week. Bent u geïnteresseerd en onder de 20 jaar, kom dan even langs of bel voor een afspraak. Slagerij van Melik, Bautscherweg 31, Heerlen. Tel. 045-412771.

Nette WINKELJUFFR. gevr. plm. 18 jr., liefst enige erv. Slagerij Bindels, Rumpenerstr. 88, Brunssum. Tel. 045-252366.

Fulltime VERKOOPSTER gevraagd in spec. Herenmodezaak, leeftijd 20-30 jr. Br.o.nr. B-0191, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Edah Sittard Tempelplein 9 vraagt CASSIÈRE voor 24 uur per week. Leeft. plm. 18 jr. Inl. 046-511559 vragen naar Mevr. Derks.

VERKOOPSTER gevraagd, ca. 18-20 jr. Soll. na tel. afspr.: 046-745939. Broodzaak en banketbakkerij H. Cardinaals, Geleen.

Nette VERKOOPSTER gevr. voor onze slagerij, leeftijd v.a. 17 jr., voor 2 dagen per week. Fa. Slagerij Kapell, Tudderenderweg 104, Sittard, tel. 046-512197

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Diversen personeel

Gevraagd zelfstandige
banketbakker of brood- en banketbakker
in bezit van 1e bediende of ondernemersdiploma. Soll. na tel. afspr. 045-313217. Banketbakkerij Huntjens, Markt 9, Schaesberg.

Dagblad "De Limburger" vraagt
bezorg(st)ers
voor
Nuth-Vaesrade
ca. 1 uur werk per dag, prima vergoedingen, extra spaarregeling voor mooie kado's, provisie-mogelijkheden. Inl.: L.D. Brunssum, tel. 045-256363.

Luxe bakkerij MOONEN SAVELSBERGH, Kruisstraat 8-10, Heerlen, vraagt een
Brood- en banketbakker
Min. lft. 18 jaar. Sollicitaties uitsluitend na tel. afspraak: 045-714792.

Dagblad "De Telegraaf"
zoekt op korte termijn aktieve
bezorg(st)ers
voor werkzaamheden in: BEEK, SPAUBEEK en Stein. Inlichtingen over de aard van het werk en de verdiensten kunt U krijgen onder nummer: 046-748937.

Bisschoppelijk Centrum Rolduc
Heyendahllaan 82
6464 EP Kerkrade
Het Bisschoppelijk Centrum Rolduc beheert het gebouwcomplex van de historische abdij Rolduc. Ten behoeve van de onderhoudsdienst van het centrum zoeken wij op korte termijn een
Ervaren Schilder
Voor onderhoudsschilderwerk (zowel binnen als buiten). Kandidaten met het diploma schildersgezel genieten de voorkeur. Verder wordt verwacht: enige jaren ervaring, alsmede het vermogen zelfstandig, alsook in teamverband te werken. Van kandidaten wordt een positieve kerkelijke betrokkenheid (R.K.) verwacht.
Sollicitatiebrieven s.v.p. richten aan BC Rolduc, t.a.v. de heer W. de Bruin, Heyendahllaan 82, 6464 EP, Kerkrade, tot wie u zich ook kunt wenden voor telefonische informatie (045-466842 / 045-466888).

Vocalgroup
Magan zoekt
Dirigent(e)
Genre van Traditional tot lichte popmuziek.
Info. tel.: 04455-2197

Weer aan de slag?
Heeft u de zaken binnen uw gezin georganiseerd en popelt u weer wat te gaan doen? Praat dan eens met Van Vlodrop over de functie van
consulente / adviseuse
Van Vlodrop is een snel groeiende onderneming welke milieu-oplossingen biedt voor de medische- en de (foto) grafische sector.
Voor de advisering van onze relaties op de Nederlandse markt zoeken wij contact met dames met commercieel talent. Indien u aan onze eisen voldoet zult u na een uitgebreide training onze relaties in uw omgeving telefonisch en persoonlijk gaan adviseren.
Wij bieden u de mogelijkheid te werken binnen een modern concept waarin u zelf uw werktijden kunt indelen.
Uw woonplaats is niet zo belangrijk, wel dient u te beschikken over een auto.
Als uw belangstelling is gewekt, dan verwacht Gerard van der Mars uw schriftelijke sollicitatie. Uiteraard verstrekt hij graag vooraf vrijblijvend informatie.
Stuur uw informatie aan:
Van Vlodrop Processing bv
Postbus 631, 4600 AP Bergen op Zoom.
Telefoon 01640-65550

Vierhand huis aan huis
vraagt voor het bezorgen van reklamedrukwerk
bezorgers
in Heerlen, Brunssum en Schaesberg.
Heb je interesse bel: 046-512332.

Schoonmaakbedrijf de Wisser vraagt
schoonmaaksters
moet zelfst kunnen werken omg. Hoensbroek en Brunssum Schrift. soll. naar Postbus 2568, 6401 DB Heerlen.

Object-beveiliging Limburg Beveiligings- en bewakingsdienst
zoekt met spoed
BEVEILIGINGSBEAMTE/POLITIEHONDENGELEIDER
met basis-diploma i.b.v. gecertificeerde politiehond met geschiktheidsverklaring voor vast dienstverband.
Tevens vragen wij BEVEILIGINGSBEAMTEN i.b.v. basisdiploma leeftijd 20-25 jaar.
TEL: 04404-1695.

Zit u vastgeroest ?
en wilt u in 1992 een goede start maken met een inkomen naar prestatie van ƒ 50.000,- tot ƒ 100.000,- of hoger, dan is dit uw kans!
Wij zijn een jong en snelgroeiend bedrijf met voldoende doorgroeimogelijkheden. In verband met grote expansie vragen wij landelijk
Sales Promoters m/v
die op door ons verstrekt materiaal en een gedegen interne opleiding, adviezen uitbrengen met het doel onze produkten te verkopen op het gebied van Financiële Dienstverlening. (Ref.: SP)
Tevens hebben wij plaats voor
Consulenten m/v
die zich na een gedegen interne opleiding voor minimaal 12 uur per week volledig kunnen inzetten. De werkzaamheden bestaan uit het bezoeken van jonge gezinnen met als doel, na een grondige analyse, onze specifieke produkten te verkopen. Een inkomen v. ƒ 20.000,- tot ƒ 50.000,- behoort tot de mogelijkheden. (Ref.: C)
Bij beide funkties denken wij aan ambitieuze mensen, die het leggen van kontakten op alle niveau's in de vingers hebben, met minimaal een middelbare opleiding.
Bent u tussen de 25 en 35 jaar, representatief en in het bezit van auto, telefoon en de nodige durf en takt, dan komt u wellicht in aanmerking voor een van bovengenoemde funkties.
Wanneer u geïnteresseerd bent, nodigen wij u uit schriftelijk te solliciteren voor 18 januari a.s. met bijvoeging van een c.v. en onder vermelding van de betreffende referentie.
Happy Service verzekeringen n.v.
t.a.v. de Direktie, Postbus 370, 3700 AJ Zeist.

Beginnende producer zoekt
RAPPERS
voor samenwerking.
Inl. tel. 045-272677.

GIOMAR Studio's zoekt meisjes c.q. jongedames voor foto- en filmproducties. Reacties en inl. Antwoordnr. 20202 6300 WB Valkenburg

Met spoed leuk MEISJE gevr. voor goedl. privé-huis te Kerkrade. Hoge verdiensten !! Tel. 045-425100.

Slager van MELIK, kan een gemotiveerde verkoopster plaatsen voor plm. 32 uur p/w. Bent U geïteresseerd en onder de 20 jr. Kom dan even langs, of bel voor een afspraak. Slagerij van Melik, Molenbeekstr. 2, te Sittard. Tel. 046-517186.

Gevr. BROOD/BANKETBAKKER en/of leerling brood/banketbakker. Bakkerij Packbier, tel. 045-241202

Intern. Organisatie in Financ Service vraagt met spoed comm. MEDEWERKSTERS voor telef. acquisitie Ned./Belg./ Dts. ervaring niet vereist. Lftd. max. 25 jr. 0949-241506777 Aken. (Dtsl.),

Rape Of Senses vraagt DRUMMER met ervaring. Tel. 09-49.24071384.

Centr. Houtverw. Sittard zoekt jonge enthousiaste MEDEW. Tel. 02155-10167.

BARMEISJES gevr., garantieloon mogelijk en vervoer gratis. Tel. 045-217407. Na 20.00 uur 045-458916.

BEZORGERS gevraagd voor ons weekblad. Tel. 046-743055.

SCHOONMAAKSTER gevr. 1 dag in de wk voor bedrijfsruimte te Hrl. 045-712219.

Met spoed gevr. PEUTERLEIDSTERS plm 2 ochtenden per week tegen vergoeding in centrum Heerlen. Inl. 045-423384.

Club te Maastricht vraagt MEISJES. Ook v.h. weekend, intern mog. Goede verdiensten. Tel. 043-211620.

KAPSTER gevr. met salon ervaring voor 23 uur per wk. Tel. 04493-3738.

VRIENDIN gevraagd voor goedlopend privéwerk. Verder ook en inten mogelijk. Tel. 04455-2596

Kamers aangeboden/gevraagd

KAMER (8x5) te h., eigen kitchen., in goede buurt te Schaesberg. 5 min. van station en bus, lfst. werk. of stud. persoon. 045-311288.

Te h. kleine gem. zit/slaapkamer, Kerkraderweg 42, HEERLEN.

Ir. zoekt WOONRUIMTE tussen Vaals en Maastricht. Tel. 045-7255216.

Studente zkt. KAMER p. 1/2 in Maastr. Max. ƒ 350,-. Tel. 043-215843 (01185-1358).

Te h KAMER te Smeermaas p. 1-2, ƒ 350,- incl. 01180-37281 of 0932-11721200.

Heerlen-centr. KAMER in studentenhuis na 19 uur. 043-251634.

Te huur KAMER in Sittard. Te bevragen 04498-54002.

KAMER te h. met vol pens., huiselijk verkeer in bewassing. Tel. 045-753136.

Te huur aangeb. KAMER in Smeermaas bij Maastricht. Tot 1 juli 1992. ƒ 250,-. Tel. 04907-62689.

Gevr. KAMER in Geleen v. 2 werkende meisjes. 046-745865. Wij zijn bereid 3 mnd huur vooruit te betalen.

Ouders zoeken voor studerende DOCHTER ruime kamer in Maastricht-centrum. Tel. 05288-1258 b.g.g. 1241

Te huur goed gemeub. zit/slpk. te KERKRADE, Panneshei derstr. 1.

STUDIO te h. te Smeermaas, ƒ 425,- excl. per 1-2. Tel. 0932-11721200 of 03480-15594.

Woningruil

Ruime EENGEZINSWONING te ruil tegen eengezinswoning of flat omg. Heerlen/Hoensbroek. 045-717000 tussen 17 en 19 uur.

Reparaties

Diepvries/koelkastreparatie meestal binnen 12 uur. TEBBEN koeltechniek (part) Geen voorrijkosten met garantie. 045-460471

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieter. Abdissenboschlaan. Landgraaf. Tel. 045-314122

Bedrijven/Transacties

Goedlopende friture t.o.a.
Br.o.nr. B-0130 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

SATELIETSET: 80 cm alu schotel, 99 kan. stereo-ontvanger, lnb 1.2 db, 15 mtr. kabel, 1 jaar omruilgarantie, ƒ 859,-. Bel voor info Handelsonderneming La Lau tel. 02946-1706.

Ter overname aangeboden 2 FITNESS-CENTRA en aerobic-zaal, ligging Heerlen/ Hoensbroek/Brunssum. Alleen ser. gegadigden refl. Br.o.nr. B-0001 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k. gevr. goedlopende BLOEMENZAAK in Limburg Br.o.nr. B-0158, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur FRITURE Om. Sittard. Gunstige ligging, huur overn. inventaris. Br.o.nr. B-0173, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

DRAADLOZE telefoon Funai 1000 v.a. ƒ 165,-; politie radarverklikker ƒ 225,-; Funai accu's ƒ 7,50; S.T.C. 710 ƒ 110,-. 04132-51003.

Landbouw en Veeteelt

PAARDEN en Pony's, in- en verkoop. Hoeve de Hussenberg. Inl. Ben Boessen. Tel. 043-641929.

Te k. VOEDERWORTELEN J. Schaepkens, Klimmenderstr. 106, Klimmen. Tel. 04405-1359.

Te k. nw. GOLFPLATEN; bietenmolen; boterval; karrewiel. Tel. 04450-2181.

Te k. RIJPAARD Vosruin, 5jr. verkeersmak, ƒ 3.000,-. Tel. 043-477466.

Voer aan al uw vee het bijvoeder SAVITA. Uw vee haalt met Savita 25% meer rendement uit uw ruw- en krachtvoeders. Hierdoor hogere produktie en betere gezondheid. Probeer het zelf maar uit. Reeds velen voeren Savita met sukses. Custers, B.V. Dieteren. 04499-1341. Ook het adres voor al uw veebenodigheden.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Proficiat!

proficiat Richard
morgen 18
Papa, Mama, Miranda

Jan Proficiat
Hoera, onze broer 40 jr. Van de hele fam. Dikken

Gelukkige verjaardag
Jan
Filip

Hoi Sjat
alvas
proficiat
Dien Mösjke

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Gebr. TRACTOREN: Case 7120 4WD 185 PK slechts 150 draai-uren; David Brown 990; Deutz D 5006 m. voorlader, D 6206, D 8006; IHC 955, IHC 1055 4 WD; John Deere 1640; MF 158; Samé 30 PK. Tevens nieuwe Zetor trekkers 7211 en 7245 tegen ongekend lage prijzen. Collé, Nusterweg 90, Sittard. Tel. 046-519980

Te k. 10-jarige RUIN stokmaat 1.55m, zeer mak onder zadel, ƒ 3.000,-; tevens 2-jarig rijpaard hengst stokmaat 1.64m ƒ 2.800,-. Tel. 04455-1373.

GEVRAAGD kontraktteelt van industrie- en consumtieaardappelen. Levering oogst 1992. Goede levrings- en betalingscondities. Tevens zijn wij koper van directe levering. W. Weithen GmbH & Co. KG, 40 Schwalmtal/B.R.D. Tel. 09-49 2163 49910, sen 8.00-17.00 uur: Hartmann.

Te k. drachtige SCHAPEN Tel. 04493-1031.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te koop gevr. partij HOOI en tarwestro. Tel. 045-219175

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. ƒ 500,-
Type-machines v.a. ƒ 450,-; Kasregisters v.a ƒ 750,- Telefax v.a. ƒ 1.495,-.
Prijzen excl. BTW. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443961.

Te koop uit Faillissement
Nieuw en gebruikt kantoor- en directie-meubilair van zeer goede kwaliteit. Nieuwe bureau's in diverse kleuren en modellen. Tegen fabrieksprijzen. Zeer mooi directie meubilair met zeer hoge korting. Nieuwe 2-deurs kantoorkasten v.a. ƒ 255,-. Gebruikte bureau's v.a. ƒ 95,-. Diverse soorten gebruikte kantoorkasten vanaf ƒ 150,-. Ladenblocks voor hangmappen (merk) Ahrend-Asmeta- 2 en 1 laden v.a. ƒ 150,-. Tekening ladenkasten A1 en A0 v.a. ƒ 595,-, magazijn- en archiefstelling v.a. ƒ 75,- per m. Brandwije archiefkasten - brandkasten met extra korting. Burostoelen v.a. ƒ 50,- per st. Nieuwe burostoelen zeer hoge korting, tekentafels A1 en A0 v.a. ƒ 675,-. Flovers-Wipeborden-Rolblokken. Pallet hefwagens 2000 kg ƒ 825,-. Steekwagens luchtbanden ƒ 109,-. Industrie boormachines 16mm 220 Volt ƒ 425,-. Verder nog 1001 artikelen teveel om op te noemen. 1000m2 showroom 1200 m2 magazijn. Alles uit voorraad leverbaar. Ook verhuur drijfsinventaris.
ROCKMART, Kissel 46A, Heerlen. 045-723142.
Open maand. - vrijd. 9-18.30 uur. Zat. 10.00 tot 16.00 u.

Speciale AANBIEDING, nieuwe buro en direktiestoelen Rock type 295, adv.pr. ƒ 345,- nu ƒ 195,-; Rock type 4050, adv.pr. ƒ 495,- nu ƒ 295,-; partij zeer mooie direktiestoelen met hoge korting; tekentafelstoelen adv. ƒ 395,- nu ƒ 295,-; conferentiestoelen Rock 240, adv. pr. ƒ 375,- nu ƒ 245,-. Alles uit voorraad leverbaar, bij grote afname extra korting. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Te huur gestoffeerde KANTOORRUIMTEN Streep, Schaesberg, 70 m2. ƒ 650,- p.mnd. 043-634962.

Te k. KOPIEERAPPARAAT Minolta EP 650 Z. Nw.pr. ƒ 45.000,-, vr.pr. ƒ 3.500; trapl. vergr./verkleinen, kopieën p/m. Inl. tijdens kant.uren, tel. 045-717805.

Te koop stalen LEGBORDSTELLING 30, 40 en 70 cm diep met 5 legborden, v.a. ƒ 75,- p.mtr.; Pallet stellingen in staat van nieuw, 80 en 110 cm diep. Zeer interessante prijs. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

AUTO'S

Alfa

ALFETTA 2.0, bwj. 11-'82, electr. ramen en spiegels, Ronal LM, verlaagd, ƒ 1.500,-. Tel. 045-713078.

ALFA 33 1.7 Q.V. '89. Tel. 04743-1574. Gar. Coenen, Koningsbosch.

ALFA 75, 1.8 IE, LPG, rood, 99.000 km, '89, ƒ 19.000. Tel. 040-515556.

Te k. zeer mooie Alfa GIULIETTA 2.0, bwj. '86, alle extra's, vr.pr. ƒ 8.750,-. Berwerstr. 14, S'veld va. 11u.

Audi

LET OP ONS RUIM AANBOD OCCASIONS
verderop in deze rubriek en let ook
op onze advertentie op maandag en woensdag!
St. Maartensdijk
Trichterweg 109, Brunssum. Tel. 045-229080.

HONDA
Aerodeck...
IN DE SHOWROOM
bij Crombag
a.d. Rijksweg Zuid
236 t/m 240 Geleen

Audi 100 2.3 E antracietmet. get. glas, schuif/kanteld. ABS, 1e eig., ƒ 32.500,-. Auto LIMBURG. Tel. 045-338474.

Te k. AUDI CD 200 Turbo bwj. '83, opknapper, vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-229517.

Te k. AUDI 80 S veel extra's, bwj. '88, grijsmetallic, ƒ 25.000,-. Tel. 045-710185.

AUDI 80 LS, 4-drs., bwj. '81, APK 2-'93, i.z.g.st. ƒ 2.450,-. Tel. 045-232321.

AUDI 100 2.3, 5-cylinder, 11-'88, automaat, schuifdak, ƒ 25.950,-. Tel. 04906-1387.

AUDI 80 1.8S d.blauw, c.v. stuurbekr. 1989, ƒ 23.000,-. Tel. 040-515556.

Te k. AUDI 80 diesel, mod. '89, vr.pr. ƒ 22.500,-. Tel. 045-456180.

Austin

ALLEGRO stat.car, bwj. '76, 1e eig., vr.pr. ƒ 950,-. APK. Tel. 04454-2883.

BMW

HONDA
Civic...'92
WERELDPREMIÈRE
bij Crombag
a.d. Rijksweg Zuid
236 t/m 240 Geleen

BMW 635 CSI, bwj.'80, donk. antraciet, alles electr., ledere Recaro int., 17" velgen, 8½ j. voor en 9½ j. achter. Tel. 045-220186

Te k. apart mooie BMW 325i bwj. '86, Schnitzer, met style pakket, verlaagd enz. Tel. 04492-5473

Te koop org. BMW SPORTVELGEN nieuw. Tel. 045-741071.

BMW 325 i kat., rood, met veel extra's, bwj. 11-'89, in ruil mogelijk. 045-272921.

BMW 316, bwj. '86, 80.000 km, ƒ 13.900,-, event. inruil mogelijk. Tel. 046-513976.

Te k. prachtige BMW 528i alle extra's, bwj. '83. Tel. 045-313261.

Te k. BMW 730i, nw. mod. bwj. nov.'87, onderh. boekjes aanwez., div. extra's, Tel. 04750-27531 b.g.g. 11168

Te k. BMW 732i automaat, sp.velgen, kuiplisting, zeer mooie auto, APK 10-'92, centr. vergr., pr. ƒ 8.950,-. Tel. 04756-3509.

Voor Piccolo's zie verder pagina 8

limburgs dagblad

opinie

KLOZ redeneert uitsluitend in eigen straatje

Verhaal verzekeraars rammelt aan alle kanten

DOOR CAREL GOSELING

DEN HAAG – Het is niet te bewijzen, maar je voelt het aan je water. Er klopt iets niet in het verhaal van de particuliere verzekeraars in de gezondheidszorg, verenigd in de KLOZ, waarin wordt uitgelegd dat een premiedaling écht niet kan. Hoe graag staatsssecretaris Hans Simons (volksgezondheid) dat ook zou willen en ondanks zijn woorden dat dat ook zou kunnen, met tien tot vijftien procent.

KLOZ voert kostenstijgingen in de gezondheidszorg aan als reden voor het niet verlagen van de premies. Tot en met september 1991 zou die toename gemiddeld 10,2 procent hebben bedragen. Vooral de kosten van ziekenhuizen waren daar debet aan. Die gingen met ongeveer 16 procent omhoog. Twee dagen geleden repte een KLOZ-woordvoerder nog over een kostenstijging met gemiddeld 7,5 procent. Over dezelfde periode. Vergissing zeker.

Vreemd is ook de berekening van de ziekenhuiskosten. In KLOZ-stukken staan daarvoor drie cijfers. Een toename met plus-minus 16 procent, een stijging met circa 15 procent en een uitgavenstaatje waaruit het cijfer van 11,9 procent naar voren komt. Het feit dat de ziekenhuizen zelf aangeven dat de kostenstijgingen éénmalig waren, wordt door de KLOZ weggewoven met de stelling dat de toename blijvend is. Want in de laatste jaren stegen de ziekenhuiskosten steeds.

Politiek

Waarom kunnen ziekenfondsen de premies dan wel verlagen maar zij toch met dezelfde kostenstijgingen te maken hebben? Omdat, aldus de KLOZ, de ziekenfonds-premies 'politieke premies' zijn. Daar liggen geen marktgegevens of concurrentie aan ten grondslag. Bovendien zullen die premies straks toch wel omhoog moeten. Ook op de vraag waarom de ziekenfondsen kunnen zeggen dat de kostenstijging in de gezondheidszorg helemaal niet zo dramatisch was als de KLOZ voorstelt, is een antwoord. Zij kregen van de overheid meer geld.

Zo wil het feit dat de KLOZ de eigen premies met ingang van 1991 met een procent verhoogde. Daar waar de overheid toen een kostenstijging van drie procent voorspelde. Men zat dus te laag en voor dat beleid moet de verzekerde nu boeten. Met deze stelling geconfronteerd komt vanuit de KLOZ snel een antwoord. Men werkt in een markt vol concurrentie. En als er een verzekeraar een dergelijk besluit neemt moet de rest, op straffe van marktverlies wel mee.

Een redenering die nu kennelijk ineens niet meer opgaat. Alhoewel er vanuit de KLOZ op gewezen wordt dan men de premies op 1 januari ondanks kostenstijgingen niet heeft verhoogd. En dat waarschijnlijk op 1 april ook niet zal doen. Kritiek op deze 'voorzichtige en klantgerichte' benadering begrijpt men dan ook niet.

Blijft de vraag naar het 'bewijs' voor de kostenstijging die de KLOZ claimt. Met de ziekenhuiskosten is het schimmig. Datzelfde geldt voor een ander bewijsstuk van de verzekeraars: een toename van het aantal verwerkte declaraties van verzekerden met 18 procent in 1991. Alsof meer declaraties iets zeggen. Het gaat toch om de bedragen die daar op staan. De KLOZ 'veronderstelt' echter dat de bedragen minstens gelijk waren als in 1990. En dus is er een kostenstijging.
Logica zo krom als een banaan.

Medicijnen

Maar laten we de KLOZ eens volgen. Wat is dan de reden dat er zoveel meer declaraties kwamen. Is de gezondheid van de Nederlander dan ineens met bijna een vijfde teruggelopen? Nee, dat is het niet. Artsen hebben gewoon meer medicijnen en behandelingen voorgeschreven, stelt de KLOZ. Alsof de medici dat zonder de patiënt doen. Zo maar uit zichzelf. Voor de lol.
Kletskoek. Net als de KLOZ-stelling dat men een in het verleden opgebouwde 'vergrijzingsreserve' niet kan gebruiken om de premies nu te verlagen. Het betreft hier een spaarpotje bedoeld om extra kosten voor ouderen in de gezondheidszorg mee op te vangen. Gevoed met 2,5 procent van de jaarlijks premieopbrengst.
Geld dat de verzekerden opbrachten. En dat niet meer nodig is nu zo'n vijf jaar geleden van overheidswege de zogenoemde standaard-pakket polis voor ouderen werd ingevoerd. Met een extra lage premie, op te brengen via wettelijke bijdragen van de andere particulier verzekerden. Dat laatste wordt in KLOZ-kring weliswaar erkend maar de reserve weer uitkeren, nee, dat zit er niet in.
Blijft de vraag of de KLOZ-leden met hun hele verhaal over kostenstijgingen en het niet door kunnen gaan van premieverlagingen, wellicht de bedoeling hebben Simons pootje te lichten? Aan te geven dat alle premiestijgingen alleen komen door zijn vervloekte plannen voor de stelselherziening gezondheidszorg waarbij ook particuliere verzekeraars macht moeten inleveren.
Het formele antwoord van de KLOZ is negatief. Geen wonder, ook al was men altijd tegen de stelselwijziging. En legt men er nu alle nadruk op dat het door Simons komt dat een gezin met twee kinderen in een particuliere verzekering dit jaar 1360 gulden meer op tafel moet leggen. Door hogere bijdragen voor degenen met een standaard-pakket polis en hogere AWBZ-premies (procentueel en in een vast bedrag per jaar). Zelfs met de door Simons gewenste premiedaling bij de particuliere verzekeringen zou dat nadeel nog 800 tot 1000 gulden zijn.
Vreemd genoeg 'vergeet' de KLOZ de bijdrage van de meeste werkgevers in de ziektekosten van de werknemer. En de hogere kinderbijslag ter compensatie. Net zo verdacht als de 'informatie' dat de bijdragen voor de standaard-pakket polis alleen omhoog moeten, omdat de overheid steeds meer mensen onder die goedkope polis brengt en de premie voor betrokkenen ook nog verlaagt. Terwijl, volgens de KLOZ, de kosten stijgen.

Even gekleurd is de stelling dat er alleen meer voor de AWBZ betaald moet worden, omdat medicijnkosten voortaan daaronder vallen. Alleen is de rekening te hoog. De AWBZ-premies gaan zo'n 1000 gulden omhoog terwijl de waarde van de geneesmiddelen die eronder gaan vallen dit jaar maar 500 gulden is. Kosten die overigens ook verder stijgen. En hoe zit het dan met het Geneesmiddelen Vergoedingssysteem (GVS), een systeem waardoor kosten van geneesmiddelen (ook in de particuliere sector) nog maar tot een bepaald bedrag worden vergoed? Remt dat systeem de consumptie en de kosten niet? De KLOZ meent van niet. Ja, het GVS werkte in 1991 wel in de ziekenfondssector, maar dit jaar zal dat niet meer zo zijn. Dat moet een ieder maar geloven.

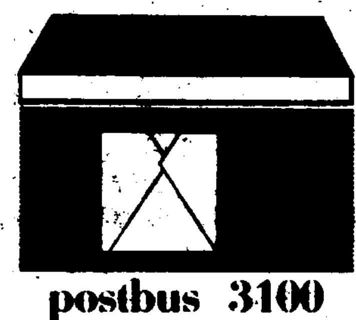
Maar waarom hebben KLOZ-leden dan besloten om medicijnkosten toch volledig te blijven vergoeden? Dezelfden die menen dat er geen geld is voor een premieverlaging? In KLOZ-kring spreekt men over het doorgeven van in 1991 opgetreden besparingen aan de verzekerden. En wij, achteloze buitenstaanders, dachten maar steeds dat de kosten vorig jaar met zo'n 10 procent waren gestegen. Dat zei de KLOZ toch?
En hoe zat het ook weer met dit jaar? Een kostenstijging met vijf procent. Terwijl premies gelijk blijven. Zeker ook voorzichtig en klantgericht beleid. Toch raar dat men niet failliet gaat. Of zouden de financiële reserves zo groot zijn?

achtergrond

Bush: 'Ich bin ein Japanner'

lezers schrijven

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Vliegveld

Wiens brood men eet, diens woord men spreekt. Het spreekwoord constateert een nuchter feit: iemand kiest partij voor degene van wie hij afhankelijk is voor zijn levensonderhoud, ongeacht of dit moreel juist is. Het gedrag van de heer Jense in zijn nieuwjaarstoespraak is onbeschaafd wanneer hij uithaalt naar de Boze Moeders en daarbij privé-zaken noemt van een van de leden. Dit vind ik net zo zwak als het beleid dat hij als directeur van Vliegveld Beek al enkele jaren voert. Immers de NV Luchthaven lijdt al enkele jaren een miljoenenverlies.
Voor de Limburgers die toch al zo weinig informatie krijgen van provinciale bestuurders, het volgende: de NV Luchthaven lijdt nagenoeg jaarlijks een verlies van ongeveer vijf miljoen gulden. De provincie is voor 50 procent aandeelhouder van de luchthaven en betaalt derhalve 2,5 miljoen per jaar aan de NV Luchthaven. De omliggende gemeenten van het vliegveld zijn voor de andere 50 procent aandeelhouder en betalen derhalve gezamenlijk ieder jaar de andere 2,5 miljoen gulden verlies! Voor Valkenburg betekent dit dat de gemeente (lees inwoners) via allerlei belastingen jaarlijks ƒ 35.000 aan de luchthaven betaalt in verband met geleden verliezen.
Uit de overtuiging van de heer Jense dat de Oost-westbaan in 1997 klaar is, blijkt dat hij niet geschikt is als directeur. De commissarissen van de NV Luchthaven moesten deze directeur ontslaan. Wie zijn die commissarissen van deze luchthaven die zo slecht met ons geld omgaan? Vijf miljoen 'overheidsgeld' is niet niks. Waarom zegt de heer Jense daar niets over in zijn nieuwjaarsspeech? En dan vooral blijven volhouden dat als de Oost-westbaan er ligt winst op de luchthaven zal worden gemaakt! Jense denkt toch niet dat minister Maij enerzijds gaat bezuinigen op het openbaar vervoer per bus en trein (tot vijf maal beter voor het milieu volgens onderzoek Milieudefensie) en anderzijds een slordige 500 miljoen gulden gaat bijdragen aan de uitbreiding van Vliegveld Beek!
Met die 500 miljoen en daarbij jaarlijks het verlies van vijf miljoen zouden er veel PNL-banen kunnen worden veiliggesteld. De werkgelegenheid van de NV Luchthaven mag best geld kosten. Een regionale luchthaven kost immers geld zo is uit onderzoek gebleken. Om alle voorstanders nu te laten geloven dat als er een Oost-westbaan komt Limburg ook een internationale grote luchthaven heeft en dat dit goed voor de Limburgse economie zal zijn is het volk voor de gek houden.
Wat de aanleg van de Oost-westbaan betreft zeg ik: nee en nogmaals nee. Het zou het verval van Limburg betekenen.

VALKENBURG R. Jongen
(Door redactie ingekort)

● Vliegveld 2

Met verbazing heb ik gelezen dat de directeur van Vliegveld Beek in zijn nieuwjaarsspeech de Boze Moeders de mantel uitveegt. Het eerste dat bij mij opkomt is: „Hij komt op voor zijn eigen belang. Hij denkt niet aan de mensen en dieren - ja die zijn er ook nog - maar aan zijn eigen werk. Laat mij toch niet lachen, die egocentrische gedachten. Maar terug naar de Boze Moeders. Ik ben meegeweest naar het Binnenhof in Den Haag en heb alle respect voor hen. Gelukkig dat er iemand als mevrouw Goudsmit hier is komen wonen, want met de Limburgers is al lang genoeg de kachel aangemaakt. De Boze Moeders verdienen ons aller steun.

NUTH Mevr. Bertrand-Bosch

● Vliegveld 3

Met verbazing heb ik het artikel van 4-1-92 gelezen, waarin de heer Jense te keer gaat tegen de Boze Moeders en in het bijzonder tegen Pauline Goudsmit. Verbazing omdat ik niet begrijpen kan hoe iemand, die toch de positie van luchthavendirecteur bekleedt, zich op een dergelijke manier kan uitlaten. Het is beneden alle peil om een persoon, die zich voor ons aller gezondheid inzet, zo laaghartig aan te vallen. Niveau is hier ver te zoeken.
Is dit gebrek aan ethiek? Prikken we al zo snel door het dunne vernisje aan beschaving? Of is het misschien een teken van onmacht tegenover de onrust die er ontstaan is door de acties van de betreffende Boze Moeders? Zij hebben de bevolking wakker geschud. Zij hebben gewezen op de gezondheids- en milieuschadelijke gevolgen voor de bevolking in de omgeving van de Oost-westbaan. Ook de artsen gaan zich nu verdiepen in de gezondheidsrisico's die deze baan onherroepelijk met zich mee zal brengen. Op 7 februari vindt er een studiedag plaats waaraan meer dan 70 artsen uit de omgeving zullen deelnemen. Zij zijn dus óók verontrust en menen dat voorkomen nog altijd beter is dan genezen.
De opmerking van de heer Jense dat enkele jaren boosheid slechter voor de gezondheid zou zijn dan het geluid van een enkel vliegtuig, is eveneens misplaatst. Voor één enkel vliegtuig hebben we geen Oost-westbaan nodig, wèl voor tientallen per nacht. Hierbij wordt dan ook nog voor een geluidsnorm gekozen die de bevolking onvoldoende bescherming biedt.

VAESRADE M. Reckin

● Vliegveld 4

In de krant van zaterdag 4 januari jl. wordt verslag gedaan van de Nieuwjaarstoespraak van de directeur van Maastricht Airport, de heer W. Jense. Aannemende dat het Limburgs Dagblad een juiste weergave doet van deze toespraak, zijn mijns inziens enige kanttekeningen hierbij op hun plaats:
1. Wat opvalt is dat de directeur van ht vliegveld het kennelijk nodig acht om mensen die op beschaafde wijze aktie voeren in hun privé-leven te volgen en daarbij tal van punten aan te halen die niets met de eigenlijke zaak te maken hebben, zoals het feit hoelang iemand ergens woont, wat de echtgenoot voor functie heeft en hoe goed deze baan betaald wordt. Kennelijk is het zo dat waar zakelijke argumenten tekort schieten dit aangevuld moet worden met een aanval op de persoonlijke integriteit van de woordvoerster van de 'Boze Moeders'. Nu gebeurt iets dergelijks wel vaker. Wanneer dit echter gebeurt door een persoon die een belangrijke maatschappelijke functie vervult geeft dit wel te denken.
2. Een actie-groep kiest meestal een naam. De keuze van die naam wordt niet bepaald door de tegenpartij. Wanneer die tegenpartij zo pietluttig is om over die naam te vallen kun je je afvragen of men niet meer fundamentele kritiek kan leveren bij voorbeeld op de gehanteerde argumenten van zo'n actiegroep. Ook nu weer rijst het vermoeden dat dit een gevolg is van het ontbreken van argumenten om die kritiek te weerleggen.
3. De heer Jense probeert de suggestie te wekken dat het wel en wee van DSM verbonden is met het vliegveld. Niets is minder waar. Dat DSM nu een moeilijke periode doormaakt (die overigens twee jaar geleden ook al zichtbaar was zodat meneer Goudsmit zijn baan bij DSM écht niet langs indirecte weg aan het vliegveld te danken heeft) heeft niets met het vliegveld te maken, maar wel met zaken als een wereldwijde overcapaciteit voor bulkchemicaliën.
4. Kennelijk mag je van de heer Jense geen actie voeren wanneer je niet reeds voor het maken van de uitbreidingsplannen in het bedreigde gebied woonde. De heer Jense gaat er dus vanuit dat het maken van plannen gelijk staat met het uitvoeren daarvan en dat inspraakprocedures maar flauwekul zijn. Hij ontzegt een groep mensen het recht om zich met democratische middelen te verzetten tegen plannen die hun leefsfeer bedreigen.
In de hele discussie valt steeds weer op dat wie niet voor de Oost-westbaan is, dus tegen de werkgelegenheid is en zich als een soort volksvijand gedraagt. Terwijl nergens in Nederland nog werkgelegenheid gecreëerd wordt wanneer dit bodemverontreiniging veroorzaakt, wordt het als vanzelfsprekend beschouwd dat dit wel kan wanneer niet de bodem maar de atmosfeer wordt vervuild met lawaai en uitstoot van chemicaliën in een dichtbevolkt gebied. Ach ja, we hebben toch nog de isolatie. Die is echter te vergelijken met de man die excessief rookt en drinkt maar zijn vrouw belooft zich regelmatig door de dokter te laten onderzoeken. Wellicht leidt het bovenstaande tot de conclusie dat plannen van mensen die sporen zoals de heer Jense niet genoeg gewantrouwd kunnen worden.

HOENSBROEK ir H. Schröder

Oud-FNV-topman Wim Spit nu voorzitter Arboraad

'Arbeidsdruk verlagen door terugdraaien atv'

DOOR HANS SURING

ZOETERMEER – Wim Spit (66), van 1975 tot 1981 vice-voorzitter van de FNV, houdt zich tegenwoordig als voorzitter van de Arboraad bezig met de arbeidsomstandigheden van de Nederlandse werknemers.

De Arboraad adviseert de regering over gezondheid, veiligheid en welzijn op het werk. In het Europese jaar van de arbeidsomstandigheden (1992) geeft hij zijn visie op de rol van werkgevers, werknemers en de overheid bij andermeer preventie van arbeidsongeschiktheid door de beroepsuitoefening.
Spit ergert zich er wel eens aan dat arbeidsomstandigheden direct in verband worden gebracht met de wao-discussie die Nederland het afgelopen jaar zo heeft beziggehouden. Goede arbeidsomstandigheden hebben een zelfstandige betekenis, vindt hij. Het grote aantal psychische afkeuringen in Nederland kan wel eens te maken hebben met de arbeidstijdverkorting, vermoedt Spit. Als dat echt zo blijkt te liggen moet worden overwogen de werktijd weer te verlengen.
Er komen steeds meer regelingen om gezondheid en welzijn op het werk te verbeteren. Een goede zaak, maar het mag geen wassen neus worden. Dus is er controle nodig. De Arbeidsinspectie kan dat met zijn huidige personeelsomvang niet aan, signaleert Spit.

Waarom spreekt verbetering van arbeidsomstandigheden de doorsneeburger niet aan?

„Als er een ongeluk gebeurt bij DSM waar zes doden bij vallen begrijpt iedereen hoe belangrijk arbeidsomstandigheden zijn. Maar als er in heel Nederland nogal wat arbeidsongeschiktheid ontstaat door psychische klachten, over een heel jaar gezien enkele tienduizenden mensen, blijft dat een vrij anoniem gebeuren. Het spreekt niet op dezelfde manier tot de verbeelding. Toch blijf ik dat raar vinden, want iedere burger krijgt normaal gesproken te maken met arbeid en dus arbeidsomstandigheden."

Meningsverschillen in andere adviesorganen, zoals de SER, als het gaat om de wao-problemen trekken sterk de aandacht. De Arboraad komt veel minder in het nieuws.

„Arbeidsomstandigheden zijn in beginsel tussen werkgevers en werknemers geen omstreden kwestie. Zij hebben er allebei belang bij. Zeker als het gevaren betreft die ook nog de omgeving kunnen raken. De adviezen die de Arboraad uitbrengt zijn dus over het algemeen unaniem. Misschien worden zij juist daarom doorgaans overgenomen door de wetgever en ook uitgevoerd."

Hoe staat Nederland er internationaal voor met zijn Arbowet?

„Met onze wetgeving lopen wij zeker niet achter bij de rest van Europa. Qua kennis en kunde is het al net zo. Waar wij zelf mee worstelen, is het probleem van een goede organisatie en coördinatie. Het werk op dit front moet zo efficiënt en effectief mogelijk worden gedaan."

Waarom dan toch dat grote beroep op de wao en de Ziektewet in vergelijking met onze buurlanden?

„Het gaat mij te ver dat uitsluitend op rekening van de arbeidsomstandigheden te zetten. Ik heb helemaal geen reden om te vermoeden dat wij minder serieus met gevaarlijke arbeidsomstandigheden omspringen dan in andere landen."

En die in Nederland grote afkeuringskans (landelijk ongeveer een derde, bij de overheid de helft) wegens psychische klachten dan?

„Een belangrijk deel van de arbeidsongeschiktheid heeft met psychische factoren te maken, dat is gewoon zo. Ik denk dat de arbeidsdruk daarmee van doen heeft. Bewijzen is vers twee. Wat ik nu zeg klinkt uit de mond van een oud vakbondsman heel bezopen. We hebben de afgelopen decennia heel driftig en ijverig aan arbeidstijdverkorting gedaan. Onder andere met als argument dat daardoor meer werkgelegenheid zou ontstaan. Dat is maar de vraag. Misschien wordt hetzelfde werk in minder tijd door dezelfde mensen gedaan. Dat verklaart dat de arbeidsproduktiviteit is gestegen, ten koste van de zittende mankracht. Dat kan mede aanleiding zijn tot overbelasting."

Welke invloed oefent uw Arboraad nou daadwerkelijk uit?

„Er is net een evaluatierapport over de Arboraad verschenen. Daaruit blijkt dat de raad grote invloed uitoefent op het overheidsbeleid. Een voorbeeld: ons advies over het werken met asbest heeft uiteindelijk tot een verbod geleid. De sterftekans door blootstelling aan deze gevaarlijke stof zal daardoor in de toekomst afnemen. Het is enorm belangrijk dat je dat van onderop bereikt in plaats van dat je het oplegt. Het idee dat in de politiek leeft dat wij adviesorganen moeten opheffen is dan ook oppervlakkige onzin. De hele zaak wordt steeds bij de hele achterban aan de orde gesteld. Werkgevers en vakbeweging komen hier over de vloer."

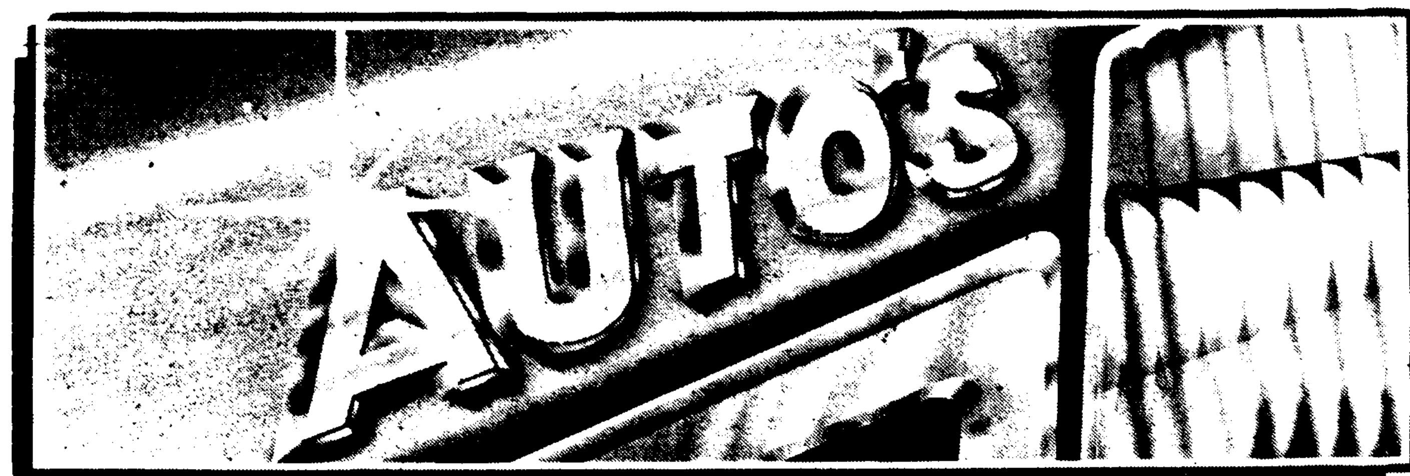
Hoe staat het met de invloed van Brussel?

„De invloed van Brussel wordt steeds groter. Kijk bij voorbeeld naar de kaderrichtlijn uit 1989 over veiligheid en gezondheid op het werk, zeg maar de Europese Arbowet. Een belangrijk voorschrift is het verlenen van zorg op maat voor iedere werknemer, aangepast aan de risico's die je op de werkplek loopt. De minister zegt nu in zijn voorstel om de Arbowet aan te passen: ik heb die richtlijn en een kamermotie om voor iedereen een vorm van bedrijfsgezondheidszorg te regelen hiermee uitgevoerd.
Maar het wordt aan de ondernemer zelf overgelaten hoe hij dat regelt. Hij moet daarvoor een werknemer, een deskundige of een deskundige dienst inschakelen, om hem te assisteren. De vraag is hoe de inschatting van risico's op de werkplek plaatsvindt. Die vraag blijft in het wetsvoorstel in de lucht hangen. Is dat nu wijs beleid?"

Heeft u er vertrouwen in dat de Arbeidsinspectie de naleving van al die maatregelen afdoende kan controleren?

„Als wij met twee benen op de grond staan moeten wij gewoon constateren dat de omvang van de Arbeidsinspectie (circa 700 mensen op 600.000 bedrijfsvestigingen) dat niet toelaat. Al regel je de arbeidsomstandigheden niet bij wet maar in convenanten tussen werkgevers en bonden in één bedrijfstak, met veelal een vrijwillig karakter, ontslaat dat de Arbeidsinspectie nog niet van de plicht om zijn normale controlerende functie uit te oefenen. Anders ligt het als je een institutionele voorziening treft in een bedrijfstak. Daar kun je desgewenst ook controletaken aan toevertrouwen. Dat zou de Arbeidsinspectie reëel ontlasten. Zo ver zijn de overheid, de werkgevers en de werknemers nog niet."

achtergrond

BMW

BMW 520i, nw. model, zwartmet., get. glas, schuif/ kanteldak, c.v., alarm, tempomaat, 4 hfdst. enz., 1e eig., dec. '88, ƒ 34.500,-. Auto LIMBURG 046-338474

BMW 316i, 15"-BMW sportv., schuif/kanteldak, verlaagd, d.blauwmet., get. glas enz. dec. '88 ƒ 22.500,-. Auto LIMBURG 046-338474

Te k. BMW 316i, 2-drs., m.'89, div. extra's, vr.pr. ƒ 21.500,-. Inl. 045-460445.

Te k. BMW 735i automaat, bwj. '80, in uitst. st. Duurste uitv. met electr. schuifdak, ramen en spiegels, metalic, lichtmetalen velgen, Bavaria radio/ cass.instal. Weinig km's. Tel 045-424880.

Te koop BMW 316 bwj. '81, i.z.g.st., vraagpr. ƒ 2.950,-. Tel. 045-415460.

Te k. BMW 316 bwj. '78, APK jan. '93, trekh., sunroof, kl. wit, vr.pr. ƒ 2.000,-. Tel. 04406-41813.

BMW 315 bwj. '82, in nw.st. en sportvlgn. Graafstr. 57, Landgraaf.

Te koop BMW 316 1800 cc, APK 20-11-'92, bwj. '82, wit, LPG, lm-velgen, i.z.g.st. Tel. 045-750093/752854.

Te k. BMW 320 6 cyl., i.z.g. st., bwj. '80, vr.pr. ƒ 3.950,-. Tel. 045-455763.

BMW 315 bwj. 10-'82, in uitst. st., div. access., vr.pr. ƒ 4.900,-. Tel. 04459-2972.

NISSAN

OCCASIONS

Nissan Micra div. uitvoeringen	'88 t/m '90
Nissan Sunny div. uitvoeringen .... v.a.	'84 t/m '90
Nissan Bluebird 2.0 aut., beige	'85
Citroen AX 1.1 TRE wit	'88
Ford Escort 1.6 CL diesel	'86
Ford Escort 1.4 Bravo	'88
Ford Sierra 1.6 Laser wit	'85
Ford Sierra 2.0 combi blauw	'84
Honda Civic automaat zilver	'84
Honda Civic 1.3 wit	'85
Honda Accord 2.0 i EX wit	'89
Mazda 323 1.5 wagon groen	'85
Mazda 323 1.5 i GLX wit 2x	'87
Opel Kadett div. uitvoeringen	'86-'90
Opel Vectra GT rood	'90
Opel Vectra 1.8 GL	'90
Opel Corsa	'83
Peugeot 309 XRD	'88
Peugeot 309 1.4 GL	'86
Renault 21 GTS	'86
Volvo 340 sedan automaat	'84

3-12 maanden BOVAG-garantie
Uw Nissan-dealer voor Heerlen en omgeving

JURGEN HEERLEN
Huisbergerstraat/hoek Schelsberg
Heerlen 045-723500

Te k. BMW 316, bwj. '87, kl. alpinewit, i.z.g.st. div. extra's vr.pr ƒ 22.500,- 045-465126

Te koop BMW 318i, beige, i.z.g.st., bwj. '82, vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-218528.

Te k. BMW 316, bwj. '78, APK 3-5-'92, zender uitgev. vr.pr. ƒ 1.250,-. Vloedgraafstr. 23, Kerkrade.

Te k. BMW CS 2000 coupé, bwj. '67, ongerest., vr.pr. ƒ 8.500,-. Tel. 045-210072.

Te k. BMW 318i, bwj. '83, ƒ 10.000,-. Tel. 045-454298

Te k. BMW 525i 6e mnd. '86 blauwmet., getint glas, TRX sportv. 5-bak, st.bekr. electr spiegels, centr. look. Auto is 100%. Tel. 046-752559. (Inruil mogelijk).

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te k. BMW 320, 6 cil., kl. diamantzwart, uitgeb. m. sportvelg, nw. motor, bwj. '79, tel. 045-310188.

Te koop BMW 320, 6 cil., bwj.'81, motor geh. gerevis., heel mooi, sportvelgen, CD-wisselaar, veel acc. Te bevragen tel. 045-463768.

Zien is Kopen! BMW type 730, APK sept. '92, pracht auto, ƒ 4.250,-. 045-323830

BMW 320i, metaliclak, get. glas, sportv., verlaagd, auto is 100% in nw.st., tel. 04408-1393.

BMW 316 1800 CC, 5-bak, bwj. '87, wit, 4-drs., vr.pr. ƒ 18.000,-. 04406-40749.

Te koop BMW 316, bwj.'87, 4-drs., Lachssilber, 57.000 km., verl., sp. vlg., t.e.a.b. Tel. 045-453296.

Citroën

CITROEN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw; in- en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

Te k. Citroën CX Diezel, bwj. '87, iedere keuring toegestaan. Tel. 046-741102.

Citroen CX 22 TRS, wit, get. glas, div. extra's, 1e eig., '88 ƒ 16.900,-. Auto LIMBURG, 046-338474.

Citroen BX 16 TRI, Break, alle extra's, 1e eig., '89, ƒ 22.500,-. Auto LIMBURG, 046-338474.

Citroen BX 19 TRD, blauwmett., stuurbekr., schuifd., '88-'89, va. ƒ 18.750,-. Auto LIMBURG, 043-338474.

Te k. weg. omst. Citroen 2CV6 Spec., bwj.'84, 75.000 km, APK-dec.'92, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 3.950,-. 04459-2903

Te k. Citroën VISA E, bwj. '82, i.g.st., APK, met of zond. gas, pr. ƒ 1.450,-. Tel. 045-230367

CITROEN BX 1.4 RE, l.blauwmet. 1988 ƒ 9.250,-. 040-51556.

CITROEN ID/DS onderdelen, gebruikt en nieuw. Tevens in- en verkoop. Fa. Bagnole, 04746-6285.

CITROEN BX 14, '88, 55.000 km, i.z.g.st., rood, ƒ 11.750,-. St. Gregoriusln. 12, Brunssum. 045-250563.

2CV6, bwj. '80, APK 11-'92, vr.pr. ƒ 950,-. Boomvarenerf 4, Rennemig, Heerlen.

2CV6 Club, bwj. '85, APK 11-'92, nwe. banden en uitlaat, i.z.g.st., pr. ƒ 4.750,-. Tel. 045-428001.

CITROEN AX 1.1 injectie, okt.'90, 16.000 km, rood, ƒ 12.950,-. Tel. 046-526665

Te k. EEND 2 cv 6 Club, '83, APK 12- '92, i.g.st., ƒ 2.250,-. 045-742387.

CITROEN CX wit, bwj. '83, in technisch goede staat, ƒ 2.950,-. Tel. 04459-2663.

Te k. CITROEN BX 1600 TRS, bwj. sept. '84, kl. blauwmet., div. extra's, nw banden, striping, i.st.v.nw., ƒ 5.250,-. Tel. 046-527379.

CITROEN BX 19 TR Diesel, 4-'84, grijsmetallic, schuifdak, ƒ 6.950,-. 04906-1387

CITROEN BX 19 TRD, 8-'86 grijs/blauwmet., electr. schuifdak, ƒ 9.950,-. Tel. 04906-1387

CITROEN BX 19 TRS Station, 11-'89, stuurbekr., grijsmet., LPG, ƒ 19.950,-. Tel. 04906-1387

CITROEN BX, bwj. '83, zr. mooi, APK '93. Vr.pr. ƒ 3.950,-, tel. 046-742359.

BX 16 TRS, APK, bwj. '83, aircond., pr. ƒ 4.950,-. Tel. 046-522132.

Daihatsu

CHARADE TS Special, bwj. '87, huidige mod., in nw.st., rood, gespoten bumpers, achterwisser, nieuwe accu en banden, inr. evt. mog. 04459-2277

Ferrari

Exclusief
Op uw trouwdag zelf rijden in
Ferrari 308 GTB
Mazda MX5
Tel. 046-520562.

Fiat

KOOPJE! Fiat Ritmo, bwj. '84, moet weg, weg. omst. heden. Tel. 045-417775.

In verband met vertrek naar buitenland te koop FIAT Uno 45 Fire, bwj. '87, APK dec. '92, in zeer goede staat, 44.000 km, prijs ƒ 8.500,-. Tel. 046-522913. Russellaan 3, Sittard.

Fiat Panda 750 CL wit, 1e eig. 21.000 km, '88, ƒ 9.250,-. Auto LIMBURG. 046-338474.

Fiat UNO 60 S 1987, 5-drs., 56.000 km, ƒ 10.750,-, tel. 045-255784.

Fiat RITMO diesel, 4-drs., nw. model, APK 10-7-'92 zeer goede motor, olievrij, bwj. '85, ƒ 4.500,-. Tel. 045-323178.

FIAT

10x Panda div. uitvoeringen en kleuren	v.a. ƒ	6.900,-
9x Uno div. uitvoeringen	v.a. ƒ	8.900,-
Uno Diesel beige 1986	nu ƒ	6.900,-
2x Fiat Tipo 1.4 IE 1989	nu ƒ	18.900,-
2x Fiat Ritmo vanaf 1987	v.a. ƒ	6.900,-
Croma Turbo Diesel 2.5 blauwmet. 1987	nu ƒ	16.900,-
3x Citroën 2CV6 vanaf 1984	v.a. ƒ	3.900,-
Nissan Bluebird Turbo Diesel 1983	nu ƒ	3.900,-
Ford Fiësta automaat wit 1988	nu ƒ	13.900,-
Ford Escort 1.6 Ghia 1982	nu ƒ	4.900,-
Honda Jazz 1.2 automaat 1985	nu ƒ	8.900,-
Honda Civic 1.3 blauwmet. 1982	nu ƒ	4.700,-
Lada 1200 S LPG 1987 meeneemprijs!	ƒ	2.750,-
Mazda 323 1.3 LX 1986	nu ƒ	9.700,-
Mazda 323 1.5 GLX Cosmo 1988	nu ƒ	14.900,-
Mercedes 190 D 2.5 zwartmet. 1987	nu ƒ	39.900,-
Mitsubishi Tredia 1400 GL 1983	nu ƒ	4.500,-
Opel Kadett 1.2 LS 1985	nu ƒ	9.900,-
Peugeot 104 1978 meeneemprijs	ƒ	1.250,-
Skoda 105 S groen 1988	nu ƒ	5.900,-
Triumph Acclaim HL 1983	nu ƒ	3.900,-
Renault 21 GT Diesel 1986	nu ƒ	12.900,-
VW Polo 1982	nu ƒ	3.900,-

Motorfiets
Kawasaki ZZR 1100 zwartmet. 1991 ƒ 20.900,-
Inruil - financiering - bovaggarantie (tot 2 jaar)

Fiat Creusen Heerlen
Parallelweg 34. Tel. 045-742121.

Fiat UNO 60 S, 5-speed, 100%, z. mooi, APK, bwj. m. 1987, ƒ 5.950,-,045-727169

Te k. Fiat UNO 45 S Fire, 3-drs., M '89, 1ste lak, schadevrij, verk. in st. van spl.nw. ƒ 9.750,-, Tel. 043-254462.

PANDA Tacchini, bwj. '90, blauwmet., veel extra's, weinig km, nw.st., vr. pr. ƒ 12.950,-. Tel. 046-379346.

Fiat 126 Personal 4, bwj. '81 APK sept. '92, i.z.g.st., ƒ 2.250,-. Tel. 04405-2697.

Te k. FIAT 126 Bambino '78, APK-keuring, klein en zuinig Da Costastraat 20, Molenberg-Heerlen.

Te k. Fiat UNO Rialto 45 S, bwj. '85, i.z.g.st., 88.000 km. getint glas, 5-gang, radio. Pr.n.o.t.k. Tel. 04498-54069

Te koop Fiat PANDA 750 CL kl. wit, km.st. ca. 23.000, bwj. '89. Tel. 045-318731.

Te koop fiat PANDA 45, bwj. '84 , APK 9-'92, pr.n.o.t.k. Tel. 045-461273.

PANDA 45 bwj. '81, mot. goed, ƒ 1.400,-, APK 8-'92. Tel. 045-252227.

Te k. Fiat TIPO Turbo diesel bwj. 9-'88, kl. grijsmet., met radio, ƒ 19.500,-. Tel. 045-729344.

Te k. FIAT 127, 3 drs., bwj. '82, 82.000 km, i.g.st., APK, vr.pr. ƒ 1.750,-. 046-512542

FIAT 127, bwj. '83, APK '92, 5-gang, 3-drs., mooie auto, vr.pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-323576.

In abs. nw.st. Fiat RITMO, bwj. '79, APK '92, pr. ƒ 1.250,-. 045-226773.

Ford

Jos Bogman Specials

Ford Escort 1.4 Bravo Combi bruinmet. 45.000 km	1989
Mercedes 190 2.0 beige 140.000 km	1986
Ford Sierra 2.0i Spec. black 38.000 km	1989

Jos Bogman Ford
Officiele Ford-dealer voor Kerkrade. Simpelveld. Wittem. Vaals e.o.
Hamstraat 70, Kerkrade. Tel. 045-423030.

HONDA

Concerto
NU...
SNEL LEVERBAAR
bij Crombag
a.d. Rijksweg Zuid
236 t/m 240 Geleen

Te k. Ford ESCORT 1600 XR3i, rood, bwj. '83, APK 1-'93, pr. ƒ 6.250,-. Tel. 077-546892.

Te k. Ford ESCORT, bwj. nov. '88, RS uitgeb., 15 inch vlg., pr.n.o.t.k. Tel. 045-465315.

O.K. CARS biedt aan Ford Escort XR3i '85 ƒ 9.500,-; Ford Escort 1.1 '83 ƒ 4.900,-. Verl. Lindelaan 23 Oirsbeek. Tel. 04492-5782.

Autom. Ford ESCORT 1.3, APK jan. '93, vr.pr. ƒ 1.500,-. Torenstr. 27, Oirsbeek.

Te k. Ford SIERRA 2.0i, spec. uitv., bwj. eind '88, brede banden, alu-velgen, gekleurd glas, centr.vergrend., verlaagd, mooie lak, zonnedak, electr. verstelbare buitenspiegel, i.z.g.st., vr. pr. ƒ 15.500,-. Tel. vanaf 20.00 uur 045-444926

Ford Sierra 2.0 Ghia Hatchback, met alle extra's, '88, ƒ 19.750,-. Auto LIMBURG, 046-338474.

Ford Escort 1400 CL Bravo, antracietmet., get. glas, 5-bak open dak '88 ƒ 15.750,-. Auto LIMBURG 046-338474

Ford Sierra 16/18 Laser, 5-drs., '85/'86 v.a. ƒ 8.900,-. Auto LIMBURG. Tel. 046-338474.

Ford Sierra STATIONCAR 2.0, bwj. '84, pr. ƒ 8.750,-. Gremelsbrugge 36, Landgraaf (Rimburg).

Ford FIESTA XR-2, zeer mooie en goede auto, in nw. st., bwj. '83, sp.velgen, sunroof, Pioneer, APK febr. '93, ƒ 5.900,-. Tel. 045-319546.

Ford TAUNUS 1600 GLX 4-drs., LPG-install. APK geк. 8-10-'92, in st.v.nw., bwj. '82, ƒ 2.250,-. 045-323178.

Ford FIESTA 1100 L Bravo, bwj. 7-'83, APK 12-'92, km. st. 78.000, vr.pr. ƒ 3.950,-. Tel. 045-273743.

Te koop Ford GRANADA 2.3 GL, bwj. '78, automatiek, stuurbekr., c.v., schuifdak, APK, radio/cass., 1e eig., vr. pr. ƒ 1.250,-. 045-752854.

Ford ESCORT 1600 Ghia, 4-drs., bwj. '82, LPG, zilvermet., APK 5-7-'92, in nw.st., ƒ 4.250,-. Tel. 045-323178.

Te koop Ford FIESTA 1100 L, bwj. '78, APK 7-1-'93, vr. pr. ƒ 1.350,-. 045-453663.

Te k. Ford ORION 1.6 DL bwj. '85, APK 5-'92, vr.pr. ƒ 5.750,-. Tel. 04450-2150.

Ford ESCORT model Laser, '84, APK '93, als nieuw, ƒ 5.450,-. Tel. 045-454087

Opgelet! Zeer mooie Ford ESCORT 13 GL, '81, APK, met veel acc., sp.velgen, spoilers etc., vr.pr. ƒ 3.650,-. Tel. 045-728919.

Ford FIESTA, bwj. '81, APK 6-'92, i.g.st., vr.pr. ƒ 2.200,-. Tel. 045-427289.

Ford SIERRA 2.0 Ghia, bwj. '83, alle extra's, in nw.st., ƒ 6.500,-. Tel. 045-273743.

Ford ESCORT 1300 L rood, bwj. '83, zeer sport. ƒ 4.800,-. Tel. 045-725984.

Ford Sierra 16 Laser HB, grijsmet., 1ste eig. 50.000 km '87 ƒ 15.000,-. Auto LIMBURG. 046-338474.

Te k. Ford FIESTA nw. model, bwj. '85. Tel. 04406-16039 of 04454-3987.

Te k. Ford SCORPIO GL 2.0 i, autom. bwj. 11-'87, i.st.v. nw., 74.000 km., ƒ 19.000,-. Tel. 04450-2325.

Te k. Ford ESCORT 1,1L, bwj. '84, APK tot 4-'92, 5-drs, 5-bak, ƒ 6.250,-. Tel. 04454-2092.

Ford ESCORT 1600 L automatiek, bwj. '84, ƒ 5.800,-. i. z.g.st. 045-724417.

Honda

HONDA

plm. 50 stuks
bijna nieuw
met nat. autopas
bij Crombag
a.d. Rijksweg Zuid
236 t/m 240 Geleen

Honda CIVIC CRX 1.6i 16V, 1988, zilvergrijs. Vr.pr. ƒ 28.500,-. Tel. 046-525859

Honda Civic 1.3 luxe, autom '86, 62.000km, 1e eig., perfecte staat, 1jr., 100%. SMEETS garantie!! Autobedrijf Smeets, Schimmert 04404-2442. Inruil, financiering mogelijk.

O.K. CARS biedt aan Honda Civic 1300, '84, 3-drs. Verl. Lindelaan 23, Oirsbeek. Tel. 04492-5782.

Honda ACCORD aerodeck 20 EX LPG, 1989, ƒ 20.000,-. Tel. 040-515556

HONDA Accord 2.0 EK automaat, m. '89, blauwmet., luxe uitv., i.nw.st., vr.pr. ƒ 16.500,-. Inl. 045-455778.

Te k. van part. Honda CIVIC 1500 GL, bwj. '85, i.z.g.st. Tel. 045-422358.

Honda CIVIC de Luxe, bwj. '84, APK, als nieuw, verbr. 1:17, koopje! 045-444541.

Te koop Honda PRELUDE EX, bwj. '84, kl. wit, 3 mnd. garantie. Tel. 045-461186.

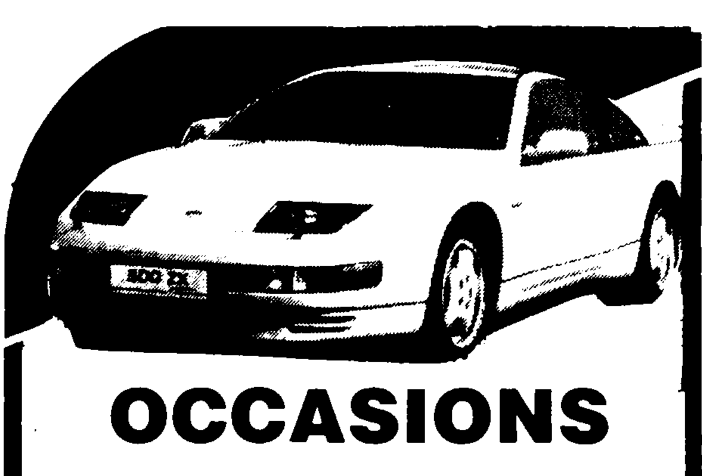
Te k. Honda PRELUDE bwj. 9-'80, APK nov. '92, voor lichte schade, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 04406-41813

Honda ACCORD aut., 4-drs APK 10-9-'92, zilvermet., bwj. '83, zeer mooie auto, ƒ 3.250,-. Tel. 045-323178.

Honda ACCORD t. '81, 4-drs., APK 6-'92, ƒ 1.950,-. 045-412570, na 13.00 uur.

Honda ACCORD Aerodeck 2.0 EX, 3-'89, beigemet., 59.000 km, ƒ 21.950,-. Tel. 04906-1387

Te k. Honda PRELUDE APK zeer mooi, ƒ 2.250,-. Achter de Hegge 51, Hulsberg.

OCCASIONS

Alfa Romeo 33 1.3 junior wit	'89
Audi 80 1.8 S wit	12-'88
Audi 90 2.3 zwartmet.	'89
Audi 80 cc rookzilv.	'86
Citroën AX 11 TGE rood	'90
Ford Escort 1.4 Bravo wit	'88
Ford Escort diesel	'88
Honda Accord 2.0 EXi wit	'89
Honda Civic 1.5 GL sedan blauw	'89
Honda Civic 1.3 aut. zilv.	'84
Mazda 323 1.6 i GLX sedan wit	'87
Mazda 323 1.5 GLX sedan beigemet.	'87
Mazda 626 blauwmet.	'86
Mazda RX 7 blauwmet.	'88
Mitsubishi Colt 1.5 GLXi d. groen	'89
Opel Kadett 1.3 S Club 3-drs. zilver	'87
Opel Kadett 1.6 i GT 3-drs. rood	'90
Opel Kadett Caravan blauw	'88
Opel Vectra GT rood	'90
Peugeot 309 GL donkergrijs	'86
Subaru coupé 1.6 GL roodmet.	'87
Subaru Justy 1.2S zilv.	'89
Volvo 360 2.0, rookzilver	'87
Volvo 340 DL diesel	'89
VW Golf GTi blauwmet.	'88
VW Jetta 1.6 sport d.gr.met.	'89
VW Polo Fox 1.3 rood	'90
Nissan 300 ZX Twin Turbo zilver	'91
Nissan 300 ZX autom. rood	'90
Nissan 300 ZX wit T-bar	'84
Nissan 100 NX geel sportvelg.	'91
Nissan 100 NX autom. rood	'91
Nissan Sunny coupé SLX rood	'88
Nissan Sunny coupé SLX zwart	'89
Nissan Florida SLX	'89
Nissan Patrol 3.3 Turbo beige grijs kent.	'86
Nissan Patrol Wagon TD geel kent.	'87
Nissan Micra div. uitv. v.a.	**'88**
Nissan Sunny v.a.	**'87**
Nissan Bluebird v.a.	**'87**

Jurgen Autocentrum Kerkrade
Langheckweg 32-40 Kerkrade
Industrieterrein Dentgenbach
Tel. 045-452570
NISSAN

Jeep

Texacars
In- en verkoop 4x4
GEVRAAGD: Patrol, Toyota Hi-Lux dubb. cab., Rocky grijs kenteken.
TE KOOP: Suzuki 410 '85, Rocky '85, Patrol '86, Mazda B 2000 '88, Toyota Hi-Lux, benz. '87. Tel. 04702-3040

SUZUKI Samurai, bwj. '88, kl. wit, met soft/hardtop, grijs kent., voorbereid voor geel kenteken, div. acc. 045-451104, alleen op zondag

Jeep WRANGLER 1990 zwart; Jeep Wrangler wit 1989; Jeep Wrangler 1989 allen grijs kentekenbewijs. American Cars Schimmerts, Groot Haasdal 6, Schimmert 04404-1888.

Te k. SUZUKI Jeep SJ 413, i.z.g.st., bwj. 8-'87, vr.pr. ƒ 13.000,-. Tel. 045-250835

Te k. Wrangler JEEP, Sahara, geel kenteken, 4.2, extra mooi en extra breed. 045-727533 (na 17.00 uur).

Te k. SUZUKI Jeep Samurai Cabrio, blauwmet. gr. kent., div. acc., bwj. '90, 9.000 km. Tel. 045-259983.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Jos Bogman Specials

Ford Scorpio 2.4i, 5-drs., grijsmet. 70.000 km	1990
Ford Escort 1.6i GT, rood, 48.000 km	1989
Ford Escort 1.4 Bravo, grijsmet., 38.000 km	1990

Jos Bogman Ford
Officiele Ford-dealer voor Kerkrade. Simpelveld. Wittem. Vaals e.o.
Hamstraat 70, Kerkrade. Tel. 045-423030.

Te k. Ford SIERRA Combi 2.0, '88, 55.000 km. Veel extra's. Dorpsstr. 9, Sittard.

Ford ESCORT 1600 CL HB, 3-drs met ABS, n.w.st. '86, ƒ 10.750,-. Auto Limburg, 046-338474.

Ford ESCORT 16 D CL HB, grijsmett., 5-bak, nw. mod., '86, ƒ 10.750,-. Auto Limburg, 046-338474.

KOOPJE! Ford Capri 2.0 S, bwj. '79, APK gek., kl. blauw 4 nwe. banden, ƒ 2.650,-. Tel. 046-527667 bgg 043-637681.

I.v.m. aanschaf lease-auto te koop Ford SIERRA Sedan '88, zwart, ged. Cosworth uitv., centr. vergrend. en alarm met afst.bediening, LPG. Tel. 045-215990.

Te koop Ford CAPRI, bwj. '77, APK juli '92, t.e.a.b. Tel. 046-518970.

Ford SIERRA 1.6 CL, bwj. '88, LPG, als nw., ƒ 11.950,-. Tel. 04406-13137.

Ford ESCORT 1600 L, 11-'84, 5-drs., rood, ƒ 7.450,-. Tel. 04906-1387

Ford SIERRA 1600 CL, 8-'85, LPG, 115.000 km, ƒ 7.950,-. Tel. 04906-1387

Te k. Ford ESCORT bwj. '83 in absol. nw. st., ƒ 4.750,-. Tel. 045-210911.

Ford ESCORT 1.4i, rood, bwj. 8-'89, div. extra's, vr.pr. ƒ 15.900,-. Tel. 045-420652

Ford Sierra 2.0 CL, Sedan, bwj. 10-'87, vele extra's, vr. pr. ƒ 14.800,-. Inruil kleine auto mogelijk. Tel. 045-229780 bgg 273870.

Hyundai

Te k. HYUNDAI pony, '83, 185.000 km, deurschade, motor uitstekend, ƒ 750,-. Tel. 045-320257.

Jaguar

Te k. JAGUAR XJS/V12, direktie-auto incl. alarm, kl. beigemetal., bwj. '90, plm. 34.000 km, pr. ƒ 90.000,- excl. BTW. Tel. 045-428428 ma-vr. 9.00-17.00 uur. (mej. Hendriks)

Lada

Te k. weg. omst. LADA 1200 S, APK '92, bwj. '84, i.z.g.st., pr. ƒ 1.500,-. 045-275095.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Mazda

Jos Bogman Specials

Mazda 626 2.0i, wit, 17.000 km	1990
Subaru Justy 1.1, metallic, 15.700 km	1989
Ford Sierra 2.0 Azur, blauwmet., 7.000 km	1991

Jos Bogman Ford
Officiele Ford-dealer voor Kerkrade. Simpelveld. Wittem. Vaals e.o.
Hamstraat 70, Kerkrade. Tel. 045-423030.

Mazda 626 Coupé 20 GLX met stuurbekr. antracietmet 10-'86 ƒ 12.500. Auto LIMBURG 046-338474.

Te koop voor liefhebber MAZDA B1800 pick-up, geheel opgeknapt voor show, met APK. Tel. 045-722793.

Te k. MAZDA 626 coupé 2 l. GLX, nw. band., LPG, APK 11-'92, i.z.g.st., ƒ 10.000,-. Tel. 045-216972.

MAZDA 626 bwj. '79 met LPG en trekhaak, ƒ 750,-. Kasperenstr. 11, Kerkrade. Tel. 045-422158.

Mazda 626 GLX D '88 va. ƒ 16.500,-; 626 GLX '88-'89 va. ƒ 15.000,-; 626 2.0 Coupé '88 1e eig. ƒ 18.500,-; 323 GLX '85 1e eig. ƒ 7.250,-; RX 7 '80 ƒ 7.500,-; Saab 9000 Turbo '89 1e eig. ƒ 34.500,-; 900 GLS '84 ƒ 6.500,-; Volvo 440 GTL '89 1e eig. ƒ 22.750,-; 480 ES '87 ƒ 21.750,-; 740 GLE '84-'87 va. ƒ 10.750,-; 245 GLD Combi '84 ƒ 12.750,-; 240 GL '83-'85 va. ƒ 7.250,-; 340 '85 ƒ 6.750,-; Honda Aerodeck 2.0 '86-'89 va. ƒ 12.500,-; Accord '86-'88 va. ƒ 12.500,-; Integra aut. '87 1e eig. ƒ 14.500,-; Mitsubisi Colf GLX '85 ƒ 7.250,-; Nissan Bluebird '88-'89 va. ƒ 12.500,-; Cherry '85 ƒ 7.750,-; Sunny combi D '85 ƒ 6.750,-; Hyundai Stellar '85 ƒ 4.750,-; Suzuki Jeep '85-'87 va. ƒ 10.000,-; Lada Samara 1.3 '88 1e eig. ƒ 7.500,-; Niva Jeep '84 ƒ 4.750,-; Skoda 105 S '87 1e eig. ƒ 3.500,-; Daihatsu Carry '83 ƒ 2.500,-; Rocky '86 ƒ 17.500,-. Tal van goedkope inruilauto's. Direkt 100% financiering. Han van SINT-MAARTENSDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. Tel. 045-229080.

Te k. van part. MAZDA 626 Sedan GLX 2.0 L, '90, in nw. st., ƒ 23.000,-, Inruil mogelijk. Tel. 045-351936 b.g.g. 045-320347.

MAZDA 626 4-drs. 1.6 GLX '87; Mazda 626 2.0 GLX 5-drs. HB '89 met stuurbekr. etc; Mazda 626 2.0 GLX 5-drs. HB '83. Autobedr. L. Bodelier, Rouwkoulerweg 1, Bocholtz. Tel. 045-441721.

Mazda 626 Sedan 20 GLX 12V, met stuurbekr., duurste uitv., 1e eig., '89, ƒ 20.750. Auto LIMBURG, 046-338474.

323 1.3 LX, bwj. 4-'89, nw.st., wit, get. glas, achterwisser, weinig km., inr. evt. mog., ƒ 14.750,-. Tel. 045-421287

Te koop MAZDA 626, 2.0 GLX wit, km.st. 43.000, bwj. '90. Langweide 4, Neerbeek 046-378341, na 17.30 uur.

Mitsubishi

Te k. MITSUBISHI Colt, '91. Tel. 045-257548.

MITSUBISHI Lancer 18 GL diesel, wagon stuurbekr., 1e eig., n.w.st., '87, ƒ 15.750; ook benzine, '87, ƒ 15.750. Auto Limburg, 046-338474.

Te k. Mitsubishi GALANT 1.6 GL, bwj. 2-'88, APK 2-'93, LPG, lichtbruinmet. in perf.st van onderh. ivm auto of caravan mog., vr.pr. ƒ 10.950,-. 04754-85676.

Te k. Mitsubishi TREDIA GLX bwj. '83, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 4.800,-. Tel. 045-456386.

Mitsubishi Colt EXE, rood, get. glas, 50.000 km '88 ƒ 12.900,-. Auto LIMBURG 046-338474.

Te k. Mitsubishi GALANT 2.0 GLS, bwj. aug. '83, kl. blauwmet., div. extra's, ƒ 3.850,-. Tel. 046-740382.

Te k. Mitsubishi GALANT 1600 EL, 1986, met LPG, 1e eig. verk. in nw.st. ƒ 6.250. Tel. 04951-26020.

Morris

MINI Magic zwart, 12-'86 17.500 km., ƒ 10.500,-. Tel. 045-412531 of 454595.

Mercedes

MERCEDES 190E, bwj.'83, zeer mooi, APK gek. 8-10-'92, AMG uitgeb., veel extra's, kl. antracietgrijs, tel. 046-521659.

Alleen voor de liefhebber. MERCEDES 190D, bouwjaar eind 1985. Kleur zwart, 1e eigenaar. Auto heeft alleen grote afstanden gereden. Mahoniehouten interieur Sheelstoel, sportstuur. Mooie, perfecte en APK gekeurde auto. Alleen serieuze liefhebbers ƒ 22.500,-. Alleen na tel. afspraak. 04493-2048.

Te k. MERCEDES 200 D, motor gereviseerd, (papier. ter inzage), met APK ƒ 2.950,- zonder APK ƒ 2.500,- (nw. band.). Tel. 045-3960.

MB 200 D, 10-'83, wit, 160.000 km, ƒ 9.950,-. Tel. 04906-1387

Te k. MERCEDES 230E, electr. ramen, schuif/kanteld sportv., alarm, autom., 133.000km, i.z.g.st. bwj. nov '85, ƒ 27.500,-. 045-457845

MERCEDES 190D 2.5 rookzilver, bwj. 3-'89 met zeer vele opties, ƒ 35.200,-. Tel. 09-3211.252831.

Te k. MERCEDES 300 D 9-'84, autom., airco en c.v. Tel. 04406-53676.

Mercedes 200, d.blauw, get. glas, schuif/kanteldak, c.v. enz., 1e eig., bwj. 10-'85 ƒ 34.500,-. Auto LIMBURG 046-338474.

Mercedes 190 D, d.blauw get. glas, 5-bak, nw.st., '87 ƒ 27.500,-. Auto LIMBURG 046-338474.

DEMONSTRATIEAUTO'S met fabrieksgarantie. 400 SE '92; 300 CE '91; 230 CE '90; 260 E '90; 190 E '91/'90; 250 D '91; 200 D '91; 190 D '90; 300 E '87; 280 SLC '80. Tel. 045-722844.

MB190 E, bwj. '87, zilver, sp.bak, sch.dak, centr.vergr, l.m.velgen, antr.metal. ƒ 26.500,-. 046-527945.

Te k. MERCEDES 200, bwj. '75, APK tot 4- '92, auto maat, electr. schuifdak ƒ 4.000,-. Tel. 045-723964.

MERCEDES 300 SE, bwj. 8-'88, rookzilver, 5-versn. cv. airco gekl. gl., ƒ 41.000,-. 09-3211.252831.

MB 250 Diesel, 8-'86, grijsmet., schuifdak, 170.000 km ƒ 31/950,-. Tel. 04906-1387

Nissan/Datsun

Nissan Bluebird 20 HB met stuurbekr., zeegroenmett., get.glas, 1e eig., '87, ƒ 14.750,-. Auto LIMBURG, 046-338474.

Te koop SUNNY 1.3 SLX, m. '89, i.z.g.st., ƒ 11.950,-. Tel. 045-327257.

DATSUN 280 ZX, 2-zitter, rood, '80, car. opknappen, inr. motor mog., ƒ 4.500,-. Tel. 045-321241.

Nissan Prairy, 4 wiel aandrijving, als nieuw, 48.500 km, 1988, uniek in zijn soort! 4 wheeldrive!! AMERCAN Cars Schimmert, Groot Haasdal 6, Schimmert. 04404-1888.

Nissan MICRA 1.2 L bwj. '89 Tel. 04743-1574. Garage Coenen, Koningsbosch.

Te k. NISSAN King-Cap, bwj. '89, pr.n.o.t.k. Tel. 045-443493.

Nissan BLUEBIRD 1.6 GL, bwj. '84, electr. spiegels, rubberen bumpers, t.e.a.b., APK. Tel. 045-255784.

Te k. NISSAN BLUEBIRD diesel, als nw., bwj. '90, km. st. 32.500, met nog 1 jr. voll. Nissan-gar. 045-740339.

DATSUN 120 AF2, bwj. '78, APK 7-12-'92, vr.pr. ƒ 850,-. Tel. 045-463263.

Te k. Nissan SYLVIA 1.8i, bwj.'80, APK 12-'92, vr.pr. ƒ 3.250,-. Tel. 045-271905

Nissan MICRA March, rood, bwj. '86, schadevrij, 1e eig. pr.n.o.t.k. Tel. 04405-3789.

Nissan Bluebird 20 D Comfort bie met stuurbekr., '87, ƒ 19.750,-. Auto LIMBURG 046-338474.

NISSAN Prairie 2.0 SLX, 12-'89, 7-pers, LPG onderb. ƒ 28.950,-. Tel. 04906-1387

Te k. Nissan SUNNY 1.3 coupé, bwj. 6-'82, APK tot 8-'92, 3-drs, ƒ 4.500,-. Tel. 04454-2092.

Oldtimers

Te k. PONTIAC Catalina bwj. 1959, i.g.st., ƒ 10.000,-. Tel. 04406-12289/ 16769.

Te k. apart mooie Opel ASCONA, bwj. '73, km.st. 60.000, APK gek., kl. front schade, t.e.a.b. Tel. 046-527667 bgg 043-637681.

Te k. JAGUAR XK 140, 1955, Coupé, vaste prijs. Tel. 045-225532.

PEUGEOT 403, bwj. '58, APK, in redelijke staat, extra onderdelen voorradig, pr. n.o.t.k. Tel. 045-224443 b.g.g. 232214.

Tomorrow's, CLASSIC! Opel Kadett, opknap, '73, 1.2 N, motor loopt 100%, langst versn.pook, APK t/m 6- '92 ƒ 500,-. Tel. 045-320257.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Opel

Te koop Opel Omega 1.8 injectie
(115 PK), bwj. mei 1989, in zeer goede staat event. incl. ANWB keuringsrapport. Spoed weg. vervanging ƒ 18.000,-. Tel. 046-745218 na 10.00 uur.

Opel Kadett 1.6 SR
wit, Irmscher uitgev., verlaagd, 15"-velgen, kuipstoelen, bwj. '82, pr. ƒ 6.500,-.
Kaalheidersteenweg 262, Kerkrade. Tel. 045-425881.

Astra
snel leverbaar bij
Göttgens Sittard
Haspelsestr. 20
Tel. 046-516565
GÖTTGENS SITTARD

Te k. Opel OMEGA 3.000, 24 kleppen, met vele extra's, bwj. '90, pr.n.o.t.k. Tel. 045-255443.

Te k. Opel REKORD 2.0S, bwj. '82, 4-drs, ƒ 1.750,-. Tel. 045-325671.

KOOPJE! Opel Kadett HB bwj. '81, APK 1-'93, ƒ 1.950,-. Tel. 045-456756.

Opel CORSA 12 S HB Van, wit, 1988, ƒ 9.250,-. Tel. 040-515556.

Opel COMMODORE 2.5 GSE bwj. '73, ƒ 7.500,-. Tel. 045-710185, na 12.00 uur.

Opel Omega 3000i Sport 17"-borbet-velgen, grijsmet. get. glas, schuifdak, ABS enz., 1e eig., '88 ƒ 37.500,-. Auto LIMBURG, 046-338474.

Opel KADETT GT 1600 bwj. '85, nw. model, GSi uitgebouwd. compl. Manzel sport uitl., Rally sportvlgn. en vleugel ƒ 9.750,-. Tel. 045-327686.

Te k. weg. auto van de zaak Opel ASCONA 1.6 LS, bwj. '86, grijsmet., weinig km, ƒ 8.750,-. Tel. 045-723714.

Opel KADETT 1.6 D diesel, bwj. '84, ƒ 5.750,-. Tel. 045-254434, na 18.00 uur.

Te k. MANTA B type, bwj. '78, kl. zwart, pr. ƒ 3.500,-. Stuytstr. 21, Hoensbroek.

Voor Piccolo's zie verder pagina 10

Bondskanselier bang voor hoge looneisen

Jaar van de waarheid voor Duitse economie

DOOR HANS HOOGENDIJK

BERLIJN - Dit jaar moet alle energie in Duitsland geconcentreerd worden op het behoud van de economische groei, de werkgelegenheid en stabiele prijzen. Het gaat om de toekomst van de Bondsrepubliek als leidend industrieland.

Dat was gisteren de boodschap van kanselier Helmut Kohl op zijn traditionele 'nieuwjaarspersconferentie. De Duitse regeringsleider riep de sociale partners op zich bewust te zijn van hun verantwoordelijkheid. Zorgvuldig moeten ze afwegen met welke cao-akkoorden ze de belangen van de mensen het beste dienen, zei de kanselier.

Looneisen

Zonder dat hij een percentage noemde, werd wel heel duidelijk dat Kohl de looneisen van meer dan tien procent veel te hoog vindt. De overheid als grootste werkgeefster zal het landsbelang laten prevaleren bij de loonrondes, zei Kohl, die daaraan toevoegde de autonomie van de sociale partners te zullen respecteren.

Hoewel hij alles bij elkaar een tamelijk positief beeld schetste van de concurrentiepositie van het land, wees hij nadrukkelijk op de problemen in de Amerikaanse auto-industrie. „De internationale concurrentiestrijd is veel harder geworden. Daaruit moeten bij ons consequenties worden getrokken. De toekomst kan niet worden verzekerd door een ontwikkeling in de richting van een vakantierepubliek", verklaarde Kohl. Hij wil ook de inflatie aanpakken, die intussen tot ruim 3,5 procent is opgelopen. „De stabiliteit van de D-mark is en blijft de basis van onze welvaart", aldus Kohl. Hij kondigde met het oog op de Europese binnenmarkt die in 1993 van kracht wordt, een belastingverlaging voor het bedrijfsleven aan.

Opbouw

Als een van de grootste uitdagingen voor het komende jaar noemde hij de opbouw in de ex-DDR. Daar beginnen volgens hem de enorme investeringen vruchten af te werpen, hoewel de werkloosheid nog te hoog blijft. Verder wil hij Oost-Europa helpen, de Europese eenwording stimuleren en de geëigende rol van Duitsland op het internationale parket invullen.

Vice-SPD-fractievoorzitter Ingrid Mathheus-Maier bood Kohl een breed overleg van regering, oppositie, vakbeweging en werkgevers aan over de industriële toekomst van het land. De regering moet eindelijk duidelijk gaan besparen, de werkgevers dienen af te zien van de geëiste lastenverlichting en de werknemers moeten hun looneisen matigen, aldus de sociaaldemocrate.

Verdere terugval in kantorenmarkt

NIEUWEGEIN - De Nederlandse Vereniging van Makelaars in Onroerende Goederen (NVM) verwacht dit jaar een verdere terugval in de kantorenmarkt. Er zal vooral minder nieuwbouw komen, zodat „Amerikaanse toestanden met grootschalige leegstand, gepaard gaande met een grote prijsval" worden voorkomen. Dat heeft de NVM gisteren bericht.

De huurprijzen van kantoren zijn vorig jaar met zes procent gedaald tot gemiddeld iets minder dan *f* 200 per vierkante meter. De NVM tekent aan dat steeds minder bedrijven kantoren kopen en steeds meer hun ruimte huren. De verhouding van kopers versus huurders stond in 1990 op 73 tegen 27, in 1991 op 78 versus 22 en zal dit jaar boven de 80 tegen 20 komen, aldus de NVM.

Makelaars aangesloten bij de NVM hebben vorig jaar een omzet van *f* 750 miljoen geboekt met de verkoopbemiddeling in bedrijfsmatig onroerend goed tegen *f* 735 miljoen in 1990. De verhuurinkomsten bedroegen *f* 235 miljoen in 1991 tegen *f* 210 miljoen in 1990. Het marktaandeel van NVM in de markten voor kantoren, winkels en bedrijfsruimten is toegenomen, aldus de NVM.

Voorlichting over binnenmarkt

● *Met grote posters worden Britse zakenlieden opgeroepen om via een speciaal telefoonnummer meer informatie te vragen over het verdwijnen van de Europese binnengrenzen. Terwijl ondernemers op het Europese continent zijn overspoeld met informatie, zijn hun collega's in Groot-Brittannië tot nu toe slechts mondjesmaat — en dan zelden objectief — voorgelicht.*

Océ boekte 18 procent meer winst

VENLO - De nettowinst van het kopieerconcern Océ-van der Grinten is in het op 30 november geëindigde boekjaar gestegen met 18 procent van f 85,7 miljoen tot f 101 miljoen. De omzet heeft een stijging te zien gegeven van 11 procent tot ongeveer f 2,6 miljard. Dit heeft bestuursvoorzitter dr. H. Pennings gisteren bekendgemaakt in zijn nieuwjaarstoespraak.

Pennings schreef de goede resultaten in het bijzonder toe aan het succes van het vernieuwde produktenassortiment. Ook de betere gang van zaken in de Verenigde Staten en in de kantoorautomatisering droegen bij tot de hogere winst. De getroffen maatregelen tot kostenreductie hadden een positieve invloed op de efficiency van het concern.

Pennings zei ook positief gestemd te zijn over de resultatenontwikkeling in 1992.

Zuivel krijgt steun Lubbers

DEN HAAG - Premier Lubbers zal zijn best doen te voorkomen dat de export van de Nederlandse zuivel buiten de EG aan banden wordt gelegd. Dat heeft de minister-president gisteren toegezegd in een gesprek met het Landbouwschap.

Binnen de Nederlandse zuivel is onrust ontstaan nadat de GATT-onderhandelingen over het vrijmaken van de wereldhandel eind vorig jaar een onverwachte wending namen. Om de impasse tussen de Verenigde Staten en de EG te doorbreken heeft GATT-directeur Arthur Dunkel voorgesteld de Europese export van landbouwprodukten te verminderen. Met name de sterk exportgerichte Nederlandse zuivel zou daar ernstig onder te lijden krijgen.

Volgens voorzitter Jef Mares van het Landbouwschap heeft Lubbers verklaard tegen het voorstel van Dunkel te zijn. Nederland zal het komend weekeinde in Brussel proberen het plan van tafel te krijgen. Volgende week worden in Genève de GATT-onderhandelingen hervat.

Ziekteverzuim industrie lager

DELFT - Het ziekteverzuim in de Nederlandse industrie is vorig jaar met een half procent afgenomen tot 6,3 procent. In de jaren 1979 tot en met 1990 nam het verzuimpercentage met gemiddeld 0,3 procent per jaar af (in 1979 lag het verzuim op 10 procent). Dat blijkt uit de ziekteverzuimregistratie van het Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO.

Het instituut meent dat er geen sprake is van toeval, omdat de afneming van het verzuim zich in zo goed als alle bedrijfsgroepen en zowel bij mannen als vrouwen voordoet.

Malaise in vliegtuigbouw

DOOR BILL MEYER

HOOFDDORP — De vliegtuigbouwers gaan door een diep dal. Hun afnemers, de luchtvaartmaatschappijen, kampen door de Golfcrisis en de aanhoudende recessie in de VS met enorme verliezen. Voor nieuwe vliegtuigen zijn soms geen klanten: die gaan in enkele gevallen rechtstreeks van de fabriek naar een 'parkeerplaats' in de Mojave-woestijn. Het is blijkbaar goedkoper deze enige tijd te stallen, dan ze halfvol op nieuwe routes in te zetten. Over de hele wereld staan nu zo'n duizend verkeersvliegtuigen aan de grond.

Tal van luchtvaartmaatschappijen zijn eind jaren 80, toen alle analisten nog gouden bergen beloofden, hoge financiële verplichtingen aangegaan voor de aanschaf van nieuwe vliegtuigen. Die lasten drukken nu steeds zwaarder op het resultaat. Bij de KLM is de vloot, op personeelskosten na, verreweg de belangrijkste kostenpost.

De vliegtuigbouwers moeten leren leven met dalende omzetten en krappere winstmarges. Luchtvaartmaatschappijen stellen bestellingen uit en annuleren bestaande orders. Boeing zag het aantal orders terugvallen van 543 in 1990 (47,7 miljard dollar) tot 252 in 1991 (20,3 miljard). De banken staan immers ook niet meer te trappelen om aankopen van nieuwe vliegtuigen te financieren.

Ook bij Fokker zijn de verkopen het afgelopen jaar zwaar tegengevallen, erkent Maarten van Eghen, directeur marketing van Fokker Aircraft. Alleen Korean Airlines plaatste een belangrijke order voor negen toestellen. Daarbij kwam dat het ambitieuze Air Europe, een zeer riskant gefinancierde maatschappij zonder enige reserves, tijdens de Golfcrisis ten onder ging. De maatschappij had 15 Fokkers 100's besteld en 11 opties. De vliegtuigen staan nu deels op Woensdrecht. Een aantal van deze toestellen is inmiddels doorverkocht.

Van Eghen bevestigt dat het grote probleem voor de vliegtuigindustrie de financiering van nieuwe vliegtuigen is. Door het faillissement van een aantal grote maatschappijen als Eastern, is er nu een gigantisch overschot op de markt voor tweedehandsvliegtuigen ontstaan.

„Voor de Golfcrisis wisten wij voldoende Fokker 100's te verkopen om niet bij de eerste de beste recessie kopje onder te gaan. Met de order van American Airlines (75 vast en 75 opties) zijn wij tot en met 1994 zo goed als uitverkocht. Bovendien zijn onze klanten geografisch behoorlijk verspreid. Wij zijn niet uitsluitend op de Amerikaanse of Europese markt aangewezen, getuige orders uit Indonesië, Iran, Korea en Brazilië".

Cao-overleg bouwnijverheid nog muurvast

WOERDEN — De vakbonden en de werkgevers in de bouwnijverheid (250.000 werknemers) hebben vrijdag geen overeenstemming bereikt over de gezamenlijke aanpak voor de terugdringing van het ziekteverzuim. De werkgevers bleven bij hun standpunt dat zieke bouwvakkers vrije tijd en inkomen moeten inleveren. De bouwbonden bleven dat bestrijden.

munt uit

● Handelsbalans

Het overschot op de Duitse handelsbalans is gestegen van 2,26 miljard mark in oktober tot 3,53 miljard mark in november, zo heeft het nationale bureau voor statistiek bekendgemaakt. Ook ten opzichte van het surplus van 3,29 miljard mark in november 1990 was er een stijging.

● Verlies

Chemical Banking Corporation, de op twee na grootste bank in de Verenigde Staten, vorig jaar juli ontstaan uit een fusie tussen Chemical Bank en Manufacturers Hanover, heeft in het vierde kwartaal van 1991 een verlies geleden van 420 miljoen dollar ofwel 2,49 dollar per aandeel. De winstdaling is in zijn geheel toe te schrijven aan, de fusie, die 625 miljoen dollar aan reorganisatiekosten met zich bracht.

● Prijzen VS

De producentenprijzen in de VS zijn in december met 0,2 procent gedaald ten opzichte van november. Het was voor het eerst sinds juli vorig jaar dat er sprake was van een daling. Obligaties

● Verzekeraar

Aegon heeft een obligatielening van f 500 miljoen uitgegeven tegen de koers van 101,1 procent. De rente van 8,75 procent is jaarlijks achteraf betaalbaar op 5 februari. De lening wordt op 5 februari 1997 a pari afgelost. Het effectief rendement komt uit op 8,47 procent. Beursnotering in Amsterdam wordt aangevraagd.

● Lening

De Nationale Investeringsbank leent f 150 miljoen op de Nederlandse kapitaalmarkt. De lening heeft een looptijd van vijf jaar, draagt een rente van 8,75 procent en wordt tegen 100,9 procent uitgegeven. Het effectieve rendement komt uit op 8,52 procent. De lening wordt op 10 februari 1997 ineens afgelost. Notering op de Amsterdamse beurs wordt aangevraagd.

● Stork

Stork heeft twee bedrijven overgenomen. Biviator Benelux te Dordrecht, waarmee Stork al samenwerkte op het gebied van de ontwikkeling en verkoop van palletiseerrobots, wordt een volledige dochteronderneming van Stork Bepak. Bij Biviator werken 10 mensen en bedraagt de omzet f 5 miljoen. Het keuringsinstituut en laboratorium voor bouw- en metaalnijverheid Koning & Bienfait wordt onderdeel van FDO Technische Service. Bij Koning & Bienfait behalen 15 mensen een jaaromzet van ongeveer f 1 miljoen.

beurs

Stijging

AMSTERDAM (ANP) - De Amsterdamse effectenbeurs heeft de week fraai afgerond. Direct bij opening werd de draad van de stijgende lijn weer opgepakt en gingen veel koersen weer omhoog, hoewel niet in het tempo van de voorgaande dag. Na het middaguur maakte de beurs zich duidelijk op voor het weekeinde en moesten sommige aandelen wat terug, maar de averij bleef beperkt. De stemmingsindex klom vrijdag 0,6 punt naar 116,2. De koersindex, erg gevoelig voor de grootste fondsen, zakte van 194,9 naar 194,6.

De totale omzet kwam met f 2,3 miljard weer hoog uit. Daarvan was echter maar f 777 miljoen voor rekening van de aandelen. De obligatiemarkt liet opnieuw licht hogere noteringen zien, een weerspiegeling van de blijvende verwachting van lagere renteniveaus.

Een belangrijke factor die een rol speelde bij de koersstijging was de krachtige verdere opmars van de Amerikaanse dollar. Net als donderdag speelde de koersstijging zich dan ook hoofdzakelijk af op de obligatiemarkt en bij de grote aandelenwaarden. De daling die de Londense beurs in de loop van de dag liet zien werkte tegen de oorspronkelijke trend in. Zo moesten op Akzo na alle internationals per saldo toch terrein prijsgeven. Akzo zette de opmars voort met f 1,50 op f 133,80. Sterkste daler was KLM.

Océ-van der Grinten kwam met fraaie jaarcijfers en zag dat beloond met een winst van f 3,50 op f 67. VNU voegde nog eens f 1,50 aan de koers toe op f 79,50.

Op de optiebeurs was opnieuw sprake van een levendige handel. De belangstelling van beleggers ging vooral uit naar opties die in juanuari en februari expireren.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	43,20	43,40
ABN Amro A.in F.	79,20	79,40
AEGON	123,60	124,40
Ahold	77,50	78,40
Akzo	132,30	133,80
Alrenta	189,80	190,00
Amev cert.	52,50	53,70
Bols cert.	44,80	43,70
Borsumij W.cert.	59,40	60,40
Bührm.Tet. c.	42,10	42,20
DAF	22,70	22,50
Dordtsche Petr.	134,50	133,00
DSM	96,40	96,30
Elsevier cert.	101,50	101,00
Fokker cert.	28,60	28,10
Gist-Broc. cert.	32,20	32,30
HCS Technology	0,90	1,00
Heineken	160,40	162,40
Hoogovens nrc	45,50	45,60
Hunter Douglas	68,00	67,50
Int.Müller	57,50	59,50
Int.Ned.Gr. c.	47,00	47,50
KLM	41,60	40,20
Kon.Ned.Papier	47,80	47,40
Kon. Olie	143,80	142,70
Nedlloyd	55,10	54,60
Océ-v.d.Gr.	63,50b	67,00
Pakhoed cert.	44,10	45,90
Philips	29,70	29,40
Polygram	40,70	40,40
Robeco	95,70	96,80
Rodamco	57,00	57,10
Rolinco	97,60	97,80
Rorento	70,20	70,60
Stork VMF	41,10	41,00
Unilever cert.	180,00	179,20
Ver.Bezit VNU	78,00	79,50
Volmac Softw.	23,20	23,90
VOC nrc	40,60	41,00
Wessanen cert.	82,50	82,30
Wolters-Kluwer	63,10	63,90

Avondkoersen Amsterdam

Ahold 78,50-78,90 (78,40)
Kon.Olie 142,40-143,00 (142,70)
Philips 29,20-29,40 (29,40)

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen	v.k.	s.k.
Aalberts Ind	46,80	47,70
ABN AmroHld.prf.	6,11	6,13
ACF-Holding c.	30,80	30,50
Ahrend Groep c.	114,50	116,00
Asd Options Tr.	10,40	10,40
Asd. Rubber	3,25	3,25
Ant. Verff.	420,00	–
Atag Hold. cert	110,50	112,00
Athlon Groep	46,00	46,00
Athlon Groep nrc	45,50	45,50
Aut.Ind.R'dam	84,50	84,50
BAM Groep	83,00	82,50
Batenburg	122,50	122,50
Beers	116,00	116,00
Begemann	129,00	129,00
Belindo	347,00	347,00
Berkel's Patent	1,03	1,05
Blydenst.-Will.	33,00	33,80
Boer De, Kon.	232,00	–
Boer De Winkelb.	75,30	75,60
Boskalis Westm.	23,60	23,50
Boskalis pref.	25,60	25,50
Braat Beheer	32,00	32,00b
Breevast	11,30	11,20
Burgman-Heybroek	2350,00	2350,00
Calvé-Delft pref	800,00	–
Calvé-Delft cert	1126,00	1145,00
Cindu Intern.	140,00	142,50
Claimindo	330,00	330,00
Content Beheer	23,90	23,80
Credit LBN	30,30	30,30
Crown v.G. cert.	143,00	143,00
CSM	86,50	86,30
CSM div.91/92	–	–
CSM nrc	86,90	86,60
CSM nrc div.91/92	85,50	–
DAF cert.	18,50	18,50
Delft Instrum.	24,40	25,10
Desseaux	38,00	39,20
Dorp-Groep	38,50	38,10
Draka Holding	23,00	23,00
Econosto	25,00	25,30f
EMBA	217,00	–
Eriks Holding	77,00	79,00
Flexovit Int.	58,50	57,50
Frans Maas cert.	74,00	72,50
Gamma Holding	94,80	95,20
Gamma pref.	5,55	5,55
Getronics	29,30	29,70
Geveke	37,00	37,00
Geveke div'92	34,00	34,20
Giessen-de N.	98,00	98,00
Goudsmit	39,00	39,00
Grasso's Kon.	102,10	102,40
Grolsch	180,50	180,50
GTI-Holding	197,00	197,00
Hagemeyer	131,50	131,00
idem div'91	120,00	–
HAL Trust B	13,00	13,50
HAL Trust Unit	12,90	13,50
HBG	189,80	189,50
Heineken Hold.	142,50	143,50
Hoek's Mach.	228,00	230,00b
Holl.Sea S.	0,49	0,50
Holl. Kloos	408,00	408,00
Hoop Eff.bank	6,90	6,90
Hunter D.pref.	2,80	2,90
IHC Caland	56,50	57,40
Kas-Associatie	34,50	34,50
Kempen & Co	9,00	9,00
Klene's Suikerw	798,00	798,00
Kondor Wessels	29,50	29,50
KBB	72,00	72,50
Kon. Sphinx	53,00	53,00
Koppelpoort	396,00	396,00
Krasnapolsky	193,00	193,00
Landré & Gl.	51,50	51,50
Macintosh	40,00b	41,00
Maxwell Petr.	114,00	114,00
Moeara Enim	1164,00	1160,00
M.Enim OB-cert.	15100,00	15100,00
Moolen Holding	35,50	35,80
Mulder Boskoop	55,00a	–
Multihouse	4,90	4,90
Mynbouwk. Werk.	363,00	363,00
Naeff	475,00	–
NAGRON	49,50	49,80
NIB	595,00	598,00
NBM-Amstelland	9,10	9,10
NEDAP	350,00a	331,00
NKF-Holding	188,00	187,00
Ned.Part.Mij	50,60	50,90
Ned.Springst.	7050,00	–
Norit	20,00	20,00
Nutricia GB	147,00	149,50
Nutricia VB	155,70	158,50
Nijv.-Ten Cate	94,00	94,50
Omnium Europe	8,50a	8,50a
Orco Bank cert.	70,20	70,20
OTRA	299,00	297,50
Palthe	63,00	65,00b
Philips div.'92	29,50	29,10
Pirelli Tyre	18,00e	18,20
Polynorm	126,00	128,00
Porcel. Fles	143,00	–
Randstad	39,50	39,50f
Ravast	27,80	28,70
Reesink	67,00	66,80
Samas Groep	35,00	35,00
Sarakreek	14,90	14,90
Schuitema	1580,00	1580,00
Schuttersveld	51,30	51,30
Smit Intern.	42,00	42,30
St.Bankiers c.	16,50	16,30
Stad Rotterdam c	38,50	38,90
Telegraaf De	90,20	90,50e
Textielgr.Twente	85,50	85,50
Tulip Computers	19,20	19,00
Tw.Kabel Holding	118,00	118,00
Ubbink	68,50	68,50
Union	63,60	64,50
Un.Dutch Group	3,30	3,00a
Vereenigde Glas	523,00	521,00
Verto cert.	34,00b	35,50
Volker Stevin	60,00	60,00
Vredestein	14,50	14,40
VRG-Groep	44,00	43,30
Wegener Tijl	234,00	233,00
West Invest F.	19,50a	18,00a
West Inv.F. wb	114,00f	114,00a
Wolters Kluwer	250,00	253,00
Wyers	31,10	31,10

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen	v.k.	s.k.
ABN Amro Aand.F.	77,50	77,50
ABN Amro Amer.F.	66,30	67,00
ABN Amro Eur. F.	70,30	71,30
ABN Amro Far EF.	53,30	53,20
ABN Amro Liq.Gf.	160,80	160,80
ABN Amro Neth.F.	80,10	80,50
ABN Amro Obl.Gf.	173,20	173,40
Aegon Aandelenf.	32,30	32,80
Aegon Spaarplus	5,25	5,25
ABN Beleg.fonds	58,00	58,50
ALBEFO	50,90	51,10
Aldollar BF $	26,60	26,80
Alg.Fondsenbez.	224,00	226,00
Alliance Fund	10,50	10,50
Amba	11,00	11,00
Amro North Am.F.	63,70	65,00
Amvabel	77,50	78,80
Asian Tigers F.	58,70	59,70
Asian Select. F.	50,50	51,50
Austro Hung. F.	4,50	–
Bemco RentSel.	55,00	55,00
Bever Belegg.	3,35	3,35
CLN Obl. Div. F.	108,00	108,20
CLN Obl.Waardef.	112,20	112,30
Delta Lloyd Inv.	27,50	28,00
DP America Gr.F.	36,60	37,00
Dp Energy.Res.	39,00	–
EGF Investm.	122,00	122,50
EMF Rentefonds	66,10	66,30
Eng-Holl.Bel.T1	10,00	10,00
Envir.Growth F.	50,00	49,80
Esmeralda part.	34,10	34,60
Eur.Ass. Trust	5,90	5,90
EMS Growth Fund	103,00	102,90
EMS Income Fund	103,00	103,00
EMS Offsh. Fund	101,50	101,40
EOE Dutch St.IF	299,00	299,00
Eur.Growth Fund	47,00	47,00
Euro Spain Fund	5,80	5,80
Far East Sel.F.	54,50	54,50
Gim Global	51,50	51,70
Groeigarant	1,57	1,58
Holland Fund	69,80	70,00
Holl. Eur. Fund	45,50	46,20
Holl. Obl.Fonds	121,50	121,50
Holl. Pac. Fund	101,00	101,00d
Holl.Sel.Fonds	80,40	81,10
Innovest	81,00	81,50
Interbonds	540,00	500,00d
Intereffekt 500	31,50	31,50
Intereffekt wt	107,80	106,00e
Investa part.	68,80	68,60
IS Himal.Fund $	7,50	–
Jade Fonds	145,50	145,50
Japan Fund	18,20	18,20
Jap.Ind.Alpha F.	8100,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	6500,00	–
Korea Pac.Tr. $	9,00	–
Mal.Capital F.$	5,80	–
Mees Obl.Div.F.	115,60	116,00
Mexico Income F.	21,50	–
MK Int.Ventures	9,50	9,50
Mondibel	74,80	74,90
Nat.Res.Fund	1125,00	1130,00
Nedufo A	123,00f	119,00a
Nedufo B	112,00	112,00b
NMB Dutch Fund	42,50	43,20
NMB Geldmarkt F.	53,91	53,92
NMB Global Fund	45,80	45,80
NMB Oblig.Fonds	35,60	35,60
NMB Spaard.F.	100,94	100,98
NMB Rentegr. F.	116,20	116,40
NMB Vast Goed F.	37,80	37,60
New Asia Fund	6,00	–
Nomura Warr. F.	0,90	0,90
Obam, Belegg.	240,80	244,00
OAMF Rentefonds	11,25	11,70
Orange Fund	20,00	20,00
Pac.Dimensions	82,70	82,70
Pac.Prop.Sec.F.	31,00	31,00
Pierson Rente	111,80	111,80
Postb.Belegg.f.	56,00	56,10
Postb.Verm.gr.f.	53,40	53,40
Prosp.Int.HIP $	3,90	–
Rentalent Bel.	147,60	147,80
Rentotaal NV	35,00	35,10
RG Divirent F.	48,50	48,60
RG Florente	112,70	112,80
RG SP Groen	54,10	54,20
RG SP Blauw	50,90	51,10
RG SP Geel	47,50	47,90
Rodin Prop.$	95,00	95,00
Rolinco cum.p	71,70	72,20
Schrod.Int.Pr.F	29,50	29,30
Sci/Tech $	14,00	14,00
Technology Fund	19,20	19,00
Tokyo Pac.Hold.	220,00	220,00
Trans Eur.Fund	77,80	78,00
Transpac.F.Yen	305,00	310,00
Uni-Invest	16,00	16,00
Unico Inv.Fund	76,20	76,20
Unifonds DM	30,20	30,50
Vaste Waard.Ned	65,20	65,20
Vast Ned	109,10	109,00
VIB NV	59,60	59,60
VSB Mix Fund	50,90	51,00
VSB Rente Fonds	108,20	108,30
WBO Intern.	68,00	68,10
Wereldhave NV	116,50	116,50
Yen Value Fund	80,80	82,10
ZOM Florida F.$	45,80	45,80

Parallelmarkt

Parallelmarkt	v.k.	s.k.
Alanheri	29,70	30,10
ABF	109,00	109,40
Berghuizer Papier	46,00	46,00
Besouw Van cert.	46,00	46,00
Biogrond Belegg.	10,90	10,90
Comm.Obl.F.1	96,90	–
Comm.Obl.F.2	96,80	–
Comm.Obl.F.3	96,90	–
De Drie Electr.	13,00	13,50
Delta Ll.Dollarf.	62,90	64,00
Delta Lloyd ECU	60,70	60,70
Delta Lloyd Mix	58,60	59,20
Delta Lloyd Rent	57,70	57,80
Delta Lloyd Vast	56,00	55,90
Dico Intern.	92,00	90,00a
DOCdata	6,40	6,30
Dutch Take Ov.T.	44,70	44,70
Ehco-KLM Kleding	39,20	39,50
E&L Belegg.1	64,30	65,10
E&L Belegg.2	71,40	72,00
E&L Belegg.3	105,40	105,40
E&L Belegg.4	75,50	75,90
E&L Kap.Rente F.	103,50	103,80
Free Record Shop	27,80	27,80
Gaia Hedge I	111,20	112,60
Geld. Papier c.	69,20	68,00
German City Est.	47,00	47,00
Gouda Vuurvast	78,00	78,20
Groenendijk	45,50	45,50
Grontmij	50,50	50,50
HCA Holding	46,70	46,50
Helvoet Holding	38,00	37,70
Hes Beheer	41,20	41,50
Highlight Dev.	17,00	–
Homburg cert.	1,05	1,05e
Inter/View Eur.	3,00	3,00
Kühne+Heitz	40,00	41,40
LCI Comput.Gr.	5,40	4,90
Melle, van nrc	37,50	37,00
Nedcon Groep	39,10	39,30
Nedschroef	89,30	89,80
Neways Elec.	5,80	5,40
New Eur.Htls DM	20,00	20,00
Newtron Hold.	1,80	1,70
Pan Pac. Winkel	11,00	11,00
Pie Medical	4,70	4,70
Simac Techniek	12,80	12,70
Sligro Beheer	48,20	48,00
Suez Gr.Fund	52,20	52,50
VHS Onr. Goed	1,30f	1,30
Vilenzo Int.	37,80	37,80
Welna	241,00	241,50
Wereldhave	4,30	–
Weweler	32,50	32,70

Wall Street

	09/01	10/01
allied signal	45¾	44⅞
amer.brands	44½	44
amer.tel.tel	41	40⅞
amoco corp	46⅞	46⅞
asarco inc.	20⅜	20¼
bethl. steel	13⅜	13⅛
boeing co	49⅛	48½
can.pacific	17⅜	–
chevron	65⅞	66⅜
chiquita	39⅜	39¼
chrysler	13	13
citicorp	10½	10⅜
cons.edison	28	27¾
digit.equipm.	56½	55½
dupont nemours	46⅜	46¼
eastman kodak	48⅜	48⅛
exxon corp	58⅛	58⅝
ford motor	30½	29⅞
gen. electric	74⅜	74½
gen. motors	32¼	31⅝
goodyear	54¼	55½
hewlett-pack.	60	57¾
int. bus.mach.	91¼	90⅞
int. tel.tel.	57	56⅛
klm airlines	24	22¾
mcdonnell	74⅜	75
merck co.	166½	163
mobil oil	64½	64¼
penn central	25	24⅞
philips	17	16⅝
primerica	39⅛	38¾
royal dutch	82⅛	80⅛
sears roebuck	37½	39⅜
sfe-south.pac.	12⅞	13
texaco inc.	57¾	57¾
united techn.	52¾	53¼
westinghouse	18⅞	18¾
whitman corp	14¾	14⅞
woolworth	31⅜	30½

Advieskoersen

amerik.dollar	1,690	1,810
austr.dollar	1,24	1,36
belg.frank (100)	5,31	5,61
canad.dollar	1,450	1,570
deense kroon (100)	27,45	29,95
duitse mark (100)	110,00	114,00
engelse pond	3,06	3,31
finse mark (100)	39,85	42,35
franse frank (100)	31,35	34,10
griekse dr. (100)	0,85	1,05
ierse pond	2,85	3,10
ital.lire (10.000)	13,70	15,40
jap.yen (10.000)	134,50	140,50
joeg.din.t/m 100	–	–
noorse kroon (100)	27,10	29,60
oost.schill. (100)	15,75	16,25
port.escudo (100)	1,17	1,35
spaanse pes. (100)	1,67	1,83
turkse pond (100)	0,0275	0,0435
zweedse kr. (100)	29,30	31,80
zwits.fr. (100)	123,75	128,25

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,75545-1,75795
antill.gulden	0,9665-0,9965
austr.dollar	1,2890-1,2990
belg.frank (100)	5,4665-5,4715
canad.dollar	1,52225-1,52475
deense kroon (100)	28,975-29,025
duitse mark (100)	112,6000-112,6500
engelse pond	3,1940-3,1990
franse frank (100)	32,970-33,020
griekse dr. (100)	0,9270-1,0270
hongk.dollar (100)	22,3750-22,6250
ierse pond	2,9925-3,0025
ital.lire (10.000)	14,885-14,935
jap.yen (10.000)	139,680-139,780
nwzeel.dollar	0,9489-0,9589
noorse kroon (100)	28,595-28,645
oostenr.sch. (100)	15,9980-16,0080
saudi ar.ryal (100)	46,7250-46,9750
spaanse pes. (100)	1,7640-1,7740
surin.gulden	0,9640-1,0040
zweedse kr. (100)	30,860-30,910
zwits.frank (100)	126,265-126,315
e.c.u.	2,2905-2,2955

Index Amsterdam

CBS-koersindex(1983=100)		
algemeen	194,90	194,60
id excl.kon.olie	187,30	187,60
internationals	199,50	198,30
lokale ondernem.	191,60	192,40
id financieel	137,00	138,20
id niet-financ.	244,50	244,90

CBS-herbeleggingsindex (1983=100		
algemeen	277,50	277,10
id excl.kon.olie	251,90	252,30
internationals	296,00	294,20
lokale ondernem.	257,20	258,20
id financieel	201,90	203,60
id niet-financ.	310,40	310,90

CBS-stemmingsindex (1987=100)		
algemeen	115,60	116,20
internation	127,00	126,80
lokaal	113,50	114,20
fin.instell	120,80	122,10
niet-financ	112,10	112,70
industrie	120,40	120,80
transp/opsl	132,30	131,90

Goud en zilver

Goud onbewerkt 19.890-20.490, vorige 19.120-19.720, bewerkt 22,090 laten, vorige 21,320 laten.

Zilver onbewerkt 195-265, vorige 180-250, bewerkt 310 laten, vorige 290 laten.

Dow Jones

Industrie 3199,46 -10,07

OPTIEBEURS

	serie		omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c jan	37,50	1098	5,60	5,90
abn amro	c jan	40,00	545	3,30	3,40
abn amro	c jan	42,50	222	1,00	0,90
abn amro	c apr	42,50	584	2,00	2,00
abn amro	c jan	37,50	232	6,50b	6,00
aegn	c jan	125,00	232	0,80	1,10
akzo	c jan	125,00	236	7,50	8,70b
akzo	c apr	135,00	242	4,80	5,40b
amev	c jan	50,00	234	2,50	3,60
amev	c apr	55,00	248	1,20	1,50
d/fl	c jan	175,00	363	0,50	2,50
d/fl	c mrt	175,00	386	3,70	5,75
d/fl	p feb	170,00	307	1,50	0,90
d/fl	p feb	175,00	312	4,00a	2,20
dsm	p jan	95,00	241	0,50	0,50
dsm	p apr	90,00	392	1,60	1,70
eoe	c jan	275,00	466	8,20b	8,30
eoe	c jan	280,00	1684	4,00	3,80
eoe	c jan	285,00	1339	1,30	1,10
eoe	c feb	280,00	854	7,50b	7,60
eoe	c feb	285,00	848	4,50	4,70
eoe	c feb	290,00	764	2,40	2,50
eoe	p jan	275,00	717	0,30	0,30
eoe	p jan	280,00	1014	1,00	1,10
eoe	p jan	285,00	566	3,30	3,20
eoe	p feb	280,00	1199	2,70	2,70
eoe	p feb	285,00	246	4,30b	4,60a
eoe	p apr	280,00	269	4,70a	4,70a
goud	c feb	360,00	272	3,00	5,10b
hein	c jan	160,00	281	2,00	3,50
hein	c apr	170,00	423	2,70	3,50
hoog	c apr	50,00	393	1,40	1,60
ing	c jan	47,50	440	0,30	0,50
ing	c j94	47,80	679	5,40	5,60
nlc	c aug	101,00	285	2,00	2,10
nlf	c mei	103,00	250	1,00a	0,95
nlf	c aug	104,00	300	0,90a	0,85
nlf	p mei	103,00	1250	0,40a	0,45
nlw	c feb	89,00	1800	2,80a	2,85
phil	c jan	30,00	533	0,40	0,30
phil	c apr	32,50	482	1,10	1,00
phil	c apr	35,00	282	0,50	0,50
phil	c o93	30,00	1273	6,00	6,00
phil	c o94	45,00	2161	2,10	2,00
phil	c o95	20,00	242	12,70	12,50
phil	p jan	30,00	256	0,60	0,70
phil	p apr	27,50	261	0,80	0,70
top5	c jan	550,00	225	3,50b	1,80
unil	c jan	170,00	222	10,00	9,80
unil	c apr	180,00	314	7,50	7,50

a = laten	g = bieden + ex-div.
b = bieden	h = laten + ex-div.
c = ex-claim	k = gedaan + h
d = ex-dividend	l = gedaan + g
e = gedaan + bieden	vk = slotkoers vorige dag
f = gedaan + laten	sk = slotkoers gisteren

AUTO'S

Opel

Te k. Opel KADETT 1.2 S HB, bwj. '86, APK 11-'92; Opel Kadett 1.6 D, stationcar, 5-drs., bwj. '87, tel. 045-443642.

Opel CORSA Swing bwj. '85 inr. mog. ƒ 7.250,-. Na 17.00 uur 045-219909.

Opel Vectra 1.8 i 4-drs. '90; Kadett aut. 5-drs. '90; Kadett GT 3-drs. '85; Kadett 1.3i 5-drs. '89; Kadett 1.6i 4-drs. '89; Kadett GSi 2.0 3-drs. '87; Corsa 1.3 3-drs. '88 inruil en financ. mog., 1 jaar garantie. Garage Henri BUISMAN, Stenenbrug 6, Landgraaf. Tel. 045-323800

Opel ASCONA diesel, bwj. '83 van 1e eig. in pr.st. Vr.pr. ƒ 4.450,-, tel. 046-756324.

Te k. Kadett SEDAN 16i automaat, '88, vr.pr. ƒ 17.000,-. Tel. 045-314692.

Te k. Opel KADETT 12 N, HB, bwj. 10-'79, APK 17-5-'92 i.z.g.st., Klingbemden 61, Brunssum.

Te k. Opel OMEGA 2.0 i, stationcar, zonnedak, trekh., dakrail, bwj. '87, ƒ 16.000,-, tel. 045-465783.

Opel KADETT 1200 coupé, APK gek. i.g.st., ƒ 1.950,-. Tel. 04450-2826.

Opel KADETT 1200, APK [illegible], i.z.g.st., bwj. '81, ƒ 2.750,-. Tel. 04450-4145.

Te k. Opel ASCONA 1.6 S, bwj. '83, wit, i.z.g.st., ƒ 4.750,-. Tel. 045-221464.

Opel KADETT 1.3 S Club, bwj. 6-'87, rood, z.g.a.nw. Tel. 045-[illegible]

Opel KADETT D-type 1200 S, bwj. '81, 5-drs., ƒ 3.600,-. Tel. 045-728175.

Opel KADETT, bwj. '77, [illegible] gespoten, t.e.a.b. Tel. 045-[illegible]07.

Opel KADETT 1.3 [illegible], bwj. '83 [illegible] blauw, APK 7-'92 z.g.st., pr. ƒ 4.750,-. [illegible], Hoensbroek.

Opel OMEGA bwj. '88, [illegible], w.w. glas, 4 [illegible], 5-bak, pr. ƒ 16.750,-. Tel. 046-[illegible]

Te k. D KADETT hatchback bwj. '85, km.st. 47.000, pr. ƒ 5.[illegible],-. Heerenweg 82, [illegible]

Opel KADETT 13 LS, 8-'85, [illegible], 85.000 km, ƒ [illegible],-. Tel. 04906-1387.

Opel OMEGA 2.0i, 11-'87, [illegible], LPG, 110.000 km, [illegible] Tel. [illegible]

Opel MANTA [illegible] banden, pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-231363.

Te k. Opel KADETT [illegible] ƒ 300,-. Tel. 045-274092.

Opel KADETT, bwj. '80, [illegible], pr. ƒ 2.[illegible],-. Tel. [illegible]741.

Te k. Opel CORSA 1.2S, [illegible] '84, 2-drs, APK tot [illegible] '92, ƒ 6.250,-. Tel. [illegible]

Opel KADETT C, bwj. '78, [illegible] velgen. Tel. [illegible]

Opel KADETT 13 S, [illegible] '84, [illegible] ƒ 4.[illegible],-. Tel. [illegible]724417.

Te k. mooie Opel KADETT GSi-look, bwj. '86, pr.n.o.t.k. Tel. 046-756144 na 18 u.

Te k. Opel ASCONA, bwj. '78, APK dec. '92 incl. sportvign, 4 nwe. banden, dig. radio, t.e.a.b. Tel. 046-527667 bgg 043-637681.

Opel MANTA GT/E, '84 kent. APK 2-'92, vr.pr. ƒ 7.500,-. Tel. 045-724854.

Te k. Opel RECORD 18 S, bwj. 1983, APK 12-'92, i.z. g.st., ƒ 4.900,-. 045-244963

Te k. Opel CORSA wit, bwj. '84, APK, ƒ 5.800,-. Tel. 04493-4870.

Te k. Opel ASCONA 1.6 automatic, 1980. Dorpstr. 28, Landgraaf

Opel KADETT 1.2 S 1984, rood, 87.000 km, ƒ 6.250,-, tel. 045-255784.

Opel KADETT 1200 S HB, rood, 1983, kent.'85, Recaro's, radio/cass., div. extra's, APK 1-'93, ƒ 4.950,-. Tel. 045-412570 na 13 uur

Opel KADETT 1.8, bwj. '88, kl. zwart met GT stoelen, auto is in perf.st., vr.pr. ƒ 14.500,-. Tel. 04492-5303

Opel Corsa 13 SR HB, wit, 5-bak sportv. '86 ƒ 10.900,-. Auto LIMBURG 046-338474

Opel Rekord 20 S Traveller blauwmet., get. glas, c.v. '85 ƒ 10.750,-. Auto LIMBURG. Tel. 046-338474.

Opel KADETT Caravan 3-drs. 16 S, LPG, bwj. '82, kl zwart met sunr., vr.n.o.t.k. voor 18.00 uur, 045-241471

Te k. Opel KADETT 13 NLS, bwj. '87, in nw.st., vr.pr. ƒ 14.950,-. Tel. 045-272802

Te k. KADETT club royal 1,3N, 5-versn., bwj. 1-1-'89, km.st. 33.000, kl. antraciet, open dak, brede banden, pr. n.o.t.k. 045-220791.

Te k. Opel OMEGA Caravan 20 SE, bwj. '88, Tel. 045-316607.

Te k. Opel KADETT 13N HB Berlina, bwj. '81, APK '93. Tel. 046-524341.

Te k. Opel MANTA 2.0 GTE, bwj. '83, ƒ 5.950,-; Rekord 2.0S LPG, bwj. '83, ƒ 3.950,-. Inr. mog. 046-581649.

Opel KADETT 1.3 cc, bwj. 3-'89, rood, 3-drs., 5-versn., 32.000 km als nw. ƒ 12.500,-. Tel. 09-3211.252831.

Opel KADETT 1.6 diesel, bwj. 9-'87, blauw, 5-drs., 5-versn., i.g.st. ƒ 9.800,-. Tel. 09-3211.252831.

Opel KADETT 1.6 diesel, bwj. 8-'84, brons, 5-drs., 5-versn., i.g.st., ƒ 4.600,-. Tel. 09-3211.252831.

Opel KADETT 1.4, bwj. 10-'90, [illegible], 5-drs., 5-versn., California uitv., ƒ 13.900,- 09-3211.252831

Opel KADETT Hb., 1.2 N, bwj. '82, APK [illegible], ƒ 3.750,-. Tel. 045-462501.

Te k. v. 1e eig. Opel CORSA 1.3 GL, jan. '88, 4-drs sedan, radio en antidiefst. slede, trekhaak, alle keuringen toegestaan. 045-316593.

Te koop Opel MANTA met 2.0 Bernstein-blok, 150 pk, met lichte schade. Tel. 045-725998.

Peugeot

Directie-Wagen

PEUGEOT 605 SV 3.0. Lederen interieur, LM velgen, ABS, metallic-lak, Philips stereo.

[illegible]

LEEUWEKEUR Zeker Beter

Peugeot 309, '89, [illegible] [illegible]

Weg. omst. te k. PEUGEOT [illegible] GR, 23.000 km, bwj. 4-'90, ƒ 8.000,- onder [illegible] Tel. 04744-2088.

PEUGEOT 309 XL Profil bwj. '87 APK [illegible] '92, vr.pr. ƒ [illegible],-. Tel. 045-259491.

Te k. PEUGEOT 205 Accent bwj. '87, [illegible], APK, [illegible], vr.pr. ƒ 10.250,-. 045-[illegible]

PEUGEOT 309 XLD 3-'88, 88.000 km, blauw, ƒ 13.[illegible],-. Tel. [illegible]-1387

PEUGEOT 405 GR 1.9, 11-'88, [illegible] 60.000 km, ƒ 18.750,-. Tel. [illegible]

Te koop PEUGEOT 305 GL, met [illegible] electr. schuifdak, 64.000 km, bwj. 11-'84, i.z. g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 045-310955.

PEUGEOT 205 1.9 GTI 5-'88, [illegible], ƒ 19.950,-. Tel. 04906-1387

PEUGEOT 305 GL [illegible] ƒ 4.000,-. Tel. [illegible] na 18.00 uur.

Renault

Occasionshow

div. aanbiedingen

Renaultbedrijven Kerres

div. merken met 12 MAANDEN GARANTIE

[illegible], 97, tel. 045-724800

[illegible] 25, tel. 045-462424

Te k. RENAULT 11, i.g.st. [illegible], '87, [illegible] Tel. 045-[illegible]

Te koop R 25 TS bwj. '84 i.z. g.st. met alle extra's. Prijs ƒ 7.250,-. Maurit[illegible], 39, Geleen na 13.00 u.

RENAULT 5 TL, bwj. '80, [illegible] '92, ƒ 1.750,-. [illegible] ƒ 275,-.

RENAULT 21 GT Diesel, 11-'86, wit, 115.000 km, ƒ 7.950,-. Tel. 04906-1387

RENAULT 21 GTS, 11-'86, blauwmet., 89.000 km, ƒ 9.950,-. Tel. 04906-1387

RENAULT 25 TS, 10-'85, antraciet, LPG, 116.000 km, ƒ 7.950,-. Tel. 04906-1387

RENAULT 19 GTS, 5-drs., wit, '89, ƒ 14.750,-. Tel. 040-516556.

Renault 25 TX 2.2 inj., antracietmet., 70.000 km, '89, ƒ 24.500,-. Auto LIMBURG, 046-338474.

Renault 11 GTX 1700 roodmet., get. glas, 5-bak, 1ste eig. '87, ƒ 12.750,-. Auto LIMBURG 046-338474.

RENAULT 5 TL, bwj. '83, nw. motor als kopp., APK, ƒ 3.750,-. Tel. 045-255784.

RENAULT 21 Nevada GTS station, 12-'88, antraciet ƒ 18.950,-. Tel. 04906-1387

RENAULT 21 GT diesel, Nevada, station, 9-'88, wit, ƒ 17.950,-. Tel. 04906-1387

Te k. RENAULT 5 GT turbo, rood, bwj. 3-'90, 43.000km, vaste prijs ƒ 27.000,-. Tel. 04493-2341.

Saab

Te koop SAAB 96, bwj. '77, vr.pr. ƒ 4.500,-, kl. blauw. Tel. 045-750029.

SAAB 900 GLS, '82, APK 11-'92, deel revisie, rek. [illegible] inz. evt. LPG, mooi en goed. ƒ 1.[illegible],- 045-245099.

Rover

Automaat ROVER 213 SE 1300 cc, m. '87, 4-drs., klein en zuinig, sportieve auto, ƒ 8.950,-. Tel. 046-751234, na 18.00 uur.

Suzuki

Te koop Suzuki SWIFT GS, bwj. '86, kl. rood/wit, i.z.g.st. Tel. 04405-2726.

SUZUKI Samurai, bwj. '88, kl. wit, met soft/hardtop, grijs kent., voorbereid voor geel kenteken, div. acc. 045-[illegible], alleen op zondag

Te k. SUZUKI Alto, bwj. '86, ƒ 4.250,-. Tel. 045-418607.

Te k. Suzuki LJ80V wit "Jeep" 1979, toestand 2-3, erg mooi, klassiek, vr.pr. ƒ 8.000,-. Tel. 046-379908 na 20.00 uur.

Suzuki ALTO GL automaat '85/88/91. Tel. [illegible] Gar. Coenen, Koningsbosch

Te k. sportieve Suzuki SWIFT 1.3 GS, bwj. '85 met veel extra's. 045-514706.

Suzuki ALTO 5-drs. GL bwj. '86, [illegible] Autobedr. L. Bodelier, [illegible]weg 1, Bocholtz. Tel. 045-441721.

JEEP Suzuki Samurai cabrio, 12-'87, antraciet ƒ 14.950,-. Tel. 04906-1387

JEEP Suzuki SJ 410, hardtop, 5-1989, [illegible] groen, ƒ 13.950,-. Tel. 04906-1387

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Seat

Seat Ibiza 1.5 GL, [illegible] '89 2e eig., 35.000km, [illegible] staat, 1e [illegible] Bovag garantie. Autobedrijf SMEETS, Schimmert 04404-2442. Inruil, financiering mogelijk.

Talbot

Te k. Talbot SIMCA 1510 GLS, bwj. '79, ƒ 500,-. Tel. 04406-16671 na 17.00 uur.

Vauxhall

Te k. Vauxhall CAVALIER met Opel-motor, bwj. '77, APK gek. M. Trompstr. 24, Landgraaf. Tel. 045-416754

Toyota

Te k. Toyota TERCEL 4WD stationwagen, kl. grijsblauwmet., bwj. 8-'84, km.st. 140.000, vr.pr. ƒ 9.000,-. Tel. 045-215200.

Witte Toyota CARINA liftback '88, 60.500 km, veel extra's, in nieuwstaat, prijs ƒ 19.500,-. Auto Services Goolker, Apollolaan 154 Heerlen, Tel. 045-740041 b.g.g. 045-751632

Toyota COROLLA 1.6 XLI '90, Tel. 04746-1574. Gar. Coenen, Koningsbosch.

Toyota STARLET, '89, rood, 45.000 km. Tel. 045-258447

Toyota Corolla GTI TWIN-CAM Coupé zwart/grijs, zeer sport, dec. '84, ƒ 11.750,-. Auto LIMBURG 046-338474

Te koop zeer mooie Toyota STARLET, bwj. 7-'82, APK 7-'92. Tel. 045-[illegible]

Toyota COROLLA HB/GL diesel 1985, 5-drs., z. mooi. ƒ 11.250,-. Tel. 045-255784.

Te k. Toyota COROLLA bwj. '80, pr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-720[illegible]

Te k. Toyota TERCEL coupé bwj. '81, zeldz. mooi, ƒ 2.250,-. Tel. 045-216170.

Toyota COROLLA bwj. '81, APK 7-'92, ƒ 2.150,-. Wilhelminastr. 58, Nieuwenhagen.

Te k. Toyota COROLLA 1.3 XL HB, kleur rood, bouwjr. met '86, i.z.g.st., div. extra's, 5-bak. Tel. 04459-1727.

Volkswagen

Te k. VW JETTA diesel bwj. '86 km.st. 80.000, van 1e eig. Tel. 04404-1476 na 17 u.

Te k. VW JETTA '81, diesel, nw. motor '91, i.g.st. ƒ 3.950,-. Tel. 045-523941.

Te k. VW GOLF 1.6 GTI uitv. alle extra's, nw. mod., kl. wit, kent. '91, ƒ 9.500,-. Tel. 045-[illegible]

Te koop GTI MOTOR compleet, versnellingsbak, ƒ 750,-. Tel. 045-210072.

Te k. VW GOLF model '88, i. z.g.st. APK-08-'92, ƒ 3.950,-. 045-253975.

Te k. VW GOLF 1.3i, bwj. 12-'86, 1e eig., kl. zwart, Match uitv. met pap. Inr. Golf D mog. 04498-55460.

VW Golf 1.8i GL lichtgroen metallic, 59.000km, 2e eig. Bovag garantie. Autobedrijf SMEETS, Schimmert 04404-2442. Inruil, financiering mogelijk.

GOLF 1800 GL [illegible] ƒ 13.950,-. Tel. 04906-1387

VW GOLF 1800 GTI 16V [illegible] groen 60.000 km. ƒ 17.950,-. Tel. 04906-1387

VW PASSAT station Variant CL '86, [illegible] 3-'89, wit, LPG. ƒ 25.950,-. Tel. 04906-1387

VW GOLF bwj. '78, APK 12-'92, vr.pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-[illegible]

VW JETTA 1.6 diesel bwj. 1982, pr. ƒ 3.250,-. Tel. 045-751387.

Te k. VW KEVER 1300 bwj. '66, [illegible] Schuurdak, i.g.st., vr.pr. ƒ [illegible],-. tel. 046-524960.

Te koop GOLF 1600 Diesel, bwj. '80, kleur wit. Tel. 045-720728.

Te k. VW SCIROCCO, bwj. '80, km.st. 87.000, kl. [illegible] met., pr. ƒ 3.000,-. Tel. 04906-1387.

Te k. VW GOLF bwj. '81, i. g.st., APK [illegible] ƒ 2.500,-. Tel. 045-412024.

Te k. VW JETTA Elan 1.3, bwj. '87, 1e eig. kl. donker blauw. Tel. 04406-1434.

Glasvezel GOLF bwj. '80, nwe. APK, spoilers, get. glas, mooi en goed. ƒ 2.750,-. Inr. 046-728175.

Klassieker alleen voor de liefhebber VW KEVER [illegible] 1975, kleur metallic [illegible] [illegible] Alleen tel. na 04493-20[illegible]

VW GOLF 1.3 GL 3-drs., bwj. '84 z.g.a.nw. vaste pr. ƒ 7.500,-. Tel. 04492-5369.

Te k. GOLF GTI bwj. '81, kl. zwart, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 5.600,- event. inr. mog. Tel. 045-729576.

Te k. VW KEVER bwj. '84, 70.000 km, APK 10-'92, i.z. g.st., groen, pr. ƒ 5.[illegible],-. Tel. 045-[illegible]27.

V. Bovagbedr.: GOLF GTD '89, ANWB gek. ƒ 24.900,-. Inr. gar. mog. Hunnecum 38 Nuth, tel. 045-244987.

VW GOLF 1800 GLi Cabrio, bwj. '81, [illegible] 045-251[illegible]

VW JETTA [illegible] C 1300 '86, 2-drs. APK 8-'92, ƒ 8.450,- 045-751387.

Te koop VW-POLO, bwj. '82 i.z.g.st. ƒ 3.000,-. Tel. 045-259999 na 20.00 uur.

VW-KEVER, bwj. '72, APK 8-'92, [illegible] gereviseerde motor, [illegible] vr. pr. ƒ 2.500,-. 045-[illegible]

VW GOLF diesel '86, wit, in perf. staat, [illegible] Tel. 045-461406.

Volvo

Volvo 245 turbo

liefhebbersauto in subl. st. 1985, [illegible], l.m.et. velg., [illegible] verw., [illegible] km.st. 137.000 [illegible] 045-517[illegible]

VOLVO 440 Turbo, bwj. '89, div. extra's. Tel. 045-334411.

Te k. VOLVO 340 DL, 5-drs, metallic antraciet, bwj. '85, pr. ƒ 9.950,-. Tel. 045-315591.

Te k. VOLVO 343 DL i.z.g. st., ƒ 1.650,- 045-253075.

Volvo 440 DL '90, wit, 41.000 km, 1e eig., [illegible] Bovag garantie. Autobedrijf SMEETS, Schimmert 04404-2442. Inruil, financiering mogelijk.

[illegible] VOLVO 340 DL [illegible] 47.000 km, pr.n.o.t.k. 045-314692 [illegible]

VOLVO 360 GLI, 2.0, 5-bak, l.m.velgen, '87, ƒ 8.950,-. Tel. 046-[illegible]

Te koop VOLVO 66 GL, bwj. 1976, [illegible] ƒ 250,-. Tel. 046-[illegible]

VOLVO 245 GL stationcar 10-'83, LPG, trekh., 170.000 km, [illegible] ƒ 9.950,-. Tel. 04906-1387

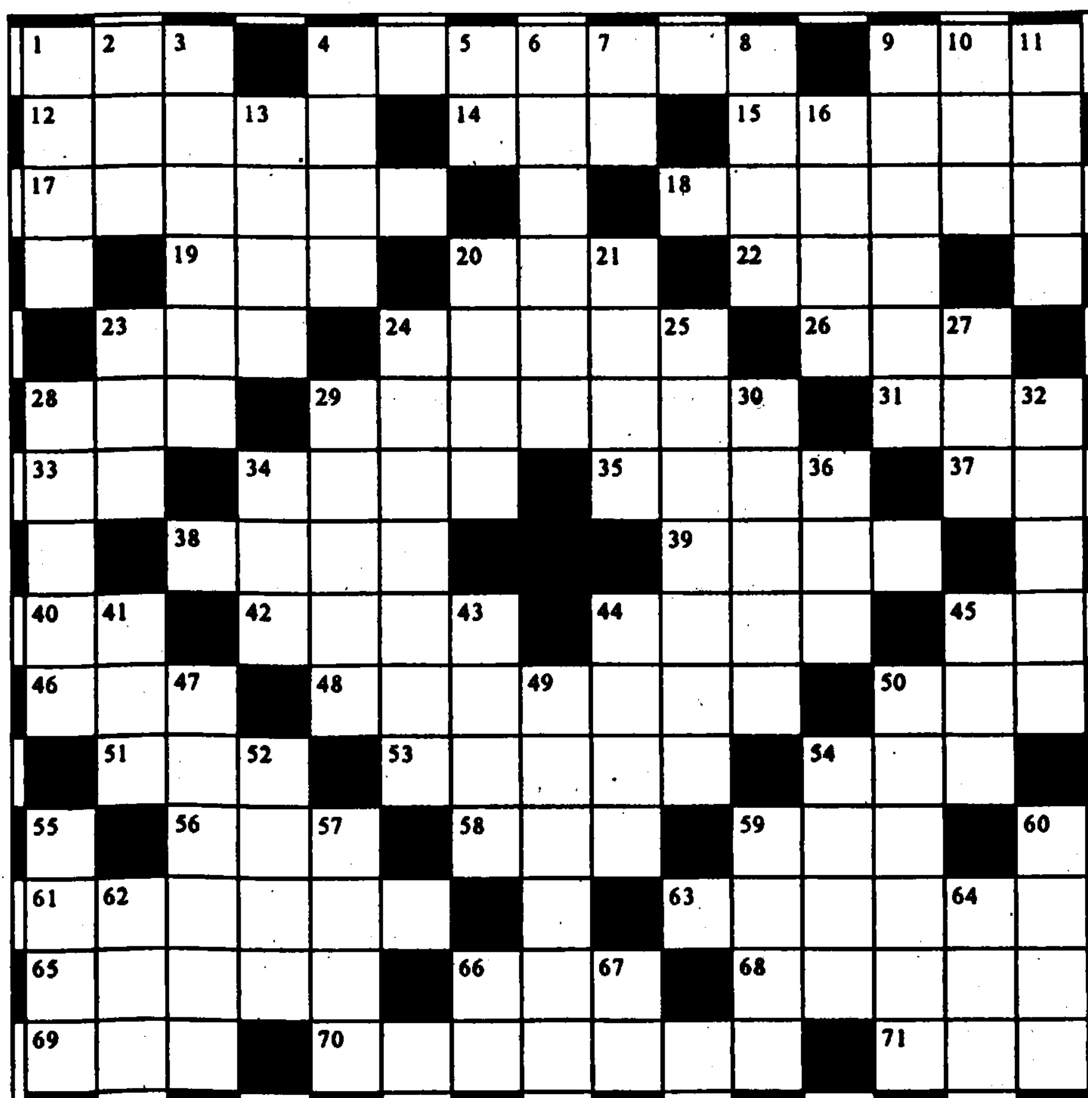
VOLVO [illegible] GLE [illegible] autom., LPG 10-'87, 165.000 km, metal. groen ƒ [illegible],-. Tel. 04906-1387

Voor Peugeot's zie verder pagina 12

Grote Limburgs Dagblad-puzzelactie

Hoofdprijs f 5000,- (eindoplossing)

PUZZEL NUMMER 6

Horizontaal: 1. gewicht; 4. licht uitzenden; 9. visje; 12. vuurpijl; 14. vaartuig; 15. bijbelse figuur; 17. sjirpend insekt; 18. verwoesting; 19. deel van het oor; 20. luchtvaartmaatschappij; 22. aanwijzend voornaamwoord; 23. op grote afstand; 24. werkelijk; 26. vreemde munt; 28. lidwoord; 29. wijfjesree; 31. muuropening; 33. meetstok; 34. vruchtbaarmakende stof; 35. kaartspel; 37. selenium; 38. schoorsteenzwart; 39. teug; 40. voegwoord; 42. plaats in Noord-Holland; 44. koraaleiland; 45. zangnoot; 46. zwaar; 48. vurig verlangen; 50. ontkenning; 51. visgerei; 53. plaats in Duitsland; 54. kip; 56. roodachtig; 58. vreemde munt; 59. opstandje; 61. plotseling; 63. majesteit (lt.) 65. kubieke meter; 66. rivier in Schotland; 68. kleinstdenkbare hoeveelheid; 69. waardeloze lap; 70. plaats in Zuid-Holland; 71. bedrog.

Verticaal: 1. zwaardwalvis; 2. grappenmaker; 3. geraamte; 4. paar; 5. rondhout; 6. aangeboren geschiktheid; 7. maanstand; 8. voeg; 9. spreken; 10. deel van het gezicht; 11. wond; 13. eekhoorn; 16. wisselborgtocht; 20. gebouwtje van tijdelijke aard; 21. vogel; 23. huid; 24. overschot; 25. vrouw die graag een borreltje drinkt; 27. waterdier; 28. uitspansel; 29. al; 30. bewijs behorend bij een effect; 32. reeks; 34. afgemat; 36. speelgoed; 41. kloosterzuster; 43. planeet; 44. plaats in Duitsland; 45. de mensen; 47. klaar; 49. iemand die het recht heeft om vertegenwoordigers te kiezen.; 50. worstelgreep; 52. omwenteling; 54. warm; 55. slimheid; 57. vlug; 59. venster; 60. groot ongeluk; 62. netto; 64. gesloten; 66. lidwoord; 67. en dergelijke.

Zo kunt u deelnemen

PER GIRO OF BANK:
Schrijf de oplossing op een giro/bank-overschrijving onder het woord "Mededelingen" en maak minimaal *f* 3,- over naar:
Puzzelactie Limburgs Dagblad Postbank: 19 75 600
Postbus 1000 6400 BA HEERLEN

PER BRIEFKAART:
Noteer aan de linkerkant van de briefkaart uw naam, adres en woonplaats. Vermeld tevens de oplossing van de betreffende puzzel. Behalve de gewone frankering plakt u tenminste *f* 3,- aan postzegels bij. U stuurt de briefkaart naar:
Puzzelactie Limburgs Dagblad
Postbus 1000 6400 BA HEERLEN

Voorwaarden: om te kunnen meedingen naar de beschikbaar gestelde prijzen moet per giro of bank ten minste drie gulden zijn overgemaakt of op de briefkaart naast het gewone porto ten minste drie gulden extra aan geldige postzegels zijn bijgeplakt. U mag zoveel oplossingen inzenden als u wilt. Hoe meer inzendingen, hoe meer kansen op een prijs. Bovendien geeft u meer steun aan de goede doelen van deze Puzzelactie. Iedereen kan meedoen, u hoeft dus geen abonnee te zijn. Medewerkers van Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. mogen meepuzzelen, maar komen niet in aanmerking voor het winnen van een prijs. Per giro deelnemen is het voordeligst, aangezien dit geen extra (porto)kosten met zich meebrengt. Het overgemaakte bedrag komt geheel ten goede van de Puzzelactie. Van de extra geplakte postzegels op de briefkaarten moet een gedeelte worden afgestaan aan de PTT. De oplossingen en de einduitslag zijn gedeponeerd bij notaris mr. P.M.J.A. Muijters te Heerlen die ook de prijstrekkingen verricht.

Doe mee en steun de goede doelen

20 weken lang publiceren wij op zaterdag een puzzel waaraan u kunt deelnemen en een kans maakt op de wekelijkse geldprijzen en de **hoofdprijs van *f* 5000,-**

De opbrengst van de puzzel gaat naar goede doelen,75% is bestemd voor Het Limburgs Instituut voor kinderrevalidatie 'Franciscusoord' te Valkenburg en 25% van de opbrengst is bestemd voor de Stichting Jo Hansenprijs te Meerssen

Inlichtingen:
Voor inlichtingen kunt u tijdens kantooruren telefonisch terecht onder nummer **045 - 739911.**

Voor het kansspel van deze puzzelactie heeft de staatssecretaris van Justitie op 2 december 1991 aan het bestuur van het Limburgs Instituut voor Kinderrevalidatie "Franciscusoord" te Valkenburg vergunning verleend onder nummer L.O. 910/130/188.91.

De wekelijkse prijzen

Eerste prijs f 1000,-
Tweede prijs f 300,-
Derde prijs f 150,-
Vierde prijs f 100,-
Vijfde t/m tiende prijs f 50,-

Oplossing puzzel nr. 6

Als u de hele puzzel hebt opgelost, moet u de letters in de vakjes met de cijfers 28 - 42 - 18 - 66 - 13 - 59 achter elkaar zetten.

U leest dan een woord dat tevens de oplossing van onze puzzel vormt. U moet dit woord niet alleen opsturen, maar ook goed bewaren, **samen met het nummer van de puzzel,** want u hebt dit nog nodig aan het einde van onze uit 20 ronden bestaande puzzelactie.

Bewaar daarom ALLE oplossingen!
De oplossing van puzzel 6 moet vóór 23 januari 1992 in ons bezit zijn.

Prijswinnaars puzzel no. 4
Oplossing: ENGELS

1e prijs, *f* 1000,00
W. Aelmans
Past. Erckensstraat 8
6181 ND Meers-Stein

2e prijs, *f* 300,00
Mevr. I. Ploum-Huys
Drievogelstraat 175
6466 GL Kerkrade

3e prijs, *f* 150,00
A.L.M. Larue
Beatrixstraat 11
6155 KV Puth

4e prijs, *f* 100,00
J. Engelen
Op de Acker 25
6431 GJ Hoensbroek

5e prijs, *f* 50,00
M.L.L. Mesters-v. Broekhoven
Kunostraat 34
6367 CT Voerendaal

6e prijs, *f* 50,00
Fam. J. Glaesmaekers-Verheijen
Houtstraat 54
6127 EE Grevenbicht

7e prijs, *f* 50,00
F.N. Puynen
Meteoorstraat 5
6446 SP Brunssum

8e prijs, *f* 50,00
K. Nacken-Slijpen
Pr. Hendrikstraat 15
6373 KD Landgraaf

9e prijs, *f* 50,00
A.H.C. Hawinkels-Bloemendaal
Hoogstraat 24
6102 XT Echt

10e prijs, *f* 50,00
W. Peeters
Groeneboord 46
6351 EE Bocholtz

● *Begeleid door de opmerking 'wel teruggeven' tonen Tonny, Ron en Monique Aelmans de prijs, die werd gewonnen door vader Wil.* Foto: PETER ROOZEN

Hoofdprijs puzzel vier valt in Meers

'Het doel spreekt mij aan'

MEERS – De winnaar van de hoofdprijs van puzzel vier, Wil Aelmans uit de Pastoor Erckensstraat in Meers puzzelt speciaal mee voor het goede doel. „Ik vind de bestemming van de opbrengst van de Limburgs Dagbladpuzzel een goede zaak en dus doe ik daaraan mee", zo zegt hij.

Puzzelen is niet de grootste hobby van Wil Aelmans. De 48-jarige onderhoudsmonteur besteedt zijn vrije tijd voornamelijk aan zijn grote liefhebberij, de tuin. Dat is ook wel nodig met duizend vierkante meter rondom het huis. In een kleine serre worden bloemen en koolplantjes gekweekt. De appel valt bovendien niet ver van de boom, want zoon Ron beheert een stuk van de tuin, waar hij bomen kweekt. Dat is een uitvloeisel van zijn studie aan de middelbare tuinbouwschool in Venlo, waar hij dit jaar zijn diploma verwacht te halen. Dat geldt ook voor dochter Monique, die dit jaar examen mavo doet aan de scholengemeenschap Groenewald in Stein.

De bestemming van de duizend gulden vormt geen enkel probleem. „Binnenkort willen wij een kleine verbouwing aan het huis doorvoeren en dan komt het geld goed van pas. Ook zonder de duizend gulden was dat wel gebeurd", zegt Wil. „Maar u mag gerust nog een keer terugkomen", roept Wil ons nog na bij het afscheid.

Peuteropvang van Franciscusoord uitkomst

Donny uit Born was toe aan spelen met kinderen

DOOR JAN DIEDEREN

HOUTHEM – Zoontje Donny van William en Ingrid Schmeits uit Born is net drie jaar. Sinds september komt hij naar de peuterafdeling van het Franciscusoord. Eerst twee en de laatste tijd al drie ochtenden. Donny heeft geen volledige controle over de spieren van benen en romp. Maar in het Franciscusoord heeft hij daar al heel wat beter mee leren omgaan dan vroeger thuis. „Het gaat stukken beter. Hij kan bijna alles al zelf doen," zegt moeder Ingrid.

Toen Donny een maand of drie was bemerkten de ouders dat hij niet reageerde als andere kinderen, zoals het oudere zusje Daisy, dat nu zeven jaar is. Een kinderarts werd geraadpleegd en die stelde de handicap vast bij Donny. In het begin werd het kindje thuis door de moeder verzorgd. „Maar je merkte aan alles dat Donny toe was aan andere kinderen bij het spelen," zegt Ingrid.

● *Ingrid Schmeits met zoontje Donny.* Foto: WIDDERSHOVEN.

Zelfstandig

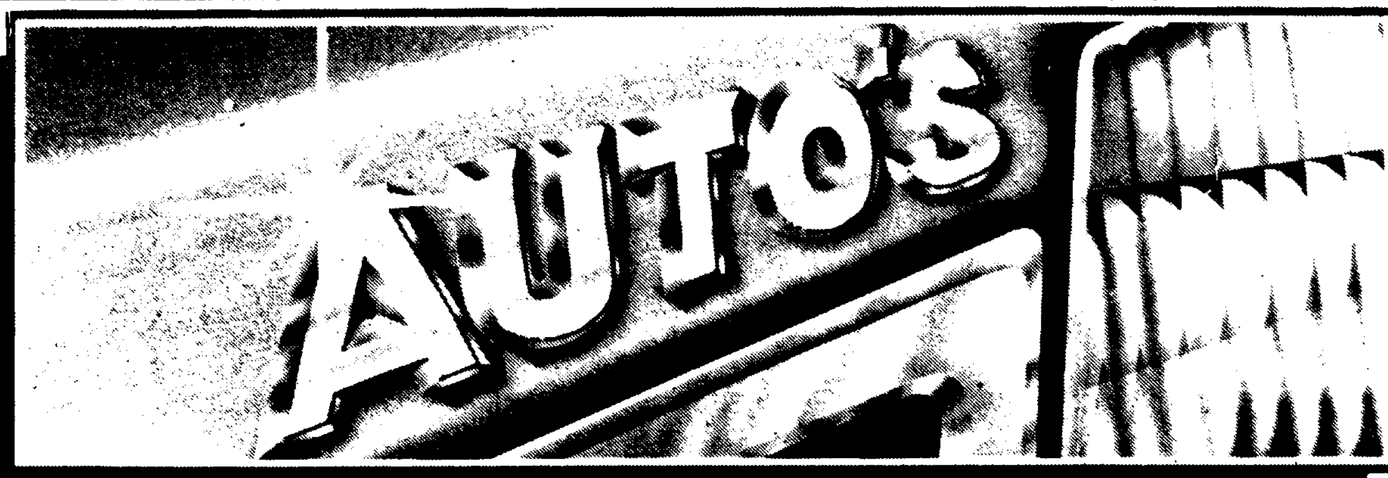
Zo werd in de zomer besloten om het jongetje enkele ochtenden naar het Franciscusoord te brengen. In het begin bracht de moeder hem en bleef zij ook een tijdje om hem te laten wennen. Maar nu gaat hij meestal alleen mee in een taxi-busje dat her en der pupillen van het Franciscusoord ophaalt. „Na die gewenningsperiode gaat het nu zelfs beter als Donny alleen is met de andere kinderen en de leidsters dan wanneer ik erbij ben," zo heeft Ingrid bemerkt.

Donny zelf vindt het fijn in de peuteropvang. Hij leert er zelfstandig eten en krijgt er zindelijkheidstraining. Vooral het omgaan met andere kinderen is belangrijk. „Hier zijn trouwens aangepaste spellen die je thuis niet hebt omdat ze veel te duur zijn," zegt de moeder. Met behulp van fysiotherapie en ergotherapie wordt geprobeerd de grove en fijne motoriek te verbeteren.

Ingrid Schmeits hoopt van harte dat de puzzelactie zorgt voor een buitenspeeltuin als aanvulling op de voorzieningen in het peuterpaviljoen. „Ik ben zelf vaak genoeg met Donny naar de gewone speeltuin gegaan. Maar ik moest altijd mee op een toestel.

De schommels zijn er voor een kind als Donny onveilig omdat ze geen rugleuning hebben. Het trapje naar de glijbaan kan het niet uit zichzelf beklimmen," zegt de moeder.

Zelf vindt zij het geen probleem om met haar kind naar de speeltuin te gaan. „Maar hij moet eigenlijk toch kunnen spelen zonder mam!"

Volvo

Te k. VOLVO 360 GLS, bwj. '85, i.z.g.st., ƒ 7.500,-. Tel. 046-339346.

VOLVO 345 DL, bwj. '81, APK 11-'92, mooie auto koopje! ƒ 2.750,-. Tel. 045-314373

Te k. van Volvomed. Volvo 460 GLI AUTOMAAT, bwj. nov. '90, kl. beige met., 7.000 km., veel acc., ƒ 34.500,-, tel. 045-259497.

VOLVO 343 DL, aut., kleur blauw, schuifd., bwj. 1980 APK 5-'92. Tel. 045-424484

VOLVO 240 DL, bwj. 2-'88, blauw met gas uitv. in gekl. gl. als nw., ƒ 14.200,-. Tel. 09-3211.252831.

VOLVO 360 GLT, bwj. 9-'83 grijsmet., 5-drs., 5-versn., alu.velg., i.z.g.st., ƒ 3.500,-. Tel. 09-3211.252831.

VOLVO 265, GLE station, bwj. '81. Tel. 045-256767.

Zastava

Zastava YUGO, bwj. '86 (model Ford Fiësta), 41.000 km, ƒ 3.450,-. 045-255784.

Diversen

Daihatsu Quadflieg
Terreinauto

Daihatsu Feroza EL Resin Top	1991	ƒ 27.900,-
Daihatsu Rocky Wagon HR D	1985	ƒ 18.750,-
Ford Siërra 2.3 Diesel Combi	1988	ƒ 18.900,-

Automaat

Daihatsu Applause Xi Autom.	1989	ƒ 22.900,-

Occasions

Daihatsu Charade GT Ti 3.000 km	1990	ƒ 23.900,-
Daihatsu Charade 13 : TX 15.000 km	1990	ƒ 17.900,-
Daihatsu Charade TS 50.000 km	1987	ƒ 10.900,-
VW Passat GL 18, grijsmet. 41.000km	1989	ƒ 29.900,-
Audi 80 kl. blauw 42.000km	1988	ƒ 23.900,-
Honda Accord 2.0 EX 40.000 km	1989	ƒ 23.750,-
Opel Kadett 13 LS 41.000 km	1989	ƒ 16.750,-
VW Polo Sedan blauwmet. 11.000km	1989	ƒ 16.900,-
Mazda 1.3 LX 3-drs	1989	ƒ 16.750,-
Ford Sierra 2.0 Sedan, bruin, 41.000km	1988	ƒ 18.750,-
Nissan Sunny Twincam coupé rood	1987	ƒ 18.900,-
Alfa 33, kl. wit, zeer mooi	1987	ƒ 12.900,-
Peugeot 205 XR kl. rood, 42.000 km	1988	ƒ 14.750,-
BMW 316 4-drs. sportvelgen	1984	ƒ 10.900,-
Mitsubihi Colt 15 GLX sport	1986	ƒ 10.900,-
Ford Escort 1.4 CL 5-drs.	1987	ƒ 13.900,-
Ford Siërra 1.6 CL Sedan kl. blauw	1987	ƒ 13.900,-
Ford Siërra 2.3 Diesel 5-drs.	1988	ƒ 17.900,-
Ford Escort 1.3 CL kl. bruin 57.000km	1987	ƒ 12.900,-
Lancia Thema IE, zilver, 103000km	1987	ƒ 13.900,-
BMW 316 kl. blauw 124.000 km	1986	ƒ 14.750,-
Mercedes 190E wit sportv. 103.000km	1986	ƒ 19.900,-
Alfa Sprint coupe 1.5 kl. zilver	1987	ƒ 14.750,-
Opel Corsa 12 LS Sedan kl. wit	1985	ƒ 6.750,-
Opel Kadett 12 LS 3-drs kl. rood	1984	ƒ 5.950,-
Mitsubishi Cordia 1.6SR	1983	ƒ 6.750,-
Renault R5 kl. wit 120.000km	1987	ƒ 6.950,-
Daihatsu Cuore kl. rood 62.000km	1985	ƒ 5.950,-
Citroën BX 1.4 RE, 98.000km, rood	1985	ƒ 6.950,-
VW Golf GTS veel acc.	1983	ƒ 7.950,-
Ford Escort XR3 1600 i zeer mooi	1983	ƒ 8.750,-
Fiat Panda White 34	1986	ƒ 6.750,-
Subaru Mini Jumbo 5-drs.	1987	ƒ 7.950,-
VW Jetta met sportvelgen	1982	ƒ 4.750,-
Opel Ascona 16S, 5-drs, kl. blauw	1983	ƒ 4.750,-
Ford Escort 1.3L kl. blauw	1983	ƒ 6.500,-
Fiat Uno 70S 5-drs kl. groenmet	1985	ƒ 7.950,-
Opel GT speciale uitv. 2.2i	1969	op aanvr.
Skoda 120 LS coupe 43.000km	1983	ƒ 2.950,-
Skoda 120 LS Sedan 58.000 km	1984	ƒ 2.950,-

Diverse inruilers v.a. ƒ 500,-
Reeweg 112, Landgraaf Tel. 045-321810

Occasions zoals het hoort.

Renault 5 TL	1985
Volvo 340 autom.	1984
Citroen Visa	1986
Nissan Micra autom.	1986
Toyota Corolla	1986
Citroen AX	1987
Opel Kadett 5-drs.	1987
Seat Ibiza 1200	1987
Ford Fiesta 1100	1989
VW Golf 1.3 div. extra's	1989
Peugeot 309	1988
Alfa Romeo 33 Bleu	1989
Mitsubishi Lancer	1988
Ford Fiësta 1.4	1989
Ford Fiësta 1.4 5-drs	1989
Citroën BX 1400	1985 t/m 1989
Citroën AX GT inj.	1990

Peugeot 205 XL diesel	1986
Peugeot 205 GR diesel	1987
Peugeot 205 Accent	1989
Peugeot 205 Accent 1.4	1989
Peugeot 205 XL 1.1	1989
Peugeot 205 XL 1.1	1989
Peugeot 205 XR 1.4	1989
Peugeot 205 GR 1.4	1989
Peugeot 405 GL 1.6	1988
Peugeot 405 GL 1.6 SD	1989
Peugeot 405 GL 1.6 SD	1990
Peugeot 405 GR 1.9 SD	1988
Peugeot 405 SR 1.6	1988
Peugeot 106 XR 1.1 10e mnd.	1991
Audi 80 1.8 S div. extra's	1989
Ford Siërra 2.0 CL K6	1988
Ford Siërra 1.6 Laser	1985
Ford Siërra 1.4 CL SD	1989
Honda Civic 1.4 GL	1986
Mitsubishi Colt GLX	1987
Opel Corsa TR 1.2 S	1987
Opel Kadett 1.3 div. extra's	1986
Renault 11	1987
Renault GTL Louisiane	1986
Fiat Malaga 1.5 GL	1987
Toyota Corolla 1.3 SXL	1987
VW Golf 1.6 GTi LM velgen	1982
VW Golf 1.6 Manhattan	1982

Auto's jonger dan 4 jaar met 12 maanden garantie

KADETT 13 Club '89; Kadett 12 LS en 13 LS '87 en '85; Kadett Sedan 1.3 LS '86; Kadett Caravan 1.3 LS '87; Corsa 1.2 S '87; Kadett 1.2 S '87; Corsa TR 1.3 '87; Kadett 1.2 N coupé '77; Kadett 1.2 S '83. Automobielbedrijf Dennebos, Raadhuisstraat 107, Eijsden. Tel. ... Hulsberg.

NIKOOP alle merken auto's. Wij betalen de hoogste prijs! 045-416239 tot 21.00 uur.

OPGELET, gevr. voor export, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklasses v.a. ƒ 500,-. Schade of defect geen bezw. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te k. SAAB 99 GL bwj. '77, i.z.g.st. APK 12-'92; Mitsubishi Colt 1400 GLX bwj. '80 Tel. 045-245237 na 18 u.

MERCURY Sable LS 3.8i Sedan, d.blauwmet., '88, ƒ 19.950,-. Tel. 045-515556

Te koop gevraagd PERSONEN-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klimmen. Tel. 04405-2896.

Gebrs. DOMINIKOWSKI autobedrijf biedt aan: Opel Manta 400 Irmscher 2.4 L 136 PK wit '87; Opel Rekord Caravan 2.0 S 5-drs. LPG '85; Rekord 2.0S 4-drs blauw, '84; Opel Kadett Caravan Diesel 5-drs. goudmet. '85; Opel Kadett 5-drs. automaat rood '84; Audi 100 cc div. extra's goudmet. '83 VW Passat Variant Diesel wit '86; 4x VW Golf Diesel '81 '84 '85 '86; 3x VW Golf CL '81 '86 '88; VW Passat 5-drs. groenmet. '84; Mercedes 190 E '87, 190 E automaat '84, 190 D '87; Ford Siërra 2.0 GL 4-drs. blauwmet. LPG '87; Fiësta 1.1 rood '83; Mazda 626 GLX 2.0 12V groenmet. '88; Mazda 323 GLX 3-drs. blauwmet. '88; Fiat Ritmo 5-drs. blauw '84; Seat Ronda div. extra's rood '84; BMW 316 als nw. type '84; Citroën BX 1.6 TRS sportvelgen '84; Nissan Kingcab Diesel '86; Nissan Sunny Diesel zilvermet. '88; Nissan Cherry blauwmet. '82; Mitsubishi Lancer Diesel antraciet '86. Div. inruilers va. ƒ 1.000,-. Autobedrijf Gebrs. Dominikowski Locht 38, Kerkrade. Tel. 045-420209.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. '80-'85. RDW vrijwaring. Tel. 045-423199.

Audi 80 1.8i S '90 ƒ 29.750,-. Volvo 440 GL 12.000 km '90 ƒ 26.500,-; Chevrolet Corsica LT excl. autom. airco enz. '89 ƒ 32.000,-; Ford Scorpio 2.0 CL '89 ƒ 23.000,-; Ford Scorpio 2.0 GL autom. '86 ƒ 19.750,-; Ford Siërra 1.6 Sedan Spec. '90 ƒ 23.750,-; Ford Siërra 1.6 CL Sedan '89 ƒ 21.500,-; Ford Siërra 1.6 Laser '86 ƒ 10.500,-; Ford Siërra Cos. 1.1i CL 3-drs. '90 ƒ 16.900,-; Opel Omega 2.0i LS '89 ƒ 25.000,-; Opel Manta 2.0i GT 3-drs. '89 ƒ 23.500,-; Renault 25TX '88 ƒ 23.900,-; Citroën BX 1.4 RE '88 ƒ 14.500,-; Fiat Croma 2.0 CHT '87 ƒ 12.750,-; Volvo 340 1.7 '86 ƒ 11.000,-; Peugeot 405 GL LPG '90 ƒ 24.250,-; Peugeot 205 XS div. acces. '90 ƒ 21.500,-; Mazda 626 2.0 Coupé GLX '90 ƒ 26.500,-; Mazda 626 LX HB '90 ƒ 23.900,-; Mazda 626 1.6 LX 4-drs. aut. '85 ƒ 9.750,-; Nissan Micra 1.0 '90 ƒ 12.900,-; Ford Escort Diesel '85 ƒ 7.500,-; Volvo 340 2.0 GLS '84 ƒ 7.500,-; Fiat Uno 60 S 5-drs. '88 ƒ 10.500,-. Inr., financ. en Bovag-garantiebewijs. Autobedrijf en APK keuringsstation P. van DIJK & Zn, Hompertsweg 33 Landgraaf. 045-311729.

Autobedrijf John KOULLEN biedt aan ANWB gekeurde auto's met 12 mnd. voll. garantie en autopas: Mitsubishi Starion EX Turbo leder int. nw.st. '85; Skoda Favorit 1.3 L 5-drs. 6.900 km rood 5 mnd. oud ƒ 11.950,-; Alfa 75 1.8 Savali uitv. wit 68.000 km v. acc. '88 ƒ 18.900,-; Audi 80 1.8 S groenmet. '89 ƒ 27.800,-; Ford Scorpio 2.0 GL zilvermet. 42.000 km '90 ƒ 29.800,-; Ford Scorpio 2.4i CL blauwmet. 71.000 km ƒ 19.900,-; Ford Siërra 1.6 CL Sedan blauw 52.000 km '90 ƒ 22.900,-; Ford Fiësta 1.1 i Cheers roodmet. 29.000 km '91 ƒ 18.900,-; Opel Kadett 1.6 i grijsmet. 31.000 km '90 ƒ 21.900,-; BMW 320i 4-drs. groenmet. nw.st. 82.000 km '86 ƒ 19.800,-; BMW 316 1.8 bruinmet. '87 ƒ 15.800,-; Mazda 626 1.8 GLX blauwmet. '89 ƒ 19.900,-; Opel Omega 2.0i LS blauw '87 69.000 km '88 ƒ 18.900,-; Opel Omega 2.0i LS blauw '87 ƒ 16.900,-; Opel Kadett LS Hatchback grijsmet. '85 zeer mooi ƒ 9.950,-; Peugeot 405 GR rood electr. ramen '89 ƒ 19.900,-; Lancia Thema Turbo IE grijs 72.000 km '88 zeer v. acc. ƒ 25.800,-; Volvo 240 GL 2.3 d.rood nw.st. '87 ƒ 20.900,-; Volvo 340 DL 1.4 nw.st. blauw '86 ƒ 9.750,-; Toyota Corolla GL blauw '86 ƒ 9.900,-; Mercedes 200 D d.bruinmet. '83; VW Golf GTi 16V veel acc. zwartmet. '87 ƒ 22.800,-; VW Passat Diesel 5-drs. wit '86 ƒ 10.900,-; Porsche 924 bruinmet. '80 ƒ 12.900,-; Mitsubishi Galant GLS autom. '84; Audi 100 CC 5E autom. nw.st. rookzilvermet. '83 ƒ 9.800,-; Opel Rekord autom. 2.0 S Berlina '82; VW Jetta S rood veel acc. '81. * 12 maanden volledige garantie * 100% financiering mog. * inruil auto motor mogelijk. Autobedrijf John Koullen, het adres voor de betere gebruikte auto. Tel. verkoop 045-426995; tel. werkplaats 045-424268. Locht 17, Kerkrade.

Met GARANTIE van Bovag-bedrijf: Renault 11 GTL '83, 5-drs.; Citroën Visa '84; BX 1.6 TRS 5-bak, elec. ramen '83; Escort 1.3 '82 5-drs.; Renault 5 GTL '82. Hunnecum 38 Nuth. 045-244947.

Wij geven het meeste voor uw AUTO! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

Fiat 127 1050 '80 ƒ 1.750,-; VW Golf MX '80 ƒ 2.950,-; Opel Kadett 13S 5-drs '80 ƒ 2.450,-; BMW 318i '81 ƒ 4.950,-; Volvo 345 GL '81 ƒ 2.950,-; VW Golf LS '81 ƒ 3.450,-; BMW 315 '81 ƒ 3.950,-; Nissan Cherry 13 GL '82 ƒ 3.950,-; Daihatsu Charade 5V '83 ƒ 3.950,-; Fiat Panda 45 '83 ƒ 3.950,-; Citroën Visa Super E '83 ƒ 3.950,-; Opel Kadett 12S '83 ƒ 4.950,-; Volvo 240 GL autom. LPG '83 ƒ 5.450,-; Citroen Visa Club '83 ƒ 2.950,-; VW Derby CLS '80 ƒ 2.450,-; Saab 99 GL LPG '83 ƒ 5.950,-; Nissan Micra '84 ƒ 5.950,-; Fiat Uno 55 '84 ƒ 4.950,-; Ford Escort 1.1 Laser 5V '84 ƒ 7.450,-; Citroën BX 14E '84 ƒ 6.950,-; Fiat Panda 34 '86 ƒ 6.450,-; Citroën BX 16 TRS '84 ƒ 7.450,-; Toyota Corolla 4-drs LPG '85 ƒ 7.950,-; Citroën Visa 11 RE '84 ƒ 4.950,-; Citroen CX 2.0 Pallas '85 ƒ 7.450,-; Talbot Samba LS '85 ƒ 5.950,-; Fiat Panda 34 '85 ƒ 4.950,-; Mitsubishi Colt 5-drs '81 ƒ 2.950,-; Opel Kadett 16 SR '83 ƒ 7.450,-; Citroën BX 19 Diesel '89 ƒ 16.450,-; Opel Kadett 13S 5-drs LPG '81 ƒ 3.450,-; VW Polo CL (m.'82) '81 ƒ 3.450,-; Renault 5 GTL 5-drs '82 ƒ 3.450,-; Mitsubishi Colt GL '83 ƒ 3.950,-; Toyota Celica 1600 ST '78 ƒ 1.750,-; Opel Kadett aut. '78 ƒ 1.250,-; Opel Kadett 16S LPG '83 ƒ 4.950,-; Ford Escort 13 GL 5-drs '81 ƒ 3.950,-. Auto's worden APK gek. afgeleverd. Auto Service BUGGENUM. Haelenerweg 7 Buggenum. Tel. 04759-4144 b.g.g. 3281

BMW 524 TD '88-'89 1e eig. va. ƒ 39.500,-; 520 12-88 ƒ 38.500,-; 525i '83-'85 va. ƒ 7.500,-; 320i Touring '89 1e eig. ƒ 34.000,-; 316 323i '84-'87 va. ƒ 9.000,-; 732i '82 va. ƒ 6.750,-; Porsche 924 '80-'84 va. ƒ 12.500,-; Mercedes 240 TD Combi '79-'82 va. ƒ 5.250,-; 200 D '80 ƒ 5.500,-; Audi 100 cc 2.3i m. '89 1e eig. ƒ 23.000,-; 100 cc Avant Quattro '86 ƒ 19.500,-; 80 Turbo D '88 1e eig. ƒ 23.500,-; 80 D '88 ƒ 21.000,-; 80 S '88-'90 va. ƒ 21.000,-; Opel Omega 2.0 aut. '89 1e eig. ƒ 21.750,-; Omega Combi '88 1e eig. ƒ 20.500,-; Omega 1.8S, 2.0i '88-'90 va. ƒ 14.500,-; Senator 2.5i aut. 12-'88 1e eig. ƒ 26.500,-; Senator 3.0 '84-'86 va. ƒ 8.000,-; Rekord 2.0S '83 ƒ 4.250,-; Kadett GLD 5-drs. '89 ƒ 15.750,-; Kadett 1.2, 1.3, 1.6 '84-'89 va. ƒ 5.500,-; Kadett Cabriolet '81 ƒ 9.750,-; VW Passat 1.8 CL '89 1e eig. ƒ 24.750,-; Passat Combi Turbo D '87 ƒ 17.500,-; Golf D '86-'88 va. ƒ 10.000,-; Golf 1.3, 1.6 '84-'89 va. ƒ 8.750,-; Golf GTi '77 excl. uitv. ƒ 4.750,-; Passat D, Jetta '84-'85 va. ƒ 7.000,-; Kever '74 ƒ 4.250,-; Alfa 164 Turbo D '88 1e eig. ƒ 34.750,-; Ford Siërra combi D '85-'88 va. ƒ 9.500,-; Siërra D '85-'90 va. ƒ 7.500,-; Siërra '83-'90 va. ƒ 5.750,-; Scorpio 2.0 DOHC '90 ƒ 21.750,-; Scorpio 2.0 GL '86-'89 va. ƒ 13.750,-; Escort 1.3, 1.6, 1.6D '82-'89 va. ƒ 3.750,-; Escort aut. '85 ƒ 8.750,-; Escort combi 1.8 D '88 1e eig. ƒ 14.750,-; Alfa 75 1.6, 1.8 '86-'88 va. ƒ 11.500,-; Fiat Tipo IE '90 1e eig. ƒ 17.500,-; Panda Fire '88 ƒ 8.750,-; Croma CHT '87 1e eig. ƒ 12.750,-; Honda 1.2 GL '86 ƒ 6.500,-; Peugeot 309 GTi 1.9 '89 1e eig. ƒ 23.500,-; 405 GR '89 1e eig. ƒ 20.750,-; 205 Junior '87 ƒ 10.000,-; Renault 19 GTR, GTX i '89 1e eig. va. ƒ 17.500,-; 21 GTL '86-'88 va. ƒ 9.750,-; 11 GTX '86 ƒ 8.250,-; 25 GTS, GTX '85-'90 va. ƒ 7.500,-; Citroën BX Break TRD Turbo '88 1e eig. ƒ 16.750,-; BX Turbo D '88-'89 va. ƒ 15.750,-; BX Palmares '88 1e eig. ƒ 13.500,-; BX 19 '84-'88 va. ƒ 5.000,-; BX 19 D '87-'88 va. ƒ 9.250,-; Visa Chrono '85 va. ƒ 4.500,-; CX GTi aut. '87 ƒ 14.000,-; Toyota Celica '83-'85 va. ƒ 7.000,-; Carina '85 ƒ 7.500,-. Tal van goedkope inruilauto's. Direkte 100% financiering. Han van SINTMAARTENSDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. Tel. 045-229080.

Autohandel de ANJELIER biedt te koop aan: Fiat Croma bwj. '87; Kadett LS bwj. '81; Kadett 1300 bwj. '83; Escort bwj. '83; Sunny diesel bwj. '87; Fiat Uno bwj. '86; Corsa 13S bwj. '89; Toyota Corolla 16V t. XLi bwj. '90; Talbot Samba bwj. '82; Manta bwj. '78; BMW 318i bwj. '82. Inruil mogelijk. 045-223722 / 06-52870500

Ford Escort 5-drs. 1.3 '83; Opel Corsa TR '86; Opel Kadett 14i '90; Opel Ascona aut. '88; Opel Kadett GS '85 Toyota Camry 2.0 GLi '84; Opel Omega 2.0i '87; Opel Kadett GSi '88. Autobedrijf TER HARK, Sportstraat 26, Kerkrade-W. (Rodaterrein). Tel. 045-424890.

"NESUD" inkoop, verk., import. Bem. service. De hoogste prijs voor uw auto. Bwj. '82 t/m '87, (ook schade). Tel. 046-518401.

Te koop gevr. AUTO'S en bedrijfsauto's, schade/defect geen bezwaar 045-720200.

LOVEN Heerlen BV biedt aan zeer interessante occasions: Mazda 626 Sedan GLX 1.8 '88; Mazda 626 Sedan 2.0 GLX '88 met stuurbekr.: Mazda 626 Sedan 2.0 LX '88; Mazda 626 Sedan 2.0 LX Diesel '84; Mazda 626 coupé 2.0 GLX 12 V, 8-10-'87 nw. model; Mazda 626 Coupé 2.0 GLX '88 div. opties weinig km; Mazda 626 HB 2.0 GLX LPG '88; Mazda 626 HB 2.0 GLX met stuurbekr. '88; Mazda 626 HB 2.2i LX '88 met stuurbekr. airco cruisecontroll Amerik. uitv.; 2x Mazda 323 Sedan 1.3 LX '86; Mazda 323 Sedan 1.5 GLX '86; Mazda 323 HB 1.3 LX autom. '87; Mazda 323 HB 1.3 LX 5-drs. automaat '89; Opel Kadett 1.2 S '85/'86; Opel Kadett 1.3 S '86/'87; Opel Kadett 1.6 S '85; Ford Fiësta 1.4i '89; Ford Escort 1.4 CL '89; Ford Siërra 2.0 Laser '85; Ford Siërra 2.0 Sedan '88; Ford Siërra 2.0 GL '85; Ford Siërra 2.0 CL '87 LPG '86; Honda Civic 1.3 L '86; Honda Civic aut. '82/'83; Lancia Y10 Touring '86; Mitsubishi Colt 1.5 GLX '87; Mitsubishi Galant 1800 GL '88; Nissan HB 1.5 GL '85; Peugeot 405 SRi 1.9 9-10-'87; Peugeot 205 GR 1.6 aut met stuurbekr. schuifdak 6-11-'87; Volvo 340 GL '88; VW Golf CL 1.6 '87; VW Jetta 1.8i 3-10'89. Div. goedkope inruilauto's: Ford Capri 1.6 '79 ƒ 3.500,-; Hyundai Pony '82 ƒ 2.750,-; Opel Kadett 1.3 bwj. '80 ƒ 2.750,-; Opel Kadett 1.2 N LPG bwj. '80, ƒ 2.750,-. Eigen financiering en APK-keuringsstation. Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045-722451.

Opel Vectra 1800 GT '89; VW Golf Memphis op LPG 70.000 km '88; Ford Siërra Stationcar CLD Diesel '88; Audi 80 1.9 E met veel extra's kl. zwartmet. '88; Lada 2107 '87 ƒ 4.900,-; Nissan Sunny 1300 '88; Ford Scorpio GL aut. '86 ƒ 14.750,-; Golf GTi '82; Citroën Visa 1400 GL '85 ƒ 5.500,-; Seat Ronda '85 ƒ 5.800,-; Opel Ascona '79 ƒ 1.500,-; Ford Escort diesel '86; Fiat Regatta autom. ƒ 4.000,-; Ford Taunus 2.0 GL '79 ƒ 1.500,-. Autobedrijf WEBER. Inruil, financ., bovag-garantie. Baanstraat 38 Schaesberg. Tel. 045-314175.

Autobedrijf Loek SCHAEPKENS, speciale aanbiedingen: Opel Kadett 13i, '90, ƒ 19.900,-; Alfa Sprint Quadrifoglio '85, ƒ 5.500,-; Alfa Sprint Veloce 1.5, ƒ 4.500,-; Opel Corsa 1200 S, '87, ƒ 11.900,-; 3x Ford Escort '83 en '84, v.a. ƒ 5.500,-; Mitsubishi Galant GLX turbo diesel, '84, ƒ 6.500,-; 4x VW Golf diesel, v.a. ƒ 3.500,-; Fiat Panda 750L, '86, topcond. ƒ 6.500,-; Ford Fiësta Laser '84, ƒ 6.900,-; Mercedes 200 diesel, veel extra's, '84, ƒ 12.900,-; Volvo stat. car 245 GL, ƒ 9.000,-; Citroën Visa 11 RE '84, ƒ 5.000,-; Opel Kadett v.a. ƒ 6.000,-; Opel Manta A Special Sport, ƒ 5.900,-; VW Golf MX '79, ƒ 2.000,-; Nissan Cherry 1.3 GL '83, ƒ 4.950,-; Renault 30 TX alle extra's, ƒ 3.950,-; Renault 9 Louisiana '85, ƒ 7.950,-. Bedrijfsauto's: Mitsubishi L 300 dieselbus, '86, ƒ 12.000,- excl.; grote Fiat-bus LPG, ƒ 3.500,- excl.; grote Peugeotbus ƒ 2.000,- excl.; VW Pick-up ƒ 3.950,- excl. Bovaggarantie, APK-keuring, goede service. Klimmenderstraat 110, Klimmen. Tel. 04405-2896.

Wij betalen ƒ 500,- tot ƒ 20.000,- voor uw AUTO ('S). Gratis afh. 045-422217

Te k. gevr. VW KEVERS 1303, voor restauratie. Tel. 045-423199.

Auto KALDEBORN, wij betalen ƒ 400,- tot ƒ 30.000,- voor uw auto! 045-411572.

Te koop RENAULT 18 TS '80 APK 4-'92 pr. ƒ 750,-; Daihatsu 3-cyl. zeer mooi met plaatschade '82 vr.pr. ƒ 1.600,-; Honda Civic 5-drs. luxe uitv. type '80 ƒ 1.500,-. Tel. 04498-54319

O.K. CARS biedt aan Golf Diesel 1.6 '84 5-drs. iets spuitwerk ƒ 7.500,-; Golf Sprint 1.6 '82 3-drs. ƒ 4.250,-. Verl. Lindelaan 23 Oirsbeek. Tel. 04492-5782.

O.K. CARS biedt aan Opel Kadett 1.2 '83 5-drs.; Kadett 1.3 HB '86 LPG 3-drs.; Kadett Berlina HB '81; Corsa 1.2 '86 3-drs. Verl. Lindelaan 23, Oirsbeek. Tel. 04492-5782.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Schamerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Autocentrum VEENSTRA: VW Golf 1800 GT BBS-uitv. '88 ƒ 23.500,-; VW Golf 1300 CL '87 ƒ 13.900,-; Mazda 626 LX 5-drs. '89 ƒ 20.900,-; Mazda 626 GLX '90 autom. '88 ƒ 18.500,-; Fiat Tipo 1600 DGT '88 ƒ 16.500,-. Honda Accord 2.0 EX '87 ƒ 17.900,-; Honda Civic 1.5 GL '88 ƒ 16.900,-; Nissan Sunny 1.3 Trend '88 ƒ 15.900,-; Ford Escort 1600 I type '88 ƒ 14.250,-; Ford Escort Laser '86 ƒ 8.250,-; Fiat Croma 1600 i '88 ƒ 3.750,-; Ford Escort 1400 CL '87 ƒ 12.250,-; Ford Siërra 1.6 CL 3-drs. type '88 ƒ 14.900,-; Ford Siërra 1.6 Special 4-drs '89 ƒ 20.500,-; Opel Kadett 1300 club '85 ƒ 10.900,-; Citroën BX 19 D '89 ƒ 17.500,-; Citroën Axcona 1.6 S 4-drs. '84 ƒ 12.900,-; Lada 1300 type '87 ƒ 4.900,-. Bovag-garantie, inruil, financiering. Autocentrum P. Veenstra, Valkenburgerweg 13, Voerendaal. Tel. 045-752999.

Göttgens Sittard

Haspelsestr. 20.
Tel. 046-516565.

Audi 80 18 S '87
Escort '85 t/m '88
Siërra '87 t/m '90
Mazda 323 '88
Seat Malaga '89
Suzuki Swift 5-drs. GL '89
Volvo 440 '89-'90
Isuzu Trooper '88
opel Corsa '83 t/m '90
Kadett '85 t/m '91
Ascona '83 t/m '88
Vectra '88 t/m '90
Omega '87 t/m '90

Autobedrijf Jasper BV, officieel Peugeot-dealer

Peugeot 205 1.4 Accent, '89
Audi 80 2.0E, '90
Peugeot 205 1.1 Junior '87-'89
BMW 316 1.8 '83-'84
Peugeot 205 1.1 GL '87-'89
Citroën BX 1.4 '88
Peugeot 205 1.1 GR '91
Citroën BX 1.9 TRD '86
Peugeot 205 1.4 XS '88-'89
Fiat Tipo 1.6 IE '89
Peugeot 309 1.3 Profil '86-'87-'89-'90
Ford Siërra 2.3 D VAN '87
Peugeot 309 1.4 XR '89-'90
Mits. Galant 1.6 GL '88
Peugeot 309 1.9 GLD '87
Nissan Bluebird 2.0 HB '88
Peugeot 305 1.5 Break '86
Mazda 323 F 1.6 coupé '90
Peugeot 405 1.6 GLi '88-'89-'90
Mazda 323 1.3 GLX '88
Peugeot 405 1.6 GLi '88-'89-'90
Opel Corsa 1.3 NB '88
Peugeot 405 GRi break '89-'90
Opel Kadett 1.8 NB '88
Peugeot 405 1.9 SRi '89
Opel Ascona 1.8 E '88
Peugeot 405 1.9 GRi automaat '89
Renault 21 GTD '88
Peugeot 505 2.2 GTi '87
Rover 213 S '89
Talbot Solara 1.6 SX '84
Seat Ibiza 1.5 GLX '88
Talbot Horizon 1.3 LS '84
Volvo 340 1.7 GL '87
Talbot Samba Cabriolet '83
VW Golf 1.6 '87-'88-'90
Dit alles alleen bij

Autobedrijf Jasper BV, Wintraek 29, 6153 AC, Munstergeleen.

☎ 046-521944
Officieel Peugeot Dealer.

GÖTTGENS BEEK 046 375858
(bij Makado)

Opel

Corsa 1.2, 1.4 3-drs. '85-'91
Corsa GSi 1.6 3-drs. '90
Kadett 3-4-drs. '85-'90
Ascona 4-drs. '86-'88
Vectra 4-5-drs. '88-'91
Omega 2.0i Car '90
Rekord 2.0 S 4-drs. '86

Andere merken

Alfa 33 1.3 '91
Audi 80 4-drs. '88
Fiat Uno 75 '87-'89
Ford Escort '84-'89
Ford Scorpio 2.4i '87
Ford Siërra Car 2.3 D '87
Mazda 323 1.5 '89
Mazda 626 2.0 D '88
Volvo 340 5 st. '84-'89
VW Jetta 1.6 CL '82
VW Passat 5-drs. '87
Weth. Sangersstr. 1, Beek.

Huur niet duur

V.a. ƒ 39,- p.d.
100 km vrij incl. BTW.
Wij sturen u graag een prijslijst

Spoorsingel 50, Heerlen.
Tel. 045-724141.

Honda Civic 1.5i 16 klep '90 Ford Siërra 1.8 CL aut. '88 Ford Escort XR3i 1600 '88 BMW 324 D zilver '87 Fiat Tipo 1.4 IE 15.000 km '90 Fiat Uno 45 S groen '89 VW Polo 1.3i 1e eig. '89 Lancia Y10 IE nw.st. '89 Opel Corsa grijs kent. '85 Ford Escort 1100 Bravo '84 Ford Fiësta 1.1i rood, '91 Peugeot 305 Break GR '86 BMW 318i spec. uitv. '83 Opel Kadett 1.3i antr.met '89 Alien i.z.g.st. Div. inruilers, reparatie, onderhoud, APK-keuringen, 100% financ., inruil mogelijk, bovag-garantie Autobedrijf

J. Osojnik & Zn

Eygelshovergracht 65, Kerkrade. Tel. 045-460734 b.g.g. 464980.

LADA stationcar, bwj.'79, ƒ 600,-; Opel Rekord automaat '80, ƒ 1.000,-; Opel Rekord automaat, '81, ƒ 2.200,-. Tel. 045-226136 b.g.g. 045-226890

Wij betalen ƒ 500,- tot ƒ 20.000,- voor uw AUTO met vrijwaring. 045-423063

Audi 80S '90; Nissan Sunny 1.6 SLX '89; Honda Accord '88; VW-Golf Mephis '88; VW-Golf D '83; VW-Polo '86 Fiat Panda 5-bak '87; Ford Fiësta 1100 '85; Ford Fiësta '85; BMW 315 '83; BMW 316 '84; BMW 323i '83; BMW 318i '85; Mazda 323 '83; Alfa 33 1.5 TI '83; Suzuki Carry bus '86; Suzuki Alto '88; Suzuki Alto '82; Porsche 924 '78. Autobedrijf REUBSAET, Op de Vey 47-49, Geleen, tel. 046-744944. Uw adres voor APK keuring, alle auto rep.

ESCORT GL '82; Escort Bravo '83; Escort XR3 '82; Kadett '82; Golf GT diesel '82; Corsa 12 S '84; Nissan Sunny '85; Ritmo '82, alles APK, fin. mog. 04499-3398.

Nissan King Cab bwj. '85 Amer. uitvoerin, brede wielen, benzine, grijs kent., i. nw.st.; Opel Kadett 1.3 bwj. '81 stationcar. Autobedrijf PIJPERS & Zn., Franciscanerstr. 56-58, Kerkrade.

Te k. Opel OMEGA 2.0i GL '89, LPG, veel extra's. Inruil mogelijk. Tel. 04498-54664.

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en

Schadeauto's

Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel.045-254049.

RAPIE Stiba lid vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. Tel. 045-423423.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S de hoogste prijs van Limburg. Tel. 046-519637/046-512924

Te k. gevr. sloop- en SCHADEAUTO'S. Autosloperij Marxer, 045-720418.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen Joep Wolters. Tel. 045-411480.

Bedrijfswagens

Verboom BV biedt aan:

Opel Corsa 1.5 D Van	1989
Volvo 245 D Van	1986
Toyota Corolla 1.8 D Van	1987
VW LT 31 Pick-Up Benzine	1983
VW LT auto Transporter Benzine	
VW Bus GL LPG 9-pers.	1981
Peugeot J9 huif Benzine	1983

Tel. 045-723487; Fax 045-725959.

Te k. VW TRANSPORTER, grijs kent. bwj. '81, i.z.g.st. Tel. 045-272181.

Ford DUCATO Diesel, 9-personsbus, 11-'87, wit, 95.000 km, ƒ 17.950,-. Tel. 04906-1387

Ford SIËRRA 2.3 Diesel Station, 12-'87, grijs kent., blauw, ƒ 12.950,-. Tel. 04906-1387

MB 300 TD Diesel Stationcar, 12-'84, grijs kenteken, ƒ 14.950,-. Tel. 04906-1387

NISSAN Vanette Diesel, 8-'88. 90.000 km, nieuw model ƒ 14.950,-. Tel. 04906-1387

PEUGEOT 205 XA Diesel, 8-'88, grijs kenteken, wit, 99.000 km, ƒ 12.950,-. Tel. 04906-1387

Mitsubishi CANTER FE 211, diesel, gesl. alu. laadbak met elec. bediende laadklep ƒ 12.900,- excl. BTW. Tel. 045-223722

Ford TRANSIT Diesel 8-'88, wit, 5-bak, 90.000 km, ƒ 18.950,-. Tel. 04906-1387

FORD Transit diesel, 3-'88, lang-hoog, 190D, grijs, ƒ 21.995,-. Tel. 04906-1387

OPEL Omega diesel, station 12-'87, grijs kent. ƒ 13.950,-. Tel. 04906-1387

VW TRANSPORTER turbo diesel, 9-'87, wit, hoog, ƒ 13.950,-. Tel. 04906-1387

Mercedes 309 D lang, i.z.g. st., autom.; Mitsubishi L300 2.5 D, lang, hoog '87; Kadett 1.6 D Combo '87. Autobedrijf Ad van Neer Zandweg 160, Heerlerbaan (naast voormalig verkeersschool) Tel. 045-416023.

MAZDA E 2200 D '91 met verhoogd dak, 41.000 km. Autobedrijf L. Bodelier, Rouwenoordweg 1, Bocholtz. Tel. 045-441721.

VW PASSAT diesel, stationcar, 1988, grijs kent. ƒ 12.950,-. Tel. 04906-1387

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Auto onderdelen en accessoires

Optimale bereikbaarheid met Bosch autotelefoons

* Handsfree voor veilig telefoneren.
* Montage in autoradio of snelwisselcassette.
* Nummerherhaling, verkort kiezen, etc.

Voor deskundig advies en vakkundige inbouw gaat u naar:

KERP B.V.

In de Cramer 31, Heerlen.
Tel. 045-716951.

Ink. verk. goede gebruikte AUTOBANDEN Passartweg 39, Heerlen. 045-222675.

Te k. 4 WINTERBANDEN, cond. 90%, met alu. velgen, voor BMW 5-serie tot 1988, ƒ 400,-. J. Rekers, Kouvenderstr. 181, Hoensbroek. Tel. 045-212537.

Te k. 4 BANDEN 275x15x60 Good Year met witte letters, vr.pr. ƒ 300,- per stuk. Tel. 045-213040.

Te koop 4 ATS-VELGEN 15" voor VW/Opel met banden 195/50 en sloten, ƒ 850,-. Tel. 045-414984.

Te koop 4 ATS-WIELEN 14 inch met wielbouten, voor Kever. Prijs ƒ 850,-. Tel. 046-331907, na 18.00 u.

Te koop SPORTVELGEN ATS, goede banden 195x 50x15", pr. ƒ 875,-. Tel. 04405-1215.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Te koop 2.0 Opel Bernstein BLOK, nog ingebouwd. Tel. 045-728386.

Aanhangwagens

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

AANHANGWAGENS uit voorraad leverbaar van 650 kg / 3.500 kg; tev. alle losse onderdelen. Verboom BV, tel. 045-723487, fax 045-725959.

AANHANGWAGEN dubbel asser merk Orbons, laadverm. 1200 kg, afm. 3.45m x 1.60m, bwj. '82, pr. ƒ 1.750,- met reg.bew. Tel. 045-323178.

Te k. auto AANHANGWAGEN en paardentrailer, voor traktor. Goedkoop! Tel. 045-440731

Te k. 2 grote gesl. AANHANGWAGENS met huif, voor vele doeleinden gesch. ƒ 375,- p/st. 045-312189.

Motoren en scooters

Te k. SUZUKI 250 CC, bwj. '82, kl. groen, vr.pr. ƒ 2.000,-. Tel. 045-419260.

Honda SHADOW VT 1100, bwj. april '91, ƒ 16.000,-. 045-710185, na 12.00 uur.

Te k. SNEEUWSCOOTER, motor geheel vernieuwd, pr. ƒ 2.000,-. 04746-1358.

BMW R 80-7, bwj. '79, i.z.g. st., vr.pr. ƒ 6.000,-. Tel. 045-316171 / 258546

Te k. HONDA CBR 1000, bwj. '91, m. '88, 3.000 km, pr. n.o.t.k. Tel. 045-423369.

Te koop SUZUKI GSX 400 R, 11.000 km, vr.pr. ƒ 5.500,-. Tel. 043-641321.

Te k. gevr. MOTORBLOK Honda 750 CB, F2, F3. Tel. 045-219040

HONDA VT 500 bwj. 1984, zeer mooi, prijs ƒ 7.750,-. Tel. 045-752307.

Te koop YAMAHA XZ 550, bwj. 1984. Tel. 045-319483.

Te k. YAMAHA XJ 650, bwj. '80, 72.000km, i.z.g.st. Tel. 04498-53054/04498-57106 (na 14.00u).

SUZUKI GS 550 E '84, i.z.g. st., ƒ 5.900,-. Tel. 046-374374.

Te k. YAMAHA XJ 600, bwj. '89, z.g.a.nw. Tel. 045-455405 of 045-460940.

Te k. HONDA CR 500, bwj. '89, vr.pr. ƒ 3.500,-. Inr. andere motor mog. Tel. 045-210072.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

(Brom)fietsen

Gazelle RACEFRAMES. Aanbieding van 20% tot 30% korting. Math Salden Limbricht.

ATB Fietsen Specialist: Trek Cannondale, Giant, Koga Miyata. Math SALDEN, Sittard. Donderdag koopavond

Diverse gebruikte ATB, Hybride en City Bikes; sport race- en kinderfietsen. Betaling mogelijk vanaf 3% per maand. Tweewielers Jan REKERS, Kouvenderstr. 181, Hoensbroek. Tel. 045-212537.

Te k. ZÜNDAPP KS 50, bwj. '84, met verzek. pr. n.o.t.k. 04450-1599 na 17.00 uur.

Te k. Vespa CIAO. Tel. 045-726043.

Te koop wegens beh. rijbewijs HONDA MT 5, i.g.st., met verz. vaste pr. ƒ 1.250,-. 045-728416, na 14.00 uur.

Te k. Vespa SNORBROMMER bwj. '89, z.g.a.nw. pr. ƒ 650,-. Tel. 045-317396.

Weg. aansch. motor te k. HONDA, bwj. '89 als nw. ƒ 1.600,-. Tel. 045-411550.

Te k. PUCH Maxi, kl. bordeauxrood, met verz., pr. ƒ 550,-. Tel. 045-320185.

Te koop wedstrijd fiets merk PINARELLO. Maat 53 met Look pedalen. Campagnolo afgemonteerd, Pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-740216.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Vakantie en Rekreatie

Caravans/Tenten

Caravan-import Feyts

Vouw-wagens:
Alpen Kreuzer
in drie kleuren combinatie's vanaf ƒ 5.020,- compleet.
Tour-caravans:
Burstner-Hobby-Knaus
diverse aanbiedingen in overjarige caravans.
Voortenten:
Burstner, Brand, Gerjak, Isabella, Trio.
Hoofdstraat 84, Oirsbeek-Amstenrade, 04492-1860.

Te huur

staanplaatsen voor caravan op jaarbasis à ƒ 1.500,-. Landhuisjes p/wk of maand. "Midden 5000 ha. ongeschonden bos-, heide- en duinlandschap; ruime wandel- en fietsgelegenheid; meerdere interessante daguitstappen mogelijk!

natuurzwembad

in drinkbaar water, sneeuwwit strand; zonnige terrassen; vis- en roeivijvers, bar en restaurant.

Vier sterren camping "de wouterbron"

Kattebeekstr. 1, 3680 Opoeteren Belgisch Limburg Tel. en fax. 09-32-11854300.

Attentie

Nu de Chateau en Homecar ex-verhuur caravans met duizenden guldens korting in de aanbieding.
RALON CARAVANS
Brommelen 58 A, Geulle.
Tel. 043-645079.

CARAVANSTALLING in Heerlen vanaf ƒ 200,-. Verhard, afgesloten en bewaakt Tel. 09-32.11722307.

Te k. gevr. TOURCARAVANS v.a. bwj. 1980. Tel. 04492-5296.

Bij Camping Cars RIDDERBEKS doorlopendshow, van Caravans en Vouwwagens. Kom éénš kijken in Koningsbosch, het is beslist de moeite waard. Tel. 04743-2213.

Te k. 4 pers. CARAVAN met nw. voortent, ƒ 2.000,-. Tel. 045-229925.

TOERCARAVAN merk TE, zeer mooi, met nw. voortent. pr. ƒ 6.000,-. 045-421051

Bij DE OLDE Caravan b.v. staan voor U 1992 modellen Wilk en Beyerland tourcaravans. Tevens nog enkele ex verhuur caravans en vouwwagens. Ook ruime keuze uit gebruikte caravans en vouwwagens, voor een zorgeloze super luxe zon vakantie. Ook voor verhuur, service, reparatie, onderdelen, accessoires en alle kampeerbenodigheden is uw adres: Dr. Nolenslaan 141, (ind. park nrd.) Sittard. Tel. 046-513634.

Te koop gevr. dubbelasser CARAVAN, met stapelbed, met kopkeuken, bwj. va. '85, liefst Chateau Cantara. Tel. 04406-41118.

Huur uw nieuwe tourcaravan bij Limburgs grootste ANWB bondsverhuurder va. ƒ 325,- per wk. incl. voortent en verzekering. BARTELS Caravanning Hommerterweg 256, Amstenrade-Hoensbroek. Tel. 04492-1870.

Te koop 4-pers. Grand Prix radiso CARAVAN, bwj. '83, voortent, koelkast, i.z.g.st. 7x gebr. Tel. 04450-4420.

Te huur kampeerauto's en CARAVANS bij V.O.F. Wieleke, Gezellenbaan 5813 EA Ysselsteyn. Tel. 04785-1669 b.g.g. 1310.

Kampeerders opgelet: kampeervoordeel bij Harry Stassar: TV-antenne met versterker nu ƒ 85,-; winterdek voor ƒ ...; tent 200x160 van nu ƒ 439,-; katoenen Shelters dubbeldaks nu ƒ 89,-; voortenten v.a. ƒ 399,-; 6 kg gasfles nieuw ƒ 59,50; chem. toiletten v.a. ƒ 99,-; opzetspiegels nu ƒ 13,95; bungalowtenten v.a. ƒ 469,-; campingtafels v.a. ƒ 24,95 enz. enz. André Jamet vouwwagens v.a. ƒ 5.195,-. Dealer voor heel Limburg. Natuurlijk weer de Campingspeciaalzaak bij uitstek. Camping en Recreatie Harry STASSAR, Heisterberg 74, Hoensbroek. 045-224200.

Te k. HOBBY Luxe 420, bwj. '90, badr., vaste w.c., voort. Tel. 04498-54664.

Campers

Op vakantie lekker vrij en ongebonden, huur dan een camper bij V.O.F. Wieleke, Gezellenbaan 5813 EA Ysselsteyn. Tel. 04785-1669 b.g.g. 1310.

VS/Canada

stuntaanbieding

Vluchten Amerika/Canada met gratis verzekering (tot 50 dagen)!
Toronto va. ƒ 890,-
Vancouver/Calgary va. ƒ 1.250,-
New York va. ƒ 1.198,-
Maimi va. ƒ 1.425,-
Los Angeles va. ƒ 1498,-
Ook voor uw andere reizen
MTS REIZEN, Akerstraat 94,
Brunssum. Tel. 045-272000

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gelegen vak. woningen te huur. Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966

(Huis)dieren

VANDAAG
Grote vogelmarkt
in Makado-Beek
Toegang gratis

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl.America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

VOGELS, eenden, fazanten, raskippen, duiven en papegaaien. Alle honderd hoflieren. Klein America Achel(B) 09-32-11644489

Jonge Duitse HERDERS met stamboom. Reeweg 100, Abdissenbosch. Tel. 045-321988 of 425634.

BOEMERS, Yorkshirers, dwergpoedels, Perzische katjes. Walem 11 A, Schin op Geul. Tel. 04459-1237.

Te k. van part. WEST HIGHLAND White-terriërpups met stamb., ing. en ontw., ouders aanw. 013-637592

Te k. mooie YORKSHIRE-TERRIER pups. Tel. 04498-54002

Te k. ROTTWEILERPUPS stamb., ingeënt, getat. ontw. kamp. afstam., 1 gr. van H.D. vrij: 09-3211718333.

Siberische HUSKY-pup, teef met stamboom, 11 wkn. Tel. 046-751985.

Te k. Perzische KITTENS met st.boom van M.K. Tel. 04750-27106.

GOLDEN-RETRIEVER-PUPS en Labradorpups, ouders HD vrij. Tel. 040-427963, na 19.00 uur 040-441432.

Britse korthaar KATERS met stamboom. Tel. 04498-59276 of 53188.

BOEMERHONDJES wit en bruin te koop. Thull 30A, Schinnen.

Blonde BOUVIERPUPS te koop. Thull 30A, Schinnen

Te k. BERNERSENNENPUPS, getatoueerd, ontwormd, en ingeënt. Tel. 09476-42484.

Te koop Mechelse HERDER 5 mnd. oud, reu, weg. plaatsgebrek. 046-741775.

Goed teh. gez. voor DOBERMANN, teef, 8 jr. Zeer lief en waaks. Weg. vertrek naar buitenl. 045-213834.

Een goede inbraak-beveiliging als fijne huisgenoot. Inform. naar een AIREDALE-TERRIËR. Tel. 04128-1050.

Te koop GOLDEN Retriever teef, 2½ jr., HD vrij en diensthond. Tel. 040-441364, na 18.00 uur

Te koop blonde en zwarte BOUVIERPUPS met stamboom en schrift. garantie, ingeënt en ontw. Tel. 04138-73587.

Joshua's kennel biedt aan Fila BRASILEIRO-PUPS uitst. waakhond uit Brazilië zeer aanhankelijk voor kind. afst. Rijksgediplomeerd ... gezin, wantr. naar vreemden met stamb. goed in huis op: 045-326404.

DOBERMANN-PUPS te k. ouders HD vrij met stamb. kamp. afst. Rijksgedipl. Kennel van Leuchtenstein. Tel. 045-310948.

Te k. van boerderij Golden RETRIEVERPUPS 1e worp, ingeënt, ontwormd met stamboom. 04138-76084.

Te k. zwarte DWERGPOEDELS, ingeënt en ontwormd, klein soort. 04750-16590.

Labrador RETRIEVER PUPS met stamboom en gezondheidsgar., ouders HD-vrij. Tel. 04135-1931.

Leuk BASTAARDHONDJE, 8 mnd. 1 jr. tegen kleine vergoeding. Tel. 045-251716.

Akita Inu PUPS kleuren rood gestroomd en pinto. Tel. 0932-11345971.

Te k. DOBERMANNPUPS van Berner Sennenpups. Tel. 08866-2483.

Te k. AIREDALE Terriër pups met stamb., ingeënt en ontwormd. Tel. 046-756103.

Zwart DWERGKEESJE te koop, teefje, 10 mnd. oud. Tel. 04492-5633.

Te k. SIERGEITJES en bokjes. Kleinhaasdal 10, Schimmert.

Te k. witte Engelse BULTERRIERPUPS van Dutch Topkennel. Tel. 045-229705

Te k. jonge BOUVIERS, Herders, Spaniels, Keeshonden, Westhighland Terriërs, Matthezers, Pekineesjes, Yorkshires en leuke bastaardhondjes, ook Boomertjes. Tel. 04958-91851. 12 jr. gesloten.

Te koop nest grijs/blauwe KEESHONDEN met stamboom. Tel. 04752-4256.

Te k. AQUARIUM compl. met ombouw, afm. 150x50x50 cm. Tel. 045-441730.

Te koop 2-vaks HONDENAANHANGWAGEN ƒ 350,-. Tel. 045-312189.

Voor Piccolo's zie verder pagina 20

Limburgs agblad voor ostelijk uidlimburg

Zaterdag 11 januari 1992 ● Pagina 13

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Ziekenhuis Kerkrade moet 10 man ontslaan

Van onze correspondent

KERKRADE – Het ziekenhuis van Kerkrade moet het komende jaar tien personeelsleden ontslaan. Dat heeft de directeur F. van de Wiel bekendgemaakt in zijn nieuwjaarsrede. Het ziekenhuis is in 1991 weliswaar uit de rode cijfers gekomen, 'maar we zijn er niet in geslaagd om via natuurlijk verloop onze personeelsformatie af te bouwen naar het gewenste niveau.' In het afgelopen jaar moest Kerkrade al 12 man ontslaan omdat het aantal toegestane bedden daalde van 280 naar 235.

De directie van het St.-Jozefziekenhuis ging er aan het begin van 1991 van uit dat er een tekort zou ontstaan van 1,2 miljoen gulden. Omdat het ziekenhuis meer geld kreeg van de overheid dan verwacht en omdat er een aantal ad-hoc maatregelen zijn genomen, veranderde de financiële situatie ten goede. Maar het personeelsbestand is nog altijd te groot volgens de directie en zal in 1992 worden bijgesteld.

Het behoud van de specialismen longziekte en urologie is voor het ziekenhuis een heel belangrijke zaak. „Dat het specialisme longziekten voor Kerkrade als voormalige mijnwerkersstad ook na 1995 behouden moet blijven is van belang en dat geldt ook voor de urologie. Alleen zo kan de kwaliteit van de zorg in de regio Kerkrade/Landgraaf behouden blijven," zei Van de Wiel.

Het ziekenhuis Kerkrade wordt momenteel verbouwd. De nieuwe centrale hal zal vermoedelijk in maart in gebruik genomen kunnen worden, terwijl de nieuwe PAAZ-afdeling nog deze maand gereed komt. De vroedvrouwenschool zal nog dit jaar naar Kerkrade kunnen verhuizen, dat zal vermoedelijk in de laatste maanden van het jaar zijn beslag krijgen. Dan wil het ziekenhuis zijn specialisme gynaecologie/verloskunde en kindergeneeskunde verder ontwikkelen tot zoals Van de Wiel het noemt: „Een speerpunt met een bovenregionale uitstraling."

Samenwerken met het ziekenhuis van Heerlen/Brunssum wil het St.-Jozefziekenhuis wel, maar alleen op medisch niveau. Alleen de specialisten zouden dus onderling moeten samenwerken maar onder onafhankelijk bestuurde stichtingen voor de ziekenhuizen.

Onderzoek naar uitstoot ozon kantoormachines

DOOR ROY PETERS

SITTARD – De Gezondheidsdienst Westelijke Mijnstreek gaat begin februari in opdracht van de gemeente Sittard een onderzoek doen naar de uitstoot van ozon door laserprinters en kopieermachines.

Volgens onlangs verschenen cijfers van het onderzoeksinstituut TNO kan de concentratie ozon die vrijkomt bij het gebruik van deze apparaten in een afgesloten ruimte twee tot vijf keer zo hoog zijn als de EG-norm die in deze gehanteerd wordt.

Bij de gemeente Sittard zijn 38 laserprinters en zeven kopieerapparaten in gebruik. Een teveel aan ozongas kan zorgen voor ontstoken luchtwegen, hoofdpijn, huidirritatie en misselijkheid. Sinds kort importeert een Haags bedrijf ozonfilters die de uitstoot van ozongas door kantoormachines tot nul reduceren.

Bij de Arbeidsinspectie in Maastricht zijn tot nu toe geen klachten binnengekomen.

GGD-directie: 'Geen reden tot angst voor epidemie'

Nekkramp rukt op in Limburg

Van onze verslaggevers

GELEEN/DEN HAAG – Het aantal gevallen van nekkramp is in Limburg het afgelopen jaar fors toegenomen. Van een epidemie is echter nog lang geen sprake. Landelijk gezien daalde het aantal mensen dat aan meningococ sepsis (een gevaarlijke vorm van nekkramp) leed met 20 tot 218. In Limburg steeg het aantal daarentegen van 18 in 1990 tot 30 gevallen in het afgelopen jaar.

Dat blijkt uit cijfers van de hoofdinspectie volksgezondheid in Den Haag. Dat is een afdeling van het ministerie van WVC. Bij de dienst is niet bekend hoeveel mensen aan de ziekte zijn overleden.

Eind vorige week overleden in het Sittardse Maaslandziekenhuis twee mensen aan nekkramp. Het ging om een 10-jarig meisje uit Geleen en een 18-jarige jongen uit Stein. Naar aanleiding van deze sterfgevallen schreef de GGD een brief aan alle huisartsen en drong er op aan extra alert te zijn op indicaties die op nekkramp wijzen.

Tegelijkertijd waarschuwde de GGD voor paniek: er is nog geen sprake van een epidemie. Daarvan kan pas gesproken worden als zich in Limburg meer dan 200 gevallen van nekkramp zouden voordoen.

De inspectie volksgezondheid heeft geen verklaring voor de toename. Op een dergelijk klein aantal kun je nauwelijks van een stijging spreken, zo relativeert de dienst de cijfers.

L. Spanjaard van het Nederlands Referentielaboratorium voor bacteriële meningitis in Amsterdam (een onderdeel van de Universiteit van Amsterdam en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne) kan de toename wel begrijpen. „Het is gebruikelijk dat besmettingen met een dergelijke bacterie golfbewegingen vertoont. Kennelijk zitten we nu in een stijgend gedeelte."

Waar die oorzaak voor de toename nu precies ligt, kan Spanjaard echter ook niet zeggen. Hij denkt dat het te maken heeft met de menselijke afweer.

„Het gaat bij nekkramp om een bacterie die vooral in de neus/keelholte verblijft. Veel mensen zijn ongemerkt drager van de bacterie. Zij hebben totaal geen last. Toch maakt het lichaam anti-stoffen aan. Die anti-stoffen gaan het binnendringen in de bloedbaan tegen."

Volgens Spanjaard is het mogelijk dat als de circulatie van de bacterie minder is, mensen ook minder antistoffen aanmaken, waardoor zij eerder bevattelijk zijn voor nekkramp.

Kans

Binnen een gezin of schoolklas waar zich een ziektegeval voordoet hebben de overige leden wel een iets hogere kans op besmetting. Maar iemand die besmet is, wordt lang niet altijd daadwerkelijk ziek.

Het heeft daarom weinig zin om bijvoorbeeld op scholen maatregelen te treffen, meent Spanjaard.

● *De openbare parkeerplaats aan de overkant van het De Weverziekenhuis aan de Henri Dunantstraat in Heerlen, is onveilig. Het afgelopen half jaar werd 28 keer ingebroken in geparkeerde auto's en veertien personenwagens werden gestolen. Deze cijfers hebben alleen betrekking op de daadwerkelijke aangiften. Bij de Heerlense politie staat het parkeerterrein bekend als één van de onveiligere plaatsen in de gemeente. „Mensen die de auto op het terrein parkeren zijn lange tijd niet bij de wagen aanwezig. Ofwel ze zijn ter plekke voor een onderzoek of ze gaan iemand bezoeken. En al die tijd staat de auto op een onbewaakte plaats." De directie van het De Weverziekenhuis betreurt de situatie. Woordvoerder J. Houben ziet op korte termijn geen oplossing voor het probleem. „We spreken hier over een openbare parkeerplaats. Het stallen van de auto gebeurt op eigen risico. Voorlopig heeft De Wever niet voldoende financiële armslag voor het instellen van bewaking of iets dergelijks." Het plaatsen van bijvoorbeeld parkeerautomaten noemt Houben 'een moeilijke afweging'. „Een onderzoek of een bezoekje aan een familielid wordt dan wel erg duur."*

Foto: CHRISTA HALBERSMA

GGD Venlo over Cambuur-affaire:

Voedselvergiftiging niet te bewijzen

Van onze verslaggever

HEERLEN – „De kans dat we kunnen bewijzen dat de 12 spelers van Cambuur inderdaad door voedselvergiftiging zijn geveld, acht ik minimaal." Dit zei de heer van Os van de GGD in Venlo. De GGD in Venlo coördineert het onderzoek naar de vermeende voedselvergiftiging van 12 spelers van de voetbalclub tijdens hun trainingskamp afgelopen weekeinde in Vakantiecentrum de Roekenbosch in het Noordlimburgse Blitterswijck.

Ook de Keuringsdienst van Waren in Nijmegen denkt de bewijzen niet te kunnen leveren. „Het is al te lang geleden. We kunnen geen monsters meer nemen van het voedsel dat de ongelukkige spelers hebben gegeten. Er is niets meer van overgebleven. We hebben nu wel kweekjes genomen van ander voedsel uit de keuken maar ik denk dat we daar weinig aan zullen hebben".

Onderzoek

De woordvoerder van de Keuringsdienst verbaasde zich erover dat het bestuur van Cambuur niets van zich heeft laat horen. „We hebben nog niet eens een officiële klacht binnengekregen. Daarom zijn we maar op eigen gelegenheid op onderzoek uitgegaan. Wellicht dat als ze eerder hadden gereageerd we nog wat hadden kunnen bereiken."

Restauranthouder Gorree is verbolgen: „Wij zijn enorm gedupeerd door de hele zaak. Al 24 jaar zit ik in het vak en heb nog nooit iets dergelijks meegemaakt. Met de hand op mijn hart kan ik stellen dat er met de voorbereiding van de kip niets aan de hand was. Als hij niet gaar was dan zou ik het wel gehoord hebben. Maar niemand van de spelers heeft hierover geklaagd. Ook kon hij niet rot geweest zijn. Dat ruik je toch. Gelukkig staat het bestuur van Cambuur ook achter mij. Vanmiddag hebben ze mij nog gebeld om mij te complimenteren met de verzorging van het hele weekeinde. Dat zegt toch wel iets."

HKLS start met opleiding commerciële techniek

DOOR GEERT DEKKER

SITTARD – De Hogeschool Katholieke Leergangen in Sittard gaat mensen opleiden tot specialisten in het overdragen van technische kennis voor het bedrijfsleven. De betreffende studierichting, 'commerciële techniek', start komend schooljaar. De opleiding is ook gericht op (overbodig) onderwijspersoneel dat de overstap naar het bedrijfsleven wil maken en op omscholing van werknemers voor wie ontslag dreigt. De HKLS wil in het vinden van werk voor afgestudeerden een actieve rol spelen en is daarmee de eerste Nederlandse hogeschool die zich zo direct met de arbeidsmarkt bemoeit.

De school wil contracten met bedrijven in de regio afsluiten, zowel over de opleiding van potentiële werknemers die uit het onderwijs afkomstig zijn, als over de om- en bijscholing van groepen werknemers die 'met begeleiding' ontslagen worden, volgens zogenoemde outplacement-procedures.

Het verzorgen van een niet-lerarenopleiding door de HKLS is volgens Jos Smits, vakgroepleider techniek, wettelijk geen enkel probleem. „Wij zijn goed in het bijbrengen van communicatieve en presentatieve vaardigheden, en kunnen dat door de HBO-wet uitbuiten." Smits wil generalisten opleiden, mensen die breed kunnen worden ingezet als het gaat om overdracht van technische kennis.

Geding over vervuilde grond in het plan 'De Valk' twee weken uitgesteld

Valkenburg moet klager bod doen

Van onze verslaggever

VALKENBURG – De gemeente Valkenburg en Jo Bertholet zijn gisteren in de ruzie over de aankoop van vervuilde grond in het plan 'De Valk' en de extra kosten die hieruit zijn voortgevloeid, geen stap verder gekomen. De gemeente heeft van de president van de rechtbank Maastricht, mr Broekhoven, veertien dagen de tijd gekregen om een standpunt in te nemen en Jo Bertholet uit Valkenburg een aanvaardbaar voorstel te doen.

Bertholet kocht ruim een jaar geleden een bouwterrein in het plan 'De Valk' met de bedoeling aldaar een woning te bouwen. Tijdens graafwerkzaamheden stuitte men op twee brandstoftanks en was de bodem ernstig verontreinigd door dieselolie. Na het weghalen van de tanks werd het gat door de gemeente aangevuld en was voor de gemeente de zaak afgedaan. Bertholet diende echter een schadeclaim in van circa 60.000 gulden.

De raadsman van Bertholet, mr Vermeeren, betichtte gisteren tijdens het kort geding het bestuur van de gemeente Valkenburg van onwil om de kwestie op een fatsoenlijke manier op te lossen. „Alles wordt aangegrepen om de procedure te vertragen,,, aldus de raadsman. „De taktiek is erop gericht de 'wanprestatie' die de gemeente heeft geleverd, te ontkennen en alles op de lange baan te schuiven. Valkenburg stuurt blijkbaar aan op een eindeloze bodemprocedure."

Bertholet zal bij het hervatten van de bouwwerkzaamheden zijn raadsman vele duizenden guldens extra moeten betalen. De fundering moet solider worden en ook de problemen die aannemer Leunissen heeft gehad, omdat de bouw is stopgezet, zorgen voor aanzienlijk extra kosten.

Raadsman mr Houtvast maakte namens Valkenburg bezwaar tegen het feit dat de tegenpartij nagelaten heeft de gemeente tijdig op de hoogte te stellen van de zitting van het kort geding. Ook het sonderingsrapport van het bureau ABT, dat in opdracht van de tegenpartij is samengesteld, was pas 24 uur in het bezit van de gemeente.

President mr Broekhoven geeft de gemeente Valkenburg twee weken de tijd om de zaak op een elegante wijze af te handelen.

„Ik ga er van uit dat beide partijen de zaak willen regelen en bereid zijn water bij de wijn te doen", besloot de president. Over veertien dagen wordt het debat voortgezet.

Vakbonden actief bij Van Houten

VAALS – Op zeer korte termijn zullen de vakbonden gaan praten met de ongeveer 35 werknemers van cacao-onderneming Van Houten in Vaals. De werknemers dreigen hun baan te verliezen nu Van Houten medio 1993 zowel de vestiging in Vaals als in Aken wil sluiten. „Het personeel is inmiddels ingelicht. De ondernemingsraad zal de gesprekken met de vakbond begeleiden", zegt personeelsfunctionaris Rob Leupen. Bij de vestiging in Vaals zijn geen Duitsers werkzaam. Het gaat om werknemers uit de hele regio Vaals.

De voorgenomen sluiting van het bedrijf is geen echte verrassing in Vaals. „De laatste jaren zijn al meerdere werknemers gaan zoeken naar een nieuwe baan vanwege de relatieve onzekerheid over het voortbestaan van het bedrijf", laat Leupen weten. Hij vertrouwt er op dat bij aanstaande ontslagen in overleg met de vakbonden de normale wettelijke wegen worden bewandeld.

Overvaller vangt bot bij drogist

HOENSBROEK – Een onbekende man heeft gistermiddag omstreeks half drie een poging gedaan om geld te stelen uit de kassa van een drogisterij aan de Akerstraat-Noord.

De eigenaresse bevond zich op dat tijdstip niet in de winkel, maar hoorde de bel rinkelen. Toen zij daarop de zaak in liep, zag ze de overvaller bij de kassa staan. Onder bedreiging van een mes vroeg hij de vrouw om geld. De eigenaresse ging daar niet op in, maar rende de winkel uit, gevolgd door de onbekende man die het hazepad koos. Volgens de politie is de overvaller tussen de 18 en de 25 jaar oud.

Links in actie tegen afgraving

GELEEN – Groen Links Geleen roept iedereen die de mergelafgravingen op het plateau van Margraten afwijst op een bezwaarschrift bij Provinciale Staten in te dienen. De partij ondersteunt hiermee de actie van de Stichting Verontruste Plateaubewoners tegen de voorgenomen grootschalige afgravingen bij het gehucht 't Rooth. Als de plannen doorgaan, wordt daar 30 hectare mergel ontgonnen. Volgens Groen Links betekent dat de zoveelste aantasting van het Limburgse landschap. Tot 2 februari kan iedereen tegen het afgravingsplan bezwaar maken.

Illegale Polen grens over gezet

POLEN - De zeven Polen die donderdag werden aangehouden bij illegale werkzaamheden bij de bouw van een tennishal in Vaals hebben gisteren ons land moeten verlaten. Zes Polen werden door de rijkspolitie Vaals op de trein gezet richting Polen, de zevende illegale arbeider bleek woonachtig in Duitsland te zijn. Ook hij werd de grens over gezet. De bij de aanhouding betrokken Joegoslaaf heeft inmiddels asiel in ons land aangevraagd. Hij verblijft inmiddels in het asielcentrum Zeewolde.

Zoals bekend mogen hebben Polen en Joegoslaven weliswaar geen visum nodig voor een verblijf in ons land, maar ze mogen hier niet werken.

Drugzaak dient op Curaçao

CURAÇAO/BRUNSSUM – De rechtbank in eerste aanleg op het eiland Curaçao behandelt woensdag 15 januari de zaak van twee jongemannen uit Brunssum. De officier van justitie van het eiland legt het tweetal, de 21-jarige J.K. en de 24-jarige R.S. het bezit van verdovende middelen en een poging tot uitvoer daarvan, te laste. Eind oktober werden de twee Brunssummers door de politie op het grootste eiland van de Nederlandse Antillen aangehouden. De politie arresteerde hen tijdens een autorit. In de auto werd vier kilo cocaïne gevonden. Eerder, bij de arrestatie zitten ze er in het huis van bewaring. Volgende week woensdag zal de rechter hun zaak onderzoeken. De verdediging is in handen van de Curaçaose advocaat mr De Windt. Verwacht wordt dat de rechtbank in eerste aanleg (te vergelijken met onze arrondissementsrechtbank) een week na de behandeling uitspraak zal doen.

Schippers boos over bezuinigingen

MAASBRACHT – De Nederlandse schippers zijn kwaad op Hedy d' Ancona. Ze voelen zich gediscrimineerd door de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC), omdat zij in het kader van de bezuinigingen de subsidie voor de schippersbibliotheek, ruim een miljoen gulden, wil schrappen. In Maasbracht leenden schippers het afgelopen jaar ruim 3.000 boeken.

Dankbetuiging

Daar het onmogelijk is allen persoonlijk te bedanken voor de overweldigende dag die onze ouders hebben gehad, willen wij dankzeggen aan eenieder die deze dag onvergetelijk heeft gemaakt.

R. Coelingh en B. Coelingh-Roosendaal kinderen, klein- en achterkleinkinderen

†

Dankbaar voor het vele goede dat wij van haar mochten ontvangen, delen wij u mede, dat op 75-jarige leeftijd van ons is heengegaan, voorzien van het h. oliesel, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, overgrootoma, zus, schoonzus, tante en nicht

Gerarda Smits

sinds 26-12-1991 weduwe van

Gooitsen van Raukema

Heerlen: Henk en Yvonne, Carina
Brunssum: Frans en Margriet
Bingelrade: Lambert en Lea, Chantal
Bingelrade: Ellen,
Familie van Raukema
Familie Smits
Familie Schuyren
Familie Valline

Heerlen, Edisonstraat 337, 10 januari 1992
Corr.adres: Kasteellaan 2, 6415 HS Heerlen

De crematieplechtigheid zal gehouden worden op dinsdag 14 januari om 14.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10, alwaar bijeenkomst om 14.15 uur en gelegenheid tot schriftelijk condoleren is.
Voor vervoer per bus, vanaf de Edisonstraat om 14.00 uur heen en terug, is gezorgd.
Gelegenheid tot afscheidnemen in het uitvaartcentrum Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen, zondag van 14.00 tot 15.00 uur en maandag van 18.00 tot 19.00 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

†

Gewond, maar niet overwonnen.

Tot ons groot verdriet hebben wij afscheid moeten nemen van onze lieve vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Henk Mommaas

weduwnaar van

Rina Enning

Hij overleed in de leeftijd van 71 jaar.

Amsterdam: Henk
Dommelen: Caroline en Robert
Leiderdorp: Wim en Mieke
Utrecht: Hans en Gabrielle
Posterholt: Menga en Rob
en zijn kleinkinderen
[illegible]
Karlijn en Simon
Familie Mommaas
Familie Enning

Beek, 9 januari 1992
Corr.adres: Waterbieskreek 21, 2306 JS Leiderdorp

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 14 januari a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van Sint Martinus te Beek, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de Begraafplaats "De Nieuwe Hof" te Beek.
Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Gelegenheid tot intentie van onze dierbare overledene maandag 13 januari om 18.40 uur in voornoemde parochiekerk, waarna aansluitend avondmis.
Gelegenheid tot afscheidnemen in het uitvaartcentrum Dammen, Prins Mauritslaan 5 te Beek, dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

†

[illegible]

Joannes Dols

[illegible]

[illegible] de crematie [illegible] 1992 in besloten kring plaatsgevonden.

[illegible]
Hoensbroek.

Enige en algemene kennisgeving

†

[illegible]

Joannes Gerardus Maria Rompen

[illegible] 15 aug. 1934 [illegible] 1992

[illegible]

†

Tot ons groot verdriet moesten wij geheel plotseling afscheid nemen van onze dierbare vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Bernard Hoenen

weduwnaar van

Maria Josephina (Riet) Huynen

Hij overleed op 72-jarige leeftijd, voorzien van het h. oliesel.

Hoensbroek: Sjaan Hussaarts-Hoenen
Winand Hussaarts
Heerlen: Marianne Sieben-Hoenen
Jos Sieben
Woutt, Laurie, Sonny
Voerendaal: John Hoenen
Voerendaal: Giel Hoenen
Hannie Hoenen-Geurts
Voerendaal: Jolanda Lemaire-Hoenen
Jos Lemaire
Roel
Familie Huynen
Familie Hoenen

6367 EL Voerendaal, 10 januari 1992
Keerberg 120

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 14 januari a.s. om 11.00 uur, in de kerk van O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand te Kunrade, waarna wij hem begraven op de begraafplaats te Voerendaal.
Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
Maandag om 19.00 uur avondmis in voornoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur in het mortuarium, Kerkplein 43 te Voerendaal.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†

Groot is de leegte die hij achterlaat.
Mooi zijn de herinneringen die blijven.

Diep bedroefd, maar in dankbaarheid voor de fijne liefde en grote zorg waarmee hij ons gedurende zijn hele leven heeft omringd, delen wij u mede dat geheel onverwacht van ons is heengegaan, voorzien van het h. oliesel, in de leeftijd van bijna 77 jaar, mijn lieve man, onze goede en zorgzame pa, schoonpa, opa, broer, schoonbroer, zwager, oom en neef

Leo [illegible]

echtgenoot van

Josephina [illegible]

Mechelen: [illegible]
Drunen: [illegible]
Mechelen: [illegible]
Munstergeleen: [illegible]

6281 NK Mechelen, [illegible]
Schweibergerweg 31

De plechtige uitvaart[illegible] begrafenis, zal plaats[illegible] dinsdag 14 januari a.s. om 11.00 uur [illegible] van de H. Johannes de D[illegible]
Maandagavond 13 januari [illegible] worden gehouden om [illegible] voornoemde kerk.
Gelegenheid tot schr[illegible] achter in de kerk.
Pa is opgebaard in d[illegible] de zusters Clarissen, [illegible] Bezoek dagelijks [illegible]
Zij die geen kennisg[illegible] gelieven deze annonce [illegible] wen.

[illegible]

Albert [illegible]

echtgenoot van

Mia [illegible]

Gulpen: [illegible]
Gulpen: [illegible]
Bocholz: [illegible]
Bocholz: [illegible]
Gulpen: [illegible]
Serena en Danny
Paul Boonen
Mariet Breuns-Pleum
Tom
Familie Breuns
Familie [illegible]

6271 NB Gulpen, 8 januari 1992
Oude Akerweg 61

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 13 januari a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Petrus te Gulpen, waarna begrafenis op de algemene begraafplaats aldaar.
Overlijdensmis [illegible] uw medeleven is er geen condoleregister.
Samenkomst in de kerk.
De overledene zal herdacht worden in de H. mis op zondag 12 januari om 11.30 uur in voornoemde kerk.
Vader is opgebaard in de rouwkapel "Salon Hillensberg", Wit 11 te Mechelen. Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Al heeft zij ons verlaten
Zij laat ons nooit alleen
Wat wij in haar bezaten
Is altijd om ons heen

Een werkzaam leven is ten einde, vol van opoffering voor ons die zij liefhad. Zij gaf steeds. Zij nam nooit. Wij zullen haar nooit vergeten. In diepe dankbaarheid voor alles wat zij ons gaf. Onze lieve mamma, oma, zus, schoonzus en tante

Maria Antonia van der Broeck

weduwe van

Hendrik Josef Janssen

Zij overleed op de leeftijd van 84 jaar.

Schimmert: Jo en Mariet Janssen-Vaessen
Nardy - Brend
Valkenburg: José en Will
Meeuwsen-Janssen
Ron - Karin
Nicole - Jos
Heerlen: Hub Janssen
Hulsberg: Maria en Jean Cabo-Janssen
Michel
Marco - Ernestiene
Geertruidenberg: Tiny Janssen
Oswin - Nathalie
Petra - Laurent
Clinge: Tonny en François
Ferket-Janssen
Pascale - Marc
Marion
Rödingen (Dld.): Lily en Herbert
Biegala-Janssen
Christian
Familie van der Broeck
Familie Janssen

Hulsberg, 9 januari 1992
Panhuys 18, 6336 AJ Hulsberg
Corr.adres: Steenstraat 1,
6301 ED Valkenburg a/d Geul

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 14 januari om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Clemens te Hulsberg, waarna begrafenis op de algemene begraafplaats Wissengracht.
Samenkomst in de kerk om 10.40 uur, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
Avondwake maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Onze mamma en oma is opgebaard in de rouwkapel van het bejaardencentrum Panhuys te Hulsberg. Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 19.30 tot 20.00 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

[illegible]

Maria Josepha Dullens

echtgenote van

Johannes Leonardus Vogten

Voorzien van de h. sacramenten overleed zij in de leeftijd van 82 jaar.

Thorn: Math en Tonnie Vogten-Cremers
[illegible]
Bennekom: Lies en Gert Gilsstra-Vogten
Roland †, Sandra en Marcel, Sytse, Ti[illegible]
Buchten: Jacques en Henny Vogten-De[illegible]
[illegible]
Sweikhuizen: Giel Vogten
Geleen: Jos Vogten
Grevenbicht: Piet en Riet Vogten-Klinen
Thijs, Jasper
Familie Dullens
Familie Vogten

10 januari 1992
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
Oirsbeek: Henny Lemerika
Amstenrade, 8 januari 1992
De Gijzelaar 10
Corr.adres: Oirsbekerweg 42, 6438 HC Oirsbeek
Overeenkomstig de wens van [illegible] heeft de [illegible] plaatsgevonden.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven, die wij mochten ontvangen bij het overlijden van mijn lieve echtgenote en onze moeder

Els Bakker-Zitter

betuigen wij hierbij onze dank.

P. Bakker en kinderen

Brunssum, januari 1992

De plechtige zeswekendienst zal plaatsvinden op zaterdag 18 januari a.s. om 19.00 uur in de St. Jozefkerk te Brunssum.

[illegible] voor al het goede [illegible] berichten wij, dat [illegible] van de zieken, in [illegible] ons is heengegaan, [illegible] broer, schoon[illegible]

[illegible] Luijten

[illegible]ders

[illegible], verbonden aan de [illegible], in zilver

[illegible]
Familie Luijten
Familie Smeets

Schinnen, 10 januari 1992
Sachariasstraat 16
Corr.adres: [illegible] 19, 61[illegible] KV Puth

De plechtige [illegible] dinsdag 14 januari a.s. om 11.00 uur in de dekenale kerk van de H. Dionysius te Schinnen, gevolgd door de begrafenis aldaar.
Samenkomst in de kerk, [illegible] tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.
Avondwake maandagavond om 19.00 uur in voornoemde kerk.
[illegible]

Vol dankbaarheid en respectvolle herinnering, gedenken wij de heer

mr. W. baron Michiels van Kessenich

in de periode 1937 tot 1967 burgemeester van Maastricht en houder van de erepenning/eremedaille van de stad Maastricht

Als inspirerend, inventief en spiritueel bestuurder heeft hij gedurende de 30 jaar zijn vele talenten in dienst gesteld van Maastricht.
In de naoorlogse jaren drukte burgemeester Michiels van Kessenich een belangrijk stempel op de wederopbouw van de stad.
Moge hij rusten in Gods vrede.

Het stadsbestuur van Maastricht
secretaris mr. dr. A. Lutters,
burgemeester mr. Ph. Houben.

Maastricht, januari 1992.

In grote dankbaarheid gedenken wij

mr. W. baron Michiels van Kessenich

erevoorzitter van de Vereniging van Limburgse Gemeenten

Zijn vele talenten stelde hij gedurende zijn voorzitterschap in dienst van alle Limburgse gemeenten door leiding te geven aan het bestuur van onze vereniging en aan alle andere organen van regionale en provinciale aard.
Moge hij rusten in Gods vrede.

Het bestuur van de
Vereniging van Limburgse Gemeenten,
secretaris L.H. Bastiaens,
voorzitter mr. Ph. Houben.

Maastricht, januari 1992.

Dankbetuiging

Door de zeer vele condoléances, zowel persoonlijk, schriftelijk, telefonisch als in de vorm van bloemen, is het ons niet mogelijk eenieder persoonlijk te bedanken. Vandaar dat wij allen langs deze weg oprecht dankzeggen voor het medeleven na het plotseling overlijden, zo kort na elkaar, van onze ouders, liefste opa en nanny

Jan de Vos
Tiny de Vos-Beckers

Het heeft ons heel erg goed gedaan te merken dat zij zo geliefd waren. Al de bewijzen van deelneming en in het bijzonder de aanwezigheid van zovelen bij de begrafenissen, waren voor ons een grote troost.

Fam. L. Rothuizen-Heins
Fam. R. Smeets-de Vos

Heerlen, januari 1992

In plaats van kaarten

Daar het ons onmogelijk is iedereen persoonlijk te bedanken voor het medeleven, ondervonden tijdens de ziekte, het overlijden en de begrafenis van onze moeder, schoonmoeder en oma

Antje Paulussen-Philips

willen wij u allen langs deze weg hartelijk danken voor de vele condoléances, h. missen en bloemen, alsmede voor uw aanwezigheid bij de begeleiding naar haar laatste rustplaats.

Kinderen en kleinkinderen

Elsloo, januari 1992

De plechtige zeswekendienst vindt plaats op zaterdag 18 januari 1992 om 10.30 uur in de Mariakerk van Elsloo.

Meer familieberichten zie pagina 18

†

Na een liefdevolle verzorging in de VKH Heerlen, is heden van ons heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, onze moeder, schoonmoeder, grootmoeder, overgrootmoeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Johanna Wilhelmina Ehren

weduwe van

Johannes H.F.P.M. Wiers

Zij overleed in de leeftijd van 91 jaar.

[illegible]
Willy Wingen
Heerlen: Jan Wiers
Heerlen: † Leo Wiers
Riet Wiers-[illegible]
Pierre Wiers
Melanie Wiers-van Haren
Simpelveld: Joke Vroemen-Wiers
Tom Vroemen
klein- en achterkleinkinderen

6419 KB Heerlen, 6 januari 1992
Dr. Fleminstraat 43

Op wens van de familie heeft de uitvaart in besloten kring plaatsgevonden op 10 januari jl.

Dankbetuiging

[illegible] crematie van mijn lieve echtgenote, onze moeder en oma

Johanna Wilhelmina Salimans-Vanthoor

[illegible]

januari 1992

Dankbetuiging

[illegible]

Jantje Balk-Eisenga

[illegible]

● Oude-burgemeester van Maastricht mr. Michiels van Kessenich in het tenue waarin hij vroeger zijn officiële taken als eerste vader van Maastricht waarnam.

Oud-burgemeester Beek en Maastricht

Baron Michiels van Kessenich overleden

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – In Bilthoven, waar hij sinds enkele jaren woonde, is gisteren op 89-jarige leeftijd overleden mr Willem baron Michiels van Kessenich, oud-burgemeester van Beek en van Maastricht. Zijn ambtsperiode in Beek duurde van mei 1933 tot mei 1937, waarna hij werd benoemd tot burgemeester van de provinciehoofdstad. Als zodanig bleef hij drie decennia in funktie, van 1937 tot 1967.

Tijdens de oorlog legde hij het burgemeestersambt neer en was hij drie jaar lid van de directie van de Koninklijke Nederlandse Papierfabriek. In de na-oorlogse jaren gaf hij leiding aan de uitbouw van de gemeente Maastricht, hetgeen onder meer gestalte kreeg in de aanleg van het industrieterrein Beatrixhaven en de John F. Kennedybrug. De renovatie van het monumentale Stokstraatkwartier werd de kroon op zijn burgemeesterschap.

Bijzondere verdiensten heeft mr Michiels van Kessenich ook verworven door te ijveren voor hechtere contacten tussen de steden Aken, Luik en Maastricht. Als zodanig wordt hij wel de geestelijke vader van het Land zonder Grenzen, voorloper van de huidige Euregio, genoemd. Zijn vriendschap ten opzichte van Aken leverde hem het ereburgerschap van de Domstad op. De gouden eremedaille van de stad Maastricht viel hem, samen met zijn inmiddels overleden eerste echtgenote barones Emilie Michiels van Kessenich-Van Meeuwen, ten deel bij zijn afscheid als burgemeester.

Michiels van Kessenich, eerst jonkheer en vanaf 1959 baron, stond bekend om zijn grote welsprekendheid. Zelf noemde hij zich 'aristocratisch bestuurder' en 'adoptief Maastrichtenaar'. Vaak trad hij ook naar buiten als 'geheim kamerheer van de paus met kap en degen'.

Aanstaande dinsdag vindt de begrafenis plaats, om 14 uur voorafgegaan door een uitvaartdienst in de basiliek van Onze Lieve Vrouw te Maastricht.

Ger Frenken buuttekampioen

● Ger Frenken uit Roggel is gisteravond in de Sittardse schouwburg met de buutte 'De Warman' Limburgs kampioen buuttereednen geworden. Op de tweede plaats eindigde Pierre van Helden uit Meldersl o en als derde Peter Vaassen uit Beegden. Meer dan duizend toeschouwers konden de titelstrijd volgen. Op de foto: alle finalisten en de kampioen van vorig jaar, Hein Coenen uit Sittard (rechts boven).

Foto: PETER ROOZEN

Fracties wel akkoord met hoofdlijnen nieuw beleid

Felle kritiek Staten op ontgrondingslokaties

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Provinciale Staten van Limburg kunnen zich vinden in de hoofdlijnen van het eerste volledige Ontgrondingenplan, zoals dat onlangs door Gedeputeerde Staten in een herziene versie is opgesteld. Het veelbesproken werkstuk moet tot de eeuwwisseling gaan fungeren als richtsnoer in het provinciaal beleid voor de winning van klei en zand voor – uitsluitend – de Limburgse industrie. Maar tijdens een ware marathonzitting van de gecombineerde Statencommissies voor Ruimtelijke Ordening en Milieu bekenden alle zes de fracties gisteren soms zware kritiek op de concrete invulling van het plan.

Voornaamste struikelblok voor zowel coalitie (CDA, PvdA en VVD) als oppositie (Groen Links, D66 en PNL) vormden de aanwijzing en de uitwerking door GS van een aantal winlokaties, met name die in Spaubeek, Neer, Tegelen en Arcen. Daarnaast struikelden vooral D66, PvdA en Groen Links over het feit dat GS nadrukkelijk vasthouden aan een uitbreiding van de delfstoffenwinning met vijftien procent als veiligheidsmarge om eventueel grotere behoeften van de industrie te kunnen dekken. Maar volgens de fractiewoordvoerders heeft dat nu juist een averechts effect op de stimulering van het gebruik van alternatieve, milieuvriendelijke(r) grondstoffen.

Belangrijkste doel van het Ontgrondingenplan, dat volgende maand door Provinciale Staten definitief moet worden vastgesteld, is een eind te maken aan de chaos en versnippering waarmee de regionale klei- en zandwinning in deze provincie al jaren gepaard gaat. Om die reden wordt het huidige aantal van achtig winlokaties gereduceerd tot twintig, die tot het jaar 2000 in totaal zo'n 1900 hectare grond in beslag nemen. Geheel los daarvan staan overigens de winningen van grind, zand, klei en kalksteen die in Limburg worden uitgevoerd ten behoeve van de (inter)nationale industrie.

Waslijst

In zijn reactie op de waslijst aan bezwaren van de fracties tegen de aanwijzing van genoemde winlokaties stelde milieugedeputeerde Jan Tindemans (PvdA) zich overwegend soepel op. Zo zegde hij toe de fel omstreden uitbreiding in noordelijke richting van de zandgroeve in Spaubeek opnieuw tegen het licht te zullen houden. Ook de 'pilotprojecten' voor grindwinning ten dienste van natuurontwikkeling in de Grensmaas, zoals die in Geulle en Meers zijn voorzien, zullen volgens Tindemans zorgvuldig moeten worden onderzocht en in alle opzichten moeten stroken met de nog op starten Milieu Effect Rapportage.

Neer

Over de zandwinlokatie in het Middenlimburgse Neer bleven Tindemans en de Statenfracties echter ook gisteravond nog ruziën. Zeker nadat de gedeputeerde de eis van onder meer Groen Links-aanvoerster Karin Kienhuis om geen relatie te leggen met de gemeentelijke plannen voor de aanleg van een jachthaven, afdeed als 'te puur'. CDA-er J. Niesten strooide vervolgens nog wat zout in de wonde door er fijntjes op te wijzen dat de havenplannen in Neer haaks staan op het nog steeds vigerende Toeristisch Recreatief Ontwikkelings Plan voor de regio.

De aanval op de genoemde veiligheidsmarge van vijftien procent aan extra winningen werd door Tindemans gepareerd met harde cijfers. „Want die wijzen ondubbelzinig uit dat er wel degelijk forse schommelingen kunnen optreden in de klei- en zandbehoefte van de industrie. Die extra marge is derhalve bittere noodzaak. Sterker nog, die vijftien procent zou zelfs best eens onvoldoende kunnen zijn." De deputé zei bovendien 'al die somberheid' over de veronderstelde negatieve gevolgen voor het gebruik van alternatieve materialen geenszins te delen.

● Hoogleraren van de RL in vol ornaat, gisteren in de St. Janskerk in Maastricht, luisterend naar de toespraken ter gelegenheid van de zestiende verjaardag van de universiteit.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Diesrede over medische moraal

'Stuur ethici naar onbewoond eiland'

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – „Misschien moeten we de ethici die zich buigen over de moraal van de medische technologie maar een tijdje verbannen naar een onbewoond eiland, zodat ze eens rustig kunnen nadenken over hun woorden die geen oplossingen zijn voor de problemen van deze tijd. Dan komt er wat ruimte voor pottenkijkers zoals antropologen, schrijvers en filmers die daar veel soepeler over kunnen redeneren."

Prof. dr. ir. G.H. de Vries, hoogleraar filosofie aan de RL, liet gisteren in zijn toespraak op de zestiende Dies Natalis van de RL, geen spaan heel van de manier waarop de openbare discussie wordt gevoerd over problemen waarmee 'high-tech' geneeskunde mensen confronteerd. Als voorbeeld sprak hij over de verregaande behandeling van te vroeg geboren kinderen, vaak ernstig gehandicapt, die soms weken door machines in leven worden gehouden en waarvan een menswaardig bestaan niet gegarandeerd kan worden.

„Ben je van mening dat ten koste van alles behandeld moet worden, dan kun je daar zonder moeite een filosoof bij zoeken die daarvoor de argumenten levert. Ben je een tegengestelde mening toegedaan, dan kost dat ook geen enkele moeite. Zo'n situatie lost niets op," zei De Vries.

Als oorzaak voor 'het failliet van de ethiek' gaf hij de handicap van de begrippen die de filosofen tot hun beschikking hebben. „Die filosofische begrippen gaan al eeuwen mee, maar zijn nu volstrekt ontoereikend."

Het alternatief ziet De Vries in de meer bij deze tijd horende termen van sociaal-wetenschappers en journalisten. „De medische stand verdient het om op net zo hinderlijke wijze gevolgd te worden als politici, beleidsmakers en kunstenaar."

Dienst heeft handen vol aan onderduikers

Vervolg van pagina 1

ECHT – De vreemdelingendienst in Echt heeft de handen vol aan het onderduikprobleem. „De asielzoekers zijn steeds slimmer geworden. Van diverse zijden krijgen de mensen adviezen en hulp bij het vinden van onderdak om dreigende uitzetting te verhinderen. Ik heb het ernstig vermoeden dat ze gewaarschuwd worden tegen dreigende uitzetting en voorbereid op het onderduiken. Hulp en voorlichting kan in principe van diverse zijden komen. Daarbij moet u denken aan landgenoten van de vreemdelingen, maar ook aan advocaten, Buro's voor Rechtshulp, de stichting Vluchtelingenhulp en kerkelijke vertegenwoordigers."

Het onderduiken door asielzoekers die het land uit moeten is volgens Gaal in het asielzoekersopvangcentrum Echt het afgelopen jaar met zeker 20 procent toegenomen. „De helft van alle uitgeprocedeerden duikt onder. In Echt gaat het dan om 36 personen in 1991. In zijn totaliteit vertrokken er de laatste twaalf maanden uit het AZC zelfs 90 personen met onbekende bestemming. Daar zitten dan ook de mensen bij die vrezen te horen te krijgen dat de aangevraagde vluchtelingenstatus niet wordt erkend."

Adjudant Gaal is van mening dat er momenteel sprake is van een hiaat in de Nederlandse wetgeving om het probleem adequaat aan te pakken. „Verscherpt toezicht bij personen vanaf enkele dagen voor de beslissing valt of ze het land uit moeten of mogen blijven is wenselijk, anders is de vogel in veel gevallen gevlogen. Voor dat toezicht zijn nu de wettelijke mogelijkheden niet aanwezig. Het is ergerlijk als je een lege kamer aantreft in het AZC op het moment dat alle voorbereidingen voor de uitzetting getroffen zijn."

Onmogelijk

Volgens Gaal is het eveneens vrijwel onmogelijk tegen onderduikers en hun helpers op te treden ook als bekend is waar ze zitten. „Helpen is niet strafbaar en je kunt niet zomaar een huis binnenvallen. Dan moet er al een huiszoekingsbevel zijn. Dat kan alleen als er sprake is van een misdrijf. En dat daar is in veel gevallen geen sprake van."

Voor onderduikers is het volgens de coördinator bovendien heel gemakkelijk aan werk te komen. „Er zijn bepaalde ondernemers die hen graag in dienst nemen."

Rechtszaak twee maanden geschorst

Automobilist reed door na dodelijke aanrijding

MAASTRICHT – Voor de rechtbank in Maastricht moest de 54-jarige Kerkradenaar P.W. zich gisteren verantwoorden voor schuld aan een aanrijding die op 21 december 1990 het leven kostte aan de 70-jarige voetgangster M. Houben. Het ongeluk vond plaats op de Heerlerbaan te Heerlen. Als verzwarende omstandigheid vermeldde de dagvaarding dat W. na het ongeval was doorgereden.

Voor de rechtbank beweerde de man op het noodlottig moment niets en niemand op de rijbaan te hebben gezien. Alleen had hij een doffe klap gehoord. Niettemin was hij zozeer geschrokken dat hij, na even te zijn gestopt, via een omweg naar huis reed in plaats van zijn weg naar Heerlen te vervolgen. Voor een deel schreef hij zijn onrust toe aan het feit dat zijn stationcar niet was verzekerd. Daar kwam bij dat hij die avond erg in de war was vanwege problemen rond het wel en wee van zijn vriendin. Aan de hand van getuigenverklaringen en ter plaatse aangetroffen sporen lukte het de politie de volgende dag W. als de vermoedelijke veroorzaker van de dodelijke aanrijding aan te houden.

Vlak voordat officier van justitie mr M. Kolkert gisteren zijn requisitoir kon houden, werd de rechtszaak geschorst tot 13 maart. De rechtbank kwam daarmee tegemoet aan een verzoek van raadsvrouwe mr A. Odekerken-Holtkamp die aandrong op een nadere rapportage over de leefomstandigheden van haar cliënt. Met het oog op eventueel op te leggen gevangenisstraf wees zij in dat verband ook op diens slechte gezondheid.

Rector op zestiende verjaardag universiteit:

'Onderzoek RL blijft achter bij onderwijs'

MAASTRICHT – Het wetenschappelijk onderzoek aan de Rijksuniversiteit Limburg blijft achter bij de voorspoedige ontwikkelingen op onderwijsgebied. Er is sprake van een scheve verhouding en dat is een gevaarlijke situatie. Dat zei rector magnificus prof. mr. M.J. Cohen gisteren op de zestiende Dies Natalis van de RL.

Cohen zei dat het geen kwestie is van kwaliteit, maar van de hoeveelheid onderzoek. „Doordat onderzoek niet wordt betaald naar gelang het aantal studenten, brengt de stijgende lijn wat dat betreft alleen maar een grotere onderwijsbelasting voor de medewerkers, waardoor onderzoek doen in de knel komt."

Volgens Cohen is de kwaliteit van het RL-onderzoek echter goed. Hij herinnerde zijn gehoor in de volle St. Janskerk in Maastricht aan het Instituut voor Hart- en Vaatziekten dat erkend is als onderzoeksschool en drie andere concentraties van onderzoekers die daarvoor op de nominatie staan.

Uitbouw van de universiteit blijft voor Cohen op de eerste plaats staan, zowel in nationaal als Euregionaal verband. Wel zette Cohen vraagtekens bij de betekenis van de Euregio. Met het oog op de veelal door nationalisme geleide gebeurtenissen in de wereld van 1991 vroeg hij zich af of de veronderstelling wel juist is dat in het Europa van de toekomst de regio's zo'n belangrijke rol gaan spelen.

Celstraf geëist voor ontucht met vijf KMA-kadetten

ARNHEM – Tegen de 25-jarige uit Limburg afkomstige tweede luitenant luchtmacht van de KMA, A.G., heeft de officier van justitie bij de Militaire Kamer van de Arnhemse rechtbank een gevangenisstraf van twaalf maanden, waarvan vier voorwaardelijk geëist. De man, die in Breda woont, wordt ervan verdacht ontucht te hebben gepleegd met vijf bewusteloze KMA-kadetten.

Tevens eiste de officier van justitie, mr. J.A. Wiarda, dat G. zich gedurende twee jaar onder psycho-therapeutische behandeling stelt.

Al tien jaar worstelde G. met homofiele gevoelens.

Drie jaar lang zou hij kadetten in Breda en Gennep hebben bedwelmd door hen Irish coffee of chocola aan te bieden, vermengd met fijngestampte Seresta, een medicijn dat hem was voorgeschreven wegens slaapstoornissen. Vervolgens zou hij het shirt of de slip van de kadet hebben uitgetrokken en ontucht hebben gepleegd. Veel kadetten raakten direct na het drinken van de kaart en wisten zich vaak niets meer te herinneren. Vijf slachtoffers deden tenslotte aangifte. Pas op 22 februari vorig jaar werd de tweede luitenant betrapt op het terrein van de KMA in Breda, waar hij met zijn hoofd onder de dekens van een andere kadet werd aangetroffen.

Volgens een getuige-deskundige, bij wie G. momenteel onder psychotherapeutische behandeling is, was G. niet op zoek naar seks, maar had hij een grote genegenheidsbehoefte. Zelf zei G. al die tijd op de KMA op zoek te zijn geweest naar echte vriendschap.

Volgens een psychiatrische rapportage moet G. verminderd toerekeningsvatbaar worden geacht. Bovendien zou hij kampen met een identiteitsstoornis en zou hij blijvend ongeschikt zijn voor de militaire dienst. G. gaf zelf toe dat dit zijn ergste straf zou zijn en dat hij die beslissing zeker zou aanvechten.

Uitspraak 24 januari.

Regionaal steunpunt bij bestrijding criminaliteit

'Eigen' CRI voor Limburgse politie

DOOR FRANK SEUNTJENS

EINDHOVEN/HEERLEN - Als een Limburgse politieman vroeger zeker wilde weten of een briefje van honderd vals was, moest hij helemaal naar de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) in Den Haag. Sinds een week kan hij met zijn verdachte snip terecht op de tweede verdieping van het hoofdbureau van politie in Eindhoven. Daar zetelt de Afdeling Recherche Informatiedienst (ARI), een vooruitgeschoven post van de CRI.

„En dat werd eigenlijk ook wel tijd", zegt Jaap de Bruin, het hoofd van de ARI-zuid. „Voor veel politiekorpsen was de weg naar Den Haag gewoon te lang. De politie heeft behoefte aan snel en direct contact met de CRI. Dat wordt moeilijk als die niet naast de deur ligt". De CRI heeft daarom ook maar meteen vijf dépendances geopend. Naast Eindhoven zijn er ARI's in Amsterdam, Rotterdam, Assen en Enschede.

Ondersteuning

De ARI in Eindhoven - dag en nacht bereikbaar - is het regionale steunpunt voor de politie in Brabant en Limburg. Dertien specialisten op het gebied van geweld en diefstal, narcotica en vermogen (fraude, vals geld en milieu- en computercriminaliteit) helpen de politie op alle mogelijke manieren bij hun werk.

Bij grote onderzoeken biedt de ARI ondersteuning op maat door informatie en adviezen te geven, deskundigen in te zetten, op verzoek misdaad-analyses te maken, opsporingsberichten door te spelen enzovoorts. Indien nodig wordt een beroep gedaan op het internationale relatienetwerk van de CRI, niet voor niets het hoofdkantoor van Interpol in Nederland. Alle ARI's hebben niet alleen een directe computerlijn met de CRI in Den Haag, maar kunnen ook onderling met een simpele druk op een knop gegevens uitwisselen.

„Maar we zijn geen FBI", haast De Bruin zich te zeggen. „Dat werkt in Nederland niet. We zullen ons echt niet met alles bemoeien. We doen niet wat elders ook gedaan kan worden. De politie in Heerlen bijvoorbeeld heeft prima contacten met de collega's in Aken. Waarom zouden wij ons daar in mengen als het niet echt hoeft?

We willen niet meer dan de politie helpen bij de bestrijding van zware criminaliteit. Het zal zelfs best wel eens voorkomen dat we 'nee' moeten verkopen op een verzoek om assistentie. Als we denken dat de politie het ook zonder onze hulp af kan, zullen we dat meteen zeggen. Anders zouden we het trouwens ook veel te druk krijgen".

Drugsmokkel

Want volgens De Bruin ligt er een hoop werk op de ARI-zuid te wachten. „Brabant en Limburg onderscheiden zich van de andere ARI's doordat ze ingeklemd liggen tussen België en Duitsland. Dat betekent altijd meer drugsmokkel, vuurwapenhandel, valsemunterij en fraude. We werken ook nauw samen met de politie in het buitenland en dat heeft al tot aardige successen geleid. Een voorbeeld: In België zijn sport- en jachtwapens vrij te koop. Daar horen ook riotguns bij, hoewel dat een puur moordwapen is. In Nederland zijn daar al heel wat overvallen mee gepleegd.

Inmiddels zijn de Belgen zover dat de kopers van wapens worden geregistreerd, want dat hoefde vroeger ook niet. Uit de gegevens die we uit België kregen, bleek dat 1.500 Nederlanders er wapens hadden gekocht. We hebben dat aan de plaatselijke politiekorpsen doorgespeeld en tot nu toe zijn er al zeshonderd wapens in beslag genomen".

Volgens De Bruin lopen er in Brabant en Limburg momenteel verschillende grote onderzoeken waarbij de ARI is ingeschakeld. Maar over de aard daarvan wil hij niks kwijt. „Dat zou heel onverstandig zijn. Maar ik kan in ieder geval wel vertellen dat we in deze regio nooit om werk verlegen zullen zitten. De politie weet ons, ondanks dat we hier pas kort bezig zijn, ook al heel aardig te vinden. Ons telefoonnummer was nog niet eens officieel bekend gemaakt toen al de eerste keer werd gebeld".

● *Jaap de Bruin, hoofd van de ARI in Eindhoven: „We zullen hier nooit om werk verlegen zitten".* Foto: JAN PAUL KUIT

Aantal scholen Zuid-Limburg fors afgenomen

Van onze Haagse redacteur

MAASTRICHT - Het aantal scholen in het voortgezet onderwijs is in Zuid-Limburg in de periode 1987-'91 fors afgenomen. Voornamelijk door fusies liep het aantal scholen terug van 93 naar 57. In Noord- en Midden-Limburg was de daling veel minder groot: daar verdwenen de afgelopen vier jaar maar elf van de 59 scholen. De fusie-operatie moet in dat deel van Limburg nog goed op gang komen. In totaal nam het aantal scholen in Limburg af van 152 naar 105, zo blijkt uit het door Gedeputeerde Staten van Limburg uitgebrachte Concept-advies Scholengemeenschapsvorming.

De vorming van schoolgemeenschappen is het gevolg van het rijksbeleid. Het ministerie van Onderwijs wil grotere scholen met een breder onderwijsaanbod. In Limburg verdwenen vrijwel uitsluitend scholen die enkel mavo of lbo (lager beroeps onderwijs) aanboden. In de afgelopen jaren kwamen in Limburg door fusie scholengemeenschappen mavo/havo/vwo en daarnaast mavo/lbo tot stand. Scholengemeenschappen lbo/avo/vwo (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs) kwamen in Limburg niet van de grond.

Dat is echter juist wel wat het ministerie wil. Een knelpunt bij de door de rijksoverheid gewenste vorming van lbo/avo/vwo-scholen is de onevenwichtigheid tussen het aantal avo/vwo- en avo/lbo-scholen in Limburg, melden GS.

In Zuid-Limburg vond de fusie-operatie vooral in de Oostelijke Mijnstreek plaats. Doordat de Oostelijke Mijnstreek een dichtbevolkt gebied is met veel mavo's en lbo-scholen, heeft de afname van het aantal scholen nauwelijks gevolgen gehad voor de bereikbaarheid, schrijven GS.

Sluiting

Het bestuurscollege meldt dat in Limburg negentien scholen onder de door Onderwijs voorgestelde opheffingsnorm vallen. Vier van die instellingen gaan de poorten al sluiten. GS willen bevorderen dat scholen die met opheffing worden bedreigd in scholengemeenschappen worden opgenomen, zodat sluiting kan worden voorkomen.

Het aantal openbare scholen voor voortgezet onderwijs in Limburg nam in de jaren 1987-'91 toe van drie tot vijf.

Intercai naar Sovjetlanden

Van onze redactie economie

GELEEN – Intercai is bezig met het verwerven van opdrachten in diverse Sovjetlanden en China. Dat vertelde gisteren directeur H. Kivits van het Geleense adviesbedrijf. Gisterochtend tekenden directieleden van Intercai en de Internationale Nederlanden Bank (voorheen NMB Postbank Groep) een contract over de overname van 10 procent van de aandelen van Intercai. De twee bedrijven gaan samenwerken in het buitenland, waarbij Intercai zorgt voor het begeleiden, adviseren en plannen van projecten en de bank zorgt voor de financiering. De combinatie is van plan in verschillende Sovjetlanden mobiele telecommunicatienetwerken op te zetten. In China worden dezer dagen de eerste concrete stappen op dit gebied al gezet.

Keuzecommissie komt in februari weer bijeen

Delors grote favoriet voor Karlspreis Aken

DOOR LUC SOMERS

AKEN – De zeventien leden van het directorium zijn er nog niet uit: wie krijgt dit jaar de internationale Karlspreis van de stad Aken? Grootste kanshebber is volgens welingelichte kringen Jaques Delors, voorzitter van de EG-Commissie. Daarnaast worden genoemd bondskanselier Franz Vranitzky van Oostenrijk en de Spaanse premier Felipe Gonzalez. Maar er zijn ook andere kandidaten, zoals de Portugese president Mario Soares.

De prestigieuze prijs wordt elk jaar op Hemelvaartsdag – dit jaar donderdag 28 mei – uitgereikt aan een persoon die zich verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van de Europese eenwording. Vorig jaar kreeg de Tsjechoslowaakse president Vaclav Havel de onderscheiding, in 1990 was Gyula Horn, de voormalige Hongaarse minister van buitenlandse zaken, de gelukkige.

Oost-Europa

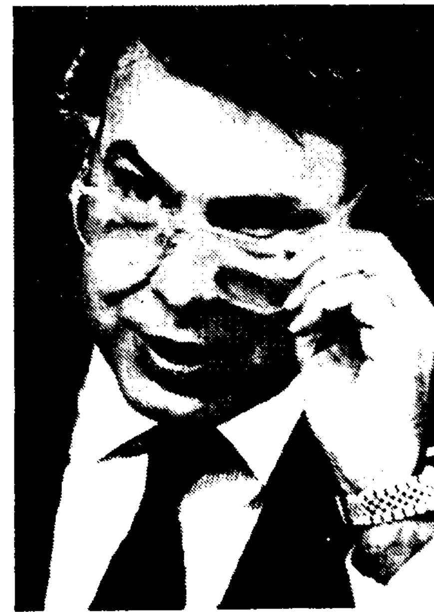
De prijswinnaar van 1992 zal in elk geval niet uit Oost-Europa komen, zo zijn de verwachtingen. Afgelopen maandag kwam het directorium bijeen, maar een definitief besluit kon nog niet worden genomen. Dat wordt nu begin volgende maand verwacht.

● *Jaques Delors*

● *Franz Vranitzky*

● *Felipe Gonzalez*

Gorbatsjov

Lange tijd gold Michail Gorbatsjov als de grote favoriet. Maar de afgetreden president van de inmiddels voormalige Sovjetunie zou volgens kringen rond het directorium de ontwikkelingen in Europa vooral hebben beïnvloed om nationaal-politieke overwegingen.

Maar volgens ingewijden zijn er ook andere voorstellen gedaan. Zo zou de prijs bijvoorbeeld ook kunnen worden verleend aan Gorbatsjov en zijn oud-minister van buitenlandse zaken Sjevardnadze samen. Ook de combinatie Sjevardnadze met de Duitse minister van buitenlandse zaken Genscher wordt genoemd. Andere kandidaten zijn president Lech Walesa van Polen, de Duitse president Richard von Weizsäcker, CDU/CSU-fractievoorzitter Wolfgang Schäuble en zelfs de wereldberoemde violist Yehudi Menuhin.

Er zouden overigens ook stemmen zijn opgegaan om dit jaar helemaal geen prijs uit te reiken wegens de ontwikkelingen in Rusland en Joegoslavië. Maar die gedachte werd al snel terzijde geschoven, zo menen dezelfde goed ingevoerde bronnen.

Grootste kanshebber is vooralsnog Delors. De 68-jarige Fransman is sinds 1985 voorzitter van de EG-Commissie en heeft in die hoedanigheid de politieke invloed en positie van dit college aanzienlijk weten te verstevigen.

de mening van

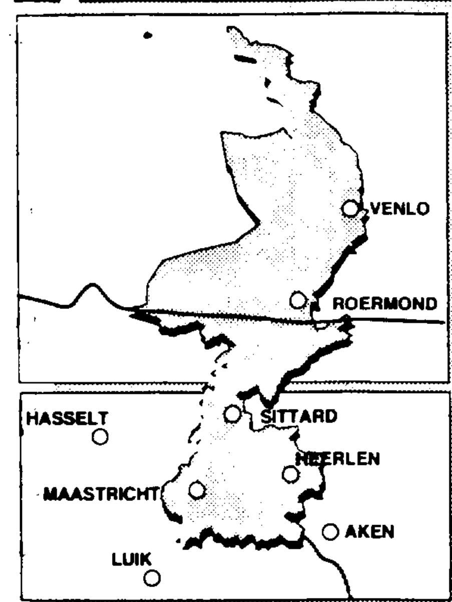
Grensoverschrijdende medezeggenschap voor de werknemer heeft in Europa nog steeds een lage prioriteit. Volgens Gerard Cremers, bestuurder arbeidsverhoudingen van de vakcentrale CNV, is dit niet alleen onbegrijpelijk maar ook volstrekt onaanvaardbaar.

„De eenwording van Europa kan niet alleen bestaan uit een politiek en een economisch onderdeel", aldus Cremers in het Medezeggenschapsmagazine, een uitgave van het Christelijk Nationaal Vakverbond en SDM, adviseurs in medezeggenschap en organisatie. „Op langere termijn kan die eenwording namelijk alleen slagen als ook een sociale demensie wordt toegevoegd."

Cremers constateert evenwel dat deze visie, onder druk van de Europese vakbeweging, langzamerhand terrein begint te winnen bij politici. Zo heeft de Europese Commissie een ontwerprichtlijn voorgesteld die de grensoverschrijdende medezeggenschap regelt.

„Het is zonder meer een positieve ontwikkeling, maar tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat het slechts een begin is", zo meent hij. „Europa '92 vereist een volwaardige vorm van medezeggenschap voor werknemers en dat betekent dat er nog heel wat zal moeten worden geregeld."

over de grenzen

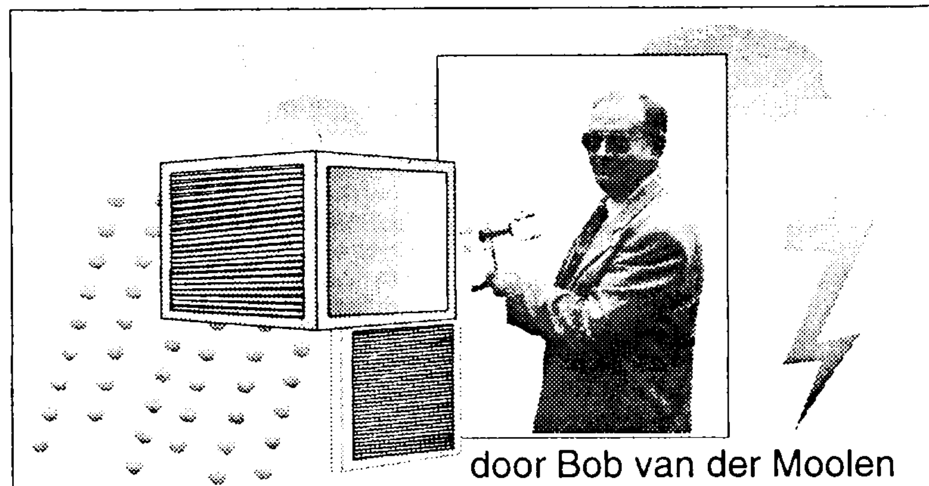

Brochure over wegvallen van binnengrenzen

ROERMOND – De Grensregio Rijn-Maas-Noord heeft een brochure uitgegeven voor gemeentebesturen en zakenleven met het oog op het wegvallen van de Europese binnengrenzen per 1 januari 1993. De brochure gaat met name in op het verkrijgen van de dan geldende regels voor openbare aanbestedingen en gunningen. Ook worden tips en adressen op een rijtje gezet.

De brochure is vooralsnog alleen in Duitse uitgave verkrijgbaar, maar komt binnenkort ook in het Nederlands uit. Het boekje kan worden besteld bij de Grensregio Rijn-Maas-Noord, Postfach 85, Rathaus Abtei, W-4050 Mönchengladbach of bij de Kreis Neuss, Lindenstraße 2-16, W-4048 Grevenboich.

limburgs weerhoekje

Weerman Bob van der Moolen (58) uit Hoensbroek levert met ingang van vandaag wekelijks bijdragen over het weer in Limburg. Bob van der Moolen is weeramateur, maar heeft thuis de beschikking over professionele apparatuur, zoals die ook door het KNMI en andere organisaties die zich met het weer bezighouden, wordt gebruikt.

Thermische hoogstandjes

In de klimatologie wordt elke maand onderverdeeld in drie decades (perioden van tien dagen). Tijdens de eerste decade, van 1 tot en met 10 januari van het nieuwe jaar, kwam de maximum-temperatuur in Limburg maar liefst vier maal boven de 10 graden uit. Dit zijn wat je noemt thermische hoogstandjes, omdat dergelijke waarden normaal zijn voor halverwege de maand maart.

Opmerkelijk daarbij was dat de hoogste temperaturen in de nacht en ochtend werden geregistreerd. Zo werd donderdag om 7.30 uur 12,7 graden genoteerd. Geen record, maar bepaald ook geen alledaags gebeuren. Het record voor januari staat overigens op 14,3 graden en werd een jaar geleden op 10 januari gevestigd op de waarnemingspost in Hoensbroek en Oost-Maarland.

Vorig weekeinde drong wat koudere lucht tot onze omgeving door, waarin zich een golfvormige storing ontwikkelde, die de neerslagactiviteit activeerde en 16 mm in de regenmeters achterliet. Tevens kwamen we in de zachtere lucht terecht, waarbij zondagnacht het kwik opliep tot 10,7 graden.

Maandagavond klaarde het onverwachts op en daalde de temperatuur tot -1 graad, elf graden kouder dan de nacht ervoor. Dinsdag bleef het grotendeels zonnig, waarbij de temperatuur met 6 graden nog ruim boven normaal bleef.

Dalende barometers op woensdag kondigden een weersverandering aan, waarbij de zon de van de Canarische Eilanden afkomstige lucht tot 11,2 graden opwarmde.

Donderdag werd een overgangsdag. De dag begon met de al eerder genoemde 12,7 graden, waarna koudere lucht de zachte lucht langzaam verdreef, hetgeen gepaard ging met 5 mm regen. Uiteindelijk werd het 4,8 graden.

De sterk stijgende luchtdruk van vrijdag wijst op een rustig weekeinde met wat lichte vorst in de nacht en mogelijk later wat mistbanken. Maar de zon krijgt ook weer een kans tevoorschijn te komen.

Januari heeft een zachte start gekend. De gemiddelde etmaaltemperatuur over de eerste decade was 5,6 graden, tegen 3,1 normaal en er viel 23 mm regen. Voor de schaatsliefhebbers is er nog steeds geen goede luchtdrukverdeling tot stand gekomen. Kou is er wel, maar ver weg. In Noord-Siberië is het sinds 27 december niet meer boven de min 56 geweest. Deze kou wordt voorlopig nog niet op transport gesteld. Wij zullen het met wat lichte stralingsvorst moeten doen.

weerspreuk *'Heeft januari kou en droge dagen zo zal in februari de winter plagen'*

Afschaffing termijn aanvraag uitkering silicose geadviseerd

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG/MAASTRICHT - Oud-mijnwerkers moeten ook nu nog een silicose-uitkering kunnen aanvragen, ook al is de daarvoor wettelijk vastgestelde termijn verstreken. Die termijn zou moeten vervallen, zo adviseert de provinciale stuurgroep die zich met de silicose-problematiek bezighoudt aan staatssecretaris Elske ter Veld van Sociale Zaken. De bewindsvrouw heeft nog geen besluit genomen over dit advies. Als zij het zou overnemen, betekent dat een doorbraak in deze al jaren spelende problematiek.

Momenteel is het namelijk voor oud-mijnwerkers vrijwel onmogelijk nog een silicose-uitkering aan te vragen. Wettelijk is namelijk vastgelegd dat een aanvraag voor een uitkering moet worden ingediend binnen een jaar nadat de longziekte zich openbaart of men had kunnen weten dat men eraan lijdt. De Centrale Raad van Beroep, de hoogste beroepsinstantie, stelde om deze reden ook in 1990 vier oud-mijnwerkers in het ongelijk in een door hen aangespannen beroepsprocedure tegen de Sociale Verzekeringsbank. Die had betrokkenen een uitkering geweigerd omdat de termijn was verstreken was.

Oud-mijnwerkers beweren echter dat het voor hen vrijwel onmogelijk was op tijd een aanvraag voor een uitkering in te dienen omdat de keuringsartsen van de mijnen destijds vaak astma en bronchitis, maar geen silicose constateerden. Zij zouden bewust zijn misleid.

De provinciale stuurgroep onder voorzitterschap van gedeputeerde J. Pleumeekers adviseert nu in een brief aan Ter Veld in ieder geval de termijn waarbinnen de uitkering moest zijn aangevraagd, te schrappen. Pleumeekers was gisteren niet voor een motivatie van dit advies beschikbaar.

Ter Veld zal pas een besluit nemen over het advies als de stuurgroep het bij de brief horende rapport heeft ingediend. Eerder liet de staatssecretaris blijken er weinig voor te voelen de aanvraagtermijn te schrappen. Dat zou wetswijziging inhouden.

Ing. H. Kardurk uit Voerendaal, belangenbehartiger van veel oud-mijnwerkers, is blij met het advies van de stuurgroep. Het gaat volgens hem echter nog lang niet ver genoeg. De silicose-uitkering van oud-mijnwerkers wordt namelijk gedurende een aantal jaren voor de helft gekort op hun ouderdomspensioen. Volgemns Kardurk moet (onder andere) die korting geheel ongedaan worden gemaakt.

De NS wil het stationsemplacement in Nuth uitbreiden met een verlaadcentrum voor afvalstoffen. Jaarlijks komt volgens de plannen 80.000 ton afval naar Nuth, om van daar met vrachtwagens te worden afgevoerd naar de regionale stortplaats in Schinnen. Huurders van de NS-grond waar het verlaadstation moet komen, kregen een brief waarin de huur werd opgezegd, maar de gemeente weet nog van niets.

in het nieuws

Jaarlijks 80.000 ton Zuidhollands huisvuil naar Schinnen

Nuth overvallen door afval-verlaadstation

DOOR RIK VAN DRUTEN

NUTH – De NS heeft haast. Zo snel mogelijk, liefst al vanaf 1 februari moet een stroom afval van de provincie Zuid-Holland naar Schinnen op gang komen. De eerste wagons met huisvuil zullen niettemin nog wel even op zich laten wachten. Al was het maar, omdat de benodigde vierhonderd meter rails ('losspoor' zoals dat in jargon heet), nog moeten worden aangelegd.

Het bedrijf ACTS (Afzet Containers Transport Systeem) vervoert het afval in gesloten containers per wagon naar Nuth. Met vrachtwagens gaan de containers vervolgens naar de regionale stortplaats in Schinnen. „Het gaat in eerste instantie om 80.000 ton droge fractie per jaar", zegt NS-woordvoerder Jan Mulder.

De Zuidhollandse afvalstroom naar Limburg kan de komende jaren nog groter worden, denkt de NS. „Dit is een eerste start. Als het goed blijkt te werken, gaan we deze opzet verder uitbreiden."

Sinds een aantal jaren is het overheidsbeleid erop gericht dat elke provincie haar eigen afval verwerkt. Hoe kan er dan Zuidhollands huisvuil naar de stortplaats in Schinnen gaan? Die is immers bedoeld voor het afval van Noord- en Midden-Limburg.

„Limburg ruilt afval met de provincie Zuid-Holland", legt Gerard van der Zanden van de provincie Limburg uit. „Limburg kan geen chemisch afval verwerken, Zuid-Holland wel. Daarom storten wij dat al jaren daar en kan Zuid-Holland huisvuil kwijt in Limburg."
De uitwisseling heeft een blijvend karakter, benadrukt Van der Zanden. „Het is geen tijdelijke maatregel."

Volgens de provincie moet de gemeente Nuth op de hoogte zijn van de plannen. De verantwoordelijke wethouder daar, Fons Lenoir, las het nieuws echter in de krant en dat zint hem niet.
Lenoir: „We hebben meteen contact opgenomen met de NS en een afspraak gemaakt voor een spoedbijeenkomst volgende week. We willen precies weten hoeveel afval we moeten verwachten, waar het vandaan komt en waarheen het wordt afgevoerd."

Lenoir kan zich opnieuw kwaad maken, want bij de NS zijn de antwoorden op zijn vragen al lang bekend. „En nog steeds weet de gemeente officieel helemaal niets, behalve dat we volgende week met de NS gaan praten", zegt Lenoir verontwaardigd.

Nuth gaat bij dat overleg eisen op tafel leggen om overlast voor de omwonenden te voorkomen. Lenoir: „Er zal een gebouw moeten worden neergezet, de zaak moet worden afgedekt en de geluidsoverlast moet binnen de perken blijven."
Lenoir wil die voorwaarden nauwkeurig vastleggen in de vergunningen die de NS voor het verlaadstation zal moeten aanvragen bij de gemeente. „Net als ieder ander zal de NS zich aan de regels moeten houden en dus een Hinderwetvergunning moeten aanvragen", aldus Lenoir.

Mijnen

De bewoners van de Geitenweg zullen de vergunning-aanvragen nauwlettend in de gaten houden. Het verlaadcentrum is gepland op luttele meters van hun huizen.
„Ik begrijp niet waarom dat afval vlak bij een woonwijk moet worden overgeladen", zegt Trees Delahaye. „Die containers mogen afgesloten zijn, stinken gaat het toch. Trouwens, als de wind verkeerd staat kan heel Nuth ervan meegenieten."

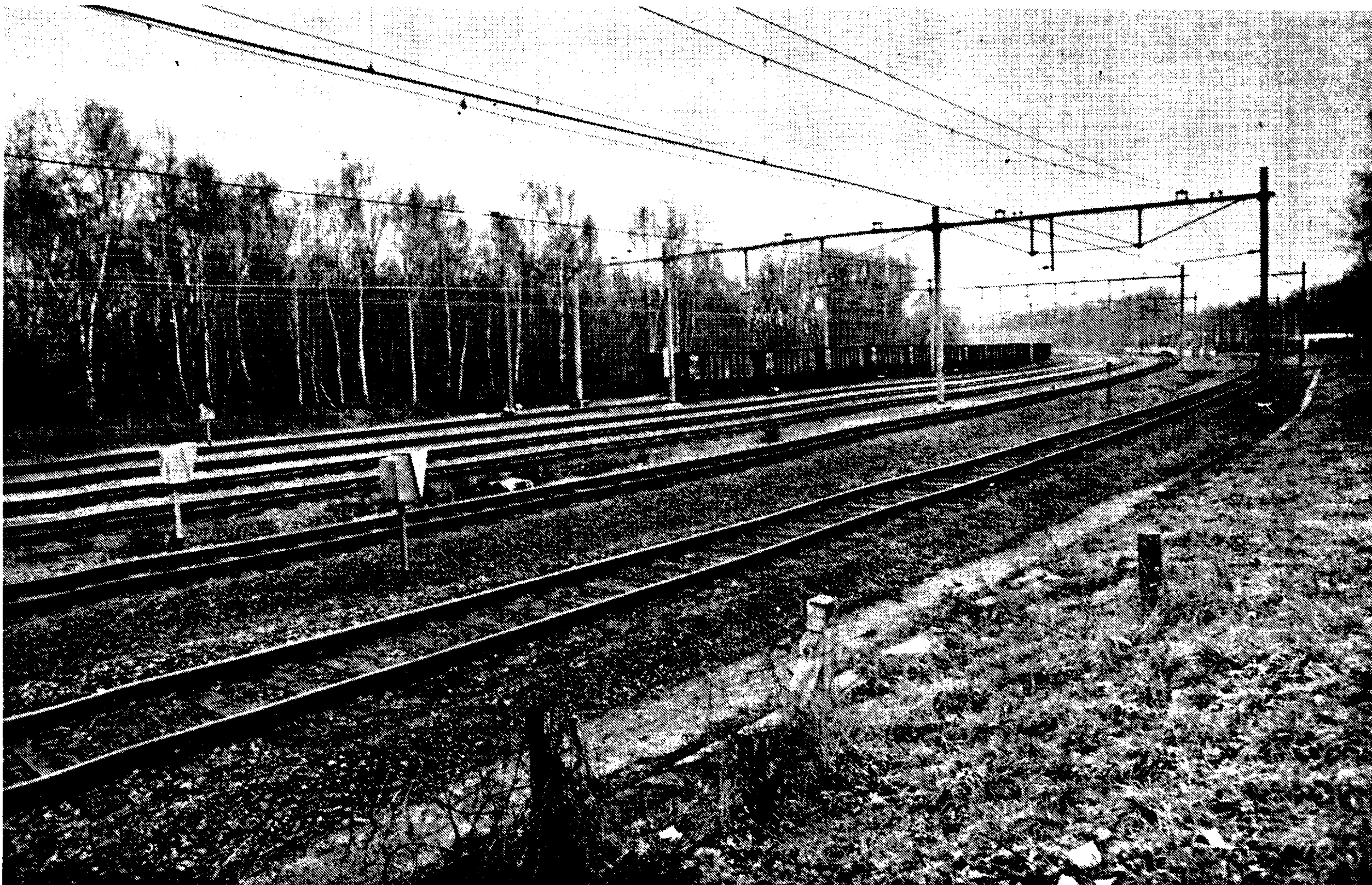
Delahaye woont al meer dan dertig jaar in de Geitenstraat. Vroeger waren de huizen van de mijnen, nu zijn ze particulier eigendom. „De meeste mensen hier wonen er nog langer dan ik. Je woont hier prachtig. Zo mooi, dat we altijd op de koop toe hebben genomen dat onze huizen bijvoorbeeld geen gas- en kabelaansluiting hebben. Het belangrijkste is de rust hier in de buurt. Maar als de plannen doorgaan is die voorgoed voorbij."
Het verlaadstation hoeft er daarom van Delahaye niet te komen. „We kunnen ons enigszins voorstellen wat er gaat gebeuren, want elk jaar tijdens de bietencampagne komen hier honderden bietenwagens langs, op weg naar het overslagstation van de Covas."

De Covas is echter altijd heel bereidwillig geweest om de problemen van de bewoners op te lossen, zegt Delahaye. „Er is zelfs een speciale aanvoerweg aangelegd, waardoor de vrachtwagens niet meer door de straat zelf hoeven. Bovendien rijden de bietenwagens maar twee, drie maanden per jaar."

Koude kermis

De NS kan op de nodige weerstand van de bewoners van de Geitenweg rekenen. „Als de vergunningen worden aangevraagd, gaan we zeker bezwaar aantekenen", zegt Delahaye. „We willen hier blijven. Na tientallen jaren plezierig wonen, verhuis je niet zomaar ergens anders heen."

Zowel de bewoners van de Geitenweg als de gemeente Nuth komen echter van een koude kermis thuis, als NS-woordvoerder Jan Mulder gelijk heeft. „Een Hinderwetvergunning is voor het afvalverlaadstation niet nodig", beweert hij. „Dit voorjaar komt het transport zeker al op gang."

● *De Spoorwegen heeft het NS-station in Nuth bestemd als verlaadcentrum voor afvalstoffen. Buurtbewoners vrezen overlast en zien dan ook weinig heil in deze plannen.* Foto: FRANS RADE

● *Jo Bongers bij de stenen sculpturen waarvan het auteursrecht volgens hem niet van Evert Borger is.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Beeldend kunstenaar 'trok spoor faillisementen' in Gelderland

Ontwerper nu in clinch met Maastrichts bedrijf

DOOR MAURICE UBAGS

MAASTRICHT – De 48-jarige ontwerper van stenen diersculpturen Evert Borger die in Gelderland 'een spoor van faillissementen' heeft getrokken - zoals de Arnhemse officier van justitie mr P. Tideman de zakelijke handel en wandel van de man drie jaar geleden karakteriseerde - heeft zijn werkterrein verlegd naar Limburg.

Volgens artikelen in De Gelderlander zouden zeker een vijftal Gelderse keramiekbedrijven door zijn toedoen achtereenvolgens zijn gefailleerd.

Borger, die begin 1989 in Arnhem terecht stond op verdenking van het onttrekken van gelden aan faillissementen, belastingfraude, bedrieglijke bankbreuk en valsheid in geschrifte, is destijds veroordeeld door de rechtbank tot twaalf maanden gevangenisstraf waarvan vier voorwaardelijk. Persofficier mevrouw Van Zanten van het openbaar ministerie in Arnhem bevestigde dat gisteren.
Tegen dat vonnis is Borger in hoger beroep gegaan bij het Hof. Die uitspraak was gistermiddag niet meer te achterhalen.

Borger en de Belgische bv 'Eef Borger Copyrights' stonden gisteren in Maastricht wederom voor de rechter. De man eist in kort geding dat het Maastrichtse bedrijf 'Kingstone Art' van Jo Bongers stopt met het namaken van stenen diersculpturen waarvan Borger claimt de auteursrechten te hebben.
Als Kingstone Art daar toch mee doorgaat moet het voor elke overtreding een bedrag van 50.000 gulden betalen, zo luidt de eis.

De vriendin van Borger, mevrouw Roze is thans eigenaresse van twee vestigingen in Oirsbeek en Landgraaf waar in totaal 36 mensen werken. De vestigingen maken beeldjes voor de Westeuropese markt.

Volgens de gedaagde Bongers beloofde de man hem in januari 1989 gouden bergen als hij door hem ontworpen stenen diersculpturen zou gaan maken. „In ruil daarvoor vroeg hij een salaris van 500 gulden per week en tien procent van de winst. De handel is echter nooit goed van de grond gekomen" zegt Jo Bongers „terwijl de kosten maar bleven oplopen. Kingstone Art was bijna failliet".

In augustus 1989 gingen Borger en Bongers uit elkaar. Volgens algemeen directeur Van Breugel van 'Eef Borger Copyrights' in Oirsbeek zijn er toen kennelijk mallen achtergebleven. „Als die vervolgens worden gebruikt om toch met de produktie door te gaan, levert dat een misdrijf op."
Kingstone Art is volgens de Maastrichtenaar het eerste bedrijf dat bij Borger weggaat dat niet failliet is gegaan.

Mr Ph. van Zinnicq Bergmann, die Kingstone Art vertegenwoordigde, voerde aan dat Borger en diens Belgische bv niet de auteursrechten hebben die ze claimen.

President mr P. Broekhoven doet over veertien dagen uitspraak.

Honkvaste burgemeester Kirkels van Meijel:

'Raadsleden zijn te bemoeizuchtig'

DOOR JACKY STROUCKEN

MEIJEL – Gemeenteraadsleden bemoeien zich te veel met andermans zaken, apen het gedrag van kamerleden in 'NOS-laat' na en laten vergaderingen veel te lang duren door eindeloos gebakkelei over allerhande onbeduidende details. Ongezouten kritiek aan het adres van lokale politici, afkomstig van burgemeester G. Kirkels uit Meijel. Maar, de meest honkvaste burgervader van Nederland weet kennelijk wat hij zegt. „De raadsleden in Meijel weten maar al te goed hoe ik erover denk. Wanneer het hier weer eens te bont wordt, zeg ik dat gewoon."

Kirkels is al dertig jaar eerste burger van Meijel, voorzitter van de gemeenteraad dus en daardoor ook kroongetuige van het functioneren en de ambities van plaatselijke politici. Kirkels ziet ze komen en weer gaan. Zelf blijft hij. Nog drie jaar en dan is het definitief afgelopen, die uitzonderlijk lange burgemeestersloopbaan. De Meijelse burgervader bereikt dan de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar.

„Vroeger was het allemaal heel anders", blikt Kirkels op zijn carrière terug. „De gemeenteraden stippelden de hoofdlijnen uit en daar bleef het bij. De huidige bemoeizucht van raadsleden stel ik niet op prijs. Al die details, het is hun taak helemaal niet. En daardoor duren raadsvergaderingen soms wel tot diep in de nacht. Dat is toch absurd! Hier in Meijel probeer ik het zoveel mogelijk te voorkomen, maar dat lukt niet altijd. Ik denk dat het een tijdsverschijnsel is".

Versleten

Volgzame of kritische raad. Voor burgemeester Kirkels nog lang geen reden om z'n ambt aan de kapstok te hangen en gebruik te maken van de VUT-regeling. „Niet alleen ik ben honkvast, maar heel Meijel is het. Mijn voorganger Sanders bijvoorbeeld. Die zat hier veertig jaar. Meijel is dus na zeventig jaar pas toe aan de tweede burgemeester en de laatste is nog lang niet versleten".

● *Burgemeester van Meijel G. Kirkels.* Foto: JEROEN KUIT

De 62-jarige Kirkels heeft nog helemaal geen zin om te stoppen en zijn vitale persoonlijkheid wekt ook allerminst de indruk dat hij daaraan toe is.
Kirkels solliciteerde dertig jaar geleden in Meijel. Hij werkte destijds als ambtenaar op de afdeling financiën van de gemeente Beesel en had daar genoeg van, omdat hij niet 'de baas' was. Binnenlandse Zaken benoemde hem kort daarop als eerste burger in de peelgemeente en Kirkels trad in de voetsporen van zijn vader, die destijds in de gemeente Horn de scepter zwaaide. Het ambt was hem met de paplepel ingegeven. „Om burgemeester te worden hoef je maar aan drie criteria te voldoen: je moet Nederlands zijn, ouder dan 25 jaar en je mag niet gek zijn", voegt Kirkels er aan toe.

Geboren en getogen in Horn voelt Kirkels, vader van twee zonen en een dochter, zich inmiddels uitstekend thuis in Meijel. Een charmant boerendorp, vindt hij, dat op z'n minst 25 kilometer van allerlei moderne voorzieningen is verwijderd. „Door die afstand is onze gemeenschap zo hecht. Daarin voel ik me thuis. Als een Meijelnaar verhuist, dan komt hij weer terug of blijft op z'n minst actief in 't plaatselijke verenigingsleven".

Meijel is overigens de gemeente met de laagste belastingdruk in Limburg. Wellicht ontstaan door het wat conservatieve, maar blijkbaar succesvolle devies van burgemeester Kirkels: eerst sparen, dan kopen.
„In 1961 was Meijel arm. In de oorlog is hier veel verwoest en de wederopbouw kostte bergen geld. Maar juist omdat we zo arm waren, kregen we veel subsidies van de Rijksoverheid".

Vandaag de dag blaakt de balans van Meijel met de nodige reserves van gezondheid. „We kunnen regelmatig vernieuwingen doorvoeren en vaak gaat dat ook in samenwerking met plaatselijke ondernemers. Voor een opknapbeurt van de winkelstraat hebben ze laatst nog zeventig mille bijeen gebracht. Dat geeft toch blijk van een hechte gemeenschap! Waar komt zoiets nog voor?", vraagt een kleurrijke Kirkels zich hardop af.

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Hot Shots, vr t/m zo 19.30 en 21.30 uur, ma t/m do 19 en 21 uur, za zo ook 15 en 17 uur. **Rivoli:** Harley Davidson and the Marlboro man, vr t/m zo 19 en 21 uur, ma t/m do 18.30 en 20.30 uur. De Reddertjes in Kangoeroeland, za zo wo 14 uur, za zo ook 16 uur. **Maxim:** Drop dead Fred, vr t/m zo 19 en 21 uur, ma t/m do 18.30 en 20.30 uur, za zo ook 14.30 en 16.30 uur. **H5:** Ricochet, dag. 14.30 19 en 21.30 uur, za zo ook 16.45 uur. Fievel in het Wilde Westen, za zo 14 en 16 uur, wo 14 uur. Don't tell Mom the babysitter 's dead, dag. 14.15 18.45 en 21.15 uur, za zo ook 16.30 uur. Curly Sue, dag. 18.30 en 21 uur, vr ma di do ook 14 uur. The evil empire, dag. 18.30 en 21 uur, vr ma di do ook 14 uur. Bingo, za zo 14 en 16 uur, wo 14 uur. The Addams Family, dag. 14 18.30 en 21 uur, za zo ook 16 uur.

● *Het duo uit 'Harley Davidson and the Marlboro Man'*

● SCHAESBERG

Autokino: Doc Hollywood, vr zo 20.30 uur, za 20 en 22.15 uur.

● KERKRADE

Wijngrachttheater: The unbelievable truth, wo 20 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Hot shots, vr t/m zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21.15 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Drop dead Fred, vr t/m zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21.15 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Toto le Heros, dag. 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur. The Addams Family, dag. 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur. De Reddertjes in Kangoeroeland, vr t/m zo 13 14.45 en 16.30 uur, wo 14.30 uur. **Ciné-K:** Thelma and Louise, dag. 21 uur. **Cinema- Palace:** Ricochet, dag. 19 en 21.30 uur. Don't tell Mom the babysitter 's dead, dag. 18.45 en 21.30 uur, za zo ook 13.45 en 16.15 uur, wo ook 13.45 uur. Fievel in het Wilde Westen, za zo 14 en 16.15 uur, wo 14 uur. Bingo, dag. 18.30 uur, za zo wo ook 14 uur. Curly Sue, za zo 16.15 uur. The Fisher King, dag. 20.45 uur. **Lumière:** La double vie de Veronique, dag. 20 uur. An angel at my table, dag. 21 uur. Nog niet bekend, dag. 22 uur.

● GELEEN

Roxy: Don't tell Mom the babysitter 's dead, dag. 20.30 uur, zo ook 15 uur. **Studio Anders:** Ricochet, dag. 20.30 uur. De Reddertjes in Kangoeroeland, za zo wo 15 uur.

● SITTARD

Forum: Hot Shots, dag. 20.30 uur, za zo wo ook 14 uur. The Addams Family, dag. 20.30 uur. Fievel in het Wilde Westen, za zo wo 14 uur. **Filmhuis Sittard:** Sur, wo 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Curly Sue, dag. beh. wo 20.30 uur, za zo wo ook 15 uur. De Reddertjes in Kangoeroeland, za zo wo 15 uur. Dying Young, vr t/m di en do 20.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Hot Shots, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. De Reddertjes in Kangoeroeland, zo wo 14.30 uur. **Royaline:** Don't tell Mom the babysitter 's dead, dag. 20.30 uur, zo wo ook 14.30 uur, zo ook 16.30 uur. **Filmhuis Roermond:** Sur, do 20.30 uur.

in de theaters:

HEERLEN:

– **zo. 12/1:** 'Rioolvlinder', jeugdtoneel voor kinderen vanaf 8 jaar, door Theater Terra (14.30 uur).

– **di. 14/1:** Limburgs Symphonie Orkest onder leiding van Roberto Benzi, solist Theo Bruins, piano.

KERKRADE:

– **za. 11/1:** Staatsoperette Warschau met de operette 'Maske in Blau'.

– **zo. 12/1:** concert 'Ach, Bedenken Sie', met Trins Snijders.

MAASTRICHT:

– **za. 11/1:** 'Jan Rot gaat nooit uit elkaar', theaterprogramma met Jan Rot (23 uur).

– **za. 11/1 en zo. 12/1:** 'Carmen' Nederlandse Volksopera (zo om 14.30 uur).

– **ma. 13/1:** 'On The Razzle', muziektheater van Tom Stoppand gebracht door The Lamda Company.

– **wo. 15/1:** lunchconcert met Paul Komen, piano (12.30 uur).

– **wo. 15/1:** Cultureel Café, Freek de Jonge.

SITTARD:

– **za. 11/1:** Europa Circus 1992, wintercircus met topnummers uit negen landen (14.30 uur en 19 uur).

ROERMOND:

– **ma. 13/1:** kamermuziekavond met het Tale Quartet.

– **di. 14/1:** 'Maske in Blau', operette van Fred Raymond door de Staatsoperette Warschau.

– **wo. 15/1:** Limburgs Symphonie Orkest onder leiding van Roberto Benzi met de solist Theo Bruins, piano.

AKEN:

– **za. 11/1, di. 14/1 en wo. 15/1:** 'Die Affäre Rue de Lourcine', Eugène Labiche.

– **za. 11/1 en wo. 15/1:** Die verkaufte Braut, Bedrich Smetana.

– **zo. 12/1:** La Cage aux Folles, Herman/Fierstein (19.30 uur).

Tenzij anders aangegeven beginnen alle voorstellingen om 20.00 uur.

Dankbetuiging

Langs deze weg betuigen wij onze hartelijke dank aan familie, vrienden, kennissen en buurtbewoners voor de vele blijken van medeleven en belangstelling die wij mochten en nog ontvangen, na het overlijden van onze moeder

Angeline Knibbeler-Cordewener

De zeer vele brieven, bloemen en troostvolle woorden hebben ons diep geroerd.

Kinderen en kleinkinderen

Hoensbroek, januari 1992

De plechtige zeswekendienst zal plaatshebben op zondag, 12 januari 1992, om 11.00 uur in de parochiekerk van Sint Jan Evangelist te Hoensbroek.

Dankbetuiging

Voor 't betoond meeleven met de dood van mijn geliefde vrouw en onze onvergetelijke moeder zeggen we u van harte dank.
Belangstelling en aanwezigheid hoe dan ook heeft ons erg getroffen.

Familie Martin Kuipers en kinderen

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zondag 9 februari om 11.00 uur in de Remigiushuis te Schimmert.

De plechtige eerste jaardienst voor mijn echtgenoot

Hub Bruls

zal plaatshebben op woensdag 15 januari a.s. om 18.00 uur in de kapel van het bejaardentehuis Huize Louise te Brunssum.

Mevr. J. Bruls-Bonsen

Brunssum, januari 1992
Vijverlaan 5

GEASSOCIEERD PER 1.1.1992
Dr.J.M. van Baalen
Dr.F.W.C.van der Ent
Dr.A.G.M.Hoofwijk
Th.J.P.Kouwenhoven
H.J.G.Stroeken
chirurgen
Maaslandziekenhuis Sittard/Geleen
spreekuren volgens afspraak
locatie Sittard: tel.597773 locatie Geleen: tel.783362

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad
In de Cramer 37, Heerlen.

TIK TAK
LOOPLAWAAI
Doe er iets aan! De Nederlandse Stichting Geluidhinder helpt bij het vinden van een oplossing voor alle vormen van lawaai in en om huis. NSG, Postbus 381, 2600 AJ Delft. NSG

Collaris: uitleg nieuwe verkeersregels te laat gestart

'Rijk heeft gefaald in voorlichtingscampagne'

DOOR HANS ROOIJAKKERS

HEERLEN - Al jaren liep Nederland achter met de uitvoering van het internationale verdrag over uniforme verkeerstekens en -regels.

Bij de inhaaloperatie werd van de nood meteen een deugd gemaakt. Er kwamen meteen nieuwe borden, herkenbaarder, leesbaarder en ontdaan van alle franje. Geen overstekende voetgangers meer met een hoedje op of een rokje aan, maar strak en duidelijk omlijnd.

Op 1 november van het vorig jaar werden 63 verschillende ver-

„De voorlichting op de televisie via Postbus 51 en de spotjes tussen de reclameboodschappen door zijn aardig, maar onvoldoende. Er wordt te weinig informatie gegeven. En, spijtig dat ik het moet constateren, een complete folder ben ik nog niet tegengekomen. Toevallig heb ik een vrij goede brochure in handen gekregen. De folder kost fl 1,50 maar is alleen bij de uitgever verkrijgbaar."

Verbaasd

Sinds de invoering van de nieuwe verkeersborden en -regels heeft Collaris (45) tientallen voorlichtingsbijeenkomsten en

ontmoeting op zaterdag

keersborden vernieuwd, aangepast of gewijzigd. Bovendien werden zo'n 250 verkeersregels in een klap vervangen door één bepaling: het mag, mits de handeling maar geen gevaar of hinder oplevert voor het verkeer.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat kreeg de niet geringe taak de ruim 14 miljoen Nederlanders te informeren over de nieuwe verkeersregels en -tekens.

„In die opzet heeft het Rijk gefaald. De voorlichtingscampagne is te laat van start gegaan."

Een boude uitspraak van Bèr Collaris, werkzaam op de afdeling verkeersvoorlichting bij de gemeentepolitie in Heerlen.

lezingen verzorgd voor scholen, studiegroepen en verenigingen. „Ik verbaas me telkens weer: 'Vanaf nu mag ik door rood licht lopen, fietsen of rijden' is een veelgehoorde opmerking. Fout, dik fout! Rood licht betekent stoppen."

„Een uitzondering is het gele knipperlicht. Dan mag men oversteken indien er geen verkeer op de weg is. Veel mensen vergeten dat het doorgaand verkeer in dat geval weldegelijk 'groen' heeft. In de directe nabijheid van zo'n knipperlicht is een drukknop op een paal bevestigd. Die knop indrukken en wachten op het groene oversteeklicht. En niet anders!"

Slechts een in één geval kun je probleemloos rechtsaf slaan. „Voetgangers en brom(fietsers) moeten letten op een nieuw, rechthoekig bord dat onder een verkeerslicht is bevestigd met de tekst: 'Rechtsaf voor brom-(fietsers) vrij.'"

Informatie

Het verstrekken van informatie aan de Heerlense burgers vormt volgens Collaris een positieve uitzondering ten aanzien van de gemiddelde, landelijke voorlichting door de gemeenten.

„Twee weken geleden werd ik nog benaderd door een collega uit Maastricht. Die complimenteerde Heerlen over de aanpak en zei dat de voorlichting in Maastricht slechts op een laag pitje stond."

Komende maandag is in de Heerlense schouwburg de laatste voorlichtingsbijeenkomst over de nieuwe verkeersregels en -borden. In de zaal zitten achthonderd mensen. Dat aantal lijkt gigantisch, maar is het niet.

Interesse

„De interesse was - op de leeftijdscategorie 60 jaar en ouder na - minder dan gehoopt. Gemeente en politie hebben moeten leuren om die achthonderd kaarten aan de man of de vrouw te brengen," aldus Bèr Collaris.

„Uiteraard heeft de gemeente

● Bèr Collaris toont een drietal nieuwe verkeersborden. Op de achtergrond de oude borden, die Heerlen inmiddels heeft verzameld en gaat vervangen. Foto: FRANS RADE

een taak qua voorlichting, maar de bereidheid moet van twee kanten komen. De burger moet geen afwachtende houding aannemen, maar mag best zelf het initiatief nemen. De gemeente Heerlen heeft vijfduizend folders ter beschikking over de voornaamste wijzigingen. Blijft echter overeind dat het Rijk deels heeft gefaald. Er kwam te weinig informatie van bovenaf."

Popelen

Collaris zit te popelen op zijn stoel. Hij wil zo graag nog een aantal belangrijke zaken 'in de krant' hebben.

„De gemeenten hebben tot de eeuwwisseling de tijd om de oude verkeersborden te vervangen. Tot het jaar 2000 houden de oude verkeersborden echter hun geldigheid."

Haaietanden

Een voorname wijziging is er ook ten aanzien van de zogenaamde haaietanden. De witte driehoeken op het wegdek hebben nu een afzonderlijke werking en hoeven niet vergezeld te gaan van een verkeersbord. „De bestuurder die de haaietanden voor zich ziet, moet nu in elk geval voorrang verlenen aan de kruisende bestuurder op de rijbaan," doceert de Heerlense verkeersagent.

Collaris toont zich ook ontevreden over de voorlichting op scholen aan 12- tot 18-jarigen.

„Die leeftijdsgroep komt in een leemte terecht. Eenvoudigweg omdat er geen ruimte in het lesrooster kan worden vrijgemaakt voor verkeerseducatie. Een zaak waar de schooldirecties te licht

over denken. Er is geschikt lesmateriaal aanwezig. Probleem bij een aantal scholen is dat de financiën ontbreken."

Waar kunnen de mensen terecht die tot dusver niet hebben gereageerd, maar alsnog tot de ontdekking komen dat hun 'oude' kennis ontoereikend blijkt te zijn?

Lezingen

Collaris: „Heerlen heeft als een van de weinige gemeenten in Nederland een verkeerscoördinator in dienst. Zij wijst mensen die informatie willen graag de weg. Zelf ben ik druk bezig met lezingen op scholen, de organisatie van voorlichtingsbijeenkomsten en de zorg over 600 verkeersbrigadiers op 37 verschillende posten..."

Agenda

● *We kwamen gisteren in deze kolom tot de conclusie dat sportliefhebbers dit jaar in het weekeinde van 6 en 7 september op vakantie kunnen. Met alle sportactiviteiten op tv (Olympische Spelen (winter en zomer), Tour de France, EK-voetbal, Wimbledon, schaatskampioenschappen etc.) blijft alleen dat weekend nog over......zo dachten wij. Want we kregen gisteren een telefoontje van een van onze lezers met de melding: 'blijf dan ook maar thuis voor de buis zitten want dan zijn de Para-lympics'. Nieuwe conclusie: dit jaar geen vakantie.*

Telefoon

● *Telefoonnummers zijn ondingen, vooral als ze ook nog afgedrukt worden in de krant. Er hoeft maar één cijfertje verkeerd te staan en je krijgt in plaats van je vrouw, de bakker aan de lijn. En dat is toch een heel verschil, nietwaar? Wij presenteerden U gisteren een telefoonnummer in Voerendaal (van troubadour Peter Palmen) bestaande uit slechts vijf cijfers. En dat klopt niet, want al geruime tijd heeft Voerendaal er evenals zovele andere plaatsen in de regio, er zes. Het goede nummer is 750351. En dat vergeten we niet meer.*

Ridders

● *Toen ze op tv verschenen, leek het allemaal nog erg ver weg, maar opeens staan ze bij ons om de hoek op het podium. We hebben het over de London Knights, ofwel de Engelse ridders van de blanke sabel. Zonder veel blikken of blozen gaan zij voor grote groepen lieden en een aanzienlijke betaling geheel vrijwillig uit de kleren. Vrijdag 17 januari zijn ze te zien in de Peppermill in Heerlen. Dames uit de omgeving zullen het mannelijke 'natuurschoon' in levende lijve kunnen aanschouwen als ze er tenminste 15,50 of 17 gulden (het verschil zit 'm in de voorverkoop) voor over hebben.*

Ridders (2)

● *Heren die de 'knights' willen zien (en die zijn er) komen bedrogen uit. Zij mogen niet naar binnen. Daarmee overtreedt de Peppermill dus schromelijk de Grondwet, want daarin staat vrij prominent dat dit soort discriminatie niet mag. Maar ja, we vragen ons af of zoiets serieus als de Grondwet wel gehanteerd moet worden in dit soort gevallen. We denken niet dat de portier te vermurwen zal zijn als een man met de Grondwet in de hand op vrijdagavond toegang eist tot de discotheek. Nee, dat is niet voor de hand liggend......*

Kopperdag

● *In het handboekbind-atelier van Bert Weijermars in Eys wordt maandag vanaf vier uur een 'kopperdag' gehouden. Dat is een eeuwenoude traditie, een soort feestdag voor alle gilden, dus ook voor het boekbinders gilde en gezellen.*

Kopperdag (2)

● *Het feest van 'kopperdag' dateert al van voor de uitvinding van de boekdrukkunst. Toch zijn het vooral de drukkers die het feest vieren. Men ging daarbij langs de huizen om de beste wensen voor het nieuwe jaar aan te bieden. Daarbij werden plaatjes of prenten uitgedeeld waarvan de drukkers natuurlijk iets moois hadden gemaakt. Dat moois was de 'kopperprent' en die verdiende fooi op die meestal weer werd omgezet in drank. In het atelier van Bert Weijermars heeft 'koppermaandag' vooral de functie van open dag, waarbij de traditionele, ambachtelijke, manier van het maken van marmerenpapier centraal staat.*

Erepenning

● *Pater Stefan de Smet, de 'wandelpater' van het Limburgs Dagblad, werd in 1966 uitgenodigd voor een vergadering van de Zonnebloem-afdeling in zijn woonplaats Partij-Wittem. Tijdens die vergadering werd De Smet benoemd tot voorzitter en dat is hij tot op de dag van vandaag gebleven. Al vijfentwintig jaar lang. En dat is bijzonder, vond ook de Nationale Vereniging de Zonnebloem, die hem onderscheidde met de erepenning van De Zonnebloem en de daarbij behorende oorkonde. De jubilaris zelf speelde de lof door naar de trouwe medewerkers van de eigen afdeling. En dat tekent de mens De Smet.*

per persoon

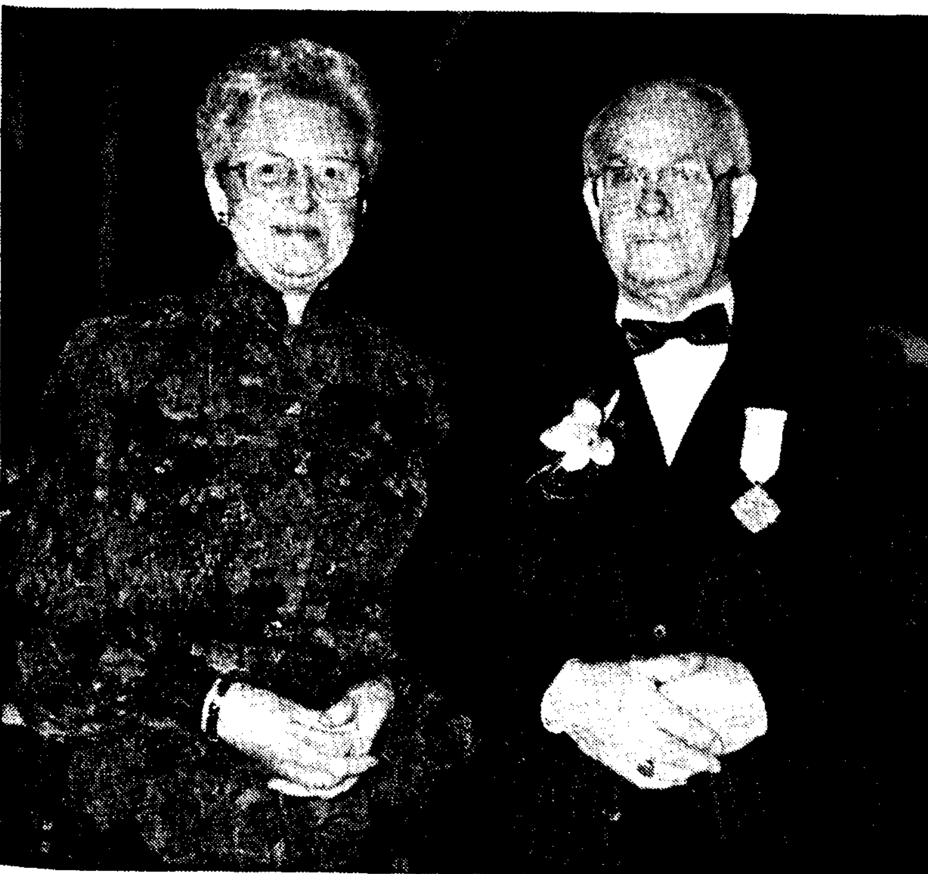
● *Ridder Cor Schols* Foto: FRANS RADE

Ridderorde Cor Schols

HEERLEN - Cor Schols uit Munstergeleen werd gisteren benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Van Zeil reikte hem in de Heerlense Stadsschouwburg de versierselen van deze koninklijke onderscheiding uit.

Cor Schols was tot gisteren voorzitter van de directie Nelissen Van Egteren Bouwgroep BV, vestiging Heerlen. Hij begon zijn loopbaan in 1957 bij het aannemingsbedrijf Foeckert in Heerlen, dat later een volle dochter werd van DSM, evenals Van Egteren Bouwnijverheid BV uit Enschede.

Nadat DSM de hele bouwgroep verkocht aan het Amstelland Concern ontstond de geïntegreerde groep Nellisen Van Egteren Bouwgroep BV Heerlen, waarbij Cor Schols het voorzittersschap vervulde van de uit drie leden bestaande directie.

● *Jozef Habets onderscheidden met de Pro Ecclesia.* Foto: FRANS RADE

Pro Ecclesia Jozef Habets

HEERLEN - Jozef Habets uit Welten ontving gistermiddag tijdens een eucharistieviering in de Martinuskerk de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia. Habets is 50 jaar lid van het kerkelijk zangkoor St.-Jozef. De 72-jarige Heerlenaar is ook al dertig jaar als koster verbonden aan de parochiekerk in Welten. Verder richtte Habets 15 jaar geleden het Martinus-dameskerkkoor op, waarvan hij tevens dirigent is. Na afloop van de mis kreeg Jozef Habets een receptie aangeboden in restaurant 'In Gen Thun'.

Deel collectie gaat naar bibliotheek

Fonotheek Kerkrade sluit op 1 februari

Van onze verslaggever

KERKRADE - De fonotheek in Kerkrade gaat met ingang van volgende maand dicht. Een deel van de cd-collectie verhuist naar de bibliotheek.

De gemeente heeft besloten geen subsidie meer te geven aan de muziekuitleen. Deze maatregel levert Kerkrade een besparing van ruim 134 duizend gulden op. Door de sluiting verliezen de fonothecaris en een part-timer hun baan.

De sluiting van de fonotheek aan de Markt in Kerkrade komt niet onverwacht. Al eerder werd deze afdeling van de Openbare Bibliotheek getroffen door bezuinigingen. Aanvankelijk werd zelfs verwacht dat de muziekuitleen al in 1991 zijn deur zou sluiten.

Het aantal leden bedroeg in 1990 duizend. Enkele jaren eerder kwamen nog 1500 mensen regelmatig geluidsdragers lenen. Directrice Gabby Vijgen zegt dat deze dalende tendens voor de gemeente de reden geweest om de bezuiniging door te voeren.

Vakkennis

Drieduizend van de ruim vijfduizend cd's komen terecht in een hoekje van de Openbare Bibliotheek. „We willen een brede collectie houden, die niet aan actualiteit onderhevig is. Maar het uitlenen zal zonder de nodige vakkennis gebeuren," aldus de directrice. De muziekgenres die in Kerkrade te leen blijven zijn volgens Vijgen klassiek, jazz, volksmuziek en niet-actuele popmuziek.

Op verzoek van de fonothecaris is onderzocht of het mogelijk was de fonotheek te privatiseren. Op veel plaatsen in Nederland is een particuliere muziekuitleen mogelijk. Vijgen laat weten dat een dergelijke opzet in Kerkrade financieel niet haalbaar was.

De duizenden geluidsdragers die niet worden meegenomen naar de bibliotheek zullen in februari aan het publiek worden verkocht, evenals het meubilair en de geluidsinstallaties.

Fikse bezuinigingen onvermijdelijk

Toekomstbeeld van SWL somber

Van onze verslaggever

LANDGRAAF - De Stichting Welzijnswerk Landgraaf (SWL) zal dit jaar duidelijk moeten maken waarom welke taken door het welzijnswerk gedaan moeten worden.

Dat was de boodschap van wethouder Theì Gybels op de nieuwjaarsreceptie van de nieuwe SWL, voortgekomen uit de al bestaande stichting en de Stichting Welzijnswerk Ouderen.

„Door het schrappen van de PNL-subsidies komen we volgend jaar in een penibele financiële situatie. Daarin dient de vraag naar de rechtvaardiging van uw werk nadrukkelijk te worden gesteld", aldus de wethouder.

Met de drie ton extra die de gemeenteraad waarschijnlijk eind deze maand ter beschikking stelt, kan de (SWL) dit jaar nog naar behoren blijven functioneren, betoogde SWL-voorzitter Jules Haagh in zijn nieuwjaarsrede. Volgend jaar moet de SWL echter vier ton bezuinigen, nog afgezien van de PNL-subsidies, die na 1 januari 1993 verdwijnen.

● Theì Gybels: ...*somber toekomstbeeld*...

In een toelichting zei Haagh dat een deel van de bezuinigingen gehaald doordat de SWL op grotere schaal kan gaan opereren. „Sinds 1 januari zijn we gefuseerd met het welzijnswerk voor ouderen. Dat levert op het terrein van beheer en administratie besparingen op."

Contractmanagement kan voorts nieuwe inkomsten opleveren. Haagh: „Als bijvoorbeeld een woningvereniging onze hulp inroept, zullen ze daarvoor moeten gaan betalen."

De SWL ontkomt echter niet aan draconische maatregelen. Haagh: „We zullen knopen moeten doorhakken. De kaasschaaf, kleine bezuinigingen hier en daar, werkt niet meer." De besprekingen in het SWL-bestuur daarover gaan volgens Haagh binnenkort van start. „In de loop van dit jaar zullen we de gemeente een voorstel doen over de manier waarop we de bezuinging willen realiseren."

CDA Onderbanken presenteert Deelplan afval

Burger betaalt per vuilniszak

Van onze correspondent

ONDERBANKEN - Een prijsheffing per hoeveel aangeboden afval is de enige oplossing om de berg afval op korte termijn binnen de gemeentegrenzen te verminderen.

Dit stelt het CDA in haar 'Deelplan afval' dat onlangs aan het college van b en w in Onderbanken werd aangeboden.

Het CDA gebruikt het beleid van de gemeente Beesel als leidraad. Daar is de prijs van een verplichte vuilniszak vertienvoudigd en het resultaat bleek opzienbarend. Het aanbod aan vuilnis zakte wekelijks van 75 duizend kilo naar dertigduizend.

In Onderbanken willen de CDA'ers echter niet zover gaan. Hen staat voor ogen om een klein deel van het heffingssysteem te laten bestaan uit een vast bedrag en de rest te laten afhangen van de hoeveel aangeboden afval. Vrij vertaald: hoe meer vuilniszakken, hoe dieper de burger in de geldbuidel zal moeten tasten.

„Het is de bedoeling dat de twee of drie zakken die een gezin nu per week aanbiedt in de toekomst er maar één wordt", zegt de voorzitter van de CDA-milieucommissie, D. Cremers.

„Wij denken aan een heffing van ongeveer drie kwartjes per zak met een kleine vaste heffing voor ander vuilnis zoals recycle-bare stoffen en chemisch afval. Ons systeem beoogt niet meer dan een prikkel te zijn voor de burger om bijvoorbeeld bewuster in te kopen en eens te gaan denken aan een composthoop."

Met het 'prikkelsysteem' hoopt het CDA de inwoners ook een beetje voor te bereiden op de toekomst. Want er zijn plannen in Onderbanken om minicontainers aan te schaffen. Dat moeten geavanceerde afvalbakken worden met een chip, waarmee aan de vuilniswagen electronisch het gewicht wordt geregistreerd.

Burgers in Onderbanken zullen het komende jaar 110 gulden aan afvalstoffenheffing kwijt zijn. Uitgaande van de CDA-denkbeelden kan het nieuwe systeem een interessante besparing opleveren voor de belastingbetaler.

(Huis)dieren

Kennel Woolyball's heeft momenteel prachtige BOB-TAILPUPS te k. met stamboom. Inl. A. Lamers. Tel. 045-314173.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Opleidingen

Dansen

leer je pas goed bij

Danscentrum Weisscher

F.D.O. -gediplomeerd
Lid van F.D.O., N.B.D., B.U.L.D.O., N.R.R.A., N.A.D.B.
Wij starten half januari in

Geleen, Sittard, Nuth, Treebeek, Brunssum

met cursussen in:
stijldansen, rock 'n roll, disco.
Ook 40plus (gehuwde) parencursus stijldansen.

Onthoudnummer: 04493-4343

Nu ook bij ons de allernieuwste danstrend

SOCA, HIP HOP, TAGO-MAGO en WHITE EMOTION

Spaanse les
v. beginners, gevorderden en conversatie. In groepjes of individueel, 045-418971.

duiken is plezier
je word wel nat, maar het loont zich. Leer nu duiken voor de vacantie.
INFO Adventure Lifestyle.
Tel. 045-243460.

ANWB en Bovag erk. Verkeersschool WISCHMANN & Zn voor al Uw rijbewijzen, motor, auto, vrachtauto, bus trekker en oplegger, auto en vrachtauto met aanhangwagen, opleiding voor alle chauffeursdiploma's. 045-321721 Landgraaf 8 en 10 daagse opleiding voor personenauto ook mogelijk. Start avondcursus chauffeursdiploma 6-2-'92.

Lessen ENGELS, Frans, Duits en Nederlands info tel 045-464733.

Rijles

Uw RIJBEWIJS op Saba in 8 dagen via autorijschool De Antillen. Inl. 04750-32428. Niet geslaagd geld terug. Vr. naar onze voorwaarden.

ROCK & ROLL Club Geleen start zon. 19 jan. weer met cursussen Rock & Roll en Boogie Woogie. Inschr. kan op zon. 12 jan. tussen 15.00 en 17.00 u. in Sportcomplex Medi Sport Norbertijnenstr. tussen de nrs. 81-83 te Geleen. Voor inl. 046-741790.

Bovag erk. verkeersschool Th. van Bentum voor motor, auto, vrachtauto en aanhangwagen, opleiding voor chauffeursdiploma C.C.V.-B ook 2, 3, 6, 9-weekse rij-opl. voor personenauto. Tel. 045-217487, Hoensbroek.

Gedipl. LERAAR heeft nog tijd over v. keyboard-, orgel- en accordeonlessen aan huis. Info. 045-210881.

S.D.L. biedt u aan: RIJBEWIJS A-B-C of D binnen 8 dagen op de Ned. Antillen, vanaf ƒ 3.500,- all in, garanties mog. Tel. 010-4626668 of 4666535.

Huwelijksbureaus

• 1992 is... samen gezelliger

Stichting Date brengt u met elkaar in kontakt. Heel snel, als u wilt. Onze regio-medewerkster vertelt u graag meer over onze relatiekring van circa 6.000 partnerzoekers (m/v)
Maastricht e.o. mevr. Corsius: 043-640170.
Heerlen e.o. mevr. Willemse: 045-215481.
Roermond, mevr. Cremer: 04750-10554.
Weert, mevr. Janssen: 04950-36337.

Stichting Date

Niet zonder reden Nederlands grootste relatieburo.
Erkend door de Raad van Toezicht v.h. Min. van WVC.

Adviesburo voor Huwelijks- en Relatiebemiddeling

Together

Nu de Raad van Toezicht haar werkzaamheden heeft gestaakt willen wij er met nadruk op wijzen dat door ons nog steeds volgens de richtlijnen en wensen van de RvT gewerkt wordt. Met andere woorden; correct en klantgericht. Door persoonlijke bemiddeling, op onze kontaktavonden en tijdens reisjes zijn het afgelopen jaar een groot deel van onze kliënten geslaagd in het vinden van hun levenspartner. Sluit U aan bij het buro waar de mensen nog tellen!Voor meer informatie belt U gewoon eens vrijblijvend met de consulent(e) in Uw regio. Mw. Becks 043-633719, Mw. Freichmann 046-379825 of het hoofdkantoor Dhr/Mw Rutten 045-324466. Postbus 31058, 6370 AB, Landgraaf.

Liefde op het eerste gezicht

Komt vaker voor dan je denkt.
STICHTING MENS EN RELATIE
slagingspercentage 70%. Meer weten?
Bel: Heerlen e.o.: 045-726539 Mevr. Luchtman.
Roermond e.o.: 04750-15534 Mevr. Nabarro.
of stuur de bon naar: Postbus 525, 6040 AM Roermond of Postbus 5050, 6401 GB Heerlen.
BON VOOR GRATIS BROCHURE
Naam:..m/v
Adres:..
Woonplaats:..
Telefoon:..
MENS EN RELATIE
Persoonlijke bemiddeling: zorgvuldig en effectief.
LIMBURGS GROOTSTE BUREAU.

Limburgs grootste Bureau.

Huwelijk/Kennismaking

Homo/lesbisch... en op zoek naar een relatie:

Idemdito

Stg. Alternatieve Relatie-vorming, Lange Geer 44, Delft, 015-136631. Erkend door Raad van Toezicht.

Aids infolijn

Bel gratis

06-0.22.22.20

Maand. t/m vrijd.
van 14.00 tot 22.00 uur.

MYRA bemiddelingsburo, veel Poolse dames hebben net als u een eenzame Kerst en Nieuwjaar gehad. Wij hebben meer dan 100 dames in alle leeftijden ingeschreven die net als u op zoek zijn naar een serieuse partner enkele v.b. zijn. Anna 27 jr., sportief en ondernemend, geen kinderen. Grazijna 32 heeft geen kinderen. Maria 41 is huiselijk, vrolijk en zonder kinderen. Teresa 53 zij is gezellig en zonder kinderen. Heeft u interesse bel dan geheel vrijblijvend 045-229 448. Wij zijn officieel ingeschreven.

Griek, 50 jr. goed uitziend zkt. vrouw om te TROUWEN lk ben financ. onafhankelijk 09-40.216115885

Man, 37 jaar, zoekt een spontane VROUW om samen een fijne relatie op te bouwen. Trefwoorden oa. gevoelig, romantiek, uitwaaien, cultuur. Br.o.nr. B-0157, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Repr. alleenst. dame (wed.) zoekt repr. HEER 73-76 jr. om gezellig samen te komen, in overleg. Br.o.nr. B-0157, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Man, 68 jr. met auto z.k.m. eenv. VROUW. Br.o.nr. B-0159 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Interesse in deelname aan een PRAATGROEP voor homosexuele en lesbische jongeren? Neem snel kontakt op met het COC Heerlen. Tel. 045-717387

Jonge meid Lesb. zoekt dito VRIENDIN. Br.o.nr. B-0166 Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Alleenst. vrouw zkt. VRIENDIN plm. 60 jr. uit Landgraaf om samen leuke dingen te ondernemen. Beri i.b.v. auto. Br.o.nr. B-0167, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Vrouw 32 jr. met kind 11 jr. zkt. leuke VRIENDIN rond dezelfde leeftijd om overdag gezellige dingen te ondernemen, niet lesb. Liefst omg Hrl. Br.o.nr. B-0170, LD, Postbus 2610, 6401 DC Hrl.

Vr. (70 jr) zoekt VRIENDIN (niet lesb.) om samen gezellige dingen te ondernemen (wandelen, winkelen enz.). Br.o.nr. B-0171, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Iedere zaterdag en zondag gezellige dans- en contactavond voor boven de 30 jaar in de kelderbar LA CHALET in Treebeek. DJ Richard, zaal open 20.00 uur. Iedere donderdag alleenstaandenbal. Chalet Treebeek, Komeetstr. 25a. 045-211375.

J.vrouw m. 2 kind. z.k. met eerl. en ser. man of wedn. slank type, lft. 38 tot 42 jr. en in bez. van auto, af en toe uitgaan. Br.o.nr. B-0174, LD Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

ALLEENSTAANDEN, Werkgroep 't Guliks-Hoes, Hoek Agricolastraat-Ophoven 1, Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verplicht. Inl. 046-747962.

WEDUWE 55 jr., ongeb. en onafh., verzorgd uiterlijk, zoekt (niet graag) op deze manier een nette heer 50-60 jr., om een eerlijke relatie op te bouwen en de eenzaamheid op te lossen. Br. m. foto o. erew. ret. o. nr. B-0176 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

WEDUWNAAR zond. kind., 59 jr. zkt. lieve, spontane eigen huis en auto zkt. ser. kennism. met vrouw of weduwe 55-60 jr. Br.m.tel. nr. o.nr. B-0184 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

ANITA M. uit Simpelveld kun je nog eens contact opnemen. Ik was 1-1-'92 op vakantie. John 046-512183.

Vlotte vent (hom.) zoekt leuke vriend vanaf 40 jr. uit cultuurgevoelig milieu. Wie weet wat er komt! Reacties: J.F. Postbus 136, 6300 AC Valkenburg.

Samen lief en leed delen! Nette vrouw middelb. lft. zkt leuke sport. PARTNER 55--60 jr. Br.o. nr. B-0014 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Hrln

Man 38 jr. zachtmoedig, goed alg. ontw. zoekt vriendin, repr. levens-gezellin, evt. kind.(eren) welkom. Br. o.nr. B-0181 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Societeit Heerlen v. alleenstaanden, zaterdag CONTACTAVOND met D.J. Skippy in café St. Berb, St. Barbarastr. 115 Palemig-Hrl

Mod. jeugd., slanke vr., beg. 50, goed mil., zkt. dito VRIEND Br.o.nr B-0183 L.D Postb. 2610, 6401 DC Hrln.

Gehuwde vrouw, 38 jr. zoekt BI-VROUW. Afstand geen bezwaar. Brieven aan: Postbus 2646, 6201 KA Maastricht.

J.vrouw 36 jr. zkt. op vriendschappelijke basis 'n MAN tot 42 jr., goed nivo. Heb zelf 2 kind. van 18 en 12 jr. Huisdkleur onbelangrijk. Liefst met foto maar niet noodz, Br.o.nr. B-0172, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Bel de Vakman

HATÉ Verwarming 045-463441, onderhoud, reparatie, installatie. Ook ontkalken van geisers en boilers, 24 uur service

Bestaande PARKETVLOEREN: schuren, borstelen en verzegelen. Gratis prijsopgave. Tel. 045-740335.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Ubach over Worms. Tel. 045-325793, b.g.g. 045-311334. Tevens ZINKWERK en kunststof ramen. Gratis offerte

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor Uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte. 045-323178.

Voor al uw tuin- en SIERBESTRATINGS-werkzaamheden, tevens ontwerp aanleg. Bel vrijbl. 045-726366.

STOELMATTERIJ vern. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

Voor al uw SANITAIR, gas, water, c.v., badkamers. Ook aanleg. Tel. 045-441211

Ervaren AUTOMONTEUR biedt zich aan voor allerlei reparaties aan uw auto. Tel. 045-465623.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massage-ped.- stoelen, beursmod. Tel. 04923-62939 of 66561.

NIEUW! In Brunssum schoonheidssalon Kathy, wij werken uitsluitend met producten van L'Oréal Plénitude. Tel. 045-274526.

Baby en Kleuter

Te k. SPORTWAGEN Teutonia. Tel. 045-325101.

Mode Totaal

Te k. ETALAGEPOP plm. 8 jr. oud. Tel. 045-716519.

Te k. BRUIDSJURK mt. 40. Tel. 045-275018/253210.

Te k. witte BRUIDSJURK met sleep en toebehoor. Tel. 046-515346.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groenseykerstraat 41B. Tel. 046-747446.
Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Rotan Rentenaar

Ten Esschen 26, Heerlen bij tennishal

Opruiming

Rotan - Manou - Pitriet Meubelen
Korting tot 50% in de speciaalzaak

KWALITEITSKEUKENS, topkwaliteit voor een normale prijs. R/J Handelsonderneming, Stationstr. 294, Nuth. Tel. 045-242602.

Te k. antieke Mechelse KAST, vaste pr. ƒ 2.000,-. Tel. 04498-56534.

Voor alle 2e hands MEUBELS ook antiek (veel keus) Kouvenderstr. 208, H'broek

Te koop ant. PORCELEINKAST ƒ 750,-; hout/kolenkachel ƒ 175,-. Tel. 045-3968.

Wegens omstandigh. te k. INBOEDEL plus aanbouwkeuken en renflets. Tel. 045-230658 na 15.00 uur.

Te k. vol eiken EETHOEK met 6 stoelen en vol eiken salontafel, pr.n.o.t.k. September 1944 str. 115, Heerlen. Tel. 045-423338.

Te koop klassiek leren BANKSTEL, zo goed als nieuw. Tel. 045-255357.

Te k. eiken BANKSTEL 3-1-1 en eiken kast (2 jr. oud). Tel. 045-229508.

Te k. 2 leren FAUTEUILS; tv kast en 2 leren 2-zitters; Tel. 045-751067

Te k. HOUTSNIJWERK uit Indonesië. Tel. 045-721352

Te k. electr. FORNUIS, bedden, tafels, stoelen, kasten enz. Tussen 10 en 16 uur: Schaesbergerweg 123, Heerlen Tel. 045-721052.

Te k. antiek dessert/SALONKASTJE, ƒ 750,-. Tel. 045-244502.

60 Teak houten STOELEN, met armleuning en bekleed, p.st. ƒ 10,-. Tel. na 18.00 uur: 045-719532.

Te k. witte HOEKKEUKEN met apparatuur, 3.60x2.10, t.e.a.b. Tel. 045-310092.

Te k. eiken KAST 4-drs. en 40-er jaren slaapkamer. Tel. 045-250262 na 18.00 uur.

Te koop eiken BANKSTEL, 3-2-1, z.g.st. Tel. 045-210614.

Te k. massief blank eiken BOERENKAST; bar/wandmeubel; TV/audiomeubel; tafel drsn. 130 cm en stoelen. Hanewei 3, Schin op Geul. 04459-1950, na 18. U.

Te k. BANKSTEL 2-1½ zits, pastelkl., z.a.g.nw.; Mechelse eethoek; 2-drs. eiken kleerkast; 2-drs. eiken vitrinekast. Tel. 045-2181.

Te k. i.v.m. sterfgeval INBOEDEL met o.a. wandkast eeth., bankst. enz. Inl. 045-352848.

Zonnebanken/Zonnehemels

Zonnehemels

Enorme sortering zonnehemels en banken vindt u bij van Uden Expert.
Riho zonnehemel 10 lampen, 1.80 mtr. lamplengte met statief nu ƒ 998,-. Hoofdstr. 12, Hoensbroek. 045-212655.

Computers

Te k. C64 plus disk, drive en FCIII, prijs ƒ 450,-. Tel. 045-417356.

Te koop PRINTERS voor C64. ƒ 75,- en ƒ 150,-. Tel. 045-231550.

Te k. COMMODORE PC 10, 3,5 3m 5,25 disk drive, monochroom monitor, vr.pr. ƒ 1000,-. Tel. 045-420325.

SEGA Game-Gear portable handcomputer en toebeh. Tel. 045-716440.

Te k. ATARI 260 ST met monitor en 2 dubb. zijdige drives, pr. ƒ 550,-. Tel. 045-258210.

Te koop COMMODORE PC 20 III, 2 FD, HD en Hercules monitor, pr.n.o.t.k. Tel. 04451-1353.

AT-286, 20 Mb H.D. 1 Mb int VGA-krt. plus VGA P/W mon 5¼ drive. 043-614498.

Huish. artikelen

TRADERS Maastricht, Curiosa; gipsen beelden; antiek; ijskasten; bankstellen, kortom alles voor uw huis perfect in te richten. En dat tegen lage prijzen. Elke dag nieuwe aanvoer. Bezorging mog. Heggenstr. 16, Maastricht (zijstr. S' Amorsplein. Tel. 043-210830.

IJSKAST ƒ 95,-, wasdr. ƒ 150,-, wasaut. ƒ 175,-, diepvr. ƒ 150,- 045-725595.

Te k. Zanker WASCOMBINATIE, 1½ jr., z.g.a.n., ƒ 700,-. Tel. 045-728670

Te koop witte Turbo-Quatro OVEN annex gasfornuis, merk Pelgrim./ Mogelijkh.: normale oven, heteluchtoven, ontdooien, vlak- en rondomgrilleren en electronisch programmeren. Vr.pr. ƒ 1.000,-. 046-372743 na 18.00 uur.

Te k. Grünbeck WATERONTHARDER. Vr.pr. ƒ 500,-. Tel. 04459-1714.

WOONKAMERLAMP eiken met smeedijzer; nw grenen bankstel 2-zits; massief grenen bureau; eiken bankstel 3-1-zits (2 jr. geleden nieuw overtrokken). Tel. 045-444607.

TV/Video

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten

koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL SITTARD EN MAASTRICHT

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer, Elke dag superlage aanbiedingen

OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Grundig Kleuren TV

P50-450, stereo, teletekst, afstandsbediening
geen ƒ 1.498,- of ƒ 1.298,- maar

ƒ 998,-

Aristona Videorecorder

met LCD-afstandsbediening
geen ƒ 998,- of ƒ 798,- maar

ƒ 578,-

Akai Midi set

Digitaal, 2x50 Watt, afstandsbediening, dubbeldeck
geen ƒ 1.298,- of ƒ 1.198,- maar

ƒ 498,-

Akai compact disc speler

CD 26, programmeerbaar, met afstandsbediening
geen ƒ 598,- of ƒ 398,- maar

ƒ 198,-

WITTE HAL

Sittard

Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg. 046-518162

Maastricht

Scharnerweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162
Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen

AFSTANDSBEDIENINGEN voor uw TV ƒ 85,-. E en E Electronica. 045-231340.

KLEUREN-TV'S, zeer grote sortering v.a. ƒ 125,-. Ook recente tv's met teletekst en stereo. Reeds 25 jr. tv-occasioncentrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen. Tel. 045-724760.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 65,-. Nieuwe KTV's v.a. ƒ 298,-, betaling v.a. ƒ 25,- p.mnd. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

VIDEO'S gevr., defect geen bezwaar. 04406-12875.

Kleuren TV's 8-12 kan. v.a. ƒ 75,-. Afst.bed. v.a. ƒ 125,- oa. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. 045-213432.

Kachels/Verwarming

Barbas inbouw-openhaarden

kachels - inzethaarden
Jac Köhlen
Rijksweg N 104 Sittard (bij ziekenhuis)
046-513228-514862.

KACHELS, 20 tot 25% korting, gratis geplaatst. De Kachelsmid, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Brabantse KACHEL als nw., ƒ 895,-; fornuis 1950, m. werk, ƒ 350,-. 045-244947.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Te k. POTKACHEL. Te bevr. tel. 045-454556.

Muziek

Nieuw! Yamaha orgels keyboards en electronische piano's!

Door de komst van de nieuwste modellen orgels, keyboards en electronische piano's, div. overige modellen met 10%-30% korting.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227.
Maandag t/m zaterdag open; donderdag koopavond.

Zaate Hermeniekes opgelet!

Trompetten v.a. 100,-. Trombones v.a. 150,-
Tuba's v.a. 400,-, Trommen v.a. 50,-. Verder een enorm aanbod in nieuwe instrumenten in alle prijsklassen.
Belt U voor informatie: Adams Thorn 04756-1324.

Super Aanbieding

uit onze midi-afdeling

Roland JX1 Synthesizer

van ƒ 1.860,- voor ƒ 999,-

KOOP BIJ DE MAN, DIE HET OOK BEDIENEN KAN!

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045/214253 HOENSBROEK

Donderdag koopavond

MARSHALL gitaarversterkers 50 Watt ƒ 500,- tel. 046-756081 na 18.u

YAMAHA Clavinova. De beste prijzen van Nederland Bel van Urk Rotterdam 010-4363500.

Te k. dig. ORGEL Yamaha MC 200, nw.pr. ƒ 4.995,- vr. pr. ƒ 1.800,-. 045-417378.

Semi prof. Coverban met veel werk, zkt. met sp. ervaren TOETSENIST. Tel. 09-3287743080/045-725364 (na 17.00u).

Te k. Roland D-10 multi SYNTHESIZER. Tel. 045-311660.

Te koop DWARSFLUIT, garantie tot '93. Tel. 045-222050.

Accordeonist vraagt DRUMMER, liefst met zang, veel werk. Br.o.nr. B-0152, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop electr. THEATER-ORGEL, merk Eminent type Solina F 217, i.z.g.st. Tel. 04454-3590.

Te k. electrisch ORGEL Andantio met kruk. Graafstr. 57 Landgraaf.

BASSIST (saxofonist) zoekt aansluiting bij een band. Tel. 04492-5633.

Coverband met veel werk (ook internat.) zoekt GITARIST. Interesse? Bel 046-518703.

Te k. electr. PIANO Yamaha met midimodule Yamaha MT-32. Tel. 045-251611

Te koop weg. beëindiging "ZAAT HERMENIEKE" Marching Klarinet, vr.pr. ƒ 300,-; Lyra, vr.pr. ƒ 200,-. Beide i. z.g.st. 04406-16772/10094.

Te koop Roland SAMPLER Workstation W30 en sounds Tel. 045-457463.

Oude stijl-Jazzband zoekt een erv. ZANGERES en een trompettist(e). Optredens voornamelijk in de (grens) regio. Info. 045-753 632.

Kunst en Antiek

INTERART antiek Simpelveld. Zeer grote keuze in strakke eiken limburgse, Duitse, Engelse meubelen o.a. kasten, eethoeken, vitrines, bureau's, salontafels. 800m2 antiek licht en donker grenen. Eigen restauratie en logerij. Do. koopavond ma. gesloten. Irmstr. 64, Simpelveld. 045-443161.

Te koop gevr. antieke SPEELDOZEN en grammofoons. 043-649494.

Veiling St. Michielsgestel

Wegens vertrek o.a. 2 17-eeuwse bronzen kandelaars ca. 115 cm; 18-eeuwse meubels w.o. wort.not. kruisvoet kabinet; 5 ant. bureaux; ant. kussenkasten; ant. linnenpers, W.III zilverkast; bonheure; chin. meubels; ant. bankstellen; ant. klokken; ca. 50 ant. scheepsatributen; ant. ivoor, brons koper, tin, porcelein, kristal; ant. karaffen; zilveren perzen; ant. marmer en bronzen beelden; ca. 25 ant. kruiken; goud en zilver enz. enz.
Nu al kijkdagen, veiling 4-5-6-7 februari.
Ruwenbergstraat 12-14. Tel. 04105-12403.

WIJSHOFF Antiques biedt u op 1500 m2 een grote keuze aan in antieke kasten, vitrines, buro's, eethoeken, klokken, kachels en curiosa. Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centrum. Tel. 045-211976. Geopend: dond., vrijd. zaterd.

Enkele oude POPPEN te koop. Benzenraderweg 93, Heerlen.

Grootste keuze van Limburg Exclusieve bronzen verlichting met engelen en beelden uit eigen atelier. Antieke beelden, klokkenstellen en kleinmeubelen. Sjra VLEESHOUWERS en zn. Burg. v. Boxtelstr. 4, Limbricht. Tel. 046-515502.

Antieke SLAAPKAMER te k. compleet. Tel. 045-244629/045-244438.

Antiek SIMONS gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen en lampen, klokken enz. Nuth Dorpstraat 45 A, t.o. ingang kerk. Donderdag koopavond Tel. 045-243437. Een begrip voor de regio!

Biedermeier PIANO plm. 1855, uniek museum stuk, goed bespeelbaar, ƒ 3.500,-. Tel. 045-455693.

Te k gerest. ant. TAFEL (uittrekb.) met 6 bijp. stoel., iets aparts en ant. potkachel met sierombouw. 04492-2833.

Te k. GEVRAAGD antieke meubels en inboedels. P. Cortenraad, Riemst (B). 09-32.12261156.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Braderieën/Markten

Vlooienmarkt

zo. 12 jan. 10.00 - 18.00 uur te Kessel in zaal Maasoever Inl. 045-324112.

Snuffelmarkt

Dr. Haubenlaan 87, Maasmechelen, België. Zondag open van 10-18 u, 10-12 u. gratis toegang. Danny Derby met orkest.

KNIP UIT! Te huur, draaimolen en nieuw luchtkussen Tel. 045-315378.

Diversen

Te k. SURFPLANK; 3 zeil en surfpak ƒ 450,-; bed, matras nachtk. en stoel ƒ 75,-. Tel. 045-424179 za. en zo.

Te k. LANGLAUF Ski's, 3 dagen gebruikt, maat 38/39 en 43, met schoenen en stokken. Tel. 045-213075.

Draadloze TELEFOONS te koop van part., va. ƒ 235,-. Tel. 045-714730.

Te k. PFAFF industrie naaimachine, met krachtstr., naaldtr. en draadafs. Inl. Gordijnenatelier Roeleven Geuskens, Heerlerweg 66, Hoensbroek. 045-229030.

Te k. lange COMMUNIE-JURK met toebeh. mt. 128, pr.n.o.t.k.; tev. drumstel merk Sonar geh. compl. ƒ 1.000,-. Tel. 045-310724.

Effen ALLESBRANDER sierlijk; Friesche staartklok. 045-752283, na 18.00 uur.

AQUARIUM 1.15x1.47x0.50 mtr. met licht eiken omb.; eiken bankstel 3-1-1 zits; wasmach. Zanussi; dia-proj. met toebeh.; orgel Viscont De Luxe. Tel. 045-719218.

Te k. groot aantal restant: HAARBANDEN, haarspelden en oorbellen, pr. ƒ 500,-. Tel. 045-426029.

TRANSFORMATOR primair 220/380 V, ster/driehoek secundair 42 V ster 2500VA. Tel. 045-225090.

GEBIT gebroken Tandtechnische praktijk Hoonhout voor nwe gebitprothese en reparaties. Akerstr. N. 328 Hoensbroek 045-228211

Te koop SCANNER Compu 7.000, 50 kan. ƒ 350,-; port. scanner Realistic 33, 20 kan. ƒ 300,-, z.g.a.n. Tel. 045-274149.

Te koop gevr.

Voor al uw oude METALEN, Frans v.d. Loop Recycling/ Methaalhandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726392

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

KETTINGZAAG gevraagd. Tel. 04406-12875.

Wij kopen alles. BEL na 14.00 uur. Tel. 046-749842.

Te k. gevr. ROLSTOEL. Tel. 043-475328.

Te k. gevraagd ras- of bastaardhondjes, en DAMES-BROMMER. 045-321231

Carnaval

Te k. JEUGDPRINS carnavalspak. Kleur: rood-wit. Maat 158/164. 04406-12116

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

06-lijnen

prive sexkontakt

Je krijgt direkt een heet meisje of knul aan de lijn
06-320.322.33 - 50 ct p/m

Waarom wachten?

Zoek de vriend of vriendin van je dromen. Bel snel
06-320.320.33 - 50 ct p/m

Hete meisjes willen een

Sexafspraak

06-320.320.44 - 50 ct p/m

Direkt snel sexkontakt

Sex afspreeklijn

06-320.320.55 - 50 ct p/m

Hete meiden zijn op zoek

Porno dating

06-320.321.44 - 50 ct p/m

Bisex kontaktlijn

Ook trio-sexkontakt
06-320.325.01 - 50 ct p/m

Meisjes zoeken kontakt!

Sexadvertenties

06-320.325.80 - 50 ct p/m

Gewillige meisjes en vrouwen willen alles met jou doen. Vraag naar hun tel.nr. voor 'n hete

Vrijpartij

06-320.326.33 - 50 ct p/m

Sex voor twee

Direkt kontakt met meiden, vrouwtjes en stoere hete knullen.
06-320.330.90 - 50 ct p/m

Mannen en hitsige vrouwen willen samen met jou apart, voor een heerlijk heet...

Sexgesprek

Doe mee 06-9570 - 50 c p/m

100 hete meisjes zoeken

Sexkontakt

06-320.326.66 - 50 ct p/m

Blonde Natasja

doet het met 2 buurjongens
06-320.327.77 - 50 ct p/m

Sexadressen

van hete dames/meisjes
06-320.328.00 - 50 ct p/m

Tessa is zo'n

lekker meisje

06-320.328.88 - 50 ct p/m

Gezocht onderdanige boys en strenge mannen. Bel nu

SM voor twee

06-320.329.99 - 50 ct p/m

Versier

'n afspraakje? De Flirtbox
06-320.330.01 - 50 ct p/m

Bi-Sex Prive

Zoek je 'n heet meisje of een lekkere boy? Direkt afspreken, ook voor trio
06-320.330.46 - 50 ct p/m

Homokontakt

Zoek je 'n hete jongen?
06-320.330.18 - 50 ct p/m

Luister naar hete meisjes die een jongen zoeken voor

Sexkontakten

06-320.330.66 - 50 ct p/m

Homo jongens

Hoor ze lekker tekeer gaan
06-320.330.88 - 50 ct p/m

Partnerruil

Direkt apart met mannen en vrouwen voor 'n orgie!!
06-320.330.91 - 50 ct p/m

Hete meisjes zoeken alleenstaand sexcontact
06-320.321.36 - 50 ct p/m

Hete meisjes willen

Sexkontakt

06-320.330.42 - 50 ct p/m

Zoek jij snel sexkontakt?

Tippellijn

06-320.330.79 - 50 ct p/m

Zoek jij een lekkere boy?

Homo dating

06-320.330.95 - 50 ct p/m

Triosex kontakt

06-320.320.92 - 50 ct p/m
Ook voor partnerruil!

Sex aan huis

Bel voor prive of escort
06-320.330.60 - 50 ct p/m

SM Prive

Apart met mannen en boys
06-320.332.17 - 50 ct p/m

Erotel 06

Erotel
dat is 't wel

320.320.20

50 ct. p. min.

Sexbezoekje

Bij wulpse Annet. Trio!
06-320.320.95 - 50 ct p/m

Stoute sexafspraakjes

meisjes kontaktlijn

06-320.330.16 - 50 ct p/m

Wulpse Loesje

Hoor haar tekeer gaan.
06-320.330.96 - 50 ct p/m

Monique

Ze trilt van sexgenot
06-320.330.97 - 50 ct p/m

Bisex voor twee

direkt apart met een heet meisje of met een lekkere jongen
06-320.330.87 - 50 ct p/m

Kleed me uit!

Speel een heet stripspel met Suzanne
06-350.211.14 - 50 ct p/m

Gay Prive

Wil jij snel een discreet afspraakje maken met een lekkere boy. 06-320.322.75
Samen direkt apart 50 ct p/m

Griekse Sex

Lisa draait z. om 50 cpm

06-320.325.55

Sexlijn 10

Onervaren? 06-320.320.10
De Jongste 06-320.321.10
vriendinnetje 06-320.323.10
Sex Box 06-320.325.30
Mixjes!! 06-320.320.50
Call-me 06-9639?? 50 cpm.

nu en live

Een boot vol heet sexplezier
Wij samen in een apart hutje
50 ct p/m 06-

320.330.74

Thais meisje

wil jou beter leren kennen
via een live sexgesprek.
06-320.330.08 - 50 ct p/m

Nymf Linda

Geniet van 2 kanten, 50 cpm

06-320.320.14

Griekse Porno

Marcha v. achter 50 cpm

06-9618

Een meid maakt kennis met

SM

Laat dat, tot ze geniet
06-320.340.22 - 50 ct p/m

Als Nancy haar monokini past, belt de man aan, en dan....

06-320.330.17

50 ct p/m

Oh, wat lekker...

dit is fijner dan huiswerk.
06-320.321.32 - 50 ct p/m

Haar man is erbij als ze

Grieks

doet met een vreemde knul
06-320.326.92 - 50 ct p/m

Echt lesbisch

of maar zo'n 50%. Voel je als vrouwe behoefte aan contact met vrouwen?
De box van vrouw tot vrouw
06-320.327.78 - 50 ct p/m

Val je voor dominante vrouwen. 50 ct p/m

06-320.332.32

Bel je meesteres

Sex Top 10

De grootste en beste telesex Computer van de Benelux
Kies de sexlijn die jij wilt
50 cpm 06-

320.320.40

VOOR ELK WAT WIL(D)S
1 NUMMER
10 MEISJES

Het 1e nummer v Nederland

Eroti-call

06- 50 cpm

320.320.69

Nieuw het

Telebordeel

Meisjes doen wat jij wilt en geven ook hun geheime tel.nr. aan je door
06-320.320.85 (50 ct p/m) boven de 18 jaar)

Bel gratis

Lenie voor een sexgesprek.
Bestel mijn cassetteband
06-320.324.96 - 50 ct p/m

Donkere vrouw 06-96.40
Zapp Sex 06-96.92
Harde praat 06-96.91
Live met mij? 06-95.06
Volle vrouwen 06-96.94

Kort en lekker

50 ct p/m

Haar mond stond wagenwijd open. Ze zakte door haar knieën. 50 ct p/m 06-96.46

Op z'n frans!

Rijpe dame, 38 jaar live geraffineerd! 50 ct p/m

06-320.320.38

Grieks Standje! Ze bukte! Zonder slipje over de tafel!

06-320.320.62

50 ct p/m

Ik ben een sexy donkere vrouw, al wat ouder. 50 cpm

06-320.320.91

Lady B

50 ct p/m 06-320.324.68
Meesteres. Lekker ruig!
met een P-koker.

TopSex

2 handen vol. 50 ct p/m

06-320.325.25

Adressen

van dames privé, clubs en escorts, de dames vertellen je zelf wat ze te bieden hebben en geven ook hun adres en telefoonnummer 06-96.85 (50 cpm)

BUURVROUW

Buk eens even!
50 cpm. 06.320.324.14

Homosex voor 2

Draai eens! 06-320, en dan
SM Limburg 325.18
Jack Off Privé..321.16
Darkroom.....324.16
Gay Pervers...329.16
Travestie...325.09
Transsexueel...321.36
Bi-sex....323.36
Jongens-sex....325.19
Studenten-sex...327.56
50 ct p/m Pb. 75141 A'dam

06 Gay Café Limburg

De box met al jaren lang de meest spannende afspraken! 50 cpm

06-320.327.55

Sex voor 2

hete jongens & meiden direct apart, 50 cpm

06-320.325.00

Z'n strakke broek liet niets te wensen over.

Homo Live

06-320.330.12 (50 ct. p/m)

Pikante Sexdating

Plaats zelf een oproep of reageer op die van anderen
06-320.350.75 - 50 ct p/m

Lovebox

Flirten met z'n tienen in de leukste box!
06-320.330.05 - 50 ct p/m

Ik ben Romy

Bel mij alleen als niemand kan zien of horen en door precies wat ik je vraag
06-320.331.04 - 50 ct p/m

Gratis

real live gesprek

0,50 p.m. 06-

320.330.62

Met beeldtelefoon kunt u onze meiden ook zien!
VAN CLUB 06, DUS GOED

Kontakten/Klubs

Privéclub Amorosso

Met Angela, Michelle, Deborah, Samantha, Melanie en NIEUW NIEUW: Tamara, Jolanda en Christien.
Rijksweg Zuid 105, Geleen. Tel. 046-756335

Door 1 of 2 nieuwe leuke jonge meisjes totale

Ontspanningsmassage

Eens geweest, je blijft echt komen!!! 045-353489.

Maison d'amour, Simpelveld

ook voor alle Thaise massages

Paren en alleenstaandenavonden

Iedere vrijdag en zaterdag vanaf 21.00 uur.
Dr. Poelsplein 33, tel. 045-445120.

Katja's Relax-Place

ƒ 50,- All in

Tel. 045-423608.

Nieuw in Club 2000

Michelle, Stefanie, Claudia, Jenny en Astrid.
Rijksweg Nrd. 22, Geleen. Tel. 046-742315.

Nieuw, Nieuw, Nieuw

Privé Yvonne

Knappe sexy meisjes in nylonkousjes
Kapelweg 4, Kerkrade. Tel. 045-425100
7 dagen geopend, 11-24 uur, zondags van 15-23 uur

Club Mirabelle
Club Nirwana

Bekend van tv en faam!!!
Niet goed, geld terug-garantie i.p.v. luchtkastelen!!!
Geen praatjes, maar gaatjes!! Erotische shows op verzoek
Klant-koning-service!! Meiden die aan de top willen staan
Alles geheel vrijblijvend in ongedwongen sfeer.
Open van 22.00 tot plm. 06.00 uur.

ESCORT 045-427120/463323

Burg. Franssenstraat 4, Kerkrade. Tel. 045-427120
Nieuwstraat 147, Kerkrade. Tel. 045-463323.

Beauty Escorts

zoekt enkele representatieve meisjes, die het een prettig idee vinden om bij een organisatie te werken die al 10 jaar bestaat. Als je het type bent dat zelfstandig wil werken op beter nivo en bijv. niet je tijd in clubs wilt verdoen. Bel dan 077-546838

Escort Moniek

Tel. 045-725778.

S.M. Rachel

Slavin aanwezig.
Tel. 045-274810.

Voor Piccolo's zie verder pagina 49

Limburgs Dagblad

sport

Ajax laat Maastricht [illegible] uitrazen en slaat dan koel toe: 1-4

Leeuwenmoed [illegible] MVV niet beloond

DOOR HANS STRAUS

MAASTRICHT - Thuis in De Geusselt had MVV gisteravond alle reden om te kiezen voor een defensieve strijdwijze. Ajax kwam immers op bezoek en de ploeg van Louis van Gaal is voor een compleet MVV al een maatje te groot. Zonder Tiel, Verhoeven, Linders (hij viel later wel in), Delanaye en [illegible] het voor de Maastrichtenaren helemaal onbegonnen werk zijn. Ondanks deze handicaps koos het MVV van Sef Vergoossen toch met de moed der wanhoop voor het offensief. De beloning kon al in de achtste minuut geïncasseerd worden, toen Visser een nul liet aantekenen. Alle goede bedoelingen [illegible] de thuisclub ten spijt. Ajax liet het er niet bij zitten en counterde koelbloedig naar 1-4. Vooral dankzij schaduwspits [illegible] Dennis Bergkamp, die twee maal scoorde.

Ajax-trainer Louis van Gaal kon niet anders dan de positieve instelling van MVV prijzen. „We hebben hier een goede ploeg aan het werk gezien, die qua strijdwijze niet voor Ajax onder deed. Daar moet ik MVV een compliment voor maken."

MVV-trainer Sef Vergoossen kwam niet onder de indruk van Van Gaals woorden. „We hebben ondanks de omzettingen geprobeerd ons eigen spel te spelen. De kwaliteit van Ajax heeft de doorslag gegeven op momenten dat wij te gretig waren. Dat is geen verwijt, die gretigheid leverde ons in andere duels wèl punten op." Vergoossen concludeerde tevens, dat de lef van zijn spelers slechts bewondering verdiende.

De moed van de Maastrichtenaren leek het aanvankelijk, tegen alle logica in, te gaan winnen van de Amsterdamse bluf, althans in de openingsfase. Er van [illegible] een balletje [illegible] maar liefst [illegible] 10.000 [illegible] wers komen [illegible] dat het wonder van [illegible]

MVV-Ajax 1-4 (1-2) - 8. Visser [illegible] Winter 1-1, 25. Bergkamp [illegible] Bergkamp 1-3, 88. Davids [illegible] Scheidsrechter: Luinge. Toeschouwers: 10.500. Gele kaart: [illegible] Meijer, Groenendijk, Vink en W[illegible]
MVV: De Haan; Joordens, Be[illegible], Libregts en Reijners; Hofman, [illegible] kohr (69. Linders), Dikstee[illegible] (76 [illegible] sen) en Visser, Bucan en [illegible]
Ajax: Menzo; Silooy, Vink, [illegible] Kreek, Petersen, Winter, Bergkamp (76. Van Loen en Groenendijk, 7[illegible] Davids), Pettersson en Roy.

waar zou kunnen worden. Voor een mirakel had de ploeg van Sef Vergoossen echter negentig minuten moeten blijven vechten, terwijl de krachten eigenlijk al na de eerste [illegible]

[illegible] te slin- [illegible] factor waarop de [illegible] had.

[illegible] snel na [illegible] naar voren [illegible] uiteinde- [illegible] wil ik eigen- [illegible] ploeg nog [illegible] omdat het [illegible] het spel [illegible] aan [illegible] maak ik [illegible] omstel- [illegible] goed [illegible]

[illegible] komen [illegible] te slaan [illegible] 1-2 en [illegible] strijd ge- [illegible] zorg- [illegible] De strijd [illegible] Berg- [illegible] mi- [illegible] 1-3 van maak-

[illegible] in de [illegible] daarvoor [illegible] Ajax te ef- [illegible] de Maas- [illegible] druk met [illegible] de defen- [illegible] werd ge- [illegible] en Bergkamp. [illegible] liet zich daarna [illegible] De lange [illegible] scoorde niet [illegible] Davids, vervanger van [illegible] De kleine [illegible] De Haan af en [illegible] werd niet [illegible] voetbal, maar [illegible] conditie en [illegible] beide ploegen aange- [illegible]

● Meer dan eens moesten er twee Ajax-verdedigers aan te pas komen om Erik Meijer een halt toe te roepen.
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Parijs-Kaapstad terug in woestijn

NAMIBE – Na het tropisch regenwoud waar geen neerslag viel, de rustdag in Congo en de oversteek met de boot naar Angola, doemde gisteren in Parijs-Kaapstad de vergelijking met de Sahara op. De rally is terug in de woestijn. Het werd een bochtige etappe dicht langs de kust, van Lobito naar Namibe, gewonnen door Vatanen (auto) en Orioli (motor).

Bijna elke rit nadert de Duitser Erwin Weber zijn Mitsubishi-ploeggenoot en leider Hubert Auriol in het algemeen klassement. Toch lacht manager Brehmer minzaam, bij de suggestie een munt op te gooien en zo de winnaar aan te wijzen. Aldus geschiedde twee jaar geleden, toen Vatanen en Ickx namens Citroën een secondenspel bestreden om de eindzege, de leiding bang was voor brokken en via de toss de overwinnaar (Vatanen) bepaalde, Ickx restte berusting.

'Eagle' Eddie doet beroep op Prinses Anne

LONDEN – Eddie 'the Eagle' Edwards wil naar de Olympische winterspelen in Albertville. Maar de Engelse stucadoor is niet genomineerd door het Brits Olympisch Comité. Hij komt niet in aanmerking omdat de FIS de deelnemersnormen voor de schansspringers heeft opgeschroefd. Edwards laat het er niet bij zitten. Hij heeft schriftelijk een beroep gedaan op Princess Anne. Zij is voorzitter van het Brits Olympisch Comité en lid van het Internationaal Olympisch Comité. „Ik ben de beste schansspringer in het Koninkrijk. Ik hoor mijn land in Albertville te vertegenwoordigen".

'Ajax [illegible] een stap te snel'

DOOR FRED SOCHACKI

MAASTRICHT – Op het moment dat alles mee zat, maakte de formatie van Sef Vergoossen een belangrijke misstap. Met de steun van 10.000 toeschouwers in de rug, het doelpunt voorsprong en de euforie, bezon MVV zich niet op de eigen mogelijkheden. De gaskraan werd wagewijd opengedraaid en de brandstof raakte snel op. Ajax verdeelde de krachten economischer en kon nog plankgas geven op het moment dat de Maastrichtse motor slechts nog pruttelde.

Zonde voor MVV en klasse voor Ajax, dat beheerst de individuele kwaliteiten van Bergkamp (die later geblesseerd zou moeten uitvallen), Winter en Pettersson aansprak om de geflatteerde overwinning te bewerkstelligen. De overrompelingstactiek van de thuisclub had zich tegen de eigen formatie gekeerd. „Ze zijn gewoon allemaal een stap sneller", was de simpele conclusie, die Roger Reijners verbond aan de nederlaag. „Ajax heeft twee klasse spelers, Bergkamp en Pettersson, voetballers die een halve kans nodig hebben om te scoren. En die halve kans krijgen zij altijd wel".

Zeker tegen een ploeg die ongeremd en te offensief een tweede treffer najaagt, waar meer bezinning op zijn plaats was geweest. Meer overleg en een sterkere doelman. Eric de Haan ging zeker niet vrijuit bij de tweede en derde Ajax-treffer. Doelpunten, die de bodem onder de voeten van de MVV-ers vandaan haalden. „Wat anderen allemaal zeggen", aldus De Haan, „interesseert me niet. Het was een snoeihard schot dat een vreemde stuiter maakte. Onhoudbaar, dat tweede doelpunt. Net als overigens die andere treffers."

Tegen beter weten in hoopte Eric Meijer nog in een ommekeer ten gunste: „We gingen met een 2-1 achterstand de pauze in en hadden drie kwartier om de zaak nog recht te trekken." De verhoudingen kwamen evenwel nog schever te liggen. Geen ramp tegen een formatie als Ajax. Met een blik op de ranglijst wordt de aanstaande confrontatie tegen FC Den Haag veel meer waarde toegedicht. „Maar dan ben ik er niet bij. Vanwege die belachelijke gele kaart, die scheidsrechter Luinge me gaf, omdat ik de grensrechter gewoon vroeg of een uitbal in ons danwel in Ajax-voordeel was."

Twintig minuten lang mocht Hans Linders laten zien dat hij hard op weg is naar herstel. „Deze wedstrijd kwam net iets te vroeg. We hadden gemikt op dit duel, maar vorige week werd duidelijk dat het geen haalbare zaak was. Jammer, ik had er wel zin in na een blessureperiode van drie maanden."

Hans Linders werd ingezet op een moment dat MVV een verloren wedstrijd speelde. „Jammer", vond de verdediger. „Als het gelijk had gestaan, was ik er zeker niet in gekomen. Nu maakte het niets meer uit."

● [illegible] Bergkamp was de MVV-defensie menigmaal te snel
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Eaters klopt koploper

TILBURG – Meetpoint/Eaters was gisteravond te sterk voor koploper Agpo Trappers. In de Pellikaanhal wonnen de Eaters dit belangrijke duel met 8-6 (2-2, 3-1, 3-3). Door deze zege nadert Eaters Tilburg tot op twee punten. Man van de wedstrijd was Rick Boh. De Eatersaanvaller nam zeven doelpunten voor zijn rekening.

De start van Eaters was overdonderend. Na drie minuten knalde Rick Boh de Eaters al naar een 1-0 voorsprong. Even later deed hij het dunnetjes over. Van Steen op de strafbank: Binnie lanceerde Boh 2-0. Tilburg kwam toch terug. Via Livingstone en Hartog werd het tenslotte 2-2 aan het eind van de eerste periode. De ijshockeytopper bleef spannend. Met een man minder begonnen de Eaters aan de tweede periode. Nu kwam de thuisclub op voorsprong via West: 3-2. De euforie was amper verstomd of Van Steen in samenwerking met Mollen maakte gelijk 3-3. Geleen kreeg kansen en weer was het twee keer raak: 5-3. Meetpoint/Eaters pakte in de laatse periode de draad weer op. Boh had er nog zin en voerde de Eaterscore tenslotte tot 8-6 op.

Cambuur komt niet in actie

LEEUWARDEN – De KNVB heeft besloten de wedstrijd die vanavond tussen Emmen en Cambuur gespeeld zou moeten worden, te annuleren. Cambuur diende gistermiddag het verzoek bij de KNVB tot uitstel van de wedstrijd in, omdat twaalf spelers met voedselvergiftiging uit een trainingskamp in het Noordlimburgse Blitterswijk waren teruggekeerd. De wedstrijd is verplaatst naar 29 februari. In de loop van volgende week beslist de KNVB of ook het duel tussen NAC en Cambuur op zaterdag 18 januari wordt geannuleerd.

Roda JC loot tegen Utrecht

BUSSUM – Roda JC heeft een reële kans de halve finale van de KNVB-beker te bereiken. In de kwartfinale werd de Kerkraadse club gisteren gekoppeld aan FC Utrecht. Het duel wordt woensdag 26 februari aanstaande op Kaalheide gespeeld. Vorig seizoen wipte Roda JC, eveneens in Kerkrade, de Utrechters al in de achtste finales uit het KNVB-bekertoernooi. Ook VVV speelt in de kwartfinale een thuiswedstrijd. De Venlonaren moeten het opnemen tegen de winnaar van het duel Sparta-Vitesse, dat op 9 februari wordt gespeeld. Als grote klapper kwam de ontmoeting Feyenoord tegen de winnaar van Ajax-PSV uit de bus.

Loting kwartfinales KNVB-beker: VVV-Sparta/Vitesse, Feyenoord-Ajax/PSV, Roda JC-FC Utrecht, Telstar-TOP/Haarlem.

[illegible]a vandaag al [illegible]r Volendam

K[illegible] – Na het fraaie [illegible] tegen FC Groningen [illegible] morgen de tweede [illegible] ontmoeting van [illegible] binnen vier dagen op het programma. Een zege bij Volendam zou betekenen dat de Kerkradenaren met een gerust [illegible] drie topontmoetingen [illegible] achtereenvolgens Feyenoord, MVV en PSV tegemoet kunnen zien. Gezien [illegible] van het duel in het [illegible] trainer Adrie Koster van Roda JC besloten vandaag al met zijn selectie naar Noord-Holland af te reizen.

„We vatten de wedstrijd tegen Volendam heel serieus op", aldus Koster. „Als we winnen zitten we immers op twee fronten nog volop in de race. Bovendien, we hebben nog een appeltje te schillen met Volendam", verwijst de trainer naar de kansloze 1-5 nederlaag van Roda JC enkele maanden geleden op Kaalheide tegen hetzelfde Volendam. Koster kan tegen de Noordhollanders weer een beroep doen op Michel Broeders, die afgelopen woensdag een schorsing uitzat. Paul Janssen is wegens een knieblessure uit de selectie verdwenen.

VVV

VVV moet met een uitgedunde selectie aantreden tegen Vitesse in Arnhem. Vanderbroeck en Rutten zijn geschorst. Ook Rob van der Kaay (verrekte kniebanden) is niet van de partij. Frank Verbeek is na een tweede liesoperatie weer met loopoefeningen begonnen, maar zijn come-back is nog ver weg. Henk Rayer kan wellicht wel weer een beroep doen op Roger Polman, die na het bekerduel tegen Rheden verschijnselen van duizeligheid vertoonde. Polman verscheen donderdag weer op de training.

Hans Leushuis verlaat VVV na dit seizoen. Hij is twee jaar assistent-trainer van Henk Rayer geweest. Wie hem gaat opvolgen is nog niet bekend.

Programma betaald voetbal

eredivisie

MVV-Ajax 1-4

Vandaag 19.30 uur:
PSV-Sparta
Morgen 14.30 uur:
SVV Dordrecht-Willem II
Vitesse-VVV
Volendam-Roda JC
Feyenoord-Den Haag
RKC-Twente
Groningen-Fortuna Sittard
Graafschap-Utrecht

PSV	19	13	6	0	32	44-1[illegible]
Feyenoord	2[illegible]	12	6	2	30	29-1[illegible]
Ajax	20	12	3	4	29	47-1[illegible]
Vitesse	19	9	6	4	24	28-1[illegible]
Twente	20	9	5	6	23	3[illegible]-2[illegible]
Groningen	1[illegible]	8	6	4	22	27-1[illegible]
Roda JC	19	8	5	6	21	26-2[illegible]
Sparta	19	7	7	5	21	39-3[illegible]
Utrecht	[illegible]	[illegible]	[illegible]	5	20	20-2[illegible]
RKC	19	5	8	6	18	43-3[illegible]
SVV Dordrecht	1[illegible]	7	[illegible]	[illegible]	17	28-3[illegible]
Willem II	19	6	5	8	17	23-2[illegible]
MVV	20	5	7	8	17	19-2[illegible]
Volendam	20	5	5	10	15	18-2[illegible]
Den Haag	20	3	7	10	13	19-3[illegible]
Fortuna Sittard	1[illegible]	1	8	9	10	16-2[illegible]
Graafschap	2[illegible]	3	4	13	10	18-[illegible]
VVV	18	1	5	12	7	17-3[illegible]

eerste divisie

Zwolle-Helmond Sport 1-1

Zwolle-Helmond Sport 1-1 (1-0) - 21. Weijers 0-1, 52. Van der Heide 1-1. Scheidsrechter: Klootwijk. Toeschouwers: 1200. Gele kaart: Van Raalte (FC Zwolle), Weijers en Heijster (Helmond Sport).

Vandaag 19.30 uur:
Heracles-Veendam
Haarlem-TOP
AZ-Eindhoven
Wageningen-Telstar
NEC-Excelsior
RBC-VCV Zeeland
Heerenveen-NAC
Morgen 14.30 uur:
BVV Den Bosch-GA Eagles

Cambuur	23	12	6	5	30	42	-[illegible]
Heerenveen	22	13	3	6	29	52	-[illegible]
Telstar	22	11	6	5	28	57	-[illegible]
RBC	23	10	7	6	27	42	-[illegible]
NEC	22	10	6	6	26	38	-[illegible]
Haarlem	22	11	4	7	26	35	-3[illegible]
Den Bosch	22	10	5	7	25	38	-3[illegible]
Wageningen	22	10	5	7	25	28	-[illegible]
AZ	22	9	6	7	24	43	-[illegible]
NAC	22	7	9	6	23	34	-29
Heracles	22	8	7	7	23	37	-3[illegible]
GA Eagles	22	9	5	8	23	37	-34
Veendam	22	8	5	9	21	27	-3[illegible]
Eindhoven	21	6	8	7	20	26	-3[illegible]
FC Zwolle	24	6	8	10	20	31	-3[illegible]
Excelsior	22	8	2	12	18	41	-5[illegible]
Emmen	22	5	8	9	18	23	-38
TOP	23	4	7	12	15	28	-47
Helmond Sport	22	4	6	12	14	28	-49
Zeeland	22	3	3	16	9	23	-53

Heracles, Cambuur en GA Eagles periodekampioenen.

buitenland

BELGIE
Vandaag 20.00 uur:
Anderlecht - Kortrijk
Beveren - RWD Molenbeek
Club Luik - Cercle Brugge
Lierse SK - AA Gent
Morgen 15.00 uur:
Germinal Ekeren - Charleroi
Lokeren - KV Mechelen
Club Brugge - Standard
Eendracht Aalst - FC Antwerp
Waregem - Racing Genk

groningen-fortuna

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter van der Ende

FC Groningen (selectie): Lodewijks, Boekweg, van Dijk, Pijper, Reinders, Veenhof, Zygmantovitsj, Holband, Huizing, Olde Riekerink, Roossien, Bos, van Buuren, Meijer, Zuurman.
Fortuna Sittard (vermoedelijke opstelling): Hesp, Maessen, Daut, Samuel, Paul Janssen, Usta, Mordang, Driessen, Doufikar, Sneekes, Anton Janssen.

volendam-roda

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter Bakker

Volendam (selectie): Zoetebier, Schilder, Guyt, Damian, Jongsma, Opdam, den Ouden, Pastoor, Binken, Steur, Stuyt, Berghuis, Clayton, de Freitas, Kras, Sier.
Roda JC (selectie): Bolesta, Senden, Verhagen, Hanssen, Trost, Broeders, Boerebach, Luypers, Hofman, Arnold, Huiberts, Smits, Stefan Jansen, Van der Luer, Ogechukwu.

vitesse-vvv

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter van Dijk

Vitesse (selectie): van der Gouw, Knoop, Bos, van Bremen, Straal, Sturing, van den Brom, Eijer, Laamers, van Arum, Hilgers, Latuheru, Loeffen, Roelofsen.
VVV (opstelling): Roox, Smits, Weerts, Polman, Verberne, Driessen, Rayer, Spee, Haan, Graef, Venetiaan.

sport kort

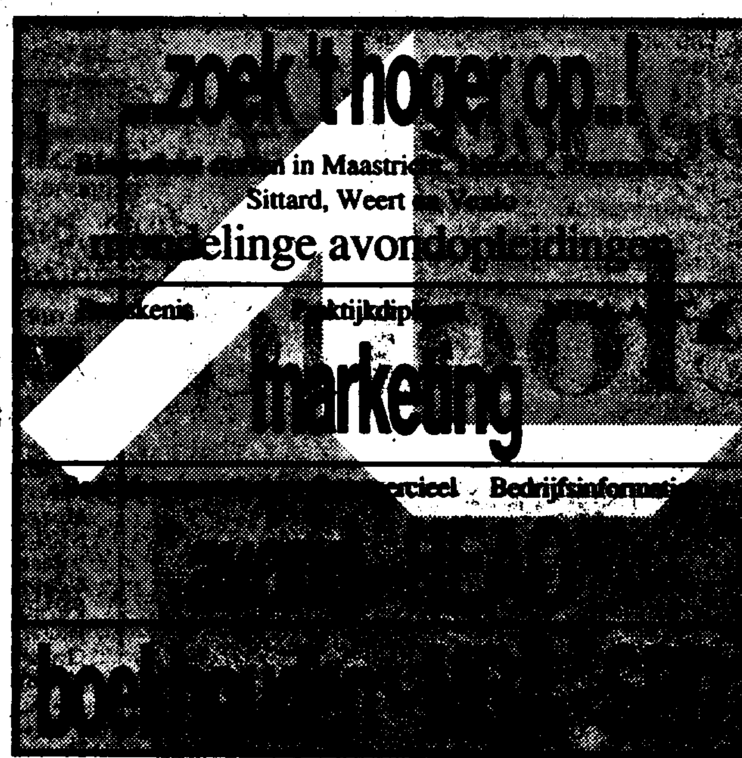
● ZAALVOETBAL - Pierre Bouvrie is opgestapt als coach van zaalvoetbalvereniging Bastings uit Maastricht, die landelijk in de tweede divisie uitkomt. In de tweede competitiehelft wordt de Maastrichtenaar coach van de Weerter zaalvoetbalvereniging Lasco Weert, koploper in de noordelijke eerste klasse D.

● VOLLEYBAL - De wegen van de Nederlandse Volleybal Bond en Harry Brokking, de bondscoach van het mannenteam scheiden zich met ingang van 1 februari.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

MET EXAMENGARANTIE
Boekhouden
MBA
NIMA-A
PDI

KANTOORGERICHT
Assistent Controller
Statistisch Assistent
LOONADMINISTRATEUR
Management Assistent
PRAKTIJKDIPLOMA INFORMATICA
Praktijkdiploma
Belastingrecht

Voor méér informatie en gratis prospectus kunt u ons bellen G. Urselmann 077-520440 (Venlo) en 046-599559 (Sittard) of schrijven, antwoordnr. 909, 5000 VB Tilburg of u bezoekt een van de studievoorlichtingsdagen:
Sittard:
Hogeschool Katholieke Leergangen PABO, Bethkeboomweg 24, donderdag 16 jan. 1992, **18.00-20.00 uur.**
Heerlen:
Bernardinuscollege, Akerstraat 95, maandag 13 jan. 1992, 18.00-20.00 uur.
Maastricht:
Jeanne d'Arccollege, Oude Molenweg 130, dinsdag 14 jan. 1992, 18.00-20.00 uur.

BEDRIJFSHOGESCHOOL KATHOLIEKE LEERGANGEN

LIMBURGSE SPD-OPLEIDINGEN BROUWERS

De Bedrijfshogeschool Katholieke Leergangen is (voor zover het onderwijs onder de erkenning valt) aangewezen op grond van de Wet op het hoger beroepsonderwijs, erkend door de Minister van Onderwijs en wetenschappen op grond van de wet op de erkende onderwijsinstellingen en behoort tot de Stichting hoger Onderwijs Zuid Nederland.

HORECA MHS

OPEN DAG

Middelbare beroepsopleiding tot
- **horeca-ondernemer/manager** (4 jaar)
- **restaurantkok** (2 jaar)
- **gastvrouw/gastheer** (2 jaar)

zaterdag 18 januari 1992
en zaterdag 14 maart 1992
van 11.00 - 15.00 uur
Willemstraat 2, Heerlen
Telefoon: 045 - 716139

ECONOMISCH COLLEGE
MBO op hoog niveau!

open dagen

25 januari 1992 — sector techniek
mts

11.00-15.00 uur, Valkstraat 10, Sittard
lange opleiding: werktuigbouwkunde / elektrotechniek / fijnmechanische techniek / materiaaltechnologie
tussenopleiding: elektrotechniek
korte opleiding: metaal/ elektro

laboratoriumonderwijs
11.00-14.00 uur, Montgomerystr. 7, Sittard
lange opleiding: chemie / medisch / laboratoriumtechniek / technisch onderwijsassistent / materiaaltechnologie

18 januari 1992 — sector economie
meao

11.00-15.00 uur, Valkstraat 10, Sittard
lange opleiding: administratie / bestuurlijk / commercieel secretariaat / directiesecretariaat / vrije richting
korte opleiding: bedrijfsadministratie / secretariaat

10.00-13.00 uur, Mgr. Claessenstr. 4, Sittard — *havo/mbo*

11 januari 1992 — sector dienstverlening en gezondheidszorg

10.00-14.00 uur — *mdgo*

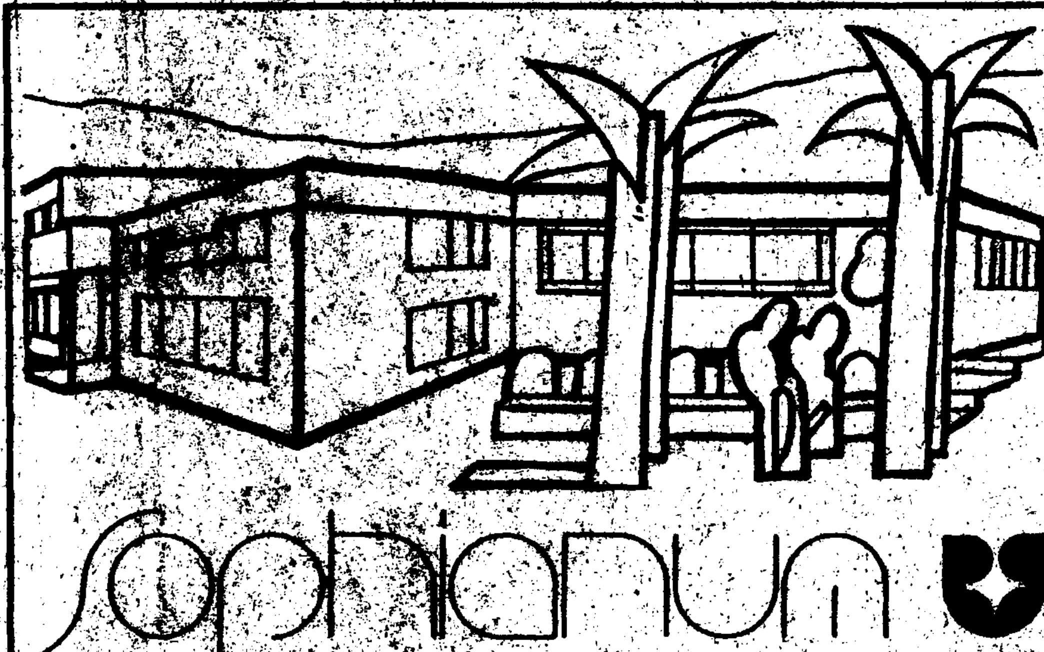
Pres. Kennedysingel 18, Sittard
lange opleiding: verzorging
korte opleiding: verzorging
specifieke opleiding: gespecialiseerd verzorgende

Mgr. Claessensstraat 4, Sittard
lange opleiding: agogisch werk / activiteitenbegeleiding / sociale arbeid / mode en kleding / oriënteren en schakelen

Sportcentrumlaan 2 — sport en bewegen

walram college een wereld aan mogelijkheden

Postbus 5280 6150 PG Sittard tel: 046 - 529898

Sg. mavo - havo - atheneum met latijn
Landsraderweg 3 Gulpen
o open dag o
Zondag 19 januari 14.00 tot 17.00 uur

1-JARIGE DAG-MEAO

Voor schoolverlaters 5 HAVO - 5 VWO - 6 VWO met 1 of 2 economische vakken in het pakket
- ± 50% méér kans van slagen voor de propedeuse in het HBO (HEAO, IHBO, NIMA, SPD)
- goede kansen op de arbeidsmarkt
- praktijktrainingen/ praktische beroepsvorming
- persoonlijke begeleiding
- uitgebreide vakkenkeuze binnen de richtingen

4 richtingen
- bedrijfsadministratief • commerciëel • secretarieel
- logistiek

SPECIALE INFO-AVOND
donderdag
16 jan.
19.00-21.00 uur
SITTARD, Parklaan 4

- 8 jaar ervaring met de 1-jarige dag-MEAO
- Rijksgesubsidieerde opleiding, dus laag cursusgeld
- studiefinanciering

Extra's:
- minder lesgeld dan bij vergelijkbare instituten
- studiekosten-vergoeding (WSF, Kinderbijslag, etc.)

In Sittard studeren voor
SECRETARESSE

Een complete full-time secretaresse-opleiding:
- praktische opleiding op de modernste apparatuur
- uitgebreide begeleiding
- méér kansen op een baan
- uitstekende voorbereiding voor verdere studie bijv. Europees secretaresse
- toelatingseisen: HAVO 5, VWO 5, VWO 6 met 1 of 2 economische vakken in het pakket of vergelijkbaar nive

LOGISTIEK-MANAGEMENT

Logistiek-management houdt zich bezig met de besturin en beheersing van de totale goederenstroom.
Het Open Leercentrum is een van de weinige scholen in Nederland die u de studierichting Logistiek kan bieden.
- na en tijdens de opleiding kunt u deelnemen aan de officiële NEVIE-, NEVEM- en EVO-examens
- vakken: bedrijfskunde, material management, fysieke distributie, informatica, Nederlands, een moderne vreemde taal

1-JARIGE HAVO/ATHENEUM

Wat biedt het Open Leercentrum?
- lesstof van voorlaatste klas en examenklas in één jaar
- zéér doelgericht: alleen de examenvakken (Havo 6 vakken - VWO 7 vakken)
- intensieve, bijna individuele begeleiding is mogelijk m de 'Succes-Plus Formule'
- naast volledige diploma's kunt u ook voor deelcertifica studeren
- dagopleiding

Studiefinanciering is mogelijk bij een volledig vakkenpakket

MEER INFORMATIE

TELEFONISCH
Voor meer informatie of aanmelding kunt u elke werkdag van 9.00 tot 21.30 uur bellen:(vrijdags tot 16.00 uur),
046-590404

AFSPRAAK
Tijdens een persoonlijk gesprek kunnen wij u wijzen op de studiefaciliteiten en u adviseren omtrent uw eigen mogelijkheden.

STUDIEGIDS
Vraag gratis en vrijblijvend de studiegidsen aan met alle informatie over uw kursus of opleiding. Stuur een briefje met uw naam en adres, in een enveloppe (zonder postzegel), naar: Open Leercentrum Antwoordnummer 1042, 6130 VB Sittard.

OPEN LEERCENTRUM
SITTARD, Parklaan 4 (dichtbij NS-station).

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

INVESTEER IN U ZELF
Begin met de juiste opleiding

Een goede scholing wordt steeds belangrijker.
U kunt nog inschrijven voor enkele kursussen die binnenkort starten.
Wacht niet te lang , want ook úw toekomst komt dagelijks naderbij.
Wij nodigen u graag uit op onze Info-Avond. Hier krijgt u vrijblijvend alle informatie. Welkom!
Een kopje koffie staat voor u klaar.

SPECIALE INFO-AVOND
donderdag
16 jan.
19.00-21.00 uur
SITTARD, Parklaan 4

INFORMATICA
- MS-DOS
- D-BASE III+
- LOTUS 1-2-3
- Tekstverwerking Wordperfect 5.1
- Oriëntatie Informatica
- Praktijkdiploma Informatica MG 1 - MG 2 - MG 3

Kursusplaatsen: Sittard en Geleen.

TECHNIEK
- Autocad voor beginners
- Autocad voor gevorderden
- Electrotechniek voor WTB
- Tekening lezen
- Draaien / frezen

Kursusplaats: Sittard.

MANAGEMENT
- Kommunikatietechnieken
- Leidinggeven
- Konfliktbantering

Kursusplaats: Sittard.

ONDERNEMERS-OPLEIDINGEN
- Notuleren
- Training Verkoopgesprekken
- Reclame / Advertising

Kursusplaats: Sittard.

MEER INFORMATIE

TELEFONISCH
Voor meer informatie of aanmelding kunt u elke werkdag van 9.00 tot 21.30 uur bellen:(vrijdags tot 16.00)
046-590444

AFSPRAAK
Tijdens een persoonlijk gesprek kunnen wij u wijzen op de studiefaciliteiten en u adviseren omtrent uw eigen mogelijkheden.

STUDIEGIDS
Vraag gratis en vrijblijvend de studiegidsen aan met alle informatie over uw kursus of opleiding. Stuur een briefje met uw naam en adres, in een enveloppe (zonder postzegel), naar: Sité, Antwoordnummer 1012, 6130 VB Sittard.

SITÉ
erkend door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen op grond van de Wet op de erkende onderwijsinstellingen, voor zover het onderwijs binnen de reikwijdte van de Wet valt.
Sittard, Parklaan 4

ELEKTROTECHNIEK STUDEREN IN VENLO: EEN GOEDE START.

Op 3 februari 1992 beginnen met een HTS-opleiding? Dan nu snel aanmelden!

De HTS-Elektrotechniek & Computertechniek van de Hogeschool Venlo kenmerkt zich onder andere door een praktijkgerichte opleiding, modulair onderwijs, studieloopbaanbegeleiding en de mogelijkheid om vier keer per jaar examens af te leggen.

Er zijn vier afstudeerrichtingen:
- Meet- en regeltechniek
- Telecommunicatie
- Technische informatica
- Telematica (nieuw)

Vul de bon in voor een brochure of bel: 077-346666.

Ik wil graag informatie over de HTS-Elektrotechniek & Computertechniek van de Hogeschool Venlo.
Naam:
Adres:
Postcode:
Woonplaats:
In een envelop zonder postzegel opsturen naar: Hogeschool Venlo, Antwoordnummer 1086, 5900 VB Venlo.

Hogeschool Venlo

voorlichting hbo

voor werkers in de verpleging/gezondheidszorg

WOENSDAG 15 JANUARI 1992

Vrijstellingen HBO-Verpleegkunde
(voltijd/deeltijd/avond)

Maatschappelijke Gezondheidszorg
(Verpleegkundige Wijk/Basisgezondheidsdienst, Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundige)

Managementopleiding Gezondheidszorg
(Kaderopleiding)

AANVANG 19.00 UUR
EINDE 21.00 UUR

HOGESCHOOL SITTARD
Gouverneur van Hövellstraat 2,
6131 KD Sittard,
Telefoon (046) 59 12 12

Dans om Afrikaanse voetbaleer begint

Roger Milla ziet veel kanshebbers

YAOUNDE – Roger Milla heeft de dans met de hoekvlag afgezworen. Tijdens de strijd om het Afrikaanse landenkampioenschap voetbal in Senegal vanaf morgen is hij alleen verbaal aanwezig. Met commentaar en analyse voor Radio Nederland, de Wereldomroep. De prognose van een WK-held. „Milla, hij is van het niveau Gullit", zeggen de inwoners van Camerouns hoofdstad Yaounde trots. Ze dreunen het speelschema op en verheugen zich op hun openingswedstrijd tegen Marokko. Ze vinden het jammer dat Milla ontbreekt bij de Afrika Cup, maar begrijpen de beslissing van de bijna 40-jarige. De rentree kan nooit zo mooi zijn als anderhalf jaar geleden, toen hij als voetballer in de nadagen tijdens het WK in Italië de beste weken van zijn loopbaan beleefde.

Milla blijft een gevierd man. Na zijn loopbaan profiteerde hij van zijn populariteit. Hij zong, en reist de wereld rond. Is hij nog actief in zijn sport? „Met internationaal voetbal ben ik helemaal gestopt. Ik ben vice-voorzitter van Olympique Yaounde, een club uit de tweede divisie. Momenteel heb ik geen behoefte aan meer. Over een jaar of twee, drie zou ik wel bondscoach willen zijn. Nu niet". Volgens Milla heeft Cameroun zich goed voorbereid op het toernooi, met de Fransman Redon als trainer en Tataw als aanvoerder. „Cameroun is een van de favorieten. Met Algerije, Ivoorkust, Senegal en Ghana".

Het achttiende toernooi om de Afrikaanse landenbeker moet het beste worden sinds 1957, toen in Sudan slechts het gastland, Egypte en Etiopië deelnamen aan de eindronde. Waar het Europese evenement in Zweden komende zomer met acht landen plaatsvindt, telt de Afrikaanse tegenhanger voor het eerst twaalf mededingers, verdeeld over vier groepen. Sinds de successen tijdens jeugd-WK's en Olympische Spelen van Algerije, Marokko, Cameroun, Zambia en Ghana, is het Afrikaanse voetbal bekend en geliefd in Europa.

Genadeloos

Alleen in de voormalige koloniale grootmacht Frankrijk voetballen in de eerste drie divisies meer dan vijftig Afrikanen, in Nederland vijf.

Agu (MVV), Ajah (Roda), Kalusha (PSV), Sylla (Willem II) en Doufikar (Fortuna). Afrikanen zijn sterk, snel, technisch en soms genadeloos.

Bovendien hebben vooral Europese trainers hen tactische discipline bijgebracht. Bij zes van de twaalf landen is een buitenlander in dienst als bondscoach, onder wie de Nederlander Clemens Westerhof bij Nigeria.

De favorieten van Milla: Senegal, als gastland. Trainer Claude le Roy begon al op 29 september met de voorbereiding, veel trainingen vonden plaats op het gras van het speelveld in het door Chinezen gebouwde Amitié-stadion. Bovendien tellen de „Senefs" een aantal ervaren, goede spelers, met een hoofdrol voor Jules Francois Betrand Bocande. Inmiddels 33 jaar, spelend voor Lens. Andere vedetten: Sane van Wattenscheid, Mendy van Monaco.

Zijn eigen Cameroun; vanwege de ervaring, de klasse. Milla is weg, maar zijn landgenoten die tijdens het WK furore maakten, zijn gebleven. Doelman Bell, aanvoerder Tataw, Kana en Omam Biyik, de grappig ogende en frivole spits Makanaky.

Algerije, de titelhouder. Bereidde zich langduring voor, vaak in het buitenland. Door politieke onrust in het Noordafrikaanse land lag de competitie drie maanden stil. Toch oefende het elftal van bondscoach Kermali geregeld op hoog niveau en belegde een langdurig trainingskamp in België. Rabah Madjer is blijkbaar nog altijd onmisbaar. Op 33-jarige leeftijd is hij toegevoegd aan de trainersstaf, maar het is de bedoeling dat hij ook meevoetbalt.

Ghana is topfavoriet, ook volgens Milla. Door de onlangs behaalde wereldtitel voor spelers onder zeventien jaar, de unieke verzameling talent. De bekende namen: Pele, de dribbelkoning van Olympique Marseille, Yeboah, de goalgetter van Eintracht Frankfurt en Lamptey, het 17-jarige supertalent van Anderlecht.

Indeling van de groepen: Groep A: Senegal, Nigeria en Kenya. Groep B: Cameroun, Marokko en Zaire. Groep C: Algerije, Ivoorkust en Congo. Groep D: Egypte, Zambia en Ghana. Nummers een en twee gaan door naar kwartfinales. Schema: 1A-2B, 1B-2A, 1C-2D, 1D-2C. Halve finales: winnaar 1-winnaar 4, winnaar 2-winnaar 3.

● *Roger Milla vierde anderhalf jaar geleden nog triomfen tijdens het wereldkampioenschap in Italië.* Foto: Foto: EPA

Van der Poel favoriet in NK cyclocross

Van onze sportredactie

VALKENSWAARD/HEERLEN – Sedert enkele maanden geleden het veldritseizoen van start ging, heeft Adrie van der Poel zich nauwelijks laten zien. De 'eeuwige tweede' van het wereldkampioenschap in deze discipline, koos voor een heel andere aanpak. Hij startte slechts een enkele keer en hield zich (zonder de training te verwaarlozen) verder erg rustig. Zijn tweede plaats in de Superprestige-cross van Asper, afgelopen zondag, maakte niettemin duidelijk, dat hij toch weer als favoriet aangeduid moet worden voor het Nederlands kampioenschap. De strijd om de rood-wit-blauwe trui vindt morgenmiddag plaats op het Eurocircuit van Valkenswaard.

Overigens is Adrie van der Poel, die al enkele keren in de kampioenscross zegevierde, tevens titelverdediger. Huub Kools - zondag winnaar in het Belgische Asper - alsmede Frank van Bakel, Martin Hendriks en Henk Baars behoren tot zijn sterkste tegenstanders. Het NK in Valkenswaard heeft twee wedstrijddagen waarin liefst acht categorieën om de hoogste vaderlandse crosseer strijden.

Ook in andere landen wordt dit weekeinde om de nationale titel cyclocross gestreden. De Belgen doen dat in Diksmuide; de Duitsers morgenmiddag in Aken, waar een parcours is uitgestippeld in het Aachener Gillesbachtal. Het hoofdnummer aldaar (profs en amateurs tegelijk aan start) begint om drie uur. Tot de acht deelnemende beroepsrenners behoren onder meer Gölz, Ludwig, Barth, Krukenbaum en topfavoriet Kluge. Het amateurpeloton bestaat uit ruim vijftig man.

Programma Valkenswaard, vandaag: 10.30 uur, C-amateurs; 11.30 uur: B-amateurs; 13.00 uur: nieuwelingen; 13.01 uur: dames en juniorendames; 14.30 uur: A-amateurs. De wedstrijdduur varieert van 25 minuten (nieuwelingen) tot 50 minuten (A-amateurs). **Programma morgen:** 11.15 uur: veteranen; 13.00 uur: junioren: 14.30 uur: profs. De wedstrijdduur bedraagt respectievelijk dertig, veertig en zestig minuten.

sport in cijfers

TENNIS

Melbourne, kwalificatie Open Australische, mannen, eerste ronde: Rafter-Kempers 6-1 6-3, Stafford-Oosting 6-1 6-4.

Sydney, kampioenschap van Nieuw-Zuid Wales, 900.000 gulden: Mannen: kwartfinales: Camporese-Bergström 6-7 6-4 6-1, halve finales: Forget-Wheaton 6-3 6-2, Emilio Sanchez-Camporese 6-4 7-6. Vrouwen: kwartfinales: Sabatini-Gigi Fernandez 6-2 7-6, Huber-Novotna 6-3 7-5, Mary-Joe Fernandez-Mesjki 6-1 6-2, Arantxa Sanchez-Martinez 6-4 6-2.

Auckland, mannen, 350.000 gulden, kwartfinales: Yzaga-Naewie 6-3 7-6, Connell-Evernden 6-4 7-6, Washington-Cherkasov 6-4 6-2, Zöcke-Volkov 7-6 ...

SKI

Flachau, Open NK, super-G mannen: 1. Didrik Marksten 1.41.02; 2. Strand Nilsen 1.41.17; 3. Dietmar Thoni 1.41.42; 44. Bram van Es 1.47.29; 46. Michiel Slootweg 1.47.46; 52. Harald de Man 1.48.15; .. Bastiaan Hulkeshoven 1.51.50; 72. Stephan de Wit 1.52.10; 84. Johan Moser 1.57.97.

Super-G vrouwen: 1. Birgit Heeb 1.13.12; 2. Marianne Salchinger 1.13.64; 3. Emma Carrick Anderson 1.14.33; 32. Mascha Hellenbrand 1.19.91; 35. Esmee van Vught 1.20.17.

HOCKEY

Lahore, Vierlandentoernooi onder 21 jaar, derde en laatste dag: Nederland-Engeland 5-0 (3-0). Doelpunten: Westbroek 2, Smolenaars, Koster, Jazef 1, Pakistan-Duitsland 1-0 (1-0). Eindstand: 1. Pakistan 3-4 (6-2), 2. Nederland 3-4 (7-4), 3. Duitsland 3-3 (4-2), 4. Engeland 3-1 (1-10).

SCHANSSPRINGEN

Predazzo, wereldbeker 90 meter. 1. Höllwarth 241,4 punten (94+92,5 mtr), 2. Martinsson 232,6 (94+87), 3. Tällberg 229,3 (91,5+89), 4. Lunardi 224,6 (89+89,5), 5. Sakala 222,6 (89+87), 6. Vettori 218,1 (88+88), 7. Goldberger 217,8 (89,5+86), 8. Miollard 216 (90+85), 9. Nieminen 215,5 (83,5+91,5), 10. Pointner 213,2 (88,5+86). Stand wereldbeker na negen wedstrijden: 1. Nieminen 137 punten, 2. Rathmayr 98, 3. Jez 82, 4. Zünd 71, 5. Vettori 69, 6. Höllwarth 68.

SCHAKEN

Wijk aan Zee, Hoogovenstoernooi. Grootmeestergroep A, eerste ronde: Salov-Hübner 1/2-1/2, Brenninkmeijer-Van Wely 1/2-1/2, Nunn-Seirawan 0-1, Epishin-Van der Wiel 1-0, Piket-Nikolic 1/2-1/2, Gelfand-Romero 1-0, Kortsjnoi-Sax 1/2-1/2.

SCHAATSEN

Collalbo, vrouwen, testrace, 500 m: 1. Aaftink 41,38, 2. Niemann 41,76, 3. Stam 42,29, 4. D'Andrea 43,35, 5. Warnicke 43,44, 6. Van Schie 43,90, 7. Zijlstra 44,47. 1500 m: 1. Pechstein 2.12,46.

AUTO/MOTORSPORT

Namibe, Rally Parijs-Kaapstad, etappe Lobito-Namibe 441 kilometer, waarvan 151 klassementsproef. Auto: 1. Vatanen/Berglund 28.02, 2. Lartique/Destaillats 0.26, 3. Weber/Hiemer 2.26, 4. Auriol/Monnet 2.34, 5. Servia/Puig 4.03. Nederlanders: 41. Van Tuyl/Winkler 38.18, 94. Kies/Tijsterman, 1.09.27, 103. Bezemer/Knudde, 1.18.14. Algemeen klassement: 1. Auriol 18.00.18, 2. Weber 10.50, 3. Shinozuka/Magne 23.57, 4. Waldegard/Gallagher 1.29.30, 5. Vatanen 2.40.29, 48. Van Tuyl 27.45.39, 60. Bezemer 33.11.14, 92. Kies 46.20.16.

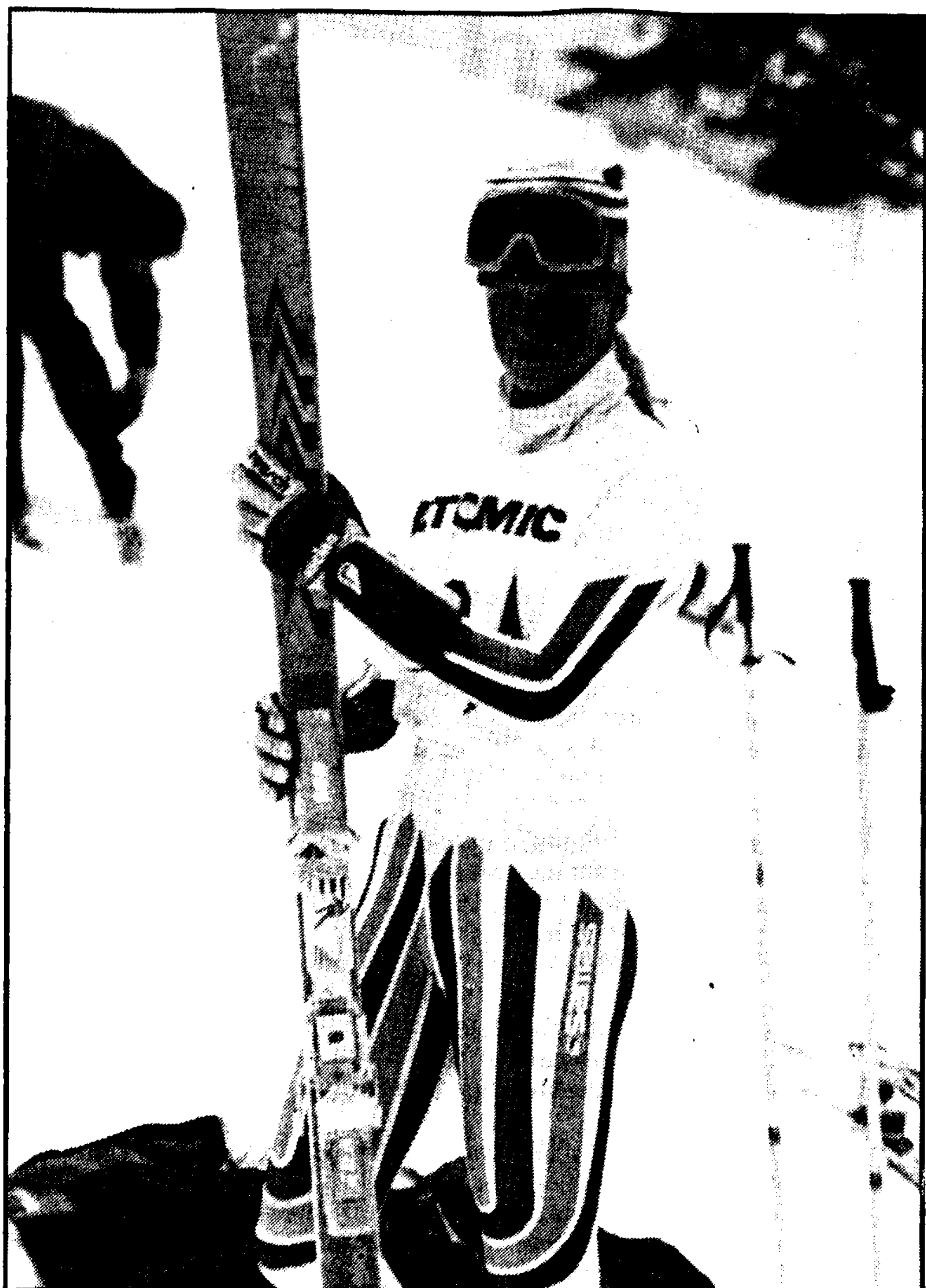
Motor: 1. Orioli 1.37.13, 2. Mandelli 0.06, 3. Trolli 0.31. Algemeen klassement: 1. Peterhansel 47.58.50, 2. Laporte 30.47, 3. Arcaons 41.33.

Einde loopbaan Ceulemans lijkt nabij

BRUGGE – Jan Ceulemans wil met onmiddellijke ingang met voetbal stoppen. Dit maakte de Belgische recordinternational (96) gisteren bekend. De bijna 35-jarige speler van Club Brugge kwam dit seizoen nauwelijks in actie wegens knieblessures en - operaties. „Mijn loopbaan is voorbij. Daar bestaat voor mij geen twijfel over. Het liefste stop ik meteen", vertelde Ceulemans.

De aanvaller zei dat hij eerst het management van de club toestemming vraagt of hij onmiddellijk kan stoppen. Zo niet, dan dient hij zijn contract tot juni uit. Daarna wil hij als trainer aan de slag. Ceulemans nam met de Rode Duivels deel aan drie wereldkampioenschappen. Met Club Brugge werd hij drie keer landskampioen en veroverde een maal de beker. Hij begon zijn profloopbaan bij Lierse SK en speelde sinds 1978 voor Club Brugge.

Ceulemans zei dat hij nog steeds ambitieus genoeg was. „Maar mijn gezondheid staat voorop. Ik wil niet over tien jaar in een rolstoel zitten", aldus de Belg. „Een nieuwe knie-operatie zou mij voor 85 procent kans hebben gegeven op een geslaagde come-back, maar dat risico neem ik niet".

● *Mascha Hellenbrand werd weliswaar nationaal kampioene, maar het was een titel zonder glans.* Foto: FRANS DREISSEN

Nederlandse skitop snel

DOOR FRANS DREISSEN

FLACHAU – Durf en branie. De Nederlandse skiërs zijn lefgozers. Een beetje wild soms, maar wel snel. Zoals gisteren op de super-G. Die discipline vormde de apotheose van een voor de mannen redelijk verlopen NK. Met 'slechts' zes seconden achterstand op absolute toplopers als de Noren Didrik Marksten en Kjetil Andre Aamodt (tweede bij de WK) mochten de paradepaardjes van de Nederlandse skivereniging zich best laten zien. Bram van Es was opnieuw de snelste van de groep. Mascha Hellenbrand pakte haar derde titel bij de vrouwen.

„Een absoluut topresultaat als je bedenkt dat de meeste jongens pas drie weken op ski's staan", sprak assistent-trainer Willi Zechner. „Op het zware en lange parcours werd veel van de techniek gevergd. En die krachtproef hebben de jongens goed doorstaan. De prestaties zijn hoopgevend".

Een mening die de door zijn veelvuldige afwezigheid bekritiseerde bondscoach Prodinger onderstreepte. „De jongens zijn duidelijk op de goede weg. Met het oog op de Spelen in Lillehammer in 1994 denk ik dat we daar misschien present kunnen zijn".

Vooral de gezonde rivaliteit binnen de groep jongens werkt prestatiebevorderend. „En dat is het sterke punt bij de mannen. Ze peppen elkaar op en zijn op de piste elkaars grootste concurrenten. Daardoor worden de resultaten steeds beter", aldus Zechner. „Het is jammer dat de resultaten van de vrouwen achter blijven bij die van de mannen. We zullen de komende weken proberen om vooral Mascha Hellenbrand weer op de rails te krijgen".

De Schaesbergse pakte haar derde goud. En daarmee was ze meteen ook verzekerd van de combinatiewinst. Het waren echter titels zonder glans. Echt tevreden kon de 18-jarige skiester namelijk niet zijn met het verloop van de super-G. Het was een aaneenschakeling van foutjes. „Het vlot nog steeds van geen kant. Ik denk dat het een mentaal probleem is en daar zal ik zelf aan moeten werken". Het schokeffect dat Prodinger met zijn scherpe kritiek hoopte te bereiken, bleef gisteren uit. „Ik kan ook niet van het ene op het andere moment super gaan skiën. Het seizoen is echter nog lang. Ik hoop dat het alsnog goed komt, want anders denk ik dat er niets anders opzit dat een punt achter de skicarrière te zetten".

sport kort

● TENNIS – Stanley Franker, directeur sportief van de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond, heeft vijf spelers geselecteerd voor de Davis Cup-wedstrijd tegen Zwitserland. Het duel wordt van 31 januari tot en met 2 februari in Houtrust Sport in Den Haag gespeeld. Het vijftal bestaat uit: Jan Siemerink, Paul Haarhuis, Richard Krajicek, Mark Koevermans en reserve Jacco Eltingh.

● HANDBAL – De loting voor de kwartfinale om de Nederlandse handbalbeker had het volgende resultaat: heren: Aalsmeer-V&L, Aalsmeer 4-Hermes, Blauw Wit-E en O, Tachos-Sittardia. Dames: DSVD-V&L, Quintus-OSC, UVG-SEW, Bevo-Swift Roermond.

● HANDBAL – Programma eredivisie heren, vandaag: Sittardia-Tachos (19.45 uur, Stadssporthal Sittard). Morgen: V&L-Aalsmeer (14.30 uur, Glanerbrook Geleen); E en O-Blauw Wit. Dames, morgen: V&L-DSVD (13.10 uur, Glanerbrook Geleen); Swift Roermond-UVG (14.15 uur, Jo Gerrishal Roermond). Eerste divisie heren, morgen: Delta Sport-Noav. Dames, morgen: Bevo-Noav (14.40 uur, Piushof Panningen); Iason-Velo (14.30 uur, Berg en Terblijt); OSC 2-Loreal; Sittard-Hermes (14.35 uur, Sportcentrum Sittard).

● VOETBAL – Jörg Berger heeft zijn contract als trainer van FC Köln met een jaar verlengd. Beide partijen bereikten gistermiddag een mondeling akkoord. De 47-jarige Saks nam in de herfst de baan over van Erich Rutemöller. Berger en Köln namen een optie voor het seizoen 1993-94.

Wassen in tennisselectie

HILVERSUM – In de nationale jeugdselectie van de tennisbond komt dit jaar slechts een Limburger voor. Bij de jongens tot en met 16 jaar is dat Rogier Wassen. Hij zal het komende jaar Nederland vertegenwoordigen in de wedstrijden en toernooien in deze leeftijdsklasse. Sjeng Schalken, die ook in het selectieteam opgenomen had kunnen worden, wil zich niet aan de bond binden.

Stripteaseclub steunt zwemmer

WELLINGTON – Een Nieuwzeelandse zwemmer wordt tijdens de Olympische Spelen in Barcelona financieel ondersteund door een stripteaseclub. Toni Jeffs mag zijn zwembroek evenwel aanhouden. Dat heeft de eigenaar van Tiffany's nachtclub in Wellington de deelnemer aan de 50 en 100 meter vrij verzekerd. Jeffs kwam op de proppen met deze ongewone sponsor nadat talloze conventionele geldschieters geen brood zagen om de zwemmer als reclameobject te gebruiken.

Van Gennip zonder schaatsen

COLLALBO – Het reisbeleid van de KNSB is soms wat ondoorzichtig. Yvonne van Gennip was al twee dagen in op trainingskamp in Collalbo, maar haar schaatsen waren in Davos. Bij de reis tussen de trainingskampen in Midden-Europa van de allroundkernploegen verloor Van Gennip de schaatsen even uit het oog. Bij een tankstop in Collalbo werden de flitsende ijzers even in de door de KNSB-arts Frank Nusse gereden auto 'geparkeerd'. Toen Nusse al ruimschoots richting Davos was vertrokken, werd ontdekt dat de schaatsen in de bagage van de drievoudige Olympisch kampioene ontbraken. Uiteindelijk moest de Amerikaanse Bonnie Blair eraan te pas komen om Van Gennip vrijdag haar schaatsen te brengen.

Voetelink niet in Collabo

COLLALBO – Sandra Voetelink doet dit weekeinde niet mee aan de wereldbekerwedstrijden in Collalbo. De nationale kampioene op de 1500 meter is geveld door griep. Voetelink, die het afgelopen weekeinde in Heerenveen als tweede eindigde op de 500 en 1000 meter, traint momenteel thuis op de baan in Alkmaar. Bondscoach Arie Koops neemt na terugkeer uit het Italiaanse schaatsdorp contact met haar op.

EK voetbal met Sovjetunie

MOSKOU – Het elftal van de voormalige Sovjetunie zal onder de oude naam UdSSR deelnemen aan de eindronde van de Europese titelstrijd voetbal in Zweden. Dat heeft bondsvoorzitter Koloskov in Moskou tegenover het blad Sovjetski Sport verklaard. De naam UdSSR staat bij de wereldfederatie Fifa geregistreerd. Een naamswijziging is pas mogelijk op het eerstvolgende congres van de Fifa op 3 juli. Koloskov zei voorts dat de Sovjet-voetbalbond herdoopt zal worden in voetbalbond voor de Gemenebest van Onafhankelijke Staten. Dit zal gebeuren op de bijeenkomst van de bondsraad op 11 januari in Moskou.

Haarhuis begint tegen Hlasek

MELBOURNE – De Open Australische tenniskampioenschappen geven al in de eerste ronde een vingerwijzing voor de strijd om de Davis-beker tussen Nederland en Zwitserland. Paul Haarhuis speelt te Melbourne in de eerste ronde van het toernooi dat maandag begint, tegen Jakob Hlasek, de Zwitserse nummer één. De tegenstanders van de Nederlandse mannen in de openingsronde zijn: Siemerink tegen speler uit de kwalificaties, Koevermans-Fitzgerald, Schapers-Champion, Eltingh-Braasch, Krajicek-Saceanu, Haarhuis-Hlasek. Het schema voor de vrouwen: eerste ronde: Bollegraf-Jaggard, Kamstra-speelster uit de kwalificaties, Schultz-Rittner, Muns-Jagerman-Godridge.

trainerscarrousel

SWALMEN - De VV Swalmen, uitkomend in de vierde klasse G, heeft het contract met trainer Seegers met een jaar verlengd.

ABDISSENBOSCH – Jo Quadvlieg, nu nog werkzaam bij Chevremont, neemt met ingang van het nieuwe seizoen het roer over van Ben Pijpers bij SV Abdissenbosch.

oefenvoetbal

MORGEN

Limburgia-VV Keer	12.30 uur
SVN-Vaesrade	14.30 uur

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

Vroegere Oostduitser in startblokken van derde seizoen als prof

Uwe Raab: 'Angst in massasprint kan gewoon niet'

SöLDEN – Hij ondervond aan den lijve hoe groot het verschil is tussen een amateur en een prof, zelfs tussen een topamateur en „alleen maar" een degelijk beroepsrenner. Toch dwong Uwe Raab na zijn overstap in 1990 vrij snel respect af. Dat kwam niet direct omdat de ex-Oostduitser, die met lieftallige Jana en 4-jarig dochtertje Nadja in het Belgische Lommel is neergestreken, al een paar dagen na zijn debuut een bloementuil te pakken had. Veel meer had het te maken met hieropvolgende prestaties. Je kunt sympathiek zijn, maar bij de profs gaat het ten enemale uitsluitend en alleen om prestaties. Meedoen is goed, winnen is alles. Zo simpel is de stelregel van het peloton.

In het Oostenrijkse Sölden, waar de 29-jarige Uwe Raab met zijn ploegmakkers van PDM de voorbije week een winterstage afwerkte, kijkt hij niet alleen terug op alles wat hij al meegemaakt heeft. Hij kijkt óók naar de toekomst.

„Is het niet fantastisch, dat ik toch nog een groot deel van mijn sportloopbaan als professional kan meemaken", zegt hij. „Het betekent de vervulling van een jongensdroom. De politieke situatie van weleer vormde lange tijd een sta-in-de-weg, totdat zich de gigantische omwentelingen voordeden in het vroegere oostblok. Ik heb nog een mooie tijd voor de boeg."

Een ongeluk zit overigens in een klein hoekje, zeker in een vak vol risico's zoals de wielersport ze kent. Neem alleen de kans op valpartijen in de sprint van een compact peloton.

„Hoe je het ook bekijkt", aldus Uwe Raab, „als je wilt meespelen kán angst in een massasprint gewoon niet. Je zult je verstand heel even op nul dienen te zetten. Dat klinkt gek, omdat je een enorm reactievermogen aan kracht en snelheid moet paren. Zodra je echter ook maar een fractie van een seconde denkt aan hetgeen je overkomen kan en wat de gevolgen zijn voor jezelf en je gezin, ben je uitgeschakeld. Is het gek, dat het heel vaak jonge gasten zijn, die zo'n eindrush domineren? Hoe dan ook, ik ga de risico's, verbonden aan mijn job, niet uit de weg."

Uwe Raab was eenentwintig toen hij in de zomer van 1983 wereldkampioen werd bij de amateurs. Op het parcours van het Zwitserse Altenrhein, waar 's anderendaags Greg Le Mond onze landgenoot Adrie van der Poel voorafging in de strijd bij de profs, was hij ongenaakbaar.

door

WIEL VERHEESEN

Weliswaar moest hij het wapen van de sprint hanteren, maar dit keer betrof het geen ontknoping in groepsverband. Alleen de Zwitser Niki Rüttimann had hem tot aan de eindstreep kunnen bijhouden, Serediuk, een Pool, moest vier seconden prijsgeven. Het peloton volgde al op meer dan een dozijn seconden.

Raab: „Het behalen van de wereldtitel was, vanzelfsprekend, een fantastische belevenis. In West-Europa zou zo'n succes de springplank naar een profcarrière hebben betekend. Bij ons, in de vroegere DDR, betekende het winnen van de regenboogtrui een van de jaarlijkse doelen. Ik was in de kern van de nationale selectie gehaald om successen binnen te slepen. Het hield ook in, dat wij de wielersport heel anders beleefden dan de amateurs elders op de wereld, vooral in de landen waar het professionalisme een vanzelfsprekendheid was. Dáár stond de opbouw voornamelijk in het teken van een toekomstige profloopbaan. Bij ons waren de grote amateurkoersen de top. Hoe vaak ik de Vredeskoers (Warschau-Berlijn-Praag, red.) gereden heb? Liefst zeven keer. Ik heb het dan niet eens over Tour de l'Avenir, Ronde van Cuba en menige open wedstrijd, waarin wij het moesten opnemen tegen de profs. Het was telkenmale voluit er tegenaan."

Eenmaal beroepsrenner geworden ('tegelijk met Uwe Ampler bij PDM') verwierf Uwe Raab snel het vertrouwen van ploegleiding en teamgenoten. Dat kwam vooral in de Ronde van Spanje 1990 tot uiting. Als een etappe weer eens op een massasprint uitdraaide stond het hele PDM-blok in dienst van hem.

„De drie dagoverwinningen en vooral de blauwe trui voor de winnaar van het puntenklassement beschouw ik nog steeds als mijn voornaamste wapenfeiten in mijn pas tweejarige profloopbaan. Een ander hoogtepunt blijft de eerste plaats in de ploegentijdrit in Eindhoven datzelfde jaar. Weet je overigens, dat ik in mijn eerste seizoen acht keer zegevierde? Dat kan niet iedere neoprof zeggen. Ik reed ook de Tour de France uit. Ritwinst dáár zat er jammer genoeg niet in. Toch was het een Tour om met prettiger gevoelens aan terug te denken, dan aan het evenement van het voorbij jaar. Ik vergeet de hele affaire waarmee wij, de PDM'ers, te maken kregen het liefst zo snel mogelijk, al zul je op een of andere manier altijd aan herinnerd blijven."

● *Uwe Raab: „Mijn eerste Ronde van Spanje was een fantastische ervaring."*
Foto: DRIES LINSSEN

Het voorbije seizoen was trouwens toch al niet zo goed, vergeleken met twaalf maanden eerder. Dat had niks te maken met het feit, dat Uwe Ampler tussentijds bij PDM opgestapt was. „Zijn zaak, niet de mijne", aldus Uwe Raab. „Ik had geen reden om ontbinding van mijn contract te vragen. Sterker nog, ik tekende voor een jaar bij. Wat er na afloop hiervan gaat gebeuren, want PDM stopt eind 1992 met sponsoring van het team, zien we dán wel weer. Eerst maar weer eens een aantal goeie resultaten neerzetten, dan komt de rest vanzelf."

Was de komst van Jean-Paul van Poppel naar PDM dan van grote betekenis voor Uwe Raab? „Niet direct", houdt laatstgenoemde zich op de vlakte. „Wél was het zo, dat Van Poppel in de Ronde van Spanje vórig jaar onze belangrijkste man voor de massasprints was. Hij deed ook wat er van hem verwacht werd. Vier keer won hij. Ik moest het stellen met één ritzege, ofschoon ik tevens een paar ereplaatsen uit het vuur sleepte. Een hiervan werd behaald in Sevilla, waar Skibby ten nadele van mij op de eerste plaats werd gezet. Discussie met de jury hielp niets. Overigens, ik herhaalde zijn zege van het jaar daarvoor in het puntenklassement."

Daarna liep het allemaal minder, ook al omdat hij met ziekte en blessures af te rekenen kreeg. Toen daar nog eens de mislukte Tour de France bovenop kwam, was de balans over zijn tweede profjaar allesbehalve goed.

„Het naseizoen, maar vooral de winterpauze hebben mij daarentegen weer veel ambitie gegeven. Ik weet wat ik kan, zowel in de rittenkoersen als in de klassiekers, waarvan vooral Milaan-Sanremo mij aanspreekt. Ik werd daarin al eens achtste. De laatste hand aan de voorbereiding op het nieuwe seizoen leg ik binnenkort in Mexico. Daar ga ik met mijn landgenoten Ampler en Heppner trainen. Op 13 februari keer ik terug. Ronde van Sicilië, gevolgd door Kuurne-Brussel-Kuurne, Tirreno-Adriatico en Milaan-Sanremo zijn daarna mijn belangrijkste opdrachten. Normaliter komt ook weer de Ronde van Spanje op mijn programma."

Het feit, dat hij met twee collega's uit de vroegere DDR, die tot andere ploegen dan de zijne behoren, naar Mexico vliegt om te trainen is niet zó verwonderlijk. „Er bestaat", zegt Uwe Raab, „nog steeds een speciale band tussen renners uit het oosten van de huidige Bondsrepubliek. Wij waren te laat met reserveren van hotelaccommodatie, anders hadden Uwe Ampler, Jens Heppner, Jan Schur, Olaf Ludwig, Thomas Barth, Olaf Jentsch, Falk Boden en ik, met respectievelijke familieleden, zelfs de jaarwisseling gezamenlijk in Oostenrijk doorgebracht. Het feit, dat wij tot verschillende ploegen behoren hoeft onze vriendschap zeker niet in de weg te staan."

De uit Berlijn afkomstige mevrouw Raab, die in gezelschap van de kleine Nadja op eigen gelegenheid naar het trainingskamp van de PDM-ploeg in Sölden reisde, mengt zich heel even in het gesprek. „Weet je wat ook fijn is? Wij hebben in Lommel, waar wij ons vestigden meteen nadat mijn man prof werd, een leuke kennissenkring opgebouwd. De contacten zijn zelfs veelvuldiger dan met buurtbewoners in Wittenberg, waar wij vroeger woonden. Ik hoop, dat we de sfeer van Lommel ook vinden in Genk, waarheen wij binnenkort verhuizen."

Ion Tiriac is sinds 1984 manager van Boris Becker. Hoewel de Duitse tennisser onder de hoede van de Roemeen drie keer Wimbledon won en uitgroeide tot de nummer één van de wereld, worden de werkzaamheden van Tiriac bijna voortdurend met argusogen bekeken. Boze tongen beweren dat onder de krullende, zwarte haardos een puur op dollars en eigen belang belust brein schuilgaat. Mensen die dichter bij de eigenaar van het managementsbureau TiVi (Tiriac/Vilas) BV staan, prijzen juist zijn barmhartigheid en humaniteit. Als zakenman is hij wel keihard, maar ook eerlijk. En voor zijn protégé Boris Becker heeft hij slechts de absolute top ten doel gesteld. Tijdens de strijd om de Grand-Slamcup in München, nam onze verslaggever hem „onder schot" en constateerde dat „Graaf Dracula" een minder grote bullebak is dan wordt gezegd.

'Geld is erg belangrijk, zeker als je het niet hebt'

Tiriac, de man met de gouden handjes

DOOR ERIC DE BIE

MüNCHEN - Ion Tiriac heeft het altijd druk. Maar eenmaal op de praatstoel blijkt de 52-jarige Roemeen allesbehalve de besnorde bullebak die volgens velen sneller vuur spuwt dan Becker serveert, te zijn. Al interesseert 'Graaf Dracula', zoals één van zijn bijnamen luidt, dat weinig.

,Het maakt me niets uit of de mensen mij als een 'bad guy' of als een 'good guy' zien. Ik weet wie ik ben en ik weet wat mijn werk is. Dat is voldoende. Over wat de kranten over mij of Boris schrijven, maak ik me na zoveel jaren niet meer druk. Ik heb deze week gelezen dat Boris zwaar ziek zou zijn. Dat hij aan Aids lijdt en daarom voor de Grand-Slamcup heeft afgezegd. Degenen die dat schrijven, zijn zelf ziek; ziek in hun hoofd. Aan dat soort verhalen besteed ik geen aandacht meer".

Hangsnor

Tiriac liet zijn befaamde hangsnor voor het eerst groeien in Brasov, een Roemeense fabriekstad die ook bekend stond als wintersportcentrum. De jonge Tiriac skiede er, speelde basketbal en blonk vooral uit in ijshockey. Als verdediger boekte hij zo snel vooruitgang, dat hij al op zijn zestiende een plaats kreeg in het nationale team. Hij deed mee aan de Olympische Winterspelen van 1964 en stond zelfs enige tijd in de belangstelling van de Philadelphia Flyers, een club uit de hoogste ijshockey-divisie in de Verenigde Staten.

Omdat Tiriac, die ook nog een tijdje als metaalarbeider zijn kost verdiende, zo opging in de wintersporten, begon hij pas laat te tennissen. Hij leerde daardoor nooit een slag perfect te slaan. Dat hij met zulke beperkte middelen nog zo ver wist te komen, mag dan ook een wonder worden genoemd. Met een redelijke backhand-return als voornaamste wapen en een goede kennis van tactiek bouwde Tiriac aan een carrière in het tenniscircuit, die uiteindelijk zeventien jaar zou duren. Zijn beste resultaten behaalde hij in het dubbelspel en de Daviscup. Met Ilie Nastase vormde hij acht jaar lang een even illuster als succesvol koppel, dat in 1970 op Roland Garros de open Franse titel won. Met het Roemeense Daviscup-team stond hij drie keer in de finale: '69, '71 en '72. Telkens werd van de Verenigde Staten verloren.

Toen het einde van zijn actieve loopbaan in zicht kwam, ging Tiriac op zoek naar een geschikte pupil. Die vond hij in Guillermo Vilas. De resultaten van hun samenwerking waren frappant. In 1977 behaalde de Argentijn bijvoorbeeld vijftig opeenvolgende overwinningen en won zowel de open Franse als de open Amerikaanse kampioenschappen. In de daaropvolgende jaren handhaafde Vilas zich in de top van de wereldranglijst, terwijl Tiriac als een soort 'supermanager' naast hem stond. De Roemeen was coach, sparring-partner, zaakwaarnemer, vriend, pr-manager en pleegvader tegelijk. Een werkwijze die hij in feite nu nog hanteert, al staat hij zelf tegenwoordig niet meer op de baan.

,Als TiVi een tennisser onder zijn hoede neemt, dan trekken we alles naar ons toe", vertelt Tiriac. „Zijn programma, zijn contact met de trainer en zijn overeenkomsten met sponsors. Dat vergt veel tijd en inspanning. Daarom ga ik ook alleen met mensen in zee, in wie ik geloof. Ik ben dit jaar door vier spelers uit de top-vijftien benadert, maar ik heb ze allemaal afgewezen. Kijk, als ik me ergens voor inzet, wil ik dat zo perfect mogelijk doen. En dat verwacht ik ook van iedereen met wie ik werk. Ik verwacht dat ze zich net als ik zeven dagen per week, 24 uur per dag inzetten om het gestelde doel te bereiken. Daar moet je wat voor over hebben, maar het levert uiteindelijk wel een heleboel op".

● *Ion Tiriac, de Roemeen met de gouden handjes. De man aan wie Boris Becker heel veel, zo niet alles heeft te danken.*

Foto: KAPA

Goede neus

De woorden van Tiriac mogen enigszins verwaand overkomen, maar dat hij een goede neus voor talent heeft, staat wel vast. Nadat in 1984 zijn toenmalige topster Vilas schuldig werd bevonden aan de acceptatie van 60.000 dollar startgeld, aangeboden door de organisatie van het ABN-toernooi in Rotterdam, moest Tiriac op zoek naar een nieuwe pupil. De carrière van de Argentijn had immers onherstelbare schade opgelopen. Tiriac had zich inmiddels ook ontfermd over Henri Leconte. Toen de Fransman met de voormalige echtgenote van hordenloper Guy Drut trouwde, kwam er snel een einde aan de samenwerking. De nieuwe mevrouw Leconte bemoeide zich namelijk met alles en daar had Tiriac geen zin in.

Na het vertrek van Leconte viel Tiriacs oog op Boris Becker, destijds een tiener met zware benen, hier en daar wat babyvet, twijfelachtig voetenwerk en een plaats op de wereldranglijst die niet zozeer getuigde van prestaties. De manager zag echter meer in de blonde Duitser. Hij was ervan overtuigd dat hij de speler van de toekomst had gevonden. Een jaar later kreeg hij al gelijk. Becker verraste in 1985 de tenniswereld door de jongste Wimbledonwinnaar te worden.

Dat was voor de Duitser het begin van een kleurrijke loopbaan, waarvan het einde nog lang niet in zicht is. Al ziet Becker, moe van het steeds moeten presteren, het af en toe niet meer zitten. „Op jeugdige leeftijd stond Boris al aan de top. Dat was voor hem niet altijd even gemakkelijk. Naar mijn mening is echter zijn grootste kwaliteit dat hij niet perfect is. Daardoor kunnen veel mensen zich met hem identificeren. Hij is in veel dingen geïnteresseerd, heeft over sommige zaken een uitgesproken mening en kent ook zijn 'ups and downs'. Dat maakt hem geliefd", aldus Tiriac, die naast Becker momenteel alleen Slobodan Zivojinovic en Mary-Joe Fernandez begeleidt.

Geldwolf

Vooral in de Duitse media wordt Tiriac regelmatig als een 'onbeschaamde geldwolf' afgeschilderd. De Roemeen - wiens bedrijf TiVi ongeveer tien procent van Beckers prijzengeld toucheert, 25 procent van de reclame-inkomsten krijgt en dertig procent van zijn exhibities opstrijkt - zou er alleen maar op uit zijn zo snel mogelijk zijn zakken te vullen. „Boris neemt zijn eigen beslissingen", verdedigt Tiriac zich. „Ik dwing hem nergens toe. Ik kan hem alleen mijn mening geven en vervolgens hopen dat hij naar me luistert".

De samenwerking met de perfectionist heeft Becker in elk geval geen windeieren gelegd. Tiriac weet als geen ander lucratieve sponsorcontracten met grote bedrijven af te sluiten. En dat ondanks het feit dat de manager niet van een dure Amerikaanse business-school komt, maar diep uit het hart van de voorheen anti-kapitalistische wereld. Tiriac leerde echter al snel dat geld „erg belangrijk is. Zeker wanneer je het niet hebt".

,In het tennis wordt bijna altijd over de hoge prijzengelden gepraat. Maar die bedragen zijn betrekkelijk. Ik ken mensen die per dag zestien miljoen dollar verdienen en ik ken mensen die met zes dollar genoegen moeten nemen. Als je kinderen van de honger huilen en je kunt ze niet te eten geven, is zes dollar erg veel. Zes dollar is echter niets als je tijd te kort komt om al je geld uit te geven", meent Tiriac, die zijn afkomst overigens nooit heeft verloochend.

De warme kracht van 'n ijskoude vrouw

● *Kloeke boerenvrouw met struis gemoed. Atje Keulen-Deelstra.*

Foto: BERT WIERINGA

IRNSUM – Ze heeft op de drempel van het Olympisch jaar niet van de champagne genipt. Zelfs geen glaasje wijn. Om niet op te vallen neemt ze cassis. Dat is ook rood en niemand merkt het verschil. Ooit baarde ze opzien, Atje Keulen-Deelstra. Ze werd eerst moeder van drie kinderen en vervolgens op haar zevenentwintigste een flitsende tante. Vier jaar lang schaatste ze wakken in de wetten van de sport. Er zal best nog een vrouw worden geboren - hoopt ze van harte - die evenveel titels vergaart, 'maar nooit meer op die leeftijd.' Voor de huidige generatie heeft [illegible] boerenwijsheid. „Als je wilt presteren, moet je een beetje gezond leven." Simpelweg.

De boerderij wordt omzoomd door een bestand oude, hoge bomen. Die vangen veel wind. „Vaak brieven gehad die niet zo leuk waren. Meestal van vrouwen. Ze zetten hun eigen naam er niet onder. Je wist nooit wie het waren. Jammer, ik had graag met hen gepraat. Als ik weer eens op de foto stond met een koe of kalfje, schreven ze: 'U trekt even de overall aan om te laten zien dat u ook iets doet'. Dat ik achter hielp, geloofden ze niet." Met 'achter' bedoelt ze de stallen van de tot stelphoeve verbouwde, van oorsprong kop-hals-romp boerderij.

Trots is ze op haar grove handen, maar de kloven van het onbegrip schrijnen. „Vroeger altijd veel moeten werken. Daardoor ook misschien heel sterk geworden. Moeder was vaak ziek. Ik was de oudste, moest er om vier uur uit, al was ik pas twaalf. Vond vader vanzelfsprekend." Machines hadden ze niet.

De boerin was bij de pinken.

„Sport en arbeid zijn hetzelfde." Ze zit wel eens te lezen of op een velletje papier te krabbelen, zomaar, wat haar invalt. Een kwartiertje. Vliegt ze weer op, de hittepetit. Kwik in de billen. Waren het enige wat de tegenstanders van haar te zien kregen. De 'nare epistels' zitten haar hoog. „Jelle was een sul, moest me beter aanpakken. Dat schaatsen vonden de mensen maar niets. Waarom ik me niet bij mijn gezin hield. Ik jankte als er weer zo'n brief kwam. Ach, denk je, ze zijn alleen maar jaloers." Tot op vandaag.

„Ik schaats nog goed." Spontaan: „Ben tweeënvijftig. Er zijn mensen die niet kunnen hebben dat ik nog tot heel wat in staat ben. Een mevrouw belde me regelmatig. Ik kon alles en zij niets. Of ik haar dat wilde uitleggen. Vorig jaar, ik zat midden in de grote schoonmaak. Sorry, mevrouw, ik ben het huis aan het poetsen. Vervelend als iemand dat niet begrijpt."

Haar kin rust op de gebalde vuist. De blik verstart. Er ligt een vliesje op de vaart. „Jaloerse mensen." Achterklap als echo van het applaus.

Ze won alles en verloor veel.

„Wereldkampioen worden, het ging in een roes voorbij. Geen tijd om er over na te denken. Nu besef ik pas: ik heb toch wat gepresteerd." Opverend: „Het is natuurlijk ook zo dat niemand in Nederland..." Ze maakt de zin niet af, wisselt van baan. „Fanny Blankers-Koen is ook zo'n mevrouw die nog volop in de belangstelling staat. Kun je een beetje vergelijken. Ik kon me goed inzetten, vanzelf ging het niet. Gerard Maarsse zei: 'Atje maakt van elke training een wedstrijd'. Ik wilde weten wat ik kon. Voor mezelf. Seizoen opbouwen, serieus leven. Nooit moeite mee gehad."

Op de kast staat een wereldbol. West Allis, Stromsund, Inzell, Medeo. Hemel en aarde bewoog ze. „Je raakte wel wat kwijt. Onze vrienden die we toen hadden, dat was afgelopen. De kennissenkring is dunner geworden. Maar dat is overal zo." Ook zonder de strakke agenda van trainingen en toernooien. „Iedereen heeft het druk, is bezig met zichzelf." Het is ijstijd. Dat verdriet haar.

„Ons hele gezin is veranderd door het schaatsen."

Burgemeesters, de koningin, de prinsen. „Niet dat wij ons niet gedroegen, maar je komt toch in een andere wereld, al zijn het ook maar gewone mensen. Ik geloof dat we er veel van hebben opgestoken. Vroeger had ik gauw commentaar. Nou, die vind ik niet leuk. Als je met zo iemand sprak, de koningin, dan bleek dat een heel aardige vrouw. Ik oordeelde vaak te vlug. Nu heb ik de neiging: niet alles geloven wat in de krant staat. Je kijkt anders naar dingen. Maar innerlijk ben ik hetzelfde gebleven."

Klein postuur, groot formaat. Vier wereldtitels, drie keer Europees goud. Een robot van vlees en bloed. Zo leek het. „Veel medewerking van Jelle gehad. In 1970, toen ik voor het eerst wereldkampioene werd, kwamen we naar deze boerderij. De kinderen waren nog klein. Gaf een hoop drukte. Jelle zei: 'Ga maar een uurtje rusten, ik was wel even af'. Je moet ook alles mee hebben. En hard zijn voor jezelf."

De kern van de zaak. „Van Gennip won drie gouden Olympische medailles, maar ze is geen Europees of wereldkampioene geweest." Met alle respect.

„Yvonne is een ander type."

„Gespannen, omdat ze vaak ziek is. Onlangs was ze ook weer niet goed. Ik krijg weinig hoogte van haar. Ik heb wel eens gezegd: dat mens is altijd ziek als ze moet presteren. Begrijp ik niet. Ze worden toch zó goed begeleid. Wij werden af en toe onderzocht, kregen een staalinjectie. Tegenwoordig is de medische verzorging optimaal, je mag eigenlijk niet ziek worden. Zal wel liggen, zeggen ze, aan de vele trainingen, maar wij trainden ook veel. Vanaf mei bijna elke dag. Van juni tot en met oktober 's zondags erbij." In de winter soms drie keer per dag.

„Wij hadden nooit wat."

Misschien ligt het aan het weer, of aan de sterren. „Niet alleen Yvonne, ook Sandra Voetelink was ziek, en nog iemand was niet lekker. Hoe dat komt? Stien en ik" – Stien Baas-Kaiser – „waren wat ouder. Wij trokken ons niet zoveel aan van heel veel dingen. Je praatte er over en ging de volgende dag verder. Ik wil niet zeggen dat de inzet van de schaatsenrijdsters niet goed is. Ik vind wel dat ze dikwijls wat hebben."

In de gang, aan de voet van de vitrine die kreunt onder het gewicht van het eremetaal, staan kartonnen dozen met spulletjes voor de lezingen. Toegedekt met handdoeken. „Moet nodig opgeruimd." Kan toch niet eeuwig doorgaan. „De uitnodigingen, dat ze nog steeds belangstelling hebben voor mijn prestaties. Het is toch al zeventien jaar geleden." Het afscheid op de eigen baan, Heerenveen, haar mooiste zege. „Ze willen me telkens zien. Ik geloof niet dat iemand van de anderen dat heeft." Hetzelfde goud, maar kennelijk van een ander soortelijk gewicht.

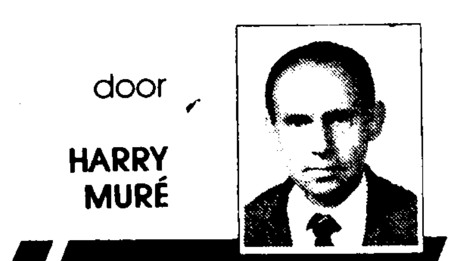
Als ze op de foto moet, verontschuldigt ze zich. „Gò, wat een pruik. Ben niet een mens dat elke week naar de kapper gaat." Bij haar zit het permanent meer van binnen. Likje oogschaduw, een veelgevraagde vrouw. „Soms drie dingen op een dag." De veehandelaar in de keuken, de 'krant' in de beste kamer en 's middags naar Wiegel. „Op het provinciehuis, samen met Maij-Weggen." Iets van de 'verkeersveiligheid'. Ze holt maar door, kan moeilijk neen zeggen. Probeert iedereen van dienst te zijn. „Zie je bij wedstrijden - dat kinderen handtekeningen vragen, dat ze dat niet doen, bekende sportmensen. Ik heb het altijd wél gedaan. Nu nog. Iemand die me op straat aanspreekt, hallo Atje. Dan ben ik niet zo dat ik me gelijk omdraai en kwaad kijk."

„Ik praat gewoon met de mensen."

Ze spande de kroon en bezit de wijsheid van de eenvoud. „Laatst heb ik een mijnheer die met pensioen ging, een cadeau aangeboden. Namens de personeelsvereniging. Ze hadden gevraagd of ik het wilde doen. Die man was helemaal zenuwachtig, hij wist niet dat ik kwam. Zulke dingen." Vindt ze prachtig, 'zulke dingen'.

Trainster is ze nooit geworden. Dat was geen succes. Te weinig geduld. Lastige ouders aan de telefoon, als het niet goed gaat met de kinderen. Ze ziet scherp 'wat ze fout doen', kan het ook helder overbrengen, maar het geeft te veel rompslomp. De boerin kan haar ei het best kwijt in voordrachten en schaatsweekends. In Aldeboarn, of een filmpje draaien voor de patiënten in Drachten. „Die reageren soms heel emotioneel." Ze heeft een allround karakter en de uitersten daarvan liggen even ver uit elkaar als de vijfhonderd en tienduizend meter. Warm en ijskoud. „Als ik het Wilhelmus hoor, ga ik niet staan snotteren. Maar het doet me wel wat."

door
HARRY MURÉ

Een mens moet zijn aard niet verloochenen.

Al heeft ze geleerd zich aan te passen. „Ik kan vrij stug zijn." Op een lezing, dat opdringerige vaak. „De vrouw van de burgemeester, ik ben de presidente. Bekakt. Kan ik ook, hoor. Komt heel gauw bij mij." Lik op stuk geven. „Keihard. Zo ben ik opgevoed." Ze heeft niet vlug medelijden. „Iemand die een beetje kucht, gut..." Aanstellerij.

Plotseling breekt het ijs. „Ik heb een keer een meisje voor de laatste keer bezocht. Overleden aan kanker, ze was pas eenentwintig. Ik kende haar al heel lang. Op de lagere school maakte ze tekeningen en gedichtjes als ik een kampioenschap had behaald. Regelmatig stuurde ik haar wat terug. Toen werd ze ziek. Voordat ze stierf, wilde ze thuis zijn. Ik heb gebeld, verlangde er naar Tineke nog eens te zien. Kom maar, zeiden de ouders, ik moest niet te lang wachten. Nou, ik ben er naar toe geweest, heb toch gehuild. Zo'n jong meisje."

„Dan heb ik een klein hartje."

De kloeke boerenvrouw met het struise gemoed. 'Attje' staat op het bordje naast de voordeur. Met twee t's. Fries en dubbeldraads. Omdat het zo raar uitziet, schrijven we Atje. Een open boek met onbekende voetnoten. Toevallig werd het schaatsen. Het had evengoed een ander hoofdstuk kunnen zijn, want ze is van nature uitblinkster. Tennis, volleybal, kaatsen. „Met zo'n klein balletje. Sport houdt je een beetje fit." Aan atletiek heeft ze gedaan, wederom 'een beetje', en 'bij het turnen was ik een van de besten'. Nog meer? „Euh... wandelen." Wandelen? „De Elfstedentocht. Vijf keer voltooid." Binnenkort de zesde. Tweehonderd kilometer te voet, gemiddeld veertig per dag. Zonder blaren. 'Leuk' noemt ze dat. „Als je de Elfstedentocht wandelt, schaatst en fietst, krijg je een mooi brevet."

Competitietennis is het einde. Niet wegens de heersende mode, maar omdat ze wil overwinnen. „Als ik verlies, zal ik niet met het racket gooien. Ik kan goed tegen een nederlaag. Anderen" - heeft ze in haar onbegrensde sportleven gemerkt - „hebben dat minder. Er wordt hard tegen me gespeeld. Winnen van een wereldkampioene vinden ze geweldig. Maar er zijn er ook die je in de grond willen boren." In herhaling tredend: „Eigenaardig, je hebt van die vrouwen."

Gelukkig valt de afgunst op het platteland in het niet bij het plezier op het gravel. „Vroeger tennisten wij niet. Dat was alleen voor de elite, mensen met wat geld. Tegenwoordig moet je golfen." Ze spreekt het uit als 'kolfen', met een zachte k. „Maar dat ga ik niet doen, kolfen." Zelfs geen beetje.

Een paar minuten zit ze met de benen over elkaar, hoge hakken onder de spijkerbroek. Niks voor haar, die positie. Hup, op de knieën voor de allesbrander. Een arm op de rug, de vrije hand tastend in de stapel hout.

Ze maakte met iedereen de kachel aan.

Van de ene dag op de andere kwam ze uit de lucht vallen. In 1966 werd de jongste geboren. Die blijde gebeurtenis viel samen met de komst van de kunstijsbaan. „Toen ben ik serieus begonnen op de lange baan, maar geenszins met de bedoeling door te dringen tot de kernploeg. Daar werd niet naar toegewerkt." Het ging vanzelf. Per bus naar Heerenveen om te trainen, vanaf 1970 met de kever. Cadeau gekregen van de hele provincie. Zo'n gewoon mens, en dan wereldkampioen. Zonder 'van die gladde pakken' en met een gebreide, wollen muts. Bestaat niet, maar het is waar gebeurd. Vier winters aan één stuk vierde Nederland moederdag.

„Ik reed voor mezelf."

Ook later, toen ze quasi vaarwel had gezwaaid. Tien jaar na dato dook haar naam nog elke week op in de uitslagen. Al wist je niet precies meer waar het om ging, want het marathonschaatsen was pas uitgevonden. Van 1975 tot 1984 werd ze zes keer nationaal kampioene op kunstijs. Drieënzestig marathonzeges, een onthutsende reeks. Dat record neemt niemand haar meer af. Triomfantelijk: „Ineke Kooiman heeft tweeënvijftig overwinningen. Maar ze is gestopt."

De naam Keulen prijkt ook vandaag nog bovenin het klassement van de schaatsbeker, al is het nu Boukje, haar dochter. Werd nooit zo beroemd als haar moeder. Getrouwd, het huis uit, maar bijkans elke dag over de vloer. Even haar broers Cees en Goos gedag zeggen. Na binnenkomst passeert ze eerst een spreuk. 'Overal thuis, maar thuis is het beste'. Ze vormen geen gezin, het is meer een kernploeg. Met tachtig stuks vee en een redelijk quotum.

De titels waren snel uitgemolken.

„We zijn er niet beter van geworden. Kost veel geld voordat je in een selectie zit. Ik denk dat de topsporters nu beter worden verwend. Voor het Nederlands kampioenschap kregen wij duizend gulden. Als je in de kernploeg kwam, nog eens duizend. Bleef weinig van over. Is ook niet erg. Voor mij is een titel die je haalt, meer waard dan tienduizend gulden."

Later heeft ze nog wat kunnen verdienen met het openen van winkels. „Genoeg om een keer op wintersport te gaan. Of voor een vakantie op de Canarische Eilanden. Hadden we anders niet kunnen doen." Ze is ook altijd te bescheiden geweest. Avondje de polder in voor vijfenzeventig piek. „Zeiden de mensen: 'We hebben Harriet Freezer gehad. Die vroeg vijfhonderd gulden voor een lezing'. Maar ik wist niet beter." Met blosjes op de wangen: „Daarna ben ik wat meer gaan vragen."

Haar blinkende, gladde baan was even rimpelloos als de dichtvriezende Wijde Ee. Nooit een schandaaltje, geen aangrijpende diepte-interviews waar het volk van ophoort.

Aan kouwe drukte had de kampioene van het ijs een gloeiende hekel.

„Toen we vijfentwintig jaar waren getrouwd, gingen we naar Oostenrijk. We zagen op tegen een groot feest thuis. De mensen komen achteraf toch met allerlei aanmerkingen, ook al doe je het nog zo perfect. Met zijn tweetjes dus naar Inzell. Stónd me toch een stuk in Story of Privé, daar klopte helemaal niets van. Die vent had telefonisch wat gevraagd, maar ik had weinig te melden. Schrijft-ie dat Jelle en ik in een berghut waren, en dat Atje voor de open haard zat te grienen van ontroering. Een verschrikkelijk verhaal, jeminee."

Maar voor de rest, opschudding, boulevard, niet dat ze zich herinneren kan. Geen vogelpoepje op het ijs. Schaatste ze intuïtief langs. „Stien wilde vaak niet praten met journalisten. Ze heeft me in het begin ook gewaarschuwd. Toch heb ik altijd gezegd wat ik voelde."

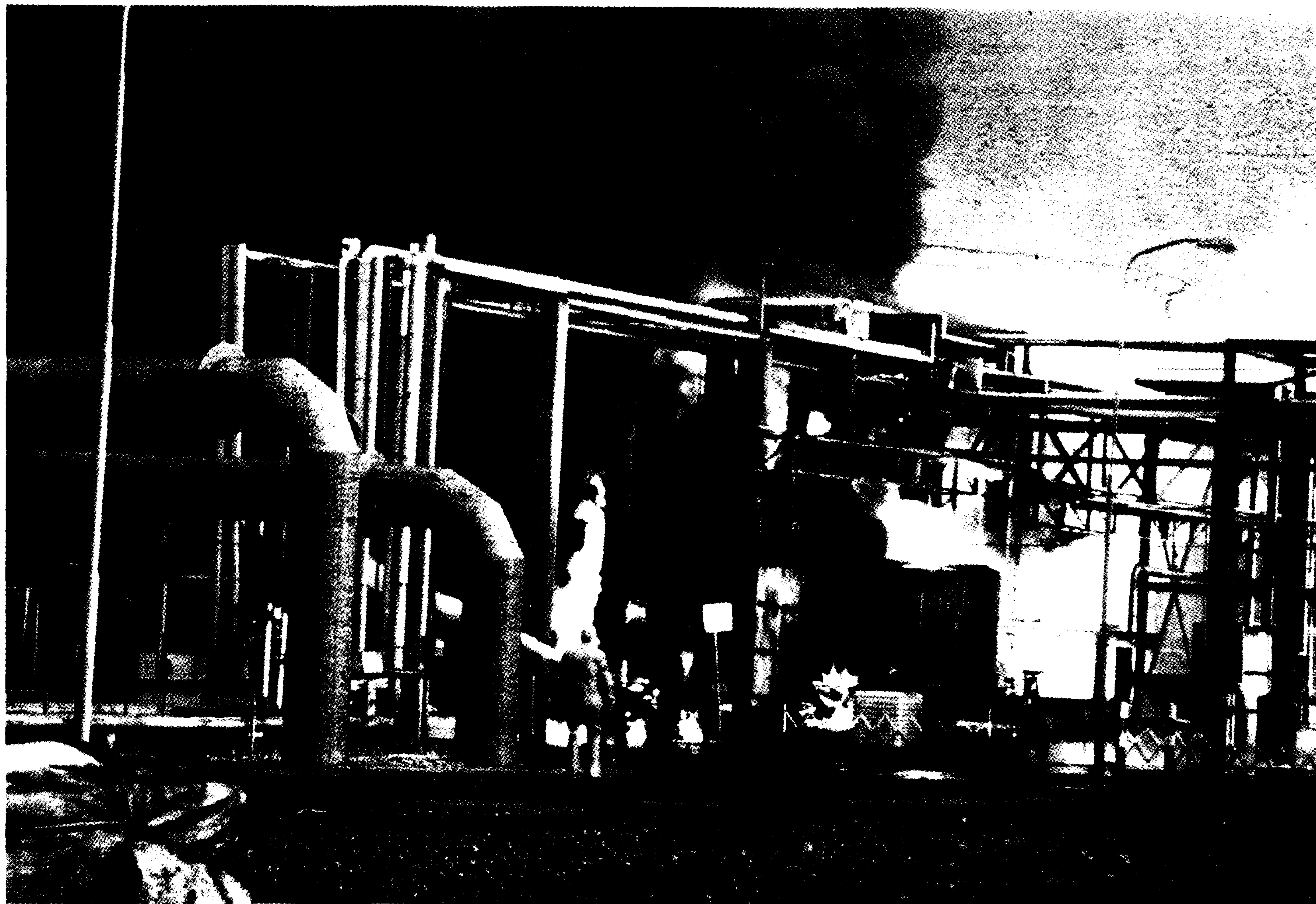
„Ik heb het heel intens beleefd."

Aan de zonzijde van de gevel wappert het wasgoed. Hangt ze zelf buiten. „Eén keer troubles gehad met de bond. In het jaar van de Olympische Spelen hadden we een coach die het niet goed aanpakte. Vond iedereen. Aan het slot van een trainingsweek vroeg hij wat wij van hem dachten. Nou, ik ken wel betere trainers, zei ik. Verder deed niemand zijn mond open. Toen had ik het gedaan. De kernploeg werd ontbonden, we moesten ons zelf gaan voorbereiden. Uiteindelijk keerden de heren van de schaatsbond op hun stappen terug." En warempel, Van der Ploeg werd vervangen door Maarsse. „We hebben nog nooit zulke prestaties geleverd als in dat jaar." Stien in Japan eerste op de drieduizend meter, Atje Europees en wereldkampioene.

Ze haalt geen oude koeien uit de sloot.

Toch wordt ze nog dagelijks geconfronteerd met Sapporo '72. Elke keer als ze van de keuken naar de kamer moet. In het glas van de deur staan haar Olympische resultaten gegrift: zilver en tweemaal brons. „Op de duizend meter kwam ik verdorie zó'n stukje te kort." Tussen duim en wijsvinger geeft ze zeven centimeter aan. „Ik was niet geconcentreerd door al de gebeurtenissen eromheen. Die ene gouden medaille mis ik toch wel. Maar er blijft genoeg om stilletjes van te genieten."

Als ze vooroverboog, lag Nederland aan haar voeten.

● *Brand na explosie bij DSM in Botlek. 'Nul ongevallen is het streven. En een onmogelijke opgave.'*

Foto: ROEL DIJKSTRA

Chemie? Prachtig! Maar het kan wel knallen

DOOR PIETER VAN DE VLIET

Chemie? Prachtig! Het jongetje van de basisschool uit Middelburg heeft net naar de promotiefilm van de in zijn eigen Sloegebied gevestigde multinational Hoechst gekeken. Het plastic stoeltje waarop hij heeft gezeten is indirect een produkt van het concern, beseft hij. Chemie, dat moet wel goed wezen.

M.A. Mondeel, communicatie-functionaris, die onder andere tot taak heeft in zijn bedrijf geïnteresseerde schoolkinderen zo eenvoudig mogelijk voor te lichten, heeft net de chemie teruggebracht tot het menselijk lichaam. „Je eigen body is eigenlijk een chemische fabriek. Allemaal processen die jou doen functioneren. Niet altijd gaat het goed. Een teveel aan maagzuur kan vervelend zijn."

En dan zijn er natuurlijk de afvalstoffen. Mondeel: „Ik vertel de kinderen eerlijk dat er nog wat fluor in de waterdamp uit onze schoorstenen zit, maar tegelijk vind ik dat ze best mogen weten dat we er alles aan doen om het milieu zo veel mogelijk te beschermen."

Wat niet ter sprake komt is explosiegevaar. Voor zover bekend is de mens nooit door chemische processen in het eigen lichaam geëxplodeerd. Bij chemische fabrieken ligt dat soms anders. Explosies behoren daar weliswaar tot de uitzonderingen, maar ze komen voor. Zoals onlangs bij DSM Chemicals in Rotterdam, waar twee tanks met benzoëzuur explodeerden. De ramp kostte aan zes mensen het leven.

Promotie

Het milieu staat centraal in het filmpje van Hoechst. „De natuur is onze leermeester, want elke levensvorm is een chemisch proces," meldt de commentator. „Leven en laten leven volgens de wijze lessen van de natuur," voegt de stem er vertrouwenwekkend aan toe. Neem het TAED (tetra-acethyleendiamine), een gebruikelijk middel in waspoeders. „Dank zij dit middel kan bij lage temperaturen worden gewassen. Dat bespaart energie en is dus goed voor het milieu."

Wat betreft het alkaansulfonaat, grondstof voor vloeibare wasmiddelen, wordt benadrukt dat het biologisch afbreekbaar is. Kortom: 'Hoechst High Chem', zoals het in de film heet, betekent toekomstgericht denken. Hoechst loopt in feite vooruit op het Nationaal Milieu Beleidsplan, moeten wij geloven. De film lijkt een wat overtrokken reactie van het concern op de tijd waarin milieu-activisten het vooral op de chemische industrie hadden gemunt.

Mondeel laat de kinderen fosfaaterts zien. Het lijkt op grind. Gemalen fosfaaterts is net peper. En de gebakken balletjes van fosfaatmeel en klei hebben veel weg van pepernoten. Echt schattig zijn de resten uit oude zeeën, waaruit kan worden afgeleid dat fosfaaterts in wezen bestaat uit tanden en graten van zeer lang geleden vergane visjes. Hoe fosfor in die tandjes komt? Mondeel: „Dat moet je aan Onze Lieveheer vragen."

De voorlichter verontschuldigt zich dat hij eigenlijk weinig tastbaars kan laten zien. Want Hoechst levert vele grondstoffen (400.000 ton gereed produkt per jaar, bestemd voor 50 landen), maar geen eindprodukten.

Stropdas

De stropdas die Mondeel draagt is niet bij Hoechst gemaakt, maar vindt wel haar oorsprong in de fabriek in het Sloegebied. Want grondstof voor polyester is dimethylterephtalaat. Elders worden daarvan vezels, garens, film- en geluidsbanden gemaakt.

De aan het voorlichtingszaaltje grenzende kantine is niet veel anders dan zulke eetgelegenheden elders. Uitgezonderd een afdeling, waarin voor personeels-vriendelijke prijzen verleidelijk ogende parfums en aanverwante artikelen zijn uitgestald. Eveneens van die elders gemaakte eindprodukten. In de kantine is tevens fosforzuur versluierd aanwezig.

Genoemd zuur dient om de houdbaarheid van frisdranken te vergroten. Onder andere. Want het zuur wordt verder gebruikt voor de vervaardiging van fosfaten, voor het schoonbijten van carrosserieën van automobielen en als reinigingsmiddel. De kaas die hygiënisch in plastic in de kantine is uitgestald bevat ook een produkt van het concern: natriumtripolyfosfaat. Al even onzichtbaar als het fosforzuur.

Na het frisdrankje met gemengde gevoelens te hebben genuttigd spoeden we ons naar de TAED-fabriek, waar de in het promotiefilmpje aangeprezen milieuvriendelijke wasmiddelactivator wordt gemaakt. De grondstoffen voor TAED zijn brandbaar en kunnen explosies veroorzaken. „Je moet het niet eten," zegt, met licht ironische ondertoon, een werknemer in de meetkamer.

Veiligheid

In de meetkamer moet elke bezoeker zich om veiligheidsredenen melden. Daar wordt het fabricageproces op beeldschermen in de gaten gehouden. Of hij zich bewust is van het altijd aanwezige gevaar? „Ik ervaar geen constante dreiging," zegt de man uit de meetkamer, „maar brand is altijd een gevaar. Een lekke zuurleiding is om die reden link. Die moet je onmiddellijk repareren. Al is er rekening gehouden met de mogelijkheid van een lek. Normaal gesproken kan een lekkende leiding niet spuiten, hooguit druppen. En er zijn veiligheden ingebouwd om een lek op elke plek snel te verhelpen." Buiten alom water, ogenschijnlijk ook onder controle sinds de dijken op Deltahoogte zijn. Maar toch. „Het is goed te beseffen wat de gevaren kunnen zijn. Je mag je aandacht niet laten verslappen, niet op je routine gaan drijven."

Bram Oudenaarden, districtsbestuurder van de Industriebond FNV in Goes, zegt dat er bij Hoechst wél sprake is van 'bedrijfsblindheid'. Er bestaat volgens hem de neiging wat nonchalant te doen met veiligheidseisen. „Ze moeten helmen dragen, beschermende brillen en overalls van brandvertragende stof. Dat gebeurt lang niet altijd. En de controle er op valt tegen."

Op de dag van ons bezoek lijkt het echter allemaal te kloppen. Iedereen draagt de verplichte kleding. En de veiligheidseisen lijken stipt te worden nageleefd. Wachtchef A.G. Voorn, medeverantwoordelijk voor de veiligheid in de TAED-fabriek, wil de fotograaf zelfs uit het produktiegedeelte weren. Hij is bang dat bij het fotograferen een vonkje vrijkomt.

„Voor vuurgevaarlijke werkzaamheden, zoals lassen, is een veilig werk-vergunning nodig. Het is niet voor niets dat de hele elektrische installatie extra is beveiligd. Een lichtschakelaar kan daardoor geen vonkje trekken." Dus moet de fotograaf daar verstek laten gaan.

'Verbod'

– Is dit 'verbod' ingestudeerd om de journalisten te laten zien hoe zwaar ze bij Hoechst aan veiligheid tillen? Is dit een propagandastuntje?

Voorlichter Mondeel reageert verbaasd. Of we denken dat ze écht zo doortrapt zijn.

Nog voor het ongeluk bij DSM in het Botlekgebied wilde de Industriebond FNV een onderzoek naar de werkdruk instellen bij chemische bedrijven. Volgens de bond wordt met een minimale bezetting gewerkt waardoor de kans op ongelukken wordt vergroot. De Rotterdamse districtsbestuurder K. Kramer: „Her en der worden nieuwe managementstechnieken ingevoerd, maar daarmee verdwijnen wel de echte specialisten van de bedrijfsterreinen. Tegelijk is er sprake van een verzwaring van de taken."

Met andere woorden: de techniek verdrijft de mens van de werkvloer en vergroot de kans op calamiteiten, meent de vakbond. Is dat waar? Mondeel denkt van niet. Wachtchef Voorn valt hem bij. Neem de explosiemeter. Je hoeft geen expert te zijn om het ding te bedienen. „Ik kan niet ruiken of de concentratie zuur hier het toelaatbare overschrijdt. Mijn neus is daarvoor ongeschikt. Maar die meter meldt het feilloos." „De techniek heet dan wel in een slechte reuk te staan," grapt hij, „maar dat is vaak ten onrechte."

Mondeel wijst bij een rondgang op het terrein op tal van veiligheidsvoorzieningen. Zoals de windmeter op de ammoniak-terminal. Mocht er onverhoopt een gaswolk vrijkomen dan weet je welke kant je op moet. De ammoniak zelf is ingebed in een betonnen mantel van een halve meter dik. Ook elders dik beton. En rijen waterkannonnen. Een schuimhuis van de bedrijfsbrandweer kan binnen enkele seconden enorme hoeveelheden vuurbestrijdend spul produceren.

Gevaar

In de fosforfabriek, een van de weinige in West-Europa, is het donker en stil. Er lopen betrekkelijk weinig mensen rond. Daar is geen explosiegevaar. Lassers kunnen er hun gang gaan. Je mag er ook roken. Alleen hangen overal rode borden waarop gewaarschuwd wordt voor CO-gevaar. Het gevaarlijke gas heeft maar een klein gaatje nodig om te ontsnappen. 'Bij in werking zijnde zwaailamp en/of bel vloergedeelte verlaten', hoort op de borden te staan. Op een aantal borden is de tekst verminkt, onleesbaar.

Fosfor is link spul. Het ontbrandt spontaan als het met lucht in aanraking komt. Wat fosfor vermag hebben onder anderen de inwoners van Dresden ondervonden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het allesvernietigende hardnekkige brand was het gevolg van het geallieerde bombardement met fosforbommen op de Duitse stad.

Fosfor is nog gevaarlijker dan tot voor kort is aangenomen. Proeven in de Verenigde Staten op ratten hebben aangetoond dat fosfor de vrouwelijke vrucht aantast. Chef veiligheid J. Stam neemt dat onderzoek serieus. In de fabriek zijn op bepaalde plekken minuscule deeltjes in de lucht geconstateerd. Ze zijn zo klein dat ze met het blote oog niet zijn waar te nemen. Dat die zogeheten erosolen niet ontbranden komt doordat ze zijn ingebed in een watermolecuul.

Maskers

– Dat weet iedereen bij Hoechst?

„Niet iedereen. Maar op de werkvloer in de fosforfabriek zijn ze op de hoogte. We doen er van alles aan om het risico zo klein mogelijk te houden. Op de risicovolle plaatsen moet er met mondmaskers worden gewerkt. Want je moet die deeltjes niet inademen. We controleren of de maskers worden gedragen, maar aan de andere kant hebben de mensen ook een eigen verantwoordelijkheid. Ze zijn op de hoogte van de gevaren en moeten ook voor hun eigen veiligheid zorgen. Ze weten ook dat in fosfaaterts nogal wat stralers zitten zoals lood, een vervalprodukt van uranium. De meeste stofdeeltjes hebben overigens een zachte straling. We proberen stoflekkages te voorkomen, te verhelpen. Op plekken waar de straling te hoog is – en we vinden al gauw zoiets te hoog – schrijven we eveneens adembescherming voor. Maar het is niet zo dat de fabriek onveilig is. Dat is beslist niet het geval."

„Fosfor is een vervelende stof voor mensen die ermee werken. Het geeft bij ontbranding fikse, nare brandwonden die moeilijk zijn te genezen."

– Riskant?

„Risico is kans maal effect. Fosfor is toch beperkt tot Dresden. Met kernenergie ligt dat anders. Harrisburg, Tsjernobyl. Dat is een onvergelijkbaar groter risico. Dat in de naburige kerncentrale in Borssele nog strengere veiligheidseisen gelden dan hier moet duidelijk zijn."

Explosie

– Kan een explosie als bij DSM zich ook bij Hoechst voordoen?

„DSM heeft een hoog veiligheidsregiem. Gas in de tank? Ik kan het me niet voorstellen. Zulke eenvoudige dingen kun je toch gewoon meten? Geen mens die het in zijn hoofd haalt het niet te meten. Benzoëzuur heeft volgens mij ook geen explosiegrens. Ik ben net zo verrast als de mensen bij DSM."

– Maar kan bij Hoechst bijvoorbeeld een verkeerde tank worden gelast?

Stam zegt pertinent nee op deze vraag. „Dat kan gewoon niet."

„Voordat aan een tank wordt gewerkt moet je zorgen dat hij gasvrij is of dat er geen zuurstof bij kan komen. Wij kiezen voor zekerheid; in bijna alle gevallen zit er geen gevaarlijke stof meer in. De bedrijfsleider van de betreffende fabriek tekent het formulier waarop precies staat hoe die tank moet zijn. Die tank moet worden 'vrijgemaakt', zoals wij dat noemen. Niet de leidingen afsluiten, maar losmaken, fysiek. Dat is een verantwoordelijkheid van het bedrijf. De lasser moet gewoon zijn werk goed doen. Maar waar hij werkt en onder welke omstandigheden is onze verantwoordelijkheid."

– Veiligheid heeft te lang een te lage prioriteit gehad.

Stam: „Het blijft altijd een afweging. Je moet natuurlijk wel verdienen om geld aan veiligheid en milieu uit te kunnen geven. Vroeger is er vermoedelijk te weinig aan veiligheid gedaan, werd het te veel als een luxe gezien. En nu lijkt milieu vooral te scoren. Onze promotiefilm vind ik op het punt van het milieu inderdaad te, te veel de trend. Veiligheid moet nog hoger worden gewaardeerd, ook door de werknemers. Er zijn dingen die op dat punt beslist moeten, hoe slecht het ook met je bedrijf gaat. Als een bedrijf niet veilig is omdat je er geen geld voor kunt vrijmaken dan moet het dicht. Dat is een keiharde consequentie van het ondernemerschap."

Stam is er trots op dat het aantal ongevallen is teruggelopen. Niet omdat hij daarmee wil scoren, maar omdat hij minder menselijk leed betekent. „Maar we moeten met z'n allen wel beseffen dat er risico's zijn. Nul ongevallen? Dat is het streven. En tegelijk een onmogelijke opgave."

Ook zuster Maria geniet met volle teugen van de ganzen uit taiga en toendra. Ze komen van de Pool òm in de Peel te overwinteren. Ze overnachten op de vennen en grazen in de omliggende weilanden. In volmaakte V-formaties komen ze 's morgens en 's avonds overvliegen. Hun roep heeft iets fagot-achtigs. Maar ondanks alle luister- en kijkgenot is tot nu toe geen weg naar de rietganzen genoemd. Wèl naar andere vogels in de Peel.

● *Zuster Maria doet boodschappen op de fiets: voorlopig nog eenzaam onderweg.*

Foto's: JAN PAUL KUIT

Grieks orthodoxe zuster runt in haar eentje klooster in de Peel

DOOR JAN VAN LIESHOUT

Aan de Gruttoweg in Willemsveen, tussen het Brabantse Asten en het Limburgse Meijel, liggen boerderij en kippenhok die zuster Maria in Grieks orthodoxe stijl tot klooster en kapel heeft ingericht. Grieks orthodox is ook haar kleding. Textiel reikt tot aan haar hiel. Haar hoofd is gewikkeld in een ravezwarte doek. Haar ogen schitteren als edelstenen. In tegenstelling tot de Godgewijde maagden uit het Westen draagt ze geen ring.

Voor boeren in de Peel was ze aanvankelijk 'een vreemde eend in de bijt'. Inmiddels is ze voor de buren 'een kind van ons volk'. Haar 'Griekse' gastvrijheid sluit naadloos op hun Brabantse gastvrijheid aan.

Zuster Maria valt onder de metropoliet van Brussel; metropoliet Panteleimon op zijn beurt onder de patriarch van Constantinopel. Om de veertien dagen en op feestdagen vindt in de kapel een liturgieviering plaats. Celebrant is Vader Silouan uit Gent die meer parochies in de diaspora van de Grieks orthodoxe kerk bedient. Vaak wordt de liturgie bijgewoond door Griekse gastarbeiders en studenten. Ze komen 'van Antwerpen tot Krefeld'.

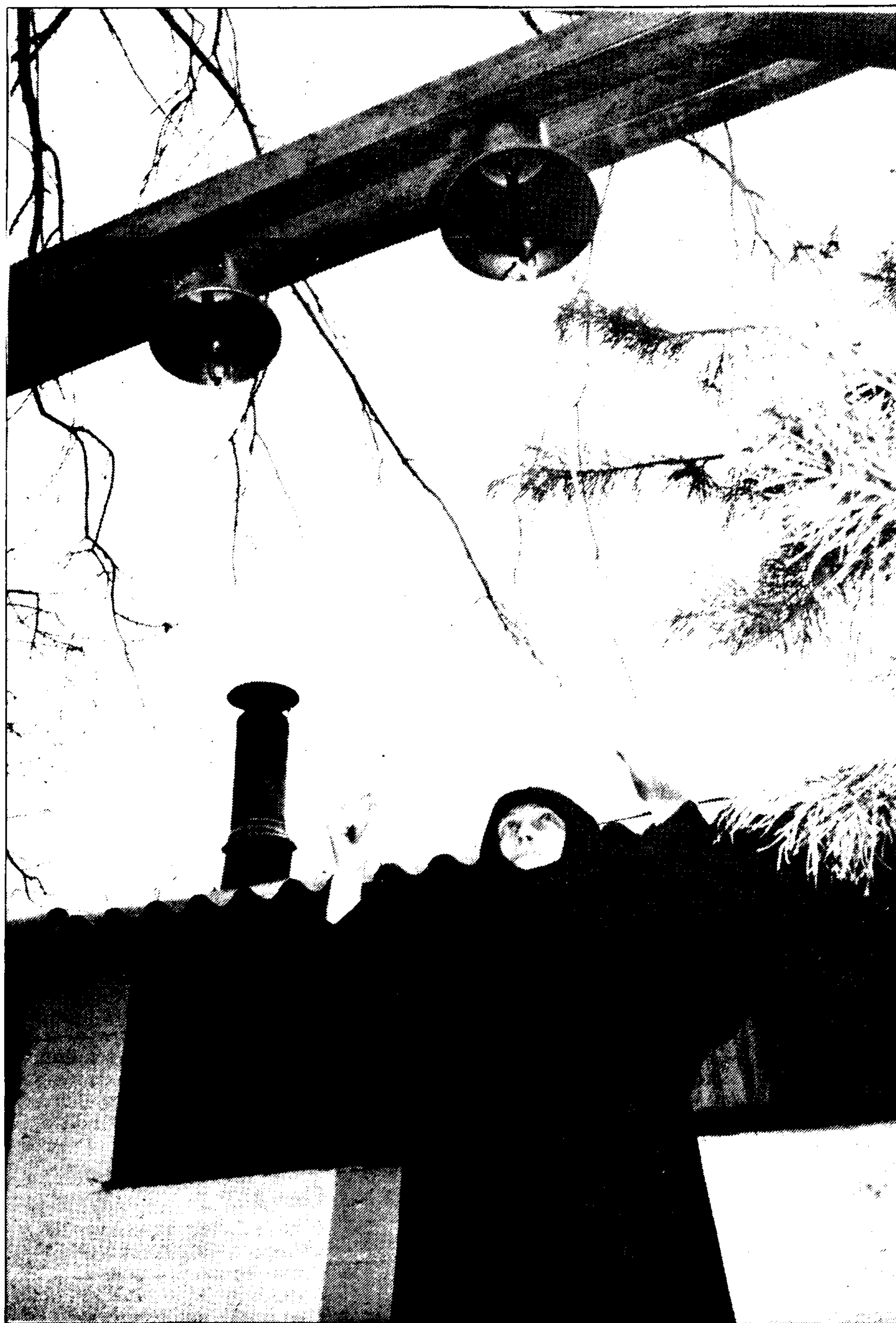
Elvire Eleonoré Victoire Hulsker werd op 13 juni 1944 in Den Haag geboren. Haar vader, dr Jan Hulsker, had Nederlands gestudeerd, was kunstrecensent van de NRC en laatstelijk directeur-generaal Culturele Zaken van het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk. Hij heeft verscheidene publicaties op zijn naam staan en ontpopte zich als een Van Gogh-kenner van mondiale faam.

In navolging van haar moeder studeerde Elvire Hulsker na haar gymnasiale opleiding aan de universiteit van Leiden Frans. Ze nam Russisch als bijvak.

„Door een vriendinnetje dat in een Russisch orthodox koor zong, was ik in contact gekomen met zusters van de Russisch orthodoxe kerk. Ze hadden een kloostertje in de Ruiterstraat in Den Haag, later in de Dr Kuiperstraat. De sfeer in het kloostertje met al die iconen sprak mij bijzonder aan. Ik was onkerkelijk opgevoed. Ik ging me daarom in de orthodoxie verdiepen en werd op mijn achttiende zelf orthodox. Mijn ouders vonden dat niet zo geweldig leuk, maar respecteerden mijn keuze.

Op mijn eenentwintigste trad ik in het orthodoxe zusterklooster in Den Haag in. Normaliter voorzien orthodoxe zusters met handwerk in hun levensonderhoud. Bij wijze van uitzondering zochten en vonden wij werk buiten de muren. Ik werd gezinsverzorgster."

Toch bleef Griekenland, 'de bakermat van de orthodoxie', zuster Hulsker bekoren. In 1973 nam ze een treinkaartje naar Thessaloniki. Ze kwam echter niet verder dan

● *Twee scheepsbellen vormen samen de klokjes van gehoorzaamheid.*

Zica, 150 km ten zuiden van de Servische hoofdstad Belgrado, waar ze als novice intrad. Ze plukte er druiven, maakte er kaarsen en leerde er Slavisch.

„Omdat het moeilijk was in Servië te blijven – ik had slechts een voorlopige verblijfsvergunning en werd voortdurend gecontroleerd – besloot ik, na twee jaar, de raad van twee Servische priesters op te volgen en alsnog naar Griekenland door te reizen."

Na veel omzwervingen klopte ze in het klooster van Drama, in Macedonië, op 50 km van de Bulgaarse grens, aan. „Het klooster was in 1970 gebouwd. Het telde 35 zusters. Grote invloed ging uit van de vaders die van de berg Athos afkwamen. De monnikenrepubliek ligt niet zover van Drama. Ik hoedde er ganzen, geiten en schapen. Behalve huis-, tuin- en keuken-Grieks leerde ik er kerk-Grieks dat ik in het Nederlands vertaalde. Daardoor bleef de band met Den Haag in stand."

In 1978 deed zuster Hulsker haar eeuwige geloften. Maria werd haar kloosternaam, naar Maria van Egypte. Die zou in Alexandrië een zondig leven hebben geleid; zich na een bedevaart naar Jeruzalem hebben bekeerd; zich in de woestijn hebben teruggetrokken en er een leven van strenge boetvaardigheid hebben geleid.

In 1986, na elf jaar Griekenland, repatrieerde zuster Maria. „De roep uit Nederland sloot aan op de drang om iets voor de Nederlandse orthodoxe kerk te doen. De Griekse zusters respecteerden mijn beslissing. Het afscheid viel zwaar. De onderlinge band in een klooster is hechter dan een familieband. Ik zou te allen tijde kunnen terugkeren."

Zuster Maria nam haar intrek in het tuinhuisje van een tot mannenklooster verbouwde boerderij in St.-Hubert, bij Boxmeer. „Vader Pachom en Vader Serafim bedienen er een parochie. Zij vallen onder de Russisch orthodoxe bisschop van Parijs."

In St.-Hubert kerkten ook orthodoxen uit Eindhoven, met wie zuster Maria in 1987 een stichting oprichtte die de boerderij kon huren die een weldoener, in 1988, in Asten had gekocht. De toenmalige burgemeester van Asten deed nogal moeilijk. De boerderij ligt in de bufferzone van een beschermd natuurgebied. Een klooster zou er niet worden gedoogd. Toch werd de boerderij onder architectuur van de beeldhouwer Henk Oddens uit Eindhoven tot klooster en het kippenhok tot kapel verbouwd. Op 8 september 1989, op de feestdag van Maria Geboorte, zegende de metropoliet van Brussel, Panteleimon, het aan Maria (Geboorte) toegewijde kloostertje in.

„Om die reden is de geboorte van Maria uitgebeeld op de meest linkse icoon op de wand die het altaar van het koor scheidt; daar waar in Westerse kerken de communiebank staat of stond," legt zuster Maria tijdens een ommegang uit. „Dat is traditie in de Grieks orthodoxe kerk: om de icoon met de beeltenis van de patroon of de patrones uiterst links op te hangen. Rechts van de deur die toegang tot het altaar geeft hangt de icoon van Christus. Rechts van Christus prijkt de beeltenis van Maria en links van Christus de beeltenis van Johannes de Doper."

Voor de iconen branden olielampjes en kaarsjes. „Het is stemmiger dan elektrisch licht," vindt zuster Maria.

„Vernieuwingen, zoals in de Westerse kerk, zijn er in de Oosterse kerk niet geweest. De priester staat nog altijd met de rug naar de mensen; met de blik naar het Oosten, zoals alle gelovigen. Voor het overige hebben we dezelfde geloofserfenis en dienen we dezelfde God. Alleen hebben wij een eigen bestuur en is er geen band met Rome."

In 1054 was het tot een schisma gekomen. Een van de belangrijkste strijdpunten was de toevoeging van de Westerse kerk in het Credo: dat de Heilige Geest uitgaat van de Vader én de Zoon - 'filioque'. In het evangelie van Johannes staat dat de Heilige Geest uitgaat van de Vader. De foutieve toevoeging was voor orthodoxen onaanvaardbaar.

„Ook het juridisch denken van de Westerse kerk is de Oosterse kerk vreemd. In de Westerse kerk word je heilig, als je de regels volmaakt naleeft. Bij ons is er binnen een kloostergemeenschap meer persoonlijke vrijheid. Een mens is geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. Dat is een Gods gegeven. Talenten moeten daarom worden geheiligd; niet kapot worden gemaakt. Regels zijn voor ons richtlijnen. Boven de regels staat echter de liefde. Als om vijf uur de dienst begint en een zuster breekt haar been, dan gaat die zuster voor."

Evenals de monialen (vrouwelijke leden van een beschouwende orde) in de Westerse kerk leest of zingt zuster Maria dagelijks de getijden. Ze doet dat in het Nederlands dan wel in het Grieks of kerkslavisch, als er Griekse of Russische gasten zijn. Het neemt in totaal meer dan vier uren in beslag. Is er een priester voor de liturgieviering dan staat ze nog langer in het koor.

„Een liturgieviering duurt gauw anderhalf uur. We doen heel rustig aan en kijken niet op de klok."

Toch klept zuster Maria vóór iedere liturgieviering orthodox stipt de klokjes van gehoorzaamheid: in feite twee scheepsbellen die een weldoener haar schonk.

„Het streven van monniken en monialen is om met handenarbeid in hun levensonderhoud te voorzien. Ieder kloostertje heeft daarom een eigen boerderijtje en een eigen moestuin waarin monniken en monialen werken. Anderen verven icoontjes; maken kaarsen of wierook; of naaien en borduren gewaden. Omdat ik de handen vol heb aan het huishouden, de administratie van de stichting en het vertalen van Griekse gebeden en hymnen in het Nederlands, kan ik geen kippen, geiten of schapen houden. Op de fiets doe ik in omliggende dorpen boodschappen."

Aanvankelijk leefde ik van een uitkering en stond ik op het arbeidsbureau als werkzoekende ingeschreven. Ik hoopte op een administratieve baan. Maar zonder diploma informatica kom je niet ver. Omdat gasten aan een gesloten deur zouden kunnen komen, ben ik niet meer beschikbaar voor het arbeidsbureau, krijg ik geen uitkering meer en leef ik van giften. Ik kan er van rond komen. Het aantal gasten is flink toegenomen. Het betreft mensen die de liturgieviering willen bijwonen, willen meebidden of een praatje willen maken. Ik ben echter geen sociale werkster, geen psychiater of psycholoog."

„Zelden ben ik alleen. Recreatie blijft beperkt tot het luisteren naar Griekse kerkmuziek en het lezen van geestelijke lectuur. Ik heb geen krant, geen radio en geen televisie. Van gasten hoor ik het meest schokkende nieuws. Een Servische uit Cuyk vertelde me over de oorlog in Joegoslavië, waar ik twee jaar van mijn leven heb doorgebracht. Ik begrijp dat het heel erg is."

Zuster Maria onderkent het belang van de opvang van Aids-patiënten en drugsverslaafden. „Maar om te stellen dat een beschouwend leven verspilling van energie en talent is, gaat te ver. Ook in een klooster kunnen talenten worden gebruikt. Ik vergelijk het met Martha en Maria. Maria zat aan de voeten van Christus en vond het belangrijker om naar hem te luisteren dan om zich om het huishouden te bekommeren. Martha beklaagde zich daarover bij Christus. 'Ik loop hier maar te bedienen en Maria zit maar te zitten', zei ze. Waarop Christus antwoordde dat Maria het goede deel had gekozen."

„Evenzo verkiezen wij, kloosterlingen, de rol van Maria boven die van Martha. Ook wij knielen voor Christus neer om naar Hem te luisteren. Wie daarover jaloers is, mag in een klooster komen. Kom maar!"

Tot nu toe dienden zich geen volgelingen van zuster Maria aan. Ze heeft echter 'het volste vertrouwen dat vroeg of laat novicen komen aanbellen'. „De aanwas kun je niet vergelijken met die in Griekse kloosters, waar nog altijd jonge mensen met diploma's intreden. Maar zoals ze in het orthodoxe mannenklooster in St.-Hubert inmiddels met drieën zijn en in het orthodoxe vrouwenklooster in Den Haag met zessen, zo hoop ik ook met andere zusters het kloosterleven te mogen delen."

STANDPLAATS:
Moskou
Hans Geleijnse

Beschaafd

De cheffin van de gebaksafdeling kijkt ons aan met de gebruikelijke mengeling van misprijzen en desinteresse. Het loopt tegen het middaguur. We staan met rammelende maag, het ontbijt in ons hotel was wegens gebrek aan ontbijt geschrapt, in een bakkerij in het Oekraïnse Charkov. Hele schappen vol met taartjes en cake. Zeventig kopeke voor twee gebakjes, maar helaas alleen biljetten van 25 roebel (50 cent) op zak.

Uitgehongerd als we zijn hebben we al twee taartjes van een treetje gepakt. De cheffin heeft echter geen geld terug. De verkoopster bij de lege broodplanken schudt ook driftig nee en wijst op de cheffin. Bij haar moet je zijn. Pogingen om bij klanten te wisselen mislukken. We wenden ons opnieuw tot de cheffin. Wij hebben geld, we hebben honger, we willen graag taartjes.

Ze lijkt ons niet te horen, is in geanimeerd gesprek met een collega. We wachten beleefd, proberen het nog eens. Het botte antwoord: weg hier, leg terug dat gebak. Wij ontsteken in woede en lopen pardoes met de zoete lunch de winkel uit. Vijftig meter horen we gehijg en geschreeuw achter ons. De lakse cheffin blijkt veranderd in een furieuze atlete. „Smeerlappen," sist ze en slaat onverhoeds toe. Een gebakje vliegt door de lucht en spat uiteen op het trottoir. Dan kijkt ze ons vernietigend aan. „En dat komt zo te zien ook nog uit een beschaafd land." Wij beamen dit.

Aan deze 'verkoopster' worden we voortdurend herinnerd. Het woord 'beschaafd' ligt de Russen namelijk voor in de mond. Boris Jeltsin bijvoorbeeld vond dat Michail Gorbatsjov op een 'beschaafde manier' moest aftreden, zoals politici in het Westen plegen te doen. Gorbatsjov op zijn beurt wilde niets liever dan de firma Sovjetunie aansluiting laten vinden bij de 'beschaafde wereld'.

Niet alleen op hoog niveau wordt erkend dat de beschaving alleen buiten de landsgrenzen welig tiert. Zo kreeg onze automobiel van een Russische lifter eens het etiket 'beschaafd produkt'. Dit uiteraard om het verschil aan te geven met de primitieve voertuigen van vaderlandse makelij.

Het baseballpetje heeft een hogere status dan de eigen 'sjapka', de warme (bont)muts. Een hamburger eten in een plastic kuipstoeltje is van een geheel andere orde dan de zakoeski (uitgebreid voorgerecht) in een Russisch restaurant. Uiteraard staat de roebel op de laagste trede van de beschaving en de creditcard op de hoogste.

Schrijfster Tatjana Tolstaja ergert zich er groen en geel aan. In het weekblad Moskou Nieuws vergelijkt ze haar landgenoten met de aap uit een fabel van de befaamde sprookjesschrijver Ivan Krilov. De aap wil op de mensen lijken en bemachtigt een bril. Hij ruikt eraan, speelt er wat mee en zet de bril vervolgens op z'n staart. Beter zien doet hij uiteraard niet.

Tolstaja moet er niet aan denken dat haar sekse-genoten de aap naäpen en het westerse (Amerikaanse) feminisme omarmen. Die schreeuwlelijken daar hebben het voor elkaar gekregen dat vrouwen in het leger mogen. Bij ons kan dat goddank niet. Zij zien de man als vijand, maar hier is het niet de man die de vrouw tot slavin maakt, maar de staat die beiden onderdrukt.

In Rusland mag een vrouw nog vrouwelijk wezen en zich door een galante man in de jas laten helpen. De feministen daar schreeuwen moord en brand over zulk chauvinistisch gedrag. „Het slechtste dat we kunnen doen is aan onze ondergang en chaos de domme grillen van andere culturen toevoegen, alleen maar omdat we die als 'beschaafd' zien." Goed zo, Tatjana.

Voor de meeste Nederlanders kwam met de bevrijding in 1944 of in 1945 echt een einde aan een periode van jarenlange ellende. De handen werden ineengeslagen om aan de wederopbouw van het land te beginnen. Maar een grote groep jonge mensen zou al gauw weer worden geconfronteerd met een nieuwe oorlog: Nederlands eer in de Oost moest gered worden.
Dienstplichtigen werden destijds opgeroepen om te worden uitgezonden naar een gebied dat voor de meesten van hen volstrekt onbekend was: de Oostindische archipel, 14.000 kilometer van huis. Ook na de capitulatie van de Japanners, die de eilandengroep tijdens de Tweede Wereldoorlog hadden bezet, dreigde Nederland de macht over haar voormalige kolonie te verliezen. Maar dat mocht niet zonder slag of stoot gebeuren. Een brandhaard van de strijd werd het eiland Java, waar geleidelijk de nieuwe leider Soekarno opstond en de Republiek Indonesië uitriep. Tegen de internationale druk in poogde de Nederlandse regering de zeggenschap te handhaven, hetgeen tot tweemaal toe leidde tot een gewapend ingrijpen: ze gingen de geschiedenis in als de politionele acties.

***

De eerste actie vindt plaats in juli 1947. Precies in die maand worden tien Sittardenaren opgeroepen voor militaire dienst, onder wie Jacob Jongen, Wim Jetten en Frans Thissen. Ze hadden, net zoals de gemiddelde burger, op dat moment weinig benul van het conflict dat ver van hen vandaan escaleerde. Het drietal meldt zich bij de Tapijnkazerne in Maastricht, voor een nieuw te vormen bataljon: het vijfde bataljon van het zesde Regiment Infanterie. Kortweg 5-6-R.I., ofwel *de zwarte panters*, hoofdzakelijk bestaande uit Limburgers en Brabanders.

In januari 1948, zes maandèn na de oproep, verlaten de dienstplichtigen Nederland, een uiterst onzekere toekomst tegemoet. Bij het gezelschap voegt zich Emiel de Louw, eveneens uit Sittard. Hij is eerder in Maastricht opgeroepen en ook al bij de Koninklijke Militaire School in Weert opgeleid tot onderofficier. Als sergeant is hij de enige die vóór het vertrek Maleis heeft geleerd.

***

Sommigen dachten dat ze het Indonesische volk gingen bevrijden van de onderdrukking van de Japanse bezetter. Na de atoombom op Hiroshima gaf Japan wel de strijd op (augustus 1945), maar nog lang daarna werden mensen krijgsgevangen gehouden.

In Nederlands-Indië zaten duizenden Nederlanders gevangen en die moesten ook bevrijd worden. Bevrijders, dat dachten de meesten dat ze waren. Bevrijders zoals de Amerikanen en de Engelsen in Nederland werden gezien.

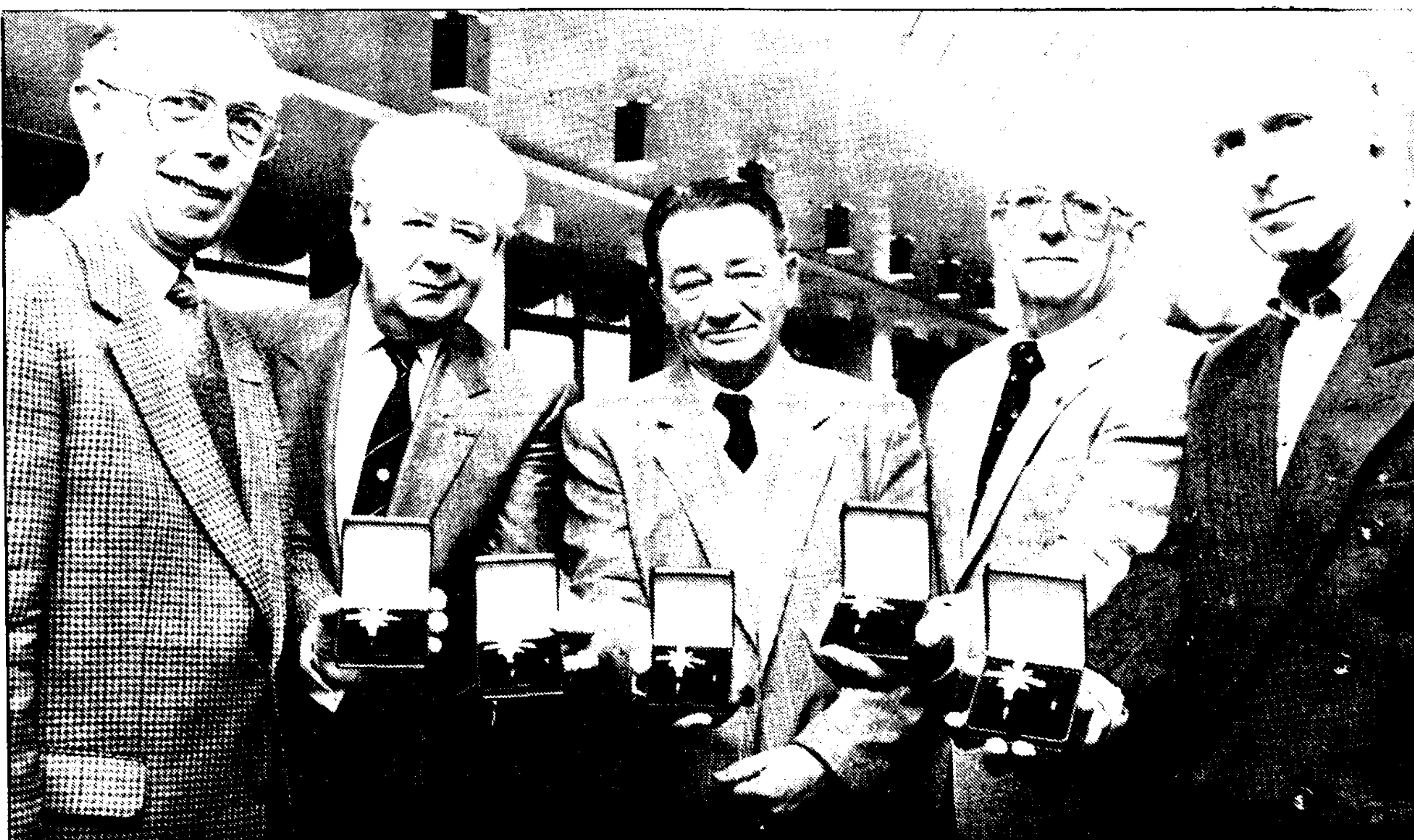
***

Zich nauwelijks bewust van de politieke bemoeienissen van de hele wereld met het behoudzuchtige Nederland, komen de dienstplichtigen in maart 1948 aan op Java. Eerst in Batavia (Jakarta) om vervolgens door te varen naar Semarang. Na een verblijf van een week op een oude KNIL-kazerne in Djating Alee vertrekken ze per trein naar Pekalongan op Midden-Java. „De eerste standplaats om te worden ingezet voor de handhaving van orde en rust," zoals het officiëel heet.
Op dat moment is de eerste politionele actie dus al voorbij. Als de *vijf-zessers* via de Java Zee arriveren, is halverwege het eiland al in horizontale richting een grillig verlopende demarcatielijn getrokken.
De eerste maanden lijken mee te vallen. Er wordt wel contact gemaakt met *pelopors*, infiltrerende guerrilla-troepen, inheemse informanten en spionnen en ook met *rampokkers*: dieven en smokkelaars.

De spanning laat echter niet lang op zich wachten. Frans Thissen, ingedeeld bij de stafcompagnie verpleging (tegenwoordig: intendance, ofwel bevoorrading), weet al maanden tevoren dat de tweede politionele actie op komst is – alleen de actievoorraad aan eten die hij moet aanleggen blijkt totaal bedorven te zijn.

Inmiddels bevinden de Nederlandse troepen zich bij de – denkbeeldige – demarcatielijn die hen nog scheidt van het resterende, zuidelijk deel van het eiland.

Om beurten raakten ze op Java gewond. Vier dienstplichtige militairen uit Sittard, behorend tot hetzelfde legeronderdeel, leverden eind jaren veertig in voormalig Nederlands-Indië een strijd van leven op dood. Kort geleden werden ze voor hun inzet onderscheiden met het draaginsigne gewonden, 41 jaar na dato. Dat die onderscheiding veel te laat kwam, stoort hen natuurlijk enorm. Maar het ergste vinden zij nog wel dat te lang gezwegen is over het in hun ogen foute Indië-beleid van de toenmalige Nederlandse regering.

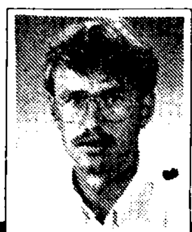

● *Veertig jaar later in Sittard onderscheiden met de draaginsigne gewonden: W.Jetten, F.Thissen, J.Jongen, E.de Louw en R.de Kruijff.* Foto: PETER ROOZEN

Onderscheidingen oud-Indiëgangers veertig jaar te laat

'Voor ons duurde de oorlog tien jaar'

door HAN BRINKMAN

● *De Nederlandse troepen liepen een kater op na de geslaagde tweede politionele actie: onder internationale druk werd de aftocht geblazen. Hier verlaten de verbindingstroepen Malang.*

Het Maleis hebben ze alle vier inmiddels onder de knie, maar wat hen het meest onzeker maakt is de onherkenbaarheid van de tegenstander. In alles en overal schuilt het gevaar. Hardwerkende boeren op een *sawah* kunnen zich plotseling ontpoppen als guerilla-strijders. Vrouwen die op de *pasar*, de markt, inkopen doen kunnen net zo goed handgranaten smokkelen in de *slendang*, de draagzak. Wim Jetten: „Wij konden de vijand niet herkennen. Je moest iedereen wantrouwen."

***

In december 1948 is het dan zover: de vijf-zessers maken de sprong naar het republikeins gebied. Een groot deel van Java komt weer in Nederlandse handen en de tweede actie lijkt succesvol. De eerste echte problemen ontstaan echter al snel.

Wim Jetten: „We hadden eigenlijk weinig weerstand bij het innemen van Solo (Soerakarta). Maar daarna moesten we zoveel gebieden bezet houden, daar hadden we de mankracht niet voor. Overal ontstonden verzetshaarden. We hadden te weinig mensen om héél Java onder controle te houden. De Tentara National Indonesia (TNI) concentreerde zich dan ook op de niet-bezette gebieden."

Hoe relatief ongevaarlijk de troepenverplaatsingen waren, des te risicovoller waren de transporten van materieel. Vooral voedselkonvooien vormden het doelwit van de tegenstander. Emiel de Louw: „Vooral die transporten waren het mikpunt om een ontwrichting van de Nederlandse militaire organisatie te bereiken."

Frans Thissen weet hoe sterk de tegenstander erop was gebrand om het moreel van de Nederlandse troepen de breken. „We werden op veel routes vaak nauwlettend gevolgd. Bij een daarvan, die ging door het Duizendgebergte, konden we dat ook zien aan de rooksignalen die werden gegeven. Op de plaats waar de signalen stopten, moesten we op onze hoede zijn. Dat betekende: stoppen, en de weg afzoeken naar trekbommen en mijnen."

Het was altijd maar de vraag of er daadwerkelijk explosieven waren verstopt in de weg. Thissen vervolgt: „Het kon best zijn dat je dacht in een gat iets aan te treffen. Je voelde met je arm net zo diep totdat je met je schouders vast zat. En dan bleek er helemaal onderin stront te zitten. Verderop zaten ze dan te grinniken, die van de TNI."

De Louw vult aan: „Uiteindelijk is wel ons hele wagenpark de lucht in gegaan. Daarna moesten we het hebben van materieel van de aan- en afvoertroepen."

Eén van de moeilijke trajecten was de route tussen Wonogiri en Patjitan, dat gedeeltelijk door het Duizendgebergte liep. Maar het gevaarlijkste stuk liep tussen Wonogiri en Primlon, door sluipschutters en mijnenleggers onveilig gemaakt. Thissen: „Naarmate de tegenstander politiek meer steun van andere landen kreeg, namen de aanvallen en beschietingen toe. Op een convooi-dag wel tot drie of vier hinderlagen op heen- en terugweg."

In augustus 1949 werd het bevel tot *cease fire* gegeven. Hiermee was het leed echter niet geleden. Voor de dienstplichtigen kwam de grootste desillusie. Buitenposten en kampementen moesten aan de vijand worden overgedragen. Er bleef niets anders over dan de aftocht.

***

Emiel de Louw, Jacob Jongen, Wim Jetten en Frans Thissen zijn op Java aan de dood ontsnapt. Sergeant De Louw kwam er, voor zover dat gesteld mag worden, het minst slecht vanaf. Hij kreeg een kogel dwars door zijn arm. *Eine glaate*, zoals de Limburgers dat omschreven.

Jacob Jongen en Wim Jetten raakten zo ernstig gewond dat zij op transport naar Nederland werden gesteld. Jetten moest met een ruggegraat-fractuur nog maandenlang in het militair hospitaal Oog en Al verpleegd worden. Daarna volgde de revalidatie in Aardenburg.

De vele transporten werden uiteindelijk ook Frans Thissen fataal; hij raakte bekneld toen het voertuig waarin hij zat op een mijn stootte. Met gebroken bekken en ribben en een gewonde knie moest hij vijf maanden in Indië zelf verpleegd worden.

Zo ontsnapten de dienstplichtige twintigers van toen ternauwernood aan de dood. Bij de beschietingen of de explosies die hen troffen, vielen ook doden.

De vier geven ook toe dat ze ontzettend angstige momenten hebben doorgemaakt. „Angst hadden we allemaal," zo verduidelijkt Wim Jetten. Wat hen misschien nog meer dan de nare herinneringen van toen bezig houdt, tot op de dag van vandaag, is de domper die hen in Nederland wachtte. Frans Thissen trekt een parallel met de triomfantelijke intocht van de Nederlandse mariniers, bij hun behouden terugkeer dit jaar uit de Golfoorlog: „Met alle respect voor wat ze hebben gepresteerd, maar toen wij terugkwamen werden we niet onthaald en stond er niemand van Defensie in de haven. We voelden ons belazerd en teleurgesteld."

De oorsprong van het belazerd gevoel wordt geweten aan de eenzijdige informatie die de Nederlandse militairen kregen over de politieke ontwikkelingen. De Indië-gangers voelden zich destijds bevrijders, als militairen die de in 1942 verloren slag bij de Java Zee weer kwamen goedmaken.

Dat het Nederlandse streven naar een federatie van Indonesische staten bij voorbaat gedoemd was te mislukken, of dat er op zijn minst gerede twijfel over de haalbaarheid van dit streven bestond, dat werd de militairen niet verteld. „Wat wij te horen kregen, was pure propaganda. We werden geïndoctrineerd. Achteraf gezien was het een volstrekt verkeerde voorstelling van zaken," zeggen de vier nu.

Over de Ronde Tafel Conferentie in augustus 1949 is hen niets verteld. Terwijl al vóór de conferentie bleek dat van een overwinning inderdaad geen sprake kon zijn. De bange vermoedens van de onhaalbaarheid van het Nederlandse Indië-beleid, werden bewaarheid: nadat Nederland onder meer in de Veiligheidsraad onder druk was gezet, kwam de regering tegemoet aan de eis dat de Nederlandse troepen zich zouden terugtrekken. Het begin van de aftocht.

***

Voor sommigen werd de teleurstelling bij thuiskomst nog groter dan die al was. Jacob Jongen, als dienstplichtige weggehaald bij vrouw en twee kinderen, was nog een jaar uit de roulatie. Hij kwam arbeidsongeschikt uit de revalidatie, kon dus niet aan het werk, maar kreeg geen uitkering. Wim Jetten wilde aan de slag bij zijn oude werkgever DSM, maar kreeg geen toestemming van de bedrijfsarts die hem afkeurde op grond van zijn op Java opgelopen verwondingen. „Ik heb toen alle mogelijke deuren bij Defensie platgelopen en uiteindelijk een verklaring ondertekend waarin, zo werd mij verteld, ik afstand deed van alle rechten. Ik heb getekend zonder de verklaring te lezen. Als ik maar weer aan het werk kon."
Frans Thissen tekende een dergelijke verklaring niet; hij kreeg uiteindelijk een invaliditeitsuitkering. Hij is ook de enige die is aangesloten bij de Bond van Nederlandse Militairen en Oorlogsgewonden (BNMO).

„We kregen een brief met een bedankje voor de inzet voor het vaderland. Maar de rest werd doodgezwegen. De regering gaf niets toe, ook niet toen bleek dat alles om niet was geweest. 2.400 doden zijn achtergebleven in een politiek spel. Jaren nadien zijn we nog voor moordenaars uitgescholden. We werden vergeleken met SS-ers. Uiteraard zijn er ook mensen bij geweest die zich niet netjes hebben gedragen. Maar waar echt over gezwegen werd is dat Nederland met Indië fouten maakte. De echte erkenning is altijd uitgebleven. Die komt nu pas, nu de politici van toen er niet meer zijn," zo vat Wim Jetten de gevoelens samen.
Ja, bij thuiskomst was er inderdaad een lintje met voor elk vervuld dienstjaar een gesp. Voor ervaringen die nu, meer dan veertig jaar later, het leven van vele oorlogsveteranen beheerst. Thissen: „Je moet niet vergeten dat wij net een oorlog achter de rug hadden, toen wij verplicht werden naar Java te gaan. Voor ons duurde de oorlog eigenlijk tien jaar."

***

Op 16 december 1987 schreven dertien oorlogsveteranen, onder wie Frans Thissen, premier Lubbers een brief. Terwijl voor een deel van de veteranen het geen probleem is of lijkt te zijn om over hun avonturen op Java te vertellen, blijken anderen geleidelijk last te krijgen van het *laat-oorlogssyndroom*. Ze noemen zichzelf de niet-erkende oorlogsinvaliden.

Een televisie-uitzending een maand eerder, waarin ook oorlogs*misdaden* in voormalig Nederlands-Indië aan de kaak werden gesteld, heeft de oorlogsveteranen, die wèl een eerlijke strijd hebben gestreden, geen goed gedaan. In de brief werd gepleit voor de instelling van een adviescommissie opdat dit zou leiden tot 'een beter uitgedacht beleid, gebaseerd op de ervaringen, de herinneringen en de gevoelens van hen die de oorlog 1945-1950 in Indië hebben meegemaakt'.

***

In 1990 wordt de 'draaginsigne gewonden' ingesteld, als onderdeel van het veteranenbeleid van de Nederlandse rijksoverheid. „Bedoeld om respect en waardering te betonen aan hen die, vanaf de Tweede Wereldoorlog onder vaak moeilijke omstandigheden offers hebben gebracht."

Oplossing kerstpuzzel

Hier volgt de juiste oplossing van de kerstpuzzel, die op dinsdag 22 december in onze krant stond.

```
kerststol-engelenhaar-kerstspel
i-koepel-steel-m-lamel-metaal-o
nn-peil-niets-wit-spier-maas-dr
dok-nt-panne-manen-ester-al-dor
joop-soort-londenaar-snert-lori
erker-model-v-ent-v-bende-lesse
-meter-nul-bek-t-lob-lee-cavia-
var-kop-s-karos-kanon-r-bef-sak
in-a-bit-karwei-ladder-pad-w-la
e-canon-i-m-elegant-t-k-kenau-l
rb-rot-beu-kg-rap-ri-val-rol-ek
tor-t-populier-s-sensatie-t-beo
etaleren-rennen-etiket-serenade
l-toren-k-nader-dante-l-nijdig-n
-bevel-pots             fooi-nogal-
polen-solo-             -vrek-peter
eden-stronk             kerrie-rede
ren-dia-mee             ere-sim-lik
em-lende-er             ra-strop-ge
n-kent-pels             slap-enak-n
spant-oor-t             t-rob-stipo
t-fiat-daas             baar-atap-p
rd-garde-st             ol-temet-tg
oer-lor-aba             ole-ter-moa
open-mantel             meloen-kiev
pogen-boos-             -ever-verte
-teder-rots             anei-patas-
o-leger-m-nepal-laten-r-terek-a
loereman-gelaat-karate-balinees
inn-r-makelaar-a-maritiem-n-lot
es-heg-rus-ni-sap-kl-sol-wak-sr
b-genet-s-m-patient-v-n-pasen-a
of-l-vijg-weelde-noemer-put-u-zn
lof-jam-p-staar-toman-l-ben-vet
-rabat-kas-aam-d-dek-dol-reces-
atlas-karaf-t-wet-n-dieet-brits
duel-kraam-aspirante-greep-unit
vin-ta-pasta-betel-lager-op-eer
en-mest-tarra-gil-loden-pers-na
n-hartig-medio-e-kogel-meteen-k
trappelen-kerstnummer-kerstroos
```

WE WENSEN U EEN VREDIG EN SPORTIEF JAAR TOE.

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGIDS

Björn Lehmann (21) schildert hakenkruisen en is leider van een grote groep nazi's. Zijn moeder Barbara Lehmann is SPD burgemeester van de vijfentwintighonderd zielen tellende gemeente Zeessen.

Marklof Brumlich (17) doet ook een duchtig hakenskruis in het zakje. Zijn vader Hagen Brumlich is in Königs Wusterhausen partijvoorzitter van de SPD, en zit als wethouder in de gemeenteraad van K.W, zoals Königs Wusterhausen in de wandeling heet.

Beide gemeentebestuurders hebben de grootste moeite met het rechtsradicale gedachtegoed van hun zonen. Ze zijn van mening dat ze tekort zijn geschoten, het gezinsleven ligt in scherven.

En zij zijn lang niet de enigen in de voormalige DDR. Vaders en zonen staan elkaar naar het leven. Ouders voeren een hopeloze strijd. Want ondanks alles willen zij hun kinderen niet laten vallen.

De zoon van de SPD-burgemeester is neo-nazi

● *Jonge neo-nazi's in Oost-Duitsland in hun element.* Foto: EPA

DOOR THEO KEYDENER

Via de Berlijnse Ring bereikt men Könings Wusterhausen. Idyllisch gelegen, maar de straten zijn moeilijk berijdbaar. Enkele kilometers verder ligt Zeessen.

Een dorpje met een eigen gemeenteraad en burgemeester. Links en rechts staat op muren de leuzen gekalkt: Duitsland voor Duitsers, vreemdelingen er uit.

Iedereen kent de 21-jarige Björn Lehmann, huisschilder in Zeessen, zoon van de burgemeester. In zijn dorp is hij een opvallende verschijning. Parachutistenlaarzen en een Totenkopf-embleem op zijn riem. Lehmann is de rechterhand van Marklof Brumlich uit Könings Wusterhausen.

Beiden verklaren zich verantwoordelijk voor de affiches aan de bomen in Zeessen, waarop uitvoerig beschreven staat hoe ze de overval op een jongen in de S-bahn hadden uitgevoerd. Straffeloos, want de politie neemt er alleen ten behoeve van de statistiek kennis van.

Lehmanns moeder is de laatste jaren een vooraanstaand politicus geworden. De SPD-burgemeester wordt, vooral door de CDU-aanhang, als een 'Olle' beschouwd omdat haar zoon zich manifesteert als neo-nazi.. Ze kan amper tot drie tellen, zeggen, en ze is naar voren geschoven omdat ze niets beters hadden in de SPD. Dat haar zoon neo-nazi is heeft ze zelf in de hand gewerkt, is de mening van haar politieke tegenstanders.

Barbara Lehmann stelt zich daar in alle toonaarden tegen te weer. Al beseft ze dat haar politieke carrière wel erg beïnvloed wordt door het gedrag van haar zoon. „Ik probeer hem te verlossen van zijn idiote politieke ideeën. Urenlang hebben wij gedebatteerd. Het helpt allemaal niets. Hij is zo overtuigd van zijn gelijk, zo geïndoctrineerd met fascistische ideeën, daar helpt ook het woord van een moeder niet meer." Zij geeft een deel van de schuld aan de huidige toestand in de 'neue Bundesländer'. Werkloosheid, en geldgebrek hebben het neo-nazispook opgeroepen. „Ik heb van alles geprobeerd. Ik heb zelfs zijn pilotenjack in de vuilnisemmer gegooid. Andere spullen ook, zoals T-shirts met smerige anti-semitische teksten. Het helpt allemaal niets."

Enkele maanden geleden is de discussie gestopt. Barbara Lehmann is gescheiden van haar man en woont nu bij haar vriend. Met het 'besmette' gezin wil ze niets meer te maken hebben. „Ik heb er alles aangedaan Björn op het rechte pad te houden. Ik ben zelfs voor de deur gaan zitten zodat hij en zijn vrienden niet naar buiten konden. Herhaalde malen heb ik hem gedreigd hem het huis uit te zetten. Haalde allemaal niets uit."

De vraag: hoe en waarom haar zoon neo-nazi is geworden heeft ze zich niet meer gesteld. „Daar werd ik gek en tureluurs van. Gesprekken met ouders die in hetzelfde schuitje zitten leverden niets op.

Die zijn ook radeloos. Het zijn mensen uit de politiek, leraren, politiemensen, professoren. Uit alle lagen van de bevolking. Ik sta niet alleen met dat probleem. Wij zijn de greep op de jongeren kwijt. Daar moet nu van hogerhand worden ingegrepen. Hoe wordt iemand druggebruiker? Daar krijg je ook geen afdoende antwoord op."

Haar zoon heeft ze inmiddels afgeschreven. „Hij blijft een hopeloze rat. Ze moesten hen allemaal op een groot weiland bij elkaar drijven zodat ze zich onderling eens een goed pak slaag kunnen geven."

Björns vader zegt niet veel. Hij, door vrouw en zoon in de steek gelaten, haalt gelaten zijn schouders op. „Ach," zegt Helmuth Lehmann. „Het is mijn zoon en ik sta achter hem. Binnenkort moet hij in militaire dienst. Dan is hij voor anderhalf jaar opgeborgen."

In Könings Wusterhausen aan de oostrand van Berlijn, woont wethouder Hagen Brumlich. Zijn zoon Marklof is neo-nazi en dost zich uit als SS-Gruppenführer. Als leider wordt hij blindelings gevolgd. Brumlich senior is mede verantwoordelijk voor de democratische orde in Könings Wusterhausen. Maar de sociale en democratische rust in de familie is door de politieke tegenstellingen verstoord. Marklof woont nog altijd bij zijn ouders. Die willen hem nog niet kwijt. „Op straat zetten kan ik hem niet," zegt zijn vader. „Dat durf ik ook niet." Marklofs kamer is volgeplakt met foto's van Hitlers Wehrmacht,
stickers met rechts-extreme spreuken van het Nationalistisch Front.

De foto van een dodelijk getroffen Wehrmacht-soldaat die zijn armen ten hemel strekt, hangt boven zijn bed. Met het opschrift: *Liever staande sterven dan knielend door het leven.*

Hagen Brumlich spreekt zacht en langzaam als het over zijn zoon gaat. Hij wil niet veel kwijt. „Ik kan de gevolgen van die opvattingen van mijn zoon voor mijn politieke loopbaan, maar ook voor mijn werk, niet overzien. De chefs van vandaag zijn nog altijd de bazen van gisteren. Betonkoppen. Gisteren nog in de SED (de voormalige communistische partij) vandaag op een andere stoel."

Het conflict met zijn zoon ontkent hij niet. Maar: „Wij vragen ons af, zijn wij nog wel verantwoordelijk voor zijn keuze? Is de huidige politiek daar ook niet debet aan? Veertig jaar lang zijn we door het socialisme geregeerd, daarvoor door het nationaal-socialisme en nu door het kapitalisme."

Tot een gesprek met zijn zoon is hij niet gekomen. „Misschien ben ik daar wel bang voor. Omdat ik vrees zijn beweegredenen te kunnen begrijpen, misschien? Ik weet het niet. Ik voel me tegenover die ideeën zo machteloos. Gooi ik hem op straat, dan verdrinkt hij helemaal in die rotzooi. Waar moet hij naar toe?"

Kort na de 'Wende', sloot de tiener zich bij een groep neo-nazi's aan. „Het klikte meteen. Hij is gefrustreerd geraakt door de leergang van de SED. Een leraar zei eens tegen hem: 'Er is geen milieuvervuiling. Dat is een leugen van de westerse imperialisten'. Van zoiets werd hij razend. Hij is in een tijd van bedrog, verraad en haat opgegroeid; niet in onze familie, maar buitenshuis. Overal loerden toch de verraders en achter hen staan de moordenaars. Hij voelt zich de koelie van het Westen."

Toen de jongen kort na de 'Wende' met zijn ouders door de Westberlijnse wijk Schlesisches Tor slenterde zag hij dat alles er vuil en onverzorgd was. Zijn vader: „Turken hingen langs de muren. Iets verderop stonden zwarte junkies die joints rookten. Wij hadden gehoord dat Kreuzberg vol zat met buitenlanders, maar dat het zó smerig zou zijn, dat kwam wel hard aan. Zijn eerste opmerking was dan ook: 'Is dat het Duitsland van straks? Het nieuwe Duitsland waarin ik moet leven? Honderdduizend kubieke meter beton, volgestopt met buitenlanders? Is dat mijn nieuwe wereld? Daar pas ik voor'."

Volgens Brumlich heeft zijn zoon niet in alles ongelijk. Hij kan wel een beetje met hem meedenken. „Ik heb niets tegen buitenlanders, maar aan die stroom economische vluchtelingen moet wel een einde komen."

Tot voor kort heeft Marklof zich onthouden van geweldsacties. Maar enkele weken geleden heeft iemand in een disco hem een telefoonnummer in Berlijn in de hand geduwd, kort daarna bleek hij betrokken bij een plan om 'a-socialen' uit een villa in Zeessen verdrijven. Enkele muzikanten uit Kreuzberg hadden het pand gekraakt, dat ooit de woning is geweest van de gestorven toneelspeler Gustav Gründgens.

De groep neo-nazi's die er heen ging was bewapend met gaspistolen. Ruiten werden ingeslagen en door het open keukenraam werd een lichtkogel afgeschoten. De muzikanten werden het dorp uit geranseld. Tot rechtsvervolging kwam het niet. De aanslag is door de politie 'genoteerd'.

Niettemin kwalificeert Brumlich zijn zoon als een verstandige rechtsradicale jongeman. „Ik hoop echter dat wat hij nu etaleert alleen maar branie is."

---

denkwijzer

Ze hebben afgesproken samen naar een nieuwjaarsreceptie te gaan en nu staat hij voor zijn kantoor op haar te wachten. Zij komt bijna een half uur later dan afgesproken. Furieus stapt hij bij haar in de auto en dan begint de voorstelling.

VECHTEN IS HECHTEN

DOOR RENÉ DIEKSTRA

Hij: „Waarom was je zo laat?"

Zij: „Ik heb gedaan wat ik kon."

Hij: „Ja dat zie ik. Waar jij vandaan komt doen ze altijd wat ze kunnen. Je moeder is haar hele leven nog nooit een keer op tijd geweest."

Zij: „Wat heeft dat er nou weer mee te maken?"

Hij: „Wat dat er mee te maken heeft? Alles! Jij bent al net zo'n trage ongeorganiseerde stoethaspel als zij is."

Zij (luider): „En dat moet jij zeggen. Wie staat er elke morgen dat gore ondergoed van de badkamervloer te plukken?"

Hij (sarcastisch): „Toevallig sta ik wel elke morgen om zes uur naast mijn bed als mevrouw hier nog een paar uur doorronkt. Wat heb jij de hele dag verder te doen dan dat miezerige baantje voor een paar uur?"

Zij (schreeuwend): „Dat zal ik je verdomme vertellen. Ik probeer de hele dag rond te komen van het geld dat jij niet verdient."

Hij (keert zich van haar af en mompelt door het zijraampje): „Waarom zou ik mezelf eigenlijk nog langer laten opfokken door zo'n tweederangs trut."

Ruzies hebben in de meeste relaties een slechte reputatie en als je naar dit voorbeeld kijkt dan is dat ook niet zo gek. Want zo'n ruzie levert hoogstens een verpeste avond op of nog erger. De aanleiding voor de ruzie was overigens heel legitiem (de vrouw was inderdaad veel te laat), maar hij had weinig te maken met wat er werkelijk tussen man en vrouw aan de hand was. Na twaalf jaar huwelijk en twee kinderen waren ze behoorlijk op elkaar uitgekeken, ergerden zich onderhuids aan allerlei kleinere en grotere dingen, maar echt ruzie maken deden ze vrijwel nooit. Behalve die keer dan. En toen bleek ook direct dat hun agressie-tank zo vol zat dat een klein bekertje erbij genoeg was om de zaak te doen overstromen.

Het is altijd een slechte strategie als partners in een relatie hun grieven opzouten en in een denkbeeldige rugzak wegstouwen. Vroeg of laat knapt de zak toch open en dan zitten ze van het ene op het andere moment in een grote rotzooi. Het is ook een slechte strategie om te doen wat de man deed, namelijk een toer door het 'psychiatrisch museum' te maken en het totaal niet ter zake doende verleden (het gedrag van zijn schoonmoeder) erbij te slepen. En het is een even slechte strategie om te doen wat de vrouw deed, namelijk het conflict verder aanjagen door haar man in zijn 'mannelijkheid' aan te tasten (hem uit te maken voor een falende kostwinner).

Hoe had dit echtpaar dan ruzie moeten maken, vraag je je af. Zijn er eigenlijk wel constructieve manieren van ruzie maken in een relatie? Het antwoord lijkt te zijn: die zijn er en ze zijn broodnodig voor elke volwassen relatie. Dat is althans de opvatting van psychologen als George Bach and Peter Wyden, wier boek uit 1968 The Intimate Enemy (De Intieme Vijand) met de veelzeggende ondertitel 'eerlijk vechten in relaties' onlangs een tweede jeugd beleefde. Het begint er steeds meer op te lijken dat de beide heren het bij het rechte eind hebben. Aan de universiteit van Wisconsin fokte de dierpsycholoog Harry Harlow een aantal generaties apen in een omgeving waarin elke vorm van ruzie en conflict afwezig was. Daarbij bleek dat volstrekt vreedzame, alles accepterende moederapen jongen voortbrachten die normaal opgroeiden, alleen: ze konden en wilden niet met elkaar paren. Blijkbaar zijn intimiteit en aggressiviteit twee kanten van dezelfde medaille. Dat is ook de mening van een andere beroemde wetenschapper, de bioloog Konrad Lorenz, die een groot deel van zijn leven wijdde aan onderzoek naar hechtings- (of liefdes-) gedrag bij dieren. Een van Lorenz' conclusies is: „Bij vogels zijn de agressieve exemplaren van een bepaalde groep ook de trouwste vrienden en bij zoogdieren geldt hetzelfde. Voor zover we weten komt liefdevolle hechting alleen voor bij agressieve organismen."

Maar geldt dat ook voor mensen? Volgens twee van de meest eminente psychologen van deze eeuw, Sigmund Freud en Erik Erikson, moet het antwoord op die vraag onvoorwaardelijk 'ja' luiden. Erikson meent dat veel mensen er niet in slagen met anderen een intieme relatie op te bouwen omdat ze niet in staat zijn het openlijk met elkaar oneens te zijn en hun onenigheid op een constructieve manier uit te vechten.

Betekent dat nu dat een poeslieve stem uit een fraaie mond die zegt: 'Schat, ik hou te veel van je om ruzie met je te gaan maken: je bent mijn vijand niet', of 'Als je zo tegen me tekeer gaat dan kan ik gewoon niet serieus nemen wat je zegt' in feite de zaak aan het vernaggelen is? Niet wil horen wat je werkelijk denkt of voelt en dus je niet serieus neemt? Tenzij hij of zij gewoon bang is voor elke vorm van ruzie en koste wat kost de lieve vrede wil bewaren, is het antwoord 'ja'. Emotionele intimiteit, een van de hoofdingrediënten van een liefdesrelatie en een belangrijke voorwaarde voor bevredigende seks, betekent het delen en meedelen van positieve en negatieve gevoelens en ervaringen.

Daar hoort natuurlijk ook boosheid bij. Boosheid is de elementaire emotionele reactie op het feit dat iets dat belangrijk voor je is, bedreigd wordt. Het drukt uit dat het je heel wat doet als bepaalde dingen mis dreigen te gaan. Boosheid is daarom een van de meest zekere signalen dat iemand om iets geeft en hoeveel hij of zij er om geeft.

Hoe komt het dan dat zoveel mensen, vooral vrouwen, zich zo vaak schuldig voelen over agressief of boos gedrag tegen partner of kinderen? In haar boek De Vredelievende Vrouw zegt Margareth Mitscherlich daarover: 'voor veel vrouwen staat ruzie gelijk aan (dreigend) liefdesverlies: 'Als ik kwaad op hem word dan houdt hij (misschien) minder van me.' Die angst is duidelijk aangeleerd, zo blijkt uit experimenten waarin vrouwen voor boos reageren werden gecomplimenteerd en voor 'lieve vrede'-gedrag werden bekritiseerd. Prompt namen bij de vrouwelijke proefpersonen de 'boze' reacties toe. Bovendien voelden de vrouwen zich na zo'n boze reactie meestal meer ontspannen dan na een vredelievende reactie.

Maar het blijkt vooral de golfslag van boosheid (of agressie) en toenadering of 'het bijleggen' te zijn, waaruit ware intimiteit en vertrouwen in een relatie geboren wordt. Elke spanning die binnen een relatie wordt opgelost, versterkt die relatie. Dat lukt overigens alleen als bepaalde spelregels in acht worden genomen. Een daarvan is dat partners niet alleen hun best doen om met faire kritiek te komen, maar die kritiek ook up-to-date te houden. Maak regelmatig, bij voorkeur dagelijks, samen het saldo van debet en credit op zodat je de balans van je relatie kunt afsluiten voordat een nieuwe dag begint. En mocht je nog een aangifte van vorige jaren hebben, schrijf die dan punt voor punt op en nodig je partner uit om het op een speciale plaats (niet thuis! liever een duister koffiehuis) uit te vechten onder het motto: vechten is hechten.

M.J. Beckers

ACCOUNTANTS- ADMINISTRATIECONSULENTENKANTOOR B.V.

Sunplein 40, 6373 LJ Landgraaf

Accountantskantoor M.J. Beckers b.v. is een middelgroot kantoor met een gevarieerd kliëntenbestand uit midden- en kleinbedrijf.

Ons dienstenpakket bestrijkt een aantal dienstgebieden zoals accountancy en administratieve dienstverlening; administratieve automatisering; fiskale/juridische zaken; sociale wetgeving; algemene ondernemersbegeleiding en advisering.

Wegens uitbreiding van ons kliëntenbestand hebben wij ter versterking van ons kantoor op korte termijn plaats voor een

eerste assistent-accountant m/v

Taakomschrijving:
De eerste assistent-accountant kontroleert en stelt jaarrekeningen geheel zelfstandig samen. U wordt hierbij geassisteerd door enige medewerkers, waaraan u tevens leiding geeft. Hiernaast vormen begeleiding van en advisering aan kliënten op de meest uiteenlopende terreinen belangrijke onderdelen van de funktie.

Funktie-eisen:
- U heeft een bedrijfseconomische opleiding genoten, bijv. HEAO-BE, SPD of vergelijkbaar;
- leidinggevende kapaciteiten;
- zelfstandig kunnen werken;
- goede kontaktuele eigenschappen;
- kennis van automatisering (financieel/loonadministratie);
- ervaring met fiskale zaken;
- bij voorkeur ervaring op een soortgelijk kantoor.

tweede assistent-accountant m/v

Taakomschrijving:
De tweede assistent-accountant zal na een ruime inwerkperiode onder andere de volgende werkzaamheden zelfstandig moeten kunnen uitvoeren:
- het verwerken en koderen van administraties;
- het verzorgen van bijbehorende fiskale werkzaamheden (waaronder aangifte omzetbelasting/loonbelasting);
- het samenstellen van jaarrekeningen.

Funktie-eisen:
U hebt een opleiding op MEAO/MBA-niveau genoten en bent thans studerende voor het Staatspraktijkdiploma.

En een

ervaren receptioniste/typiste

Taakomschrijving:
Het verwerken van diverse gegevens met gebruikmaking van moderne vastleggingsapparatuur.

Funktie-eisen:
- een opleiding op MEAO-niveau (secretariële opleiding);
- bekend met tekstverwerkingsprogramma's w.o. wordperfect;
- goede contactuele eigenschappen.

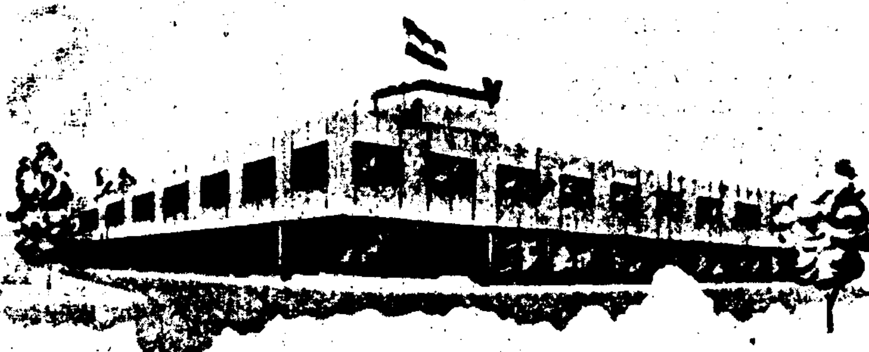
Accountantskantoor M.J. Beckers b.v. biedt
- een prettige werksfeer;
- een bij de funktie passend arbeidsvoorwaardenpakket.

Uw handgeschreven sollicitatie kunt u richten aan

M.J. Beckers
ACCOUNTANTS- ADMINISTRATIECONSULENTENKANTOOR B.V.
Sunplein 40, 6373 LJ Landgraaf.

---

mv DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Hoofdkantoor:
Middenbaan Noord 210
Postbus 63
3190 AB Hoogvliet
Tel. 010-4166911
Telex 28646

Vestigingen:
Arnhem
Groningen
Hengelo (O.)
Roermond
Veghel
Zoetermeer

INGENIEURSBUREAU
vicoma bv

Voor onze vestiging in Roermond vragen wij:

● **HOOFDCONSTRUCTEURS**
● **CONSTRUCTEURS**

voor de afdelingen: ● bouw ● algemene machinebouw

Opleiding:
HTS, MTS of gelijkwaardige opleiding.
Sollicitaties: telefonisch of schriftelijk aan ons adres op onze vestiging Arlo 37, 6041 CJ Roermond, tel. 04750-35230, t.a.v. Th. Wigger.

Vicoma, opgericht in 1962, is een onafhankelijk, dynamisch, technisch ontwerp- en adviesbureau, waarin een groot aantal disciplines is ondergebracht. Met onze 450 medewerkers hebben wij reeds aangetoond in talloze projecten effectieve oplossingen te kunnen bieden. Oplossingen voor problemen van verschillende moeilijkheidsgraad in de chemische, petrochemische en voedingsmiddelenindustrie. Van het ontwerpen van eenvoudige projecten tot het compleet uitvoeren, al dan niet binnen de eigen organisatie, van geavanceerde procesinstallaties. Behalve kwaliteit staat ook de service hoog in het Vicoma-vaandel geschreven.

NAEBERS *Electro-Techniek b.v.*

Bedrijf voor het wikkelen en reviseren van elektromotoren en apparaten voor industriële ondernemingen in binnen- en buitenland. Daarnaast zijn wij voorraadhouder en leverancier van elektromotoren tot een vermogen van 200 kW, en aandrijftechniek in de ruimste zin des woords.

Wegens uitbreiding van onze werkzaamheden zoeken wij voor direct of op korte termijn:

electro technisch wikkelaar (m/v)

Vereisten:
- ervaring inzake wikkelen elektromotoren
- initiatief en verantwoordelijkheidsgevoel
- in bezit van rijbewijs

metaaldraaier (m/v)

part-time

Wij bieden:
- aantrekkelijke salariëring
- prettige werksfeer

Uw schriftelijke sollicitatie zien wij graag binnen 8 dagen tegemoet t.a.v. de direktie.

Voor inlichtingen: 045-211941
Ganzeweide 181, 6413 GE Heerlen

---

van Hooren | drukkerij+repro bv
In de Cramer 3 – 6411 RS Heerlen – Tel.: 045-718380

is gespecialiseerd in de vervaardiging van handels- en reclamedrukwerk in één of meer kleuren.
Wij zoeken een

geroutineerd offsetdrukker (M/V)

met ervaring op meerkleuren offsetpersen en in staat om zelfstandig kwaliteitsdrukwerk te vervaardigen, en een

GTO offsetdrukker (M/V)

die gewend is zelfstandig te werken.

Wij bieden een prettige werkomgeving, afwisselend drukwerk, een goede salariëring en een 36-urige werkweek.

Neem telefonisch contact op met Wil Kanters voor een gesprek of schrijf ons een kort briefje.

Op een snelle reactie onzerzijds kunt u rekenen.

---

free-lance
UITZENDBURO

Wij zijn een snel groeiende uitzendorganisatie en zenden al meer dan 25 jaar uit in alle sectoren.

In verband met onze binnenkort te openen nieuwe vestigingen in Heerlen en Sittard zoeken wij:

VESTIGINGSMEDEWERKERS M/V

Gevraagd wordt:
HAVO-VWO diploma. Minimaal 3 jaar ervaring met commercieel/administratieve werkzaamheden, bij voorkeur in de dienstverlenende sector. Rijbewijs B.
Zelfstandig kunnen werken, goede contactuele eigenschappen en een flexibele, zakelijke instelling. Leeftijd rond de 25 jaar.

Specifieke taken:
Werven van nieuwe relaties en het onderhouden van contacten met bestaande relaties.
Het ontvangen en interviewen van sollicitanten en hen zo volledig mogelijk informeren over de tijdelijke banen waarvoor zij in aanmerking komen.
Het voeren van de bij de uitzending behorende administratie. Deze administratie wordt steeds verder geautomatiseerd.

Geboden wordt:
Een prima salaris en gunstige secundaire arbeidsvoorwaarden.
U kunt rekenen op een gerichte, deels externe opleiding.
Voor dynamische mensen goede toekomstmogelijkheden in een financieel sterke en snel groeiende organisatie.

Schriftelijke sollicitaties, bij voorkeur vergezeld van een recente pasfoto, te richten aan:
Uitzendburo Free-Lance, Postbus 91561, 2509 ED Den Haag.
Eventuele telefonische informatie wordt u gaarne verstrekt door de commercieel manager Marja Klomp, telefoon 070 - 347 74 71

"De leukste baan heb ik thuis gevonden, een eigen Dactylo Uitzendburo aan huis"

Thuis werken heeft mij altijd al aangesproken. Ik had het dan ook niet beter kunnen treffen toen ik tegen deze baan aanliep.

Een uitzendburo aan huis waarin je geen geld hoeft te investeren alleen tijd en energie. Ondertussen ben je wel eigen baas en dat vond ik een uitdaging. Dactylo zorgt voor een garantiesalaris en een zeer aantrekkelijk provisiesysteem. Het mooie van dit systeem is, dat je inkomsten bepaald worden door je inzet.

Joyce Bergisch uit Amstelveen

Wil je sukses hebben dan moet je over een dosis kommercieel inzicht beschikken en gemakkelijk kontakten kunnen leggen. Je krijgt van Dactylo een gedegen training en kommerciële ondersteuning.

De voornaamste taak is het werven en bij elkaar brengen van opdrachtgevers en uitzendkrachten. Belangrijk daarbij is dat je strenge selektiekriteria moet toepassen voor wat betreft het invullen van tijdelijke vakatures.

Omdat je van huis uit werkt ben je meer flexibel dan andere uitzendburo's. Als ik een keer 's avonds na zessen gebeld wordt, dan vind ik dat geen probleem.

Een eigen vestiging van Dactylo betekent niet alleen meer financiële armslag, ook in maatschappelijk opzicht verandert er veel. Ik ben nu de trotse manager van een Dactylo vestiging.

Omdat de Dactylo formule sukses heeft, worden er op korte termijn vestigingsmanagers gevraagd die woonachtig zijn in Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Hoensbroek, of Brunssum

"Reageer nu en begin ook een uitzendburo thuis"

Heeft u een opleiding op mbo-nivo, bent u tussen de 25 en 40 jaar, heeft u een auto en spreekt bovenstaande u aan, stuur dan een sollicitatiebrief met een recente pasfoto voor 25 januari a.s. naar onderstaand adres.

Dactylo Uitzendburo is een landelijke uitzendorganisatie met 140 vestigingen door geheel Nederland en zendt uit in alle beroepen en sektoren.

Dactylo Beheer B.V., afdeling P & O,
Postbus 325, 2100 AH Heemstede,
Telefoon 023 - 234141.

Dactylo
UITZENDBURO

Kwantum vraagt mensen die van afwisseling houden.

Kwantum Nederland b.v. is een moderne, expansieve onderneming die zich als detailhandel richt op woninginrichting en woondecoratie. De Kwantum-formule omvat een aantal assortimentsgroepen t.w. vloerbedekking, gordijnen, verlichting, verf en behang.

Het betreft een baan voor 2-12 uur per week. U bent volledig sociaal verzekerd (o.a. ziekenfonds en pensioen) en u komt in aanmerking voor de personeelskortingsregeling. Leeftijd: 18-45 jaar.

Voor informatie en/of sollicitatie kunt u tijdens de openingstijden van de winkel kontakt opnemen met de vestigingsmanager de heer Ploeger, telefoon 045-75 42 72.
Uiteraard kunt u ook schrijven naar:
Kwantum, t.a.v. de heer J. Ploeger.
In de Cramer 162, 6412 PM Heerlen.

Ook schoolverlaters zijn van harte welkom!

KWANTUM
WAAROM ZULLEN WE DUUR DOEN

Vijf vragen om profiel Nederlander te schetsen

Vijf vragen van het onderzoek waren bedoeld om de persoonlijkheidsstoornissen op te sporen. De vragen waren zo gesteld dat twee keer 'ja' zou kunnen wijzen op het bestaan van een persoonlijkheidsprobleem. Voor de zekerheid zijn de onderzoekers in dit geval uitgegaan van drie keer 'ja'. Dan nog zegt tien procent van de ondervraagden de laatste jaren moeilijkheden te hebben gehad of getobt te hebben met de eigen persoonlijkheid.

Ernstige verlegenheid en andere angsten die omgang met anderen moeilijk maken, speelt de helft van deze groep parten. Een net zo grote groep wordt geplaagd door ernstig wantrouwen ten opzichte van anderen, wat thuis en op het werk ontwrichtend kan werken. „Dat betekent dat een grote groep mensen het behoorlijk moeilijk heeft met zichzelf," concludeert Diekstra.

De vragen, geformuleerd in de vorm van stellingen, luidden als volgt: Ik maak me zorgen over de problemen die ik heb in de omgang met anderen. Het zit me dwars wat voor iemand ik ben. De manier waarop ik me gedraag brengt me vaak in moeilijkheden op het werk, op school of thuis. Andere mensen lijken zich vaak te storen aan de dingen die ik doe of zeg. Vanwege het soort persoon dat ik ben, heb ik in het leven niet zo veel bereikt als ik zou willen.

„Het onderscheid tussen degene die geen enkele vraag met 'ja' beantwoordt en degenen met ten minste drie keer 'ja' is zo groot, dat je op grond daarvan bijna kunt zeggen in welke situatie mensen leven," illustreert Diekstra. Mensen die het goed met zichzelf kunnen vinden, zijn doorgaans hoog opgeleid, gehuwd of samenwonend, hebben een baan en stemmen relatief vaak CDA of VVD. Verder roken en drinken zij matig en maken ze sporadisch gebruik van slaappillen en kalmerende middelen. Dit is de groep van de 'well-to-do' in deze samenleving.

Maar Diekstra vermoedt en betreurt dat deze groep zich maar moeilijk kan verplaatsen in de situatie van mensen met wie het sociaal en emotioneel niet zo goed gaat. Wat dat betreft loopt er een streep door Nederland.

Bijna 25 procent volwassenen vrij ongelukkig met zichzelf

DOOR THEO HAERKENS

Lang niet alle Nederlanders zijn even gelukkig en tevreden met zichzelf. Een groep van naar schatting twee miljoen mensen kan sociaal en emotioneel niet meekomen. Zij hebben weinig vertrouwen in eigen kunnen en het gevoel dat hun leven niet zoveel voorstelt. Ze vinden dat ze te kort schieten als partner, als ouder, als vriend of als werknemer, en zijn vaak ontevreden over hun uiterlijk.

De wijze waarop mensen zichzelf bezien is een belangrijke graadmeter voor de geestelijke volksgezondheid. Mensen die tevreden zijn over zichzelf vinden dat ze de taken waar ze voor staan in het leven redelijk uitvoeren. Niet alleen vinden ze dat zelf, ze horen dat ook van mensen uit hun omgeving: partner, vrienden of werkgever. Die stimulans en de ervaring dat ze lastige klussen tot een goed einde weten te brengen, geven hun een redelijk vertrouwen in eigen kunnen. Zij hebben een positief zelfbeeld.

DE STAAT VAN HET LAND... ZELFBEELD

WAT VINDT U VAN UZELF ?

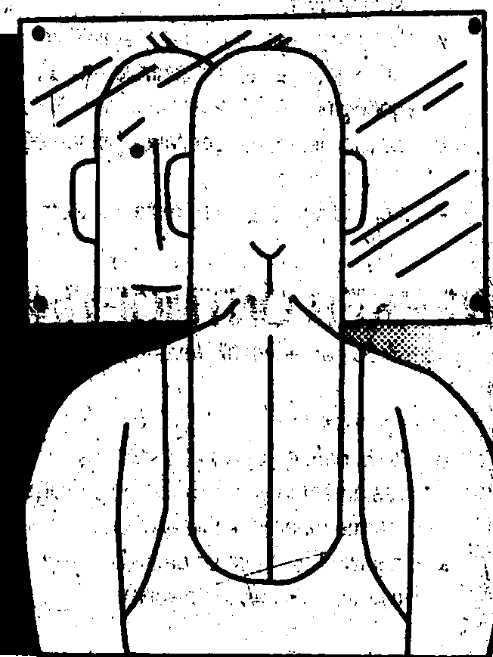
percentage ondervraagden dat het EENS is met de volgende uitspraken:

Uitspraak	%
Mensen zoals ik hebben niet veel kans om in het leven succesvol te zijn.	12 %
Ik heb vaak het gevoel dat ik alles verkeerd doe.	16 %
Soms denk ik dat ik nooit ergens goed in zal worden.	12 %
Ik heb niet het gevoel dat ik trots op mezelf kan zijn.	25 %

BENT U HET EENS MET DE VOLGENDE UITSPRAKEN ?

Uitspraak	JA
Ik maak me vaak zorgen over de problemen die ik heb in de omgang met anderen.	15 %
Het zit me dwars wat voor een iemand ik ben.	13 %
De manier waarop ik me gedraag brengt me vaak in moeilijkheden op het werk, op school of thuis.	9 %
Andere mensen lijken zich vaak te storen aan de dingen die ik doe of zeg.	17 %
Vanwege het soort persoon dat ik ben heb ik in het leven niet zo veel bereikt als ik zou willen.	23 %

Uitspraak	NEE
Ik ben in het algemeen redelijk tevreden over mezelf	10 %
Ik heb in het algemeen een positief beeld over mezelf	13 %
In de meeste dingen ben ik net zo goed als veel anderen	16 %
Ik voel me in veel opzichten gelijkwaardig aan andere mensen.	7 %

(alle percentages zijn afgerond)

Bron: GPD-enquête 'De staat van het land' 1991 — © GPD Infographics/Illustraties: Reinoud Sijtsma/Theo Grootjes

Uit de enquête blijkt dat twintig tot vijfentwintig procent van de volwassen geen positief zelfbeeld heeft. Deze groep denkt in de meeste dingen minder goed te zijn dan anderen. Ze heeft niet het gevoel het te maken in het leven en gelooft dat anderen bijna altijd beter uit de bus komen. In het onderzoek zegt bijna één op de vier volwassenen dat hij of zij geen reden heeft trots te zijn op zichzelf.

Geen toeval

De mensen waar het hier om gaat hebben veel dingen gemeen, het is geen toevallige groep. En hoewel dat nogal eens wordt beweerd, heeft een negatief zelfbeeld weinig te maken met leeftijd of geslacht. Vrouwen hebben geen somberder kijk op zichzelf of hun prestaties dan mannen, ook al wordt nogal eens anders gedacht. Wel is er een duidelijk verband met de plaats in de samenleving en dat heeft weer alles te maken met het opleidingsniveau.

Hoe minder opleiding, hoe minder positief men zichzelf en het eigen kunnen beoordeelt. Mensen met hoogstens een lbo-opleiding zijn het minst tevreden. Universitair of hbo-geschoolden hebben het meest positieve zelfbeeld. „Hoe groter de afstand tot 'waar het allemaal gebeurt in de samenleving', hoe negatiever mensen zichzelf bezien," vat de Leidse hoogleraar psychologie R. Diekstra samen.

Overeenkomst

Deze bevindingen komen overeen met de uitkomsten van een eerder onderzoek dat Diekstra verrichtte in samenwerking met de Erasmusuniversiteit in Rotterdam en het Nibud. Daarbij werden in 1990 15.000 scholieren van twaalf tot achttien jaar ondervraagd en ook toen bleek een duidelijk verband tussen opleiding en zelfbeeld. Hoewel leeftijd over het algemeen nauwelijks een rol speelt, denken jonge mensen met weinig opleiding minder gunstig over zichzelf dan de oudere generatie met even weinig scholing. Dertig tot vijftig jaar geleden was het heel gewoon om na de ambachts- of de huishoudschool te stoppen met leren. Nu niet meer en doordat steeds meer mensen beter zijn opgeleid, komen mensen tot 34 jaar met alleen lbo duidelijk als 'minder' en 'afwijkender' uit de bus.

Maar het gaat niet alleen om de opleiding. Wel of niet aan het werk zijn is net zo goed belangrijk. Werkenden en gepensioneerden hebben veruit het gunstigste beeld van zichzelf, gevolgd door scholieren en studenten. Het negatiefst over zichzelf zijn langdurig zieken, gevolgd door werklozen, arbeidsongeschikten en huisvrouwen of huismannen.

Oorzaak en gevolg zijn hier moeilijk te scheiden. Het is mogelijk dat mensen die niet werken, juist daarom negatief over zichzelf oordelen. Het kan ook zijn dat een negatief zelfbeeld het moeilijk maakt een baan te vinden en te houden. Diekstra denkt dat beide elkaar versterken. Wie eigen kennis en vaardigheden negatief beoordeelt, komt minder gemakkelijk aan de slag en valt ook eerder uit.

Vicieuze cirkel

Jongeren tot achttien jaar die zichzelf en hun prestaties al op school negatief beoordelen, en ook nog met een lagere of gebrekkige opleiding op de arbeidsmarkt komen, lopen grote kans het ook in hun werk niet goed te doen. Ze komen in een vicieuze cirkel terecht van minder kansen, minder zelfvertrouwen en daardoor nog minder kansen. Uiteindelijk kan dat leiden tot psychische problemen die hen arbeidsongeschikt maken. Maar liefst een kwart van degenen met een negatief zelfbeeld zegt het gevoel te hebben buiten de samenleving te staan. Van alle ondervraagden had niet meer dan vijf procent dit gevoel.

Het wekt weinig verbazing dat ook tussen zelfbeeld en beroep een nauwe relatie bestaat. Directeuren, werknemers met hoge functies, boeren en tuinders – doorgaans zelfstandig ondernemer – scoren hoog. Ongeschoolde arbeiders hebben de negatiefste kijk op zichzelf en hun prestaties. Opvallend laag scoort ook lager kantoorpersoneel, zoals loketbedienden en klerken. Volgens Diekstra is dat logisch doordat deze groep zich steeds vergelijkt met de middelbaar- en hoger geschoolden, die zij in hun werk tegenkomen. De vergelijking met anderen beïnvloedt het beeld dat zij van zichzelf hebben. Steeds zien dat anderen iets beter, sneller of gemakkelijker af gaat, of dat zij meer status en mogelijkheden hebben, werkt ontmoedigend.

Relatie

Verder blijkt dat veel meer mensen aan de goede kant van de streep gehuwd zijn of samenwonen. [illegible] wonen alleen. Deze groep telt twee keer zoveel mensen van wie de partner is overleden.

„Een vaste relatie is dus een belangrijk ingrediënt of signaal van een positieve levensopvatting," aldus Diekstra. „Zelfs een kwakkelende relatie levert kennelijk meer positieve en stimulerende impulsen op dan alleenstaanden krijgen," concludeert hij.

Zoals er een rechtstreeks verband bestaat tussen de status van het beroep en het levensgeluk dat men ervaart, is er ook omgekeerd een verband. In de groep mensen met een negatief zelfbeeld is het aantal mensen zonder baan bijna acht keer zo hoog als in de andere groep. Bij de arbeidsongeschikten is de verhouding één op vijf. „Hieruit blijkt wel dat je werkloosheid en arbeidsongeschiktheid niet kunt afkopen met alleen geld," concludeert Diekstra. De onderzoeker vindt dat de overheid een belangrijke taak heeft bij het terugdringen van het aantal mensen dat ontevreden is over zichzelf, door zo veel mogelijk zelfontplooiingskansen te bieden.

Zelfbeeld weerspiegelt zich deels in politieke voorkeur

Mensen die een positieve kijk hebben op zichzelf en hun prestaties, onderscheiden zich op een aantal punten van mensen met een negatief zelfbeeld. Zelfs in hun politieke voorkeur uit zich ten dele of mensen zich gelukkig voelen.

Veel CDA-stemmers bevinden zich aan de goede kant van de streep en dat geldt, zij het in wat mindere mate, ook voor de VVD-stemmers. De PvdA-aanhang is gelijkelijk verdeeld. Van degenen met een positief zelfbeeld stemt 28,7 procent CDA; 17,3 procent PvdA; 17,5 procent VVD. Bij de mensen met een negatieve kijk op zichzelf stemt respectievelijk 19,8 procent CDA; 17,5 procent PvdA; 12,1 procent VVD.

Opmerkelijk genoeg zijn bij groeiende partijen als D66 en Groen Links meer pessimisten te vinden. „Blijkbaar zoeken ongelukkigen en pessimisten naar alternatieven voor bestaande machten, die hen immers niet veel hebben gebracht," concludeert onderzoeker prof. Diekstra.

Het sterkst geldt dat overigens voor de Centrumdemocraten. Van de optimisten stemt 17,1 procent D66; 3,7 procent Groen Links; 1,2 procent CD. Van de mensen met een negatief zelfbeeld stemt 20,2 procent D66; 6,1 procent Groen Links en 3,1 procent CD. Opvallend is ook dat van de mensen met een positieve kijk op zichzelf negen procent niet naar de stembus ging, tegen 15,3 procent bij de andere groep.

ander-zijds

Toespraak

DOOR PETER STIEKEMA

De zogenaamde nieuwjaarstoespraken vormen een jaarlijks terugkerend ritueel. Elke zichzelf respecterende instelling – bedrijven, gemeenten, (hoge)scholen en provincies – doet er aan mee, blikt terug op het juist afgelopen jaar en geeft een visie op de (nabije) toekomst. De toespraken hebben over het algemeen een beschouwend karakter en al te diep wordt er niet gegraven, want je weet immers niet wat dit jaar brengt. Natuurlijk er zijn bepaalde gedachten over, maar de uitkomst is en blijft onzeker.

Persoonlijke aanvallen worden er in nieuwjaarstoespraken slechts heel zelden gehoord. Het getuigt namelijk niet van een al te goede smaak om juist een persoon of groepering verantwoordelijk te stellen als het op de een of andere manier niet goed gaat binnen een bedrijf of instelling.

Je mag zoiets uiteraard best denken, zelfs tegen de betrokken persoon zeggen, maar dan wel onder vier ogen. Zo'n toespraak wordt in het openbaar uitgesproken, de inhoud komt onder ogen van de media, die hem op hun beurt verder verspreiden. Als verstandig leider van een bedrijf laat je het dan wel uit je hoofd om al te persoonlijke dingen te roepen, zou je zo denken.

Niet dus. De heer W. Jense, directeur van Maastricht Airport, bestond het om op vrijdag 3 januari in zijn nieuwjaarstoespraak een laag-bij-de-grondse openbare aanval te doen op mevrouw Goudsmit, één van de 'Boze Moeders' die actie voeren tegen de aanleg van de Oost-westbaan.

Het zou nog te accepteren zijn geweest, als hij in zijn toespraak een kwinkslag, desnoods met serieuze ondertoon, in de richting van de 'Boze Moeders' had geplaatst. Maar nee, bloedserieus haalt hij eerst uit naar de 'Boze Moeders', die hij verwijt een parallel te trekken met de Argentijnse moeders, die op de Plaza de Mayo in Buenos Aires protesteerden tegen de moorden op hun kinderen ten tijde van het generaalsbewind.

Vervolgens isoleert hij Boze-Moeders-aanvoerster mevrouw Goudsmit uit Oirsbeek. Letterlijk zegt hij: "...dat het beleid in Limburg er mede toe heeft geleid dat er voor meneer Goudsmit een goede baan bij DSM was en de familie Goudsmit plusminus twee jaar geleden in Oirsbeek kon gaan wonen." [illegible] Want het succes [illegible] niets met het vliegveld van doen, tenzij je de huidige moeilijkheden bij het concern ook aan de luchthaven mag wijten.

Kennelijk heeft Jense nog nooit van emancipatie gehoord en ontzegt hij mevrouw Goudsmit het recht op haar eigen mening. Eigenlijk moet ze pal naast haar – of eigenlijk achter – haar man gaan staan en blij zijn dat hij hier is mogen komen werken en verder haar mond houden, lijkt de boodschap, die je tussen de regels van de toespraak door kunt lezen.

Maar er zit nog een bijzonder naar trekje aan deze zaak. Jense identificeert mevrouw Goudsmit als 'niet-Limburgs' en lijkt zo de publieke opinie te willen bewerken, als zouden het nagenoeg alleen niet-Limburgers zijn die tegen de verdere uitbouw van het vliegveld zijn. En dat is natuurlijk je reinste onzin.

Het gaat kennelijk nog steeds niet al te best met de luchthaven als een manager van het kaliber Jense zich zo intensief gaat bezighouden met het privé-leven van een inwoonster van Oirsbeek, in plaats van zich met de belangrijke kwesties te occuperen, zoals de duikvlucht, waarin Maastricht Airport zich momenteel bevindt.

Bovenal, het getuigt van gebrek aan niveau. Want of je nu voor- of tegenstander van de uitbreiding van de luchthaven bent, een dergelijk lage attaque, met volstrekt niet terzake doende argumenten, zou je op het eerste gezicht niet verwachten van een vliegvelddirecteur, die je, uit hoofde van zijn functie, toch in hogere sferen zou vermoeden.

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Een intercedent (m/v) bij Randstad bouwt een eigen klantenkring op.

Randstad Uitzendbureau is een onderdeel van Randstad Holding nv, een internationale groep van ondernemingen met als gemeenschappelijke noemer de zakelijke dienstverlening. De Randstad Groep is actief in Nederland, België, Duitsland, Frankrijk en Engeland.

De Randstad Groep bundelt specialismen als tijdelijk werk, schoonmaak, beveiliging en opleidingen. De Groep realiseerde in 1990 een omzet van f 2,5 miljard en behoort daarmee tot de grootste dienstverleners van Europa.

Een intercedent bij Randstad is veel meer dan de schakel tussen mensen en hun tijdelijke baan. Een intercedent is in feite iemand met een eigen uitzendbureau, die zelf een marktplan opstelt en zorgt dat het gerealiseerd wordt.

Iemand dus die mensenkennis en innemendheid koppelt aan commercieel inzicht en initiatief. Met het oog op onze groei zoekt Randstad Uitzendbureau in Zuid-Limburg intercedenten die deze zeldzame combinatie van eigenschappen als visitekaartje hebben.

De uitdaging voor een Randstad intercedent m/v.

Wie voor een flink percentage van onze 200.000 uitzendingen tot stand te brengen, moet op de eerste plaats goed thuis zijn op de lokale arbeidsmarkt, een actieve relatie hebben met de betrokken bedrijven en zeker niet schromen nieuwe klanten aan het bestaande pakket toe te voegen. Daarnaast is het van groot belang om ook de uitzendkrachten door en door te leren kennen.

Immers het vinden van de juiste combinatie tussen bedrijf en uitzendkracht is veel meer dan het afwegen van functie-eisen enerzijds en behaalde diploma's en werkervaring anderzijds. Het gaat er ook om of een uitzendkracht echt in een bedrijfscultuur past. Alleen als dit proces waar alles om draait, het eigenlijke uitzenden, in alle opzichten (dus ook administratief) perfect verloopt, zal een intercedent erin slagen de doelstellingen van het marktplan te realiseren.

Wie komen er in aanmerking voor deze veelzijdige functie?

Durf, doortastendheid, commercieel inzicht en zelfstandigheid zijn voor de hand liggende functie-eisen. Maar wie vertrouwen bij zowel bedrijven als uitzendkrachten wil creëren, heeft nog meer eigenschappen nodig. Zoals inlevingsvermogen, betrokkenheid en voorkomendheid. Een minimumleeftijd van 24 jaar is daarom ook een logische vereiste. Daarnaast zijn de juiste diploma's, VWO bij voorkeur aangevuld met een relevante HBO-opleiding, maar in ieder geval enkele jaren ervaring in de commerciële dienstverlening, noodzakelijk om dit werk goed te kunnen doen.

Een loopbaan met perspectief.

Hoe belangrijk een goede intercedent voor ons is, blijkt niet alleen uit het salaris. Maar ook uit het feit dat elke intercedent begint met een intensief en regelmatig terugkerend opleidingsprogramma, en zo in de functie en met het bedrijf mee kan groeien.

De sollicitatieprocedure.

Bent u geïnteresseerd in deze uitdagende functie, stuurt u dan een sollicitatiebrief met uw cv naar Randstad Uitzendbureau, t.a.v. de heer N.J.H. Janssen, Helmstraat 12, 6211 TA Maastricht.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Els Martens, telefoon 043 - 28 06 00. Een op de functie afgestemd psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

randstad uitzendbureau

N.V. WATERLEIDING MAATSCHAPPIJ LIMBURG

De N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg [illegible] met 33 [illegible] in vrijwel de gehele provincie Limburg. Jaarlijks wordt 62 miljoen m³ water geleverd aan 3[illegible] via een distributienet van 6.750 km. Het bedrijf heeft een jaaromzet van 180 miljoen gulden en een jaarlijks [illegible] van 75 miljoen gulden. Er zijn 500 medewerkers in dienst.

De N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg is verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening van circa 1 miljoen inwoners van de provincie Limburg. Het is één van de snelst groeiende bedrijven van Limburg. Deze snelle groei is veroorzaakt doordat in de afgelopen jaren een aantal gemeentelijke waterleidingbedrijven is overgenomen. Op termijn zullen nog een drietal bedrijven deze weg volgen. Vanaf dat moment zal ons bedrijf alle inwoners van de provincie Limburg van drinkwater voorzien.

Binnen de afdeling Kwaliteits- en Milieuzorg is plaatsingsmogelijkheid voor een

AGRARISCH/MILIEUKUNDIG MEDEWERKER (M/V)

Functie-inhoud:
- uitvoeren van [illegible]
- [illegible] inclusief de administratieve afhandeling;
- initiëren en beoordelen van activiteiten ter vermindering van negatieve milieu-invloeden door landbouw;
- inventariseren van grondgebruik binnen beschermingsgebieden van waterwinplaatsen;
- assistentie verlenen bij uit te brengen adviezen inzake activiteiten binnen beschermingsgebieden;
- toezicht houden op de uitvoering van beschermingsmaatregelen.

Functie-eisen:
- Middelbare Agrarische School met aantoonbare kennis van milieukunde;
- goede schriftelijke en mondelinge vaardigheden;
- leeftijd vanaf 25 jaar;
- bij voorkeur ervaring met gebruik van PC.

[illegible]

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij [illegible]

Schriftelijke sollicitaties dient u binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie te richten aan de N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg, t.a.v. de Sector Personeel & Organisatie, postbus 1060, 6201 BB Maastricht.

DOUVENRADE

Douvenrade is een service- en verzorgingscentrum voor bejaarden. Het exploiteert thans een verzorgingshuis met 161 bewoners en twee service-flats met 230 woningen. Voor de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening voor de 500 bewoners staat een team van 150 medewerkers en een groot aantal vrijwilligers garant.

[illegible] medewerkers zoeken, die service-verlening hoog in het vaandel dragen.

MEDEWERKER CIVIELE DIENST m/v

voor 20 uur per week (eventueel meer uren)

Uw opdracht is:
- het verzorgen van de was- en linnenvoorziening;
- het zorgdragen voor het bestellen, in ontvangst nemen en controleren van goederen;
- het uitvoeren van deeltaken binnen de administratie;
- het leiding geven aan restauranthulpen.

Wij kijken uit naar:
- een persoon van ongeveer 25 jaar, die in het bezit is van het diploma M.D.G.O. -C.C.D.,
- bereid is om incidenteel tijdens de avonduren en in het weekend te werken.

MEDEWERKER ONTMOETINGSRUIMTE m/v

voor ± 20 uur per week [illegible]

Uw opdracht is:
- bewoners en bezoekers van ons restaurant te voorzien van de dagelijkse warme maaltijd, koffie en thee;
- nieuwe bewoners en bezoekers introduceren bij andere bewoners.

Wij kijken uit naar:
- een persoon [illegible] 25 jaar met ruime [illegible]
- een persoon, die [illegible] om tijdens de avonduren [illegible] werken.

RECEPTIONISTE m/v

als oproepkracht

Uw opdracht is:
- het verstrekken van informatie van algemene en specifieke aard aan bewoners of te bemiddelen bij het verschaffen van deze informatie;
- te fungeren als direct aanspreekpunt voor de bewoners;
- het verwerken van inkomende en uitgaande telefoongesprekken via een telefooncentrale;
- het verrichten van [illegible] registratieve werkzaamheden in de [illegible] tijden [illegible]

Wij kijken uit naar:
- een persoon van ongeveer 25 jaar, die in het bezit is van het diploma M.E.A.O. of het diploma receptioniste (Schoevers);
- een persoon, die bereid is om tijdens de avonduren en in het weekend te werken.

BANDHULPEN m/v

voor 10 uur per week

Uw opdracht is:
- assisteren bij de portionering van warme maaltijden voor de bewoners van de [illegible] maaltijdvoorziening;
- het schoonmaken van de ruimten, die tot de keuken behoren, de keukenapparatuur en de inventaris.

Wij kijken uit naar:
- enige personen van ongeveer 25 jaar, die [illegible]

Voor alle functies geldt, dat de CAO-bejaardenhuizen van toepassing is.

Voor medewerkers van [illegible] is binnen "Douvenrade" een kinderdagverblijf aanwezig.

Voor informatie [illegible] tel.nr. 045-[illegible]

Uw sollicitatie [illegible] vóór 25-01-1992 [illegible] H.C. [illegible]

[illegible]

Stichting Katholiek Onderwijs Clara Fey Simpelveld

Het bestuur van de Stichting Katholiek Onderwijs Clara Fey te Simpelveld vraagt per 1 februari 1992 voor de Clara Feyschool

Groepsleraar (m/v)

voor 36 uur per week (afd. SO/VSO-MLK)
(tijdelijk tot 1 augustus 1992)

Klasse-assistent (m/v)

voor 33 uur per week
(afd. SO/IOBK)
(tijdelijk tot 1 augustus 1992)

De Clara Feyschool is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs aan moeilijk lerende kinderen, waaraan verbonden een afdeling voor in hun ontwikkeling bedreigde kleuters.

Van de te benoemen groepsleraar wordt verwacht dat hij/zij:
- bij voorkeur beschikt over ervaring binnen het (voortgezet) speciaal onderwijs;
- beschikt over voldoende didaktische en pedagogische kwaliteiten, vereist voor deze vorm van speciaal onderwijs;
- op de hoogte is van recente ontwikkelingen binnen het primair onderwijs;
- breed inzetbaar is en zich in staat acht te werken met leerlingen van diverse leeftijdgroepen.

Van de te benoemen klasse-assistent wordt verwacht dat hij/zij:
- bij voorkeur beschikt over ervaring in het werken met jonge kinderen;
- beschikt over voldoende pedagogische kwaliteiten.

Voor inlichtingen kunt u zich wenden tot de directeur van de school, de heer J. Hameleers, tel. 045-442309 (school) of 043-473593 (privé na 19.00 uur).

Sollicitatiebrieven, met duidelijke vermelding van ervaring en referenties, dient u schriftelijk binnen 10 dagen te richten aan:

Stichting Katholiek Onderwijs Clara Fey
p/a Postbus 21027, 6369 ZG Simpelveld

Politievrouwen knappen af op macho-cultuur

● *Burgemeester Velders: we houden elkaar hier niet meer voor de gek.*
Foto: UNITED PHOTOS

Een vrouw bij de politie: oppervlakkig gezien een aanvaard verschijnsel. Passanten op straat draaien zich nauwelijks meer om als ze in uniform uit een patrouillewagen stapt. Mannelijke collega's reageren haast vanzelfsprekend, 'dat moet toch kunnen'.

Maar alle pogingen ten spijt vormt de Nederlandse politie bij lange na nog geen getrouwe afspiegeling van de samenleving. En dat van die vanzelfsprekendheid ziet er in de praktijk ook anders uit.
Talloos zijn de negatieve verhalen. Vrouwen hoeven niet langer bij de ME, zoals in Enschede. Of mannelijke collega's voelen zich onveilig als ze met een vrouw op pad moeten, zoals in Beverwijk. Soms sijpelen ook berichten over ongewenste intimiteiten door, maar daar berichten de politiekorpsen terughoudend over.

Vrouwen (en overigens ook allochtonen en homosexuelen) zijn nog steeds ondervertegenwoordigd. Ondanks talloze pogingen groeit het aantal vrouwen bij de politie slechts langzaam. Het staat vast dat het streefcijfer van 25 procent in 1995 bij lange na niet gehaald zal worden.

Al in 1911 trad de eerste vrouw toe tot de politie. Maar pas bij de tweede feministische golf in de jaren zeventig was er sprake van een duidelijke toename. Niet dat dat veel uitmaakte: zelfs na tien jaar bestond het politiekorps nog slechts voor vier procent uit vrouwen. Nog eens tien jaar later (1988) was het percentage gestegen tot een schamele 6,3 procent. Nu ligt dat rond 8 procent.

Hoewel vrouwen vrijwel alle 'mannelijke' functies kunnen bekleden, zijn er nog steeds te weinig sollicitanten; en vaak blijven vrouwen steken in de lagere functies. Het 'zwakke geslacht' wordt afgestoten door de overheersende, alles doordringende, mannelijke macho-cultuur. Tegen hun zin moeten vrouwen zich daaraan aanpassen. Meestal worden vrouwen ook niet voor vol aangezien; twee vrouwen alleen op pad moet wel tot problemen leiden. Of niet soms?

'Nog steeds zijn er mannen die zeggen dat wij achter het fornuis horen'.

DOOR LOUIS BURGERS

Uiteindelijk knapte Ria af op de sfeer binnen de groep. „Ik kwam steeds vaker tot de ontdekking dat ik mijn eigen waarden en normen geweld aan moest doen. Ik moest me aanpassen aan de heersende kuddegeest."

Nog steeds kan ze zich kwaadmaken over de wijze waarop de collega's van haar politiegroep met elkaar en met verdachten omgingen. Die laatste jaren voelde ze zich alleen gelaten, door korpsleiding en de officieren. Bij adjudanten en brigadiers durfde ze niet aan te kloppen. Die zouden haar klachten zien als die van een 'mattennaaier', en terzijde leggen.

Het begon allemaal zo goed. Na de opleiding werd Ria (naam door de redactie gewijzigd) geplaatst in een groep met wat oudere mannelijke collega's, ervaren en bedachtzaam. De tweede groep, twee jaar later, was heel anders. Haar collega's beschrijft ze nu als 'jonge broekjes met een grote waffel'. „Bij calamiteiten stonden ze achter me, dan waren ze bang. Dat vind ik niet erg, maar dan zeg ik: heb dan niet zo'n grote waffel."

Ze merkte dat ze als enige vrouw alleen stond. Tevens wilde ze zich niet laten kennen. „De mannen konden niet begrijpen dat ik andere opvattingen heb dan zij. Daarom betwijfel ik ook of klachten succes hadden gehad. Eigenlijk werd ik in een heel beperkt keurslijf gedwongen." Zo'n vijf jaar geleden nam Ria ontslag. Ze had, zo zegt ze nu, te veel psychische deuken opgelopen. „De persoonlijke groei was er niet meer."

Klachten

Uit talloze studies, de meest recente bij de gemeentepolitie Enschede, blijkt dat veel vrouwen klachten hebben over de wijze waarop korpsleiding en collega's tegenover hen optreden. (Gebrek aan) loopbaanmogelijkheden en de woonwerkafstand zijn voor mannen en vrouwen belangrijke redenen om de politie vaarwel te zeggen. Maar juist over de collegialiteit zijn vrouwen aanzienlijk ontevredener dan mannen.

De ondervraagde vrouwen klagen dat de onderlinge collegialiteit te wensen overlaat. De omgangsvormen zijn te grof en de omgang met de brigadiers verloopt stroef. Daarnaast blijkt dat vrouwen vaker onderwerp van roddels zijn dan mannen. De onderzoekingen wijzen uit dat de politie nog steeds een duidelijke mannenmaatschappij is, met een door de aard van het werk ingegevem 'macho-cultuur'

Corinne van der Vliet, emancipatiewerkster bij Nederlandse Politiebond in Amsterdam, kan dat beeld alleen maar bevestigen. Zij gaat zelfs nog verder: „Meestal hebben mannen geen bezwaar tegen de komst van vrouwen in het korps, maar als er veel komen of als zij voorrang krijgen in hun loopbaan, dan zie je dat vrouwen een bedreiging zijn. Alle oude weerstanden komen dan weer boven."

Daarnaast blijkt dat een vrouw moeilijk zichzelf kan blijven bij de politie. „Je weet dat alle aandacht op je gericht is, en je moet je aanpassen aan je mannelijke collega's." Dat kan heel ver gaan: als een beetje stoeien tussen mannen gebruikelijk is, dan moet dat ook met vrouwelijke collega's kunnen.
Dan gebeuren ook de ongewenste zaken. Mannelijke handen willen nog wel eens terechtkomen op intieme plekken bij de vrouw. Probeer dan maar eens nee te zeggen. Ria: „Diep in mijn hart vond ik soms dat dingen gebeurden die niet geoorloofd waren. Maar het werd gezien als 'flauw' als ik niet meedeed. Dan werd er gezegd 'zij kan zelfs daar niet tegen'.

Sfeer

In de praktijk betekent het dat de normen en waarden van mannen bepalend zijn voor de sfeer bij de verschillende korpsen. Zodra vrouwen toetreden levert dat problemen en wrijvingen op. Voortdurend worden er opmerkingen gemaakt, openlijk of achter de hand, en dat gaat langzaam de sfeer bepalen, zegt Gerda Dijksman, secretaris van de Landelijke Politie Emancipatie Commissie. „Als je de hele dag opmerkingen over je uiterlijk hoort, dan wordt dat als storend ervaren."

De problemen doen zich vooral voor bij die korpsen waar weinig vrouwen in dienst zijn. Daarom wordt ook gestreefd naar een deelname van 25 procent vrouwen. Gebleken is dat vrouwen dan als gelijkwaardig geaccepteerd worden. „Het gaat erom dat de korpsleiding duidelijk maakt dat het ook in het belang van de burger is dat er meer vrouwen in het korps komen. Immers, als er alleen mannen zijn, is dat ook niet gezond."

Maar het is ook niet goed wanneer vrouwen in een uitzonderingspositie komen, zegt zij. In plaats van vrouwen vrij te stellen van ME-dienst, zoals in Enschede, was het beter geweest alle politiemensen een keus te geven om vrijwillig bij de ME te komen, aldus mevrouw Dijksman.

De emancipatie wordt volgens Corinne van der Vliet verder geholpen door de aanstaande afschaffing van het huidige rangensysteem. Bij het bestaande systeem weet een hoofdagent precies wanneer hij tot brigadier bevorderd wordt. Hij zal zich dus gepasseerd voelen wanneer een vrouw plotseling voorgaat, bijvoorbeeld omdat het aantal vrouwen in leidinggevende functies te klein is.

● *Politievrouwen moeten bestand zijn tegen 'mannencultuur'.*
Foto: PETER SENTEUR

Slecht

Veel vrouwen komen toch al niet uit boven hoofdagent. Carrière was tot voor kort iets waar vrouwen niet aan dachten, zegt Van der Vliet. Pas de laatste jaren komt daar verandering in. „Nu beginnen vrouwen ook na te denken over hun carrièrekansen. Maar herintreedsters, bijvoorbeeld, moeten toch weer helemaal onderaan beginnen."
Gerda Dijksman wijst op een ander nadeel van positieve discriminatie. Daardoor blijven vrouwen in een uitzonderingspositie verkeren. De kinderopvang mag dan wat beter geregeld zijn, en naast zwangerschapsverlof bestaat de mogelijkheid voor ouderschapsverlof, zolang dat alles niet vanzelfsprekend is, moet er nog heel wat veranderen.

„Het effect is wel dat meer vrouwen langer in dienst blijven. Ook in de hogere rangen groeit het aantal vrouwen." Maar nog steeds vertrekken vrouwen om het ontbreken van een loopbaanperspectief: „Ik verwijt de organisatie dat zij daar nog steeds geen oplossing voor gevonden heeft."

Een gunstige uitzondering vormt de gemeente Beverwijk. Daar bestaat het politiekorps al voor een kwart uit vrouwen. Er moesten natuurlijk weerstanden overwonnen worden maar langzaam is het positieve actiebeleid overal aanvaard, zegt burgemeester mevrouw W. Velders (PvdA).

„Dat geldt voor het hele beleid. In onze advertenties staat dat bij gelijke geschiktheid vrouwen voorrang krijgen. Iedereen in huis weet inmiddels dat ik niet bedot wil worden. We houden elkaar hierbij niet meer voor de gek."

Ook binnen het politiekorps functioneren de vrouwen goed: „Het zijn maten. Ze vormen een verrijking van het korps." Onder de 74 politiemensen zijn zo'n twintig vrouwen. Deze zomer kwam Beverwijk in het nieuws. Onderzocht wordt of mannelijke collega's zich onveiliger voelen wanneer zij met een vrouwelijke partner op patrouille zijn. Dit naar aanleiding van een incident waarbij enkele vrouwelijke politiemensen gewond raakten.

Volgens mevrouw Velders kwam deze kwestie volstrekt overdreven in de publiciteit. Ook al is het onderzoek nog niet afgelopen, een wijziging van het beleid zit er zeker niet in. „We kunnen niet meer zonder de arbeidskracht van vrouwen. De spoeling wordt langzaam te dun. En als er problemen zijn, bijvoorbeeld met huisvesting, afstand woon-werk, of kinderopvang, dan moet het uitgangspunt zijn: in principe lukt alles, als niet nu dan mogelijk straks wel."

Loopbaanbeleid, het mogelijk maken van een vrije keuze voor de vrouwen, zijn dringend gewenst. Als vrouwen dus kinderen willen, dan moet dat kunnen. Maar, het kan niet zo zijn dat vrouwen denken recht te hebben op alleen maar de slagroom, zegt zij. „Zo zit mijn beleid niet in elkaar." Tegelijkertijd vindt mevrouw Velders dat vrouwen en mannen veel meer moeten aanvaarden dat er een breuk in de carrièrelijn kan ontstaan.

Breuk

Daarover kan Claudia Wiemers, werkzaam bij de Tilburgse politie, meepraten. Er is geen sprake van dat vrouwen voordelen hebben, zegt zij. Wel nadelen, zoals de onderlinge sfeer en de carrièrebreuk. Elf jaar zit ze nu bij de politie, sinds drie-en-een-half jaar in een deeltijdbaan van 19 uur. Met twee kinderen thuis kan dat ook moeilijk anders. Zij draait desondanks normaal mee in het rooster.

„Er zijn mannen in ons korps die zeggen dat vrouwen er niet bijhoren, dat ze achter het fornuis moeten staan. Maar dat wordt vaak heel subtiel gezegd. Er wordt een sfeertje gekweekt, waartegen het moeilijk is je te verweren." Persoonlijk heeft Claudia nooit gevoeld dat ze niet gewaardeerd wordt.

Om erbij te kunnen horen (en 'iedereen wil er graag bijhoren') moet een vrouwelijke agent bereid zijn veel te slikken. „Uiteindelijk wordt je door schade en schande wijs. Voor iedereen geldt dat je een eigen plekje moet verwerven. Niemand hoeft mij nu nog wat wijs te maken."

Maar agent Wiemers ziet ook dat de drempel voor aankomende vrouwelijke collega's nog steeds hoog ligt. Dat ligt gedeeltelijk aan het beperkte aantal vrouwelijke agenten en aan de mannelijke uitstraling van het beroep, zegt zij. Een extra steuntje in de rug van de aspirant-politievrouwen zou kunnen helpen, maar dat brengt ook een gevaar met zich mee. „Vrouwen kunnen dan veel gemakkelijker van hun voetstuk vallen," zegt ze, als ze zich ondanks alle hulp toch niet waarmaken.

De komende jaren moet in Tilburg nog heel wat veranderen. Vooralsnog werkt het korps hard aan uitbreiding van het aantal vrouwen en allochtonen. Een mannelijke Nederlander hoeft daar voorlopig niet te solliciteren. Tevens verdwijnt binnen enkele jaren het rangenstelsel en zal er volgend jaar een vertrouwenspersoon worden aangesteld.

Of dat voldoende is om meer vrouwen te interesseren voor het politievak moet worden afgewacht. Een politiepet blijkt vrouwen net zo goed te passen als die mannen past. Het probleem is om vrouwen langer in dienst te houden, maar dat lukt alleen wanneer de sfeer verandert. Dat is ook een zaak voor de maatschappij.

Claudia Wiemers merkt dat haar jongere mannelijke collega's anders reageren dan de ouderen. „Dat is een kwestie van opvoeding. En veel vrouwen van jonge collega's werken zelf ook. Die weten dus niet beter."

● *Politievrouwen zijn vaker dan mannen onderwerp van roddels.*
Foto: PETER SENTEUR

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Groot heeft de toekomst, ook in de reiswereld

Wat mogen de kleinere touroperators van de jaren negentig verwachten? Bar weinig, verwachten de reuzen. Ook de kleintjes zelf denken met dichtgesnoerde keel aan de toekomst. Peperdure, maar noodzakelijke automatisatie, een veel grotere aansprakelijkheid voor touroperators bij schadeclaims... kortom, een forse sanering lijkt aanstaande. Nu zijn er nog 300 reisorganisaties in Nederland, misschien dat er in 2000 nog zo'n vijf à zes over zullen zijn. Want hoe kan een 'kleintje' miljoenen guldens schade betalen aan iemand die uit de skilift is gevallen?

DOOR ROB VAN DEN DOBBELSTEEN

Ferdinand Fransen kent geen twijfels. De goeroe van de Nederlandse reisbranche met grote beslistheid: „Ik vind 't jammer het te moeten constateren, maar 't is niet anders. Er gaat in onze bedrijfstak een geweldige sanering plaatsvinden. Alleen de groten blijven over. Misschien dat we in 2000 nog vijf, zes touroperators zullen hebben, maar het zullen er eerder minder zijn dan meer."

Met koffiedikkijkerij lijkt Fransens voorspelling weinig van doen te hebben. De directeur van Arke Reizen beweert slechts uit te gaan van de blote feiten. Bovendien is de energieke Tukker, die zijn bedrijf opkrikte tot de op een na grootste reisorganisatie van Nederland, bepaald niet de enige die beweert dat er onder de circa 300 Nederlandse touroperators een verwoesting zal gaan plaatsvinden. Vooral de verregaande automatisering van de reizenverkoop kost zoveel geld dat Rob Bremer van OAD toegeeft dat zelfs de recordjaaromzet van 340 miljoen gulden die zijn bedrijf afgelopen jaar boekte, volstrekt onvoldoende is om straks de ontwikkelingen financieel bij te houden. Bremer, die kort geleden een samenwerkingsverband aanging met fietsreizen-specialist Cycletours: „Echt, we moeten als de bliksem nóg groter groeien."

Infuus

Of op zoek gaan naar buitenlands kapitaal natuurlijk. De reuzen van de Nederlandse reisbranche liggen reeds allemaal aan het infuus van buitenlandse ondernemingen. De Duitse warenhuisketen Kaufhof werd twee jaar terug voor tachtig procent eigenaar van Holland International, Arke is reeds voor veertig procent eigendom van TUI en zal naar wordt verwacht in 1994 zelfs een volledige dochter van het grootste Duitse en Europese reisconcern worden en in Neckermann (Duits) en Hotelplan (Zwitsers) is zelfs nooit een Nederlandse cent geïnvesteerd. Drs Ab Houtzaager, topman van Holland International: „Ik verwacht dat er in heel Europa aan het eind van de jaren negentig nog maar zo'n 5 à 10 mega-reisorganisaties over zullen zijn."

Reusachtige reisorganisaties die zich in de visie van Houtzaager van al lang niet meer alleen en uitsluitend zullen bemoeien met het samenstellen en verkopen van reizen. De toekomstige touroperator zal zijn klanten zowel vervoeren in eigen bussen als in eigen boten en vliegtuigen (onder meer Holland International en Arke hebben er vorig jaar enige tijd serieus over gedacht luchtvaartmaatschappij Air Holland over te nemen) en zij zullen eigenaar zijn van over de hele wereld verspreide hotels, autoverhuurbedrijven en vakantieparken. Waarin de toerist dan weer wordt opgevangen en begeleid door eigen personeel. Alles in één hand, dat is het credo voor de jaren negentig.

Het is een ontwikkeling die door de reisreuzen wordt gezien als een vereiste om te overleven. Te meer daar het er naar uitziet dat de toerist vanaf de komende winter de touroperators zelf ter verantwoording kan roepen bij klachten over, bij voorbeeld, vervoer en accommodatie. Dit in het licht van de Europese eenwording en de daarmee nauw samenhangende, nog door de Tweede Kamer goed te keuren nieuwe wet 'richtlijnen pakketreizen'. Kon de reisorganisatie het door de klager geëiste schadebedrag tot nu toe vaak verhalen op vervoerder en/of accommodatieverschaffer; straks moet hij waarschijnlijk zelf met de billen bloot en geld uit eigen brandkast halen. Wat Ferdinand Fransen al heeft verleid tot de onthulling dat de reisprijzen volgend jaar 'best eens met een procent of tien omhoog zullen kunnen gaan'.

Maar dat geldt dan alleen bij de groten. Om aan de schadeclaims te kunnen voldoen, zullen kleinere reisorganisaties (die niet beschikken over door alle wateren gewassen juridische teams, betere contracten met vervoerders/accommodatieverschaffers, en zo verder) hun prijzen nog veel verder moeten opschroeven. Hetgeen ze vervolgens, wegens gebrek aan klandizie, bijna automatisch in de armen van de reuzen zal drijven. „Want zo'n kleine organisatie is natuurlijk wel meteen het haasje, op het moment dat een klant weet-ik-hoeveel miljoen gulden eist, omdat hij in Kirchberg uit de skilift is gevallen en voor z'n leven verlamd zal blijven."

Premies

De verzekeringspremies zullen voor de kleine reisorganisaties nauwelijks op te brengen zijn en het kan bijna niet anders of ze zullen straks tegen heug en meug toenadering moeten zoeken bij de sterkeren. Die wachten de gebeurtenissen overigens niet met de armen over elkaar af. Onder de kreet 'wij zijn net zulke goeie specialisten als de specialisten' opende zowel Holland International als Arke de afgelopen weken het vuur door elk met meer dan twintig reisgidsen op de markt te verschijnen. Frans van Steenis, lid van de directie van Holland International: „Wij vinden onszelf net zo goed specialist ten aanzien van de meeste landen en dat benadrukken we door nu voor bijna elke bestemming een aparte gids uit te geven."

Het aanzicht van de reiswinkels is er naar. De schappen liggen voor bijna de helft vol met gidsen van Arke en Holland International. Het geweeklaag van de kleintjes die hun folders finaal zien weggedrukt, is dan ook niet van de lucht. Zonder dat mensen als Van Steenis daar een boodschap aan hebben. „Wat nou? Wij doen de kleintjes geen concurrentie aan, dat deden ze jaren lang juist ons door zich ten onrechte uit te geven als de enige specialist op bepaalde landen. Wij geven alleen maar tegengas. Vorig jaar maakten we voor het eerst een aparte Griekenlandgids, omdat we het geroep van de Griekenland-specialisten zat waren. We boekten meteen 25 procent meer omzet..."

● *Bernd Schötz van A-reizen: dissidentenbende.*

Overigens heeft Holland International niet alleen de oorlog verklaard aan de 'landen-specialisten'. Nederlands grootste reisorganisatie heeft zich ook met fors geweld op de 'goedkope markt' gestort door FIT-reizen (het zogenaamde Hema-merk van Holland International) onder andere namen (huismerk) te verkopen bij onder meer de Toerkoop-winkels, de reisbalies van Vroom en Dreesmann en de verkooppunten van de NBBS, dat nota bene zelf een reisorganisatie drijft. Drs Houtzaager: „Ik geef toe, we zijn in tegenstelling tot vroeger heel agressief bezig. Maar het kan niet anders. We willen graag overleven."

Stropen

Die agressieve opstelling uit zich zeer zeker ook in de overname-politiek. Er hoeft maar het lichtste gerucht de ronde te doen over een in problemen geraakte 'kabouter' of er staat al een jager op de stoep. Vooral Arke en Holland International stropen stad en land af op zoek naar aangeschoten wild. Tot nu toe met redelijk succes. In het bijzonder reisbureauketens zijn gewilde hapjes. Maar ook naar middelgrote collega's wordt likkebaardend geloerd. Focko Dorhout Mees, directie-secretaris van Holland International, nadat de overname van een flinke prooi als Mobiplan op het laatste moment afketste: „Maar we gaan gewoon door. We blijven geïnteresseerd in alles en iedereen."

Waarmee hij niet alleen bedrijven bedoelt. Net als Arke, dat kort geleden directeur René Klawer bij Neckermann wegtroggelde, spiedt ook Holland International naar jong, bij kleinere operators tot wasdom gekomen talent. Bij de opmerkelijke transfer van Frans van Steenis, die begin vorig jaar zijn directeursstoel bij Hotelplan verliet om als toekomstig opvolger van Ab Houtzaager naar de Rijswijkse buurman Holland International te vertrekken, en die van Klawer zal het ongetwijfeld niet blijven. De vraag is: wat gebeurt er met de 'onthoofde' bedrijven.

Voorlopig nog weinig, want zowel Neckermann als het buitengwoon krijgslustige Hotelplan ('Wij willen onze omzet de komende jaren gaan verdubbelen') kan met zijn financieel draagkrachtige 'moeder' best een veertje wegblazen. Maar (zijn er geen geschikte Nederlandse kandidaten meer?) het zou een teken aan de wand kunnen zijn dat Neckermann nu wordt geleid door een buitenlander en dat Hotelplan, dat de opvolger van Van Steenis (Dick de Groot) alweer heeft geloosd, eveneens een buitenlander als directeur heeft aangesteld. Die, Dieter Eberlee, heeft trouwens al laten weten dat geruchten over een eventuele overname door Holland International, totaal uit de lucht zijn gegrepen. In de kring van staffunctionarissen rondom hem, is zelfs gesuggereerd dat het veel eerder andersom zal zijn.

Grapje? Misschien, maar de opmerking is toch minder vreemd dan-ie lijkt. Er mag in de Nederlandse jaaromzetten van beide reisorganisaties dan een verschil zitten van zo'n driekwart miljard, de schamele veertig miljoen gulden waarvoor Kauhoff in het bezit is gekomen van tachtig procent van Holland International is natuurlijk 'peanuts' voor een bedrijf als Migros. In een Duitse krant stond vorige maand te lezen dat Kaufhof zoveel geld moet investeren in het voormalige Oost-Duitsland dat niet moet worden uitgesloten dat andere activiteiten zullen worden afgestoten. En waarom dan de aandeeltjes Holland International niet verkocht aan de meestbiedende. Migros, een bedrijf dat niet uit is op het maken van winst (een zogemaande 'Genossenschaft') en over enorme financiële reserves schijnt te beschikken, zal in dat geval op z'n minst belangstelling tonen.

Afspraken

Wat zal de vaderlandse toerist van deze samensmeltingen merken? Zijn er in Nederland op het ogenblik nog tegen de driehonderd, elkaar heftig beconcurrerende touroperators, strak zijn het er dus aanmerkelijk minder. En dat die afspraken met elkaar zullen gaan maken, lijkt niet onwaarschijnlijk. Kort geleden bijvoorbeeld nog maakten de drie grootste reisorganisaties op het gebied van busvakanties (Arke, De Jong en OAD) bekend dat er straks gebruik zal worden gemaakt van drie gezamenlijke opstapplaatsen: Weert, Boxmeer en Eindhoven.

Aan de ene kant uiteraard een prettig bericht voor vakantiegangers die nu niet meer eerst door heel Nederland zullen worden gezeuld alvorens ze definitief naar de buitenlandse bestemming kunnen reizen, maar aan de andere kant een bewijs dat de reuzen elkaar graag de bal toewerpen in een poging het de kleintjes steeds moeilijker te maken. „En waarom," zegt Bernd Schötz van de verre reizenspecialist A-Reizen, „zullen die mega-jongens ook geen prijsafspraken maken als straks de kleineren eenmaal zijn opgevreten?"

Vooral Schötz heeft zich de laatste maanden in woord en geschrift opgeworpen tot leider van het kabouterverzet. Zo riep hij de reisagenten toe dat ze straks, als de groten het rijk alleen hebben, ongetwijfeld door de financiële mangel zullen worden gehaald (minder commissie) en bundelde hij tevens vijftien kleine touroperators (maximale omzet 50 miljoen) tot een zogenaamde Orange Group of Travel ten einde de giganten te vuur en te zwaard te bestrijden. Schötz dreigde zelfs met deze dissidentenbende (zelf noemt hij ze bij voorkeur 'de smaakmakers van de reisbranche') het Algemene Nederlands Verbond van Reisondernemingen (ANVR) te verlaten 'omdat we daarin toch geen barst te vertellen hebben'.

Dat de grote bazen erg onder de indruk zijn van Schötz' kabaal (kort geleden liet hij zich ook nog eens in het bestuur van de ANVR kiezen) kan moeilijk worden volgehouden. Zelfs zijn hartstochtelijke inaugurele rede tijdens de eerste bestuursvergadering ('De ANVR loopt aan de leiband van de Grote Bazen'... 'Houden velen na 1992 op te bestaan?'... 'Die gekmakende onzekerheid'... 'Wij lopen onherroepelijk stuk op de automatisering als we onze krachten niet bundelen, de groten hebben daarin een enorme voorsprong') maakte hoegenaamd geen indruk. Terwijl hij die speech toch als titel 'The Final Count Down' had meegegeven.

Zonderling

Nog zijn er touroperators die niet in de voorspellingen van Fransen en de zijnen geloven. Maar iemand als directeur Jan Hoekstra van Evenementsreizen (jaaromzet 140 miljoen gulden) wordt onderhand wel gezien als een eenling, een zonderling zelfs. Hoekstra gelooft heilig in kleine, flexibele ondernemingen die sneller op veranderingen kunnen reageren dan de kolossen. „Er zal inderdaad wat meer moeten worden samengewerkt," gelooft ook hij, „maar niet teveel. Wij moeten onze eigen identiteit behouden. Ik kan me niet voorstellen dat de groten straks de Nederlandse toerist nog naar genoegen kunnen bedienen als Duitsers, met hun totaal andere smaak, dicteren wat er op onze markt moet gebeuren. Dat pikken Hollanders niet."

Van Steenis kortaf: „Onzin. Ten eerste zullen we nooit klakkeloos overnemen wat ze in Duitsland doen (dat willen wij niet en dat willen de Duitsers niet) en ten tweede worden kleine bedrijven steeds kwetsbaarder. Je zou in deze tijd maar Joegoslavië-specialist zijn. Geen droog brood in te verdienen. Grotere organisaties kunnen hun risico's veel beter spreiden, kunnen het wegvallen van een bepaald land als bestemming makkelijk opvangen. Dat lukt de kleintjes nooit. Echt, ze krijgen het zwaar, die jongens, heel erg zwaar."

DOOR BEN APELDOORN

'Stoorlicht' teken van enorme verspilling

Maak een foto met storend stadslicht

„Stoorlicht is verspild licht," schrijft de verlichtingsdeskundige dr ir D. Schreuder uit Leidschendam in het sterrenkundige maandblad 'Zenit'. „Er is energie voor gebruikt, geld voor betaald en het wordt weggegooid. De bestrijding ervan is niet alleen in het belang van de amateurastronomen maar ook in dat van het milieu en de economie."

Schreuder roept elke camerabezitter in Nederland op om tussen 27 januari en 7 februari een paar opnamen te maken van de, bij voorkeur onbewolkte, hemel. En wel ergens tussen negen uur 's avonds en middernacht.

De camera moet recht omhoog worden gericht, diafragma op '4', lens op oneindig en als film Fujichrome diafilm met een gevoeligheid van 400 ASA gebruiken. Die film is bij elke fotohandel te verkrijgen. De belichtingstijden liggen ook vast: 80 en 120 seconden. Dat betekent dat men de camera op 'B' moet (kunnen) zetten en dat een draadontspanner moet worden gebruikt.

Het mooiste zou zijn als men elke onbewolkte avond gedurende de genoemde periode, waarin er vrijwel geen maanlicht is, twee opnamen (van 80 en 120 seconden) zou maken. De tijdstippen waarop men dat moet, moeten, evenals de plaats van waar men fotografeert en de cameragegevens, worden genoteerd. Het filmpje stuurt men, met die gegevens, op naar Stichting 'De Koepel', Sterrenwacht, Zonnenburg 2, 3512 NL te Utrecht. De dia's zullen vervolgens, onder auspiciën van de Rijksuniversiteit te Leiden, met een speciaal meettoestel worden doorgemeten.

Het doel van deze vrij ongewone campagne is om een beeld te krijgen van hoe het is gesteld met de storende invloed van stadslicht. Er moet, aldus Schreuder, een 'stoorlichtkaart' van Nederland tot stand komen en hoe meer mensen hieraan mee doen des te betrouwbaarder zal die kaart zijn.

De stoorlichtkaart zal leren hoeveel licht er op een plaats terecht komt waar het niet hoort. En die plaats is: de hemel. Stadslicht is immers bedoeld voor verlichting van het aardoppervlak en als het ook naar boven straalt kan dat twee dingen betekenen: òf de verlichtingsintensiteit is (veel) te groot, en/of de vele soorten in gebruik zijnde armaturen zijn niet doelmatig.

Als daaraan iets zou worden gedaan snijdt het mes van méér dan twee kanten: de liefhebbers van de sterrenhemel komen weer wat meer aan hun trekken, het scheelt vele tientallen miljoenen aan verspilde brandstof en de hoeveelheid schadelijke stoffen, vrijkomend bij de verbranding van fossiele brandstoffen (nodig voor energieopwekking) wordt kleiner.

Dat moet in deze tijd van bezuinigingen en toenemende zorg voor het milieu toch een aantrekkelijk perspectief zijn.

Lichtvervuiling

Nigel Henbest, astronomie-consultant van het Engelse wetenschapsblad 'New Scientist', noemde in dat blad ooit eens het (geschatte) getal van 750.000 ton kooldioxide (CO_2, een berucht broeikasgas) dat in Groot-Brittannië elk jaar vrij komt bij de verbranding van aardgas en steenkool, enkel en alleen om energie voor de openbare verlichting op te wekken. In het kleinere, maar veel dichter bevolkte en ook veel intenser verlichte Nederland is dat getal misschien nóg groter, maar niemand weet precies hoeveel.

De lichtvervuiling in Nederland is de laatste tientallen jaren de pan uit gerezen en er is één categorie landgenoten voor wie de beruchte lichtzeeën boven grote en kleine steden een steeds grotere doorn in het oog is: sterrenkundigen. Zij zijn het immers die, in tegenstelling tot hun 's nachts meestal slapende medemens, bij nacht en ontij met telescopen en camera's aan het werk willen en daarbij steeds meer hinder van stoorlicht ondervinden.

De beroepssterrenkundigen hebben overigens goede uitwijkmogelijkheden naar hooggelegen en ver van stadslicht verwijderde observatoria zoals dat van de ESO op de Chileense berg La Silla. Hun meer amateuristisch ingestelde collegae zijn echter gekluisterd aan woonplaats en werkplek en zijn met huid en haar overgeleverd aan onbenullige gemeentecolleges, halsstarrige energiebedrijven en buren die hun buitenlichten 's nachts laten branden. In het buitenland is men wat dit betreft al een stuk verder.

Schreuder verwijst in zijn oproep in 'Zenit' naar Japan waar een

● *Een gewone straat met lantaarns: het licht beneemt het uitzicht op de sterren.*

stoorlichtkaart al enige jaren geleden tot stand kwam.

IDA

In het Amerikaanse sterrenkundeblad 'Sky & Telescope' verschijnen regelmatig berichten van de 'International Dark-Sky Association' (IDA). Dat is een organisatie waarin naast (amateur)sterrenkundigen ook vertegenwoordigers van energiebedrijven, verlichtingsdeskundigen en een groot aantal Amerikaanse gemeenten zitting hebben. De IDA werd opgericht naar aanleiding van de 'lichtdreiging' van enkele steden nabij grote, professionele observatoria.

Zo bedreigde de lichtgloed van de sterk expanderende stad Tucson de op 60 kilometer afstand liggende Kitt Peak-sterrenwacht. De astronomen daar gingen voor het stadslicht echter niet op de loop maar pakten het probleem van binnenuit aan: men ging praten met het gemeentebestuur van Tucson en plaatselijke energiebedrijven.

Dat had onder meer tot gevolg dat verlichtingsarmaturen werden vervangen, lichtmasten verlaagd en dat het noodzakelijke vermogen van lampen nog eens kritisch werd bekeken. In bijna de helft van alle gevallen werden lampen vervangen door exemplaren van (veel) minder Watts. Het betekende voor de onkostenpost van Tucson een jaarlijkse besparing van enige miljoenen dollars en de astronomen van Kitt Peak kunnen ongestoord werken.

„Bovendien kun je nu zelfs vanuit het centrum van Tucson de Melkweg weer zien," schrijft Tim Hunter van de IDA verheugd in 'Sky & Telescope'. „Flauwtjes weliswaar, maar toch."

In Nederland is men nog niet zover. In 1990 verscheen een bericht in de pers van een gezin dat een kort geding verloor tegen de eigenaar van naast de woning gelegen broeikassen. Die werden dermate hel verlicht dat het gezin, zelfs met dichte gordijnen, grote hinder van de lichtgloed ondervond. De rechter oordeelde dat 'het economische belang van de kasseneigenaar diende te prevaleren'.

Misschien verandert er wat op dit gebied als Schreuders stoorlichtkaart van Nederland tot stand is gekomen. Storend licht is immers een lichtend voorbeeld van de verkwistingen waarmee onze beschaving is behept.

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

REGIONAAL BESTUUR VOOR DE ARBEIDSVOORZIENING ZUID-LIMBURG

Arbeidsvoorziening Zuid-Limburg is een overkoepelende regionale organisatie van drie arbeidsbureaus en drie centra vakopleiding en een stafbureau onder bestuur van werknemers- en werkgeversorganisaties en de gemeentelijke overheden. De kerntaken zijn bemiddeling tussen werkzoekenden en werkbiedenden, scholing en het vervullen van de regiefunctie op de regionale arbeidsmarkt.

Een organisatietalent dat van vele markten thuis is, kan zich nu uitleven als projectcoördinator vrouwenvakscholing

Vrouwenvakscholing is beroepsgerichte scholing voor vrouwen die worden opgeleid in een arbeidsmarktrelevant beroep. De scholing vindt plaats via een specifiek ingericht leertraject. Het project vrouwenvakscholing start in de technische sector en wordt gezamenlijk uitgevoerd door de arbeidsbureaus, de Centra Vakopleiding en het CBB. Bij positieve evaluatie wordt het project na één jaar verbreed tot meer sectoren.
Voor de coördinatie en begeleiding wordt een project-coördinator aangesteld.

Uw taken
Als coördinator heeft u contacten met alle betrokkenen van het project vrouwenvakscholing. U stimuleert en ondersteunt de actieve werving van vrouwen, voert overleg met de centra vakopleiding en het CBB over het opleidingsprogramma en u onderhoudt contacten met de arbeidsbureaus en bedrijven in de regio over mogelijkheden tot plaatsing. Door middel van onderzoek naar bestaande trajecten voor vrouwenvakscholing verzamelt u gegevens voor het project. U levert een bijdrage aan de begeleiding van de deelneemsters en werkt mee aan de evaluatie van het project.

Wat wij vragen en bieden
Gezien de aard van de functie gaat onze voorkeur uit naar een vrouw met relevante opleiding op HBO-niveau, voldoende kennis van de arbeidsmarkt en duidelijke affiniteit met techniek en opleiding. Uitstekende contactuele eigenschappen, organisatorische kwaliteiten en een grote mate van zelfstandigheid zijn van groot belang. Kennis van herintredingsproblematiek van vrouwen strekt tot aanbeveling. De functie is voor de duur van het project, te weten drie jaar. De mogelijkheid bestaat deze functie als duobaan in te vullen, bijvoorbeeld twee banen van 23 uur. Uw standplaats is Centrum Vakopleiding Heerlen.

Afhankelijk van opleiding en ervaring bedraagt het salaris maximaal f 5.633,- (schaal 10) bij een volledige weektaak. Een medische keuring en eventueel een psychologisch onderzoek, maken deel uit van de sollicitatieprocedure.

Belangstelling?
Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer F. Reinierkens, directeur Centrum Vakopleiding Heerlen, telefoon 045-720494.
Uw schriftelijke sollicitatie kunt u binnen twee weken richten aan het Regionaal Stafbureau Arbeidsvoorziening Zuid-Limburg, t.a.v. mevrouw E.S.M. van Haastrecht, personeeladviseur, Stokstraat 41, 6211 GC Maastricht, onder vermelding van vacaturenummer ZL 92-001/LD.

ARBEIDSVOORZIENING

H. Kiel B.V. is een dynamisch en snel groeiend bedrijf dat zich heeft gespecialiseerd in de professionele aanpak van turn-key oplossingen binnen de kantooromgeving.

Onze dienstverlening op dit terrein bestrijkt alle disciplines zoals kantoorsupplies, kantoormachines en kantoormeubilair.
In verband met de groei en de uitbreiding van de marktaktiviteiten hebben wij de volgende vakatures:

PROJECT MANAGER KANTOORMEUBELEN m/v

SALES REPRESENTATIVES KANTOORBENODIGDHEDEN/-MACHINES m/v

Het profiel
Om aan deze functies met succes inhoud te geven, is een opleiding op M.B.O-niveau b.v. M.E.A.O./M.D.S., vereist.
Ervaring op het vlak van kantoorsystemen is een pré.
Verder zult u zich herkennen in de volgende karakteristiek:
- U beschikt onmiskenbaar over commerciële kwaliteiten;
- U bent zéér klantvriendelijk;
- Uw instelling is flexibel en u kunt omgaan met werkdruk alsmede functioneren in teamverband;
- Typerend voor u is ook dat u mensen voor u weet te winnen, waarbij u vasthoudendheid koppelt aan tact;
- Uw leeftijd is niet bepalend.

De voorzieningen
Niet het minst belangrijk aan onze propositie is de uitdaging.
Daarnaast honoreren wij uw kwaliteiten met een uitstekend pakket arbeidsvoorwaarden.

De sollicitatieprocedure
Als u - vrouw of man - geïnteresseerd en voldoende gekwalificeerd bent voor deze functies, nodigen wij u uit binnen 14 dagen een schriftelijke sollicitatie met c.v. en een recente pasfoto, te richten aan:
H. Kiel B.V. Kantoorsystemen, t.a.v. dhr. H.Th. Kiel, directeur, H. Geeststraat 25, 6041 GB Roermond.

Voor nadere informatie kunt u ook contact opnemen met de heer W. Zwartepoorte, telefoon 045-724379.

h. kiel bv *kantoorsystemen*
roermond - h. geeststraat 25 - tel. 04750-18675
heerlen - schaesbergerweg 126 - tel. 045-724379

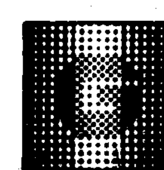
Duitse textielfabriek zoekt per aug./sept. 1992

jonge mensen

die opgeleid willen worden voor de navolgende afdelingen:
- **administratie** (Industriekaufmann);
- **laboratorium** (Textillaborant/in);
- **techn. afdelingen** (Textilmaschinenführer, Textilmechaniker).

(Na de opleiding in de techn. afdelingen, bestaat de mogelijkheid voor verdere studie tot ploegbaas.)

We zijn een gerenomeerde duitse spinnerij in Gangelt (±1 km achter de grensovergang in Schinveld) met ca. 280 werknemers.
Sollicitaties te richten aan:
M. May & Cie GmbH & Co. KG,
Postfach 1140,
D-5133 Gangelt.

GOSINK TECHNIEK

Gosink Techniek is met hoofdkantoor en werkplaats gevestigd in Hoensbroek/Heerlen. Wij zijn sterk als totaalinstallateur in het uitvoeren van centrale verwarmings-, luchtbehandelings-, sanitaire en electrotechnische installaties. Onze organisatie biedt een totale aanpak in de zin van: ontwerp, calculatie, werkvoorbereiding, projectmanagement, uitvoering en service.
Wij installeren voor de utiliteitsbouw, industrie en woningbouw en verzorgen het onderhoud en beheer. Wij hebben vele grote en vaste opdrachtgevers. De toekomst ziet er positief uit en onze organisatie zal zich zeker verder ontwikkelen en doorgroeien.

Gosink Techniek zoekt vakbekwame:

C.V.-MONTEURS
GAWALO-MONTEURS
ELECTRO-MONTEURS en
AANKOMENDE MONTEURS

Onze gedachten gaan hierbij uit naar kundige monteurs die gevoel hebben voor efficiency en kwaliteit en naar jonge hulpmonteurs, die bereid zijn een gerichte vakopleiding te volgen.
Wij bieden u een baan met zekerheid en goede arbeidsvoorwaarden in een gezond bedrijf.

Als u belangstelling heeft, kunt u zowel telefonisch als schriftelijk solliciteren, tijdens kantooruren op onderstaand adres en na kantooruren met de heren H.J. Gosink (04407-1856) of A.M.J.A. Baenen, (04451-1988).

GOSINK TECHNIEK BV
Industriestraat 29
6433 JW Hoensbroek/Heerlen
Telefoon 045-218242 Fax 045-228180
Centrale verwarming/luchtbehandeling/sanitair/elektro

BURO VOOR ACCOUNTANCY EN FISCALE ADVIEZEN

BERTRAND MAAS

Buro voor accountancy en fiscale adviesen Bertrand-Maas is een accountants- en belastingadviesburo met een gevarieerd cliëntenbestand in het midden- en kleinbedrijf, de agrarische sector en in andere sectoren van industrie, handel en beroep.

In verband met de gestage groei van het kantoor zoeken wij voor spoedige indiensttreding een:

medewerker aangiftepraktijk m/v

Functie-inhoud:
- het zelfstandig samenstellen van jaarrekeningen;
- het zelfstandig verzorgen van de aangiften inkomsten-en vermogensbelasting;
- het onderhouden van contacten met cliënten belastingdienst en andere instanties.

Gelet op bovenvermelde functie-inhoud zijn meerdere jaren ervaring op een accountants- c.q. belastingadvieskantoor een must.

Functie-perspectief:
Naast een goed salaris worden prima secundaire arbeidsvoorwaarden geboden. Leeftijd tot ca. 40 jaar.
Belangstellenden die serieus van mening zijn [illegible] worden uitgenodigd hun schriftelijke sollicitatie binnen twee weken te richten aan de directie van het Buro voor Accountancy en Fiscale Adviezen Bertrand-Maas, Dorpstraat 23 te 6361 EJ Nuth.

NIEUWE COLLEGA'S GEZOCHT!

Produktiemedewerkers (m/v) in 4-ploegendienst

Opleiding: minimaal LTS-B niveau of vergelijkbaar

De vraag naar steenwolprodukten van Rockwool blijft groot. In de produktie-afdelingen wordt dan ook stevig aangepakt.
In verband hiermee wordt een aantal produktiemedewerkers gezocht.

Wat gaat u bij Rockwool doen?

Uw taken bestaan onder andere uit het bedienen van produktie-apparatuur, het bewaken van de produktkwaliteit en de aan- en afvoer van grondstoffen en eindprodukten.

Welke eisen worden aan u gesteld?

— minimaal LTS-B niveau of vergelijkbaar; VAPRO A proces operator/ mechanisch operator is een pré.
— leeftijd vanaf 18 jaar.

Wat biedt Rockwool u?

U verdient bij Rockwool een prima salaris, terwijl de overige arbeidsvoorwaarden ook goed geregeld zijn.
Een onervaren 23-jarige produktiemedewerker in 4-ploegendienst bijvoorbeeld begint bij Rockwool al met een jaarsalaris van plus minus f 47.000,- bruto. Dit is inklusief 32% ploegentoeslag, een 13e maand en 8% vakantietoeslag. Daarnaast heeft Rockwool onder meer een goede pensioenvoorziening en een spaarregeling. Rockwool kent een premie [illegible] van 50% over het te sparen bedrag, indien u gebruik maakt van deze regeling. Verder ontvangt u een vergoeding voor woon/werkverkeer, gebaseerd op de kosten van het openbaar vervoer.
Om de bereikbaarheid van ons bedrijf te vergroten rijden er speciale bedrijfsbussen vanuit de Oostelijke Mijnstreek naar Rockwool.

Eén van de voordelen van het werken in de 4-ploegendienst bij Rockwool is het dienstrooster. Volgens dit rooster werkt u 3 dagen en heeft u vervolgens 1 rustdag, zodat u bij een 37-urige werkweek 62 dagen per jaar verlof heeft.

Op de belangrijkste feestdagen heeft u géén dienst.

Rockwool stimuleert doorgroei en ontwikkeling en hecht er groot belang aan dat iedere medewerker de kans krijgt een vakopleiding te volgen.
Er bestaat een opleidingsprogramma van interne en externe cursussen.

Binnen 4 dagen na inzending van onderstaande bon ontvangt u een uitgebreid Rockwool informatiepakket mèt een sollicitatieformulier. Stuur dat volledig ingevuld terug naar Rockwool.
Geschikte kandidaten krijgen een uitnodiging voor een gesprek.

Stuur onderstaande bon in een enveloppe zonder postzegel zo spoedig mogelijk naar:
Rockwool, afdeling Personeel & Organisatie,
Antwoordnummer 99, 6040 VB Roermond.

Ik ben geïnteresseerd

Naam ______________________ m/v
Adres ______________________
Postcode __________ Woonplaats __________
Telefoon ______________________
Opleiding ______________________ Diploma: ja/nee

ROCKWOOL®

Rockwool Lapinus B.V., Industrieweg 15, 6045 JG Roermond.

Woningbouwvereniging met milieubeleidsplan

De Zwolse woningbouwvereniging SAVO heeft een beleidsplan gepresenteerd dat moet leiden tot een minder zware belasting van het milieu. De nadruk ligt op energiebeparing en verantwoord materiaalgebruik. De SAVO is voorzover haar bekend de eerste woningbouwcorporatie die op deze wijze inspeelt op het Nationaal Milieu Beleidsplan Plus.

Het milieu-beleidsplan van de SAVO heeft betrekking op alle fasen van het bouwproces: vanaf het moment van ontwerpen tot bewoning. Juist in de ontwerperiode van woningbouwprojecten moet volgens de corporatie de basis worden gelegd voor milieu-vriendelijk wonen. Er kunnen dan maatregelen worden genomen in de sfeer van energieverbruik, waterhuishouding en afvalinzameling.

Om de keuze van bouwmaterialen te bepalen heeft de SAVO een norm gesteld om elke produkt op z'n milieuvriendelijkheid te kunnen toetsen. Die milieumaat wordt niet alleen bij nieuwbouw maar ook bij onderhoud en renovatie gehanteerd. Bedrijven die voor de SAVO werken zullen zich eveneens milieuvriendelijk moeten opstellen.

Van de huurders wordt verwacht dat ze ook een steentje bijdragen aan een beter milieu. Dat kunnen ze door het bewust omgaan met verwarming, verlichting en het voorkomen van geluidsoverlast. Voorbeelden voor milieuvriendelijk wonen vinden zij in het onlangs geopende Zwolse 'milieuhuis', een initiatief van de Natuur- en Milieufederatie Overijssel. De SAVO doet zelf ook het nodige voor het milieu. In dit kader zullen de autobusjes van de corporatie worden vervangen door elektrisch aangedreven wagens.

Vergunning voor kleine bouwwerken niet nodig

Burgers hebben na 1 juli van dit jaar geen bouwvergunning meer nodig voor voor de bouw van schuttingen, pergola's en kleine dakkapellen. Voor schuurtjes, aan- en uitbouwen en iets grotere dakkapellen volstaat een meldingsplicht. Ook zullen gemeenten binnen drie maanden, met een uitloopmogelijkheid tot zes maanden, een besluit moeten nemen over de aanvraag voor een bouwvergunning. Wordt die termijn overschreden dan heeft de aanvrager automatisch recht op een vergunning. Een en ander is het gevolg van het bouwbesluit, dat op 1 juli wordt ingevoerd.

Het bouwbesluit beoogt een vereenvoudiging en een landelijke gelijkschakeling van alle bouwvoorschriften die nu nog per gemeente verschillen. Vaak zijn de gemeentelijke bouwverordeningen zeer gedetailleerd. Zij kunnen na 1 juli de prullenmand in.

Staatssecretaris Heerma van Volkshuisvesting noemde de angst voor ongewenste bouwwerken ongegrond. Weliswaar verliezen gemeenten het recht om af te wijken van de nieuwe uniforme bouwvoorschriften, maar zij houden hun sturende mogelijkheden op het gebied van planologie en welstand.

Slechts onder bijzondere omstandigheden, wanneer een wezenlijk gemeentelijk belang in het geding is, kunnen gemeenten nog nadere eisen aan de nieuwe bouwvoorschriften toevoegen. De rechter zal over dergelijke gevallen moeten oordelen.

De vijf tot tien gemeenten die nu nog het gebruik van tropisch hardhout verbieden, zullen dat volgens Heerma na 1 juli niet meer kunnen. Gemeenten die desondanks een verbod handhaven, zullen door de rechter op de vingers worden getikt, verwacht hij. Met een verbod op tropisch hardhout is namelijk geen wezenlijk gemeentelijk belang gemoeid.

Aan het bouwbesluit is acht jaar gewerkt. Het bevat een derde tot de helft minder voorschriften dan de meeste gemeentelijke bouwverordeningen. De nieuwe voorschriften zijn gebaseerd op vier uitgangspunten, te weten veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid en energiezuinigheid. De controle op de nieuwe voorschriften blijft een gemeentelijke zaak.

Radioactief radon-gas uit bodem en bouwmaterialen

Nederlander krijgt in huis meeste straling

Van alle radioactieve straling die een Nederlander jaarlijks gemiddeld ontvangt, is 42 procent afkomstig van radon. De dosis radon wordt vooral binnenshuis ontvangen en wordt veroorzaakt door inademing van kleine stofdeeltjes. Het radioactieve radon-gas is afkomstig uit de bodem en uit bepaalde bouwmaterialen.

Dat blijkt uit een woensdag gepresenteerd rapport van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). De gemiddelde dosis straling door zowel natuurlijke als menselijke bronnen bedraagt in totaal 2,4 zogeheten millisievert (mSv). De gezondheidsrisico's van deze hoeveelheid straling zijn niet exact vast te stellen.

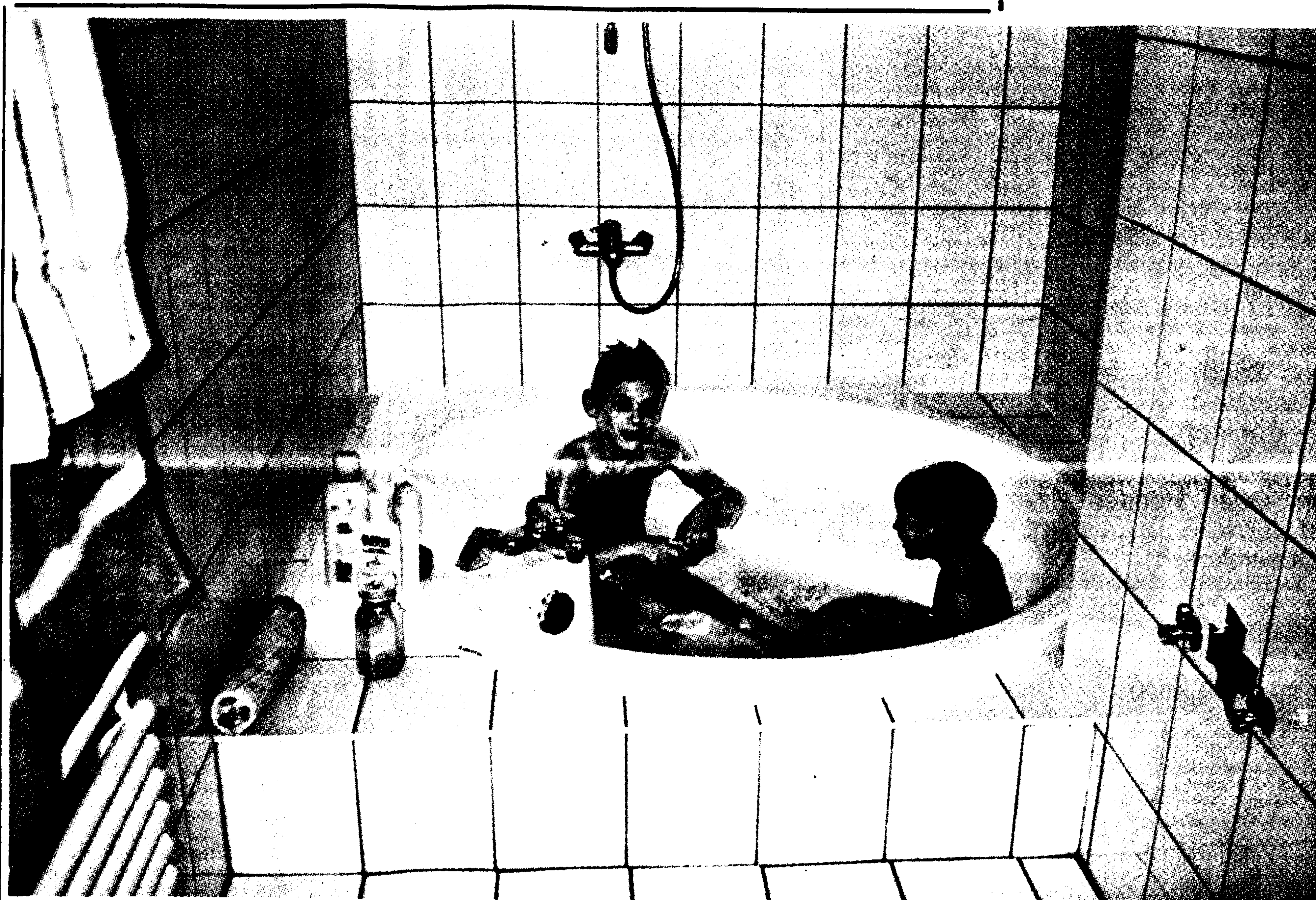
Aangenomen wordt dat van alle mensen die overlijden aan kanker tussen de 1 en 2 procent sterft door stralingskanker. Welke slachtoffers dit precies betreft valt in de praktijk echter niet aan te geven. Het beleid van de overheid is erop gericht waar mogelijk in elk geval de stralingsdosis die wordt veroorzaakt door menselijk handelen te beperken.

Onderzoek

Op dit moment loopt bij het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) een onderzoek naar mogelijke verlaging van de hoeveelheid radon-straling door bouwmaterialen. Overigens geldt dat de totale jaarlijkse stralingsdosis in de loop der jaren weinig verandert, hoewel vele bronnen daaraan bijdragen.

Behalve door radon komen de bijdragen aan de stralingsblootstelling door onder meer medische toepassing van straling (17 procent), natuurlijke radio-activiteit in het lichaam (14 procent) en zogeheten kosmische straling (9 procent). De individuele hoeveelheid straling is afhankelijk van vele factoren, zoals consumptiepatronen.

Ongeveer 80 procent van de bevolking ontvangt een dosis van 1,5 tot 3,0 millisievert per jaar. Circa 5 procent krijgt een dosis van meer dan 5 mSv per jaar. Deze hogere dosis wordt vooral veroorzaakt door radon en door medische toepassingen van straling, zoals röntgendiagnostiek.

● *De hagelwitte badkamer werd, nog maar gedeeltelijk klaar, al in gebruik genomen...*

Van bahama-beige naar hagelwit

DOOR SANTE BRUN

Al jaren lag de badkamer er schandalig bij. Hij was bahamabeige met 'gewolkte' tegels, had een houten donkerbruin plafond dat vroeger sjiek was geweest, lekkende kranen, een fantasieloze radiator, een stalen bad en een douchebak die niet meer van deze wereld waren. Kortom: als we het huis nog een beetje verkoopbaar wilden houden moest er dringend iets gebeuren.

Het plafond was er inmiddels half uit, de verlichting bestond uit een vervaarlijk brommende TL-buis, een van de wastafels deed niet meer mee wegens een lekkende kraan, het bad werd zelden gebruikt omdat het water er vrijwel onmiddellijk ijskoud in werd, de douche was onsmakelijk wegens het, helaas onontbeerlijke, smoezelige douchegordijn.

We hadden al vele showrooms bezocht, en die bezoeken hadden de nieuwe badkamer eerder verder verwijderd dan dichterbij gebracht: voor het beschikbare geld kreeg je eigenlijk net niks; wat we eigenlijk wilden kostte een schep geld die we er (nog) niet voor over hadden.

En dus sukkelden we door, terwijl af en toe een tegel tegen de grond kletterde en ook die laatste TL-buis begon te knipperen.

Tot we in de loop van vorig jaar per ongeluk terecht kwamen in de showroom van een pas geopende badkamerwinkel. Daar stond een droom van een bad – rond, van kunststof, gemakkelijk vierpersoons – dat aanzienlijk betaalbaarder bleek dan die we tot dan toe hadden gezien; en toen we ook nog een openingskorting konden krijgen was het hek van de dam. In een avond tijd werd niet alleen het bad besteld maar ook een badkamermeubel, vervaardigd uit het modernste materiaal, diverse kranen, en een compleet nieuwe inrichting van het aangrenzende toilet.

Daarna snel de Spaanse en Portugese tegels gekocht – we wilden alleen maar wit, wit en nog eens wit na al dat groezelige bahama-beige – en een plafondsysteem. En we besloten een nieuw type vloerverwarming in te bouwen in de wanden. Dat kon, zei de tegelhandelaar die ons het systeem aanprees.

Toen moesten nog twee belangrijke dingen geregeld worden: het bahama-beige radikaal verwijderen en iemand vinden die het hele zaakje kon inbouwen. Om met het laatste te beginnen: onze vaste man was 'door zijn rug gegaan' en kon de eerste maanden niet. Links en rechts telefoneren leverde een tegelzetter op die echter te veel rekende, bovendien geen trek had in het verwarmingssysteem. Via de keukenfirma kwamen we uiteindelijk tot overeenstemming met een duo, dat wij al snel, op grond van hun voornamen, aanduidden met 'de twee koningen van België'.

Het intussen geleverde materiaal stond toen al spectaculair in de weg. En ik sliep weinig, want ik probeerde uit te rekenen wat het allemaal uiteindelijk zou gaan kosten, of het bad wel door de deur de badkamer binnen kon, hoeveel tijd ik nodig zou hebben om de bestaande tegels te verwijderen, wat er met de elektriciteit moest gebeuren, wie we de radiator moesten laten verwijderen, hoe eigenlijk die muurverwarming gerealiseerd kon worden.

Dat laatste hebben we uiteindelijk maar vergeten, omdat niemand de uitvoering wilde garanderen. Toen moesten we op zoek naar een radiator in de vorm van een handdoekdroger.

En begin december ging ik als sloper aan de slag. Die krakkemikkige tegels zaten nog behoorlijk vast. Zwetend als een otter hanteerde ik de steeds zwaarder wordende gehuurde breekhamer; langzaam werd alles in huis bedekt met een laagje wit stof. Mijn neus vulde zich ermee en hoe meer ik vorderde, hoe minder badgelegenheid het huis bevatte.

Nog maar net op tijd was ik daarmee klaar, en betraden de Belgische koningen ons pand. Ze werkten netjes, gingen grif (en tegen meerprijs, uiteraard) in op mijn suggestie dat het bad ook half in de vloer zou kunnen zakken en werkten dagen langer dan verwacht was, ook tegen meerprijs. De muren bleken bijvoorbeeld niet vlak genoeg, die moesten opnieuw gestucadoord, kraantjes lekten uitbundig, waterleidingen liepen in de weg, tegels raakten beschadigd door onhandig manoeuvreren met de flex, onderdelen ontbraken. Na een paar dagen had je het gevoel dat het nooit meer goed zou komen. Ik raakte goed thuis in de bouwmaterialenhandel en mijn auto zakte zowat door zijn schokbrekers bij de aan- en afvoer.

En intussen voegde zich een laagje rood stof (van de uitgezaagde systeemvloer) bij het al aanwezige witte.

Ik was blij dat ik er een paar dagen niet naar hoefde kijken, omdat ik op reis moest.('Ik ga even douchen in Wenen').

En bij terugkeer was het wonder geschied: er bleef weliswaar van alles aan te merken, we moesten ook nog voor een leuk bedrag accessoires kopen, maar we konden baden en douchen in een inderdaad hagelwitte badkamer. De TL-buis moest er als laatste aan geloven. Die werd vervangen door een ook alweer hagelwit stalen plafond met sfeervolle spotjes.

Voor je het wist zat je met het hele gezin, een goed glas onder handbereik, in langdurig warm blijvend weelderig schuimend badwater – warm blijvend dankzij de weelderige ondervloerse isolatie met glaswol.

Een bad was ook nodig omdat ik nog 'even' naar het stort was geweest met het vrijkomende puin, uitgerekend in een bijpassende onweersbui, gepaard met... hagelwitte hagel.

De nieuwe badkamer annex toilet heeft intussen zoveel gekost dat voorlopig niet te denken valt aan andere vakanties dan te voet. Maar de overgang van bahama-beige naar hagelwit is ons zo goed bevallen dat we daar voorlopig heel goed tegen kunnen.

Huizenmarkt trekt weer aan

In 1991 wisselden 6000 woningen meer van eigenaar dan in 1990. De gemiddelde prijs van een huis in Nederland steeg met 3,5 procent tot 180.400. Dit heeft de NVM, vereniging van makelaars, gisteren bekendgemaakt.

Oorzaak van het aantrekken van de huizenmarkt is volgens de NVM de toegenomen koopbereidheid na een periode van onzekerheid ten gevolge van de Golfcrisis en het daardoor verminderde vertrouwen van de consument in de economie.

Het afgelopen jaar steeg het aantal via NVM-makelaars verkochte huizen met 12,5 procent. In het eerste half jaar van 1991 nam de belangstelling voor koopwoningen weer toe en werden 17 procent meer woningen verkocht dan in de vergelijkbare periode in 1990. Het afgelopen half jaar liep de stijging terug tot acht procent. Op grond hiervan verwacht de NVM dat in de eerste helft van 1992 vraag en aanbod meer met elkaar in evenwicht zullen komen. De laatste jaren zijn meer woningen tussen de 250.000 en 400.000 gulden gebouwd. Volgens de NVM is echter te weinig aandacht gegeven aan de prijsklasse van 200.000 tot 250.000 gulden.

Onderzoek naar bedieningsgemak gastoestellen

Langzamerhand dringt het besef door, dat huishoudelijke apparaten zodanig moeten worden ontworpen dat ze door alle gebruikers zonder problemen kunnen worden bediend. Bij het VEG-Gasinstituut wordt daar onderzoek naar gedaan, waarover het blad 'Gas' bericht.

Veel toestellen voor huishoudelijk gebruik worden ontworpen op basis van wat de gemiddelde Nederlander kan. Vaak zijn zelfs jonge, vitale mensen met weinig of geen lichamelijke beperkingen het uitgangspunt. Dat kan betekenen dat produkten voor grote groepen minder geschikt zijn. Daarbij kan men denken aan mensen met minder kracht in hun armen of handen, zoals kinderen, ouderen of lichamelijk gehandicapten.

Bekend is dat het aantal ouderen in ons land toeneemt. Sommige producenten spelen hierop in en ontwerpen produkten vanuit de gedachtengang dat iedereen ermee moet kunnen omgaan. Gaskooktoestellen zijn onderwerp van onderzoek bij het VEG-Gasinstituut in samenwerking met het ontwerpbureau van het Revalidatie Centrum Amsterdam.

Het doel van het onderzoek is het ontwerpen van een gaskooktoestel, geschikt voor ouderen en mensen met een beperkte kracht in de handen en/of de armen. Met name de knoppen vormen een belangrijk onderdeel van het onderzoek. Het is namelijk gebleken dat het bedienen van knoppen problemen geeft voor mensen die niet veel met hun handen kunnen.

Bij het onderzoek wordt eerst nauwkeurig in beeld gebracht welke problemen deze mensen precies hebben bij bestaande gastoestellen. Daarop ontwerpen onderzoekers nieuwe toestellen, die voorgelegd zullen worden aan een panel, bestaande uit oudere en jongere mensen die hun hand of arm niet volledig kunnen gebruiken. Daarop gaat het ontwerp weer de tekenkamer in, om daarna nogmaals onder de kritische ogen van het panel te verschijnen.

In de laatste fase moeten ook jonge mensen zonder lichamelijke beperkingen, de 'meer dan gemiddelde Nederlanders' een oordeel geven. Het uitgangspunt van het onderzoek is immers dat het uiteindelijke ontwerp voor iedereen aantrekkelijk moet zijn.

● *Koektoestellen moeten door iedereen zonder problemen bediend kunnen worden.*

Limburgs Dagblad woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Onroerend goed te huur gevraagd

Te h. gevr. WOONHUIS met garage, huurpr. n.o.t.k. Bel. 045-275314 na 18.00 uur.

Netje jongeman zoekt zelfst. WOONRUIMTE, liefst omg. Sittard. Tel. 04492-4407.

Gevr. per 9-2-'92 ETAGE of kamer in Maastricht met eigen keuken, douche w.c. of gebr. van. Tel. 01740-28295 tussen 18.00-22.00 uur.

Te huur gevr. ruime WONING in Margraten of omg. Tel. 04458-2981.

Ouder echtpaar (zonder kinderen) zoekt VRIJSTAAND woonhuis te huur, omg. Heerlen-Brunssum-Schaesberg. Hoge huur geen bezwaar. 045-226146.

Te h. gevr. kleine woning of appartement in SITTARD of omgev. Tel. 04492-2666.

Te huur gevr. halfvrijst. WOONHUIS te Treebeek. Tel. 045-229529.

Te h. gevr. APPARTEMENT of kamers voor moeder met kind, omgev. K'rade Centr. Tel. 045-352665.

Vrouw met kind zkt. huis of app. met 2 slpk., omg. HOENSBROEK/Heerlen, huurpr. tot ƒ 700,- p.mnd., v.a. 1 april '92, tel. 045-230584 na 18 uur

Te huur gevr. WOONHUIS met kleine bedrijfsruimte tot ƒ 2.000,- p.mnd. Br.o.nr. B-0177, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur gevr. GARAGE-RUIMTE of loods voor hobbywerkzaamh. 045-420652.

Te huur gevr. omg. heerlen, WOONHUIS of appartement lfst. met garage, huur tot ƒ 1.100,- p/mnd. Pb. 495, 6400 AL Heerlen.

Jongeman zoekt i.v.m. werk zelfstandige woonruimte in MAASTRICHT of omgev. Tel. 05454-72177.

Artsenechtpaar zoekt in de omgeving van Heerlen LANDELIJK gelegen woning of woonboerderij. Huur tot max ƒ 1.200,- p.mnd. Huurperiode plm. 4 jaar. tel. 04405-2496 na 19.30 uur.

Onroerend goed te huur aangeboden

Te huur WONINGEN, kamers, appartementen, villa's boerderijen, winkels, herenhuizen, kantoren. Bel. 04920-25997.

HOENSBROEK, ruim 1-kamer app., met eig. ing., kookgeleg. en douche ƒ 585,- incl., huursub. mog. Tel. 04459-2277

Te huur in HEERLEN-Zuid zit- en slaapkamer met douche, w.c., ƒ 470,- incl. per mnd. 04499-1606 tussen 19.00 en 20.00 uur.

Klein WINKELPAND, 32 m2 in winkelcentrum de Plu. Na 19.00 uur 045-717873.

WOONRUIMTE gezocht in Heerlen of omgev. Tel. 030-940641. Mevr. Scheiberlich.

WINKELRUIMTE te huur in Heerlerheide, 160 m2, ƒ 1.600,- p/m. 045-223168.

HEERLEN centr. parkeerplaatsen te h. Tel. na 19 u. 043-251634.

Ter overname aangeb. zeer goedlopend CAFÉ (kl. zaalexploitatie, div. verenigingen hoge omzet) dipl. en enig kapitaal noodzakelijk. Br.o.nr. B-0180, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te h. 1 pers. APPARTEMENT, best. uit; zit/slaapk., badk. met toilet en hal, hr. ƒ 500,- p. mnd. incl. water, licht en c.v. Naast rest. Lotus, Kampstr. 17, Schaesberg. Tel. 04455-2236.

NUTH, kantoorruimte (ca. 245 m2). Gunstige ligging en huurprijs! Huurprijs op aanvraag. Mak.kantoor Janssen, 046-335840.

Te huur aangeb. WINKELPAND A1-stand plm. 100 m2., frontbr. 5,5 m. Aanv. en overnamesom in overleg. Br.o.nr. B-0187, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te h. per 15-2-'92, drive-inn woning te HEERLEN, Caumerbood, met tuin, garage, gas, c.v., woonk. 25 m2, eetk./keuken, 3 slaapk., badk., toilet, ƒ 800,- p.mnd. excl. Br.o.nr. B-0188 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Te huur aangeb. centrum HOENSBROEK, parterre-woning best. uit 2 kmr's, keuken, douche, toilet. Te bevr. 04405-1880 na 12.00

GELEEN 1-pers. woonr., keuk., douche, toil. ƒ 525,- p.mnd.incl. 09-3211232286.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Wij zoeken dringend
voor onze klanten, huizen in Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Bocholtz en Vaals!
Bij alle klanten voor wie wij tot nu toe succesvol bezig waren bedanken wij ons bij deze nogmaals van harte.
Immobilien Van Lier/ Radermacher GmbH
Tel. 0949-24073017 van 9.00-13.00 uur.

Uw huis BETER verkopen? Dan kunt u het beste METEEN Makelaarskantoor Peters & Partners Geleen bellen
☎ 046-750 000
Geen verkoop - geen kosten

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Woonhuis verkopen???
Wij kopen woonhuizen direct zelf aan, 100% zekerheid en geen makelaarskosten.
DENIS VASTGOED, bel vrijblijvend 040-518428.

Voerendaal, Kunderhoes
Vrijst. nieuwbouwwoning met vriendelijke architectuur, L-vorm. woonk. ca. 38 m2, incl. open keuken, gar./berging ca. 19 m2 (mogelijkh. om gar. uit te breiden). 1e Verd.: 3 slaapk., ca. 14, 8 en 7 m2, badk. met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar zolder. Prijs ƒ 206.249,- v.o.n. (10091067)
Inl. Stienstra Makelaardij bv
Tel. 045-712255

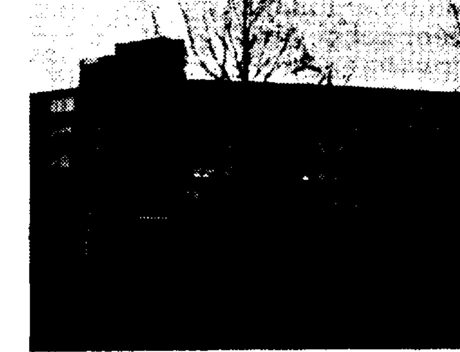
Gulpen
in centrum, goed gesitueerd tussengelegen woonhuis (óók met auto achterom bereikbaar), met tuin. Ind.: beg.gr.: woonk., eetkeuken, toilet, douche, bijkeuken. Verd.: overloop, 2 slpks., vaste trap naar zolder. Prijs ƒ 95.000,- k.k.

LIVAC BV
Akerstraat Nrd. 11, Brunssum. Tel. 045-220550.

Exclusief wonen in een avahuis
Avabouw, HAMAR Info: tel. 045-210719

Brunssum, Akerstraat 71,
Woonh. met kelder en gr. garage, woonkmr. met open hrd., keuk. met compl. aanb., c.v., 3 slpks. Vr.pr. ƒ 112.000,-k.k.
Van Oppen B.V.
Lindeplein 5, Brunssum, 045-254543, vraag de infofolder.

Heerlen, Siluurstraat 2
woonh. met c.v. en garage met bergzold., woonkm., terras, 3 slpks, badkm, met douche en toilet, gr. zolder.
Vraagprijs ƒ 122.000,- k.k.
Van Oppen B.V.
Lindeplein 5, Brunssum, 045-254543, vraag de infofolder.

Hoensbroek
Vraagprijs ƒ 85.000,- k.k.
Uitstekend onderhouden (onlangs gerenoveerd) gesitueerd appartement in het centrum van Hoensbroek. Ind.: berging. Part. (4e verd.): entree, keuken met aanbouw betegeld toilet, betegelde badkamer met bad, douche en vaste wastafel, berging, ruime woonkamer, 3 slaapkamers. Alg.: uitstekende ligging, lift aanwezig, huismeester.
Onderhoudstoestand zeer goed.
STEENS / DE LA HAYE / WALD / DOGGE
Hoofdstraat 88, Hoensbroek. Tel. 045-223434.
Zaterdags geopend van 10.00 - 12.30 uur.

Hoensbroek
Vraagprijs ƒ 95.000,- k.k.
In het centrum van Hoensbroek bieden wij een voormalig cafe-pand aan. Dit object dient grondig te worden gerenoveerd. Perceelsoppervlakte 680 m2. Na verbouwing een goed beleggingsobject (kamer-verhuur). Bezichtiging na telefonische afspraak.
STEENS / DE LA HAYE / WALD / DOGGE
Hoofdstraat 88, Hoensbroek. Tel. 045-223434
Zaterdags geopend van 10.00 - 12.30 uur.

Heerlen
Coriovallumstraat; Tussen gelegen woonhuis. Ind.: kelder, beg.gr.; entree, hal, toilet, woonkamer 8 mtr., keuken, berging, tuin. 1e Verd.: 3 slpks., badk. met 2e toilet en overloop. 2e Verd.: 2 manzarde kamers, zolder, ƒ 95.000,-k.k.
Makalaarskantoor van Wersch bv
mak. o.g. Stationsstr. 54, Kerkrade. Tel. 045-452234.

*** ONZEKERHEID OVER HYPOTHEEKRENTE ***
Kies 20 jaar, rentevast 9,1% met gemeente garantie.
Ook bijzondere mogelijkheden voor 2e inkomen tot 30 jaar.
Bel tijdens kant.uren: 045-712255 na kantooruren/ weekend 045-440731. Hypotheekadviseur J. Wetsels.
Stienstra Hypotheekservice

Landgraaf-Schaesberg
ƒ 140.000,- k.k.
Zeer fraaie (tussen)woning met c.v., garage en kleine tuin. Garage, berging, woonkamer, keuken, badkamer, 2 slaapkamers (3de mogelijk), bergzolder.
Troost Onroerend Goed, Heerlen
Tel. 045 - 717976.

Heerlen - Centrum
ƒ 195.000,- k.k.
Appartement met garage.
Troost Onroerend Goed, Heerlen
Tel. 045 - 717976

Landgraaf, Leemkoel 1
Halfvrijst. woonh. met c.v., rustig gelegen, berg., badkmr. met douche, 2 slpkrs.. Vr.pr. ƒ 139.000,- k.k.
Van Oppen BV
Lindeplein 5, Brunssum, 045-254543, vraag de infofolder.

Te k. Weyenweg 121
Brunssum
Royaal woonh. met event. kant. ruimte. Ind.: kelder, beg.gr. hal, w.c. keuk. ruimte van plusm. 40m2, berging tuin 60m. diep. 1e verd.: woonk. keuk. w.c. 2e verd.: 4 slpkmrs. badk. cv-ruimte, ƒ 125.000,- k.k. Tel. 045-215480.

Te koop
Gevraagd Bouwgrond
en/of sloopanden
Vlotte afwikkeling mogelijk
Tel. 045-220550.

Heerlen
Schelsberg 15, te renov. woonh. (4 slpk, geh. onderkeld., gr. zolder) met tuin, ca 30mtr. diep en mogelijkheid. voor garage. pr.n.o.t.k.

Heerlen
Van der Scheurstraat, goed onderh. halfvrijst. woonhuis met gr. inpandige garage, kelder en tuin, bwj. '79, perc. 460m2, ind.: woonk. met open haard en plav.vl., keuken, 4-slpks, compl. badk., zolder, vr.pr. ƒ 225.000,-. K.K.

Heerlen
Hunzestr. 41, goed onderh. halfvrijst. woonhuis bwj. '80 met tuin en 2 garages. Ind.: woonk., keuken, 3 slpks., badk., zolder, geh. pand rolluiken, vr.pr. ƒ 149.000,-k.k.

Hoensbroek
Julianastraat 9b, type-halfvrijst. woonhuis met tuin en garage, bwj. '84, ind.: gr. woonk., keuken, 3-slpks, badk., ruime zolder. vr.pr. ƒ 161.000,-. K.K.

Bocholtz
Pr. Hendrikstraat 3, gr. vrijst. woonhuis met garage, perc. 217m2, ind.: gr. woonk., aanb. keuken, badk. met douche, 4 gr. slpks., kelder, gr. zolder, pand is grotendeels gemoderniseerd, vr.pr ƒ 185.000,-. K.K.

Woonhuizen gevraagd, geen verkoop geen kosten.
BOPA O/G
045-324133.

Te koop HEERLEN, Kerkraderweg 14, woonhuis met garage. Prijs ƒ 180.000,- k.k. Tel. 04409-3131.

Te koop gevr. WOONHUIS met tuin en garage in Zuid-Limburg tot ƒ 225.000,-. Tel 04451-1482.

Te koop
demontabel (nood)gebouw bestaande uit 5 containers totaal 10x13 mtr.: werkplaats/laboratorium 5x10 mtr., 5 kantoren, toilet, meterkast, incl. verlichting/bedrading/waterleiding, geheel geïsoleerd. Koopprijs ƒ 8.500,-. Inl. Nuodex Colortrend BV, Ankerkade 101, Maastricht, Dhr. M. Snijders. Tel. 043-636262, werkdagen 08.30-17.00 uur.

Hallenbouw
kopen v.a. ƒ 100,- m2
huren v.a. ƒ 25,- m2 p.jr.
kantoren e.d. v.a ƒ 500,- m2
Hamar, 045-210719.

Te koop
Gevraagd
Vrijst. woonhuis, landhuis of boerderijtje, bij voorkeur niet in de stad. Tel. 04450-1784.

Te k. gevraagd HUIZEN voor Duitse gezinnen. Euro Immobilien, tel. 045-414015

WOONHUIS te k. te Hasselt (B). Residentiële omgeving. Bezichtiging op afspraak. Tel. 09-3211272538.

Open BOUWPLAATS te k. 10 km. v. Maastricht. Mooie omg. 09-32114134 70.

Laatste BOUWKAVEL in BP "Aldenhof" te Neerbeek opp. 585 m2. Inl. Grouwels/Daelmans 043-254565 bgg 043-641321.

SITTARD: Mooi vrijstaand woonhuis m. gar. en c.v., zonnige tuin, l-vorm w.k. 35 m2, keuken, 1e verd.: 3 sl.kamers., badk. met ligb. en 2e toilet en vaste wast., 2e verd.: zolder met vaste trap. Rolluiken in het gehele pand. Bwj. '86. Overn. rijkssubsidie mogelijk. Prijs ƒ 180.000,- k.k. Tel. 046-524966.

Te k. vrijstaand vooroorlogs boerderijtje woonhuis met 17.5 meter front bouwterrein Samen groot ca. 2.000 m2 in verhuurde staat, gel. in de buitencom van de gemeente Echt. Br.o.nr. B-0169, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

OIRSBEEK, te koop vrijst. woonhuis, 3 slpks., badk. met inrichting op maat, zolder als 4e slpk., garage, vrij zicht op akkers, geen bebouwing. Prijs ƒ 209.000,- k.k. Tel. 04492-5477.

Gevraagd WOONHUIS tot ƒ 120.000,- Schinnen of omgev. Tel. 043-649393.

Te koop LANGEBERG, half vrijst. woning, woonk., 3 slpk kelder, keuken, badgelegenheid, berging, c.v., beneden rolluiken, gr. tuin. Vr. pr. ƒ 115.000,- k.k. Inl.: 04743-1341. Goertz Ass.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevr., opknappen geen bezwaar, 040-520558.

Te koop WOONSCHIP type Hagenaar, l. 24 x br. 4.50 m. geheel ingetim., c.v., water-elektra-aansl., vaste ligplaats in Maastricht. Prijs ƒ 72.500,- Inl. 03402-48265

Te koop ST. GEERTRUID, Schoolstraat 45, landhuis (perc.opp. 1.000 m2) met garage Prijs ƒ 320.000,- k.k. Tel. 04409-3131

LANDGRAAF, Troereberg 33. Tussen gel. bungalow met voor- en achtertuin, alles gelijkvloers. Pand verkeert in prima staat, ƒ 139.000,-k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671.

HOENSBROEK, Opbraakstraat 26. Modern halfvrijst. split-level woonhuis met carport en fraai aangelegde tuin. Ind. hal, toilet, eetkamer/keuken met nieuwe inrichting, woonkamer, studeer/hobbykamer, 3 slpkmrs en badkamer. Het gehele pand is geïsoleerd en verkeerd in een prima staat van onderhoud. Vraagprijs ƒ 165.000,- k.k. Inl. van Oost Assurantiën V.O.F., Juliana Bernhardlaan 8, Hoensbroek. Tel. 045-224241 b.g.g. 045-218062.

LIMBRICHT, Uitst. onderh. vrijst.whs. met gar. en grote tuin. Ind. o.a: kelder, woonk. met leist. vl., eiken aanb. keuken, v.v. alle comfort, eetkamer, badk. met ligb., douche, v.w., apart toilet. Verd.: 3-slpk., 2e toilet, zolder met 4e slpk. (alkoof) speels ingericht. Pand v.v. allerminst. en grotendeels v. v. kunstst. kozijn. met dubb. begl. Vraagprijs: ƒ 327.500,- K.K. Verzuim niet dit pand van binnen te bekijken!! Eventueel inruil kleiner woonhuis mogelijk. Makelaarskantoor Ruber 04498/51900.

Grt. BOERENWOONHUIS, techn. i.pr.st. plm. 1760, centr. Waubach, vaste prijs ƒ 169.000,-. 045-322650.

SCHINVELD, bedrijfspand met bovenwon. met eigen ingang, centraal gelegen, grote etalage-pui, evt. ook horeca. Vraagprijs ƒ 165.000,- k.k. Mak.kant. Janssen, 046-335840.

HEERLEN, in centrum gelegen kantoor of winkelpand (230 m2) geen horeca en bovengelegen kamers. Vraagprijs ƒ 350.000,- k.k. Mak.kantoor Janssen, 046-335840.

OUD-GELEEN Eloystr. 33. Heden open huis van 13.00 tot 15.00 uur. Keurig verbouwd ruim woonhuis met nieuwe garage, grote woonkamer met tuinkamer (50 m2), tuin, aanbouwkeuken, 3 slpks., zolder (vaste trap), kelder, ƒ 129.000,-k.k. Kom vandaag kijken! Tel. 046-742550. Jos Storms o.g. Geleen.

OUD-GELEEN, Hekerbeek 31. Ruim woonhuis met tuin, grote garage (verwarmd), 3 slpks., zolder, mogelijk 4e slaapk., alles tegelvl., keurig pand ƒ 145.000,-k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms o.g Geleen.

HOENSBROEK, Lichtenbergstr. 38 halfvrijst. woonhuis met garage en berging. Ind.; hal, toilet, keuken, woonk., 3 slpks., douche, kelder, zolder. Vraagprijs ƒ 129.000,-k.k. Inl. van Oost Assurantiën V.O.F. Juliana Bernhardlaan 8, 6432 GW Hoensbroek. Tel. 045-224241 b.g.g. 045-218062.

Exclusieve VILLA Spaanse stijl te koop te Hasselt, Limburg, ƒ 1.000.000,-. Tel. 09-3211361754 Mevr. Kerkhofs

HULSBERG, Dr. Poelstr. 32. Halfvrijst. woonhuis, gr. garage en tuin, kelder, c.v. gas, woonk., keuken, event. 1 slpk, wc. 1e verd., 2 slpks, berging, 2e toilet, luxe badk. met ligb. 2e verd., zolder, kunstof koz., roll., therm. begl., geïsol. Tel. 04405-3095. Vr.pr. ƒ 169.000,-.

HEERLEN/Zomerstraat 2 (nabij centrum). Halfvrijst. ruim woonh. met grote kantoorruimte (200m2) Ind.: 3 slpkrs, zolder(vaste trap), kelder, c.v. grote uitbouw ƒ 159.000,-k.k. 046-742550 Jos Storms O.G. Geleen.

HEERLEN app. met eigen gar., 2 slpks., lift, groot balkon, met gebr. van groot dakterras, ƒ 120.000,- k.k. Tel. 045-723993.

HOENSBROEK, Oranjeboomstr. 2 (Passart-Zuid) halfvrijst. hoekpand met garage, tuin, 3 slpkmrs. zolder, kelder, serre. Keurig pand op leuke ligging, ƒ 118.000,- k.k. Tel. 046-742550 Jos Storms O.G. Geleen.

MERKELBEEK. Te k. vrijstaande woning met o.a. hal toilet, woonkamer, keuken, serre. 1 Verd. 3 slaapk., badkamer, terras, veel kastruimte, vliezotrap naar ruime zolder. Grote kelder, vrijst. garage. Alg.: bouwjaar 1970 perc. opp. ca. 2000 m2. Koopprijs ƒ 350.000,- k.k. Bezichtiging na tel. afspraak 08855-73933.

LANDGRAAF, Koempel 20. Eengez. hoekw. met 3 slpks. en vaste trap naar zolder, ƒ 149.000,-k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671.

Gemmenich, Bieneheide, gelegen bij het mooie Drielandenpunt, bouwen wij solide prachtige woonhuizen. Kijkdagen zat. en zond. van 14.00-16.00 uur. Aannemer HENS, tel. 09-3287659512.

VALKENBURG, halfvrijst. herenhuis, met garage, grote L-vorm. living, luxe keuken, 4 slpks., luxe badk., zolder en tuin. Vr. pr. ƒ 259.000,- k.k. Mak. kant. Rob Dassen. Tel. 046-375757.

Te k. in België vrijstaan huis op 8,50 are ƒ 165.000,-. Raamstr. 72, Rekem, tel. na 17 u. 0932-11722776.

Bedrijfsruimte

Te huur aangeboden
Kantoorruimte:
2 ruimtes afm.: 4x5, toilet en keuken aanwezig. Gelegen te Nuth. Te bevr. bij: Inst. Reneman, De Koumen 56, Hoensbroek. 045-232136.

Bouwmaterialen & Machines

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

Mobiele benzine-agregaten SANKEY, 10 KVA, 220 V, 50 Hertz, p.st. ƒ 2.000,-; 5-6 KVA, 220 V, 50 Hertz, p.st ƒ 1.500,-, in nw.st., ex-leger Tel. 04923-61953.

Mobiele dieselagregaten BROCKHOUSE 10 KVA, 220 V, 50 Hertz, in nw.st. ex-leger, per st. ƒ 3.500,-, per 10 st. ƒ 3.000,- p.st. Tel. 04923-61953.

Mobiele dieselagregaten MEADOWS 4 cyl. 27.5 KVA, 220/380 V, 50 Hertz ex-leger, in nw.st. per st. ƒ 4.500,-, per 10 st. ƒ 4.000,- p.st. 04923-61953

Super-aanbieding VLOERTEGELS 30x30 cm, 1e keus bekend merk, ƒ 29,50 p.m2, lijm en voegsel gratis. De Hut 7, Gulpen. 04450-1970

Te koop BOUWKEET afm. 5x15; 2.000 palen doorsnee 10 cm, lengte 2-3 mtr. Tel. 043-632433.

Nieuwe werkpl. CONTAINERS (ex defensie) compl. uitgerust, incl. alle apparatuur. Verboom BV, tel. 045-723487, fax 045-725959.

In/om de tuin

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7.000 liter per uur, 220 V, ƒ 225,-. Jo Knops, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Van belang voor glad en duurzaam schilderwerk

Plamuur geen eenheidsworst

Nog maar enkele jaren geleden kwam aan een schilderklus die een gaaf en glad resultaat moest opleveren een blik of tube plamuur te pas. Dat was een 'eenheidsworst', waarin nauwelijks enige variatie bestond. Daarin is echter verandering gekomen, mede door de verschijning van nieuwe verfsoorten. Plamuur wordt nu in diverse soorten geproduceerd. Ze zijn voornamelijk bestemd voor de dhz-schilder en daarbij is een duidelijke handleiding nodig.

Je kunt nu kiezen tussen Doe-het-zelf-plamuur, Lakplamuur, Universele Snelplamuur, Spuitplamuur en Autoplamuur. En er zijn ook nog speciale plamuren die bij herstelwerk aan auto, boot of caravan gebruikt worden: glasvezel en polyesterplamuren, waarmee ingrijpende reparaties uitgevoerd kunnen worden, dank zij de 'matjes' waarmee de plamuur versterkt en gewapend wordt.

Het eenvoudigste type is Doe-het-zelf-plamuur, dat het meest lijkt op de traditionele plamuur. Het is alleen voor gebruik binnenshuis geschikt, zoals voor het plamuren van oud schilderwerk aan kozijnen en deuren, en het vullen van oneffenheden in nieuw hout. Het is in ongeveer een uur uitgehard en overschilderbaar.

Een plamuursoort die zowel binnen als buiten toepasbaar is heet Lakplamuur. Deze levert een gladder oppervlak en is dan ook snel populair geworden bij doe-het-zelvers. Lakplamuur kan zelfs direct op ruw (ongeschaafd) hout opgebracht worden. Breng het in dunne, op elkaar volgende lagen aan. Het droogt redelijk snel, zodat je in één dag een gladde, harde huid kunt opbouwen.

● *Plamuren is niet het plezierigste deel van een schilderklus, maar wel bepalend voor een goed resultaat ervan.*

Lagensysteem

Nummer drie in de rij van huis-, tuin- en keukenplamuren is de Universele Snelplamuur, ook voor binnen- en buitengebruik. Het is in feite een vulmiddel dat op hout, metaal en polyester gebruikt kan worden. Ook dit produkt moet in dunne lagen opgebracht worden. Elke laag heeft zo'n drie kwartier nodig om te drogen, waarna tenslotte geschuurd en overgeverfd kan worden.

Het lagensysteem levert een harder en gladder oppervlak en dus een uitstekend verfresultaat op. Op metaal moet wel eerst een primer gezet worden. Maar wat je beslist niet moet doen: snelplamuur op een 'verse' verflaag aanbrengen. Die verf moet eerst geruime tijd uitharden; hoe lang is afhankelijk van de verfsoort. Dat wordt in de verwerkingsvoorschriften op het verfblik vermeld, dus lees de handleiding en handel ernaar.

Autoplamuur en spuitplamuur hebben een een fijne structuur, die de lak van de auto niet aantast. Deze plamuursoorten worden meestal in grijs en menierood geleverd.

Verzwakking

In het algemeen wordt plamuur met een stalen plamuurmes aangebracht. Op een vlakke ondergrond is dit geen probleem. Maar gewelfde oppervlakken zoals van een autocarrosserie en een bootromp vergen aangepast gereedschap, bijvoorbeeld 'messen' van hardrubber die de rondende vorm volgen. Ze zijn niet overal te koop; gespecialiseerde bouwmarkten en autoshops bieden in dit opzicht de grootste kans op slagen.

Plamuren is een methode om schilderwerk te verfraaien. Kwalitatief gezien is het echter een verzwakking. Soms is het dan ook beter om niet te plamuren. De hechting kan op een geplamuurd dan wel goed zijn, maar in het onvermijdelijke verouderingsproces van lak, plamuur en primer is plamuur de zwakste schakel. Daarom is het van het grootste belang de juiste plamuursoort te kiezen, en deze goed te verwerken. De vakkundige leverancier kan daarbij de nodige adviezen leveren.

Winter voor kamerplanten moeilijke tijd

DOOR FRANS WEGMAN

Eigenlijk is het een wonder dat heel wat kamerplanten het zo goed in onze huiskamers doen. Vele zijn van tropische of subtropische oorsprong, waar ze in vochtige bossen groeien. En toch houden ze het in deze donkere maanden, in onze drooggestookte huizen uit. Bovendien wisselen de temperaturen dag en nacht. Iets waar de meeste planten een grondige hekel aan hebben.

Vooral planten die op de vensterbank staan leven daar in een woestijnklimaat. Overdag is het heet boven de radiator en 's nachts vriest het bij strenge vorst ook aan de binnenkant van de ruit. Vaak vriezen bladeren er zelfs aan vast. Ga er dan niet aan trekken, maar wacht tot het raam, en daarmee het blad, ontdooid is. De schade zal dan meevallen.

Het beste is overigens de vensterbankplanten 's nachts wat verder de kamer in te plaatsen. Dan kunt u ook de gordijnen gesloten houden. Zet de thermostaat 's nachts op 15 graden. Dat is voor de meeste gevoelige planten een aanvaardbare temperatuur. Dieffenbachia, Aphelamdra, Philodendrons en andere kunt u zo door de winter helpen.

Geef uw planten vooral niet te veel water, omdat het in de kamer zo droog is. Planten die in rust zijn 'verwerken' al dat vocht niet, met als gevolg dat de wortels kunnen gaan rotten. Houd de potkluit maar nèt vochtig. Ook als u de planten op een koele plek gezet hebt, dient u wel eens in de week een beetje water (op kamertemperatuur) te geven.

Deze rustende planten hebben geen mest nodig. U doet er ook beter aan om met verpotten te wachten tot begin april. Dan gaan ze weer groeien onder invloed van de toenemende hoeveelheid licht. Ze zijn dan beter bestand tegen zo'n ingreep, die vaak met snoeien van takken takken en beschadiging van wortels gepaard zal gaan.

Bloeiende planten

Met planten die nu in bloei staan is het verhaal natuurlijk anders. Die hebben vaak een grote behoefte aan water op goede temperatuur en zelfs aan wat mest, om lang door te blijven bloeien. Rustende bladplanten maakt u gelukkig door ze regelmatig met de plantenspuit te besproeien, maar de bloemen van cyclamen en azalea bijvoorbeeld kunnen er lelijk van worden. Ook cactussen kunt u beter niet besproeien omdat water dat tussen de stekels blijft zitten rotte plekken tot gevolg kan hebben. Maar wel de aarde een beetje vochtig maken. Hoe koeler de planten staan, des te minder water ze nodig hebben.

Varens houden zich over het algemeen kranig in de huiskamer. Zeker als ze af en toe besproeid worden. Bij de hertshoornvaren hoeft u er alleen maar voor te zorgen dat de grond binnen de kokervormige bruine bladeren vochtig blijft. Gladbladige planten kunnen wel eens met een laagje stof bedekt zijn dat met twee vochtige viscosesponsjes (één van onderen en één van boven) weggenomen kan worden. Bij de hertshoornvaren moet de stofdoek echter op een afstand blijven. De beschermende wasachtige laag mag niet beschadigd worden.

Bij het gieten van cyclamen mag er geen water op de knol komen want dat heeft rot tot gevolg. Een lichte, koele plaats garandeert lang bloeiplezier. Ook voor de azalea is een koele plek te prefereren. Daar ze meestal in veenachtige grond staan is het goed om de planten eens per week te dopen, zodat de hele potkluit zich met water kan verzadigen. Ook dit water dient op kamertemperatuur te zijn. Azalea's kunnen trouwens tegen een temperatuur die even boven het vriespunt ligt.

Ook de kamerden (Araucaria) dient in de winter koel te staan, ca. 6 tot 12 graden. Houd de grond vochtig. Staat ze te warm, dan blijft ze groeien, wat vervorming oplevert. Krijgt ze te veel water, dan verwelken de onderste takken het eerst.

Hazelaartakken

Worden de naalden geel, dan kan de spintmijt daar de oorzaak van zijn. Behandelen met zwavelpoeder, de plant in papier wikkelen en een etmaal bij ca. 25 graden neerzetten.

Tot ca. half januari kunt u heestertakken afsnijden om deze binnen een week of drie in de huiskamer tot bloei te brengen. Zoek wel takken uit met veel bloemknopjes die kleiner en ronder zijn dan de bladknoppen. Toverhazelaar en winterjasmijn komen hiervoor in aanmerking. Zelfs één tak(je) in een passend vaasje geeft al een voorjaarsidee.

Eind januari kunt u veelbelovende takken van Chinees klokje, amandelboompje (zgn. babyroosjes van Prunus triloba) binnenshuis tot bloei gaan brengen. Mooi zijn ook de katjes van wilg, els en hazelnoot, die in een zachte winter al eerder gesneden kunnen worden. Wees voorzichtig met het stuifmeel (o.a. dat van elzekatjes) in verband met uw meubilair. Behalve de bolbloemen in de tuin, die eind december hun neuzen al lieten zien, zijn ook die katjes toch echte lenteboden!

● *Het is voor kamerplanten beter om in de winter niet vlak bij het raam te staan.*

EEN BETER MILIEU BEGINT BIJ JEZELF

DOE MEE SCHRIJF MEE BEZUINIG MEE

Stooktabel week:
van zondag: 29 december t/m zaterdag: 4 januari 1992

Bij een normaal jaarverbruik in m^3 van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 13 oktober 1991 (meterkaart kolom 5)
800	25	ƒ 14,25	289
900	29	ƒ 16,53	327
1000	32	ƒ 18,24	363
1100	35	ƒ 19,95	401
1200	38	ƒ 21,66	436
1300	42	ƒ 23,94	474
1400	45	ƒ 25,65	510
1500	48	ƒ 27,36	547
1600	51	ƒ 29,07	583
1700	55	ƒ 31,35	623
1800	58	ƒ 33,06	660
1900	61	ƒ 34,77	696
2000	64	ƒ 36,48	734
2200	71	ƒ 40,47	807
2400	77	ƒ 43,89	879
2600	84	ƒ 47,88	955
2800	90	ƒ 51,30	1028
3000	97	ƒ 55,29	1102
3300	106	ƒ 60,42	1212
3600	116	ƒ 66,12	1325
3900	126	ƒ 71,82	1434
4200	136	ƒ 77,52	1545
4600	149	ƒ 84,93	1693
5000	162	ƒ 92,34	1846
5500	178	ƒ101,46	2026
6000	194	ƒ110,58	2211
6500	210	ƒ119,70	2395

Tip: Verwarm alleen dáár, waar dat nodig is!!!

Speciale tape voor veel toepassingen

Textielkleefband hulp bij klussen

Onder de talrijke zelfklevende tapes die vrijwel dagelijks door iedereen worden gebruikt is een speciale uitvoering, namelijk de textielkleefband, een weinig bekend produkt. Toch zou men textielkleefband vaker bij de hand moeten hebben, want voor bepaalde klusjes waarvoor 'plakband' vaak ook wordt gebruikt zijn de gewone uitvoeringen meestal ongeschikt. Niet sterk genoeg, niet weer- en waterbestendig.

Beiersdorf (in de winkel bekend als 'Tesa') gaat textielband nu in consumentvriendelijke uitvoeringen brengen, waarbij onder meer op de zeer uitgebreide toepassingen wordt gewezen. Je kunt er bijvoorbeeld een scheur in regenkleding, tentzeil of fietstas waterdicht mee repareren, de waterslang van de automotor tijdelijk mee afdichten, een gescheurd fietsstuurhandvat 'oplappen', kabels vastzetten, materialen bundelen zoals lang latwerk dat vervoerd, of grof tuinsnoeisel dat afgevoerd moet worden. Zo zijn er nog wel tientallen andere mogelijkheden.

Omdat deze speciale tape van een zeer sterke en niet scheurende laag van textielweefsel voorzien is, een hoge kleefkracht bezit, bovendien in acht kleuren en diverse breedten leverbaar is, komen ook toepassingen als decoratieve afwerking (op surfplank, fiets, enz.) en markeringen van gereedschappen in aanmerking.

Zowel in de recreatieve sector als bij hobby- en dhz-klussen vormt Tesa textielkleefband dus een heel praktisch hulpmiddel.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 7 januari 1992

De rentetarieven op de kapitaalmarkt zijn wederom gedaald. Hierdoor is zodanig ruimte ontstaan dat een verlaging van de hypotheekrente (tarieven voor 5 jaar en langer vast) mag worden verwacht. Per peildatum was nog geen reactie bij de hypotheekverstrekkers te melden. Wele heeft nog een aantal instellingen de korte rentetarieven (variabel of 1 jaar vast) verhoogd. Deze verhogingen werden rond de Kerst ingezet als gevolg van de discontoverhoging.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages: opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1%	50%
ABN.AMRO	ospaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10.20	6,23	4,15
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	9,90	6,76	5,24
ABN.AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	9,70	5,92	3,91
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	9,70	5,92	3,91
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9,40	5,69	3,73
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	9,30	5,62	3,67
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	9.40	5,69	3,73
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,10	6,21	4,82
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,99	3.96
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,06	4,02
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,40	6,42	4,97
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	0,25	9,70	5,86	3,87
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,25	9,70	5,86	3,87
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,65	3,67
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,60	5,80	3,79
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,40	6,42	4,97
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	9,80	5,90	3,86
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,00	9,70	5,92	3,91
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,00	9,70	5,92	3,91
NMB	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,50	6,49	5,03
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	9,90	6,05	4,01
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,40	6,30	4,87
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,37	4,93
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	9,80	5,97	4,94
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr	1,00	9,70	6,62	5,13
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	1,00	9,60	6,56	5,08
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70	5,87	3,85
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,70	5,87	3,85
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,50	6,49	5,03
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,49	5,03
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	9,50	5,74	3,76
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	9,60	5,83	3,84
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70	5,87	3,85
Bouwf. Hypotheken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,77	3,79
Bouwf. Hypotheken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

HUIS VERKOPEN ?
Uw NVM-makelaar bellen !

Dankzij het unieke NVM-uitwisselingssysteem is Uw pand bekend bij 7 NVM-makelaars in de regio Heerlen. Dit verhoogt Uw verkoopkansen aanzienlijk, zonder extra kosten.

Deze 7 NVM-makelaars werken aan de verkoop van Uw huis !

1. Aquina	Heerlen	045-715566
2. ABC	Heerlen	045-712040
3. Leenaers	Heerlen	045-717237
4. Van de Pas	Heerlen	045-741616
5. De La Haye	Hoensbroek	045-223434
6. Pickee	Landgraaf	045-326767
7. Ernens	Voerendaal	045-752142

NVM MAKELAAR

aquina

HEERLEN, SCHANDELERBOORD 9-G
Modern appartement op de 1e verd. Ind.: berging, hal, woonk., balkon, open keuken m eetbar, badkamer m douche en v.w., aansl. wasaut. 1 slaapk. Dubbel glas, hardhout. Aanvaarding direkt
Prijs: ƒ. 59.000,- k.k.

SCHINNEN, HOMMERTERWEG 21
Vrijst. woonh. m c.v., gar., tuin en weiland. Perc. opp. 1400 m². Ind.: provisiekelder, L-vorm. woonk. keuken, badk., serre. 1e Verd.: 3 slpks. 2e Verd.: zolder m kamer en bergruimte. Grotendeels kunststof ramen en kozijnen m dubbele beglaz., deels rolluiken. Bwjr '39. Aanv. direkt
Prijs: ƒ. 239.000,- k.k.

HEERLEN, DE KOMMERT 8
Tussengel. drive-in woning m inpandige gar., c.v. terras, tuin. Ind.: beg.gr.: hal/portaal, gar., 2 slaapks., 1e Verd.: woonk. en keuken. 2e Verd.: Overloop, 2 slaapks., badk. met ligbad, 2e toilet en v.w., c.v. ruimte/berging met nieuwe c.v.-ketel. Bouwjaar 1975. Aanv. direkt
Prijs: ƒ. 129.000,- k.k.

SIBBE, (VALKENBURG) SIBBERKERKSTRAAT 38
Voor diverse doeleinden geschikt! Karakteristiek vrijst. herenhuis met c.v. stal en tuin. Ind. o.a. 3 kelders. royale hal, zitk., eetk., keuken, stal, bijkeuken. 1e Verd.: royale overloop, 5 slpks. en zolderruimte boven stal. 2e Verd. via vaste trap: grote zolder. Dient deels gerenov. te worden. Daken elektr. zijn vernieuwd. Perc. opp. 1315 m². Aanv. direkt
Prijs: ƒ. 325.000,- k.k.

HEERLEN, LENTESTRAAT 8
Sfeervol woonh. nabij centrum met c.v., terras en berging. Ind.: kelder, woonk. en keuken. 1e Verd. 3 slpks. en badk. 2e Verd.: zolder via vaste trap met o.a. 4e slpk. Bwjr. 1946. Recent gas- water en elektr. leidingen vernieuwd. Aanvaarding in overleg.
Prijs: ƒ. 148.000,- k.k.

SITTARD, ROLANDSWEG 43
Goed gelegen halfvr.st.woonh. m gar. en tuin. Perc. opp. 376 m². Ind.: hal, woonk., keuken, 1e Verd. 3 slpks., badk. m ligbad, v.w. en 2e toilet. 2e Verd. via vaste trap m c.v. ruimte/berging en zolderk. (4e slpk.) Spouwmuurisol., dubb. beglaz. in woonk, en keuken. grotendeels dakisolatie.
Prijs: ƒ. 179.000,- k.k.

HEERLEN, HAMERSTR. 54 (hoek Welterlaan)
Vrijst. herenh. m c.v. inpandige gar. en rondom tuin. Ind.: sout: gar., prov. kelder, portaal, berging en c.v. ruimte. Beg.gr.: hal, L-vorm woonk. keuken, bijkeuken. 1e Verd.: overloop, 2e toilet, 5 slpks. badk. m. ligb, douche en v.w. Dak- en spouwmuurisol, deels dubb beglaz. woonk. Perc. opp 634 m². Dak vern. in 1989. Aanv. in overleg.
Prijs: ƒ. 315.000,- k.k.

VAESRADE, VAESRADE 85
Keurig vrijst. woonh. m 2 gar. op 1456 m² grond. Ind.: was/c.v.-ruimte, hobbykelder, provisiekelder. Beg.gr. hal, toilet, keuken met instal., woonk. m openhaard, terras, tuin, 1e Verd.: 3 slpks. luxe badk. 2e Verd.: royale bergzolder. Bouwj. 1974. Aanv. in overleg.
Prijs: ƒ. 285.000,- k.k.

HOENSBROEK, DR. A. SCHWEITZERSTR. 28
Royaal halfvr.st. woonh. m. c.v., terras, tuin en garage. In 1982 fraai verbouwd. Ind.: hal, woonk. m open keuken met eiken aanbouw-install., gar, en berging. 1e Verd.: 3 slpks. en badk. met ligbad en v.w. 2e Verd.: overloop, 4e slpk., c.v.-ruimte en bergruimte. Aanvaarding medio '92
Prijs: ƒ. 186.000,- k.k.

VOERENDAAL, O.L. VROUWEPLEIN 14
Fraai t.o. plantsoen geleg. halfvr.st woonh. m c.v. en gar. Ind.: hal, zitk., eetk. en keuken (ca. 54 m²) m eiken keukeninr., terras en tuin op zuiden. 1e Verd.: 3 slpks. badk. met ligb. en douche. 2e Verd.: zolder via vlizotrap. Deels dubb. beglaz en rolluiken. Platte daken in '90 vernieuwd. Bwjr. '70. Aanv. direkt.
Prijs: ƒ. 237.500,- k.k.

aquina

Makelaardij O.G., Taxaties
Hypotheek-adviescentrum
Ruys de Beerenbroucklaan 28
Heerlen
óók zaterdags: 10.00-13.00 uur

045-715566

NVM MAKELAAR

TE KOOP

4 riante landhuizen te Eygelshoven.
Op unieke ligging. Folder op aanvraag.
Prijzen v.a. ƒ 275.000,- v.o.n.

Heerlen-Welten
De Kommert 75
Patiobungalow, met losse garage, entree met toilet, living ca. 40 m² met open haard en schuifpui naar patio. Hoger gelegen open keuken met installatie, bijkeuken en drie slaapvertrekken. Badkamer met ligbad, douche, dubbele v.w. en tweede toilet.
Prijs ƒ 235.000,– k.k.

Hoensbroek (gemeente Heerlen) Stationsstraat 120
Halfvrijstaand woonhuis met zijentree, royale hal met toegang naar woonkamer, keuken en studeer/slaapkamer. Vanuit de keuken is een betegeld terras bereikbaar (69 m²). Op de verdieping bevindt zich een saunaruimte, wasruimte, badkamer en drie slaapkamers.
Prijs ƒ 115.000,- k.k.

Hoensbroek (gemeente Heerlen) Julianastraat 42
Halfvrijstaand winkel/woonhuis met zijoprit, magazijnruimte (45 m² en diepe tuin. Winkelruimte (40 m²) met aansluitend keuken, berging, doucheruimte en toilet. Bovenwoning met woonkamer aan voorzijde en slaapkamer. Zolderruimte met twee mansardekamers. en keuken.
Prijs ƒ 155.000,- k.k.

Kerkrade-Chèvremont St. Pieterstraat 86
Tussengelegen woonhuis, geschikt voor winkel of twee gezinnen. Provisiekelders, ruime voorkamer met schuifdeur naar tussen- en achterkamer. Dichte eenvoudige keuken, met toegang naar binnenplaats en ca. 20 m diepe tuin. Verdieping met L-vormige woonkamer, keuken en slaapkamer met veranda, toegang naar begaanbaar dak. Tweede verdieping met tweetal mansardekamers, bergzolder en ruimte met douchecabine.
Prijs ƒ 125.000,- k.k.

Landgraaf Exdel Parklaan 7
Vrijstaande bungalow op 2000 m² grond. Ind. o.a. inpandige garage met prov.kelder, L-vormige living met tuinkontakt, dichte keuken, twee slaapkamers en aanbouw met separate woonunit.
Prijs ƒ 325.000,- k.k.

Partij-Wittem Hub. Ortmansstraat 12
Halfvrijstaand woonhuis met inpandige garage, rustige ligging en met zorg aangelegde tuin. Entree met garderobe, woonkamer en open keuken met witte plavuizen vloer. Keuken met kunststof installatie en bergruimte onder de trap. Tussenportaal met gastentoilet en trap naar de verdieping, alwaar drie slaapkamers en betegelde badkamer met douche, vaste wastafel en tweede toilet. Bergzolder.
Prijs ƒ 179.500,- k.k.

Vaals Clarissenstraat 29
Halfvrijstaand woonhuis met dubbele garage, entree aan de zijkant. Hal met toegang naar souterrain, gastentoilet, doorzonwoonkamer met parketvloer en dichte keuken met installatie. Verdieping met drie slaapkamers en nieuw betegelde badkamer met toilet, vaste wastafel en douche. Zolder middels schuiftrap bereikbaar.
Prijs ƒ 229.000,- k.k.

ABC Makelaardij

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen
tel. 045-71 20 40, A.J.M. Sijstermans

NVM

TAXATIES

betreffende onroerend goed,
voor alle doeleinden,
ook op korte termijn.

MEER DAN 25 JAAR ERVARING!

NVM MAKELAAR — Onroerend Goed Makelaardij
LEENAERS b.v.
Pater Romboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
Telefoon: 045-717237

MOOI EN RUIM WONEN IN GULPEN

Binnenkort wordt gestart met de bouw van deze unieke halfvrijstaande landhuizen volgens onderstaand model.

De uitgebreide brochure met tekeningen zenden wij u op verzoek toe. **Koopsom ƒ 229.800,- v.o.n.**

KERKRADE (Terwinselen) ƒ 190.000,- k.k.
Zakenpand met bovenwoning bestaande uit: kelder; beg. grond ca. 100 m² verkoop- c.q. kantoorruimte; 1e verd.: woonkamer, keuken, 1 slaapkamer, badkamer; 2e verd.: 1 slaapkamer + zolderruimte. Aanvaarding in overleg.

LANDGRAAF
ƒ 195.000,– k.k.
Halfvrijstaand woonhuis met c.v. Ind.: Sout: kelder. Beg.gr.: hal, wonkamer 9.00x-4.40/3.70, keuken goed geoutilleerd 4.00x3.70, eet- c.q. studeerkamer, bijkeuken, tuin ca. 70 m diep op het zuiden. 1e verd.: 4 slaapkamers + badkamer met bad, douche, v.w. en apart toilet. 2e verd.: zolderruimte te bereiken via vaste trap. Grond.opp. 1100 m². Aanvaarding in overleg.

SCHINVELD
ƒ 190.000,- k.k.
Vrijstaand woonhuis op 1275 m² grond (mogelijk nog te vergroten). Ind: Sout: kelder: beg.gr: hal, toilet, woonkamer, keuken, bijkeuken en hobbykamer. 1e verd: 3 slaapkamers + badkamer. 2e verd: vliering. Aanvaarding direkt.

VOERENDAAL
ƒ 153.000,- k.k
Woonhuis met garage, bouwjaar 1988, inhoud 375 m³. Ind: hal, toilet, woonkamer met half open complete keuken 32 m², terras + tuin en garage. 1e verd: 3 slaapkamers + badkamer. 2e verd: vaste trap naar zolder met mogelijkheid voor kamers.
Aanvaarding direkt.

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142

NVM MAKELAAR
Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

PAUL SIMONS

MAKELAARDIJ B.V.
ASSURANTIËN·TAXATIES
HYPOTHEKEN·FINANCIËN.

EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

Ubach over Worms:
Perfekt onderhouden tussenwoning met uitgeb. luxe keuken, L-vormige woonk., 3 slaapk., badcel, kelder, zolder en berging. Pand is achterom bereikbaar. Prijs: ƒ 130.000,- k.k.

Heerlen:
Modern halfvrijst. woonh. met garage en leuke tuin in een jonge woonwijk. Ind. o.a. ruime woonk., open keuk. met luxe install., 3 slaapk., badk. en ruime hobbyzolder (via vaste trap) met diverse mogelijkheden.
Vr.pr. ƒ 172.500,- k.k.

Schinveld-Bouwgrond:
Prachtig bouwkavel te koop, gelegen aan de rand van de bebouwing op een „groene" lokatie. Circa 600 m² met de frontbreedte van circa 15 m. Prijs: ƒ 65.000,- k.k.

Op zaterdag zijn wij geopend van 10.00 tot 13.00 u.

NVM **045-318182**

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
En de makelaar weet van wanten en kranten.

Pickée, Van Huis Uit Aktief !

BRUNSSUM: vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Gelegen aan de rand van het centrum. Ind. **souterrain:** div. berg- en hobbyruimte. **Part. en 1e verd.:** woonk. met parketvloer, keuken, groot terras, 4 slpk., badkamer. Prijs ƒ 199.500,- k.k.

EYGELSHOVEN: prachtig gelegen halfvrijstaande woningen met gas-c.v., garage en extra bergruimte en mooie tuin (op 't zuiden gelegen). Uitstekend geïsoleerd; ankerloze woningscheidende muur. Ind. o.a. L-vormige woonk. met keuken (tot. ca. 43 m³). Bijkeuken berging; 3 slpk., badk. met o.a. ligbad en douche; vaste trap naar de zolder. Grote hobbyruimte (mogelijkheid 4e slpk.). Koopprijs vanaf ƒ 244.000,- v.o.n.

EYS: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Rustig gelegen aan de buitenrand van de kern. Ged. dub. begl., ged. rolluiken. Goed onderh. Ind. o.a. L-vormige woonkamer met parketvloer en open haard, keuken met een compl. keukeninst. met app., bijkeuken, 3 slpk., goed uitgev. badk. Prijs ƒ 179.000,- k.k.

HEERLEN: woonhuis met gas-c.v., garage/berging en tuin. Ind. o.a. provisiekelder, woonkamer en suite, serre en keuken. **1e verd.:** 3 slpk., badkamer. **2e verd.:** 2 zolderkamers en zolderruimte. Vraagprijs ƒ 128.500,- k.k.
HEERLEN-NOORD: woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Goed onderhouden. Geheel geïsoleerd, ged. rolluiken, ged. dub. begl. Bouwjaar ca. 1981. Ind. o.a. woonkamer, keuken, 3 slpk., badk. met 2e toilet. Zolder. Prijs ƒ 119.000,- k.k.
HEERLEN: te koop 16 autoboxen (bouwjaar ca. 1967). Gemiddelde huuropbrengst ca. ƒ 11.520,- per jaar. Vraagprijs ƒ 105.000,- k.k.

HOENSBROEK: vrijstaand woonhuis met gas-c.v., grote garage (2 auto's) en rondom tuin. Rustig en blijvend goed gelegen aan de buitenrand van Hoensbroek. Uitstekend onderhouden. Geïsoleerd. Ind. o.a. **sout.:** garage, hobby- en c.v.-ruimte. **Part.:** royale hal, living (ca. 50 m²), keuken met luxe keukeninst. met compl. app., bijkeuken. **1e verd.:** 4 royale slpk., badkamer met o.a. ligbad en douche. Prijs ƒ 415.000,- k.k.

HULSBERG: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Rolluiken. Ind. o.a. provisiekelder, L-vormige woonkamer, werkkamer, keuken, bijkeuken, tuinkamer en wasruimte. **1e verd.:** 3 slpk., badkamer. **2e verd.:** zolderruimte. Vraagprijs (incl. ged. stoffering) ƒ 159.000,- k.k.

HULSBERG: vrijstaande semibungalow met praktijkruimte, olie-c.v., inpandige garage (2 auto's). Rondom tuin (1187 m²). Uitstekend onderhouden. Ind. o.a. **souter.:** provisie-, was- en hobbyruimte. **Parterre:** royale hal, L-vormige woonk., eetkeuken, slpk., badk. met o.a. ligbad en douche. 2 kantoorruimten (gescheiden entree), ook als slpk. te gebruiken. **1e verd.:** 2 gr. slpk., zolderruimte. Prijs ƒ 420.000,- k.k.

KERKRADE-SPEKHOLZERHEIDE: woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Ind. o.a. provisiekelder, woonkamer, keuken, 3 slpk., badkamer. Zolder. Vraagprijs ƒ 129.000,- k.k.

KLIMMEN: prachtig gelegen vrijstaand landhuis met gas-c.v., 2 garages (inpandig), zwembad en grote, goed aangelegde tuin (totaal 2091 m²). Ind. o.a. **sout.:** 2 garages, berg-, wijn- en provisieruimte. **Part.:** royale hal, L-vormige woonk. met open haard (± 50 m²), eetkeuken, bijkeuken, 2 kantoorruimten. **1e verd.:** drie slpk., badk., zolderruimte. Prijs op aanvraag.

SCHAESBERG: ruim halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., ruime garage en grote tuin. Rustig en blijvend goed gelegen op loopafstand van het NS-station. Geheel geïsol. Ind. o.a. ruime living (ca. 35 m²) met parketvloer en open haard. Keuken (met app.), 4 slpk., badkamer, vaste trap naar zolder. Hobbyruimte (slpk.), zolderberging. Vraagprijs ƒ 225.000,- k.k.

SCHAESBERG: vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en goed aangelegde tuin. Rustig en goed gelegen. Bouwjaar 1989. Degelijk en goed verzorgd uitvoeringsniveau. Uitstekend onderhouden. Ind. o.a. woon-/eetkamer met parketvloer, luxe keukeninst. met app., bijkeuken, werkkamer (logeerkamer), doucheruimte met toilet. **1e verd.:** drie slaapk., badkamer met o.a. ligbad en douche. Prijs ƒ 298.500,- k.k.

SCHAESBERG: uitstekend onderhouden woonhuis met gas-c.v. en tuin. Bouwjaar 1982. Geheel geïsoleerd, ged. dubbele begl. Ind. o.a. ruime woonkamer, keuken, bijkeuken/berging, 3 slpk., badkamer en zolder. Prijs ƒ 150.000,- k.k.

SCHAESBERG: ruim vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage (2 auto's), tuin en groot terras (ged. overdekt). Pand grenst aan bosje. Ged. kunststof kozijnen en dubb. begl. Goed onderh. Ind. o.a. 2 kelders, L-vormige garage, hobbyruimte, werkkamer en toilet. **Part.:** ruime hal, toilet, L-vormige woonkamer met parketvloer. Bet. keuken met inst. en app. **1e verd.:** 3 slpk., waarvan 1 met vaste wastafel. Bet. badkamer met ligbad, douche, 2 vaste wastafels en toilet. Koopprijs ƒ 275.000,- k.k.

PREMIE-A-SCHAESBERG: nog 1 kavel, goed gelegen (nabij Eikske), met gas-c.v., berging en tuin (garage mogelijk). Indeling: entree, hal, woonkamer, keuken en berging. 1e verdieping: 3 slaapk. en een badkamer. 2e verdieping: ruime zolder bereikbaar via vliezotrap. Muren, dak en beganegrondvloer zijn geïsoleerd. Dubb. beglazing in woonk. en keuken. Door de premie-A-regeling 1991 is de woning blijvend betaalbaar. Prijs ƒ 133.950,- v.o.n. (excl. renteverlies). Premie-A-subsidie max. ƒ 41.000,-.

WINKELS MET WOONRUIMTE

KERKRADE-WEST - SPEKHOLZERHEIDE: centrum. Winkel met woonruimte, gas-c.v. en tuin. Goed onderhouden. Geïsoleerd. Ind. o.a. winkel ca. 40 m². Kantoorruimte ca. 13 m², werkruimte ca. 13 m². Woning: woonkamer, ruime eetkeukenkamer, wasruimte, twee slaapkamers, ruime badkamer met o.a. ligbad en douche. Prijs ƒ 185.000,- k.k.
NIEUWENHAGEN: aan drukke doorgangsweg gelegen, gedeeltelijk gerenoveerd. Winkel-woonhuis met gas-c.v. en garage. Ind. o.a. winkel (38 m²), magazijn (20 m², kan bij winkel getrokken worden), woonkamer (36 m²), woonkeuken, berging, badkamer, vier ruime slpks., zolder. Vraagprijs ƒ 139.000,- k.k.
NIEUWENHAGEN-CENTRUM: winkel met magazijnruimte ca. 60 m². Goed uitgevoerde bovenwoning met L-vormige woon-/eetk., keuken, 4 slpk., badkamer en garage met extra bergruimte. Vraagprijs ƒ 195.000,- k.k.

BOUWTERREINEN

SCHAESBERG - ONDERSTE MOLT: bouwterreinen. Uitstekend en rustig gelegen. Goed bereikbaar. Nabij centrum. Bestemd voor vrijstaande woningen/bungalows. Varierend van ca. 587 m² tot 972 m². Prijzen vanaf ƒ 102.725,- v.o.n.
HEERLEN-ZUID: Heerlerbaan. Bouwterrein ca. 751 m². Vrijstaand woonhuis met mogelijkheid voor kantoor-/praktijkruimte. Vraagprijs ƒ 109.000,- k.k.
KERKRADE - BOUWTERREIN: perceeloppervlakte 433 m². Prijs ƒ 45.000,- k.k.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek-adviescentrale.

Maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur. Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 15.00 uur.

En verder volgens afspraak.

Heerlenseweg 22, 6371 HS, postbus 31193, 6370 AD Landgraaf.

NVM

Pickée makelaardij bv
045-326767

HUIZENKOPERS OPGELET !

HET HUIS VAN UW DROMEN VINDT U SNELLER MET VAN DE PAS, DE MAKELAAR VAN DE KOPER !

Bel voor info: 045-741616
Za. van 10.00-13.00 uur.

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616

NVM

Van de Pas, de makelaar van de koper!

TE HUUR

Café-discotheek
"I jen Schmidt"
(met woning)
Dr. Nolensstraat 4
te BOCHOLTZ

De Brand Bierbrouwerij B.V. gevestigd te Wijlre (Z.L.) is een van oudsher gerenomeerd middelgroot bedrijf met een uitstekende marktpositie in haar branche.

Bent u geinteresseerd in de huur van dit bedrijf en beschikt u over de vereiste vestigingsdiploma's alsmede enig kapitaal, schrijf dan naar:

Brand Bierbrouwerij b.v.
t.a.v. dhr. K. Franssen
Postbus 1
6320 AA Wylre

Nadere informaties op werkdagen (tussen 09.00 en 10.00 uur) bij de heer K. Franssen 045-461377

Brand BIER

Kramer Makelaardij o.g. Verzekeringen — NVM

WIJNANDSRADE, Brommelen
Geren. boerderij best. uit boerenwoonhuis en bedrijfsr. Woonh. is uitgevrd in "splitlevel". Ind. o.m.: woonk., keuk., 3 slpks., badk. Bedrijfsr.: 3 kantoren, schuren, werkplaats, magazijn. Perc.opp. ± 2100 m². Ook geschikt voor paardenliefhebber.
Vraagprijs ƒ 395.000,- k.k.

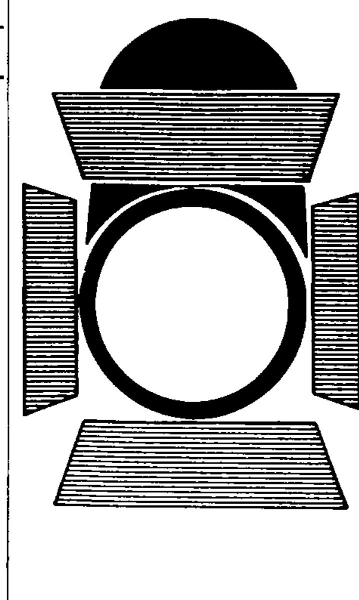
ELSSTRAAT 1, 6191 JW BEEK
☎ 046-373636

WIJ HALEN DIE PARTIJ REKLAMEFOLDERS OF -KRANTEN GRATIS BIJ U OP. OM DIE DAARNA TE VERSPREIDEN NATUURLIJK...

Bel Spiral als 't gemakkelijk verspreid moet worden!

Fabrieksstraat 7, 5961 PK Horst, telefoon 04709-84222,
Postbus 6094, 5960 AB Horst, fax 04709-84333.

SPIRAL

'Ik daag ze uit, al die profeten van de commerciële stations'

Richard Schoonhoven stopt met omroepwerk

DOOR JOS HAAGMANS

HILVERSUM – Zijn gebaar en toon zijn té bescheiden. Hij wil zich er eigenlijk best wel op voor laten staan. Hij strooit met uitspraken van zichzelf, met jaartal en al. „In 1982 zei ik al in het Capitool..." Hij was de man, die in 1962 chef van KRO's Brandpunt werd en die niet minder dan 'de televisiejournalistiek' in Nederland introduceerde. De man ook die na een pijlsnelle carrière bij de katholieke omroep in 1981 benoemd werd tot programmacommissaris televisie bij de NOS en die twee jaar later daar door dezelfde KRO werd teruggehaald als media-directeur. In die laatste functie is hij nu afgetreden. Tot 1 oktober blijft hij bij 'zijn club'.

Hij was in Limburg redacteur Mijnstreek van de Volkskrant in Maastricht voordat hij chef Brandpunt werd. Lücker, de voormalige hoofdredacteur van die krant, vond de overstap maar niks. Hij betichtte hem ervan dat hij 'uit het vak' stapte en naar 'het variété' ging. „Hij vond het altijd moeilijk als mensen bij zijn krant vertrokken. Lücker was een rasechte en intelligente journalist. Hij dacht dat televisie wel eens een concurrent van kranten kon worden."

Brandpunt was de eerste echte wekelijkse actualiteitenrubriek. Schoonhoven voerde een hele generatie pioniers aan, onder wie Aad van den Heuvel, Ed van Westerloo en Frits van der Poel. Pas later, toen de formule succesvol bleek, sloeg Herman Wigbold bij de VARA terug met Achter het Nieuws.

„Het nieuwe was dat wij bewezen dat journalistiek, mits goed vertaald naar het scherm, een breed publiek kon trekken. Dat reportages emoties konden opwekken. Dat je met het brengen van nieuws het gesprek van de dag kon zijn. Niet alleen met een goochelnummer, maar ook met een maatschappelijk-relevant onderwerp. Dat was belangrijk. Dat je televisie niet alleen gebruikte als een middel tot escapisme."

„Ik durf te zeggen dat televisie de ontzuiling mee in de hand heeft gewerkt. Je zag dat protestanten ook normale mensen waren. Dat socialisten ook konden lachen en geen verderfelijke creaturen waren. Dat ze geen staart hadden, of bokkepoten en duivelsoren. Nou lach je ermee. Maar de televisie had toen nog te maken met het mandement van de bisschoppen, het verbod van katholieken om zich met socialisten in te laten. Wij schoven dat blokdenken terzijde, als stammend uit een voorbije periode. Toen wij in Brandpunt anderen dan KVP-voormannen haalden was dat een journalistieke omslag."

Over de 'objectiviteit' van tv-journalistiek: „De camera is het oog. Maar belangrijk is waar die camera staat en waar die op gericht is. Bij CNN vond ik ze tijdens de GoLfoorlog dus verkeerd staan. Bij CNN werd de euforie van de soldaat, de nationale Amerikaanse opluchting in beeld gebracht dat men niets te duchten had van de luchtmacht van Irak. De CNN bedreef met al die camera's mis-informatie, schijn-objectiviteit. De wereld werd gewoon misleid in die eerste dagen. De essentie van journalistiek, dus ook van tv-journalistiek is de eerlijke afweging. De vraag wat de essentie van het nieuws is en de vraag wat mensen moeten weten. Mijn grootste verwijt aan commerciële zenders is dat ze net doen of het nieuws ze interesseert. Ik geloof in de fairness-doctrine: dat journalisten eerlijk en integer handelen, en dat ieder zijn eigen objectiviteit heeft."

Hij vindt dat het Nederlandse bestel moet overleven, moet blijven bestaan. „En ik blijf ook denken dat het nog even te gaan heeft. Het hoort bij Nederland als het roodbonte vee. We hebben fouten gemaakt, ja. Met zo'n kleine omroeporganisaties als wij hebben, hadden we veel eerder moeten streven naar samenwerking. In 1984 zei ik al dat schaalvergroting nodig is."

„Deze tweede fout is dat we het NOB nooit hadden moeten laten verzelfstandigen. Wie dat ooit had bedacht... De toekomst in Europa is aan grote verticaal gestructureerd bedrijven, die alles in een hand hebben: de produktiemiddelen, de produktie, de ideeënmakers, de eigen merchandising. Zoals CLT en de Italiaanse mediagigant Berlusconi. In Nederland zouden we ook een holding kunnen hebben met een internationale uitstraling. Met de ontwikkeling van breedbeeld en HDTV in het pakket, maar ook met program-development en met de mogelijkheid om programmaformules te kopen, die omroepen weer kunnen bestellen. Televisie is handel in rechten. Dat roep ik al jaren. We hadden bijvoorbeeld iets met de Belgen kunnen opzetten. Dan gaat het toch om 20 miljoen kijkers."

Hij leunt nu echt achterover achter zijn bureau. Zijn handen in zijn broekzakken. „Programma's worden weer belangrijker," zegt hij bijna vergenoegd. „Programma van het karakter, zoals ze bij publieke omroep worden uitgezonden. Die interessant zijn voor groepen mensen. Er zullen ook KRO-programma's bij zijn."

Wat feller: „Ik daag ze uit, al die profeten die geroepen hebben dat er met de 'grote liberalisering', met de komst van commerciële stations meer keus zou komen. Het zijn valse profetieën. Ze hebben niets nieuws in de nieuwe veelheid gecreëerd. Het zijn oude series en oude formules die ze vertonen. Onlangs heb ik ze uitgedaagd: zeg het dan. Geef dan eens een voorbeeld van het tegendeel... Al dat geld dat binnen is gestroomd op al die netten met al die toegenomen reclames: het is nooit in die hoeveelheid geïnvesteerd in programma's. De liberalisering zou nodig zijn om eigen produkties tegenover het Amerikaanse aanbod te ontwikkelen. Het resultaat is dat er steeds meer Amerikaanse programma's nodig zijn om te kunnen blijven uitzenden. Dat is het failliet van het Europese mediabeleid. Nogmaals. Ik voorspel een toenemende interesse voor kwalitatief betere programma's. De eerste klap heeft iedereen duizelig gemaakt. Maar dat gaat over."

● *Richard Schoonhoven: „Ik voorspel een toenemende interesse voor kwalitatief betere programma's."*

Top-gitaristen naar Heerlen

HEERLEN – De beroemde jazzgitarist Joe Pass en de even bekende flamenco-gitarist Paco Pena zullen gezamenlijk vier concerten in ons land verzorgen. Eén daarvan vindt op 8 februari plaats in de stadsschouwburg van Heerlen. Voorts treden Pass en Pena op 7, 9 en 10 februari achtereenvolgens op in Amersfoort, Den Haag en Amsterdam.

Ivo Niehe beschuldigd van stelen idee voor sollicitatieprogramma

AMSTERDAM – Ivo Niehe Produkties heeft het idee voor het TROS-programma 'Per wanneer kunt u beginnen' gestolen. Dat is gisteren in kort geding voor de president van de rechtbank in Amsterdam betoogd door S. Visser uit Utrecht. Hij eist een schadevergoeding en bij voortzetting van het sollicitatieprogramma een dwangsom van 250.000 gulden.

Visser bedacht al in 1988 onder de titel Headhunter een mogelijke opzet van een sollicitatieprogramma. Vervolgens probeerde hij bij diverse producenten het programma-idee te slijten. Thans overweegt de AVRO zijn voorstel voor het televiseizoen 1992-1993 in produktie te nemen.

'Gelijkenissen'

Tot zijn verbazing heeft de TROS december vorig jaar vier afleveringen van het sollicitatieprogramma 'Per wanneer kunt u beginnen' van producent Ivo Niehe op het scherm gebracht. Mogelijk volgen in het voorjaar nog een aantal afleveringen. In de ogen van Visser vertoont het TROS-programma grote gelijkenissen met zijn idee. Volgens hem is zijn voorstel door een medewerkster van John de Mol Produkties doorgespeeld aan Ivo Niehe.

De advocaat van Ivo Niehe sprak alle beschuldigingen tegen. Volgens mr R.S. le Poole zijn er wel degelijk grote verschillen tussen het programma van de TROS en het programma-voorstel van Visser. Ook meent hij dat Visser wegens gebrek aan oorspronkelijkheid geen aanspraak kan maken op auteursrechtelijke bescherming. Ten slotte verzuimde de AVRO het programma tijdig te laten registeren bij het claimbureau van de omroepen. Uitspraak 23 januari.

AVRO start jeugd-tv op zaterdagochtend

DOOR ROBERT GRIJSEN

HILVERSUM – Kinderprogramma's niet meer versnipperen over een week, maar samenbrengen op een vaste dag. En zeker niet de kijkertjes zoethouden met goedkope Japanse animatiefilmpjes, maar kwaliteit bieden; als het even kan drama uit de eigen 'kinderkeuken' van Burny Bos & Co. Deze doelstellingen brengt de AVRO vanaf vandaag in de praktijk. Elke zaterdagochtend wordt vanaf 8.00 uur een jeugdblok van anderhalf uur uitgezonden met, wat de kijkertjes betreft, een duidelijke opbouw qua leeftijdsgroep' van Studio Trappelzak tot Ko de Boswachter.

Wat betreft de nieuwe formule heeft de AVRO goed gekeken naar de VPRO, die op de zondagochtend een succesvol jeugdblok heeft. Op vaste dagen en vaste tijdstippen programmeren biedt het voordeel dat de kinderen en ook hun ouders weten waar ze aan toe zijn. Een duidelijk lijn voor jeugdprogramma's, dat is wat de AVRO nastreeft. Zoiets kost extra aandacht en geld, maar dat heeft de omroep er graag voor over.

Een nieuwe, 7-delige serie die vandaag als onderdeel van het blok van start gaat (8.50 uur) is Het Zakmes, gebaseerd op het boek van Sjoerd Kuyper en geregisseerd door Ben Sombogaart die eerder de gewaardeerde reeks De kinderen van Waterland maakte. In Het Zakmes gaat het om de jongens Mees en Tim, die een hechte band hebben totdat Tim verhuist naar het 'verre' Flevoland. Mees blijft achter met een groot probleem: hij heeft nog dat mooie zakmes van zijn vriendje. Gedurende de serie doet hij allerlei pogingen om Tim op te sporen en het mes terug te geven.

Genuanceerd en met veel gevoel voor de belevingswereld van zesjarigen schetst regisseur Sombogaart de speurtocht van Mees en de situatie bij hem thuis. Zijn ouders zijn best leuk, daar gaat het niet om; moeder (Adelheid Roosen) is een beroemde operazangeres en vader (Genio de Groot) is een aardige huisman en behandelt de fanmail van mams. Het vervelende is echter dat de kleine Mees zijn probleem niet aan zijn ouders kan vertellen. De rol van Mees wordt gespeeld door de negen-jarige Olivier Tuinier, een natuurtalentje en volgens Adelheid Roosen 'de beste tegenspeler die ik ooit heb gehad'.

Ook Sombogaart is vol lof over de jonge acteur: „Het was heel leuk om met hem te werken. Hij snapt wat het verschil tussen spelen en spelen is, hij kan echt in een rol stappen. Eerst dacht ik dat hij niet zo geschikt zou zijn omdat hij toch al negen jaar is, maar het bleek dat hij zich heel goed in een jochie van zes kon verplaatsen. Je hoefde hem bijna niets uit te leggen."

● *De serie 'Het Zakmes' met Adelheid Roosen (foto) maakt vanochtend deel uit van het nieuwe jeugdblok bij de AVRO-televisie.*

Programma moet geloofwaardiger worden

'Wedden Dat' wil af van sjoemel-imago

DOOR THEO DERSJANT

HILVERSUM – 'Wedden Dat', sedert deze week terug op tv, moet de nieuwe kijkcijferkraker van RTL4 worden. Begin 1990, was het programma de eerste grote show bij RTL4. Bij het in opbouw zijnde station haalden de acht afleveringen van toen nog een gemiddelde kijkdichtheid van elf procent (anderhalf miljoen kijkers). Nu verwacht RTL4 echter een veel hogere score. Temeer daar producent Joop van den Ende er alles aan probeert te doen om af te rekenen met het imago van 'doorgestoken kaart' waarmee het programma sinds de komst bij RTL4 heeft moeten leven.

In 1990 waren het nog de afleveringen die Van den Ende voor zijn TV10 had geproduceerd. De nieuwe shows wijken flink af van de 'oude' programma's. Toen duurde een aflevering tweeëneenhalf uur, nu een uur minder. Toen ging Brink zaalweddenschappen aan waarover al snel de verhalen de ronde deden dat er 'gesjoemeld' werd. Nu gaat het om een prestatie die de presentator tijdens het programma neerzet en waar dus niets aan te rommelen valt. „Op die manier kun je de formule fris houden," zegt Joop van den Ende, verwijzend naar de torenhoge kijkcijfers van Wedden Dat in Duitsland, Engeland en Italië.

Balletten en dure artiesten zijn ook niet meer te zien in de nieuwe reeks. „Ik zou ook niet weten waar we die moeten zetten," zegt Van den Ende. „Waar we vroeger die muziek-onderbrekingen inplanden zit nu de programma-onderbrekende reclame."

„De kijker zal nu naar een sneller programma kijken. We hebben een weddenschap minder, en dus ook een panellid minder. Ik begrijp nooit waarom in Nederland goede programmaformules er zo snel doorheen worden gejaagd. In Duitsland denken ze erover om er na negen jaar een punt achter het programma achter te zetten. Terwijl het programma daar nog steeds het hoogst scoort. Ik vind dat je een gouden formule nooit mag loslaten. Wel moet je ervoor zorgen dat je je produkt fris houdt. Vandaar die veranderingen."

„Deze serie is ook Europeser. Zo hebben we Italiaanse, Belgische, Duitse en Engelse weddenschappen in het programma. Ik geloof voor honderd procent in Wedden Dat. Ik denk dat er zelfs nog ruimte is om er een aantal jaar mee door te gaan."

Van den Ende had liever gezien dat RTL4 slechts een keer in de maand een aflevering van Wedden Dat zou programmeren. Op die manier zou in zijn ogen de donderdagavond de showavond bij RTL4 kunnen worden, waarbij de sterren uit de Van den Ende-stal beurtelings kunnen worden ingezet. RTL4 is er echter niet van overtuigd dat daardoor meer kijkers op het station zullen afstemmen. En eerst moeten de investeringen worden terugverdiend en de aandeelhouders tevreden zijn gesteld alvorens er geëxperimenteerd kan worden, zo moeten ze in Luxemburg denken.

Van de vorige reeks is ook geleerd dat de samenwerking met het Vlaamse VTM geen succes is gebleken. Vlamingen vonden het programma te Nederlands en Nederlanders vonden het juist te Vlaams. „Het was niet zo'n gelukkig huwelijk," erkent Van den Ende.

Brink zegt met het programma door te gaan 'omdat ik Wedden Dat bén'. „Het zit aan me vast. Er zijn slechtere dingen waar ik aan vast heb gezeten.' Brink krijgt overigens bij deze nieuwe afleveringen weer een nieuwe co-presentatrice. Na Sandra Reemer en Marlène de Wouters krijgt nu Manuele Kemp een kans zich naast Brink te bewijzen. Kemp zal de buitenweddenschappen begeleiden.

● *Een nieuw gezicht sedert deze week bij 'Wedden Dat': Manuela Kemp. Zij begeleidt voor Jos Brink de buitenweddenschappen.*

Kermisbazen boos over tv-pornoshow

DEN HAAG – De Nationale Bond van Kermisbedrijfhouders (BOVAK) wil Veronica voor de rechter slepen als deze omroep niet onmiddellijk besluit tot het schrappen van het programma 'De Nederlandse Kermispornoshow: Petit Populair'. Een jurist onderzoekt momenteel hoe de kansen van de bond liggen.

De BOVAK, waar ruim 900 van de bijna 1200 kermisexploitanten in Nederland zijn aangesloten, is woedend over de vierdelige reeks satirische pornoprogramma's van Arjen Ederveen en Tosca Niterink, voorheen beter bekend als de populaire kinderheldjes Theo en Thea.

De show, een komische parodie op de sexindustrie, speelt zich af op de kermis. Volgens de kermisbazen denkt het publiek bij het zien van het programma dat zich op Nederlandse kermissen vaker zulke 'onsmakelijke' taferelen afspelen.

„Gewone mensen hebben echt niet door dat het programma satirisch bedoeld is. Die Veronica-programma's halen het hele kermisbedrijf door het slijk," zo meent BOVAK-voorzitter B. Donks.

'Petit Populair' is een registratie van een theaterprogramma waarmee het duo Niterink en Ederveen als 'The Golden Showers' twee seizoenen lang in Nederlandse steden optrad. De show was bedoeld als parodie op de sexindustrie.

Veronica gaat, ondanks de protesten, echter gewoon door met de programmareeks aldus een woordvoerster van de omroep. „Als concessie zal de omroepster bij de komende afleveringen, vooraf in duidelijke bewoordingen uitleggen dat Petit Populair puur satire is."

Story verliest hoger beroep tegen Van 't Hek

AMSTERDAM – Het weekblad Story is door het Amsterdamse gerechtshof in het ongelijk gesteld in de zaak tegen de cabaretier Youp van 't Hek.

Het conflict tussen Story en Van 't Hek vloeit voort uit een artikel in het weekblad waarmee de indruk werd gewekt dat de cabaretier een interview had toegestaan. Het artikel was echter een compilatie van fragmenten uit eerder in andere media geplaatste artikelen. Er werden bij het namaak-interview geen bronnen vermeld.

Door de Haarlemse rechtbank werd Story in maart 1991 veroordeeld tot het plaatsen van een rectificatie. Het weekblad ging in beroep, maar nu oordeelt ook het hof dat Story ten opzichte van Van 't Hek onrechtmatig heeft gehandeld.

Story is nu veroordeeld tot betaling van 3.900 gulden proceskosten aan Van 't Hek. De cabaretier had geen smartegeld geëist.

Nederland 1

08.00-09.30 Studio Trappelzak. Gevarieerd kleutermagazine.
13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.35 Wijnwereld - Spaanse wijnen, Cursus over Spaanse wijn. Vandaag: La Mancha en Valdepenas. Presentatie: Hubrecht Duijker, Robert Leenaers en Tineke de Groot.
16.00 ●● Journaal.
16.10 Hollands decor. Een wandeling of fietstocht n.a.v. een boek. Presentatie: Willem Nijholt. Afl.: Leiden. Herh.
16.20 Heb ik iets gemist? Hoogtepunten van AVRO programma's van de afgelopen week.
17.03 Disneyclub. Gevarieerd kindermagazine.
18.03 Boggle. Woordspel.
18.33 Sportpanorama. Sportmagazine.
18.58 Land in zicht. Toeristisch programma.
19.28 Growing pains. Comedyserie. Afl.: The love boat - part 1. Jason vindt het maar niets dat zijn moeder gaat hertrouwen. De bruiloft zal een boord van een cruiseschip plaatsvinden, en het hele gezin Seaver is uitgenodigd.
20.00 (●●+TT) Journaal.
20.25 Stakeout. Amerikaanse speelfilm uit 1987 van John Badham. Met: Richard Dreyfuss, Emilio Estevez, Madeleine Stowe e.a. Een moordenaar ontsnapt uit de gevangenis, en de FBI denkt dat hij zijn vriendin Maria McGuire zal gaan opzoeken. Detectives Bill Reimers en Chris Lecce krijgen de opdracht haar huis in de gaten te houden, maar al gauw staan er voor Chris meer dingen op het spel.
22.25 Karel. Talkshow met Karel van de Graaf.
23.15 Kojak. The price of justice, Amerikaanse televisiefilm van Alan Metzger. Inspecteur Kojak gaat verbeten op jacht naar de moordenaar van twee kleine jongetjes. Aanvankelijk gaat de verdenking uit naar de moeder, maar dan legt de vader een bekentenis af.
00.46-00.51 ●● Journaal.

Nederland 2

13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.15 Impact. De magneet, documentaire. Herh.
16.00 ●● Journaal.
16.05 Museumschatten. Vandaag: Gestoffeerde landschappen. Herh.
16.14 Teddy Ruxpin. Tekenfilmserie.
16.42 De kleine wijzer. Kennis-quiz.
17.07 Het meisje uit het jaar 3000. Jeugdserie.
17.32 Man over de vloer. Engelse comedyserie.
18.00 ●● Journaal.
18.19 Vroege vogels.
18.56 Lingo. Woordspel.
19.20 Jules umlimited. Serie.
19.51 Flying doctors. Australische serie. Afl. 'Blind'. Kate krijgt accuzuur in haar ogen en Sally Connelly, springt in bij de Flying Doctors.
20.39 (TT) Zeg 'ns AAA. Comedyserie. Afl.: Champagne. Mien heeft zin in nieuwe meubeltjes, en hoewel het voor Koos niet zo nodig hoeft gaat hij toch met Jopie even kijken.
21.06 Op leven en dood. Serie. Afl.: Heb je dan tijgers in de Kongo? Twee schrijvers moeten een drama schrijven over AIDS. Ze proberen zich in te leven in het idee dat ze zelf het HIV-virus zouden hebben. Is het alleen maar een idee?
21.56 Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.
22.28 Twee voor twaalf. Quiz met tweemaal twee spelers, een woord en twaalf vragen, gepresenteerd door Astrid Joosten.
23.10 Het Dame Edna spektakel. Showprogramma met gasten.
23.50 Alien nation. Amerikaanse sf-serie. Afl.: Ritueel. Na de moord op een Binnaum, een geestelijk van de Nieuwkomers, ontdekt Matthew dat vrouwen van Nieuwkomers pas kinderen krijgen als hun lichaam daarop door een Binnaum is voorbereid. George gaat ervan uit dat iemand bang was voor een geboortegolf van Nieuwkomers.
00.37 Natuurmoment. Vandaag: Lepelaar in natuurmonument De Schorren.
00.43-00.48 ●● Journaal.

Nederland 3

08.55-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
11.55 Studio sport. Rechtstreeks verslag van de afdaling in Garmisch Partenkirchen.
15.10 Studio sport. Rechtstreeks verslag van het NK marathonschaatsen in Alkmaar.
17.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 ●● Journaal.
18.15 Sesamstraat.
18.30 Jeugdjournaal-extra.
18.55 Trekking van de lottogetallen.
19.00 Rap. Poëzie van de straat, reportage over de Rap in de zwarte wijken van New York.
19.28 Een bericht van de Wilde Ganzen.
19.30 Een uitkering is niet leuk. Werken aan Werk over de gemeente.
20.00 ●● Journaal.
20.24 Kenmerk. Actualiteitenrubriek.
20.55 Radikaal en rechtlijnig. Filmportret van Arie Groenevelt en de jaren 70.
21.45 't Is een vreemdeling zeker. Afl.4: De Argentijn Leonor Caceres.
22.00 ●● Journaal.
22.15 Studio sport.
22.45-22.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

07.00 Ochtendprogrammering.
08.00 Telekids.
12.00 RTL4 classique.
12.45 Get a life. Amerikaanse comedyserie.
13.10 Lost in the desert. Amerikaanse speelfilm uit 1970, geregisseerd door Jamie Hayes.
14.30 Eurocops. Internationale politieserie.
15.25 Lenny. Amerikaanse comedyserie.
15.55 Mini Playback show.
17.00 Een eigen huis... een plek onder de zon.
17.30 Tineke.
18.00 Journaal.
18.15 Tineke. Vervolg.
19.30 Journaal.
19.45 Liefde op het eerste gezicht.
20.30 De zaterdagavondshow.
21.35 Hunter. Amerikaanse detective serie.
22.30 Inside out. Playboy late night.
23.20 Journaal.
23.35 All the Marbles. Amerikaanse speelfilm uit 1981, geregisseerd door Robert Aldrich.
01.25 Deathtrap. Amerikaanse speelfilm uit 1982, geregisseerd door Sidney Lumet.
04.05 Nachtprogramma.

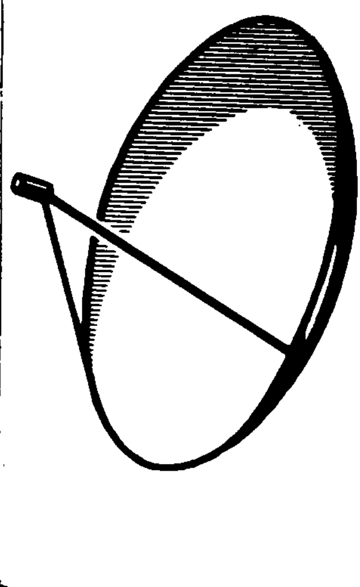
● *Richard Dreyfuss en Emilio Estevez in 'Stakeout'. (Nederland 1 – 20.25 uur).*

België/TV 1

10.30 Het slimme kanaal. 10.30 Vak-Werk, wekelijks informatief programma rond het thema arbeid.
11.30 De jaren van vreugde en verdriet. 1940-1960, serie.
12.00-12.40 Babel. Wekelijkse nieuwsbrief voor gastarbeiders.
15.00 Maak kennis met John Doe. Amerikaanse speelfilm uit 1941 van Frank Capra.
17.05 Laura en Luis. Jeugdserie.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl.11.
18.05 Schoolslag. Spelprogramma voor leerlingen.
18.40 Vlaanderen vakantieland. Toeristische portretten uit binnen- en buitenland.
19.20 Joker- en lotto-trekking, paardenkoersen, mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Journaal/Sport.
20.00 Kwislijn.
20.05 RIP. Vlaamse komische serie.
20.30 De redding van Jessica McClure. Amerikaanse tv-film van Mel Damski.
22.00 De Wet van Wijns. Humoristische sketches.
22.30 Sport op zaterdag.
23.00 Vandaag.
23.25 Colossus. Amerikaanse speelfilm uit 1970 van Joseph Sargent. Met: Eric Braeden, Susan Clark, Gordon Pinsent e.a. Colossus is het grootste computercomplex ooit door een mens uitgedokterd en Charles Forbin is het brein erachter.
01.05-01.10 Coda. Hij die geen liedje zingen kan, van Emiel Hullebroeck uitgevoerd door Mark Meersman, bariton.

België/TV 2

20.00-21.00 Night of the Proms. Concert met populaire klassieke muziek en popclassic vanuit het Sportpaleis van Antwerpen. Werken van R. Strauss, Beverly Craven en orkest, Gershwin, John Miles, Offenbach, Orff en Steve Harley met zijn band. Deel 1.

België/RTBF 1

10.00 Sindbad. 10.30 Cursus Ned. 11.00 Cursus Sp. 11.30 Si j'étais, beroepen. 11.35 Coup de film. Herh. 11.50 Video Clips, popmuziek. 12.00 Vidéothèque, mediamagazine. De audiovisuele deontologie met als gast Dominique Wolton.. 13.00 Nieuws en weerbericht. 13.10 Objectif Europe, Europees nieuws en debat.. 13.45 Trois chambres à Manhattan, Fr. film uit 1965 van Marcel Carne. Met Maurice Ronet, Genevieve Page e.a. Twee Fransen, beiden gedesillusioneerd in het privéleven, vestigen zich in Newe York en troosten elkaar. 15.30 Ecran témoin. Herh. 16.50 Grand écran. Herh. 17.40 Nouba nouba, gevarieerd kinderprogramma. 17.55 Felix. 18.25 Gourmandises, kokm agazine. 18.40 Télétourisme. 19.30 Nieuws en weerbericht. 20.05 Le jardin extraordinaire. 20.45 La fureur sauvage, Am. film uit 1979 van Richard Lang met Brian Keith, Charlton Heston e.a. In de reservaten van de Rocky Mountains jane Bill en Henry op bevers. Maar wanneer de Blackfeest en de Crows op oorlogspad zijn moeten de pelsjagers echter partij kiezen. 22.25 Contacts, verkeerstips. 22.30 Match 1, voetbal. Met onder meer ruime samenvattingen van de gespeelde competitiewedstrijden. 23.30-23.55 Nieuws en weerbericht met vooraf Lotto/jokertrekking.

België/Télé 21

12.55 Les chrétiens dans la vie sociale. Christenen in het sociale leven. Herh. 13.30 La pensée et les hommes. Uitzending door derden. 14.00 Radjou, magazine met o.a. Ricet Barrier. 15.00 Théatre Wallon: Tchantches, Guy Fontaine. 15.40 Pecheuses de corée, documentaire over de vrouwen van het eiland Cheju. 16.05 Art 21: Christo à Paris. Herh. 17.05 Porte ouverte, kunstmagazine. Herh. 17.35 L'empreinte de Staline. Documentaire. Herh. 18.30 Golfe, autopsie d'un conflict. Conflicten en gruwelijkheden. Herh. 19.30 Journal. 20.00 Rock in Rio, concert met o.a. INXS, Billy Idol, Guns & Roses en Santana (1). 20.55 Coup de film. 21.15 Nws. 21.50-23.20 B comme Belgique, Belg/Ned. film uit 1980. Melodrama van Hogu Claus met Frank Aendebom, Kitty Courbois en Herbert Flack.

TV 5

07.00 Nieuws. 07.20 Corps accord, yoga. 07.35 Cursus Frans. 07.55 Clin d'oeil. 08.00 Canadees nieuws. 08.20 Affiches en Nieuwsflits. 08.30 Nord-Sud. 09.00 Quebec inc. 09.30 Le club de l'enjeu. 10.00 Le Zen, documentaire. 11.00 La passion selon Vincent, filmportret. 12.00 Nieuwsflits. 12.05 Reflets - images d'ailleurs, magazine. 13.00 Nieuws. 13.15 Horizon 93. 13.45 Hotel. 14.00 Divan. 14.30 Empire Inc, tv-film. 16.05 Nieuws. 16.15 Flash varicelle. 16.45 Génies en herbe. 17.10 Félix. 17.40 Clips Radio 21. 18.15 Correspondances. 18.30 Nieuws. 18.50 Clin d'oeil. 19.00 Objectif Europe. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Thalassa. 21.00 Nieuws en Europees weerbericht. 21.30 Empire inc, tv-film. 23.00 Nieuws. 23.20 Caractères. 00.20 Ramdam.

SAT 1

06.00 Quärbeet. Kinderprogramma. 10.00 Cagney & Lacey. Amerikaanse misdaadserie. Herh. 10.55 Abenteuer Tiere. Natuurserie. Herh. 11.50 Glücksrad. 12.35 Wirtschaftsforum. 13.00 SAT 1 Blick. 13.05 Auf und davon. 13.35 Raumschiff Enterprise. Amerikaanse sf-serie. Herh. 14.30 Männerwirtschaft. Amerikaanse serie. Herh. 15.00 SAT 1 Blick. 15.05 Fussball live vanuit de Dortmunder Westfalenhalle. 16.45 Wunderbilder aus der Tierwelt. 17.15 klipp-klapp. Amateurvideo's. 17.45 Punkt, Punkt, Punkt. Woordspel. 18.15 Bingo. 18.45 Guten abend Deutschland. 19.20 Glücksrad. 20.05 WetterNews. 20.15 ■ Der Hexer. Duitse misdaadfilm uit 1964. Herh. 21.55 SAT 1 Blick. 22.00 Mann-O-Mann, spelshow met Peer Augustinski. 23.05 Bettkanonen, Duitse erotische film uit 1973. Herh. 00.40 Von Haut zu Haut. Duitse sexfilm uit 1969. Herh. 02.00 Bettkanonen. Herh. van 23.05 uur. 03.25 Programma-informatie/Videotext.

RAI UNO

06.55 Ochtend- en middagprogramma. 18.00 Flash. 18.05 Lotto. 18.10 Pui' sani piu' belli. 19.25 Parola e vita. 19.40 Almanacco. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Telegiornale. 20.25 Sport. 20.40 Questa pazza, pazza neve. 22.45 Linea notte. 23.00 Speciale. 00.00 Notte - che tempo fa. 00.30 Moses wine detective. 02.15 Il ragazzo e il poliziotto 03.40 Missione finale. 05.15 L'uomo che parla ai cavalli. 05.45 Divertimenti. 06.00 Europa Europa.

BBC 1

08.25 Nieuws en weerbericht. 08.30 Crystal Tipps and Alistair. 08.35 Wiz bang. 08.45 The Jetsons. 09.05 Eggs 'n baker. 09.35 Thundercats. 10.00 Going live! 13.12 Weerbericht. 13.15 Grandstand. 18.05 Nieuws en weerbericht. 18.15 Regionaal nieuws. 18.20 Tekenfilm. 18.35 (TT) Ond. to win, spelprogramma. 19.05 Noel's house party. 19.55 Big break. 20.25 The Paul Daniel magic show. 21.10 (TT) Moon and sun, serie. 22.05 That's life. 22.45 (TT) Nieuws en sport. 23.05 Midnight caller, Amerikaanse serie. 23.40 Marathon man, Amerikaanse speelfilm. 01.45 Weerbericht.

BBC 2

09.45 Open university. 12.05 I'd like to teach the world to sing. 12.45 The shooting, Amerikaanse speelfilm. 14.00 Heirs and graces, serie. 14.30 Network East. 15.00 Mahabharat, serie. 15.40 Henry V, Engelse speelfilm. 17.55 Darts. 19.30 Crufts 92. 20.05 Nieuws en sport. 20.20 Tortelier masterclass, serie. 21.05 Alban Berg. 22.05 Moving pictures, filmmagazine. 22.50 Jagged edge, Amerikaanse speelfilm. 00.35-01.40 WC Darts.

Sportnet

07.00 Go. 08.00 Ski report. 09.00 NHL IJshockey. 10.00 Pilote. 10.30 Basketbal. 11.00 Volleybal. 12.00 World sports special. 12.30 Basketbal. 14.00 Basketbal. 15.00 Paardesport. 16.00 Am. football. 18.00 Powersports. 19.00 Road to Albertville. 20.00 Boksen. 21.30 IJsracen. 22.30 Golf. 01.00 Bowlen. 01.30 Tennis. 03.00 IJshockey. 05.00-07.00 Am. football.

Eurosport

09.00 International motorsport. 10.00 Road to Albertville. 10.30 Saturday alive. 19.30 International motorsport. 20.30 WK IJsracen. 21.30 Rallysport. 22.00 Boksen. 23.00 Skiën om de Wereldbeker. 00.30 Rallysport.

Super Channel

06.30 USA market wrap. 06.40 Business insiders. 07.05 Business view. 07.30 The mix. 09.30 All mixed up! 14.00 Sport. 15.50 Supersports news. 16.00 World sport special. 16.30 Video travel guides. 17.00 Youthquake global. 17.30 Metal hammer hard rock club. 18.30 Travel magazine. 19.00 Videofashion. 19.30 Eastern Europe reports. 20.00 Claws, Amerikaanse speelfilm. 22.00 BBC world news. 22.30 Film Europe. 23.00 Hang loose. 23.30 Absolutely live. 00.30 Supersports news. 00.40 The mix all night.

MTV Europe

08.00 Awake on the wildside. 11.00 The big picture. 11.30 US top 20 video countdown. 13.30 XPO. 14.00 Ray Cokes. 17.00 Yo! Raps. 18.00 Famous last words. 18.30 The big picture. 19.00 European top 20. 21.00 Saturday night live. 22.00 Partyzone. 01.00 Kristiane Backer. 03.00 Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. 09.00 World business this week. 11.10 Larry King. 12.40 International correspondents. 14.10 The big story. 15.10 Health week. 15.40 Moneyweek. 16.10 Science and technology week. 16.40 Style with Elsa Klensch. 17.10 Showbiz this week. 18.40 Evans and Novak. 19.10 World business this week. 19.40 Newsmaker Saturday. 20.10 Healthweek. 20.40 Style with Elsa Klensch. 21.10 Your money. 21.40 International correspondents. 23.40 Newsmaker Saturday. 00.40 Pinnacle. 01.10 The big story. 03.10 Showbiz this week. 05.10 The Capital gang.

Duitsland 1

09.00 heute.
09.03 Länder - Menschen - Abenteuer.
09.45 Dayan Qigong. Chinesische Atemtechnik und Gymnastik.
10.00 heute.
10.03 Die Jahrtausendspiele.
10.45 Ski-Weltcup. Afdaling voor dames vanuit Schruns, afdaling voor heren vanuit Garmisch-Partenkirchen.
13.05 Europamagazin.
13.30 Nachbarn.
14.15 Leinen los - Wir saufen ab. Italiaanse speelfilm uit 1981 van Sergio Corbucci.
15.40 Cartoons im Ersten. Tekenfilms.
15.45 Erstens.
16.00 Disney Club. Kindermagazine.
17.50 Tagesschau.
17.55 Sportschau-Telegramm.
18.07 Sportschau.
19.00 Markt.
19.30 Verstehen Sie Spass?
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 ●● Der Ruf des Adlers. Amerikaanse serie.
21.44 Tagesthemen-Telegramm.
21.45 ●● Trekking van de lotto.
21.50 Tagesthemen.
22.10 (TT) Das Wort zum Sonntag.
22.15 ●● Alle achtung.
23.30 ●● Die Anwältin. Amerikaanse speelfilm uit 1988 van Michael Crichton. Met Burt Reynolds e.a. De politieman Joe Paris wordt beschuldigd van moord op een collega. De onervaren advocate Jenny Hudson neemt zijn verdediging op zich en weet hem op borgtocht vrij te krijgen. De bewijzen zijn echter overtuigend, en Paris moet zelf op onderzoek uit om zijn onschuld te bewijzen.
01.05 Tagesschau.
01.08 Die Tataren. Italiaanse speelfilm uit 1960 van Richard Thorpe. Rusland ca.900. De Tartaren en de Vikingen wonen vreedzaam naast elkaar, tot de Tartaren-leider Togrul wil dat de Vikingen o.l.v. Oleg met hem tegen de Slaven vechten. Als Oleg weigert, is dat het begin en van een verbitterde strijd op leven en dood.
02.30 Tagesschau.
02.35-02.40 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa. Magazine voor gastarbeiders.
09.00 heute.
09.03 Nachbarn. Herh.
10.00 heute.
10.03 Die Jahrtausendspiele.
10.45 ARD-Ratgeber.
11.00 heute.
11.03 Grizzly Adams: Auf der Flucht. Amerikaanse speelfilm uit 1982.
12.40 Umschau.
12.55 Persoverzicht.
13.00 heute.
13.05 Diese Woche. Weekoverzicht voor slechthorenden.
13.30 Kiek mol wedder in. Muzikaal programma.
14.15 FM. Gevarieerd magazine.
15.00 Der grosse Sprung. Serie.
15.25 Die Charlie Brown und Snoopy show. Tekenfilmserie.
15.45 Lucky Luke. Tekenfilmserie.
16.58 Programma-overzicht.
17.00 heute.
17.05 Länderspiegel.
17.45 ...bittet zu Tisch. Ontbijten en dineren met zangeres Brigitte Fassbaender.
17.55 Die fliegenden ärzte. Serie.
18.25 Die fliegenden ärzte. Serie.
19.00 heute.
19.20 Mit Herz und Schauze. Serie.
19.50 Mit Herz und Schauze. Serie.
20.15 ●● Nimm Dir Zeit. Amusementsprogramma.
22.00 heute-journal.
22.15 Das aktuelle Sport-Studio.
23.35 SOKO 5113. Duitse politieserie. Regie: Ulrich Stark met Wernre Kreidl, Wilfried Klaus, Ingeborg Schöner, Dieter Krebs e.a. Commissaris Göttmann arresteert 'Zorro'. De jongeman heeft uit liefde voor zijn zus een drugsdealer aangevallen.
00.25 heute.
00.30-02.00 Die Haut des Anderen. Frans/Italiaanse speelfilm uit 1966 van Jacques Deray. Met: Lino Ventura, Jean Bouise, Wolfgang Preiss e.a. Geheim agent Andral, alias Viviani, reist naar Wenen om een lek bij de Franse geheime dienst op te sporen. Margeri, een oude vriend van hem, blijkt de voornaamste verdachte te zijn.

Duitsland 3 West

09.45 Seniorengymnastik. 10.00 Nieuws in het Engels. 10.15 Nieuws in het Frans. 10.30 Cursus Frans. Les 1. 11.00 Curus Engels. Les 16. 11.30 Erwachsen werden ist kein Kinderspiel. 12.15 Unterwegs mit James Cook, documentaireserie. 13.00 Cursus geschiedenis. Les 4. 13.30 Cursus wiskunde. Les 4. 14.00 Rückblende. 14.15 West 3 aktuell. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Fontänen aus der Tiefe, documentaire.17.45 Schneller, höher, weiter, documentaire. 18.00 Aktuelle Minute. 18.01 Kulturweltspiegel. 18.30 (TT) Die Sendung mit der Maus. 18.58 Programma-overzicht. 19.00 Aktuelle Stunde. 20.00 Der Hund des Schäfers, documentaire. 20.30 Szene-Theater: 2 culturele portretten. 21.30 Mittelmeer 2000, serie. 22.00 Ich liebe die Erde, documentaire. 22.45 Zukunftsgespräche. 23.45 Rockfife mit Huey Lewis and the News, muziekspecial. 00.45 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

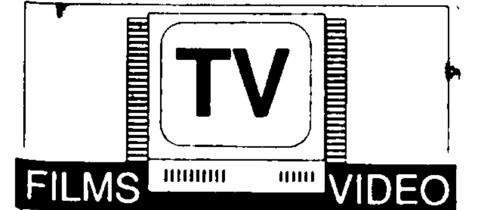
14.30 Schooltelevisie. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Nimm's Dritte. 17.30 Alles Alltag, proloog. 18.00 Miteinander, kerkelijk nieuws. 18.30 Glaskasten im Südwest-Journal. 19.00 VIP-Tips. 19.30 Kunst des Heilens - Kunst des Lebens, documentaire serie. 20.15 Wiedersehen mit Brideshead, 7-delige Engelse serie naar de gelijknamige roman van Evelyn Waugh. Afl.7 (slot): Der alte Lord. Met: Jeremy Irons, Diana Quick, Phoebe Nicholls e.a. Lord Marchmain keert terug met Cara als de oorlog uitbreekt. 21.45 Nieuws. 21.50 Diese verdammten Deutschen: Grenzenlos, talkshow met Franca Magnani en Gero von Boehm. 23.20 Der kleine Gesellschaftsabend, praatshow met Hanns Dieter Hüsch en zijn gasten Michael Quast, het Klarinetkwartet van Saarbrücken en het duo Pannach & Kunert. Live vanuit de Saarlandhalle in Saarbrücken. 23.50 Ohne Filter extra: The Allman Brothers Band. Deel 2. Presentatie: Fritz Egner. 00.50 Laatste nieuws. 00.52 Non-Stop-Fernsehen, programma-informatie.

RTL Plus

06.00 Tekenfilm.
06.15 Nozzles. Tekenfilm.
06.40 Transformers. Tekenfilm.
07.00 Märchen aus aller Welt. Afl.: Moses und der Kalkofen.
07.30 Piff und Herkules. Tekenfilm.
08.00 Konfetti. Met: Die Flintstone Kids; Yogi Bär en Scooby Doo.
09.20 Klack. Kinderspelshow.
10.10 Tom & Jerry Kids. Tekenfilm.
10.35 Turbo Teen. Tekenfilm.
11.00 Marvel Universum. Met: Der mächtige Thor; Das Land der fantastischen Drachen; Rude Dog und seine Bande en Spiderman und seine aussergewöhnlichen Freunde.
12.35 Michel Valiant. Afl.1.
13.00 Teenage mutant hero turtles. Tekenfilmserie.
13.30 Super Mario Brothers. Afl.: Opera/Flatbush Koopa/Mario und Julia.
14.10 Daktari. Amerikaanse dierserie. Afl. 4 : Der Wilderer.
15.05 Sheriff Lobo. Amerikaanse misdaadserie. Afl.:Tod auf Bewährung.
16.00 BJ und der Bär. Afl.: Die Fliege auf dem Wildpferd.
17.00 Der Preiss ist heiss. Quiz.
17.45 Inside Bunte. Lifestylemagazine.
18.15 Wunderbare Jahre. Amerikaanse serie. Afl.: Ein Jahrbuch für die Ewigkeit.
18.45 RTL aktuell.
19.20 Houston knights. Afl.: Der Dschungelkämpfer. Herh.
20.15 Die Heimatmelodie. Groot feest van de Duitse Volksmusik
22.00 Alles Nichts Oder?! Spelshow met Helga von Sinnen en Hugo Egon Balder met als speciale gast: Erika Berger.
23.00 Liebesgrüsse aus der Lederhose (7): Kokosnüsse und Bananen, Duitse erotische speelfilm uit 1989 van Günther Otto.
00.40 Die Schulmädchen von der Klasse Sex Erotische film. Herh.
02.05 Männermagazin M.
02.45 Liebesgrüsse aus der Lederhose (7). Erotische film. Herh.
04.20 Zorros grausamer Schwur. Spaans-Italiaanse speelfilm uit 1964.
05.50 Tekenfilm.

● *Jean Servais en Lino Ventura in 'Avec la peau des autres'. (Duitsland 2 – 00.30 uur).*

RTL4
13.10 Lost in the desert. Zuidafrikaanse avonturenfilm uit 1970 van Jamie Uys. Zieke jongen stort neer boven de woestijn en moet vijandige negerstammen en agressieve apen op afstand zien te houden. Met Dirkie Uys en Jamie Uys.

Duitsland 1
14.15 Mi faccio la barca. Italiaanse film uit 1980 van Sergio Corbucci. Gescheiden echtpaar onderneemt samen met de kinderen een boottochtje op zee. Het komt tot een verzoening. Met Laura Antonelli en Johnny Dorelli.

BRT 1
15.00 Meet John Doe. Amerikaanse film uit 1941 van Frank Capra. Cary Cooper bindt de strijd aan met de corruptie in de liefdadigheidswereld. Ook met Barbara Stanwyck.

BBC 2
15.40 Henry V. Engelse Shakespeare-verfilming uit 1945 van Laurence Olivier. Olivier speelt zelf de hoofdrol in film die wel een meesterwerk genoemd wordt.

Super Channel
20.00 Claws. Amerikaanse thriller uit 1977 van Richard Bansbach.

● *Theresa Russell en Burt Reynolds in 'Physical Evidence'. (Duitsland 1 – 23.30 uur).*

Ronduit slechte variatie op het 'Jaws'-thema, alleen dit keer geen haai maar een happende beer in de hoofdrol. Met Robert E. Pierson en Jason Evers.

Nederland 1
20.25 Stakeout. Amerikaanse film uit 1987 van John Badham. Twee rechercheurs moeten vriendin van ontsnapte moordenaar in de gaten houden. Een van hen wordt verliefd op haar. Met Richard Dreyfuss en Emilio Estevez.

BRT 1
23.25 Colossus: The Forbin Project. Amerikaanse thriller uit 1970 van Joseph Sargent. Charles Forbin heeft hypermodern computercomplex in de Rocky Mountains neergezet dat bedoeld is om een nucleaire aanval van de sovjets af te slaan. Computer slaat echter zelf aan het denken. Met Eric Braeden en Susan Clark.

Duitsland 1
23.30 Physical Evidence. Amerikaanse thriller uit 1989 van Michael Crichton. Burt Reynolds als exagent die verdacht wordt van moord. Slappe film met Theresa Russell als Reynolds' advocate.

RTL4
23.35 All that Marbles. Amerikaanse film uit 1981 van Robert Aldrich. Aardig verhaal over twee vrouwelijke worstelaars die, samen met hun manager, in een oude auto van toernooi naar toernooi reizen totdat een verhaal in een toonaangevend tijdschrift hun carrière in een stroomversnelling brengt. Met Peter 'Columbo' Falk en Vicky Frederick.

Duitsland 2
0.30 Avec le peau des autres. Frans-Italiaanse spionagefilm uit 1966 van Jacques Deray. Frans geheimagent moet 'lek' in inlichtingendienst opsporen. Het heeft er alle schijn van dat een oude vriend van hem met de sovjets samenwerkt. Met Lino Ventura en Jean Servais. Spannend.

Duitsland 1
1.08 I Tartari. Italiaanse film uit 1961 van Richard Thorpe. Oorlog tussen Tartaren en Vikingen, alle ingrediënten aanwezig. Met Victor Mature en Orson Wells.

RTL4
1.25 Deathtrap. Amerikaanse film 1982 van Sidney Lumet. Mislukte schrijver kan briljant manuscript in handen krijgen. Hij moet dan wel de auteur van het stuk vermoorden. Aardig. Met Michael Caine en Christopher Reeve.

radio

Radio 1
7.07 TROS Nieuwsshow (7.08 en 8.10 TROS Aktua en 7.30 Nws.). 12.05 TROS Aktua (12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land en tuinbouw). 14.05 TROS Aktua sport (17.05 en 18.10 TROS Aktua. 17.30 Nws.). 19.04 Coulissen. 19.30 Langs de lijn, sport en muziek. 22.02 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.06 Met het oog op morgen. 0.02 Damokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2
7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Andere koffie. 17.04 Levenslief en levensleed. 18.04 KRO's country time. 19.04 Glas in lood. 20.03 The Bands. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3
AKN: 7.04 Wakker. 8.04 Popsjop. 10.04 Dolce vita. 12.04 Eeh... 13.04 Popparazzi. 15.04 Paperclip. 17.04 Basta. 18.04 De avondspits. AKN: 19.04 Forza. 20.04 For those who like to groove. 22.04 Rock City. 23.04-24.00 Liefdeslijn.

Radio 4
7.00 Nws. 7.02 Wakker worden... 8.00 Nws. 8.02 Fiori musicali. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert: Muziek voor piano. 12.00 Muziek voor miljoenen. 13.00 Nws. 13.02 Veronica klassiek: Gustav Mahler Jeugd Ork. met piano. 14.25 Veronica kamermuziek: Muz. voor sopraan en piano. 14.54 Nieuwe platen. 16.05 Lang leve de opera! Attila, Verdi. Scala Koor en Ork. o.l.v. Riccardo Muti met sol. 18.00 Nws. 18.02 Avondstemming. 20.00 Nws. 20.02 KRO-klassiek, met Engelse instrumentale muz.; 20.45 Komposities van Harrison Birtwistle. Muz. voor slagwerk en blazers. 22.00 KRO-Literair: Camera obscura. 23.00 Het orgel. 23.20-24.00 Laudate.

Radio 5
6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief. 9.25 Waterstanden. RVU: 9.30 Werken aan werk. 10.00 Onder de groene linde. 10.15 De muzikale fruitmand. 11.15 Tijdsein thema. 12.00 Nws. 12.05 Meer dan een lied alleen....! 12.44 EO Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.00 Nws. 13.10 Kom er es uit. 13.30 Opo doro. 14.00 NCRV-zaterdag sport. 17.00 Licht en uitzicht. INFORMATIE VAN DE RIJKSOVERHEID: 17.46 Postbus 51, Nederlandse Antillen en Aruba. 17.55 Mededelingen en schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Iyi haberler (Goed nieuws). 18.25 Kayen rasja (Er is hoop). IOS: 18.40 Hoda al-islam. 19.00 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Turks. 19.30 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Marokkaans en Berbers. 20.15 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Chinees. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 EO Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00-23.00 Zaterdagavonduur.

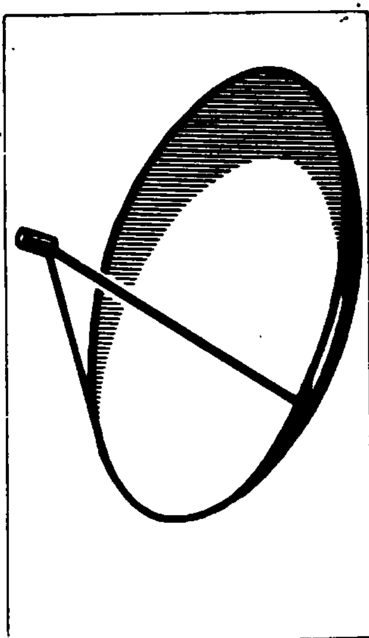
Omroep Limburg
9.00 Postbus 94, verzoekplaten. 9.30 Limburg sport. 9.50 Postbus 94 (vervolg). 10.00 Het ei van St Joost. Regionaal magazine voor de zaterdagochtend. 11.00 De Onderstroom, programma over kunst en cultuur. 12.00 Het evenement, klassieke muziek. 13.00 Overname programma's Radio 1. 17.00-18.00 Limburg Aktueel (kort) en Vrij Spel, popmuziek.

België/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Welkom weekend (6.30, 7.00, 7.30 nieuws, 7.45 In 't spionnetje). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendkuren met Somers en Verschuren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval, radiokwis met Luc Appermont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Radio twee top dertig (met om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.10 Fris van Lefever met retromuziek en hits van vroeger (18.00 nieuws). 20.00 Hartelijk. Wensen en verzoeken van luisteraars (22.00 nieuws en lotto). 23.30 Nachtradio (Nieuws om 24.00 en 5.00 uur).

België/BRF
(Nieuws om 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 12.30, 14.00, 16.00, 17.00, 18.30 en 21.00 uur).
6.35 Radio-ontbijt. 7.15 Verzoekplaten (7.30 uit de regio; 7.45 agenda; 8.10 persoverzicht; overpeinzing). 9.05 LP-Markt. 10.00 Muziekprogramma. 12.00 Agenda voor Brussel, aansl. Musik bei Tisch (12.15 agenda Ostkanton; 12.35 persoverzicht). 12.45 Aktueel. 13.00 Hitparade. 16.00 Pro en contra, jeugdmagazine. 17.05 Forum - Cultureel magazine. 18.00 Uit de regio. 18.10 BRF Aktuell. 18.35 Vrije Tribune. 18.45 Philosophie und Ethik. 19.00 Saterday Night Rock Show. 21.05-21.07 Uitslagen Belgische lotto.

RTL Radio
6.00 Guten Morgen Deutschland. 8.00 Radio-Shop. Muziek en actualiteiten. 12.00 Wunschhits zum Nulltarif. Verzoekplaten. 15.00 Sport Shop. Voetbal en andere sportevenementen. 18.00 American Top 40. Aktuele hitparade uit de USA. 21.00 Je t'aime. 24.00-6.00 Kuschelrock. De mooiste lovesongs.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nieuws/ Zum Tage. 8.07 Welkom nieuwjaar. 8.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpavillon (10.00 Nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Pop Report met Gabi Lang. 14.00 Nieuws en economisch praatje. 14.07 Orchester der Welt. 15.00 Café Carlton (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag um Fünf, aansl. Fünf Uhr Tee (18.00 Nieuws). 19.00 Auf ein Wort, aansl. Abendmelodie (19.30 voor de kinderen). 20.00 Nieuws. 20.05 Konzert 22.00 Nieuws. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

Nederland 1

13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
14.40 Wijnwereld - Spaanse wijnen. 8-delige serie over wijn. Afl.7. (herh.).
15.05 Waar blijf je anders. Discussieprogramma. Vandaag: Heeft geloven toekomst?
15.35 (TT) Spoorloos. Programma waarin mensen uit heden en verleden elkaar ontmoeten. Presentatie: Han van der Meer.
16.00 ●● Journaal.
16.07 Hersens op hol. Serie over het menselijk vernuft. Afl.: Allemaal een blauwe hoed.
17.00 KRESJ. Met: Kiekeboe, kleutermagazine. Vandaag: Spiegel.
17.10 Oren van je kop. Poppenserie. Afl.2: Niets doen.
17.20 Zusters Kokkel. Jeugdserie. Afl.2: De uitvinding van Napoleon.
17.40 De sprookjesstoel. Sprookjes van de gebroeders Grimm. Afl.2: De Bremer stadsmuzikanten.
17.55 (TT) Spoorloos. Vervolg.
18.00 Boggle. Woordspel.
18.25 CRASH. Met: Nummer 28, serie over zeven jongeren voor het eerst op kamers in de grote stad.
18.35 Dagboek van een gezondheidsfreak. Engelse jeugdserie. Afl.2.
19.00 Perfect Strangers. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Leugentje om bestwil. Larry heeft kaartjes voor een basketbalwedstrijd gekregen, maar heeft diezelfde avond ook een afspraakje met Jennifer. Hoe komt hij daar onder uit?
19.25 (TT) Waku waku. Quiz.
20.00 (●● + TT) Journaal.
20.12 (TT) Spoorloos. Vervolg.
21.10 Brandpunt. Actualiteiten.
21.50 Inspecteur Dalgliesh. 6-delige misdaadserie naar het boek van P. D. James. Afl.2: Melodie des doods. Er wordt weer een moord gepleegd in Norfolk, waar Dalgleish op vakantie is. Ook op de kerncentrale is alles niet koek en ei, en Toby Gledhill besluit zich aan te sluiten bij de actievoerders tegen kernenergie.
22.40 Kruispunt. Magazine over kerk en wereld.
23.20-23.25 ●● Journaal.

Nederland 2

09.00 De grote dikke beer vertelt. Tekenfilmserie. Afl.: De kikkerprins; de kikker en het tijgereendje; de vliegende kikker.
09.30 Purno de purno. Tekenfilmserie. Afl.2: Oog in oog met de kietelaar.
09.45 Hoe zit dat en waarom. Kinderprogramma met filmpjes.
10.00 Mannetje en mannetje. Afl.: Liedje. (herh.).
10.05 Pootjes. Serie over dieren. Afl.1.
10.20 Smeerkees. Tekenfilmserie. Afl.2: Smeerkees gaat naar school.
10.30 Zakken. Vuilvertelling. Afl.6: de zakkenberg. Marcel laat vuil storten om zijn vuilpaleis te bouwen. Dit leidt echter tot een buurtopstand en zelfs een grensconflict. Marcel komt danig in het nauw.
11.00 Muziek op zondag: Heifetz, portret van deze violist.
12.00 TROS Voetbal Plus. Sportprogramma.
12.45-14.15 ●● De VARA matinee. Radio Filharmonisch Orkest en leden Radio Symfonie Orkest o.l.v. Valery Gergiev spelen symfonie nr. 7 opus 60 -Leningad-, Sjostakovitsj. (herh.).
18.00 Journaal.
18.05 Paul Haenen vijf over zes. Cultureel-humoristisch programma.
18.35 Jongens van de Witt. Jongerenmagazine.
19.00 The wonder years. Amerikaanse comedyserie. Afl.: The accident. Winnie zoekt na de breuk met Roger weer contact met Kevin.
19.25 Onrust! Hyperrealistisch magazine.
20.00 ●● Journaal.
20.10 Lava. Serie met sketches. Afl.4.
20.42 Van Dis in de ijsbreker. Adriaan van Dis ontvangt gasten.
21.32 Let the blood run free. Australische comedy-serie. Afl.2.
21.55 (TT) 4 Havo, een klas apart. 4-delige documentaireserie over een vierde klas Havo in Hoorn. Afl.2: De prestatie.
22.56 Song of the birds. Pablo Casals, portret van deze bekende cellist.
00.01-00.06 ●● Journaal.

Nederland 3

08.55-09.00 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
09.30 **Rocky in de pijp.** Filmportret van de Marokkaans-Nederlandse bokser Mohammed El Falah.
10.00 Jaouaz. Magazine in het Marokkaans/Arabisch.
10.30 **Aktuël.** Magazine voor Turken.
11.00 **Studio Salaam.** Islamitsch magazine.
11.30 **Dokumintere oer Bouke v.d. Sloot.** Herhelling.
12.00-12.45 Het Capitool.
13.00 **Schoolse zaken.**
13.30-**14.00 Integraal management.** Afl.6
18.25 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
18.30 **Sesamstraat.**
18.45 **Studio sport.**
20.00 **●● Journaal.**
20.10 **Gesprek met prinses Margriet & Mr. Pieter van Vollenhoven.** N.a.v. hun 25-jarige huwelijksfeest.
21.15 **Maria de Lourdes in Nederland.** Registratie v.h. optreden van deze Mexicaanse volkszangeres. Herh.
22.00 **●● Journaal.**
22.05 **Oog in oog.** Serie tv-spelen van Eric Oosthoek. Afl.9: Angel baby, gespeeld door Mary-Lou van Steenis.
22.35 Kosjmar. (Nachtmerrie), 2-delige documentaire over de ontreddering in Rusland. Deel 1.
23.20-23.25 Nieuws voor doven en slechthorenden.

● *Herr Seele en Wendy van Wanten in 'Lava'. (Nederland 2 – 20.10 uur)*

RTL4

07.00 Ochtendprogramma.
07.30 The world tomorrow. Religieus programma.
08.00 Telekids. Kinderprogramma. Met de tekenfilms Spiderman en Cobi, Yogi Bear en de Familie Sanders.
12.00 Classique.
14.05 Columbo. Amerikaanse detectiveserie met Peter Falk in de hoofdrol.
15.20 Match extra.
15.50 Soundmixshow. Kandidaten imiteren hun favoriete artiest of groep. (herh.).
17.00 Match. Sportprogramma.
17.15 Het Olympisch journaal. 6-delige serie over de Olympische Winterspelen in Albertville.
17.35 Full House. Amerikaanse serie.
18.00 Nieuws.
18.20 Bios. Film- en videoprogramma. Presentatie: Marc Jacobs.
19.00 Jake & the Fatman. Amerikaanse serie.
19.55 Match: voetbal. Met de Spaanse, Engelse en Italiaanse competitie.
20.45 Freek de Jonge. Nieuwe 8-delige reeks programma's van de komiek Freek de Jonge. Vandaag: de Ontlading. Boeren, vissers en politie-agenten lappen het gezag aan hun laars. Je kan in Nederland de bodem verzuren, de zee leegroven en je broek laten zakken, zolang je de regering niet in de buik treft. Voordat de grenzen in Europa opengaan, heeft iedereen een nieuw paspoort en hebben draagmoeders en zaaddonors elkaar gevonden in een belangenorganisatie.
21.40 De reis van je leven. Quizprogramma waarin vier kandidaten vragen moeten beantwoorden over een bepaald land of een bepaalde streek. De winnaar krijgt een reis aangeboden naar het land dat in de uitzending centraal staat.
22.30 Ursul de Geer. Talkshow met Ursul de Geer als gastheer.
23.20 Nieuws.
23.35 Studio Rembrandt. De artiestensociëteit van Jeroen Pauw.
00.25 Dallas. Amerikaanse serie.
01.15 Soap. Amerikaanse comedyserie.
01.40 Nachtprogramma.

België/TV 1

09.00 Samson. Met de tekenfilms Bolke de beer, Bouli, Ovide, en Babar.
10.00 Eucharistieviering.
11.00 De zevende dag. Praatcafé met: De week in beeld; 11.15 Confrontatie; 12.00 Zeven op zeven.
12.45 Sportmiddag.
13.15 Onder het Chinees restaurant. Italiaanse jeugdfilm. Met: Claudio Botosso, Nancy Brilli, Bernard Blier e.a.
15.00 1 voor iedereen. Gevarieerd familieprogramma.
17.30 De Edison tweeling. Amerikaanse jeugdserie. Afl.: Inwijding.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl.12.
18.05 Plons. Afl.: Plons en de dichter.
18.10 Merlina. Jeugdserie. Afl.: De gouden plaat (1).
18.35 Meester, hij begint weer. Compilatie van de beste verborgen camera's uit Toets en Villa Tempo.
19.00 De Cosby show. Comedyserie. Afl.: Een ouderwetse show.
19.25 Mededelingen.
19.30 Journaal/Sport.
19.45 Sportweekend.
20.30 Made in Vlaanderen: Alfa Papa Tango. Serie. Afl.7.
21.20 Tijd voor Koen. 1. Wolgalied, Léhar. 2. Fragment uit Les quattro stagioni, Vivaldi. 3. Heeft het roosje milde geuren, P. Benoit. 4. Fragment uit Don Giovanni, Mozart. 5. Fragment uit Le nozze di Figaro, Mozart.
21.40 De Pré historie. Montageprogramma. Vandaag: 1981.
22.10 I.Q. Quiz.
22.40 Vandaag/Sport.
23.05 Ziggurat. Actuele kunstbeschouwing. Vandaag: An die Musik, portret van Bernard Foccroul, de nieuwe directeur van de Muntschouwburg.
23.35-23.45 Coda. Plastische kunsten: Uit de Griekse cyclus (1839-40), van Carl Rottman.

België/TV 2

13.40-16.00 Sport extra: Belgisch kampioenschap veldrijden: 13.45 Amateurs; 15.00 Professionals.

België/RTBF 1

12.00 Faire le point. **13.00** Nws. **13.20** Viva Maria, Franse speelfilm uit 1965. Met: Brigitte Bardot e.a. **15.15** Ces trains de nos amours, doc. **16.15** Génies en herbe. **16.55** Nouba nouba. **17.25** Jeu des dictionnaires. **18.00** Autovision. **18.30** Week-end sportif. **19.30** Journal. **20.05** Loterie. **21.15** Pas si betes. **21.25** L'affaire Howard Beach (Making the case for murder), Amerikaanse tv-film. **23.00-23.25** Nws.

België/Télé 21

14.00 Reflets. **15.00** BK cyclo-cross. **16.05** Rock in Rio (1). (herh.). **17.00** Radio 21. (herh.). **17.40** Félix. (herh.). **18.10** Une histoire du cinéma de Belgique, doc. **19.30** Journal. **20.00** La nef des fous (Ship of fools), Amerikaanse speelfilm uit 1965. Met: Simone Signoret e.a. **22.00** Nws. **22.25** Francois Mitterrand ou les fragments d'une histoire de la gauche en France (1), doc. **23.15-00.10** Week-end sportif.

TV 5

07.00 Nws. **07.20** Corps accord. **07.35** Cursus Fr. **70.55** Clin d'oeil. **08.00** C. Nws. **08.20** Nws. **08.30** Feu vert. **09.00** Envoyé spécial. (herh.). **10.10** Concert: R. Strauss, Rimsky-Korsakov. **11.00** Grands solistes: Schubert, Rachmaninov. **12.00** Nws. **12.05** Performance. **12.30** Référence. **13.00** Nws. **13.10** L'école des fans. **14.00** Trente millions d'amis. (herh.). **14.30** Le tueur du dimanche, film. **16.05** Nws. **16.15** Correspondances. (herh.). **16.35** Envoyé spécial. **18.30** Nws. **18.50** Clin d'oeil. **19.00** Nord-Sud. **19.30** B. Nws. **20.00** Sept sur sept. **21.00** Nws. **21.30** Eglantine, film. **23.00** Nws. **23.20** Cinérama. **00.20-00.50** Courts métrages et viédo: Zone surveillée, Olivier Langlois.

RAI UNO

06.00 Ochtend- en middagprogramma. **18.05** Flash. **18.10** 90 minuto. **18.40** Domenica in. **19.50** Che tempo fa. **20.00** Telegiornale. **20.25** Sport. **20.40** Un cane sciolto. **22.20** La domenica sportiva. **23.00** Flash. **23.05** La domenica. **23.30** Zona cesarini. **00.30** Notte - che tempo fa. **01.00** Predazzo. **01.40** Febbre di gioco. **03.15** Missione finale. **04.50** L'uomo che parla al cavalli. **05.25** Divertimenti. **06.05** Davinia.

BBC 1

09.40 The four great seasons, 4-delige doc.serie. Vandaag: The great spring. (herh.). **10.10** News. **10.15** Articles of faith, religieus magazine. **10.30** This is the day, religieus magazine. **11.00** See hear! **11.30** Cursus Duits. (herh.). **11.55** Fast feasts: Greek meese. **12.00** Into Print: Typomania. (herh.). **12.30** Skillshop. **13.00** (TT) Play it safe. Vandaag: Accidents just happen - don't they? **13.30** Country file. **13.55** Agrarisch weer. **14.00** News. Aansl.: Paradise. Afl.: Treasure. **14.50** Tekenfilm. **15.00** (TT) EastEnders. (herh.). **16.00** Columbo: Now you see him, misdaadfilm met Peter Falk. **17.25** (TT) Bite back. **18.05** The clothes show. **18.30** (TT) Antiques roadshow. **19.15** (TT) Play it safe. Vandaag: Accidents just happen - don't they? **19.25** (TT) News. **19.40** (TT) Songs of praise. **20.15** (TT) 'Allo, 'Allo, Engelse serie. **20.45** As time goes by, comedyserie. **21.15** (TT) Lovejoy, Engelse serie. **22.10** (TT) A time to dance. **23.05** (TT) News. **23.20** Everyman, doc.serie. **00.00** The nobel century, serie. Afl.: The explosion of hope. **00.50** The sky at night, astronomisch magazine. **01.10** Mahabharat. (herh.). **01.50-01.55** Weer.

BBC 2

08.25 Hallo Spencer, animatieserie. Afl.: Kasl the mailman. (herh.). **08.55** Playdays: The playground stop. (herh.). **09.05** Babar, tekenfilmserie. Afl.: Cruel to be kind. **09.30** Telling tales. Afl.: Kunz and the shepherd. **09.45** The legend of prince Valiant, serie. Afl.: The awakening. **10.10 ●●** Blood and honey, serie. Afl.: David gets to number one. **10.30** (TT) Defenders of the earth, tekenfilmserie. Afl.: Diamonds are Ming's best friend. (herh.). **10.50** (TT) Blue Peter omnibus, kindermagazine. **11.40** Strangers, serie. Afl.: Live action. (herh.). **12.05** Boxpops, thematisch muziekprogramma. **12.45** The O-Zone, muziekprogramma. **13.00** The courage of Lassie, Amerikaanse speelfilm uit 1946. Met: Elizabeth Taylor, Frank Morgan, Tom Drake e.a. **14.30** There must be a pony, Amerikaanse speelfilm uit 1986. Met: Elizabeth Taylor, Robert Wagner, William Windom e.a. **16.00** Opera season, Vandaag: Wozzeck. (Ook te beluisteren via Radio 3). **17.40** Great sporting moments. **18.00** Rugby special. **19.00** Ski sunday, skimagazine. **19.35** The money programme. **20.15** Crufts 92: Supreme champion, verslag. **21.15** (TT) Signs of the times. Afl.: Red drives me nuts. **22.05** Flying tree. Afl.: A family tree. **22.35** Did you see...? **23.05-01.25** Ironweed, Amerikaanse speelfilm uit 1987. Met: Jack Nicholson, Meryl Streep, Carroll Baker e.a.

Sportnet

07.00 NBA Basketbal. **07.30** Pilote. **09.00** IJsracen. **10.00** EK Basketbal. **11.00** Volleybal. **12.00** Matchroom pro boksen. **14.00** Basketbal. **15.00** Paardesport. **16.00** World sports special. **16.30** Voetbal. **17.00** Voetbal. **19.00** Skiën. **19.30** Voetbal. **21.30** Olympische Spelen 1992. **22.00** Golf. **00.00** Voetbal. **01.00** IJsracen.

Eurosport

09.00 Trans world sport. **10.00** Sunday alive: Wereldbeker Skiën, Slalom dames, Super G heren, skispringen; WK cc skiën; Rally. (herh.); WK IJsracen; Voetbal. **19.00** Skiën. **20.30** Skispringen. (herh.). **21.30** Rally Parijs - Kaapstad. **22.00** Skiën. (herh.). **23.30** Boksen. **00.30-01.00** Rally. (herh.).

Super Channel

06.30 The mix. **10.00** All mixed up. **11.00** The hour of power. **12.00** The mix. **12.30** Video travel guides. **13.00** Die Welt von Morgen. **13.30** All mixed up! **14.50** Sports news. **15.00** It is written. **15.30** Touristic magz. **16.00** World sports special. **16.30** Hang loose. **17.00** Youthquake. **17.30** The world tomorrow. **18.00** Business weekly. **18.30** Erf. **19.00** Videofashion. **19.30** Thai panorama. **20.00** She'll be sweet, film. **21.50** Sports news. **22.00** World news. **22.30** Absolutely live! **23.30** Film Europe. **00.00** All mixed up. **00.30** The mix all night.

MTV Europe

08.00 Awake on the wildside. **11.30** Euro top 20. **13.30** XPO. **14.00** The big picture. **14.30** Ray Cokes. **19.00** US Top 20 video countdown. **21.00** 120 Minutes. **23.00** XPO. **23.30** Headbangers ball. **01.30-07.00** Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. **07.40** Healthweek. **08.10** Showbiz this week. **08.40** Science and technology week. **09.40** The big story. **10.10** Pinnacle. **10.30** World business this week. **11.15** Larry King weekend. **12.10** Showbiz this week. **12.40** Style. **14.30** Inside business. **14.40** Evans and Novak. **15.40** Your money. **16.10** On the menu. **16.40** Newsmaker Sunday. **17.10** Travel guide. **18.00** World business this week **18.40** Int. correspondents. **19.10** Futurewatch. **19.40** Moneyweek. **20.00** The week in review. **21.00** World report.

Duitsland 1

08.35 Disney Club. Gevarieerd kinderprogramma. (herh.).
10.00 Kurz-Geschichte: Schöne Ordnung - der rechte Winkel.
10.15 (TT) Wir Deutschen. Documentaire serie. Afl.8: Dreissig Jahre Krieg (1550-1700).
11.00 ARD-Sport extra: Skiën om de Wereldbeker, Super G voor heren.
12.00 ●● Presseclub.
12.45 Tagesschau. Met Wochenspiegel.
13.10 Weekoverzicht eins plus.
13.15 ●● Musikstreifzüge: Ludwig van ... Computer Beethoven war anders, interpretatie van Grote fuga opus 134.
13.45 Neues vom Süderhof. 6-delige serie. Afl.3: Das Pferderennen.
14.15 Maid Marian and her Merry Men. Engelse jeugdserie. Afl.2: Robert, das unglaubliche Hühnchen.
14.40 A-Z Lifeshow.
15.00 Tagesschau.
15.05 ARD-Sport extra: Skiën om de Wereldbeker, slalom dames; EK Rodelen, finale ploegen; ATP-Tennistoernooi Sydney, samenvatting finale; Mohammed Ali 50 jaar, portret.
17.00 ARD-Ratgeber: Essen und Trinken: Chinees roerbakken.
17.30 ●● Laudate.
18.00 Tagesschau.
18.05 Wir über uns.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT) Lindenstrasse. Duitse serie. Afl.319: Der grosse Tag.
19.09 Die Goldene 1.
19.10 Weltspiegel. Reportages.
19.50 Sportschau-Telegramm.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 ●● Freiwurf. (Best shot/Hoosiers), Amerikaanse speelfilm uit 1986.
22.04 Tagesthemen-Telegramm.
22.05 Titel, Thesen, Temperamente.
22.35 Tagesthemen.
22.50 Berliner Nachtschwärmer. Amusementsprogramma.
23.35 Die besten Jahre. Serie. Afl.: Die ungleichen Brüder.
00.25 Tagesschau.
00.30-00.35 Z.E.N. Shogun - Kunstschätze aus Japan: Ansichten von Yoshino.

Duitsland 2

08.45 Programma-overzicht.
08.47 Die Welt der Jahrhundertmitte. Documentaire serie. Afl.7: Koloniale Endzeit in Asien. (herh.).
09.15 Zur Zeit. Religieus magazine.
09.30 Menschen auf der Flucht: Protestantse kerkdienst.
10.15 Matinee: Fernsehspielautoren: Eva Maria Mieke: Marieneken, tv-spel. Met: Hannelore Hoger, Nina Hoger, Danila Schleicher, e.a. Deel 2 (slot). (herh.).
12.00 ●● Das Sonntagskonzert: Vorhang auf, vooruitblik.
12.45 Heute.
12.47 Wir stellen uns. Hajo Friedrichs in gesprek met Prof. Dieter Stolte.
13.15 Damals, vor vierzig Jahren. Serie oude weekjournaals.
13.30 Siebenstein. Kinderserie. Afl.: Das grosse Wiedersehen.
13.55 Werner Fend: Mein Dschungelbuch. 27-delige natuurfilmserie. Afl.: Wo Menschen Löwen bestehlen.
14.15 Karfunkel. Kinderserie. Afl.: Der Baum der Wünsche.
14.45 Umwelt. Milieumagazine.
15.15 Trainer des Jahres. (Coach of the year), Amerikaanse speelfilm uit 1980. Met: Robert Conrad, Ricky Paul, Erin Gray e.a.
16.50 Aktion 240. Aansl.: Der grosse Preis (VPS 17.04).
17.05 Heute.
17.10 Die Sport-Reportage. Met o.a. Handbal; IJshockey; Zaalvoetbal.
18.15 ML - Mona Lisa. Thema: Macht Emanzipation krank?
18.57 Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt.
19.30 20 Jahre Tele-Zoo. Hoogtepunten uit voorgaande 100 uitzendingen.
20.15 (TT) Diese Drombuschs. Serie. Afl.: Die treibende Kraft.
21.45 Heute. Met Sport am Sonntag.
22.00 Die Welt der Jahrhundertmitte. Documentaire serie. Afl.8: Afrika entlässt den weissen Mann.
22.30 ●● Sinopolis. Portret van dirigent Giuseppe Sinopoli. M.m.v. Julia Varady, Catharine Malfitano e.a.
23.30 Daisy Miller. Amerikaanse speelfilm uit 1974. Met: Cybill Shepherd, Barry Brown e.a.
01.00-01.05 Heute.

Duitsland 3 West

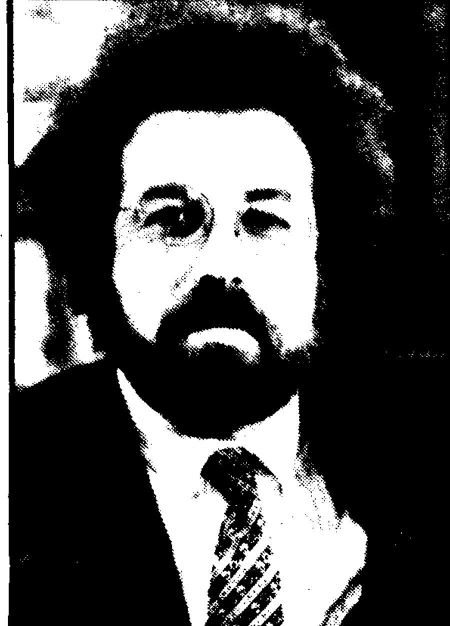
09.00 Cursus Engels. **09.30** Telekolleg aktuell. **10.00** Cursus natuurkunde. **10.30** Cursus bedrijfseconomie. **11.00** Ihre Heimat - unsere Heimat. **12.00** Tele-Akademie. **12.45** Sehen statt Hören **13.15** Europa-Magazin. **13.40** West 3 aktuell. **13.45** Sonntagsgespräch. **14.00** Kulturgeschichten, doc. over koffie. **14.15** Humanökologie, begeleidingsprogr. bij de radiocursus. **15.00** Das Zauberschwert (The magic sword), Amerikaanse speelfilm uit 1962. **16.15** Karl Kraus: Im Visier: Die letzten Tage der Menschheit - neu gesehen, portret. **17.15** Tremezza von Brentano, portret van deze Keulse schilderes. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Die Kinder vom Mühlental, jeugdserie. Afl.1. **18.30** Gott und die Welt. **18.58** Programma-overzicht. **19.00** Aktuelle Stunde, met Sport im Westen. **20.00** Lola, Mexicaanse speelfilm uit 1989. **21.30** West 3 aktuell. **21.35** Schmidteinadner, show. **22.35** Mary, show. **23.15** Geschichte: Kant, Königsberg, Kaliningrad, doc. **00.00** Experimente: The art of memory, Woody Wasulka. **00.26** Nieuws. Aansl.: Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstösse. **08.00** Cursus Russisch. **08.30** Cursus wiskunde. **09.00** Cursus Engels. **09.30** Cursusinfo. **10.00** Cursus natuurkunde. Cursus economie. **11.00** Musik um elf. **12.00** Tele-Akademie. **12.45** Sehen statt hören. **13.15** Ihre Heimat - Unsere Heimat. **14.15** Fernsehen - Wiedersehen: Kulturklassiker: John Cranko en het Ballet van Stuttgart. **15.00** Omnibus: Das Jahr Null, doc. **17.00** Die schnelle Welt von CNN. **17.45** Die 6 Siebeng'scheiten, quiz. **18.30** Südwest-Journal. **19.00** Die Schlagerparade der Volksmusik. **19.45** Alles Alltag..., religieuze serie. Afl.2. **20.15** Reisewege zur Kunst: Rund um den Spreewald. **21.00** Nieuws. **21.05** Legenden und Wahrheit des Bernsteinzimmers, doc. **21.50** Flutlicht. **22.45** Wortwechsel: über den Umfang mit Gefühlen: Reinhard Tausch. **23.30** Weisser Fleck. **00.15** Denkanstösse. **00.20** Nieuws. **00.22** Non-Stop-Fernsehen

RTL Plus

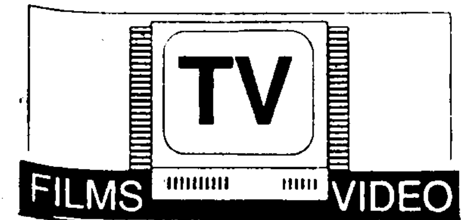
06.00 Turbo teen. Tekenfilm.
06.25 Die Flintstone Kids. Tekenfilm.
06.40 Tom & Jerry Kids. Tekenfilm.
07.00 Yogi Bär. Tekenfilm.
07.25 Scooby Doo. Tekenfilm.
08.00 Li-La-Launebär. Met David der Kabauter, tekenfilm.
09.30 Tekenfilm.
09.40 Das Spukschloss von Baskermoore. Duitse komedie uit 1976. Met: Hans-Joachim Kulenkampff, Frithjof Vierock, Eddie Arent, e.a.
11.05 Kunst und Botschaft. Die Hochzeit, van Marc Chagall.
11.10 Ehrenhäuptling der Watubas. Duitse komedie uit 1978. Met: Hans Joachim Kulenkampf, Frithjof Vierock, Brigitte Mira, e.a.
12.30 Major Dad. Serie. Afl.: Funkelnde Augen.
13.00 Mein Vater ist ein Ausserirdischer. Afl.: Durchgedreht. (herh.).
13.30 Familie Munster. Serie. Afl.: Merlins Glücksgroschen.
13.55 Ultraman - Mein geheimes ich. Serie. Afl.: Eine Sekunde zu spät.
14.20 Adam 12, Einsatz in L.A. Politieserie. Afl.: Stromausfall.
14.45 Das Bibel Quiz. Bijbelquiz.
15.15 Emma-Königin der Südsee. 4-delige miniserie. Met: Barbara Carrera, Hal Holbrook e.a. Deel 2.
16.05 Die Lümmel von der ersten Bank (7): Betragen ungenügend. Duitse komedie uit 1972. Met: Hansi Kraus, Theo Lingen e.a. (herh.).
17.45 Chefarzt Dr. Westphall - Das turbulente Krankenhaus. Serie. Afl.: Erwachsenwerden.
18.35 Moment mal, Musik.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Ein Tag wie kein anderer. Reiskwis. Vandaag: Finland.
20.15 Bengelchen liebt kreuz und quer. Duitse erotische film uit 1969.
21.45 Spiegel tv. Actualiteiten.
22.20 Prime time - Spätausgabe.
22.40 Schloss Pompon Rouge. Comedyserie. Afl.: Casanova.
23.10 Playboy late night show.
00.00 Kanal 4 extempore. Concertmagazine vanuit Keulen.
00.30 Twilight zone. Serie. Afl.: Unverhofftes Glück.
01.00 Australian open '92. Tenniskampioenschappen in Melbourne.

● *Giuseppe Sinopoli. (Duitsland 2 – 22.30 uur).*

SAT 1

06.00 Neon Rider. Herh. **06.55** My little Pony. **07.25** Grisu, der kleine Drache. **08.00** Police Academy. **08.25** Batman. Herh. **09.00** Verliebt in eine Hexe. Herh. **09.30** Zorro. **10.00 ■** Dick und Doof. **10.30** Drops, quiz. **11.00 ■** Neues von Hexer, Wallace-Krimi uit 1965. Herh. **12.40** Kino News. **12.55** So gesehen. **13.00** SAT 1 Blick. **13.05** Vorsicht, Kamera! Herh. **13.35** Raumschiff Enterprise. Amerikaanse sf-serie. Herh. **14.30** Männerwirtschaft. **15.00** SAT 1 Blick. **15.05** Black, der schwarze Blitz. 26-delige Canadese serie. **15.30** Dick und Doof - Lange Leitung. Amerikaanse slapstick-comedy uit 1938. **16.35** SAT 1 Blick. **16.40** Das Imperium schlägt zurück. Amerikaanse sf-film uit 1979. **18.45** SAT 1 Blick. **18.50** Sportclub. **19.20** Glücksrad **20.05** WetterNews. **20.15** Der Ruf des Herzens. Australische tv-film uit 1986. Deel 2 (slot). Herh. **22.00** Talk im Turm, talkshow. **23.20** SAT 1 Blick. **23.30** Die hemmungslosen Sechs. Serie met sketches. **00.00** Dick und Doof - Lange Leitung. Herh. van 15.30 uur. **01.00** Programma-overzicht en Videotekst.

BBC 2
13.00 Courage of Lassie. Amerikaanse film uit 1946 van Fred Wilcox. Lassie heeft in de oorlog geleerd te doden, Elisabeth Taylor leert het hem na de oorlog weer af.

Duitsland 3 West
15.00 The Magic Sword. Amerikaanse kostuumfilm uit 1962 van Bert I. Gordon. Met Basil Rathbone en Estelle Winwood.

Duitsland 3 West
20.00 Lola. Mexicaanse film uit 1989 van Maria Navarro. Aardig verhaal over de relatie tussen een vrouw en haar dochter, die slechter wordt als de moeder scheidt. Met Leticia Huijara en Alejandra Vargas.

RTL Plus
20.15 Bengelchen liebt kreuz und quer. Duitse heimatfilm uit 1968 van Marran Gosov. Man gaat zich te buiten aan liefdesavontuurtjes, zelfs als familie een echtgenote voor hem heeft gevonden stopt hij niet. Met Harald Leipnitz en Sybille Maar.

● *Duilio del Prete, Cybill Shepherd en Barry Brown in 'Daisy Miller'. (Duitsland 2 – 23.30 uur).*

Duitsland 1
20.15 Hoosiers. Amerikaanse film uit 1986 van David Anspaugh. Gene Hackman als coach van een basketbalteam van een middelbare school ergens in Indiana. Dennis Hopper ('Easy Rider', 'Apocalypse Now') is geweldig als aan de drank verslaafde supporter. Onderhoudend.

BBC 2
23.05 Ironweed. Amerikaanse film uit 1987 van Hector Babenco. Jack Nicholson en Maryl Streep als twee alcoholisten die tijdens de depressie van de jaren dertig proberen het hoofd boven water te houden. Nicholson werkt af en toe als doodgraver. Goed acteerwerk, vrij langdradig script.

Duitsland 2
23.30 Daisy Miller. Amerikaanse film uit 1974 van Peter Bogdanovich. Amerikaanse reist rond de eeuwwisseling door Europa en gaat, tot groot verdriet van haar reisgenoot, in Rome van het leven genieten. Màtig verhaal met Cybill Shepherd en Barry Brown.

radio

Radio 1
Elk heel uur nws. 7.05 KRO's Ontbijtshow (7.30 Nws.). 7.53 Ter overweging. 8.08 Groot nieuws. HV: 9.03 De verbeelding. IKON: 9.30 De andere wereld van zondagmorgen op één. 10.03 Wegwezen. 11.03 Ophef en vertier (12.30 Nws.). 13.08 Hier en nu. 14.03 Langs de lijn, sport en muziek (17.30 Nws.). 18.08 NOS Aktueel. 19.02 Van 0 tot 80. 20.02 Jazz uit het historisch archief; ca.20.30 NOS Jazzgeschiedenis. 21.02 The great American songbook. 22.02 New age music magazine. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02-7.00 TROS Nachtwacht.

Radio 2
Elk heel uur nws. 8.02 Vroege vogels. 10.02 Tony van Verre ontmoet Fons Jansen (3). Herh. 10.30 Muziekmozaïek. 12.02 Nederlands op AVRO 2. 13.02 AVRO Radiojournaal. 14.02 Café op twee. 15.30 Mezzo. 17.02 De taalmeesters. 17.30 Tour de chant. 18.02 Album. 20.02 3 x bellen. 20.30 The great American songbook. 21.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3
Elk heel uur nws. AKN: 8.02 Popsjop. 10.02 Dolce vita. 12.02 Eeh... 13.02 Popparazzi. 15.02 Paperclip. 17.02 Basta. 18.02 Het stenen tijdperk. 19.02 Forza. 20.02 Leidsekade live. 22.02 Rock City. 23.02-24.00 Liefdeslijn.

Radio 4
8.00 Nws. 8.02 Liefde op 't eerste gehoor. 9.00 Musica religiosa et profana. 9.55 Programma-overzicht. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Aspekten van de kamermuziek: Il triangolo musicale. 12.00 De Nederlanden. 13.00 Nws. 13.02 Diskotabel. 14.15 Concert op zondagmiddag: Brabants Ork. met sopraan (in de pauze: Praten over muziek). 16.30 Vokalise. Muz. voor piano en zang. 18.00 Nws. 18.02 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert. Muz. voor viool en piano. 23.00-24.00 Finale.

Radio 5
6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 9.55 Waterstanden. IKON: 10.00 Het verhaal. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf. 12.00 Nws. 12.05 Het zwarte gat. 14.00 Radio Romantica. 16.00 Club Veronica Trend. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. IKON: 17.00 Kerkdienst. IKON: 17.58 Wilde ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Liturgie & kerkmuziek. IOS: 18.40 De onbekende islam. 19.00 Nieuws in het Turks. 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch. 19.10 Nieuws in het Berbers. 19.15 Nieuws in het Chinees. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en Hoop. 21.20-22.20 Medelanders Nederlanders.

Omroep Limburg
9.00 Postbus 94, verzoekplaten. 11.00 Trefpunt, discussieprogramma. 12.00 Het Concert. 13.00 Overname Radio 1. 14.00-18.00 Omroep Limburg Sport.

België/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede Morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Non-stop retromuziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pré-historie. 11.00 Kop of Flet. Personality-show van Michel Follet. 13.00 Nieuws. 13.10 Hittentit. Vlaamse hits van vroeger en nu. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten (17.45 Nationale Voetbaluitslagen). 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. 20.00 Vragen staat vrij, verzoekplaten (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (24.00 en 5.30 Nieuws.)

België/BRF
6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.05 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenirs. 12.35 BRF-Sonntagsmenü. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Domino - die Spielshow des BRF. 17.05 Sporttreff. 18.40 Seniorenfunk. 19.00 Wunschkonzert. 21.05 Sportresultate vom Wochenende.

RTL Radio
6.00 Sonntag Morgen. 9.00 RTL-Sonntagsfrühstück. 11.00 Radio Shop, muziek en actualiteiten. 12.00 Hits der Woche, Top 30 14.00 Happy Birthday. 17.00 Endsport. Rückblick auf ein Wochenende voller Sport. 18.00 Classic-Hits. Die grössten Hits. die besten Oldies. 21.00 Je t'aime. Das zärtliche Magazin. 24.00-4.00 Radio-Nacht. Die Nacht lebt.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? 17.00 Der Tag um Fünf. Chöre der Volker. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellackschätzchen. 19.00 Auf ein Wort. Abendmelodie. 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik zum traumen. 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress.

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 41 Nederlandse Regionale Dagbladen · Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

WADDENEILANDEN

TERSCHELLING app.boerderij „De Groede" bij natuurreserv. „De Boschplaat". Luxe app. geschikt tot 4 pers. (ook verh. luxe 6-pers. bung.'s). Tel. (05620) 9099. WA-61R

Vakantie op TEXEL? Kom in mei of juni! Tot 25% korting op zomerprijzen. Aanzienlijke kortingen op onze zomerprijzen! Voor zorgeloos genieten in 4- en 5-sterren bungalows en appartementen schrijft of belt u nu naar

Texel. 3-daags Fietsarrangement. Drie dagen (2 nachten) verwend op basis logies/ontbijt. Inkl. fiets en kaarten. Kamer met bubbelbad!! Kompleet verzorgd, vanaf ƒ 153,50 p.p. Hotel 't Koogerend. Info en res. tel. 02220-13301

TERSCHELLING/AMELAND. T.h. gr. luxe sta-caravans 2 en 3 slp.kmrs, w. water, kl.tv., radio, vrij voor 18-7 en na 22-8. Tel. 05180-1581, b.g.g. 05620-2582. WA-61R

TEXEL. Op park 6 pers. ***** bungalow, subtrop. zwemb. Nu met korting. Tevens 2-pers. bungalow, 02220-12810. WA-61R

AMELAND/TERSCHELLING. T.h. stacaravans, 2 slp.kmrs., gaskachel, str. water en wc, voll. inger. Vrij vóór 25-7 en na 8-8. Inl. (05180) 1206 (n.o. zond.). WA-61R

FRIESLAND

ZWERFTOCHTEN door Friesland op luxe motorjacht met schipper, alle comf., max. 4 pers. Inl. (05150) 17004. FR-61R

vakantiecentrum 't Hout ****PPPP. Temidden van de bossen van de Friesche Wouden ligt VAKANTIECENTRUM 'T HOUT. Prachtig gelegen bij het dorp Bakkeveen. Wij bieden u mooie afgescheiden campingplaatsen en 4-6 pers. bungalowverhuur. Zeer veel activiteiten, o.a. groot verwarmd zwembad en recreatieteam, dus zeer KINDVRIENDELIJK. Gratis folder op 05169-1287. FR-61R

DRENTHE

GEEN PRETPARK. Luxe 5* bung.'s met grote tuin aan bos. Ideaal wandel-fietsgebied voor rustzoekers. Boek nu voor 1992. Krokus-vak. ƒ 468. Tel. 05280-65803. DR-61R

Stacaravans/zomerhuisjes v.a. 375.- hoogseiz. Gezell. camp., zwemb., 4 sterren ANWB. Info/folder De Zorg Vlied, Wateren, gem. Dieven, 05612-1368 b.g.g. 05212-7258. DR-61R

Bel: 05915 53002

voor gratis kl.folder. Ruime kampeerpl., riante verh-.car.'s. NIEUW: verw. toiletgeb., verw. peuter/kleuterbad en houten chalets, ANWB-class., 4 sterren/3 vlaggen. Recreatiecentrum 'De Zandpol', z.o. Drenthe, vlakbij Emmen. DR-61R

BUNGALOWPARK NIJLERVELD-PESSE, ANWB-erk., bung.'s. Geh. jr. luxe bung.'s t.h. Inl. en kl.folder: Heemraadschapsln. 85, Amstelveen, (020) 6459541/6413940. DR-61R

HUNZEDAL BORGER:
OMDAT UW VAKANTIE EEN HOOGTEPUNT MOET ZIJN!
Vijf sterren bungalows (4 en 6 pers.) en uniek gelegen kampeerterrein in hart van Drentse Hondsrug, vlakbij dorp Borger.
VOOR ALLE GASTEN GRATIS TOEGANKELIJK SUBTROPISCH ZWEMPARADIJS MET BUITENZWEMBASSIN.
Veel andere voorzieningen: o.a. sauna, zonnestudio, uitstekend restaurant, recreatiezwemplas met strand, tennis- en midgetgolfbanen. Ideale omgeving voor fietsen en wandelen. Camping geopend vanaf 1 april. Informatie en folder: 05998-34898 of Pb. 77, 9530 AB Borger. DR-61R

Camping De Hondsrug is een modern ingerichte gezinscamping met o.a.
- Toeristische plaatsen met eigen sanitaire unit
- Arrangementen Pasen, hemelvaart en Pinksteren
- Buitenbad
- Verwarmd binnenbad
- Chalets en stacaravans te huur
- Gehele seizoen recreatiebegeleiding.

camping de hondsrug. Annerweg 3 - 9463 TA eext tel. 05922-1292

NIEUWSGIERIG? Komt u gerust eens langs om te kijken, of vraag onze kleurenfolder aan.

Hotel-Pension 'Villa Nova', gel. in bosrijke omg., prima uitgangspunt voor wandelaars en fietsers. Goede keuken, grote tuin, terras, ruime parkeergel.heid. Kamers met en zonder douche/toilet, lift aanwezig. Voorzien van eet- en recreatiezaal. Voll. verzorgd vanaf ƒ 47 p.p. p.d. Vraag vrijblijvend inlichtingen. Fam. Krans, Dorpsstraat 38, 8437 PB Zorgvlied. Tel. (05212) 7212. DR-61R

OVERIJSSEL

HOLTEN. T.h. in de bossen van 'mooi Holten' rustig en vrij gelegen comf. bung's 4, 6 pers. dichtbij zwemb., veel fiets- en wandelmog.heden. Inl. tel.: 05483-63592. OV-61R

GEZINSCAMPING verw. zwem-kinderbad waterglij tennisb. recr.-team. Folder aanvr. 05729-1564.

VAKANTIEPARK COLLENDOORN nabij PONYPARK SLAGHAREN. Gezellige vakantiehuisjes met gratis ponyrijden en rijles voor de kinderen, overdekt verwarmd zwembad, gezellige familievonden, incl. entree PONYPARK SLAGHAREN met gratis gebruik van alle unieke attrakties, nieuwe wildwaterbaan, westernshows etc., 3 dagen met 2 overnachtingen voor slechts ƒ 338 per vakantiehuisje. Ga langs uw postkantoor of postagentschap en haal gratis de nieuwe vakantiefolder, of bel (05231) 3000. OV-61R

Holten. Vak.oord 'De Lindenberg', FOLDER '92 LIGT VOOR U KLAAR. Vraag gratis folder over de 33 vrijstaande, in het bos gelegen, vak.bungalows met alle comfort, zowel in als buiten de bung., zoals kl.tv, incl. video, verw. zwembad, speeltuin, kantine, wasserette, midgetgolf, sportveld, recr.team enz. Nog mogelijk: hoogseiz. (periode 17-7/14-8 vol). In voor- en naseizoen 50-PLUSSERS belangrijke korting. Postweg 1, 7451 TS of bel (05483) 61364. OV-61R

OMMEN. T.h. inger. stacar.'s op vak.centr. Bestmenerberg in de bossen m. verw. zwemb. Recr.team aanwez. Inl. of folder 05274-1267. OV-61R

VVV Holten

HOLTEN MET DE HOLTERBERG. Holten! U vindt er rust, ruimte en een gemoedelijke en gastvrije bevolking. Holten! U vindt er diverse accommodatiemogelijkheden in een prachtige bosrijke omgeving aan de voet van de Holterberg. Meer informatie?

Bel 05483-61533/64843. OV-61R

GELDERLAND

BUNGALOWPARK HET WITTE HUIS A. D. BOSRAND *** ANWB, voll. ingerichte bung's en caravans, 4-6-10 pers. v.a. ƒ 375 all-in, 4 pers. in de bossen met verw. zwemb., nabij Veluwemeer, honden toegest. Doornspijk (nabij Nunspeet). Tel. (05258) 1471. GE-61R

WINTERSWIJK: t.h. vakantieverblijf in de natuur. Ideaal voor kinderen. Tel. (05430) 62421. GE-61R

RECR.CENTR. „HET EIBERNEST" EIBERGEN (ACHTERHOEK) Verh. van 2-11 pers. bung's/stacaravans en kampeerpl. Inl. + gr. folder: Kerkdijk 1, 7252 DB Eibergen. (05454) 71268/71269. GE-61R

HOENDERLOO (VELUWE). T.h. luxe stacaravans, ruim en cpl. ingericht, d/wc/tv, direkt a/h staatswildreservaat, v.a. ƒ 305.- p.w. Info/folder: De Woeste Hoogte, 05768-1600. GE-61R

WINTERSWIJK. Luxe vrijst. recr.bung. in bos, speelt., recr.meer, 3 sl.k., cv, ktv, eigen inrit. Prijzen v.a. ƒ 270 p.w. all-in. 074-664360. GE-61R

NOORD-HOLLAND

HET MOOISTE DEEL VAN DE NOORDZEEKUST
nergens in Nederland zijn de duinen hoger en breder, is het strand zo wit en schoon.
proef 't voorjaar aan de kust!
nergens vinden duinen, bossen, dijken en polders elkaar in zo'n wijds panorama.

VVV BERGEN	02208 - 12124 - 13100
VVV BERGEN AAN ZEE	02208 - 12400 - 13173
VVV SCHOORL	02209 - 1504
VVV GROET - CAMPERDUIN	02209 - 1423
VVV EGMOND AAN ZEE	02206 - 1362

35 KM BOVEN AMSTERDAM

BUNG. SERVICE ST. MAARTENSZEE. T.h. bung's/app. aan de Noordzeekust Noord-Holland (nabij subtropisch zwemb.). Folder (02246) 1596 na 18.00 uur (02230) 22862. NH-61R

ST. MAARTENSZEE PARK DUINLAND, bungalow, gratis zwemparadijs/attractiepark, weekend/midweek v.a. ƒ 320. Hoogseiz. v.a. ƒ 1.095. Tel. (02246) 3109. NH-61R

ZUID-HOLLAND

VAKANTIE IN SCHEVENINGEN. Dichtbij strand en Kurhaus, ruime 2-pers. app. voorzien v. alle comf., 1 kind tot 12 jr. gratis, ƒ 600.- p. wk., ƒ 250.- p. w'end, ƒ 100.- p. dag. Tel. 070-3545529. ZH-61R

ZEELAND

VAKANTIE WONING SERVICE. Zeeland verhuurt (365 dagen) hele luxe bungalows met uitzicht op zee. Zeer comfortabele caravans. Bel voor de brochure: 01107-4290. ZE-61R

ROOMPOT RECREATIE. Reserveer een winter- of zomervakantie aan strand en zee. Vraag de 36 pagina's grote brochure aan vol kampeer- en bungalowvakanties. Gratis toegang subtropisch zwemparadijs. 01107-4200. ZE-61R

V.V.V. BROUWERSHAVEN

Voor nieuwe winterarrangementen. Vraag folder! Tel. 01119 - 1940. ZE-61R

NOORDZEE-PARK Ouddorp a/zee, t.h. 5*** bung. op 400 m. v. zee. Info + folder, tel. (01878) 3099/3211. ZE-61R

T.H. 6-PERS. STACARAVANS op camping bij bos, zee, strand of zwemb. Vrij van 1-4 t/m 30-9. Pasen, Hemelv., Pinksterweek of weekend. Tel. 01180-27134. ZE-61R

NOORD-BRABANT

BAARLE-NASSAU, VAKANTIEOORD DE STEPPE 4-6 of 12 pers. vakantiehuisjes in land. bosr. omgev. Hoogseizoen ƒ 485. p.w. Kamp. tegen aantrekkelijke tarieven. Fam.park met voor elk wat wils! Tel.: (04249) 9246. NB-61R

RECREATIE-OORD DE PEEL: Hutten 5, 5763 PL Milheeze. Ideale gez.camp., gelegen in unieke natuurgebied. Toer-, seiz.- en jaarpl. op weide of in bos. T.h.: vrijst. stenen bung.'s *** en **** 4/6 pers. Gratis zwem- en kleuterbad, kant., winkel, wass., speelt., midgetgolf, voet- en volleybal-, disco, 500 m. v. recr.plas. In hoogs. recr.team aanw. Kom eens kijken of bel voor gr. inl.: (04924) 1225. Zat. en zon. geopend. NB-61R

Zonder dat u meteen forse bedragen voor een hotel, bungalow of appartement moet betalen, toch genieten van een vakantie in een andere omgeving? Eenvoudig! Door vakantiewoningruil kan je er eens vaker tussenuit. Het IWB regelt ALLES voor u. Schrijf of bel voor info: IWB, Postbus 301, 8160 AH Epe. Tel. (05780) 14295. VW-61R

5-DGS: APRILREIS 11-15 april ƒ 370,- p.p. 25 jaar busreizen Valkenburg Z.L. Incl. halen en brengen + volpension + bustochten + gezellige avonden + vele extra's. 8-dgs. reizen ƒ 530.- p.p. Bondshotel ANWB*** P. HERMENS. BEL NU!!! Gratis kleurenfolder. Tel. 04406-13020 LI-61R

LIMBURG

Welkom in recreatieoord De Berckt. Vakantiepark. De Berckt is een schitterend gezinspark met veel mooie voorzieningen. tip

Bel voor meer informatie: De Berckt Baarlo (L) Tel. 04707 - 1547

Hotel Groot Welsden

gelegen in de prachtige natuur. Midwk. arr. ƒ 127,50 (4 overn. voor de prijs van 3). Schitterend interieur, mooie kmrs., vriendelijk personeel, een goede keuken.

Tel. 04458-1394 LI-61R

Voor een ontspannen vakantie voor het hele gezin KOM NAAR CAMPING 'DE LEISTERT' IN ROGGEL. Overdekt recreatiebad 29°C en verw. buitenbaden, roeivijver, grote speeltuin, kinderboerderij, sport- en tennishal, jeugdecos, uitgebr. ontsp.progr., vraag info 04749-3030. LI-61R

De fijnste kampeer/bungalowvakantie bij

Libéma vrijetijdsparken

Bel voor gratis brochure: (013) 360032, (04752) 1699. LI-61R

4-6-pers. sta-caravans te huur

camping HIGH CHAPARELL Oirsbeek, 12 km van Valkenburg. VOORDEEL van 27 juni tot 11 juli 2 weken v.a. ƒ 550. Inl. 04492-2044. LI-61R

BELGIË-LUXEMBURG

T.H. 6-PERS. STACARAVANS douche/wc, kl.-tv en compl. inger. bung.tenten op 4-sterren camping i.d. Ardennen. Inl. Elians (02510) 40818, b.g.g. 37602. BL-61R

CARAVANS te huur. Prachtige natuur bij La Roche (Ardennen) op kleine camping 100 km van Maastricht. Ook met eigen tent of caravan. Tel. 01172-1446. BL-61R

STA-CARAVANS te huur in de Ardennen, al v.a. ƒ 190 p.w. all-in. Inl. (04459) 1598. BL-61R

RENT A TENT. Voll. inger. bung.tenten op campings in Belg., Lux., Dld., Nrd.-Frankr. 05765-1071, Pb19, 7470 AA Loenen. BL61R

FRANKRIJK

Gids '92. SEJOUR EN FRANCE Goede betaalb. vak.woningen. Veel keus. Lid. SGR. Tel. (085) 257800. Gratis gids. FA-61R

IRS: vakantiehuizen v. particulieren in z.o. Frankrijk. Tel. Nedl. 040-570619 Tel. Frankr. 09-33.7539.1652, fax 75391049 Ned. spr. FA61R

LOT / DORDOGNE
Gezellige familiecamping 'Le Ch'Timi', ANWB*** met zwembad, tennis, winkel, bar, snacks, 70 plaatsen en 10 caravans te huur. Inl. 05972-1696. FA-61R

RENT A TENT. Voll. inger. bung.tenten op campings in Belg., Lux., Dld., Nrd.-Frankr. 05765-1071, Pb19, 7470 AA Loenen. FA61R

BASIC TRAVEL. Huizen, app., bung.'s in heel Frankrijk. Bel voor gids 050-265100. FA-61R

DUITSLAND

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het best gesitueerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn bouwrelchtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, ktv, mini-bar, telefoon. Zwembad (29°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei. Tevens fietsverhuur.
Luxe 4-daags midweekarr. (3 n.) DM 255.- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner. Eveneens aantrekkelijke weekend- en 6-daagse arrangementen.
Hotel Grossfeld, Postbus 1266, 4444 Bad Bentheim, Duitsland.
Bel 053-35 32 44 (NL) of 09-49 59 22 828 (BRD) voor gratis prospectus. Fax. 09-49 59 22 43 49

Campings, bungalows, vakantiewoningen en stacaravanparken. EIFELLUX 073-419019/420644 DU-61R

RENT A TENT. Voll. inger. bung.tenten op campings in Belg., Lux., Dld., Nrd.-Frankr. 05765-1071, Pb19, 7470 AA Loenen. DU61R

VOORDELIGE VAKANTIEWONINGEN
Een enorm aanbod van voordelige vakantiewoningen, pensions en hotels in de bosrijke gebieden van Duitsland, voor vakantie, trektochten, wandelen of ontspanning. Vanaf ƒ 230.- voor 2 pers./week tot ƒ 750.- voor 7 pers./week. Gratis (nieuwe) gids: ADE, afd. R., Postbus 400, 6710 BK Ede, tel. 08380-19563.

Family Camping Club

Een droomvakantie voor het hele gezin! Ga met onze luxe tourincars (of eigen auto) naar ons mooie, gezellige vakantiepark a.d. Moezel bij Cochem (Dld.). Een schitterend inger. bungalowtent met o.a. vloerbedekking, koelkast en elektrisch licht staat voor u klaar en de Ned. leiding zorgt ervoor dat uw vakantie onvergetelijk wordt. Ons rekr.progr. (zie folder) is uniek en de omgeving is een stuk prachtig van ons zwembad. Veel zon! Natuurlijk hebben we een zwembad, fietsen en kano's. En dan onze prijzen! Ja, u leest het goed! Hoogseizoen: 2 weken inclusief busreis ƒ 440,- pp., kind ƒ 370,-. En voor caravan/tentbezitters zijn er prachtige plaatsen m. elektr. en water! Ook pensions/appart. Bel direkt voor gratis folder (ook 's avonds + weekend) tel. 02502-45567.
Family Camping Club - Spieringweg 1047 - Zwaanshoek

VAKANTIE-APPARTEMENTEN. Eifel, Moezel, Harz, Beierse Woud. Vraag gids 1992, Postbus 156, 2980 AD Ridderkerk of tel. 01804-24589. DU-61R

HOTEL AM BERGHANG. Gastvrij, sfeervol en... dichtbij!
De unieke schitterende ligging van ons hotel in Bad Bentheim, aan de zuidkant van de Bentheimer Bergen, de royale kamers en suites met alle denkbare comfort, het binnenbad (29°C) en het relaxcenter, de bar, lounge en restaurant (met meesterlijke kok!) garanderen u een zorgeloos verblijf. Onze team van gezellig luxueus hotel maakt wij ook graag voor u waar! Onze aanbod:
midweek-arr. (5 nachten) HP v.a. DM 298,- p.p.
of weekend-arr. (2 nachten) HP v.a. DM 165,- p.p.
Postbus 1412, D-4444 Bad Bentheim.
Bel 09-49.5922.2047 voor gratis folder. Fax 09-49.5922.4867.

Vraag de gratis gids aan met hotels, vakantiewoningen en boerderijen in Hessen bij ADE, afd. H., Postbus 400, 6710 BK Ede, tel. 08380-19563

OOSTENRIJK

TE HUUR TIROL-HOPFGARDEN 6-pers. toercaravan ƒ 350 p.w. Tel. (05430) 14327 OS-61R

KARINTHIË a/d Wörthersee Klagenfurt, te HUUR 80 compl. inger. sta-caravans van mei t/m sept. Op de camping, strandbad, ideaal voor kinderen. Ned. gastechtp. aanw. Inl. CARAVAN INTERLAND, 02158-25533. OS-61R

SNEEUWZEKER!! T.h. compl inger. STACARAVANS op comf. zomer-wintercamp., veel mogelijkh. voor skiën, langlauf en wandelen v.a. ƒ 200.- p. wk. Inl.: 05120-15242. OS-61R

WINTER/ZOMERGIDS vak.woningen en hotels in Oostenrijk, Zwitserland, Duitsland en Italië. Ook nog krokus vrij. I.T. Reizen, 010-4147692 (lid SGR). OS-61R

ZELL AM SEE zomer- en wintervakantie t.h. op camp. Woferlgut Bruck, compl. inger. m. voortent. Ideaal v. kind. CARAVAN INTERLAND, (02158) 25533. OS-61R

WINTERSPORT

DE WINTERSPORT-SPECIALIST
10 dgn. bus, halfpension en 7-dgse skipas v.a. ƒ 499 in Oostenrijk, Frankrijk en Italië. Vraag de brochure bij Bizz Travel: 050-144255 (lid SGR). WI-61R

SPANJE

10 dgn. zon in BENIDORM, incl. Royal Class bus en volp. B.v. Hotel Caballo de Oro, jan./feb./maart ƒ 396.-; april ƒ 429.-; mei ƒ 459.-; juni ƒ 470.-; juli/aug. ƒ 597.-/ƒ 637.- (prijzen zijn vanaf). Vraag folder, ook voor hotels Fiesta Park, President, Rosamar, app. Trebol. Solmar Tours (040) 460560. SP-61R

SPANJE plannen? Haal de speciale vliegreizengids van ARKE

COSTA BRAVA - Blanes Vakantiewoningen te huur Auto • bus • trein • vliegtuig CodaB Reizen: 050-415210. SP-61R

Costa Brava v.a. ƒ 210.- Barcelona v.a. ƒ 210.- Salou v.a. ƒ 225.- Costa Blanca v.a. ƒ 250.- Retourprijzen per pers. (bijna) dagelijks naar Spanje, 29 bestemmingen. Luxe bussen. Toilet - video - airco - royal class **Iberbus** (020) 6241010 SP-61R

SPANJE vakanties per Royal Class bus. Vraag de nieuwe.FOLDER van Nederlands scherpst geprijsde specialist, met reizen van april tot oktober 1992. Met gereserveerde plaatsen in de bus, dus nooit dringen. Verdeling roken/niet roken. Zeer VOORDELIG door rechtstreekse verkoop. Lid Garantiefonds. Bel SOLMAR TOURS 040-460560. Ook voor Benidorm nog mogelijkheden in jan./febr. en maart. SP-61R

GRATIS ZOMERGIDS. Buspendels 10-17 dgn., 2x p.w. v.a. 28-2 (krokus) app. v.a. ƒ 199.-, hotel v.a. ƒ 289.-; camp. v.a. ƒ 319.-. Boosten Reizen, SGR, tel. 045-227777. SP-61R

PORTUGAL

PORTUGAL plannen? Haal de speciale vliegreizengids van ARKE

ITALIË

ITALSOL-GARDAMEER: een fijne vakantie aan het meer in onze app. of vak.huisjes. Eigen strand, zwembaden, meerdere sportmogelijkh. en recreatieprogramma! Ned. beheer. Gratis brochure: ITALSOL Bakenbergseweg 176, 6814 MR ARNHEM. Tel. 085-420774 (fax 085-513311). IT-61R

ITALIE plannen? Haal de speciale vliegreizengids van ARKE

Levico - Caldonazzo - Ledro Gardameer - Kalterersee

200 vak.woningen en hotels v.a. ƒ 20 p.p.p.n. Vakantie VALSUGANA. Tel. (03463) 51161 GR. GIDS. IT-61R

GARDAMEER TIGNALE. T.h. luxe appartementen met [illegible] het meer. Balkon op z. met uitzicht over het meer. In bosrijke omgev. 4/6 pers. Info: 078-412349

DENEMARKEN

je reinste rust en ruimte... DENEMARKEN. Daar moet u zich thuis voelen! TROLL TRAVEL, de Deense vakantiewoningspecialist, biedt u een ruime keuze uit meer dan 6000 woningen, verspreid over Denemarken. Er is keus genoeg, maar boek nu wel vroeg! Vraag de uitgebreide catalogus aan en reserveer bij TROLL TRAVEL bv (lid ANVR-Reisorganisatoren en Stichting Garantiefonds Reisgelden). Troelstraplein 8, 3332 JB ZWIJNDRECHT. Telefoon 078-191700 of 199595, Telefax 078-191549

je reinste rust en ruimte... DENEMARKEN
20.000 VAKANTIEWONINGEN ook HOTELS VAKANTIEPARKEN en AUTOROUTES
Vraag tegen portokosten het uitgebreid infopakket aan bij: Dansk Feriehus Bookingbureau Holland. Hoofdweg 99, 9681 AC Midwolda. Telefoon 05975-1416*
ONBETWIST DE DENEMARKEN SPECIALIST!

TSJECHOSLOWAKIJE

Voor wie eens wat anders wil...............
TSJECHOSLOWAKIJE
gastvrij, grenzeloos mooi en... dichtbij!
Vraag onze gratis autoreizen magazine met 36 pag. verbluffend voordeel in bungalows, hotels, appartementen en op campings 05700-35188. EURODYNAMIC (GARANTIEFONDS) TS-61R

VAKANTIEHUIZEN/APP. ook in Praag. Kmrs. in Praag v.a. ƒ 25.-. B.o.B. Travel (02290) 39762 tot 21.00 uur. TS-61R

MALTA

MALTA plannen? Haal de speciale vliegreizengids van ARKE

HONGARIJE

EEN VERBORGEN PARADIJS IN EUROPA
Onze nieuwe zomercatalogus is uit!
Balaton Travel, 073-416028. HO-61R

Dé grootste spec. voor Hongarije POESTA REISWINKEL, biedt hot., pens., appt., vak.huizen, camp. en ruiter-/menvak. op alle nivo's voor de indiv. reiziger. Unieke rondreis langs pensions, 14 dg. à ƒ 325 p.p. met eigen vervoer. Week. pendelbus ƒ 225 retour. Gratis folder: 055-412114. HO-61R

GRIEKENLAND

GRIEKENLAND plannen? Haal de speciale vliegreizengids van ARKE

TURKIJE

TURKIJE plannen? Haal de speciale vliegreizengids van ARKE

Mooi Turkije
Hoogste kwaliteit/laagste prijzen. Vraag de grote Voordeelgids '92 met meer dan 100 speciale aanbiedingen. Ook gratis weekvakantie, zomer en winter. Vrijwel dagelijks vluchten op de grootste steden/badplaatsen, v.a. ƒ 450

Super Reizen 040-436600 TU-61R

INDONESIË

Aktieve rondreizen Sumatra, Java, Bali, Lombok, da eilanden, Sulawesi. 34 dagen v.a. ƒ 2... vliegreis, vervoer, voudige hotels en vertrekdata. Folder (071) 12640... SGR

TUNESIË

TUNESIË plannen? Haal de speciale vliegreizengids van ARKE

INDONESIË

SOC reizen. INDONESIË · MEER CONTACT MET LAND EN VOLK

DE INDONESIË-SPECIALIST BIJ UITSTEK
Onze nieuwe 100 pagina's dikke reisbrochure is uit!! Wij bieden de mooiste reizen naar Sumatra, Java en Bali en naar bijzondere gewesten als Kleine Sunda-Eilanden, Kalimantan, Sulawesi, Molukken, Irian-Jaya
- Groepsreizen: 12-20 personen
- Grootste aanbod verzorgd-individuele reizen op privé-basis
- Rent-a-Car met chauffeur op Java en Bali

Belt u één van onze gespecialiseerde reisburo's 070-346..., 040-460400, 020-6263635. Ook te verkrijgen bij uw ANVR-reisburo.

Indonesië Tours '92/'9..

De nieuwe brochure van dé Indonesiëspecialist is uit. Uitstek ligt voor u klaar! 112 pagina's kleurige informatie over onze VOLLEDIG VERZORGDE rondreizen, inclusief alle maaltijden, excursies en Nederlandse reisleiding. Tevens hebben wij in dit programma rondreizen opgenomen naar India, Nepal, Thailand, Maleisië en Sri Lanka.

INFORMATIEVE DIA-PRESENTATIES INDONESIË
Iedere zaterdag dia-presentatie in Heemstede. Ook komen wij in het land met onze diashow en ...
Eindhoven 19-1 + 30-1 + 6-2; Maastricht 2-2; ... Venlo 16-2; Heerlen 18-2.
Komt u ook? Bel ons even: 023-339151. Vraag de brochure aan bij uw ANVR-reisburo of ...

De Boer & Wendel B.V.
dé Indonesiëspecialisten
Raadhuisstraat 53 - 2101 HD Heemstede - ANVR/GAR.FONDS
023-339151

AZIË

GOEDKOPE TICKETS AZIË O.A. THAILAND/FILIPIJNEN. Nieuwe reiskrant 1992 met 15 dg. Thailand ƒ 1.529.-; Manila ƒ 2.149.-; 15 dg. strand/duikvak. Filip. ƒ 2.28... Ticket/Hotels. Grote keus rondreizen in Azië. RAIN... TOURS. Tel. 085-454918/430992.

THAILAND: v.a. ƒ 1339.-; 15 dgn. ***hotel ƒ 179... Lanka: v.a. ƒ 1425.-; 20 dgn. hotel L/O ƒ 1695.-; ... tour ƒ 2495.-. Schakel Travel & Tours, tel. 085-64...

CYPRUS

CYPRUS plannen? Haal de speciale vliegreizengids van ARKE

EGYPTE

Aktieve rondreis EGYPTE 15-22 dgn. v.a. ƒ 1.545, vliegreis, vervoer, hotels, etc. Div. vertrekdata v.a. ... Folder? Djoser (071) 126400. Lid S.G.R. EG...

VER. STATEN CANADA

Voor de goedkoopste vliegtickets naar Amerika. Bel nu: EXOTIC TOP TRAVEL Tel. (020) 6385746/6246340, lid S.G.R. AC...

USA/CANADA 1992
Brochure boordevol campers, auto's, hotels, vliegreizen, cruises, all-in- en combinatiereizen. Bel voor brochure. Cadusa Reizen, Vinkeveen 02949-1635/354... VC...

DIV. BUITENLAND

Een stapje opzij van het gangbare
Culturele en avonturlijke rondreizen in het Midden-Oosten, het Verre Oosten en Oost-Europa. Ontmoet mensen in Egypte, Syrië, Algerije, Jemen, Iran, ... Rusland, China, Maleisië en Indonesië.
Delta Reizen, de specialist 050 - 146200

Naturistische winter- en zomervakanties Internatuur, (085) 617134 DB...

Hoe te handelen bij bezit, (ver)koop (VAKANTIE)... NING in het buitenland? Lees eerst onze boeken! ... folder 02290-46140. DB...

AKTIEVE RONDREIZEN. Kleine groep met ... voor eigen initiatief ... Ierland/Wales/Shetland ... Schotse Hooglanden ... Noorwegen/Thailand ... Indonesië/Egypte ... Brazilië/Alaska... TRAVELLERS ... tot 20.00, 05730-5... DB...

WIJN PAK HUIS

De Hermans groep exploiteert ca. 140 moderne supermarkten en slijterijen. Assortiment, prijs en winkelsfeer zijn afgestemd op de wensen van de hedendaagse consument. Tot de Hermans Groep behoren Jac. Hermans, Kom en Koop en Jac. Hermans wijnpakhuizen. De Hermans Groep maakt deel uit van het Tengelmann-concern: een van de grootste levensmiddelenbedrijven ter wereld.

Iets voor jou?

BEHEERDERS

Voor onze nieuw te openen vestigingen Wijnpakhuis zoeken wij:

BEHEERDERS M/V

In onze slijterij bent u verantwoordelijk voor een zelfstandige en effectieve bedrijfsvoering.
Naast de presentatie van het assortiment behoren hier o.a. toe kostenbewaking, service aan de consument en een actief verkoopgedrag.
De artikelen worden zelfstandig besteld bij ons distributiecentrum.
Heeft u ervaring, minimaal een MAVO-opleiding en een slijtersvakdiploma, dan bent u van harte welkom.
Indien u interesse heeft in bovengenoemde vakature, schrijf dan een sollicitatiebrief naar:
Hermans Groep B.V.
t.a.v. afdeling personeelszaken-WPH
Postbus 585
3740 AN Baarn
Voor eventuele informatie: tel. 02154-83433.

...JAC. HERMANS WIJNPAKHUIS GEEFT JE ALLE RUIMTE.

REB Regionaal Expertise Bureau B.V. te STEIN

is een bureau, dat expertise-, taxatie- en inspectiewerkzaamheden verricht.

Wij zoeken op korte termijn:

1. een **SECRETARESSE**
voor de afdeling Bouwkunde

Functie-eisen:
- directie-secretaresse opleiding (Bell-College of Schoevers);
- goede kennis van Nederlands, Engels, Frans en Duits in woord en geschrift;
- representatief;
- verantwoordelijkheidsgevoel;
- kennis van WordPerfect 5.1;
- collegiaal en service gericht;
- assurantiekennis en/of affiniteit met bouwkunde is een pré;
- leeftijd maximaal 23 jaar.

2. een **ALGEMEEN SCHADEREGELAAR**
welke na een interne opleiding van circa 2 maanden zelfstandig schadegevallen gaat behandelen bij gelaedeerden.

Functie-eisen:
- minimaal HAVO/MTS of gelijkwaardige opleiding;
- zelfstandig kunnen werken en in teamverband;
- goede uitdrukkingsvaardigheid in woord en geschrift;
- goede contactuele eigenschappen;
- in bezit van rijbewijs B/E;
- assurantiekennis is een pré;
- leeftijd maximaal 30 jaar.

Salaris en verdere arbeidsvoorwaarden nader overeen te komen.
Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Schriftelijke sollicitaties met curriculum vitae en recente pasfoto, gaarne binnen 14 dagen gericht aan:
Regionaal Expertise Bureau B.V., t.a.v. de directie, Postbus 137, 6170 AC Stein.

Voor eventuele inlichtingen kunt u zich wenden tot dhr. J. Nelissen of mej. C. Maessen van ons bureau.

"LOUIS MARIE JAMIN"

STICHTING TOT HULP AAN LICHAMELIJK GEHANDICAPTEN

Het aktiviteitencentrum biedt dagaktiviteiten aan lichamelijk gehandicapte volwassenen in het kader van zijn doelstelling: integratie en bevordering van de sociale redzaamheid.

Aktiviteiten vinden plaats binnen vier afdelingen: t.w. educatieve aktiviteiten, kreatief, sport en spel en A.D.L. (aktiviteiten dagelijks leven).

Het aktiviteitencentrum wordt gefinancierd in het kader van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (A.W.B.Z.).

Voor medewerk(st)ers gelden de arbeidsvoorwaarden voor Dagverblijven en Tehuizen voor Gehandicapten.

De stichting is voornemens op korte termijn een Stichting „Research en Development" te stichten. De huidige direkteur van het Aktiviteitencentrum Kerkrade zal als secretaris/direkteur bij deze stichting gedetacheerd worden.
Ten behoeve van het **Aktiviteitencentrum Kerkrade** zoekt het Bestuur derhalve een

Coördinator interne zaken,

die, onder verantwoordelijkheid van de direkteur, de dagelijkse leiding van het centrum op zich neemt.

Het betreft hier een tijdelijke funktie voor de periode van drie jaar; na deze periode zal – afhankelijk van interne en externe ontwikkelingen – de funktionaris benoemd worden als hoofd van het Aktiviteitencentrum Kerkrade, of een staffunktie gaan vervullen in een (nog te stichten) woonvorm voor meervoudig gehandicapten.

Funktie-eisen
- een afgeronde H.B.O.-opleiding (Pabo, HBO-J, HBO-IW, HBO-CW, Mikojel) en minimaal drie jaar ervaring in de (lichamelijke) gehandicaptenzorg;
- brede sociale en maatschappelijke belangstelling;
- goede contactuele eigenschappen, alsmede uitstekende mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid;
- leeftijd niet jonger dan 30 jaar;
- een aanvullende management-opleiding en/of aantoonbare leidinggevende kwaliteiten strekken tot aanbeveling.

Een medische keuring en een psychologisch onderzoek behoren tot de sollicitatieprocedure. Inschaling zal plaatsvinden in schaal 10, minimaal ƒ 3.475,- en maximaal ƒ 4.455,-.

Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen richten aan het bestuur van de Stichting L.M.J., t.a.v. dhr. A.K. de Jong, direkteur Aktiviteitencentrum Kerkrade, Caspar Sprokelstraat 4, 6461 EA Kerkrade. Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot voornoemde direkteur, tel. 045-460888. 0727

projekt "meervoudig gehandicapten"

INFORMATIE

Het Aktiviteitencentrum Landgraaf biedt dagaktiviteiten aan meervoudig gehandicapten in een voor dit doel tijdelijke huisvesting in de gemeente Landgraaf.

De doelstelling van het centrum is het aanbieden van een optimaal werk- en leefklimaat voor een groep meervoudig gehandicapten. Aan het centrum is wetenschappelijk onderzoek verbonden.

Het aktiviteitencentrum wordt gefinancierd in het kader van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (A.W.B.Z.).

Voor medewerk(st)ers gelden de arbeidsvoorwaarden voor Dagverblijven en Tehuizen voor Gehandicapten.

Projekt "meervoudig gehandicapten"

AKTIVITEITENCENTRUM LANDGRAAF

roept belangstellenden op te solliciteren naar de funktie van:

A. MEDEWERKER VOOR DE AFDELING AKTIVITEITEN DAGELIJKS LEVEN (m/v)

Inhoud van de funktie:
- het begeleiden van aktiviteiten in de afdeling, waarbij gedacht wordt aan aktiviteiten als kookcursussen, verzorgende aktiviteiten, voedingsleer;
- het individueel begeleiden van deelnemers bij hun persoonlijke verzorging;
- het verrichten en organiseren van bezigheden op huishoudelijk vlak ten behoeve van het centrum.

Vereist:
- een afgeronde M.B.O.-opleiding op verzorgend gebied;
- kennis op verzorgend en huishoudelijk gebied;
- goede contactuele eigenschappen;
- open staan voor teamwerk.

B. MEDEWERKER VOOR DE AFDELING SPORT- EN SPELAKTIVITEITEN (m/v)

Inhoud van de funktie:
- het begeleiden van sport- en spelaktiviteiten (o.a. balspelen, zwemmen, tafeltennis, rolstoelspelen, gezelschapsspelen etc.);
- het begeleiden van individuele bewegings- en conditie-oefeningen.

Vereist:
- een afgeronde M.B.O.-opleiding met kennis van en affiniteit voor sport- en spelaktiviteiten;
- goede contactuele eigenschappen;
- open staan voor teamwerk.

Een medische keuring en een psychologisch onderzoek behoren tot de sollicitatieprocedure. Het salaris bedraagt minimaal ƒ 2304,- en maximaal ƒ 3217,-.

Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen richten aan dhr. A.K. de Jong, directeur Aktiviteitencentrum Landgraaf, Salesianenstraat 54, 6374 TZ Landgraaf. Nadere informatie kan telefonisch worden ingewonnen bij dhr. J. Penders, hoofd, tel. 045-327476.

Het Maa[illegible] & Congre[illegible] (MECC) [illegible] mod[illegible] [illegible] van [illegible] vinden [illegible] 300 nationale [illegible] plaats. [illegible] meer [illegible]aangevende vakbeurzen, tentoonstellingen en evenementen worden in het MECC gehouden

MECC Hotel Service (MHS)

MECC Hotel Service (MHS) is intermediair tussen organisatoren van MECC-evenementen en de bij het reserveringssysteem aangesloten hotellerie van Maastricht en omgeving.
MHS bemiddelt bij het vinden van passende hotelaccommodatie voor congresgangers en -sprekers, standbouwers en -houders en andere betrokkenen en houdt zich onder andere bezig met het definitief reserveren en bevestigen van de hotelkamers.

In het kader van uitbreiding van ons team zijn wij op zoek naar een

[illegible]

Wij [illegible]
- inzi[illegible]temen, bij voorkeur hotelreserveringen[illegible];
- kennis [illegible]rdPerfect;
- goede ta[illegible]uits en Frans in woord en geschrift;
- Middelba[illegible]E.R.O. of hiermee vergelijkbare opleiding;
- minimaal 2 [illegible]elijke functie.

Wij zoeken:
Een accurate, rep[illegible]gerichte medewerk(st)er tot 30 jaar oud, wo[illegible]t of omgeving.

Wij bieden:
Een boeiende baa[illegible] team in een groeiend bedrijf.
Salaris afhank[illegible] leeftijd.

Nadere infor[illegible] bij mevrouw L. Bos, tel. 043-83[illegible].

Uw hand[illegible]tiebrief en c.v. dient u vóór 20 januari [illegible]
Maastrichts [illegible] Congres Centrum (MECC)
T.a.v. [illegible] hoofd afd. Congreszaken & Evenementen, Postbus 1630, 6201 BP Maastricht.

MECC Maastricht
Maastrichts Expositie & Congres Centrum
Postbus 1630, 6201 BP Maastricht
Telefoon (043) 83 83 83
Telex 56682 mecc nl
Telefax (043) 83 83 00

VIJGEN

ONROEREND GOED • BEDRIJFSONROEREND GOED
AANKOOP • VERKOOP • VERHUUR • BEMIDDELING
J.W. VIJGEN St. Franciscusweg 16 6417 BD Heerlen
Tel. 045-711617

Vaak verkopen wij huizen die de krant net niet halen. Zoekt u een huis, laat u vrijblijvend inschrijven.
Zie ook onze etalages St.-Franciscusweg 16 en Oliemolenstraat 3

SWEYKHUIZEN
Kerkstraat 7. Ruim m.o.m. woonhuis, pracht tuin. Vr.pr. *f* 204.000,- k.k.

EYS
Mr. dr. Froweinweg 30. Mooi gel. semi-bungalow, 3 ruime slpk., grote woon/eetk., dubb. garage, grondopp. 2245 m². Vr.pr. *f* 309.000,- k.k.

BRUNSSUM
Haselaar 6. Uitstekend gesit. vrijst. landh., 4 slpk., luxe badk., woonk. 60 m⁰, opp. 379 m², bwj. '89. Pr. in overleg. Event. inruil van patiobung. mogelijk.

VIJLEN
Weideklokje 21. Vrijst. woonh. opp. 280 m², gr. woonk., ½-open aanb.keuk., 3 slpk., badk. ligb., vaste trap naar zolder, bj. 1989, garage. Vr.pr. *f* 249.000,- k.k.
Martinusstr. 2. Ruim vrijst. wh. opp. 350 m², 4 slpk., bwj. 1958, garage. Vr.pr. *f* 245.000,- k.k.

WAHLWILLER
Oude Baan 12. Vrijstaand woonh., 3 slpk., app. keuk./bijkeuk., opp. 535 m². Vr.pr. *f* 219.000,- k.k.

HEERLEN
Ambachtstraat 4. Uitstekend gel. herenhuis met 4/5 slpk., grote woonk. m. parket. Vr.pr. *f* 183.000,- k.k.
Zandweg 7. Op goede stand gel. halfvrijst. herenhuis, gr. woonk., eiken parket, 5 ruime slpk., recente aanbouwkeuken m. apparatuur en badk. Prijs n.o.t.k.
Gerard v. Brunningstr. 5. Uitstek. gel. ruim halfvrijst. herenhuis, 4 slpk., woonk. 68 m². **Moet u van binnen zien.** Vr.pr. *f* 269.000,- k.k.
Fossielenerf 478. In perfecte staat verk. halfvr.st. woonhuis met carport, 3 slpk. Vr.pr. *f* 129.000,- k.k.
Lirp 16. Rustig gel. royaal vrijst. landhuis. Opp. 550 m², 4 slpk., inpand. garage. Vr.pr. *f* 335.000,- k.k.

HOENSBROEK
Van Hövel tot Westererf Hof 26. Uitst. gel. vrijst. landhuis. Inl. op aanvr.
Kouvenderstraat 184. Beleggingspand, 3 appartementen, huuropbr. 24.000,-. Vr.pr. 129.000,-.

NUTH
Reukenderweg 5. Vrijstaand woonhuis op 770 m² grond. 5 slpk., woonk. 40 m², grote gesl. keuken. Vr.pr. *f* 239.000,- k.k.

WIJNANDSRADE
Teheuxstr. 1A. Nieuwbouw semi-bungalow, 3 slpk. Opl. mei/juni. De bouw is halverwege. Vr.pr. *f* 238.000,- v.o.n.

MAASTRICHT
Hondiusdomein 42. Bwj. 1988. Uitstekend tussengel. ruim woonhuis, perfecte staat van onderhoud, met studio, vrij uitzicht op grote vijver. Vr.pr. *f* 209.000,-.

KERKRADE
Akerstraat 44. Ruim winkel/woonhuis. Vr.pr. *f* 129.000,- k.k.

TE HUUR
Kerkrade-W. 400-1000 m² luxe kantoorruimtes met 600/1800 m² bedrijfsloods.
Heerlen-Cntr. a. ruime kantooretage.

TE KOOP GEVRAAGD
Woonhuis, vrijstaand/halfvrijstaand, 10/15 km Duitse grens.

Wij hebben zeer veel potentiële kopers ingeschreven die naar een huis zoeken, waarvan vele Duitse gezinnen. Heeft u iets te koop of te huur, belt u ons vrijblijvend! Wij doen meer dan alleen uw huis verkopen. Vraag om inlichtingen. 04497

HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN
045-711617

te koop

STEIN, Schinekstraat 9

Vrijst. bungalow met nieuwe c.v., gr. garage, kelder en rondom siertuinen. Oppervl. 815 m². Ind.: r. hal, woonkamer ± 57 m² met open haard en tegelvloer, leefkeuken met nieuwe keukeninst. met alle app., 3 slpk., nieuwe badk. m. ligbad etc.
Vraagprijs *f* 289.000,- k.k.

GELEEN, Marisstraat 59
Winkel/woonhuis met ca. 200 m² bedrijfsruimte. Ind.: gr. L-vormige woonkamer met leistenenvloer, r. keuken, 4 slaapk., badk., dakterras.
Vraagprijs *f* 285.000,- k.k.

SCHINNEN

Aan rand van natuurgebied gel. riant vrijst. landhuis omgeven door ca. 2300 m² parktuin. Bjw. '77. Ind.: souterrain m. o.a. dub. garage, royale hal met vide, woonk. ± 52 m², open haard en tegelvloer, kantoor c.q. speelk. ± 25 m², 5 slaapk., badk. m. ligbad, douche, 2e toilet etc., afgewerkte zolderkamer. Deg. isolatie.
Vraagprijs *f* 575.000,- k.k.

Voor onze relaties zoeken wij op korte termijn woningen in alle prijsklassen! Wij berekenen bij GEEN VERKOOP GEEN KOSTEN

GELEEN, Gansbeek 86
Rustig gel. bungalow met zonnige tuin. Ind.: hal, ruime woonkamer met open keuken ± 45 m² met tegelvloer en aanbouwkeuken, 2 slpk., badkamer met ligbad. Trap n. verdieping. Moet beslist van binnen gezien worden.
Vraagprijs *f* 145.000,- k.k.

SPAUBEEK, Soppestraat 2

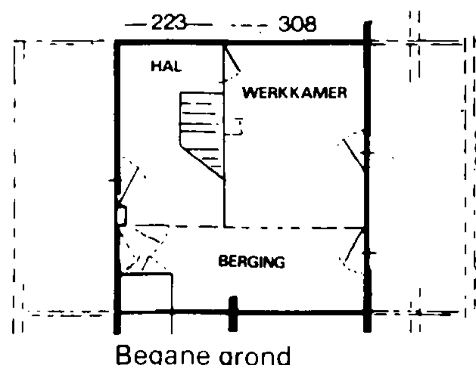
Vrijst. bungalow met zeer gr. garage, kelder en rondom siertuinen. Oppervl. 750 m². Ind.: royale hal, L-vorm. woonkamer met open haard en schuifpui, gr. leefkeuken, bijkeuken, 3 r. slpk., 2 badk. Ged. isolatie en rolluiken. Aanv. ca. aug. '92.
Vraagprijs *f* 369.000,- k.k.

TE HUUR
OUD-GELEEN, Marcellienstraat 1
Representatieve kantoorruimte te huur in winkelkern en in nabijheid van NS-station. Begane grond ca. 85 m² vloeroppervl. Verd.: ca. 100 m², verdeeld in 5 ruimten. Aanvaarding direct.
Huurprijs in overleg.

MARINUS KRIJNTJES
beëdigd makelaar & taxateur o.g.
Kummenaedestraat 72 - 6165 BX Geleen. Tel. 046-751544

ABC Vastgoed heeft nog enige fijne huurwoningen voor u!

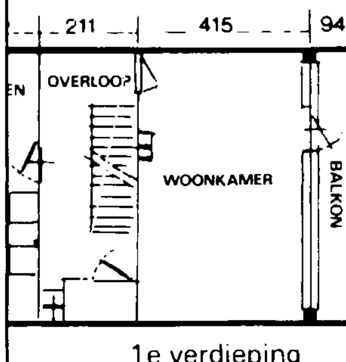
Het gaat hier om **zeer royale huurhuizen.** Op de begane grond is een mooie hal, 'n fijne werkkamer met uitzicht op uw eigen behoorlijke tuin en een grote berging.

Begane grond

Een flinke keuken en een prachtige woonkamer met kamerbreed balcon, dat uitkijkt op uw tuin, vindt u op de eerste verdieping. Op de tweede zijn maar liefst 3 slaapkamers en een badkamer. Met ook weer een balcon over de volle breedte.

Deze woningen zijn gedeeltelijk geïsoleerd en o.a. voorzien van dubbele beglazing.

1e verdieping

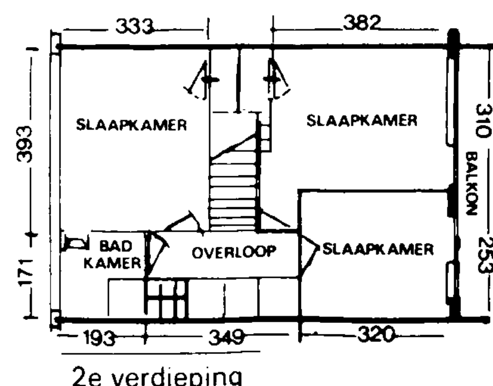
Al die ruime en komfortabele eengezinswoningen voldoen helemaal aan de hoge, hedendaagse wooneisen. En wat de zaak nog aantrekkelijker maakt: **de huurprijzen bedragen *f* 730,59 per maand (excl. servicekosten).**

Waar vind je tegenwoordig al deze ruimte nog? In de Heerlense wijk **Vrieheide-de Stack** is 't nu best fijn wonen! Een vriendelijke en mooie wijk met erg veel groenvoorzieningen. Vlak bij de centra van Heerlen en Brunssum. Op loopafstand van het schitterende natuurgebied 'Brunssummerheide'. Met uitstekende busverbindingen, winkelcentrum en basisscholen direkt in de buurt.

Centrale ligging, kortom: een ideale woonplek! Deze schitterende huurhuizen zijn nagenoeg direkt beschikbaar.

Bel ons daarom even voor een afspraak, of vul de bon in. Wij geven u dan alle informatie, die u wenst.

En bovendien kunt u dan de modelwoning even bekijken, zodat u precies kunt zien hoe u

2e verdieping

straks komt te wonen! Bel ons even en kom 'ns kijken! Wij weten zeker, dat u het hier naar uw zin zult hebben!

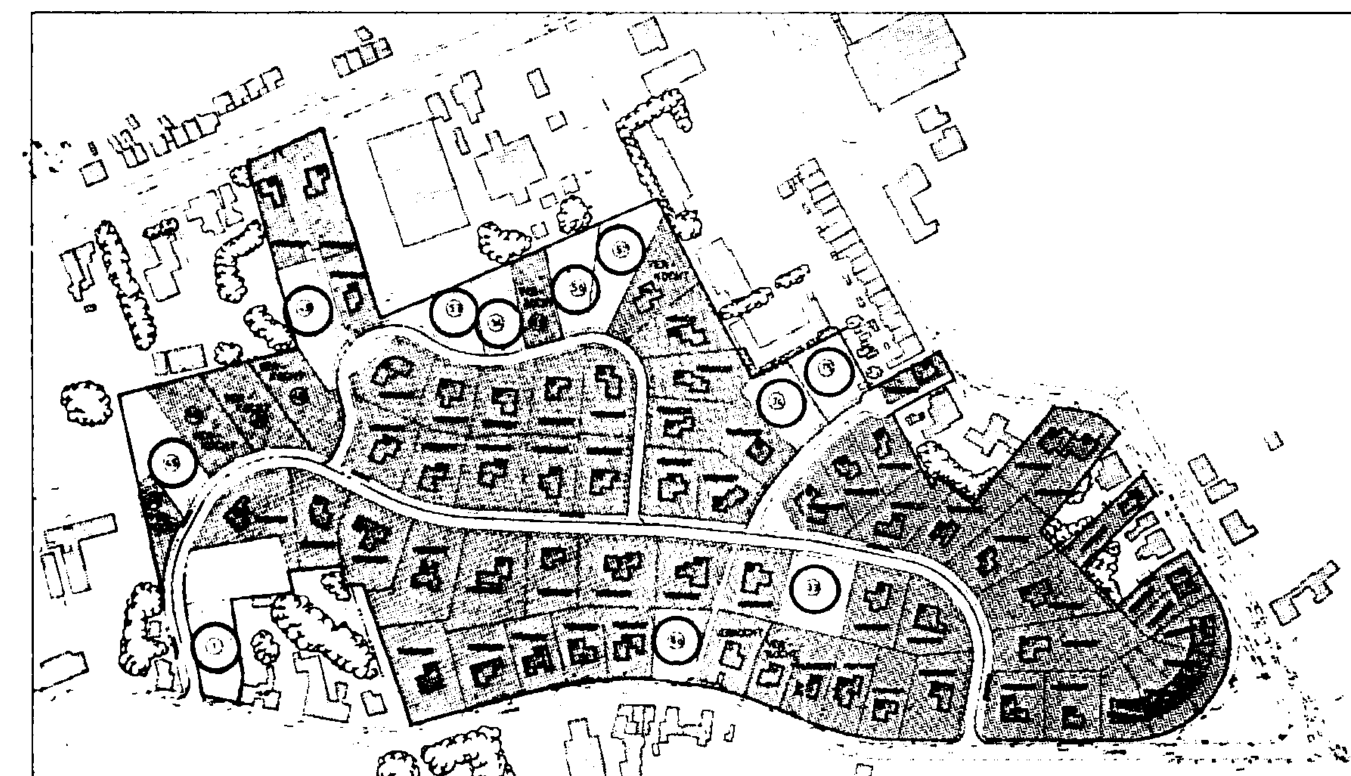
Graag ontvang ik vrijblijvend informatie over deze woningen in Vrieheide.
Naam:.................................
Adres:.................................
Postcode:.................................
Plaats:.................................
Telefoon:.................................
Stuur deze bon naar ABC Vastgoed, Akerstraat 23, 6411GW Heerlen.

BC Vastgoedbeheer
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

Nog enkele bouwkavels te koop in Heerlen-Zuid

Beslis snel en bepaal zelf de grootte van uw bouwgrond!

Zoals verwacht gaat het zeer goed met de verkoop van bouwplan Vrusschemig in Heerlen-Zuid. Van de 76 bouwkavels zijn er nog maar enkele te koop. Een snelle beslissing is dus absoluut gewenst. Zeker als u graag zelf de grootte van uw bouwgrond bepaalt. Er zijn nog bouwkavels vanaf 746 m²
Prijzen vanaf f 108.000,- V.O.N.

U ziet een overzicht van het bouwplan Vrusschemig in Heerlen-Zuid. Alleen de omcircelde bouwkavels zijn nog te koop.

Waarom bouwen en wonen in Vrusschemig?

Uw toekomstige huis ligt in de buurt van één van de mooiste en vriendelijkste wijken van Heerlen-Zuid. In de directe omgeving bevinden zich diverse middelbare en lagere scholen, een peuter-speelzaal, winkelcentra, het De Wever-ziekenhuis, een uitgebreid pakket aan sportfaciliteiten en recreatieve mogelijkheden. Het plan Vrusschemig is nog één van de weinige plaatsen in Heerlen-Zuid waar gebouwd kan worden.

Voor meer informatie over het bouwplan of het maken van een afspraak kunt u contact opnemen met dhr. W. Jongen van V.O.C. onder telefoonnummer 045 - 740900. Bij geen gehoor kunt u bellen met Grouwels Daelmans in Maastricht, telefoonnummer 043 - 254565 (vragen naar dhr. Roger Grouwels).

grouwels-daelmans
Het Bat 18
6211 EZ MAASTRICHT
Telefoon : 043 - 25 45 65
Telefax : 043 - 25 26 99

V.O.C.
Vastgoed Ontwikkelings Centrum B.V.
Welterkerkstraat 2
6419 CR Heerlen
Telefoon : 045 - 740900
Telefax : 045 - 713899

Uw huis op dit formaat in de krant kost meestal minder dan een maand hypotheekrente en verkoopt sneller, want:

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

VERKOCHT

DECORA HOUKES PARKET B.V.
SUPERAANBIEDING
Rustiek A
massief eiken stroken, 22 mm, kant en klaar gelegd en geborsteld
***f*130,- p.m2**
Voerendaal, Hoolstr. 45
tel. 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd 48
tel. 046-525157
Maastricht, Scharnerweg 147b
tel. 043-636273

Heerlen-Zuid Corisberg:
ruim en "groen" wonen dichtbij de stad.

Het uitbreidingsplan Corisberg kent een gevarieerde woningbouw, waarvan reeds een gedeelte voor bewoning gereed is. Het plan is ruim opgezet met veel aandacht voor optimale leefbaarheid. Binnenkort wordt met de bouw gestart van een aantal halfvrijstaande herenhuizen. Deze woningen grenzen aan groenvoorziening en liggen op korte afstand van het recreatiegebied Strijthagen.

Indeling:
Overdekte entree. Living ca. 39 m². Aparte keuken met aansluitend eet- en zithoek, die zeer riant te noemen zijn. Verder kennen deze herenhuizen het gemak van een bijkeuken/berging. Inpandige garage. De 1e verdieping telt 3 slaapkamers resp. groot ca. 19 m², 9,5 m² en 7,5 m², alsmede een badkamer met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar royale zolder ca. 46 m² (mogelijkh. voor 4e kamer). Achtertuin gelegen op het zuiden.

Technische details:
- spouw-, dak- en vloerisolatie
- hardhouten kozijnen
- dubbele beglazing in vrijwel de gehele woning
- woningscheidende muur in spouw waardoor evt. contactgeluid tot een minimum wordt beperkt

Prijs *f* 231.999,-- v.o.n. **10091044**

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen
tel. 045-712256*
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00 uur tot 21.00 uur. Zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur.
Ook kantoren in Maastricht en Aken

Gaarne vrijblijvend volledige informatie over de herenhuizen in Heerlen-Zuid nr. 10091044
Naam: ....
Adres: ....
Postcode: ....
Plaats: ....
Telefoon: ....
In gesloten enveloppe zonder postzegel zenden aan Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Gemeentepolitie Maastricht

Maastricht behoort met circa 117.000 inwoners tot de grotere steden in Nederland. Het is de oudste stad van het land, maar ook een vitale stad met ambities. Maastricht ligt in het centrum van een internationale omgeving en richt zich sterk op de ontwikkeling van het nieuwe Europa. Maastricht stelt hoge eisen aan de kwaliteit van het voorzieningen-niveau op ruimtelijk, maatschappelijk, economisch en cultureel vlak. Deze kwaliteit wordt gevraagd van de ambtenaren van de stad. Dus ook van de nieuwe

Arrestantenbewaker/ Receptionist (v/m)

De plaats in de organisatie. De gemeentepolitie bestaat uit zes executieve afdelingen waarvan de chefs, samen met de korpsleiding, het managementteam vormen. Daarnaast is een aantal ondersteunende functies ondergebracht in enkele dienstverlenende afdelingen. Daartoe behoort ook de afdeling Executieve Ondersteuning, waarvan de receptie/bewaking een onderdeel is.

Uw taken en verantwoordelijkheden. U draagt zorg voor de bewaking en verzorging van de arrestanten. Eveneens verricht u receptiewerkzaamheden.

Uw kennis en kwaliteiten. U bent in het bezit van een MAVO-diploma op D-niveau. U beschikt over ruim voldoende kennis van en uitdrukkingsvaardigheid in de Franse taal. Uiterlard heeft u een onbesproken gedrag.

Ons aanbod. Het salaris is, afhankelijk van ervaring, maximaal f 3.092,- per maand (schaal 5), exclusief de toeslag voor onregelmatige dienst.

Inlichtingen. Inlichtingen over de functie kunt u tijdens kantooruren telefonisch inwinnen bij de heer W. Dohmen, personeelsadviseur, telefoon 043-293388.

Heeft u belangstelling? Richt uw sollicitatie dan binnen 14 dagen aan de Hoofdcommissaris van de Gemeentepolitie, Postbus 3, 6200 AA Maastricht. Een psychologisch onderzoek kan en een medisch onderzoek zal deel uitmaken van de selectieprocedure. ... Wij vinden dat het gemeentelijk apparaat een goede afspiegeling moet zijn van onze samenleving. Daarom hanteren wij een voorkeursbeleid voor vrouwen, mensen uit etnische minderheden en gehandicapten. Bij gebleken geschiktheid genieten zij dan ook onze voorkeur. Mogelijkheden voor kinderopvang zijn aanwezig.

WONINGVERENIGING SITTARD

De Woningvereniging „SITTARD" is werkzaam op het terrein van de volkshuisvesting. Zij beheert o.m. een bestand van ruim 6100 verhuureenheden. De Woningvereniging „SITTARD" is een efficiënt functionerende organisatie, waarbinnen een klantgerichte opstelling voorop staat.

De afdeling bewonerszaken vervult binnen de organisatie een kernfunctie, waarbij met name de contacten tussen de vereniging en de (adspirant-)huurders centraal staan.

Binnen deze afdeling bestaat momenteel de vacature van:

ASSISTENT WONINGINSPECTEUR v/m

Taken:
- inspecteren van woningen bij verhuizing;
- beoordelen van de technische staat en het bepalen van onderhoudswerkzaamheden;
- het mede plannen en coördineren van uit te voeren onderhoudswerkzaamheden;
- adviseren bij en beoordelen van wijzigingen aan woningen;
- onderhouden van contacten met bewoners, aannemers en nutsbedrijven.

Functie-eisen:
- kennis op niveau van MTS/BNA;
- kennis en ervaring op het gebied van bouwkundig onderhoud;
- uitstekende sociale vaardigheden en contactuele eigenschappen;
- leeftijd vanaf ca. 25 jaar.

De arbeidsvoorwaarden zijn conform de c.a.o. voor personeel in dienst van woningcorporaties.

Nadere informatie is te verkrijgen bij het hoofd van de afdeling bewonerszaken, mevrouw H.M.G. de Koste-v. Kaam (046-510460).

Schriftelijke sollicitaties met volledige gegevens dienen binnen 10 dagen na verschijnen van dit blad te worden gericht aan: Woningvereniging „SITTARD", t.a.v. de heer B.G.J.E. van Raaij, postbus 13, 6130 AA Sittard.

Uw gegevens worden vertrouwelijk en zorgvuldig behandeld. Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

STOMERIJ "DE LUXE"

Susteren v/h Limbricht

De volgens klager-ondernemer ten onrechte UITHUISZETTING C.Q. BEDRIJFSSLUITING te Limbricht is in handen gesteld van de Minister van Justitie, die voor 1 februari 1992 IN NAAM DER KONINGIN gerechtelijk een uitspraak dient te doen betreffende:

- het alsnog behandelen van de beroepschriften Raad van State
- het eventuele Kroonbesluit
- of een onafhankelijk onderzoek te gelasten volgens het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, die ernstig in het geding zijn, waardoor de Wetgeving opzettelijk is ondermijnd.

Stomerij "De Luxe" vraagt met spoed:

part-time winkelmeisje/medewerkster

Vereist: middelbare opleiding, leeftijd 18 t/m 20 jaar, liefst omgeving Susteren.

Aanvraag: maandag t/m vrijdag tussen 18.00 en 19.00 uur

Swentibeldstraat 8 Susteren. Tel. 04499 - 2049

Makelaardij Midden-Limburg B.V. is een dynamisch en jong makelaarskantoor, gevestigd in Heythuysen. Ons kantoor, bestaande uit 4 personen, houdt zich bezig met de bemiddeling in nieuwbouw, bestaande bouw, bedrijfspanden, agrarische onroerende zaken, alsmede met taxaties in de diverse sektoren.

Op korte termijn zijn wij op zoek naar een

JONGE ENTHOUSIASTE MAKELAAR O/G

Funktie-omschrijving: Hij/zij zal voornamelijk de taak krijgen te bemiddelen bij aan- en verkoop op het terrein van bestaande woningen en nieuwbouw, bedrijfsonroerend goed, alsmede de hypotheekadvisering. Verder zal hij/zij assistentie verlenen bij alle voorkomende werkzaamheden.

Funktie-eisen: Opleiding MBO/HBO niveau. Vakstudies in de Makelaardij o/g voltooid. Ervaring als taxateur. Uitstekende commerciële en contactuele eigenschappen. Inventief en zelfstandig kunnen werken in klein team.

Wat bieden wij u:
- Een salaris passend bij deze funktie
- Goede pensioenvoorzieningen
- Uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden
- Mogelijkheden tot het volgen van verdere opleidingen.

Hebt u belangstelling voor bovenstaande funktie, dan nodigen wij u uit binnen 14 dagen een schriftelijke sollicitatie te richten aan:

Makelaardij Midden-Limburg B.V.
Dorpstraat 16, 6093 EC HEYTHUYSEN
Telefoon: 04749-2600, R.J.P.F. Vaessen, direkteur.

Voor nadere informatie kunt u kontakt opnemen met mevrouw G.J.A. van den Braak, telefoonnummer: 04749-2600.

Eventueel een medisch ... alsmede een psychologisch geschiktheidsonderzoek ... uitmaken van de procedure.

makelaardij midden limburg
postbus 3021, 6093 zg heythuysen
dorpstraat 16, 6093 ec heythuysen
tel. (04749) 2600, telefax (04749) 4197

Wij zijn een Nederlandse textielindustrie die op eigen merk een consumentenprodukt in betere kwaliteit op de markt brengt.

Voor een textielbedrijf in België en Luxemburg verzorgen wij de bevoorrading.

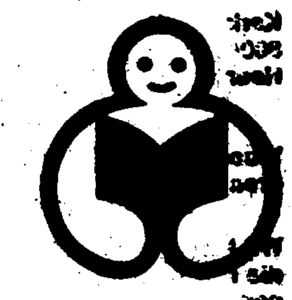
Wij vragen voor Noord- en Oost-België een

part-time kracht (m/v)

die op basis van ca. 20 uur per week de bevoorradingen gaat verzorgen.

U kunt uw sollicitatie richten aan: Keldermans International B.V. Postbus 28, 7800 AA Klazienaveen, Nederland

---

Eka Nobel bv

Nobel Industries

Eka Nobel b.v., gevestigd te Maastricht, producent van natriumhypochloriet en benzylalcohol. Het personeelsbestand omvat 57 medewerkers. Eka Nobel b.v. maakt deel uit van Nobel Industries, een multinational met world wide 23.000 medewerkers.

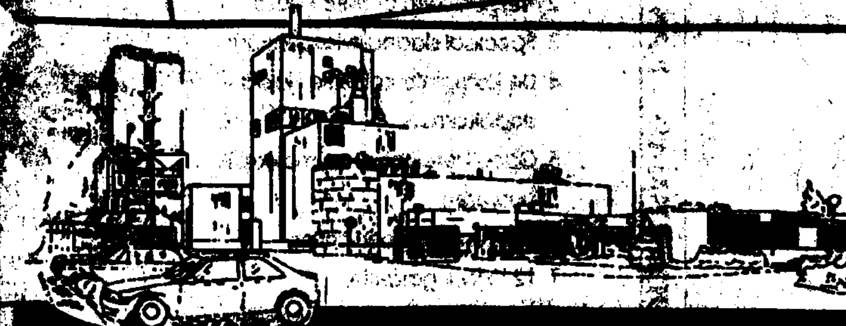
ADMINISTRATIEF MEDEWERKSTER (m/v)

Werkzaamheden: Het opstellen van periodieke overzichten evenals het assisteren t.b.v. de salarisadministratie en transport. Algemene secretariaats- en andere administratieve werkzaamheden zullen eveneens onderdeel zijn van de functie.

Opleiding: Onze gedachten gaan uit naar iemand met een MEAO-opleiding of gelijkwaardig niveau. Een goede beheersing van WP 5.1 en een uitstekende typevaardigheid is gewenst, evenals beheersing van de Engelse en Duitse taal.

Arbeidsvoorwaarden: onze primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zijn in overeenstemming met de eisen, die aan een modern bedrijf kunnen worden gesteld.

Sollicitaties ... januari a.s. richten aan: Eka Nobel b.v., Kerkerkade 111, 6222 NB Maastricht, telefoon: 043 - 635353.

Stabil Oil

STABIL OIL COMPANY BV is een vooraanstaand producent van smeermiddelen, vetten en auto-onderhoudsprodukten.

Ons bedrijf is een van de toonaangevende in deze branche en de omzet in binnen- en buitenland groeit sterk. Onze organisatie wordt hierop regelmatig aangepast en uitgebreid. Daarom zoeken wij ter uitbreiding van ons verkoopteam in Duitsland een

JUNIOR VERTEGENWOORDIGER M/V

Wij vragen:
- een goede beheersing van de Duitse taal
- iemand met een pioniersgeest
- leeftijd tot ca. 25 jaar
- woonachtig in het grensgebied met Duitsland

Wij bieden:
- een goed salaris
- een representatieve auto
- bij gebleken geschiktheid goede toekomstperspectieven

Wij behandelen alle sollicitaties uiteraard strikt vertrouwelijk.

Indien u echt zin heeft in een leuke baan in de smeeroliebranche stuurt binnen een week een handgeschreven sollicitatiebrief onder bijvoeging van een recente pasfoto naar de directie van Stabil Oil Company b.v., postbus 180, 6190 AD Beek (L.).

DE KONING ELEKTROTECHNIEK

Industriële handelsonderneming

De Koning Elektrotechniek is één van de drie Elektro-Technische Groothandels van de GERMER-groep met vestigingen door geheel Nederland.

... TECHNISCH BUITENDIENSTMEDEWERKER ...

30 jaar, met ambitie, die invulling denkt te kunnen geven aan deze ...

... arbeidsvoorwaarden ... salaris ... afhankelijk van opleiding en ervaring.

Schriftelijke sollicitaties met opgave van personalia, opleiding en ervaring te richten aan:

Schiefelbusch Elektro Groothandel
t.a.v. dhr. A.J.M. Verschuur
postbus 3235 - 4800 DE Breda

DOE IETS AAN STEREOGEDREUN

Stereogedreun een probleem voor u? ... De Nederlandse Stichting Geluidhinder ... Postbus 381, 2600 AJ Delft. NSG

---

te Heerlen is een bureau voor markt- en opinieonderzoek.

Voor het voeren van telefonische vraaggesprekken met mensen uit bedrijven en gezinnen (beslist géén verkoop) vanuit onze vestiging in de Honigmanstraat te Heerlen, zoeken wij op korte termijn:

TELEFONISTES (m/v)

die in de ochtend-, middag- en/of avonduren voor ons werkzaam willen zijn.

Wat verwachten wij van u:
- bij voorkeur woonachtig in Heerlen of directe omgeving;
- goede spreekvaardigheid;
- accurate werkwijze;
- ...
- ... 20 uur per week beschikbaar.

Voor aanmeldingen of nadere informatie kunt u zich tijdens kantooruren telefonisch wenden tot mevrouw ... van Marge Fenne ... tel. 045-71 34 38.

LIMBURG GAAT HET OOK BELEVEN: Woensdag 25 maart a.s. opent Office Centre zijn vierde filiaal in twee jaar. Zeeslaand kantoorartikelen op 2800 m² op voorraad, volgens de beproefde succesformule van Duiven (bij Arnhem), Amsterdam en Breda. Office Centre is speciaal opgericht voor de professionele afnemer. Vandaar ook een perfekt op die behoefte afgestemd pakket computers: IBM, Tulip, Tandon en Laser. Vandaar ook de ... telecom.

Office Centre munt uit door een enorm en veelzijdig assortiment, van ordner tot bureaustoel, tegen de scherpste prijzen in de branche. Office Centre verkoopt uitsluitend aan bedrijven en organisaties, die zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Dat betekent klanten die van wanten weten en professionele service verwachten vinden. Office Centre is een dochterbedrijf van een van de grootste multinationals van ...

Binnenkort in Limburg

OFFICE CENTRE

WIJ ZOEKEN
Voor de periode 11-3 t/m 19-3 1992
ENTHOUSIASTE MENSEN. Je hebt van een auto die gedurende deze zes weken, 3 dagen in de week (dinsdag, woensdag en donderdag) ons bedrijf ...

Schriftelijke sollicitaties (graag met pasfoto) kunt u richten aan: OFFICE CENTRE, Postbus ..., 1000 AE Amsterdam, t.a.v. drs. H.M. Verheul

Sollicitatiegesprekken vinden plaats in Heerlen. Reageren voor 18 januari.

Schitterende collectie

SCHILDERIJEN

... complete ...

Motel Heerlen - Van der Valk
Terworm 10, Heerlen

Op zondag 12 januari van 10.00 tot 17.00 uur

• Zeer scherpe prijzen •

Als u bij het sparen de zon wilt laten opgaan,

zijn onze vastrentende spaaraanbiedingen precies wat u zoekt.

b.v. 8,25 % per jaar

■ Want met de vastrentende spaarprogramma's van de Deutsche Bank en spaarbrieven van de Deutsche Bank ontvangt u momenteel bijzonder attractieve rentepercentages. Zo kunt u uw geld tussen 6 maanden en 10 jaar voor u laten werken. Natuurlijk zonder onkosten en zonder koersrisico's. Als dat geen zonnige vooruitzichten zijn ...

■ Kom eens langs.

■ Wij spreken natuurlijk Nederlands.

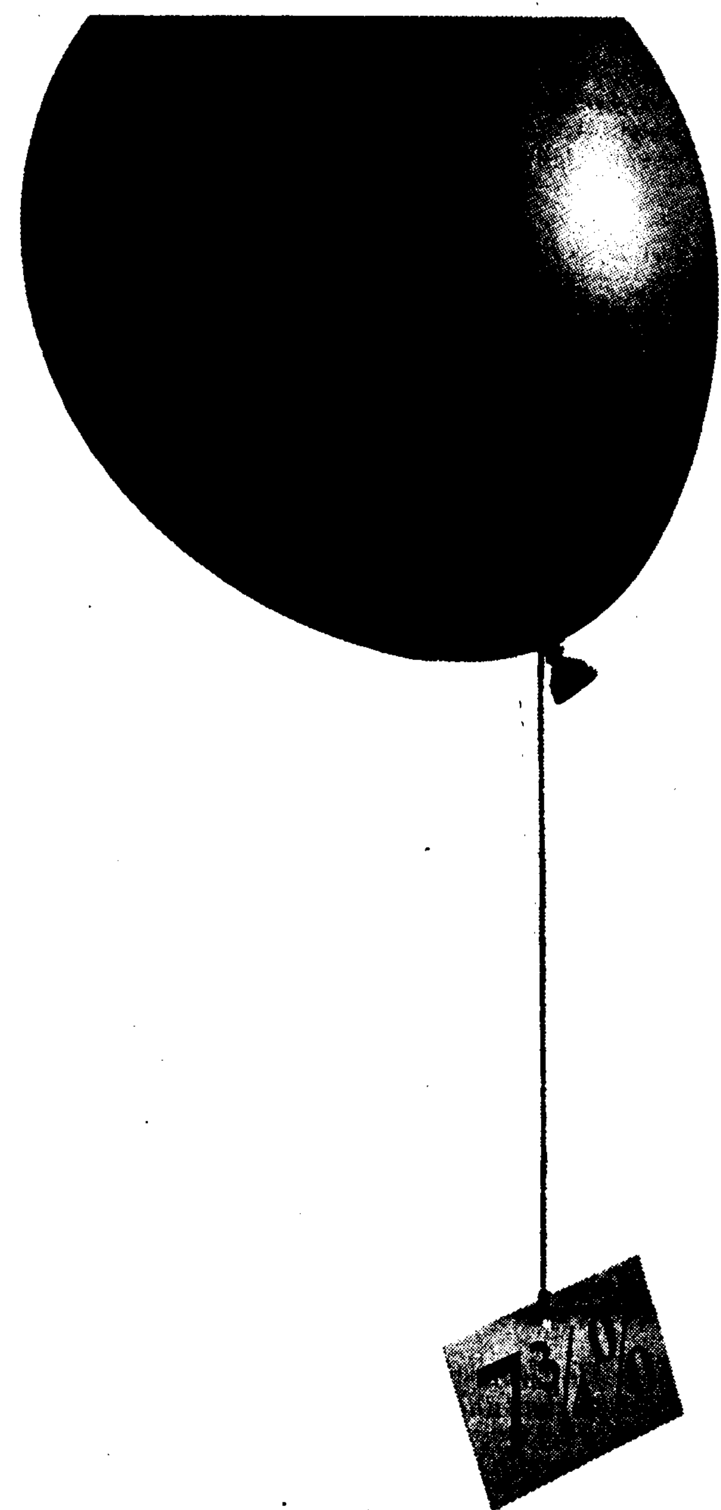

Deutsche Bank

Wij zijn heel dichtbij. Bij de grens vindt U ons in de folgende steden:
Aachen, Friedrich-Wilhelm-Platz (am Elisenbrunnen), Tel. 09-49-241-466-1

Bijkantoor:
Brand, Freunder Landstr. 6, Tel. 09-49-241/522081 - **Burtscheid,** Kapellenstr. 5, Tel. 09-49-66054 - **Oppenhoffallee,** Oppenhoffallee 2, Tel. 09-49-241/504041 - **Schönforst,** Trierer Str. 323-329, Tel. 09-49-241/520021 - **Techn. Hochschule,** Pontwall 2, Tel. 09-49-241/22736

Filiaal:
Alsdorf, Alte Luisenstr., Tel. 09-49-2404/21005 - **Eschweiler,** Englerthstr. 12, Tel. 09-49-2403/4061-63 - **Heinsberg,** Hochstr. 129, Tel. 09-49-2452/21777 - **Herzogenrath,** Kleikstr. 1, Tel. 0949-2406/3067 - **Hückelhoven,** Parkhofstr. 111, Tel. 09-49-2433/84031 - **Jülich,** Kölnstr. 3, Tel. 09-49-2461/53065 - **Merkstein,** Kirchrather Str. 150, Tel. 09-49-2406/6091 - **Stolberg,** Rathausstr. 16a, Tel. 09-49-2402/23091 - **Übach-Palenberg,** Talstr. 2, Tel. 09-49-2451/4051 - **Würselen,** Kaiserstr. 97, Tel. 09-49-2405/21058

Pak 'm beet.

De hoge rente van nu, 3 of 5 jaar vast met het Rentevast Spaarplan.

Elke maand een vast bedrag en 3 of 5 jaar lang dezelfde hoge rente.

Spaarders, grijp nu uw kans, want de rente is op dit moment hoog. En: met het Rentevast Spaarplan blijft de rente even hoog. Gedurende de hele looptijd. Zodat u naar keuze 3 of 5 jaar lang kunt profiteren van een rente van respectievelijk 7¼%* of 7¾%*.

Dat is wel zo aantrekkelijk. Vooral als u spaart met een duidelijk doel voor ogen: een huis, een reis of de studie van de kinderen. Of voor het opbouwen van een aardige reserve, bijvoorbeeld als de pensioengerechtigde leeftijd nadert.

Kortom: het Rentevast Spaarplan helpt u, door de hoge vaste rente, uw doel gemakkelijker te bereiken. Bovendien spaart u bijna ongemerkt. Want u spreekt af dat er elke maand automatisch een bepaald bedrag van uw betaalrekening naar het Rentevast Spaarplan wordt overgeboekt.

Het vaste bedrag dat u 3 of 5 jaar lang maandelijks spaart, moet ten minste f 50,– zijn en mag (in veelvouden van f 25,–) niet hoger zijn dan f 1.000,– per maand.

Zo kunt u in korte tijd een flink kapitaal bij elkaar sparen, want de rente ligt voor de hele looptijd vast. U weet dus ook precies op welk bedrag u zult uitkomen.

Als extra garantie kunt u desgewenst het eindbedrag verzekeren tegen het risico van overlijden. U betaalt hiervoor slechts een geringe premie.

* rentewijzigingen voorbehouden.

De voornaamste kenmerken van het Rentevast Spaarplan:
- Een vaste hoge rente gedurende de gehele looptijd.
- Looptijd naar keuze 3 of 5 jaar.
- Automatisch sparen met een vast bedrag per maand.
- Sparen voor uzelf of voor iemand anders, bijvoorbeeld uw (klein-)kinderen.
- Tussentijds opnemen of veranderen van het spaarbedrag is mogelijk.
- Mogelijkheid het eindbedrag te verzekeren.

Open nu een Rentevast Spaarplan en profiteer van de hoge rentestand.

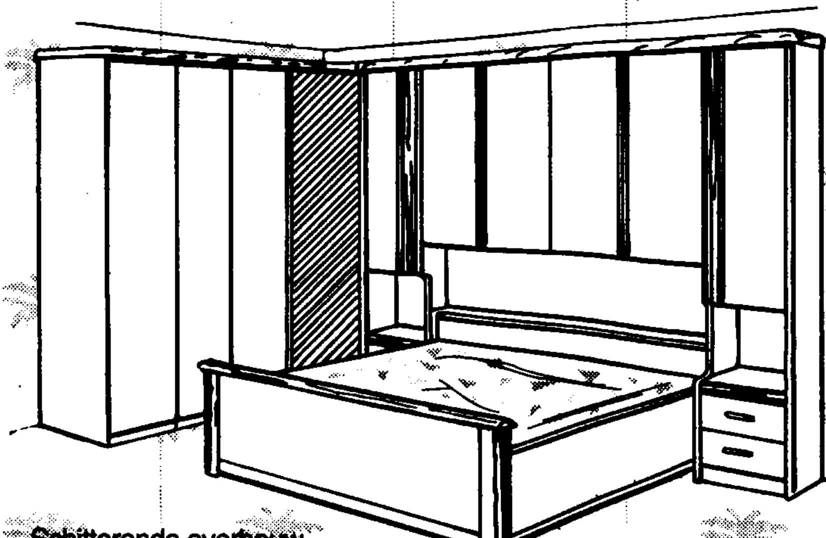
Voor meer informatie bent u van harte welkom bij de kantoren van de SNS bank.

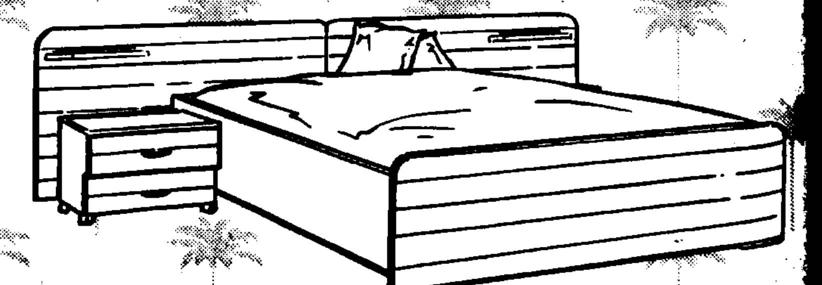
SNS bank
We doen 't graag beter dan goed.

SLAAPKAMERS - 100 SLAAPKAMERS - 100 SLAAPKAMERS - 100 SLAAPKAMERS - 100 SLAAPKAMERS

KASTENPROGRAMMA'S - KASTENPROGRAMMA'S - KASTENPROGRAMMA'S - KASTENPROGRAMMA'S

OPRUIMING

Slaapkamer in MDF, kleur alphine wit. Inkl. achterwand en 2 verrijdbare nachtkastjes. Bedmaat 140 x 200 cm. NÚ **895,-**
(Meerprijs voor uitvoering in 160 of 180 x 200 cm).

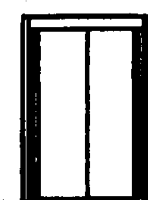
Schitterende overbouwslaapkamer in essen wit en blank eiken. (Exkl. afgebeelde hoek en 3 drs. linnenkast). Bedmaat 140 x 200 cm. NÚ **2795,-**
(Uitvoering 160 x 200 cm *f* 2895,-)

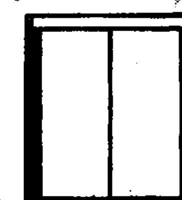
Strakke moderne slaapkamer in alphine wit. Inkl. 2 nachtkastjes met laden. Bedmaat 180 x 200 cm. NÚ **1795,-**
(Ook leverbaar in kleur: zwart-graphiet en parelmoer. Meerprijs *f* 100,-).

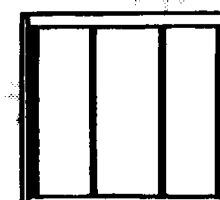
Fraai gelijnd ledikant in alphine wit. Bedmaat 90 x 200 cm. zonder lattenbodem. NÚ **235,-**
Verrijdbaar kastje *f* 216,-

Schuifdeurkasten in alphine wit.

150 cm breed NÚ **895,-**
200 cm breed NÚ **1050,-**
250 cm breed NÚ **1275,-**

Lattenbodem 90 x 200 cm. Twee motoren rugverstelbaar met automatische kopsteunverlenging en knieholte ondersteuning. Zeer komfortabele schuimrubber matras. (Ook los verkrijgbaar). Kompl. NÚ **1595,-**

Meerprijs voor spiegeldeur *f* 100,-. Ook meerdere kleuren en breedtes leverbaar.

TOONZAAL MODELLEN, WAARONDER HÜLSTA, 20 TOT 30% KORTING

1. Speciaalzaak in slaapkamers.
2. Nergens een grotere keuze.
3. Speciaal slaapadviescentrum.
4. De komplete kollektie Hülsta slaapkamers.
5. Goed bereikbaar en makkelijk parkeren.
6. Deskundige voorlichting
7. 12 ½ jaar garantie.
8. Levering door de hele Benelux.
9. Gratis thuisbezorgen en monteren.
10. Eigen meubelmakerij.

oase
Slaapkamer Speciaalzaken
Maak van uw slaapkamer een „Oase"

ARNHEM Woonboulevard Arnhem-Zuid • **BLEISWIJK** Haefweg 137 • **CAPELLE A/D IJSSEL** Meubelboulevard • **DEN BOSCH** Meubelboulevard de Herven • **DIEMEN** Meubelboulevard de Sniep • **SON/Eindhoven** Meubelplein Ekkersrijt • **ENSCHEDE** Meubelboulevard Schuttersveld • **GRONINGEN** Meubelboulevard Pelzerweg • **HEERLEN** Woonboulevard In de Cramer • **LEIDSCHENDAM** Winkelcentrum Leidsenhage • **SLIEDRECHT** Meubelboulevard • **UTRECHT** Woonboulevard Kanaleneiland • **ZOETERWOUDE/RIJNDIJK** Meubelboulevard Reineke

In Turkije word je opgepakt. In de cel gegooid. Gemarteld. Tot bekentenissen gedwongen. Voor de rechter gesleept. In de cel gegooid. Gemarteld. **GIRO 454000**

AMNESTY INTERNATIONAL